Bundel - Raadsvergadering van 28 september 2022

Agenda bijlagen

Vastgestelde besluitenlijst raad 2022-09-28

1 Opening van de vergadering

2 Vaststellen van de agenda

2. Voorlopige agenda raad 2022-09-28

3 BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST

3.a Vaststellen besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 30 juni 2022, 7 juli 2022 en 8 september 2022.

3a.1 Nog niet vastgestelde besluitenlijst raad 2022-06-30

3a.2 Nog niet vastgestelde besluitenlijst raad 2022-07-07

3a.3 Nog niet vastgestelde besluitenlijst raad 2022-09-08

3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad

3b Stand van zaken toezeggingenlijst d.d. 13 september 2022

4 Inspreekrecht inwoners

Inwoners kunnen hun mening geven over zowel onderwerpen die zijn geagendeerd als over niet-geagendeerde onderwerpen. Hiervoor is maximaal een half uur beschikbaar; vijf minuten per persoon. Als er meer dan zes aanmeldingen zijn, zal de spreektijd per persoon evenredig worden verdeeld.
Aanmelding is vereist. Zie hiervoor de informatie aan het einde van deze agenda.

5 Mededelingen

6 Ingekomen stukken raad 28 september 2022 (55996-2022)

Dossier 1454 voorblad

6 Ingekomen stukken raad 2022-09-28 (55996-2022)

7 Vragenuurtje raad

8 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

8.a Raadsvoorstel inzake Bezuinigingsscenario's jeugd (52471-2022)

Dossier 1428 voorblad

8a Raadsvoorstel inzake Bezuinigingsscenario's jeugd

8a.1 bezuinigingsscenario jeugd

8a.2 Toelichting voortgang bezuinigingen Jeugd 2022

8.b Raadsvoorstel inzake Startnotitie Programma Sociaal Domein 2022-2026 (77033-2022)

Dossier 1439 voorblad

8b Raadsvoorstel startnotitie doorontwikkelen sociaal domein Oldambt

8b.1 Startnotitie doorontwikkeling sociaal domein Oldambt 2022-2026

8.c Raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023 (42345-2022)

Dossier 1440 voorblad

8c Raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023

8c.1 Bijlage A Financiële duiding frictiekosten

8c.2 Bijlage B Startnotitie Programma omni-sportaccommodatie 2020

8c.3 Bijlage C Scenario's Clustering: Notitie Antea Group 2 juli 2020

8c.4 Bijlage D Raadspresentatie 2021

8c.4.1 Bijlage D Raadsbijeenkomst 2022 28 juni 2022

8c.5 Bijlage E Visie op sportvoorzieningen

8c.7 Bijlage F1 Uitnodiging Dorpsbelangen Finsterwolde

8c.8 Bijlage F2 brief KC DE Bouwsteen en de Uilenburcht juli 2022

8c.9 Bijlage F3 Brief zwemvereniging De Hardenberg

8c.10 Bijlage F4 Brief BNC

8.d Raadsvoorstel inzake ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Eekerpolder (72400-2022)

Dossier 1441 voorblad

8d Raadsvoorstel inzake ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Eekerpolder

8d.1 Aanvraagformulier omgevingsvergunning

8d.2 Ruimtelijke onderbouwing

8d.3 Participatieplan

8d.4 Participatieverslag

8d.5 Resultaten draagvlakonderzoek zonnepark Eekerpolder

8d.5a Bijlagen Resultaten draagvlakonderzoek zonnepark Eekerpolder

8d.6 Samenvatting kernpunten anterieure overeenkomst

8.e Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

9 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

9.a Raadsvoorstel inzake Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid (56008-2022)

Dossier 1413 voorblad

9a Raadsvoorstel inzake Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid

9a.1 Overzichtskaart met het te onttrekken gebied inclusief foto

9a.2 Publicatie 9 juni 2021

9a.3 Ingekomen mail diverse partijen Marktplein

9a.4 Mail 5 april 2022 bevestiging gemaakte telefonische afspraken

9.b Raadsvoorstel inzake Ambitiedocument Centrum Oldambt (78039-2022)

Dossier 1443 voorblad

9b Raadsvoorstel inzake Ambitiedocument Centrum Oldambt

9b.1 Ambitiedocument Centrum Oldambt

49b.2 Participatieverantwoording

9.c Raadsvoorstel inzake Update Lokaal Programma NPG Oldambt (72435-2022)

Dossier 1444 voorblad

9c Raadsvoorstel inzake Update Lokaal Programma NPG Oldambt

9c.1 Update lokaal programma NPG Oldambt

9.d Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

10 Sluiting van de vergadering

BESLUITENLIJST VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT VAN WOENSDAG 28 SEPTEMBER 2022

1 Opening van de vergadering

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.

Op de agenda voor deze raadsvergadering staat onder meer het raadsvoorstel inzake de Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023. Het in grote getale aanwezige publiek zal (straks) kort de gelegenheid krijgen zich te laten horen (en zien) om daarmee uiting te geven aan zijn mening over het raadsvoorstel.

De voorzitter geeft aan dat de raadsleden de kans moeten krijgen het debat te voeren en zich vrij moeten voelen het woord te voeren, waarbij (in lijn met hetgeen tijdens de raads-collegedag van 17 september jl. is besproken) geldt: “hard op de inhoud, zacht op de relatie”.

Door de voorzitter wordt mededeling gedaan van de ontvangen afwezigheidsmeldingen van de raadsleden Leuning (VVD), Suurling (PvhN) en Bolt (CU).

2 Vaststellen van de agenda

Er is een drietal amendementen aangekondigd bij het raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023. Het betreft:

- een amendement (A) van de VCP, SP, PVV, Oldambt Aktief, GroenLinks en D66;
- een amendement (B) van de SP;
- een (gewijzigd) amendement (C) van GBO, PvdA, PvhN en de VVD.

Deze amendementen kunnen bij behandeling van het betreffende agendapunt worden ingediend.

Vanwege de publieke belangstelling voor het raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023 wordt er voor gekozen dit vanavond als eerste (inhoudelijke) raadsvoorstel te behandelen.

De raad besluit het raadsvoorstel inzake Startnotitie Programma Sociaal Domein (agendapunt 8b) rechtstreeks besluitvormend te behandelen.

Verder besluit de raad het raadsvoorstel inzake Ambitiedocument Centrum Oldambt (agendapunt 9b) op de agenda te handhaven en tegelijk te verplaatsen naar het oordeelsvormende deel van de agenda.

De agenda wordt vastgesteld.

3 BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST

3.a Vaststellen besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 30 juni 2022, 7 juli 2022 en 8 september 2022.

De besluitenlijsten worden vastgesteld.

3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad

De raad neemt kennis van de toezeggingenlijst. De toezeggingenlijst wordt conform de weergegeven stand geactualiseerd.

4 Inspreekrecht inwoners

Er zijn geen insprekers.

5 Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

6 Ingekomen stukken raad 28 september 2022 (55996-2022)

De raad besluit in te stemmen met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

7 Vragenuurtje raad

Raadslid Kenter heeft vragen gesteld over het onderwerp aanleg van schooltuinen. Deze zullen worden beantwoord.

Verder vraagt raadslid Kenter of inmiddels een reactie is ontvangen van het ministerie van OCW, naar aanleiding van een brief die het college (in februari 2022) aan genoemd ministerie heeft gestuurd betreffende de Stuwe. Wethouder Nieboer geeft aan dat het college – ondanks een door haar in de maand augustus jl. gestuurde herinnering – nog geen reactie van het ministerie heeft ontvangen.

8 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

8.a Raadsvoorstel inzake Bezuinigingsscenario's jeugd (52471-2022)

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met bezuinigingsscenario 2:
lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen, specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek. En daarmee wordt gekoerst op een bezuiniging van € 1.000.000,- vanaf 2024 (in plaats van € 1.720.000,-)
2. Te monitoren wat dit betekent voor de kwaliteit van de jeugdhulp en de financiële consequenties.
3. € 720.000,- te zoeken binnen het sociaal domein zoals verwoord in de ‘startnotitie sociaal domein’ en het coalitieakkoord.

Dit raadsvoorstel zal voor de raadsvergadering van 26 oktober 2022 worden geagendeerd.

8.b Raadsvoorstel inzake Startnotitie Programma Sociaal Domein 2022-2026 (77033-2022)

Voorgesteld besluit:

Startnotitie Doorontwikkeling Programma Sociaal Domein Oldambt 2022-2026 vast te stellen.

Dit raadsvoorstel is bij de agendavaststelling direct besluitvormend geagendeerd.

8.c Raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023 (42345-2022)

Voorgesteld besluit:

1. voor één van de zes scenario's te kiezen, waarbij college op basis van analyse voorstelt te kiezen voor scenario 5: sluiting van sporthallen en zwembad De Hardenberg per 1 januari 2023
2. De boekwaarden van zwembad De Hardenberg bij sluiting per 1 januari 2023 ad 1.050.000 euro en van sporthal De Hardenberg per januari 2022 ad 780.000 euro af te boeken ten laste van de algemene reserve. De eventueel latere opbrengsten van verkoop van deze gebouwen weer laten terugvloeien in de algemene reserve.
3. De frictiekosten bij sluiting van zwembad De Hardenberg en de sporthal De Hardenberg ter grootte van 382.5000 euro te dekken uit de algemene reserve.
4. Een haalbaarheidsstudie te doen naar het realiseren van een nieuw overdekt zwembad in combinatie met een sporthal als basis voor een Omni-sportaccommodatie.
5. Een krediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het uitwerken van het geboden perspectief. Het bedrag kan worden gedekt door een incidentele onttrekking van € 200.000 aan de reserve cofinanciering investeringen.

Het publiek krijgt – zoals toegezegd – de gelegenheid om zich te laten horen (en zien) om daarmee uiting te geven aan zijn mening over het raadsvoorstel.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Davelaar, Greven en Wesselink (die allemaal een amendement indienen), gevolgd door de raadsleden Venema, Modderman, Kuiper, De Wal, Meertens, Van Bostelen en Langbroek. Er zijn diverse interrupties.

Wethouder Wünker geeft een reactie. Er zijn enkele interrupties.

In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Wesselink, Modderman en Van Bostelen.

Wethouder Wünker geeft een reactie. Er zijn enkele interrupties.

Na het sluiten van de bespreking, besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

Vanwege de tijd wordt besloten de overige voor deze raadsvergadering oordeelsvormend geagendeerde raadsvoorstellen te agenderen voor de raadsvergadering van 26 oktober 2022.

9 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

9.a Raadsvoorstel inzake Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid (56008-2022)

De raad besluit:

De doorgang/steeg (verbinding tussen Burgemeester Schönfeldplein en Marktplein te Winschoten) naast Schönfeldplein 3 kadastraal bekend gemeente Winschoten H1102 en een gedeelte van H1103 te onttrekken aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet.

9.b Raadsvoorstel inzake Ambitiedocument Centrum Oldambt (78039-2022)

Dit raadsvoorstel zal voor de raadsvergadering van 26 oktober 2022 – oordeelsvormend - worden geagendeerd.

9.c Raadsvoorstel inzake Update Lokaal Programma NPG Oldambt (72435-2022)

De raad besluit:

De update van het lokaal programma NPG Oldambt vast te stellen.

9.d Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

9.d1 Raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023 (42345-2022)

Amendement A (VCP, SP, PVV, OA, GL en D66)
De raadsleden Van Bostelen en Naaijer leggen een stemverklaring af.

Het amendement wordt met 10 stemmen voor (VCP 3, SP 2, PVV 1, OA 1, GL 1, D66 en raadslid Naaijer CDA 1) en 12 stemmen tegen (PvhN 2, PvdA 4, GBO 4, VVD 1 en raadslid Van Bostelen CDA 1) verworpen.

Amendement B (SP)
Het amendement wordt met 9 stemmen voor (SP 2, VCP 3, PVV 1, OA 1, GL 1 en D66 1) en 13 stemmen tegen (PvhN 2, PvdA 4, GBO 4, VVD 1 en CDA 2) verworpen.

Amendement C (GBO, PvdA, PvhN en VVD)
Het amendement wordt met 12 stemmen voor (GBO 4, PvdA 4, PvhN 2, VVD 1 en raadslid Van Bostelen CDA 1) en 10 stemmen tegen (VCP 3, SP 2, PVV 1, OA 1, GL 1, D66 1 en raadslid Naaijer CDA 1) aangenomen.

De raad besluit:

1. Sporthal en zwembad De Hardenberg per 1 juli 2023 te sluiten;
2. De met de opgeschorte sluiting gepaard gaande geschatte kosten ad 300.000 euro te dekken uit de algemene reserve;
3. De boekwaarden van zwembad De Hardenberg bij sluiting per 1 juli 2023 ad 1.025.000 euro en van sporthal De Hardenberg per 1 juli 2022 ad 760.000 euro af te boeken ten laste van de algemene reserve. De eventueel latere opbrengsten van verkoop van deze gebouwen weer laten terugvloeien in de algemene reserve.
4. De frictiekosten bij sluiting van zwembad De Hardenberg en de sporthal De Hardenberg ter grootte van 382.5000 euro te dekken uit de algemene reserve.

5. Samen met betrokkenen en belanghebbenden te werken aan een duurzame en toekomstbestendige Omnisport-locatie voor heel Oldambt. Deze Omnisport-locatie dient in ieder geval, ter vervanging van huidige verouderde sportvoorzieningen, een nieuw overdekt zwembad en een nieuwe sporthal te bevatten. Dit vast te leggen in een ambitiedocument Sportvoorzieningen dat uiterlijk 1 juli 2023 door de raad wordt vastgesteld. Het zwembad De Watertoren te sluiten nadat een nieuw overdekt zwembad is gerealiseerd. Na het besluit over sluiting van sporthal en zwembad De Hardenberg op de kortst mogelijke termijn te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de sporthal en het zwembad open te houden door partijen anders dan de gemeente.
6. Een krediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het uitwerken van het geboden perspectief. Het bedrag de dekken door een incidentele onttrekking van 200.000 euro aan de reserve cofinanciering investeringen.

9.d2 Raadsvoorstel inzake Startnotitie Programma Sociaal Domein 2022-2026 (77033-2022)

De raad besluit:

Startnotitie Doorontwikkeling Programma Sociaal Domein Oldambt 2022-2026 vast te stellen.

10 Sluiting van de vergadering

De voorzitter sluit de vergadering om 23.03 uur.

Aldus vastgesteld,

Winschoten, 26 oktober 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Griffier Voorzitter

Jelte van der Meer

Cora-Yfke Sikkema

Agenda Raadsvergadering

Datum	28-09-2022
Tijd	20:00 - 22:30
Locatie	Halte Democratie, Havenkade-west 1 te Winschoten
Voorzitter	Burgemeester Cora-Yfke Sikkema
Toelichting	In deze raadsvergadering vindt oordeelsvorming en besluitvorming plaats over voorliggende raadsvoorstellen. Dat zijn fase twee en drie in het BOB-model. Fase één heeft plaatsgevonden in de beeldvormende raadsbijeenkomst.

1 **Opening van de vergadering**

2 **Vaststellen van de agenda**

3 **BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST**

3.a **Vaststellen besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 30 juni 2022, 7 juli 2022 en 8 september 2022.**

3.b **Actualiseren toezeggingenlijst raad**

4 **Inspreekrecht inwoners**

Inwoners kunnen hun mening geven over zowel onderwerpen die zijn geagendeerd als over niet-geagendeerde onderwerpen. Hiervoor is maximaal een half uur beschikbaar; vijf minuten per persoon. Als er meer dan zes aanmeldingen zijn, zal de spreektijd per persoon evenredig worden verdeeld.
Aanmelding is vereist. Zie hiervoor de informatie aan het einde van deze agenda.

5 **Mededelingen**

6 **Ingekomen stukken raad 28 september 2022 (55996-2022)**

Voorgesteld besluit:
In te stemmen met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

7 **Vragenuurtje raad**

8 **OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD**

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

8.a **Raadsvoorstel inzake Bezuinigingsscenario's jeugd (52471-2022)**

Voorgesteld besluit:
1. In te stemmen met bezuinigingsscenario 2:
lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen, specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek. En daarmee wordt gekoerst op een bezuiniging van € 1.000.000,- vanaf 2024 (in plaats van € 1.720.000,-)
2. Te monitoren wat dit betekent voor de kwaliteit van de jeugdhulp en de financiële

consequenties.
3. € 720.000,- te zoeken binnen het sociaal domein zoals verwoord in de ‘startnotitie sociaal domein’ en het coalitieakkoord.

8.b Raadsvoorstel inzake Startnotitie Programma Sociaal Domein 2022-2026 (77033-2022)

Voorgesteld besluit:
Startnotitie Doorontwikkeling Programma Sociaal Domein Oldambt 2022-2026 vast te stellen

8.c Raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023 (42345-2022)

Voorgesteld besluit:

1. voor één van de zes scenario’s te kiezen, waarbij college op basis van analyse voorstelt te kiezen voor scenario 5: sluiting van sporthallen en zwembad De Hardenberg per 1 januari 2023
2. De boekwaarden van zwembad De Hardenberg bij sluiting per 1 januari 2023 ad 1.050.000 euro en van sporthal De Hardenberg per januari 2022 ad 780.000 euro af te boeken ten laste van de algemene reserve. De eventueel latere opbrengsten van verkoop van deze gebouwen weer laten terugvloeien in de algemene reserve.
3. De frictiekosten bij sluiting van zwembad De Hardenberg en de sporthal De Hardenberg ter grootte van 382.5000 euro te dekken uit de algemene reserve.
4. Een haalbaarheidsstudie te doen naar het realiseren van een nieuw overdekt zwembad in combinatie met een sporthal als basis voor een Omni-sportaccommodatie.
5. Een krediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het uitwerken van het geboden perspectief. Het bedrag kan worden gedekt door een incidentele onttrekking van € 200.000 aan de reserve cofinanciering investeringen.

8.d Raadsvoorstel inzake ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Eekerpolder (72400-2022)

Voorgesteld besluit:

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven ten behoeve van het oprichten van een zonnepark van circa 88 hectare (inclusief circa 46 hectare landschappelijke inpassing) aan de Eekerweg in Scheemda, conform de ingediende aanvraag omgevingsvergunning.
2. Een definitieve verklaring van geen bedenkingen als afgegeven te verklaren als er tegen de ontwerpverklaring en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning geen zienswijzen zijn ingediend.

8.e Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

9 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

9.a Raadsvoorstel inzake Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid (56008-2022)

Voorgesteld besluit:

de doorgang/steeg (verbinding tussen Burgemeester Schönfeldplein en Marktplein te Winschoten) naast Schönfeldplein 3 kadastraal bekend gemeente Winschoten H1102 en een gedeelte van H1103 te onttrekken aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet.

9.b Raadsvoorstel inzake Ambitiedocument Centrum Oldambt (78039-2022)

Voorgesteld besluit:

1. Het Ambitiedocument Centrum Oldambt vast te stellen als ontwikkelrichting voor het centrum voor de komende tien jaar;
2. Kennis te nemen van de participatieverantwoording;
3. Het college opdracht te geven de projecten uit het ambitiedocument stapsgewijs en in onderlinge samenhang verder uit te werken, te beginnen met de projecten uit de eerste stap;
4. Het college opdracht te geven een integrale aanpak voor de financiering voor de projecten uit de eerste stap op te stellen en aan de raad voor te leggen; en
5. Voor de voorbereiding van de projecten uit de 1e fase van het Ambitiedocument (periode tot begin 2024) een budget van € 500.000 beschikbaar te stellen. Deze kosten kunnen incidenteel worden gedekt uit de reserve cofinanciering investeringen.

9.c Raadsvoorstel inzake Update Lokaal Programma Oldambt (72435-2022)

Voorgesteld besluit:

De update van het lokaal programma NPG Oldambt vast te stellen

9.d Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

10 Sluiting van de vergadering

Als u gebruik wilt maken van agendapunt 4, inspreekrecht inwoners, dan kunt u zich tot één dag voor de raadsvergadering aanmelden bij de griffier Jelte van der Meer: jelte.vandermeer@gemeente-oldambt.nl onder vermelding van het onderwerp dat u wilt bespreken.

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT VAN DONDERDAG 30 JUNI 2022

1 Opening van de vergadering

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.

Bericht van verhindering is ontvangen van raadslid Flokstra (PvdA), wethouder Klein (GBO) en wethouder Nieboer (PvhN).

2 Vaststellen van de agenda

Er is een drietal moties aangekondigd:

- Motie GroenLinks: Veiligheidsregio en kosten. Deze kan worden behandeld bij het betreffende agendapunt.
- Motie VCP: De Klinker. Deze kan worden behandeld bij agendapunt 9f.
- Motie VCP: Poort van Winschoten-rekenkamercommissie. Deze kan eveneens worden behandeld bij agendapunt 9f.

Verder is een amendement aangekondigd:

- Amendement CU: Maatschappelijke kosten Volkskredietbank. Dit kan worden behandeld bij het betreffende agendapunt.

Gelet op de bespreking van de diverse raadsvoorstellen tijdens de beeldvormende raadsbijeenkomsten worden de oordeelsvormende agendapunten bij agendapunt 9 - uitgezonderd 9a en 9c waarbij een amendement respectievelijk motie zijn aangekondigd – meteen doorgeleid naar besluitvorming.

De agenda wordt vastgesteld.

3 BESLUITENLIJST EN TOEZEGGINGENLIJST

3.a Vaststellen besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 31 mei 2022 en 2 juni 2022

De besluitenlijsten worden vastgesteld. Enkele vragen naar aanleiding van de besluitenlijsten worden beantwoord.

3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad

De raad neemt kennis van de toezeggingenlijst. De toezeggingenlijst wordt conform de weergegeven stand geactualiseerd.

4 Inspreekrecht inwoners

Geen.

5 Mededelingen

De voorzitter deelt meer dat raadslid Modderman na vele jaren zijn fractievoorzitterschap heeft neergelegd. De VCP heeft hier binnen de partij al aandacht aan geschonken, maar de voorzitter wil het ook hier graag noemen, immers het is een bijzonder moment.

Vervolgens doet de voorzitter - onder verwijzing naar de motie over lachgas – een mededeling over een gesprek dat is gevoerd met (de vijf) ondernemers in Oldambt die lachgas verkopen en de uitgevoerde controle van de opslagruimtes van lachgas (bij de betreffende ondernemingen).

Tenslotte deelt de voorzitter mee dat binnenkort een uitgebreide horeca-controle zal worden uitgevoerd en dat de mogelijkheden voor cameratoezicht op het Marktplein in Winschoten worden onderzocht.

6 Ingekomen stukken raad 30 juni (55969-2022)

De raad stemt in met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

7 Vragenuurtje raad

Door de fractie GroenLinks zijn vragen gesteld over de Veiligheidsregio, met het verzoek deze mondeling te beantwoorden. Afgesproken wordt dit bij het betreffende agendapunt te doen.

Overigens geen aanmeldingen.

8.a Raadsvoorstel inzake Tussentijdse vervanging raadslid (55436-2022)

Op voorstel van de voorzitter stelt de raad een commissie tot onderzoek geloofsbrieven in bestaande uit de raadsleden Davelaar (voorzitter), Eijpe en Kenter.

De voorzitter schorst vervolgens de vergadering.

Na heropening van de vergadering leest voorzitter Davelaar het rapport van de commissie tot onderzoek geloofsbrieven voor. De commissie adviseert de raad mevrouw Suurling toe te laten als raadslid.

De raad besluit:

Mevrouw A. (Anneke) Suurling toe te laten als lid van de raad van de gemeente Oldambt.

Mevrouw Suurling legt de belofte af. De voorzitter feliciteert haar en biedt een boeket aan.

9 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

9.a Raadsvoorstel inzake Aanbieding jaarstukken 2021 en de Ontwerpbegroting 2023 Volkskredietbank Noord-Oost Groningen (31329-2022)

Voorgesteld besluit:

1. De jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord Oost Groningen voor kennisgeving aan te nemen en geen gebruik te maken van de mogelijkheid om bezwaar in te dienen;
2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2023.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door raadslid Bolt (CU), die tevens een amendement (A) indient.

Wethouder Engelkens geeft een reactie.

In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Bolt (CU), Van Bostelen en Kuiper.

Wethouder Engelkens geeft een reactie.

Na het sluiten van de bespreking wordt het amendement - gelet op de reactie van de wethouder – ingetrokken.

Overigens besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

9.b Raadsvoorstel inzake Begrotingswijziging 2022 en meerjarenbegroting 2023 Afeer (41252-2022)

Voorgesteld besluit:

1. De gewijzigde begroting 2022 van de GR Afeer voor kennisgeving aan te nemen;
2. De concept begroting 2023 van de GR Afeer voor kennisgeving aan te nemen;
3. De financiële consequenties te verwerken in de gemeentelijke begroting van 2022, de begroting 2023 en de daarbij behorende meerjarenraming 2024-2025-2026;
4. Geen zienswijze af te geven ten aanzien van de gewijzigde begroting 2022 en de concept begroting 2023 van Afeer.

De raad besluit dit voorstel zonder verdere bespreking door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

9.c Raadsvoorstel inzake Jaarstukken 2021 Actualisatie begroting 2022 en concept beleidsbegroting 2023 Veiligheidsregio Groningen (VRG) (44021-2022)

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening VRG 2021en akkoord te gaan met de toevoeging van het gehele positieve resultaat van € 1,758 miljoen aan de diverse reserves;
2. Kennis te nemen van de actualisatie begroting VRG 2022 en geen zienswijze te uiten. De geactualiseerde begroting VRG heeft een voordelig effect voor de gemeente Oldambt van € 29.728;
3. Kennis te nemen van de concept begroting VRG 2023 inclusief de meerjarige doorkijk naar 2026 en geen zienswijze te uiten. Deze begroting VRG 2023

heeft totale uitzetting van € 1,049 miljoen per jaar, maar heeft nog een voordelig begrotingseffect voor de gemeente Oldambt van ca € 6.600.

Dit agendapunt wordt besproken onder leiding van waarnemend raadsvoorzitter Modderman. Dit vanwege het feit dat de raadsvoorzitter portefeuillehouder is van dit raadsvoorstel.

Voorafgaand aan de bespreking beantwoordt mevrouw Sikkema de vóór deze vergadering door GL gestelde vragen. Raadslid Langbroek geeft daarop een korte reactie.

In eerste termijn wordt vervolgens het woord gevoerd door raadslid Langbroek, die tevens een motie (1) indient, als ook door de raadsleden Leuning, Greven, Bolt (CU) en Kalse.

Raadslid Langbroek en mevrouw Sikkema geven een reactie.

In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Van Bostelen en Bolt (CU).

Raadslid Langbroek en mevrouw Sikkema geven een reactie.

Na het sluiten van de bespreking wordt de motie - gelet op de reactie van de portefeuillehouder – ingetrokken.

9.d Raadsvoorstel inzake herziening grondexploitaties 2021 (45386-2022)

Voorgesteld besluit:

1. de herziene exploitatie Hoogebrug II vast te stellen;
2. de herziene exploitatie Hoogebrug III vast te stellen;
3. de herziene exploitatie Eextahaven III vast te stellen;
4. de boekwaarden van de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) vast te stellen;
5. de mutaties van de voorzieningen te verwerken in de jaarrekening 2021.

De raad besluit dit voorstel zonder verdere bespreking door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

9.e Raadsvoorstel inzake Jaarstukken GR PG&Z 2021 - Ontwerpbegroting GR PG&Z 2023 (42524-2022)

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2021 GR PG&Z;
2. Geen zienswijze op de (ontwerp)begroting 2023 van de GR PG&Z in te dienen.

De raad besluit dit voorstel zonder verdere bespreking door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

9.f Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

<u>Motie (2) De Klinker</u>

Door raadslid Geerdes wordt namens de VCP een motie Vreemd ingediend over De Klinker. Vervolgens wordt het woord gevoerd door de raadsleden Postmus, Langbroek, Naaijer, Wesselink en Bolt (CU). Er zijn enkele interrupties.

Raadslid Modderman en wethouder Engelkens geven een reactie.

Na het sluiten van de bespreking besluit de VCP de motie - gelet op de reactie van de portefeuillehouder – aan te houden.

Motie (3) Poort van Winschoten-rekenkamercommissie

Door raadslid Kenter wordt namens de VCP, GBO en de PVV een motie Vreemd ingediend over de Poort van Winschoten-rekenkamercommissie. Vervolgens wordt het woord gevoerd door de raadsleden Bolt (CU), Meertens en Van Bostelen. Er zijn enkele interrupties.

Raadslid Kenter geeft een reactie.

Na het sluiten van de bespreking wordt de motie doorgeleid naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

10 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

10.a Raadsvoorstel inzake Verantwoording fractievergoedingen 2021 (55954-2022)

De raad besluit:

De uitgaven fractieondersteuning 2021 als volgt vast te stellen:

PvdA	€ 1.869,00
VCP	€ 3.120,00
Partij voor het Noorden	€ 218,00
CDA	€ 475,00
VVD	€ 1.880,00
D66	€ 0,00
Christen Unie	€ 1.425,00
Oldambt Aktief	€ 1.796,00
GBO	€ 2.555,00
Factor 2020	€ 740,00

10.b Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

10.b1 Raadsvoorstel inzake Aanbieding jaarstukken 2021 en de Ontwerpbegroting 2023 Volkskredietbank Noord-Oost Groningen (31329-2022)

De raad besluit:

1. De jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord Oost Groningen voor kennisgeving aan te nemen en geen gebruik te maken van de mogelijkheid om bezwaar in te dienen;
2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2023.

10.b2 Raadsvoorstel inzake Begrotingswijziging 2022 en meerjarenbegroting 2023 Afeer (41252-2022)

De raad besluit:

1. De gewijzigde begroting 2022 van de GR Afeer voor kennisgeving aan te nemen;
2. De concept begroting 2023 van de GR Afeer voor kennisgeving aan te nemen;
3. De financiële consequenties te verwerken in de gemeentelijke begroting van 2022, de begroting 2023 en de daarbij behorende meerjarenraming 2024-2025-2026;
4. Geen zienswijze af te geven ten aanzien van de gewijzigde begroting 2022 en de concept begroting 2023 van Afeer.

10.b3 Raadsvoorstel inzake Jaarstukken 2021 Actualisatie begroting 2022 en concept beleidsbegroting 2023 Veiligheidsregio Groningen (VRG) (44021-2022)

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening VRG 2021en akkoord te gaan met de toevoeging van het gehele positieve resultaat van € 1,758 miljoen aan de diverse reserves;
2. Kennis te nemen van de actualisatie begroting VRG 2022 en geen zienswijze te uiten. De geactualiseerde begroting VRG heeft een voordelig effect voor de gemeente Oldambt van € 29.728;
3. Kennis te nemen van de concept begroting VRG 2023 inclusief de meerjarige doorkijk naar 2026 en geen zienswijze te uiten. Deze begroting VRG 2023 heeft totale uitzetting van € 1,049 miljoen per jaar, maar heeft nog een voordelig begrotingseffect voor de gemeente Oldambt van ca € 6.600.

10.b4 Raadsvoorstel inzake herziening grondexploitaties 2021 (45386-2022)

De raad besluit:

1. de herziene exploitatie Hoogebrug II vast te stellen;
2. de herziene exploitatie Hoogebrug III vast te stellen;
3. de herziene exploitatie Eextahaven III vast te stellen;
4. de boekwaarden van de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) vast te stellen;
5. de mutaties van de voorzieningen te verwerken in de jaarrekening 2021.

10.b5 Raadsvoorstel inzake Jaarstukken GR PG&Z 2021 - Ontwerpbegroting GR PG&Z 2023 (42524-2022)

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2021 GR PG&Z;
2. geen zienswijze op de (ontwerp)begroting 2023 van de GR PG&Z in te dienen.

10.b6 Motie (2) De Klinker

Aangehouden.

10.b7 Motie (3) Poort van Winschoten-rekenkamercommissie

Raadslid Bolt (CU) legt een stemverklaring af.

De motie (3) wordt aangenomen met 20 stemmen voor (VCP 3, GBO 4, PVV1, CU 1, SP 2, PvhN 3, PvdA 3, D66 1, GL 1 en OA 1) en 4 stemmen tegen (CDA 2 en VVD 2).

11 Sluiting van de vergadering

De vergadering wordt gesloten om 21:58 uur.

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT VAN DONDERDAG 7 JULI 2022

1 Opening van de vergadering

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom. In deze raadsvergadering worden onder meer de Jaarstukken 2021 en de Kadernota behandeld. Daarbij zullen de Algemene beschouwingen worden uitgesproken.

Bericht van verhindering is ontvangen van wethouder Nieboer. Verder is raadslid Kalse nog niet aanwezig. Hij zal rond 17.00 uur aansluiten bij deze raadsvergadering.

2 Vaststelling van de agenda

Voorafgaand aan de bespreking van de Jaarrekening 2021 zal raadslid Van Bostelen kort verslag doen van de bespreking van de Jaarrekening 2021 met de accountant in de vergadering van de audit commissie.

Er is een amendement aangekondigd door het CDA betreffende de Jaarrekening 2021. Dit amendement kan bij het betreffende agendapunt worden ingediend.

Verder is een viertal moties aangekondigd:

- het CDA betreffende Gemeenschappelijke bezuinigingen; én
- de VCP betreffende De Klinker; én
- de SP betreffende Zwemveiligheid Oldambt; én
- GroenLinks betreffende de kostendelersnorm.

Deze moties kunnen bij bespreking van de Kadernota worden ingediend.

De agenda wordt vastgesteld.

3 Inspreekrecht inwoners

Er zijn geen insprekers.

4 Presentatie Coronaperspectiefplan college

Het Coronaperspectiefplan wordt gepresenteerd door Peter van Dam, kwartiermaker. Aansluitend worden enkele vragen gesteld en beantwoord.

5 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

5.a Raadsvoorstel inzake Jaarrekening 2021 en jaarverslag 2021 (48380-2022)

Voorgesteld besluit:

1. De jaarrekening 2021 vast te stellen, inclusief alle mutaties in de bestemmingsreserves;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van BDO;
3. In te stemmen met het resultaat van € 14.010.712 positief;

4. Een bedrag van € 3.978.162 toe te voegen aan de reserve doorgeschoven projecten;
5. Een bedrag van € 7.083.000 toe te voegen aan de reserve regiodeal – RWLP;
6. Het resterende positieve saldo 2021 van de jaarrekening ad € 2.949.550 te storten in de Algemene Reserve.

Raadslid Van Bostelen – voorzitter audit commissie - doet voorafgaand aan de bespreking kort verslag van de bespreking van de Jaarrekening 2021 in de audit commissie. Hij attendeert de raad vervolgens op de mogelijkheid om vóór 12 september 2022 bij de audit commissie onderwerpen aan te leveren die extra aandacht verdienen bij de interim-controle van het boekjaar 2022 door de accountant.

In de eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Van Bostelen (die tevens een amendement (A) indient), Davelaar, Flokstra, Bolt (CU), Langbroek en Nobbe.

Raadslid Van Bostelen geeft een reactie, alsook wethouder Klein. Er zijn enkele interrupties.

Er blijkt geen behoefte te bestaan aan bespreking in tweede termijn.

De raad besluit het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

5.b Raadsvoorstel inzake 1e Besluitvormende Bestuurs Rapportage 2022 (1e BBR 2022) (46669-2022)

Voorgesteld besluit:

1. De 1e BBR 2022 vast te stellen en de mutaties zoals deze zijn opgenomen bij de programma's te verwerken in een begrotingswijziging en deze samen met de gewijzigde programmatotalen vast te stellen;
2. Het positief resultaat 2022 van de 1e BBR ad. € 116.391 te storten in de Algemene reserve;
3. De begroting 2022 conform te wijzigen, inclusief de mutaties in de bestemmingsreserves;
4. Kennis te nemen van de informatie uit de IBR (Informerende Bestuurs Rapportage) waarin ook is opgenomen informatie de voortgang van het herstelplan (bezuinigingen).

De raad besluit het voorstel zonder verdere bespreking door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

5.c Raadsvoorstel inzake Investeringen 2022 (47962-2022)

Voorgesteld besluit:

1. Een economisch krediet van € 40.000 beschikbaar te stellen voor de reconstructie van wegen als gevolg van droogteschade en de structurele kapitaallast van € 2.040 te dekken uit de 'stelpost lasten investeringsfonds';
2. Een economisch krediet van € 375.000 beschikbaar te stellen voor de 2e fase vervanging bewegwijzering en de structurele kapitaallast van € 34.750 te dekken uit de 'stelpost lasten investeringsfonds';

3. Een economisch krediet van € 80.000 beschikbaar te stellen voor het verbeteren van de toegankelijkheid paden begraafplaatsen en de structurele kapitaallast van € 5.280 te dekken uit de 'stelpost lasten investeringsfonds';
4. Een structureel budget van € 60.000 beschikbaar te stellen ten laste van de 'stelpost lasten investeringsfonds' voor buurtsportcoaches;
5. Een structureel budget van € 150.000 beschikbaar te stellen ten laste van de 'stelpost lasten investeringsfonds' voor het uitvoeren van Werk-LeerWoontrajecten.

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door raadslid Van Bostelen.

Wethouder Klein geeft een reactie, waarop door raadslid Van Bostelen wordt gereageerd. Ook wethouder Engelkens geeft een reactie.

Raadslid Kalse sluit aan bij de vergadering.

Er blijkt geen behoefte te bestaan aan bespreking in tweede termijn.

De raad besluit het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

5.d Raadsvoorstel inzake Kadernota 2023-2026 (56159-2022)

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met de kadernota 2023 - 2026 en de daarin opgenomen voorstellen en het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de begroting 2023 en de daarbij behorende meerjarenraming. En meer specifiek:

a. een bedrag van € 1,9 miljoen beschikbaar te stellen voor de verdere uitwerking en uitvoering van het Corona Perspectiefplan.

Algemene beschouwingen

Eerste termijn fracties
In eerste termijn wordt – op volgorde van grootte van de politieke partijen – het woord gevoerd door de raadsleden Flokstra, Kuiper, De Wal, Kenter, Meertens, Nobbe, Van Bostelen, Venema, Davelaar, Bolt (CU), Langbroek en Postmus. De volgende moties worden ingediend:

Motie 1 De Klinker (VCP)

Motie 2 Zwemveiligheid Oldambt (SP)

Motie 3 Gemeenschappelijke bezuinigingen (CDA, mede namens GBO, CU, D66, VVD, PVV en PvhN)

Motie 4 Kostendelersnorm (GL)

Nadat de algemene beschouwingen zijn uitgesproken en de moties zijn ingediend, is er gelegenheid elkaar vragen te stellen. Van deze gelegenheid wordt door diverse raadsleden gebruikgemaakt.

Reactie van het college in eerste termijn

Achtereenvolgens wordt het woord gevoerd door wethouder Klein, wethouder Wünker en wethouder Engelkens, alsmede mevrouw Sikkema (als portefeuillehouder). Bij het laatstgenoemde neemt raadslid Modderman de voorzittersrol op zich.

De VCP besluit motie 1 De Klinker in te trekken.

Tweede termijn fracties
In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Bolt (CU), Nobbe, Kenter, Flokstra, Meertens en Van Bostelen.

De SP besluit motie 2 Zwemveiligheid Oldambt aan te houden en GL besluit motie 4 Kostendelersnorm – eerst nog mondeling geamendeerd – in te trekken.

De raad besluit het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

Tijdens de behandeling van de Kadernota wordt de vergadering enkele malen geschorst.

6 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

6.a Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

6.a1 Raadsvoorstel inzake Jaarrekening 2021 en jaarverslag 2021 (48380-2022)

Het amendement (A) wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:

1. De jaarrekening 2021 vast te stellen, inclusief alle mutaties in de bestemmingsreserves;
2. Kennis te nemen van het accountantsverslag van BDO;
3. In te stemmen met het resultaat van € 14.010.712 positief;
4. Een bedrag van € 3.978.162 toe te voegen aan de reserve doorgeschoven projecten;
5. Een bedrag van € 7.083.000 toe te voegen aan de reserve regiodeal – RWLP;
6. Een bedrag van € 500.000 te storten in het investeringsfonds;
7. Het resterende positieve saldo 2021 van de jaarrekening ad € 2.449.550 te storten in de Algemene Reserve.

6.a2 Raadsvoorstel inzake 1e Besluitvormende Bestuurs Rapportage 2022 (1e BBR 2022) (46669-2022)

De raad besluit:

1. De 1e BBR 2022 vast te stellen en de mutaties zoals deze zijn opgenomen bij de programma's te verwerken in een begrotingswijziging en deze samen met de gewijzigde programmatotalen vast te stellen;
2. Het positief resultaat 2022 van de 1e BBR ad. € 116.391 te storten in de Algemene reserve;
3. De begroting 2022 conform te wijzigen, inclusief de mutaties in de bestemmingsreserves;

4. Kennis te nemen van de informatie uit de IBR (Informerende Bestuurs Rapportage) waarin ook is opgenomen informatie de voortgang van het herstelplan (bezuinigingen).

6.a3 Raadsvoorstel inzake Investeringen 2022 (47962-2022)

De raad besluit:

1. Een economisch krediet van € 40.000 beschikbaar te stellen voor de reconstructie van wegen als gevolg van droogteschade en de structurele kapitaallast van € 2.040 te dekken uit de 'stelpost lasten investeringsfonds';
2. Een economisch krediet van € 375.000 beschikbaar te stellen voor de 2e fase vervanging bewegwijzering en de structurele kapitaallast van € 34.750 te dekken uit de 'stelpost lasten investeringsfonds';
3. Een economisch krediet van € 80.000 beschikbaar te stellen voor het verbeteren van de toegankelijkheid paden begraafplaatsen en de structurele kapitaallast van € 5.280 te dekken uit de 'stelpost lasten investeringsfonds';
4. Een structureel budget van € 60.000 beschikbaar te stellen ten laste van de 'stelpost lasten investeringsfonds' voor buurtsportcoaches;
5. Een structureel budget van € 150.000 beschikbaar te stellen ten laste van de 'stelpost lasten investeringsfonds' voor het uitvoeren van Werk-LeerWoontrajecten.

6.a4 Raadsvoorstel inzake Kadernota 2023-2026 (56159-2022)

De raad besluit met 22 stemmen voor (CU 1, PVV 1, SP 2, GBO 4, PvdA 4, PvhN 3, VVD 2, CDA 2, D66 1, GL 1 en OA 1) en 3 stemmen tegen (VCP 3):

1. In te stemmen met de kadernota 2023 - 2026 en de daarin opgenomen voorstellen en het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de begroting 2023 en de daarbij behorende meerjarenraming. En meer specifiek:

a. een bedrag van € 1,9 miljoen beschikbaar te stellen voor de verdere uitwerking en uitvoering van het Corona Perspectiefplan.

Motie 3 Gemeenschappelijke bezuinigingen
De motie wordt met 20 stemmen voor (CDA 2, GBO 4, CU 1, D66 1, VVD 2, PVV 1, PvhN 3, PvdA 4, GL 1 en OA 1) en 5 stemmen tegen (VCP 3 en SP 2) aangenomen.

7 Sluiting van de vergadering

De voorzitter sluit de vergadering om 22.18 uur.

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT OP DONDERDAG 8 SEPTEMBER 2022

1 Opening van de vergadering

De voorzitter heet iedereen van harte welkom bij het spoeddebat van de raad van de gemeente Oldambt over de huisvesting van statushouders. Dit debat is aangevraagd door de VCP, PVV en Oldambt Aktief.

Bericht van verhindering is ontvangen van raadslid De Wal. Verder is wethouder Wünker nog niet aanwezig. Hij wordt later verwacht.

2 Inspreekrecht inwoners

Mevrouw Haaijer en mevrouw Sanders maken gebruik van het inspreekrecht.

3 Huisvesting statushouders

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Kenter, Venema, Postmus, Bolt (CU), Nobbe, Kuiper, Eijpe, Kalse, Van Bostelen en Davelaar. Er zijn diverse interrupties.

Wethouder Wünker is inmiddels binnengekomen.

Mevrouw Sikkema draagt de voorzittershamer over aan raadslid Modderman en daarna geeft zij haar reactie. Raadslid Modderman draagt de voorzittershamer vervolgens weer over aan mevrouw Sikkema, waarna wethouder Klein zijn reactie geeft. Er zijn diverse interrupties.

In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Van der Laan, Leuning, Langbroek en Kenter.

Wethouder Klein geeft een reactie.

De voorzitter sluit de bespreking af.

Door de voorzitter wordt een korte mededeling gedaan over de opvang van Oekraïners. Daarbij refereert zij aan de kort voor deze raadsvergadering (door de heren Kroon en Hendriks) aangeboden petitie.

4 Sluiting van de vergadering

De voorzitter sluit de vergadering om 21.50 uur.

Stand van zaken toezeggingenlijst d.d. 13 september 2022

Nr	Agendapunt	Omschrijving	Datum raad	Portefeuille-houder	Stand van zaken
20.018	9c	Er zal voor de raad inzichtelijk worden gemaakt in welke mate de inzet van de NPG-gelden een aanzwengelende werking heeft (dat dit tot cofinanciering heeft geleid).	16-11-2020	Burgemeester	Bij de update van het Lokaal Programma Oldambt (zie stukken voor de BRB d.d. 15 september) is dit inzichtelijk gemaakt. Dit punt kan daarom van de toezeggingenlijst af.
20.021	Raadsvoorstel inzake nieuwe vergader-structuur en afhechting raadscommissiestructuur	Bij de evaluatie van de vergaderstructuur zal de vergoedingsregeling voor de fractie-assistenten worden betrokken.	14-12-2020	Burgemeester	In januari 2022 heeft een lichte evaluatie plaatsgevonden. De eindevaluatie zal in december 2022 plaatsvinden.
21.002	3c	De raad ontvangt een memo waarin zichtbaar wordt gemaakt wat het effect is van de inzet van projectfinanciering op het investeringsvolume in het wegennet.	28-06-2021	Wethouder Nieboer	Dit is een nogal technisch verhaal: Projectfinanciering is voor een individueel project voordelig als de rente op dat moment lager is dan de rekenrente in de begroting. Normaal zou een lening met een lagere rente zorgen voor een algeheel dalend effect op de begrotingsrente (dus bij alles een klein beetje minder) Door incidenteel te financieren met projectfinanciering (specifieke leningen) wordt het individuele project voordeliger en blijft het bestaande in de begroting wat het was. Op dit moment is de rente gestegen en vergelijkbaar met de begrote rente; dus op dit moment is het effect verwaarloosbaar of niet meer aanwezig. Met bovenstaande informatie is deze toezegging afgehandeld en kan dit punt van de toezeggingenlijst af.
22.007	9.a	De portefeuillehouder zal de VKB vragen met een alternatief te komen om de maatschappelijke kosten correct en	30-06-2022	Wethouder Engelkens	De portefeuillehouder heeft het besproken in de vergadering van het algemeen bestuur. Het wordt

		betrouwbaar te berekenen. Over de reactie van de VKB zal de raad zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd.			opgepakt, maar er is meer tijd nodig dan aanvankelijk gedacht.
22.008	9.f	Het college doet onderzoek naar de zg. Stadjerspas in Groningen en kijkt naar (de) mogelijkheden om iets soortgelijks in Oldambt in te voeren.	30-06-2022	Wethouder Nieboer	Is work in progress. Nog geen actie in verband met ziekte medewerker en werkdruk in verband met energietoeslag.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1454
Extern Zaak ID	1895ESUITE559962022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	6
Titel	Ingekomen stukken raad 28 september 2022 (55996-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
6 Ingekomen stukken raad 2022-09-28 (55996-2022)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Raadsvergadering	**28 september 2022**

Voorgesteld besluit

In te stemmen met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

In te stemmen met de voorgenomen wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Ingekomen stukken raad
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	nvt
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	55996-2022
Steller	Jelte van der Meer
Portefeuillehouder(s)	nvt
Medeverantwoordelijke(n)	Agendacommissie van de gemeenteraad van Oldambt

TOELICHTING

Inleiding

De afgelopen periode zijn de volgende stukken ontvangen door de gemeenteraad van Oldambt. De agendacommissie stelt voor dat de raad instemt met de voorgestelde wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

A. Voor kennisgeving aan te nemen:

1. Bijlage Motie Stikstofaanpak - Mail college gemeente Staphorst 2022-06-16 met bijlage Motie (56893-2022)
2. Bezorgde burgers - Mail inwoner gemeente 2022-06-24 met bijlage Persbericht (59980-2022)
3. Motie Zorgvuldigheid Stikstofbeleid - Mail griffie gemeente Midden-Groningen 2022-07-05 met bijlage Motie (62592-2022)
4. Kostendelersnorm onder de 27 jaar - Mail FNV 2022-07-06 met bijlage Brief (63186-2022)
5. Motie raad Pijnacker-Nootdorp over procedure aanwijzen lokale omroep - Mail raadsadviseur gemeente Pijnacker-Nootdorp 2022-07-11 met bijlage Motie (63892-2022)
6. Brief betreffende het voorgenomen besluit van het college - Mail MR KC De Bouwsteen en MR KC De Uilenburcht 2022-07-07 met bijlage Brief (63896-2022)
7. Stand van zaken realisatie taakstellingen huisvesting - Brief Gedeputeerde Staten van Groningen 2022-07-12 met bijlage Brief aan college (64879-2022)
8. Aan College en Raad - Mail Dorpsbelangen Finsterwolde 2022-07-13 (65158-2022)
9. Motie Stikstofaanpak - Mail Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen 2022-07-19 met bijlagen Motie en Begeleidend schrijven (71905-2022)
10. Motie verspreiding en decentralisering Rijkswerkgelegenheid - Mail griffie gemeente Kerkrade 2022-07-20 met bijlage Motie (71912-2022)
11. Motie zorgvuldig stikstofbeleid - Mail gemeente Etten-Leur 2022-07-22 met bijlage Motie (71921-2022)
12. Motie Stikstofaanpak startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied - Mail gemeente Oldebroek 2022-07-27 met bijlage Brief en Motie (71928-2022)
13. Motie Stikstofreductiedoelstellingen - Mail bestuurssecretariaat gemeente Steenwijkerland 2022-07-26 met bijlage Motie (71982-2022)

14. Raadsbrief werkdruk - Mail Team communicatie 2022-07-21 met bijlage Raadsbrief (71932-2022)
15. Veiligheid en toegankelijkheid MFC-gebouw - Brief Stichting MFC en Vereniging Dorpsbelangen Nieuw Scheemda 't Waar 2022-08-08 (72547-2022)
16. Omgevingsdienst Groningen jaarstukken 2021 - begroting 2023 - Mail ODG 2022-07-15 met bijlagen Accountantsverslag, Begroting en Jaarstukken (74582-2022)
17. Jaarstukken 2021 - Brief Gedeputeerde Staten van Groningen 2022-08-19 (75278-2022)

B. Voor advies in handen van het college van burgemeester en wethouders te stellen:

C. Ter afdoening in handen van het college van burgemeester en wethouders te stellen:
1. Tijdelijke natuurrecreatie ter ondersteuning van boeren in transitie- Mail Hide and B 2022-07-05 met bijlage Brief (62620-2022)
2. Opzegging beheer afspraken - Brief Tennisclub TIOD 2022-08-17 (74132-2022)
3. Code Verantwoordelijk Marktgedrag - Mail Code Verantwoordelijk Marktgedrag 2022-08-23 met bijlage Brief (76171-2022)
4. Plaatsnaambebording Oudezijl - Brief Privépersoon 2022-09-02 (79552-2022)
5. Suïcidepreventie in uw gemeente - Mail Stichting Suïcide Preventie Centrum 2022-09-09 met bijlage Brief (81406-2022)

D. Op een andere manier: Te betrekken bij de oordeelsvorming en besluitvorming over het raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023
1. Raadsvoorstel sluiting Hardenberg - Brief SOOOG 2022-08-31 (78763-2022)…..

Winschoten, 19 september 2022

Namens de agendacommissie van de gemeenteraad van Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Raadsvergadering

Dossiernummer	1428
Extern Zaak ID	1895ESUITE524712022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	8.a
Titel	Raadsvoorstel inzake Bezuinigingsscenario's jeugd (52471-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
8a Raadsvoorstel inzake Bezuinigingsscenario's jeugd
8a.1 bezuinigingsscenario jeugd
8a.2 Toelichting voortgang bezuinigingen Jeugd 2022

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Beeldvormende raadsbijeenkomst	14 september 2022
Raadsvergadering	**28 september 2022**
Raadsvergadering	26 oktober 2022

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met bezuinigingsscenario 2:
lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen, specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek. En daarmee wordt gekoerst op een bezuiniging van € 1.000.000,- vanaf 2024 (in plaats van € 1.720.000,-)
2. Te monitoren wat dit betekent voor de kwaliteit van de jeugdhulp en de financiële consequenties.
3. € 720.000,- te zoeken binnen het sociaal domein zoals verwoord in de ‘startnotitie sociaal domein’ en het coalitieakkoord.

Besluit (Naar oordeelsvorming volgende raadsvergadering)

het raadsvoorstel door te schuiven naar de volgende raadsvergadering, voor oordeelsvorming.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Bezuinigingsscenario's jeugd
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	14 september 2022
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	52471-2022:049758
Steller	Merel Wassink
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Niet van toepassing
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. In te stemmen met bezuinigingsscenario 2: *lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen, specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek.* *En daarmee wordt gekoerst op een bezuiniging van € 1.000.000,- vanaf 2024 (in plaats van € 1.720.000,-)* 2. Te monitoren wat dit betekent voor de kwaliteit van de jeugdhulp en de financiële consequenties. 3. € 720.000,- te zoeken binnen het sociaal domein zoals verwoord in de 'startnotitie sociaal domein' en het coalitieakkoord.
Samenvatting	Om de door de gemeenteraad vastgestelde bezuiniging op het jeugddossier (gedeeltelijk) te realiseren zijn een drietal scenario's opgesteld. De mate van bezuinigen brengt ook een aantal consequenties met zich mee. De consequenties zijn, per scenario, inzichtelijk gemaakt (zie bijlage 1). De gemeenteraad wordt geadviseerd om te kiezen voor

	scenario 2, waarbij lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen (hulpvragen waarvan wij zeggen dat er geen specialistische jeugdhulp wordt ingezet). Specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek.
Bijlage(n)	Bijlage 1: Bezuinigingsscenario's jeugd Bijlage 2: Toelichting voortgang bezuinigingen Jeugd 2022
AVG	Ja.

.

TOELICHTING

Inleiding

De meeste gemeenten zien de zorgkosten voor jeugdhulp steeds verder oplopen waardoor financiële tekorten zijn ontstaan. Dit heeft enerzijds te maken met een toename van zorgkosten, maar anderzijds ook met de efficiencykorting die het rijk heeft toegepast bij de start van de drie Decentralisaties in het Sociaal Domein per 1-1-2015.

De afgelopen jaren (en nog steeds) is de kernvraag geweest: kan er inhoudelijk en financieel worden bijgestuurd op (de kosten van) jeugdhulp?

Op basis van onze eigen financiële analyse, het onderzoek van de Visitatiecommissie[1] is inzicht gekregen in de ontwikkeling van het grootste deel van de zorgkosten. De opgave in het sociaal domein (waaronder het jeugddossier) is te vertalen in: *de hulp naar de voorkant te halen, meer te doen aan preventie en basiszorg en het terugdringen van (dure) specialistische zorg.*

Met deze opgave zijn we in 2020 en 2021 aan de slag gegaan met behulp van een uitvoeringsprogramma jeugd. Hierin zijn de actiepunten uit de investeringsagenda jeugd[2] en de (meest haalbare) adviezen van de visitatiecommissie meegenomen. Het uitvoeringsprogramma vormde daarmee een kapstok voor alle actiepunten die in het jeugddossier zijn opgepakt. Hieronder een toelichting op een aantal actiepunten:

- Het versterken van het voorliggend veld is één van de actiepunten uit het uitvoeringsprogramma (geweest). We hebben een interactieve zoekgids beschikbaar gesteld aan inwoners en iedereen die werkt met jeugd en jongeren in Oldambt (verwijzers, scholen, jongerenwerkers etc.). De zoekgids laat zien welke vrij toegankelijke hulp er is voor de meest voorkomende hulpvragen en moet het gebruik van voorliggende voorzieningen stimuleren en specialistische jeugdhulp voorkomen.

- Een ander onderdeel van het uitvoeringsprogramma is de wens meer grip te krijgen op doorverwijzingen van huisartsen naar jeugdhulp. We hebben in 2020 een aantal praktijkondersteuners jeugd (POH Jeugd) (medewerkers van het jeugdteam) ingezet bij alle zeven huisartsenpraktijken in de gemeente Oldambt. Doordat de POH jeugd zelf kortdurende en laagdrempelige jeugdhulp biedt kan een verwijzing naar meer specialistische (dure) jeugdhulp voorkomen worden.

[1] De visitatiecommissie van de VNG heeft in 2019 onderzoek gedaan naar de "grip op uitgaven in het sociaal domein" in onze gemeente. De commissie heeft advies uitgebracht op welke wijze er effectiever en mogelijk tegen lagere kosten gewerkt kan worden

[2] De investeringsagenda jeugd is onderdeel geweest van de begroting 2020 en is door de gemeenteraad op 11 november 2020 vastgesteld. De investeringen hebben betrekking op vroegsignalering en preventie met het idee om te voorkomen dat jongeren langdurig in dure zorg terecht komen. Om dit te bereiken, moet er aan de voorkant geïnvesteerd worden en moet de toegang versterkt worden.

- De gemeente Oldambt en Sociaal Werk Oldambt (hierna te noemen SWO) draaien vanaf 1 januari 2021 een twee jaar durende pilot. Een pilot waarin de dienstverlening van SWO is uitgebreid met een passend aanbod voor jeugdigen en/of ouders in de vorm van opvoedingsondersteuning. Opvoedingsondersteuning bestaat uit de volgende elementen: gezinsbegeleiding, gezinscoaching, jeugdondersteuning en groepsaanbod. De ondersteuning van stichting Sociaal Werk Oldambt (SWO) komt in de plaats van (een aantal producten[3]) specialistische jeugdhulp.

Op 31 december 2021 is 'het uitvoeringsprogramma jeugd 2020 & 2021' tot een einde gekomen. Vertegenwoordigers van de Transformatie agenda gemeente Groningen hebben mede het uitvoeringsprogramma geëvalueerd en zij hebben de volgende conclusie getrokken:

'Terugkijkend naar de afgelopen 2 jaar mag Oldambt trots zijn op wat ze hebben bereikt met hun investering in het Jeugddomein: met het regenboogmodel als duidelijk onderliggende visie zijn vrijwel alle resultaten uit het uitvoeringsprogramma gewoon behaald. Daarnaast zijn ook de praktische, projectmatige insteek op de 3 projectlijnen (Voorliggend veld, Toegang en Monitoring) net als de goede samenwerking tussen beleid, uitvoering, financiën en monitoring absolute succesfactoren.'

Echter, met het voortzetten van de huidige koers, zal de opgelegde bezuiniging vanuit de gemeenteraad niet gehaald worden. Daarbij gaat het om de volgende vastgestelde bezuinigingsbedragen per jaar:
2022: € 860.000,-
2023: € 1.290.000
2024: € 1.720.000 (structureel)

Om de bezuiniging alsnog (gedeeltelijk) te realiseren zijn een drietal scenario's opgesteld. De mate van bezuinigen brengt ook een aantal consequenties met zich mee. De consequenties zijn, per scenario, inzichtelijk gemaakt (zie bijlage 1). De gemeenteraad wordt geadviseerd om te kiezen voor scenario 2, waarbij lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen (hulpvragen waarvan wij zeggen dat er geen specialistische jeugdhulp wordt ingezet). Specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek.

Motivatie

1. *Scenario 2 is in het belang van het kind.*

   We voldoen als gemeente aan het principe 'zo licht en dichtbij mogelijk'.

   Problemen en zorgen bij jeugdigen worden vroegtijdig gesignaleerd. We zijn in staat een goede en snelle analyse te kunnen maken van de problematiek en het doen van een hulpverleningsaanbod, waardoor problemen, zorgen en onveiligheid (kindermishandeling) kunnen worden voorkomen.

2. *Scenario 2 geeft uitvoering aan de kern van de jeugdwet 2015.*

   In de jeugdwet 2015 en in het uitgewerkte stappenplan van de Centrale Raad staat dat we eerst moeten kijken naar andere oplossingen, eigen kracht en voorliggende oplossingen zoals de voorliggende voorziening, voordat we overgaan tot het inzetten van specialistische jeugdhulp. Dat was eigenlijk de kern van de hele wet, waarom de Rijksoverheid ook dacht de overheveling naar de gemeenten met een flinke korting op het budget te kunnen realiseren.

3. *Scenario 2 komt ten goede aan de adviezen van de visitatiecommissie en het onderzoek van het Nederlands Jeugdinstituut.*

   De visitatiecommissie van de VNG heeft in 2019 het volgende aan de gemeente Oldambt geadviseerd:

[3] Het betreft gezinsbegeleiding basis (45A51), gezinsbegeleiding laagfrequent (45G01), individuele begeleiding basis (45A04) en groepsbegeleiding basis (45A49)

- Alternatieve mogelijkheden (voorliggende voorzieningen) creëren die minder kosten met zich meebrengen.
- De uitstroom vanuit zware zorgvormen daadwerkelijk mogelijk maken door te investeren in lichtere vormen van ondersteuning. Het verstevigen van de ambulante zorg (en lichtere hulpvormen) is een voorwaarde om te beginnen aan het bevorderen van de uitstroom.
- Focus op een preventieve aanpak vanuit Positieve Gezondheid. Uitgangspunt in de aanpak is het hanteren van de volgorde: eerst het probleem oplossen binnen het gezin en eigen netwerk, dan algemene voorzieningen en vervolgens maatwerk (specialistische zorg) inzetten.

Volgens het onderzoek 'het groeiend jeugdzorggebruik, duiding en aanpak' (2019) van het Nederlands Jeugdinstituut leidt versterking van preventie ertoe dat minder kinderen en opvoeders intensievere jeugdhulp nodig hebben en zou dat leiden tot een kostenbesparing. 'Met goede preventie pak je niet alleen dreigende problemen aan, maar investeer je ook in beschermende factoren, zoals ouderbetrokkenheid en sociale netwerken. Die aandacht voor beschermende factoren zorgt ervoor dat preventie niet leidt tot een preoccupatie met alle mogelijke risico's voor gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Versterking van positieve factoren kan allerlei risico's compenseren. Dat geeft een veel grotere kans op een omvangrijk en duurzaam resultaat (het voorkomen van specialistische jeugdhulp).'

4. *Het voortzetten van de huidige koers zal leiden tot behoud van kwaliteit van het voorliggend veld, motivatie van het personeel, een daling in de kosten specialistische jeugdhulp en we vormen hiermee een betrouwbare partner voor de huisartsen.*

Met het behouden van het voorliggend veld, kunnen de problemen van gezinnen (gedeeltelijk) opgelost worden en het inzetten van specialistische jeugdhulp voorkomen worden.

Knelpunten

5. *Er bestaat een risico dat er een verschuiving plaatsvindt naar specialistische producten, omdat de lichte jeugdhulpproducten 'uit het schap' verdwijnen.*

Gecertificeerde Instellingen (GI's) (tevens verwijzer naar jeugdhulp) bestaan uit landelijke of regionale organisaties en kennen het lokale voorliggend veld onvoldoende. Om te voorkomen dat ze 'opschalen' naar specialistische jeugdhulpproducten zullen we de GI's moeten instrueren om gebruik te maken van de pilot SoWiesO.

6. *We kunnen met het voortzetten van de huidige koers niet alle doelgroepen meer bedienen.*

Voorheen kon het jeugdhulpproduct 'gezinsbegeleiding basis' langdurig en intensief ingezet worden bijvoorbeeld bij de doelgroep licht verstandelijk beperkten. Nu wordt er gezinsbegeleiding door SoWiesO ingezet op basis van het ontwikkelperspectief van ouders. Zodra het mogelijk is wordt intensieve gezinsbegeleiding afgeschaald naar 'vinger aan de pols' contact.

Voorheen kon het jeugdhulpproduct 'gezinsbegeleiding basis' of 'individuele begeleiding basis' gecombineerd worden met dagbesteding of wonen/logeren bij een zorgboerderij. De zorgboerderij gaf dan uitvoering aan beide vormden van ondersteuning. Nu raken deze vormen van ondersteuning wat versnipperd / los van elkaar met de komst van SoWiesO. En kunnen we niet voldoen aan het principe 'één gezin, één plan, één regisseur'.

Specifieke vormen van begeleiding (paardencoaching) of het begeleiden van gezinnen in weekenden en avonden (zoals de 'naar bed gaan' momenten) kan niet meer ingezet worden. Dat geldt ook voor begeleide omgangsregelingen die in de weekenden plaatsvinden en waarbij de verwachting is dat toezicht/begeleiding langdurig aan de orde is. Bijvoorbeeld omdat ouders vanwege een licht verstandelijke beperking geen risico's kunnen inschatten, maar met begeleiding toch een relatie kunnen onderhouden met de kinderen.

7. *Met het voortzetten van de huidige koers (uitvoeringsprogramma 2020 / 2021), zal de opgelegde*

bezuiniging vanuit de gemeenteraad niet gehaald worden.

Daarbij gaat het om de volgende vastgestelde bezuinigingsbedragen per jaar:

- 2022: € 860.000,-
- 2023: € 1.290.000,-
- 2024: € 1.720.000,- (structureel)

De gemeenteraad wordt geadviseerd om te kiezen voor scenario 2. Waarbij we uitgaan van een (structurele) bezuiniging van € 1.000.000,- vanaf 2024. De bezuiniging zullen we goed moeten monitoren. Hiervoor is (grotendeels) een dashboard beschikbaar, bestaande uit een rekentool om de besparing op de POH jeugd te kunnen inzien en het verloop van de pilot SoWiesO te monitoren in relatie tot de vier jeugdhulpproducten).

Wat betekent dat voor de bezuinigingsopgaven in 2022 en 2023?

- In 2022 is een bezuiniging van € 200.000,- gerealiseerd door de inzet van de POH Jeugd (zie hierop de toelichting in bijlage 2). (Dit is al verwerkt in de eerste BBR).
- In 2023 bouwen we op naar de maximaal haalbare bezuiniging van € 1.000.000,- in 2024. We verwachten hiervan € 800.000,- te behalen in 2023.

De niet gerealiseerde bezuinigingsbedragen (€ 660.000,- in 2022, € 490.000,- in 2023 en in 2024 € 720.000,-) worden onderdeel van de ‘startnotitie sociaal domein’. Om de bezuinigingen (sociaal domein breed) te realiseren wordt in het coalitie akkoord een aantal suggesties gedaan. Bijvoorbeeld: meer gebruik maken van algemene voorzieningen en het voorliggend veld in plaats van verwijzen naar duurdere specialistische hulp.

Betrokkenheid (externe) partners

In samenwerking met het jeugdteam (uitvoering), team financiën, team beleid zijn de bezuinigingsscenario’s vormgegeven.

Consequenties

Zie ‘knelpunten’ onder het kopje motivatie.

Vervolg

Op basis van het vastgestelde bezuinigingsscenario door de gemeenteraad, zal het college begin 2023 een uitvoeringsprogramma ontwikkelen. Een uitvoeringsprogramma bestaat uit interventies en resultaten om de transformatie inclusief bezuinigsopgave te kunnen realiseren.

Winschoten, 14 juni 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 juni 2022

Besluit

1. In te stemmen met bezuinigingsscenario 2:

lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen, specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek.

En daarmee wordt gekoerst op een bezuiniging van € 1.000.000,- vanaf 2024 (in plaats van € 1.720.000,-)

2. Te monitoren wat dit betekent voor de kwaliteit van de jeugdhulp en de financiële consequenties.

3. € 720.000,- te zoeken binnen het sociaal domein zoals verwoord in de ‘startnotitie sociaal domein’ en het coalitieakkoord.

Datum raadsvergadering
28 september 2022

Onderwerp
Bezuinigingsscenario's jeugd

Agendapunt

Zaaknummer
52471-2022

Winschoten, 28 september 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Maximale bezuinigingsvariant

> 1,7 miljoen euro op de korte termijn.

Voorliggende voorzieningen (lichte jeugdhulp) niet meer aanbieden, beperken tot specialistische jeugdhulp

<table>
<tr><th>Besparingsmogelijkheid</th><th>Bezuiniging</th><th>Inhoudelijke gevolgen</th></tr>
<tr><td>De pilot SoWiesO stopzetten.

De Pilot SoWieso:
De gemeente Oldambt en Sociaal Werk Oldambt (hierna te noemen SWO) draaien vanaf 1 januari 2021 een twee jaar durende pilot. Een pilot waarin de dienstverlening van SWO is uitgebreid met een passend aanbod voor jeugdigen en/of ouders in de vorm van opvoedingsondersteuning.
Opvoedingsondersteuning bestaat uit de volgende elementen: gezinsbegeleiding, gezinscoaching, jeugdondersteuning en groepsaanbod.</td><td>€ 400.000,-</td><td rowspan="3">1. De vastgestelde bezuiniging door de gemeenteraad wordt hiermee behaald (1.720.000,- vanaf 2024).

2. Niet in het belang van het kind en ouders.
- We voldoen als gemeente niet meer aan het principe ‘zo licht en dichtbij mogelijk’.
- Problemen en zorgen bij jeugdigen worden te laat gesignaleerd en verergeren hierdoor. Een deel van het voorliggend veld valt weg, maar dat betekent niet dat er geen hulpvraag meer is. Daardoor ontstaat het risico dat we geen goede en snelle analyse kunnen maken van de problematiek en het doen van een hulpverleningsaanbod, waardoor problemen, zorgen en onveiligheid (kindermishandeling) kunnen toenemen.

3. Kosten specialistische jeugdhulp gaan (op termijn) omhoog
Hulpvragen worden niet in een vroeg stadium opgepakt waardoor de problemen verergeren. Wanneer de problemen verergeren, is er vaker specialistische zorg nodig. Als gemeente zijn wij niet de enige verwijzer (denk aan: huisartsen, Gecertificeerde Instellingen en medische specialisten). Andere verwijzers zullen, bij het ontbreken van lichte jeugdhulp, eerder grijpen naar specialistische jeugdhulp. Verwachting is dat de kosten alleen maar zullen toenemen.

4. Waterbedeffect: met het wegvallen van het voorliggend veld, heeft dat als gevolg: overbelasting van scholen en ouders.
- Ouders en scholen kunnen geen beroep meer doen op lichte ondersteuning, maar moeten elk probleem zelf oplossen. Stress en persoonlijke problemen kunnen ervoor zorgen dat ouders overbelast, waardoor zij fysiek en emotioneel minder beschikbaar zijn voor hun kinderen. Dit vergroot de kans op het ontstaan van opvoedingsproblemen en kindermishandeling.
- Mochten voorliggende voorzieningen niet meer aangeboden worden kan een jeugdige vanwege psychische of gedragsproblemen een belemmering ondervinden bij het volgen van onderwijs, dan wel vanwege deze problematiek langdurig thuis komen te zitten.

5. Druist tegen de jeugdwet / transformatie gedachte in.
In de jeugdwet 2015 en in het uitgewerkte stappenplan van de Centrale Raad staat dat we eerst moeten kijken naar andere oplossingen, eigen kracht en voorliggende oplossingen zoals de algemene voorziening, voordat we overgaan tot het inzetten van specialistische jeugdhulp. Dat was eigenlijk de kern van de hele wet, waarom de Rijksoverheid ook dacht de overheveling naar de gemeenten met een flinke korting op het budget te kunnen realiseren.

6. Druist in tegen het rapport van de visitatie commissie en het onderzoek van het Nederlands Jeugdinstituut.
De visitatiecommissie van de VNG heeft in 2019 onderzoek gedaan naar de “grip op uitgaven in het sociaal domein” in onze gemeente. De commissie heeft advies uitgebracht op welke wijze er effectiever en mogelijk tegen lagere kosten gewerkt kan worden. Zij hebben onder andere geadviseerd:

- Alternatieve mogelijkheden (voorliggende voorzieningen) te creëren die minder kosten met zich meebrengen.
- De uitstroom vanuit zware zorgvormen daadwerkelijk mogelijk te maken door te investeren in lichtere vormen van ondersteuning. Het verstevigen van de ambulante zorg (en lichtere hulpvormen) is een voorwaarde om te beginnen aan het bevorderen van de uitstroom.
- Focus op een preventieve aanpak vanuit Positieve Gezondheid. Uitgangspunt in de aanpak is het hanteren van de volgorde: eerst het probleem oplossen binnen het gezin en eigen netwerk, dan algemene voorzieningen en vervolgens maatwerk (specialistische zorg) inzetten.

Volgens het onderzoek ‘het groeiend jeugdzorggebruik, duiding en aanpak’ (2019) van het Nederlands Jeugdinstituut leidt versterking van preventie ertoe dat minder kinderen en opvoeders intensievere jeugdhulp nodig hebbe en zou dat leiden tot een kostenbesparing. ‘Met goede preventie pak je niet alleen dreigende problemen aan, maar investeer je ook in beschermende factoren, zoals ouderbetrokkenheid en sociale netwerken. Die aandacht voor beschermende factoren zorgt ervoor dat preventie niet leidt tot een preoccupatie met alle mogelijke risico's voor gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Versterking van positieve factoren kan allerlei risico's compenseren. Dat geeft een veel grotere kans op een omvangrijk en duurzaam resultaat (het voorkomen van specialistische jeugdhulp).’</td></tr>
<tr><td>De specialistische jeugdhulpproducten gerelateerd aan de pilot SoWiesO stopzetten. Dit betreft 4 basisproducten:
- Gezinsbegeleiding basis
- Gezinsbegeleiding Laagfrequent
- Individuele Begeleiding Basis
- Groepsbegeleiding Basis</td><td>€ 1.380.000,- (gebaseerd op 2021)

Financiële onderbouwing:
De declaratiekosten over het hele jaar 2021 (per verwijzer) waren als volgt.

Gemeente € 916.580,-
GI € 433.690,-
Huisartsen € 15.960,-
Medische specialisten & jeugdarts € 11.600,-
Totaal € 1.380.000,-

(Verzilveringspercentage over het hele jaar is 65,7%)</td></tr>
<tr><td>Geen uitvoering meer geven aan de functie van ‘schoolcontactpersoon’ (1 FTE)</td><td>€ 47.000</td></tr>
</table>

		7. Druist in tegen de ingezette plannen vanuit het NPG / NPO / regiodeal / coronaperspectiefplan Deze plannen hebben allemaal gemeen dat ze zich richten op het voorkomen of verminderen van allerlei problemen. De plannen sluiten allen aan bij de bestaande initiatieven zoals de pilot SoWiesO. Met het wegvallen van voorliggende voorzieningen kunnen sommige plannen geen doorgang vinden (denk aan: Kansen voor kinderen, Coronaperspectiefplan - onderdeel jeugd, IJslands Preventiemodel). **8. Het geeft een negatieve beeldvorming van de gemeente en heeft negatieve personele consequenties.** - Het steeds veranderen van koers zorgt voor motivatie verlies en instabiliteit binnen het jeugdteam. Verwacht wordt dat het verloop en verzuim van personeel toeneemt. Tegelijkertijd is er schaarste op de arbeidsmarkt. Weinig continuïteit van personeel levert per direct kwaliteitsverlies. - Het risico is aanwezig dat, met het wegvallen van het voorliggend veld, de problemen van gezinnen zullen toenemen. Waardoor deze cliënten weer op het bordje van de gemeente komen. Dit brengt een hogere werkdruk voor het jeugdteam met zich mee. - De overgezette indicaties naar SoWiesO moeten weer teruggedraaid worden. Dit brengt een administratieve last met zich mee voor het jeugdteam. - Door een telkens veranderende koers komt de beeldvorming van (een consistente en voorspelbare) gemeente onder spanning te staan, zowel richting de jeugdige / ouders als de zorgaanbieders, scholen en huisartsen. **9. Het wegvallen van de schoolcontactpersoon (1fte) zorgt voor een latere betrokkenheid bij de problematiek van de jongere en extra werkdruk bij het jeugdteam.** - Het jeugdteam wordt bij oplopende problematiek pas laat/later in het proces betrokken. Het kan leiden tot het inzetten van meer specialistische jeugdhulp en intensievere betrokkenheid van een casemanager. De wachtlijst kan daardoor toenemen. - 1 fte minder betekent dat het merendeel van de taken komen te vervallen. Denk aan: het zijn van een vast aanspreekpunt voor scholen, deelname aan zorgoverleggen (ZAT). - De taken van de schoolcontactpersoon, zoals consultvragen en aanmeldingen komen dan bij de bureaudienst (toegang) van het jeugdteam terecht. De werkdruk neemt daar toe. - Druist in tegen het uitgangspunt er als jeugdteam eerder bij zijn, preventief werken, voorkomen dat er zwaardere hulp nodig ingezet moet worden of nodig is
Stoppen met de praktijk ondersteuner jeugd (POH) (2 FTE)	€ 100.000,-	**10. Het stoppen met POH Jeugd levert op de langer termijn geen bezuiniging op, want specialistische jeugdhulp neemt weer toe.** De inzet van de POH heeft afgelopen jaar laten zien dat we € 200.000,- hebben bespaard op specialistische jeugdhulp. **11. Met het stopzetten van POH, komen taken te vervallen en neemt de werkdruk bij het jeugdteam toe.** - De taken van de POH'er, zoals consultvragen en aanmeldingen komen dan bij de bureaudienst (toegang) terecht. De werkdruk neemt daar toe. - Het steeds veranderen van koers zorgt voor motivatie verlies en instabiliteit binnen het team. Verwacht wordt dat het verloop en verzuim van personeel toeneemt. In combinatie met schaarste op de arbeidsmarkt. Weinig continuïteit levert per direct kwaliteitsverlies. - Betrouwbaarheid van de gemeente komt dan onder spanning te staan, zowel richting de cliënt als de zorgaanbieders, scholen en huisartsen
Contractmanagement op casusniveau.	€ 300.000,-	**12. Contractmanagement op casusniveau moet meer inzicht, sturingsinformatie en bezuinigingsmogelijkheden met zich meebrengen.** Door de duurste jeugdhulpcasussen te hercontracteren levert het meer sturingsinformatie / leereffect op die toepasbaar is op andere casussen. Het hercontracteren heeft betrekking op de volgende onderdelen: - Duur en intensiteit van de ingezette specialistische jeugdhulp, - Stapelingen van indicaties specialistische jeugdhulp - Mogelijkheden om af te schalen van specialistische jeugdhulp. - Extra aandacht voor de verwijzingen vanuit de Gecertificeerde Instellingen die hun verwijsfunctie specialistische jeugdhulp nog niet optimaal uitvoeren.
Aframen van PGB budget (1 ton) (In de praktijk geven we minder PGB uit, dan is begroot)	€ 100.000,-	**13. PGB maakt meer plaats voor Zorg in Natura zorg (ZIN).** Er zijn geen gevolgen. Dit sluit aan bij een bestaande ontwikkeling. We hebben als gemeente ongeveer 200 jeugdhulpaanbieders gecontracteerd om 'zorg in natura' te leveren, waardoor er voldoende aanbod beschikbaar is en PGB daardoor niet langer ingezet hoeft te worden.
Totaal	**€ 2.627.000,-**	

Gemiddelde bezuinigingsvariant

1 miljoen euro

Lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen (hulpvragen waarvan wij zeggen dat er geen specialistische jeugdhulp wordt ingezet). Specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet bij complexe en meervoudige problematiek.

Besparingsmogelijkheid	**Bezuiniging**	**Inhoudelijke gevolgen**
De specialistische jeugdhulpproducten gerelateerd aan de pilot SoWiesO stopzetten. Dit betreft vier lichte jeugdhulpproducten: - Gezinsbegleiding basis - Gezinsbegeleiding Laagfrequent - Individuele Begeleiding Basis - Groepsbegeleiding Basis En we behouden een beperkt maatwerkbudget van € 300.000,-	€ 500.000,- (vanaf 2023) € 900.000,- (vanaf 2024) *Financiële onderbouwing:* *De declaratiekosten over het hele jaar 2021 (per verwijzer) waren:* ***€1.380.000,-*** *Dit totaalbedrag kun je niet als bezuiniging opnemen. Want er zullen nog extra kosten gemaakt worden, bestaande uit de volgende onderdelen:* *De kosten voor de pilot SoWiesO bedragen momenteel € 400.000,-. Deze kosten zullen toenemen (met* ***€ 100.000,-)*** *om de Gecertificeerde Instellingen (GI's) ook te kunnen bedienen.* *We behouden een maatwerkbudget van* ***€ 300.000,-*** *om 'de uitzonderingsgevallen' alsnog ondersteuning te kunnen bieden.*	**14. Er bestaat een risico dat er een verschuiving plaatsvindt naar specialistische producten, omdat de lichte jeugdhulpproducten 'uit het schap' verdwijnen.** GI's bestaan uit landelijke of regionale organisaties en kennen het lokale voorliggend veld onvoldoende. Om te voorkomen dat ze 'opschalen' naar specialistische jeugdhulpproducten zullen we de GI's moeten instrueren om gebruik te maken van de pilot SoWiesO. **15. Stoppen met de vier lichte jeugdhulpproducten heeft (nadelige) gevolgen voor sommige doelgroepen.** Voorheen kon 'gezinsbegeleiding basis' langdurig en intensief ingezet worden bijvoorbeeld bij de doelgroep licht verstandelijk beperkten. Nu wordt er gezinsbegeleiding ingezet op basis van het ontwikkelperspectief van ouders. Zodra het mogelijk is wordt intensieve gezinsbegeleiding afgeschaald naar 'vinger aan de pols' contact. Voorheen konden de vier lichte jeugdhulpproducten gecombineerd worden met dagbesteding of wonen/logeren bij een zorgboerderij. Nu raken deze vormen van ondersteuning wat versnipperd / los van elkaar. En kunnen we niet voldoen aan het principe 'één gezin, één plan, één regisseur'. Specifieke vormen van begeleiding (paardencoaching) of het begeleiden van gezinnen in weekenden en avonden (zoals de 'naar bed gaan' momenten) kan niet meer ingezet worden. Dat geldt ook voor begeleide omgangsregelingen die in de weekenden plaatsvinden en waarbij de verwachting is dat toezicht/begeleiding langdurig aan de orde is. Bijvoorbeeld omdat ouders vanwege een licht verstande beperking geen risico's kunnen inschatten, maar met begeleiding toch een relatie kunnen onderhouden met de kinderen.
Op de scholen waar een Vraagbaak of School als wijk medewerker is, wordt onderzocht of de schoolcontactpersoon nog van toegevoegde waarde is. Beschrijving: *Vraagbaak = laagdrempelige vorm van ondersteuning voor ouders (zonder zorgcomponent) op de basisschool.* *School als Wijker = een schoolmaatschappelijk werker op het voortgezet onderwijs (met zorgcomponent)* *Beide vormen een ketensamenwerking tussen voorliggende voorziening en specialistische zorg* *Voor veiligheidsvraagstukken of complexe problematiek wordt de expertise van de schoolcontactpersoon van het jeugdteam benut.*	Optioneel: € 25.000,-	**16. De taken van de schoolcontactpersoon, zoals consultvragen en aanmeldingen verschuiven naar de vraagbaak / school als wijk.** - Het jeugdteam wordt bij oplopende problematiek pas laat/later in het proces betrokken. Het kan leiden tot het inzetten van meer specialistische jeugdhulp en intensievere betrokkenheid van een casemanager. De wachtlijst kan daardoor toenemen. - 0,5 fte minder betekent dat het merendeel van de taken komen te vervallen. Denk aan: het zijn van een vast aanspreekpunt voor scholen, deelname aan zorgoverleggen (ZAT). - De taken van de schoolcontactpersoon, zoals consultvragen en aanmeldingen komen dan bij de bureaudienst (toegang) van het jeugdteam terecht. De werkdruk neemt daar toe.

Terugdringen van specialistische jeugdhulp door de POH Jeugd te blijven inzetten	€ 200.000,-	**17. Het voortzetten van de huidige koers zal leiden tot behoud van kwaliteit en motivatie van het personeel, een daling in de kosten specialistische jeugdhulp en we vormen hiermee een betrouwbare partner voor de huisartsen.**
Aframen van PGB budget (1 ton) (In de praktijk geven we minder PGB uit, dan is begroot)	€ 100.000,-	**18. PGB maakt meer plaats voor Zorg in Natura zorg (ZIN).** Er zijn geen gevolgen. Dit sluit aan bij een bestaande ontwikkeling. We hebben als gemeente ongeveer 200 jeugdhulpaanbieders gecontracteerd om 'zorg in natura' te leveren, waardoor er voldoende aanbod beschikbaar is en PGB daardoor niet langer ingezet hoeft te worden.
Contractmanagement op casusniveau.	€ 200.000,-	**19. Contractmanagement op casusniveau moet meer inzicht, sturingsinformatie en bezuinigingsmogelijkheden met zich meebrengen.** Door de duurste jeugdhulpcasussen te hercontracteren levert het meer sturingsinformatie / leereffect op die toepasbaar is op andere casussen. Het hercontracteren heeft betrekking op de volgende onderdelen: - Duur en intensiteit van de ingezette specialistische jeugdhulp, - Stapelingen van indicaties specialistische jeugdhulp - Mogelijkheden om af te schalen van specialistische jeugdhulp. - Extra aandacht voor de verwijzingen vanuit de Gecertificeerde Instellingen die hun verwijsfunctie specialistische jeugdhulp nog niet optimaal uitvoeren.
Totaal	€ 1.000.000,-	

Lichte bezuinigingsvariant

800.000 euro

Lichte hulpvragen worden opgelost met voorliggende voorzieningen. Er kan maatwerk geboden worden bij uitzonderingsgevallen. En / of gespecialiseerde jeugd wordt ingezet als degene het nodig heeft.

Besparingsmogelijkheid	**Bezuiniging**	**Inhoudelijke gevolgen**
De jeugdhulpproducten gerelateerd aan de pilot SoWiesO beschikbaar houden in uitzonderingsgevallen. Deze uitzonderingsgevallen goed onderbouwen en als jeugdteam strak op sturen.	€ 300.000,- *Financiële onderbouwing:* *De declaratiekosten over het hele jaar 2021 (waarbij team jeugd de verwijzer was) waren:* *€ 916.580,-. We zetten (nog steeds) in op het omlaag brengen van het aantal ingezette lichte jeugdhulpproducten en maken (steeds meer) gebruik van het aanbod van SoWiesO. Met deze ingezette koers kunnen we op termijn* € 300.000,- bezuinigen.	**20. Het voortzetten van de huidige koers zal leiden tot behoud van kwaliteit van zorg, een daling in de kosten specialistische jeugdhulp en we vormen hiermee een betrouwbare partner voor de jeugdige / ouders als de zorgaanbieders, scholen en huisartsen.** **21. We kunnen met het voortzetten van de huidige koers alle doelgroepen bedienen.** 'Gezinsbegeleiding basis' kunnen we nog steeds langdurig en intensief inzetten bijvoorbeeld bij de doelgroep licht verstandelijk beperkten. SoWiesO biedt deze mogelijkheid niet. De vier lichte jeugdhulpproducten kunnen we nog steeds combineren met dagbesteding of wonen/logeren bij een zorgboerderij. En kunnen we voldoen aan het principe 'één gezin, één plan, één regisseur'. Specifieke vormen van begeleiding zoals paardencoaching of het begeleiden van gezinnen in weekenden en avonden (zoals de 'naar bed gaan' momenten) kunnen hierdoor nog steeds ingezet worden. Dat geldt ook voor begeleide omgangsregelingen die in de weekenden plaatsvinden en waarbij de verwachting is dat toezicht/begeleiding langdurig aan de orde is. Bijvoorbeeld omdat ouders vanwege een licht verstande beperking geen risico's kunnen inschatten, maar met begeleiding toch een relatie kunnen onderhouden met de kinderen.
De schoolcontactpersoon is samen met de Vraagbaak & de school als wijker verantwoordelijk voor de ondersteuningsstructuur op de scholen.	0,-	**22. Het jeugdteam wordt bij oplopende problematiek voortijdig in het proces betrokken waardoor het inzetten van meer specialistische jeugdhulp voorkomen kan worden.** Voor veiligheidsvraagstukken of complexe problematiek wordt de expertise van de schoolcontactpersoon in een zo vroeg mogelijk stadium benut.
Terugdringen van specialistische jeugdhulp door de POH Jeugd te blijven inzetten	€ 200.000,-	**23. Het voortzetten van de huidige koers zal leiden tot behoud van kwaliteit en motivatie van het personeel, een daling in de kosten specialistische jeugdhulp en we vormen hiermee een betrouwbare partner voor de huisartsen.**
Aframen van PGB budget (1 ton) (In de praktijk geven we minder PGB uit, dan is begroot)	€ 100.000,-	**24. PGB maakt meer plaats voor Zorg in Natura zorg (ZIN).** Er zijn geen gevolgen. Dit sluit aan bij een bestaande ontwikkeling. We hebben als gemeente ongeveer 200 jeugdhulpaanbieders gecontracteerd om 'zorg in natura' te leveren, waardoor er voldoende aanbod beschikbaar is en PGB daardoor niet langer ingezet hoeft te worden
Contractmanagement op casusniveau.	€ 200.000,-	**25. Contractmanagement op casusniveau moet meer inzicht, sturingsinformatie en bezuinigingsmogelijkheden met zich meebrengen.** Door de duurste jeugdhulpcasussen te hercontracteren levert het meer sturingsinformatie / leereffect op die toepasbaar is op andere casussen. Het hercontracteren heeft betrekking op de volgende onderdelen: - Duur en intensiteit van de ingezette specialistische jeugdhulp, - Stapelingen van indicaties specialistische jeugdhulp - Mogelijkheden om af te schalen van specialistische jeugdhulp. - Extra aandacht voor de verwijzingen vanuit de Gecertificeerde Instellingen die hun verwijsfunctie specialistische jeugdhulp nog niet optimaal uitvoeren.
Totaal	**€ 800.000,-**	

Bijlage 2 Toelichting voortgang bezuinigingen Jeugd 2022

In het herstelplan voor de begroting is een bezuinigingstaakstelling opgenomen oplopend naar 1,7 miljoen euro in 2024 voor Jeugd. Met daarbij een investering van € 500.000?

Voor 2022 ligt de taakstelling op en bezuinigingsomvang van € 860.000,-.

Deze gaan we niet halen in 2022. Er wordt druk gewerkt aan een aantal mogelijke scenario's in het jeugddomein die kunnen leiden tot het uiteindelijk wel (grotendeels) realiseren van de taakstelling in 2024.

Is er dan niets gebeurd?

Zeker wel. Er is gestart met de pilot SoWieSo. Een pilot waarin de dienstverlening van SWO is uitgebreid met een passend aanbod voor jeugdigen en/of ouders in de vorm van opvoedingsondersteuning. Dit vanuit het idee dat bepaalde jeugdhulp die de gemeente nu via het Regionale Inkoop Groninger gemeenten (hierna te noemen RIGG) inkoopt, ook vanuit een lokale inbedding kan worden aangeboden. Dit zal betekenen dat een viertal jeugdhulpproducten van de RIGG wordt vervangen door drie vormen van (basis)dienstverlening door SWO

De pilot is gestart in 2021 en laat hele mooie resultaten zien. Er is een afname te zien in het aantal afgegeven lichte jeugdhulpproducten in 2021. De uitgaven (declaratiewaarde) zouden zonder SoWiesO op circa 1.7 mln. uit zijn gekomen (met SoWiesO bedraagt de declaratiewaarde over 2021 circa 1.35 mln.). Inclusief de uitgaven aan SoWiesO, komen de totale uitgaven ook op ongeveer 1.7 mln.

Dat betekent dat we de jaarlijkse autonome groei op de 4 jeugdhulpproducten behoorlijk hebben kunnen afremmen en de transformatiebeweging in gang gezet hebben. Het is belangrijk te constateren dat de instroom in de jeugdhulp is verminderd. Het komende jaar zullen we het aantal lichte jeugdhulpproducten nog verder omlaag brengen.

Naast de pilot SWO hebben we Praktijkondersteuners Huisartsen (POH'ers) aangesteld. D.mv. de inzet van een POH'er, kunnen we de huisartsen ondersteunen met het bieden van kortdurende en laagdrempelige ondersteuning aan ouders en / of de jeugdige. De POH kan daardoor een verwijzing naar meer specialistische jeugdhulp (grotendeels) voorkomen. De inzet van POH'ers heeft tot nu toe een daadwerkelijke besparing opgeleverd van € 200.000.

Omdat de kosten van de jeugdhulp door o.a. de invoering van het woonplaatsbeginsel (per 1-1-2022) en de verzilveringspercentage fors zijn toegenomen, zien we helaas nog geen totale kostendaling.

Wel achten wij het van belang de daadwerkelijk gerealiseerde bezuiniging ad €200.000, middels de inzet van POH inzichtelijk te maken en in mindering te brengen op de taakstelling. Dit is verwerkt in de cijfers 1^{e} BBR en heeft een (negatief) effect op het resultaat.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1439
Extern Zaak ID	1895ESUITE770332022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	8.b
Titel	Raadsvoorstel inzake Startnotitie Programma Sociaal Domein 2022-2026 (77033-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
8b Raadsvoorstel startnotitie doorontwikkelen sociaal domein Oldambt
8b.1 Startnotitie doorontwikkeling sociaal domein Oldambt 2022-2026

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Beeldvormende raadsbijeenkomst	14 september 2022
Raadsvergadering	**28 september 2022**

Voorgesteld besluit

Startnotitie Doorontwikkeling Programma Sociaal Domein Oldambt 2022-2026 vast te stellen

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

Startnotitie Doorontwikkeling Programma Sociaal Domein Oldambt 2022-2026 vast te stellen

Raadsvoorstel

Onderwerp	Startnotitie Programma Sociaal Domein 2022-2026
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	14 september 2022
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	77033-2022
Steller	Mariken Ligtvoet
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer, Gert Engelkens en Ger Klein
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	In 2015 is de vorige visie Sociaal Domein Oldambt vastgesteld. In het coalitieakkoord is afgesproken om de visie door te ontwikkelen.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** De startnotitie Doorontwikkeling Sociaal Domein Oldambt 2022-2026 vast te stellen
Samenvatting	In het nieuwe coalitieakkoord is afgesproken om te komen tot een nieuwe of aangepaste visie op de uitvoering van het Sociaal Domein in Oldambt. Bijgaande startnotitie geeft aan hoe het College dat wil aanpakken. Middels een werkconferentie en deelprojecten in het najaar. Op basis van een aantal uitgangspunten die al in het coalitieakkoord zijn opgenomen.
Bijlage(n)	1. Startnotitie doorontwikkeling sociaal domein Oldambt 2022-2026
AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

Sinds 2015 voeren de gemeenten gedecentraliseerde taken uit. Inmiddels zijn er veel verschillende ervaringen opgedaan. Waarvan onder andere het overschrijden van de budgetten een pregnante is. Dat maakt het nodig om samen met onze uitvoerende partners te bezien hoe we in Oldambt het sociaal domein kunnen doorontwikkelen. Met behoud van het goede dat we inmiddels hebben bereikt. Met deze startnotitie presenteren we het plan hoe daar te komen.

Motivatie

Om zoveel mogelijk draagvlak en input te verkrijgen komt doorontwikkeling sociaal domein in de volgende stappen tot stand.

1. *Werkconferentie Koers Zetten (oktober*). In het coalitieakkoord wordt een aantal uitgangspunten genoemd. Aangevuld met ambtelijke ervaringen brengen we een set van uitgangspunten op tafel in een werkconferentie in oktober. Daarin vragen we onze partners, inwoners en medewerkers om mee te denken en hun bevindingen te delen. Daar wordt de koers beter van en horen de raadsleden hoe er breed over meegedacht wordt.

2. *Vaststellen aangepaste Koers*. De raad stelt de (aangepaste) koers vast. Het college geeft de uitwerking vorm middels een aantal deelprojecten en het continueren van zaken waar al mee begonnen is. Vervolgens stelt de raad in oktober de koers vast. Het vaststellen van beleid is immers een taak van de gemeenteraad. Daarin wordt ook een taakstelling/scenario-keuze met betrekking tot financiën voorgelegd.

3. *Werkconferentie Koers uitwerken* (december). In deze werkconferentie presenteren deelprojectleiders hun plannen en toetsen deze aan de uitvoering en bijdrage van onze partners.

Betrokkenheid (externe) partners

In de beide werkconferenties zullen zowel onze samenwerkingspartners als collega's in de uitvoering als een (selectie) van onze inwoners mee kunnen praten. Ook raadsleden worden van harte uitgenodigd hun oor te luisteren te leggen en mee te praten. We overleggen met de participatieraad hoe we dat het beste kunnen doen. Zij krijgen natuurlijk bij het vaststellen van de aangepaste koers nog hun rol in de advisering van het college. Als we praten over partners bedoelen we bijvoorbeeld zorgaanbieders, SWO, VKB, Afeer, vrijwilligersorganisaties etc. Een definitieve lijst wordt deze zomer gemaakt. Zodra bekend is wie uitgenodigd worden delen we de lijst ook met de gemeenteraad.

Consequenties

Uiteindelijk zal de aangepaste koers leiden tot een keuze welke gespecialiseerde zorg we voor welke groep kwetsbare inwoners beschikbaar willen houden, gezien het beperkte budget dat de gemeente krijgt. En tot een keuze hoe we die beschikbaar willen stellen aan onze inwoners: vrij toegankelijk of alleen na indicatie. Daarnaast moeten we erkennen dat de gemeente niet overal over gaat. Sommige taken moeten samen met andere gemeenten worden uitgevoerd of daar beslist het kabinet anders over (bijvoorbeeld Jeugdzorg taken).

Vervolg

De voorbereidingen voor de werkconferentie worden al in de zomer van 2022 getroffen, opdat we in de herfst vaart kunnen maken.

Winschoten, 14 juni 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 juni 2022

Besluit

Startnotitie Doorontwikkeling Programma Sociaal Domein Oldambt 2022-2026 vast te stellen

Datum raadsvergadering
28 september 2022

Onderwerp
Startnotitie Programma Sociaal Domein 2022-2026

Agendapunt

Winschoten, 28 september 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Zaaknummer
77033-2022

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Startnotitie

Doorontwikkelen Sociaal Domein Oldambt 2022-2025

gemeente Oldambt

Opdrachtgever	: Geert Heiminge
Projectleider	: Mariken Ligtvoet
Datum	: september 2022
Versie	: 1.0
Status	: concept

1. Aanleiding tot projectopdracht tevens startnotitie

De gemeente Oldambt heeft de transitie van de gedecentraliseerde taken van het Sociaal Domein goed geïmplementeerd. Het is nu tijd voor de doorontwikkeling. Ook omdat de uitgaven het budget overstijgen. Het is tijd voor de volgende fase: een samenhangend programma voor de komende 4 jaar waarin de taken van de gemeente en haar partners met elkaar in samenhang worden gebracht. En daarmee politieke keuzes worden gemaakt.
Het nieuwe coalitieprogramma biedt een aantal richtinggevende uitgangspunten die handen en voeten moeten krijgen de komende vier jaar. In samenhang met elkaar en in samenhang met de andere ambities van Oldambt.

Andere aanleidingen voor het maken van een startnotitie/opdracht voor een programma transformatie sociaal domein Oldambt zijn:

- De ambitie om in 2026 de gemeente naar een hoger sociaaleconomisch plan te brengen: een welvarende Graanrepubliek, verbreding van de welvaart.
- Oldambt wil de dienstverlening beter aan laten sluiten bij haar inwoners en ondernemers. Wat betekent dat voor het sociaal domein?
- De tekorten van het sociaal domein nopen tot heroverwegingen. Welke keuzes maakt Oldambt nu de hoge kosten van de zorg ons op andere terreinen dwingt tot stevige bezuinigingen? Kunnen we de toenemende zorgvraag van onze inwoners wel terugbrengen? Welke vormen van zorg kunnen en willen we nog wel en welke niet verstrekken? Er moet nog een bezuiniging gerealiseerd worden van 1.760.000 euro, voor Jeugd en WMO voorzieningen. Het voorstel is om hiervoor, naast het scenario voor Jeugd, ook sociaal domein breed een scenario voor te leggen aan de gemeenteraad hoe deze bezuinigingen te realiseren, inclusief de consequenties.
- De opgaven waar de gemeente vanuit het sociaal domein voor staat zijn dermate veel omvattend dat ze in verbinding moeten worden gebracht met de andere opgaven: kostenbeheersing, omgevingswet, andere programma's als NPO, Regiodeal en NPG.

Met opmerkingen [ML1]: Bedrag aangepast van 1.960 in 1.760, zoals afgesproken op raadsvergadering van 14 september

De gemeenteraad wordt verzocht in te stemmen met de in deze notitie voorgestelde aanpak van het maken van het programma Doorontwikkelen Sociaal Domein Oldambt in een aantal stappen. Te beginnen met een werkconferentie in het najaar van 2022.

1.1 Doelstelling en ambitie

De doelstelling van het programma is tweeërlei:
Maak een aangescherpte visie/uitvoeringskader op hoofdlijnen voor het Sociaal Domein Oldambt op basis van de visie van 2015 en de ervaringen en onderzoeken die de afgelopen jaren zijn opgedaan en gepubliceerd. Zet daarin koers voor de komende jaren op twee assen:

1. Welke inhoudelijke keuzes maakt Oldambt over inzet en bestedingen in het Sociaal Domein, gezien samenstelling van de bevolking en de beschikbare middelen?
2. Hoe kan de gemeente haar werkwijze zodanig aanpassen dat de ondersteuning goed aansluit bij de vraag van inwoners. Met als doel dat de inwoners (waar dat mogelijk is) weer op eigen benen kunnen staan.

Verbindt daarbij het sociaal domein beter met de andere inhoudelijke en organisatorische ambities van de gemeente zoals verwoord in Nijambt:

- Doelgericht werken aan een welvarende Graanrepubliek met bredere welvaart voor onze inwoners, Gebiedsgericht werken
- Integraal werken vanuit het oogpunt/beleving van de inwoner of ondernemer.
- Werken volgens de bedoeling, niet de systemen maar de leefwereld van inwoners staat centraal.
- Samenwerken met lokale en regionale partners, de gemeente kan en wil het niet meer alleen doen.

Hoe?

- Gebruik en ontwikkel concepten/taal/modellen waarmee integraal gewerkt kan worden. Waardoor voor iedereen helder wordt aan welke doelen we gezamenlijk met onze partners werken in Oldambt.
- Leg de uitkomsten eventueel in twee of meer scenario's, inclusief financiële consequenties voor aan college en raad.
- Maak gebruik en leer van wetenschappelijke inzichten en bewezen verbeteringen.
- Er zijn voldoende leerzame ervaringen opgedaan door andere gemeenten inmiddels. We hebben inmiddels ook geleerd dat een aantal aannames van 2015 niet uit zijn gekomen. Het feit dat Oldambt nu start met de doorontwikkeling maakt dat we dankbaar gebruik kunnen maken van dat wat wel/niet blijkt te werken.

1.2 Programmaresultaat

Oldambt wil meer programmatisch en opgavegericht werken. De transformatie van het sociaal domein is per definitie een opgave. De gemeente is niet de enige speler die het gewenste resultaat kan bepalen. Het rijk en de lokale en regionale partners bepalen mede het speelveld.

Daarom kan de transformatie het beste als een programma/opgave aangepakt worden. Het is immers geen project waarbij de gemeente zeker weet dat met specifieke inspanningen het gewenste eindresultaat gehaald kan worden. En de gemeente kan het ook niet alleen doen.

Onze maatschappelijke partners zijn broodnodig om voor onze inwoners het goede te doen. De transformatie biedt de kans om een koers uit te zetten waarbij scherp gekozen zal worden voor inhoudelijke prioriteiten. Want alleen dan kunnen we het verschil maken.
Dat vergt politieke moed en de wil om te durven kiezen. Want één ding is zeker: als de gemeente alles wil blijven doen wat het rijk en onze inwoners van ons vragen, dan gaan we het niet redden. We hebben daar de middelen eenvoudig weg niet voor.

Het programma-resultaat is een meerjarige koers voor Oldambt waarbij:

- Het sociaal domein aansluit bij de koers van de rest van de gemeente en deze versterkt en mee vorm geeft.
- Helder is wat de financiële ruimte en risico's zijn voor de uitvoering van de taken vallend onder programma 4 Zorg en Samenleving van de gemeentebegroting.
- De structuur en werkwijze de inhoudelijke keuzes volgen.
- De prioriteiten helder zijn en daarmee gekozen kan worden in wat wel en wat voorlopig niet kan worden opgepakt.
- De visie van Sociaal Domein 2015-2025 voor zover nodig aangescherpt wordt op basis van de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022-2026, Zaaien en oogsten.
- Het perspectief van inwoners en ondernemers leidend is.
- Verschillende scenario's voorgelegd worden voor tot 1.760 mln. euro oplopende structurele bezuinigingen ten gevolge van de nog openstaande herstelmaatregelingen.

Met opmerkingen [ML2]: Bedrag aangepast van 1.960 in 1.760, zoals afgesproken op raadsvergadering van 14 september

Financieel resultaat
De totale begroting van de gemeente Oldambt bedraagt circa €165 mln. euro, het deel sociaal domein is circa €85 mln. waarvan €8 mln. euro uitvoeringskosten.
Vanuit de herstelmaatregelen moet er nog €1,760 mln. bezuinigd worden. In een separaat raadsvoorstel Jeugd wordt voorgesteld daarvan €.1 mln. te bezuinigen op jeugdzorgmiddelen. Dat betekent dat het programma Doorontwikkelen Sociaal Domein het resterende bedrag moet opleveren: afhankelijk van de keuze van de raad. Bij keuze voor het tweede scenario resteert nog €760.000 structureel te bezuinigen op het Sociaal Domein.
Afhankelijk van de keuze voor één van de scenario's voor Jeugd (tegelijkertijd aan de orde in de gemeenteraad september 2022), wordt het resterende bedrag meegenomen als nog te realiseren structurele bezuiniging in het Sociaal Domein, programma 4 Zorg en Samenleving. De eerste optie die onderzocht zal worden is, conform het coalitieakkoord, het hanteren van een inkomenstoets voor huishoudelijke hulp.

Samengevat:
Het programma moet een heldere en politiek vastgestelde koers bieden die de komende jaren leidend is voor de uitvoering en prioritering van de taken en projecten van het sociaal domein van Oldambt, in verbinding met de andere gemeentelijke taken, binnen financiële kaders. Met oog voor wat wel en niet beïnvloedbaar is door de gemeente.

1.3 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn leidend voor het resultaat.

Wat gaan we maken?
Een koers Sociaal Domein Oldambt 2022-20226 met de volgende ingrediënten:

1. De visie van 2015 (Visie transformatie Sociaal Domein op weg naar 2025) is nog steeds geldig, maar verdient nu verdere uitwerking en aanscherping op basis van het nieuwe coalitieakkoord:
    - Niet de systeemwereld maar de leefwereld van onze inwoners staat centraal
    - De gemeente is niet alleen verantwoordelijk voor samenhang in het sociaal domein.
    - We richten ons op de meest kwetsbare inwoners, waaronder kinderen.
    - De gemeente kan en hoeft niet alles op te lossen, sommige problemen horen bij het normale leven in plaats van dat ze worden gemedicaliseerd en geproblematiseerd.
    - We bouwen aan brede algemeen toegankelijke voorzieningen, zodat we zo min mogelijk duurdere gespecialiseerde zorg hoeven in te zetten. Deze preventie richten we in naar de belangrijkste hulpvragen van onze inwoners.

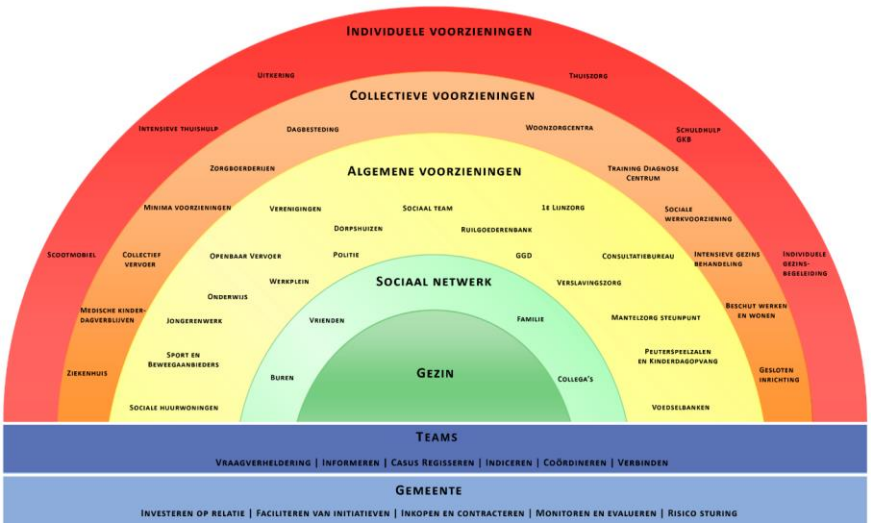
2. Specifieke onderwerpen die daarbij worden betrokken:
    - Onderzoek naar proef om meer te kunnen bijverdienen in de bijstand.
    - Onderzoek naar invoering van een inkomenstoets bij het toekennen van huishoudelijke hulp. Om er voor te kunnen zorgen dat de zorg terecht komt bij onze meest kwetsbare inwoners.
    - Een visie op armoedebeleid maken, met als onderdeel een armoedefonds-in-natura, kinderen die meer kunnen meedoen, uitbreiding van de middelen naar het niveau van voor de bezuinigingen en het structureel financieren van STAP.

Hoe gaan we dat doen?

- Als inhoudelijk kader gebruiken we het regenboogmodel, de positieve gezondheid van Machteld Huber, de Doorbraakmethode, waarmee we samenhang aan brengen in het sociaal domein Oldambt.
- Samen met onze inwoners, medewerkers, lokale en regionale partners gaan we deze keuzes vormgeven via twee werkconferenties. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad over de uitkomsten: de nieuwe koers Sociaal Domein.
- Structuur en werkwijze volgen inhoud en proces.
- Realistischer zijn over wat wel/niet in onze gemeentelijke invloedsfeer ligt.
- De bedrijfsvoering van het sociaal domein beter verbinden met de bedrijfsvoering van de gemeente als geheel. Het is immers 45% van de begroting van Oldambt.
- De ervaringen van de uitvoering en van inwoners zijn leidend voor de nieuwe plannen. Dus geen uitgebreide beleidsteksten, maar uitgangspunten, besluitvorming en vervolgens uitvoeren en daarvan leren.

We gebruiken de volgende modellen om integraal te werken op hoofdlijnen vorm te geven.

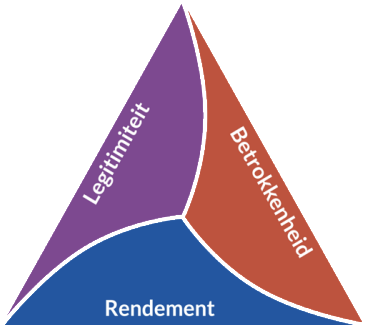
1. Het regenboogmodel als basis voor de inrichting van het sociaal domein in Oldambt:

2. De waardendriehoek van het instituut voor Publieke Waarden als basis van de Doorbraakmethode en het werken volgens de bedoeling:

   Voor meer dan honderdduizend huishoudens in Nederland die meer problemen hebben dan ze kunnen tellen, werkt onze verzorgingsstaat vaak onbedoeld belemmerend, in plaats van helpend. Soms is een uitzondering op de regels nodig: een doorbraak. De Doorbraakmethode geeft professionals instrumenten om maatwerk makkelijker, beter en goedkoper te maken. Het is een beproefde manier van werken langs steeds dezelfde zes processtappen, waarmee de sociaal professional makkelijk en onderbouwd maatwerk kan leveren in het sociaal domein. Want maatwerk moet makkelijk zijn: om te maken, te verdedigen en te regelen. Bij de doorbraakmethode gebruiken we drie assen: legitimiteit (wetten die van toepassing zijn, betrokkenheid (inwoners maken zelf het plan, samen met de professional), rendement (de meeste oplossingen zijn vaak goedkoper dan de klassieke manier van werken en ze leveren meer op: een doorbraak i.p.v. oplossing van maar een deel van het probleem).

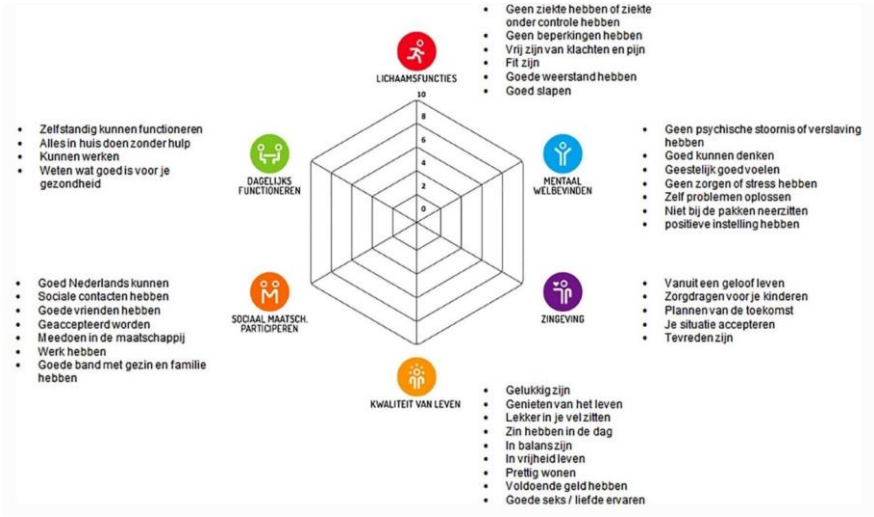
   Waardendriehoek

3. De omgekeerde organisatie-piramide. Het zijn vooral de medewerkers die rechtstreeks contact hebben met onze inwoners en daardoor het beste weten wat hun vragen en vraagstukken zijn.

4. Positieve gezondheid van Machteld Huber als basis voor het versterken van de brede welvaart van de inwoners van Oldambt. Wat ervaren zij zelf als belemmerend en als stimulerend?

1.4 Randvoorwaarden

- In het basisteam van het programma moet voldoende capaciteit beschikbaar zijn. Capaciteit vanuit MZ, maar ook vanuit bedrijfsvoering. Met name inkoop en financieel advies is noodzakelijk.
- Het is van belang de verbinding met de andere kwartieren van Nijambt/ de organisatieontwikkeling op gezette momenten aan te brengen.
- We willen zo min mogelijk vergaderen, maar de interactie vormgeven in twee werkconferenties: een waar de koers wordt uitgezet in oktober 2022, en een conferentie daarna waar de plannen worden gepresenteerd en uitgewerkt in december 2022. Bij

deze conferenties betrekken we alle betrokkenen: partner-organisaties, medewerkers van Oldambt uit de uitvoering, raadsleden, inwoners, de participatieraad.

1.5 Relatie met andere projecten

Er is een stevige verbinding met de organisatieontwikkeling Nijambt, de NPG en NPO-projecten, programma Dienstverlening. Maar vanzelfsprekend is het coalitieprogramma leidend. Daarnaast kan het zo zijn dat op het terrein van Jeugd al politieke keuzes gemaakt zijn. Deze worden dan al vaststaand meegenomen in dit programma.

Documenten:

1. Coalitieprogramma 2022-2026 Oldambt
2. Visie Sociaal Domein 2015-2025:
3. Programma Dienstverlening Oldambt (samen, ondernemend, dichtbij)
4. Nijambt, welvarende Graanrepubliek, doelstelling van brede welvaart in NPG, NPO en Regiodeal-projecten en programma's.
5. Rapportage SCP Uitdagingen in het sociaal domein, maart 2022
6. Opdracht Toegang Sociaal Domein Oldambt
7. Rapportage Visitatiecommissie Jeugd (2019)

2. Programma-inrichting en fasering

We sluiten zoveel mogelijk aan bij de reguliere besturing van de gemeente Oldambt voor de besturing van dit programma.

Dat betekent dat:

- Een wethouder bestuurlijk coördinerend opdrachtgever is, te weten wethouder Engelkens.
- Dat het College van B&W, aangevuld met de directeur Sociaal Domein, de stuurgroep is.
- Dat het MT Maatschappelijke Zaken het programmateam is, aangevuld met enkele beleidsmedewerkers, coördinerende uitvoerders/projectleiders en een financieel adviseur sociaal domein.
- Een groep medewerkers intensief betrokken wordt bij het maken van keuzes. Zij hebben immers het meeste zicht op de vraagstukken van onze inwoners. Dit doen we ook middels bijeenkomsten voor wie wil.
- Ook onze partner-organisaties worden gevraagd mee te denken en doen. Wellicht dat de feedback en het commentaar/meedenken eens per half jaar wordt opgehaald d.m.v. een werkconferentie waar een breder gezelschap kan aansluiten.

2.1 Fasering

Het programma kent de volgende fases. Elke fase wordt afgesloten met een vastgesteld document. Elke fase kan ook een andere besturing hebben.

Planning op hoofdlijnen:

1. Opdracht: Vaststelling van deze opdracht door DT en College in mei- juni 2022
2. Koersdocument en financiële kaders
    a. Werkconferentie 1: oktober 2022, koers op hoofdlijnen bespreken
    b. Koers vaststellen in gemeenteraad.
3. Uitwerking in deelprojecten aan de hand van de koers
    a. Werkconferentie 2: vormgeving deelprojecten december 2022
    b. Uitwerking van de keuzes en inrichting van de verschillende projecten en al beginnen met uitvoering: december 2022

2.2 Participatie

De koers wordt op de normale manier vastgesteld: op voorstel van het college stelt de gemeenteraad van Oldambt de nieuwe koers vast. Op basis daarvan werkt het college de deelprojecten en lopende zaken verder uit.

Maar inwoners/gebruikers, medewerkers en onze maatschappelijke partners zijn allemaal cruciaal voor het verder vormgeven van het sociaal domein in Oldambt. We willen hen betrekken middels twee of meer werkconferenties en niet een groot vergadercircuit optuigen.

- Inwoners: Samen met de Participatieraad willen we ook een groep gebruikers/inwoners betrekken bij onze plannen.
- Partners: de uitvoering van alle taken in het sociaal domein wordt verzorgd door veel verschillende partijen. We doen het samen. Zorgorganisaties, scholen, welzijnsorganisaties, zij spelen allemaal een belangrijke rol. We hebben elkaar nodig om het goede voor onze inwoners te doen. Daarom willen we ook graag hun input en ervaringen meenemen in het vaststellen van de koers.
- Medewerkers: Specifiek wordt aandacht gevraagd van de uitvoering in het sociaal domein. De medewerkers van onze teams hebben contact met onze inwoners en weten wat er speelt en wat anders zou moeten.
- Raadsleden: Raadsleden worden van harte uitgenodigd om deel te nemen aan de werkconferenties. In de werkconferenties worden ze uitgenodigd om op gelijkwaardig niveau mee te denken en te doen. Zodat zij later nog meer achtergrondinformatie hebben als zij de keuzes daadwerkelijk moeten maken in hun rol in de gemeenteraad bij het vaststellen van de koers en het financiële kader.

2.3 Projectorganisatie

Programmamanager: Mariken Ligtvoet
Programmateam fase 1 (Werkconferentie voorbereiden): teamleiders MZ , 3 beleidsmedewerkers, financieel adviseur en communicatieadviseur.
In fase 2 (het uitwerken van de Koers in deelprojecten) bestaat het team uit de deelprojectleiders van de uitvoerende projecten.

Daarnaast fungeren de opdrachtgevers (bestuurlijk en ambtelijk), de stuurgroep: het College aangevuld met de directeur Maatschappelijke Zaken, en de gemeenteraad in hun bestaande rollen zoals beschreven in de inleiding van deze paragraaf.

2.4 Risicoanalyse

Belangrijkste risico's bij de uitvoering van het project:

- Investering in tijd van medewerkers en daarmee prioriteren van werkzaamheden.
- Deze risico’s zoveel mogelijk beperken door weinig te vergaderen en veel werkmiddagen/-dagdelen te organiseren.
- De krapte op de arbeidsmarkt zal de komende periode ook de ambities van de gemeente en haar samenwerkingspartners bepalen. We moeten ons realiseren dat we niet meer alles wat we willen ook kunnen realiseren omdat de mensen die het moeten uitvoeren er niet zijn.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1440
Extern Zaak ID	1895ESUITE423452022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	8.c
Titel	Raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023 (42345-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
8c Raadsvoorstel inzake Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023
8c.1 Bijlage A Financiële duiding frictiekosten
8c.2 Bijlage B Startnotitie Programma omni-sportaccommodatie 2020
8c.3 Bijlage C Scenario's Clustering: Notitie Antea Group 2 juli 2020
8c.4 Bijlage D Raadspresentatie 2021
8c.4.1 Bijlage D Raadsbijeenkomst 2022 28 juni 2022
8c.5 Bijlage E Visie op sportvoorzieningen
8c.7 Bijlage F1 Uitnodiging Dorpsbelangen Finsterwolde
8c.8 Bijlage F2 brief KC DE Bouwsteen en de Uilenburcht juli 2022
8c.9 Bijlage F3 Brief zwemvereniging De Hardenberg
8c.10 Bijlage F4 Brief BNC

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Beeldvormende raadsbijeenkomst	7 september 2022
Beeldvormende raadsbijeenkomst	14 september 2022
Raadsvergadering	**28 september 2022**

Voorgesteld besluit

1. voor één van de zes scenario's te kiezen, waarbij college op basis van analyse voorstelt te kiezen voor scenario 5: sluiting van sporthallen en zwembad De Hardenberg per 1 januari 2023
2. De boekwaarden van zwembad De Hardenberg bij sluiting per 1 januari 2023 ad 1.050.000 euro en van sporthal De Hardenberg per januari 2022 ad 780.000 euro af

te boeken ten laste van de algemene reserve. De eventueel latere opbrengsten van verkoop van deze gebouwen weer laten terugvloeien in de algemene reserve.
3. De frictiekosten bij sluiting van zwembad De Hardenberg en de sporthal De Hardenberg ter grootte van 382.5000 euro te dekken uit de algemene reserve.
4. Een haalbaarheidsstudie te doen naar het realiseren van een nieuw overdekt zwembad in combinatie met een sporthal als basis voor een Omni-sportaccommodatie.
5. Een krediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het uitwerken van het geboden perspectief. Het bedrag kan worden gedekt door een incidentele onttrekking van € 200.000 aan de reserve cofinanciering investeringen.

Besluit (Geamendeerd aangenomen)

1. Sporthal en zwembad De Hardenberg per 1 juli 2023 te sluiten.
2. De met de opgeschorte sluiting gepaard gaande geschatte kosten ad 300.000 euro te dekken uit de algemene reserve.
3. De boekwaarden van zwembad De Hardenberg bij sluiting per 1 juli 2023 ad 1.025.000 euro en van sporthal De Hardenberg per 1 juli 2023 ad 760.000 euro af te boeken ten laste van de algemene reserve. De eventueel latere opbrengsten van verkoop van deze gebouwen weer laten terugvloeien in de algemene reserve.
4. De frictiekosten bij sluiting van zwembad De Hardenberg en sporthal De Hardenberg ter grootte van 382.500 euro te dekken uit de algemene reserve.
5. Samen met betrokkenen en belanghebbenden te werken aan een duurzame en toekomstbestendige Omnisport-locatie voor heel Oldambt. Deze Omnisport-locatie dient in ieder geval, ter vervanging van huidige verouderde sportvoorzieningen, een nieuw overdekt zwembad en een nieuwe sporthal te bevatten. Dit vast te leggen in een ambitiedocument Sportvoorzieningen dat uiterlijk 1 juli 2023 door de raad wordt vastgesteld. Het zwembad De Watertoren te sluiten nadat een nieuw overdekt zwembad is gerealiseerd. Na het besluit over sluiting van sporthal en zwembad De Hardenberg op de kortst mogelijke termijn te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de sporthal en het zwembad open te houden door partijen anders dan de gemeente.
6. Een krediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het uitwerken van het geboden perspectief. Het bedrag te dekken door een incidentele onttrekking van 200.000 euro aan de reserve cofinanciering investeringen.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	7 september 2022
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	42345-2022:844761
Steller	Fred Borchers
Portefeuillehouder(s)	Erich Wünker
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	In november/december 2019 is de discussie gevoerd door de raad over de noodzakelijke bezuinigingen en een herstelplan. Daarbij zijn door het college voorstellen voor bezuinigingen gedaan, en is vervolgens door de raad tot een bezuinigingspakket besloten. De structurele bezuinigingsopgave komt neer op 650.000 euro per jaar (30.000 euro is reeds in 2020 gerealiseerd) op – onderhoud en beheer van - sportvoorzieningen vanaf 2023. Voor 2023 is daarin een bezuinigingsopgave van 500.000 euro op sportvoorzieningen voorzien. Sportakkoord april 2020: Duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur. Op 14 september 2020 heeft de raad besloten in te stemmen met de “Startnotitie omni-sportaccomodaties”. Op 31 augustus 2021 is de raad in een raadbijeenkomst geïnformeerd door de projectleider Omni-sportaccommodaties over de stand van zaken ten opzichte van de bezuinigingen en het ontwikkelen van een Omni-sportaccommodatie. Het college heeft op 25 januari 2022 de visie op sportvoorzieningen vastgesteld. Op 26 juni 2022 is de raad in een besloten bijeenkomst geïnformeerd en gehoord over de mogelijke scenario’s om de bezuinigingstaakstelling op sportvoorzieningen van 500.000 euro structureel per 1 januari 2023.

Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. voor één van de zes scenario's te kiezen, waarbij college op basis van analyse voorstelt te kiezen voor scenario 5: sluiting van sporthallen en zwembad De Hardenberg per 1 januari 2023 2. De boekwaarden van zwembad De Hardenberg bij sluiting per 1 januari 2023 ad 1.050.000 euro en van sporthal De Hardenberg per januari 2022 ad 780.000 euro af te boeken ten laste van de algemene reserve. De eventueel latere opbrengsten van verkoop van deze gebouwen weer laten terugvloeien in de algemene reserve. 3. De frictiekosten bij sluiting van zwembad De Hardenberg en de sporthal De Hardenberg ter grootte van 382.5000 euro te dekken uit de algemene reserve. 4. Een haalbaarheidsstudie te doen naar het realiseren van een nieuw overdekt zwembad in combinatie met een sporthal als basis voor een Omni-sportaccommodatie. 5. Een krediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het uitwerken van het geboden perspectief. Het bedrag kan worden gedekt door een incidentele onttrekking van € 200.000 aan de reserve cofinanciering investeringen.
Samenvatting	De raad besluit invulling te geven aan het eerder genomen besluit om structureel 500.000 euro te bezuinigen op sport. Om hiertoe te komen dienen accommodaties gesloten te worden. De opties zijn verwoord in verschillende scenario's. De raad gaat akkoord met het voorstel van hetcollege om te gaan voor scenario vijf, te weten: het sluiten cq afstoten van het overdekte zwembad en de sporthal De Hardenberg in Finsterwolde om hiermee te kunnen voldoen aan de bezuinigingstaakstelling als omschreven in het Herstelplan begroting 2020-2023 dat in 2019 door de raad is vastgesteld. Het realiseren van een Omni-sportaccommodatie vraagt een langere aanlooptijd dan waar in het herstelplan van 2019 is uitgegaan. Per 2023 kan nog geen sprake zijn van een nieuwe Omni-sportaccommodatie, waarin dan rekening gehouden is met het bezuinigingsbedrag van 500.000 euro. Het proces om te komen tot een nieuwe accommodatie (inclusief locatiekeuze en financiële dekking) en het bouwen zal immers nog een aantal jaren in beslag nemen. Dat betekent dat er nu andere keuzes gemaakt moeten worden om de structurele bezuiniging in 2023 te kunnen realiseren. Om toch structureel 500.000 euro per jaar te bezuinigen op sport zullen er sportvoorzieningen moeten worden gesloten. Wij zien geen andere realistische mogelijkheden binnen de termijn (per 2023) en de budgetten die voor sportvoorziening aanwezig zijn om zo'n groot bedrag aan bezuinigingen te kunnen realiseren. Naast het voorgestelde scenario zijn in dit raadsvoorstel alternatieven verwerkt, ieder met zijn eigen (lastige) uitdagingen. In dit voorstel legt het college op basis van een afweging van verschillende factoren een scenario voor aan de raad. Uitgangspunt is dat er een sterke wens is om een overdekte zwemvoorziening voor de gemeente Oldambt te behouden. Voor dat perspectief zullen de mogelijkheden voor nieuwbouw moeten worden onderzocht. Uiteraard zal nieuwbouw efficiënter en duurzamer moeten worden uitgevoerd dan in de huidige situatie het geval is. Een combinatie met een sporthal heeft deze potentie en zal dan ook de basis van de te ontwikkelen Omni-sportaccommodatie vormen. Verwacht wordt dat hiermee een grotere efficiëntie in de exploitatie en het beheer en onderhoud van deze sport- en recreatievoorziening behaald kan worden.

	Verwacht wordt dat nieuwbouw, er van uitgaande dat uit de haalbaarheidsstudie blijkt dat nieuwbouw van een overdekt zwembad en sporthal financieel haalbaar blijkt te zijn, op zijn vroegst eind 2026 gerealiseerd kan zijn. Het biedt daarmee geen alternatief voor de structurele bezuiniging in de periode 2023-2026, Onderdeel van de haalbaarheidsstudie is de financiering met de beschikbare middelen, mogelijke grondopbrengsten op de oude en nieuwe locatie door toevoeging nieuwe functies, subsidies en wellicht private exploitatie (een en ander uiteraard na realisatie van de bezuinigingstaakstelling.)
Bijlage(n)	A Financiële duiding frictiekosten B Startnotitie omni-sportaccommodatie 2020 C Scenario's Clustering; Notitie Antea Group 2 juli 2020 D Raadspresentatie 2021 en Raadsbijeenkomst 28 juni 2022 E Visie op sportvoorzieningen F Petitie "Behoud zwembad De Hardenberg in Finsterwolde" F1 Uitnodiging Dorpsbelangen Finsterwolde F2 brief KC DE Bouwsteen en de Uilenburcht juli 2022 F3 Brief zwemvereniging De Hardenberg F4 Brief BNC
AVG	De Petitie "Behoud zwembad De Hardenberg in Finsterwolde" bevat AVG gevoelige gegevens (naam en woonplaats ondertekenaars) er wordt daarom niet openbaar gepubliceerd. De petitie is voor raadsleden in te zien bij de projectleider Omni-sportaccommodaties

TOELICHTING

Het college heeft een zeer duidelijke financiële opdracht gekregen te bezuinigen, waaronder per 2023 structureel 500.000 op sportvoorzieningen. De randvoorwaarden die de raad in 2019 daarin heeft vastgesteld zijn voor het college leidend.

Nadere bestudering van de "hoe-vraag" om deze 500.000 euro in te vullen, laat zien dat dat alleen mogelijk is door twee sportlocaties te sluiten. Het college beseft goed dat sluiting van sportvoorzieningen andere leefgebieden raken. Denk bijvoorbeeld aan leefbaarheid, bewegingsonderwijs, verenigingsleven, gezondheid (preventie), zwemveiligheid en de eigen personeelsformatie. In dit raadsvoorstel wordt aangegeven welk voorstel het college doet en waarom. Daarbij is meegewogen dat er voldoende mogelijkheden zijn de activiteiten binnen andere locaties onder te brengen. Het college ziet het als haar inspanningsverplichting de gebruikers van de voorzieningen hierbij maximaal te faciliteren. Hierbij wordt wel een beroep gedaan op de flexibiliteit van de gebruikers.

De raad kan kiezen voor een ander scenario, of voor geen van de scenario's. In dat laatste geval wordt niet voldaan aan de raadsopdracht om per 2023 structureel 500.000 euro te bezuinigen. De raad dient dan met een alternatief te komen hoe de begroting structureel die bedrag invult.

Inleiding

In het besluit Herstelplan begroting 2020-2023 staat ten aanzien van de bezuinigingstaakstelling op sportvoorzieningen per 2023 het volgende:

"*De komende jaren zullen de mogelijkheden van realisering van één of meer omnisportcomplexen in de gemeente worden onderzocht, waarbij de opties tot samenvoeging van velden en accommodaties in nauwe samenspraak met sportverenigingen en inwoners zullen worden besproken. Daarbij wordt ingezet op verkrijging van een subsidie uit de NPG-gelden voor komende jaren. Daarbij wordt gedacht aan een incidentele bijdrage van minimaal € 500.000. Vanaf 2023 zal in de begroting een taakstellende (structurele) bezuiniging worden opgenomen van € 500.000 op de budgetten voor sport en sportvoorzieningen. Voor de invulling hiervan worden te zijner tijd nog concrete voorstellen aan u voorgelegd. Dit loopt dan gelijk op met het onderzoek naar de realisering van één of meer omnisportcomplexen*."

Het is niet de eerste keer dat er op sportvoorzieningen moet worden bezuinigd. Een citaat uit het raadsvoorstel van 28 november 2012 : '*Grontmij schrijft in het bijgaande rapport "De conclusie is dat met het openhouden van alle drie de zwembaden de resterende bezuiniging van € 171.000 niet zal worden bereikt.",* en "*Bij sluiting van 1 of 2 zwembaden is die taakstelling wel te realiseren.*" De raad heeft destijds besloten de bezuinigingstaakstelling op de zwembaden in te vullen door te kiezen voor scenario 'Efficiencyverhoging alle drie zwembaden' en de exploitatie van MFC De Hardenberg met ingang van 1 januari 2013 als gemeente zelf ter hand te nemen.

Op 14 september 2020 heeft de raad ingestemd met de "Startnotitie omni-sportaccommodaties". Als toelichting op dit raadsvoorstel was ook de notie "Scenario's Clustering Sportaccommodaties" van Antea Sport - waarin de beschreven scenario's zijn benoemd - bijgevoegd . In dit raadsbesluit tot vaststelling van de startnotitie is o.a. het volgende gesteld: "Realisatie van omni-sportaccommodaties kan alleen wanneer daarvoor in de plaats andere, bestaande sportaccommodaties worden gesloten".

Tijdens de informele raadsbijeenkomst van 31 augustus 2021 is de raad geïnformeerd over het feit dat het ontwikkelen van een Omni-sportaccommodatie voorbereiding, afstemming, projectfinanciering en kaders vergt die de gemeenteraad nog niet heeft vastgesteld. In de bijeenkomst is gememoreerd dat er - om de bezuinigingstaakstelling per 2023 te kunnen realiseren - voorzieningen gesloten moeten worden. Dit is noodzakelijk, omdat er in de voorbij gaande jaren veel bezuinigingen via de zogenaamde "kaasschaaf-methode" zijn gerealiseerd. Dit heeft tot gevolg dat nu de keuze moet worden gemaakt om voorzieningen te sluiten, waarmee de forse structurele bezuiniging van 500.000 euro kan worden gerealiseerd. Dit betekent het sluiten en afstoten van fysieke gebouwen en/of complexen met sportvoorzieningen, waarmee de exploitatie van deze gebouwen/complexen wordt beëindigd en waarmee dus de bezuiniging kan worden bewerkstelligd.

Na de raadsbijeenkomst vorig jaar hebben wij een visie op sportvoorzieningen geformuleerd (24 januari 2022) om richting te kunnen geven aan een toekomstig kader voor alle besluiten over sportvoorzieningen, waaronder het ontwikkelen van een Omni-sportaccommodatie. Dit beleidskader sportvoorzieningen zal nog in de loop van 2022 aan u worden voorgelegd. In een besloten technische bijeenkomst op 26 juni 2022 bent u geïnformeerd over de inhoud van de verschillende bezuinigingsscenario's, waaruit een keuze door u zou kunnen worden gemaakt.

Voor de besluitvorming over de bezuinigingstaakstelling van 500.000 euro per 2023 wordt nu een concreet voorstel gedaan om deze bezuinigingstaakstelling op basis van uw eerder besloten bezuinigingsopgave (2019) daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Motivatie

Op basis van de opdracht van de raad (Herstelplan 2019) is gekeken op welke manier gekomen kan worden tot het behalen van deze bezuiniging. Het blijkt dat dat alleen mogelijk is door twee sportvoorzieningen te sluiten. Aangezien de sluiting van twee locaties een zware is, moet goed worden onderbouwd waarom voor een bepaalde locatie is gekozen.

De verschillende opties zijn op een rij gezet en per locatie is naar de volgende aspecten gekeken:

- netto effect op de begroting
- frictiekosten
- staat van het gebouw en te verwachten investeringen in nabije toekomst
- bezettingsgraad
- type gebruikers (verplichtingen van scholen)

In bijlage D vindt u de presentaties die aan de raadsleden zijn gegeven. Hierin is per locatie ingegaan op de verschillende aspecten. Hieronder worden de verschillende opties op basis van de begrotingscijfers weergegeven.

Accommodatie	Exploitatie kosten	Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4	Optie 5	Optie 6
Zwembad De Watertoren	€ 610.000	€ 610.000	€ 610.000				
Zwembad De Hardenberg	€ 340.000		€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	
Sporthal Winschoten (Stikkerlaan)	€ 285.000			€ 285.000			€ 285.000
Sporthal De Rietkraag	€ 280.000				€ 280.000		€ 280.000
Sporthal De Hardenberg	€ 185.000					€ 185.000	
Sporthal Eextahal	€ 110.000						
		€ 610.000	€ 950.000	€ 625.000	€ 620.000	€ 525.000	€ 565.000

Deze scenario's zijn uitgebreid toegelicht in de technische bijeenkomsten op 31 augustus 2021 en 29 juni 2022. Korte toelichting opties:

- Optie 1 sluiting van (alleen) de Watertoren. Hiermee is er geen zwem/waterpolo wedstrijdsport in de gemeente Oldambt meer mogelijk. Capaciteit Watertoren is groter dan De Hardenberg
- Optie 2 uitgewerkt als alternatief
- Optie 3 Het sluiten van Sporthal Winschoten en Zwembad de Hardenberg. De sporthal in Winschoten is de grootste en meest gebruikte sporthal in Oldambt. In de overige sporthallen onvoldoende capaciteit om dat op te vangen. Bovendien een belangrijk onderdeel van het bewegingsonderwijs voortgezet onderwijs.
- Optie 4 Sluiting Sporthal De Rietkraag en Zwembad de Hardenberg. De Rietkraag is nieuwer en heeft een fors (495.000 euro) lagere boekwaarde. Overeenkomst beheer met Stichting de Tinten kan ook niet zonder meer per 1-1-2023 worden opgezegd.
- Optie 5 het voorliggend voorstel
- Optie 6 Sluiting Sporthal Stikkerlaan en De Rietkraag. Hiermee blijven alleen de sporthallen De Hardenberg en Eextahal bestaan en dat is (naast eerder genoemde overwegingen) onvoldoende capaciteit om de sluiting van deze hallen op te vangen.

Bovengenoemde opties realiseren 500.000 euro met sluiting van één of twee voorzieningen. De Eextahal wordt verpacht en de kosten zijn dusdanig laag, dat sluiting hiervan met één van de andere voorzieningen in totaal nog steeds geen 500.000 euro bezuiniging oplevert.
Andere opties om structureel het bedrag van 500.000 per jaar te bezuinigen op sportvoorzieningen zijn ook onderzocht. Deze zijn niet mogelijk, omdat het dan wettelijke taken (bewegingsonderwijs) raakt, dan wel onvoldoende bezuinigingen oplevert waardoor er nog meer voorzieningen (zoals gymzalen of sportvelden) moeten sluiten dan in bovengenoemde scenario's.

Bij de financiële analyse van de scenario's is rekening gehouden met personeelskosten, beheerskosten (o.a. onderhoud, energie, waarborg veiligheid) en de kapitaallasten (rentelasten op de boekwaarde van het gebouw). Deze vervallen door de boekwaarde (eenmalig) af te boeken van de algemene reserve. Op basis van de in de begroting opgenomen exploitatielasten moeten dus minimaal twee voorzieningen gesloten worden, wil sprake kunnen zijn van realisering van de beoogde bezuinigingstaakstelling.

Op basis van de analyse adviseert het college de raad te kiezen voor optie 5, het scenario waarbij het overdekt zwembad De Hardenberg en de sporthal De Hardenberg in Finsterwolde worden gesloten.

Frictiekosten
Frictiekosten zijn eenmalige (incidentele) kosten die gemaakt moeten worden om de bezuiniging door te voeren. In dit voorstel wordt expliciet onderscheid gemaakt tussen de structurele bezuiniging en de incidentele frictiekosten. De incidentele frictie kosten bestaan voornamelijk uit het afboeken van de boekwaarden en de frictiekosten voor het betrokken personeel.

De boekwaarde is een vast gegeven en is in financiële duiding (zie bijlage) per scenario uitgewerkt. De boekwaarde is de waarde van de gebouwen zoals deze op de balans staan. Op deze waarde wordt jaarlijks afgeschreven. Bij het afboeken wordt deze afschrijving in plaats van de resterende periode (bijv 10 jaar) in één keer afgeschreven.

Het is nog te prematuur een exact bedrag aan frictiekosten op personeel te benoemen. In het voorstel gaan wij ervan uit, dat de kosten ten minste vergelijkbaar zijn met 1,5 jaar salariskosten (zie financiële bijlage) zoals ze nu in de exploitatie opgenomen zijn. Er zijn te veel onzekerheden die deze frictiekosten kunnen beïnvloeden om in dit stadium een concrete berekening te maken. Ook bij alle andere alternatieven is er sprake van de genoemde frictiekosten. (zie financiële bijlage).

Het college adviseert de raad de frictiekosten (zie beslispunten 2 en 3) eenmalig te dekken uit de algemene reserve.
Argumentatie keuze
Er is vooral gekeken naar de staat van de gebouwen en de te verwachten investeringen. Beide overdekte zwembaden in de gemeente zijn zeer verouderd. De Watertoren is gebouwd in 1967 en uitgebreid in 1984. Het zwembad De Hardenberg is in 1976 geopend. Beide gebouwen zijn energie technisch zwaar verouderd. In de periode 2006-2010 zijn de laatste renovaties van De Watertoren doorgevoerd en in 2018 is de betonrot aan de binnen en buitenzijde van het bassin van De Hardenberg verholpen. Daarnaast moeten er om de veiligheid van bezoekers te waarborgen op relatief korte termijn (2 tot 5 jaar) grote investeringen in beide zwembaden worden gedaan. Een voorlopige inschatting van de meest noodzakelijke investeringen loopt op tot bijna 1 miljoen euro. Het betreft o.a. het vervangen van het dak van De Hardenberg, het aanpassen van de installaties en het voldoen aan duurzaamheidseisen. In 2012 heeft Grontmij (Sweco) het rapport “Analyse zwembaden Oldambt” aangeboden waarin, zoals ook hiervoor al aangegeven, al de sluiting van 1 of 2 zwembaden als scenario is beschreven. Destijds is er voor gekozen om exploitatie verbeterende maatregelen door te voeren. Het plafond van deze maatregelen is inmiddels bereikt.

Daarnaast zijn er vier sporthallen in de gemeente. Hierbij zijn De Rietkraag in Oostwold en De Hardenberg in Finsterwolde relatief nieuwe gebouwen, maar hebben een lagere bezettingsgraad. De Eextahal in Scheemda en De Stikkerlaan in Winschoten zijn relatief oud, maar hebben juist een erg goede bezettingsgraad. Sluiting van de laatste twee sporthallen zonder alternatief levert grote(re) capaciteitsproblemen op. De Stikkerlaan wordt ook gebruikt voor de sporturen van het voortgezet onderwijs. De sporthallen De Rietkraag en De Hardenberg worden door het openbaar onderwijs gebruikt.

Bezuiniging op exploitatie
De exploitatie van zwembad De Hardenberg kost globaal 340.000 euro per jaar en de exploitatie van de sporthal de Hardenberg 185.000 euro per jaar. Met het sluiten van beide voorzieningen is een bezuiniging van 525.000 euro per jaar te realiseren.

Om reeds per 2023 de bezuiniging te realiseren is het voorstel van het college te kiezen voor het scenario waarbij de sporthal en het zwembad De Hardenberg per 1 januari 2023 worden gesloten.

Een nieuw perspectief
Sluiting van welke sportvoorziening dan ook leidt tot verschraling van het sportaanbod binnen de gemeente. Voor inwoners heeft sport een directe link met de leefbaarheid. Kinderen laten bewegen, leren zwemmen is noodzakelijk voor een gezonde leefstijl en veilige leefomgeving in onze waterrijke gemeente. Daarom stellen wij voor om hiervoor een nieuw perspectief te bieden door per direct een studie te doen naar de haalbaarheid van een nieuw zwembad in combinatie met een Omni-sportaccommodatie en in relatie tot de huisvesting van het voortgezet onderwijs.

Het college is van mening, dat in Oldambt ten alle tijde één overdekt zwembad open moet zijn. Uitgangspunt is daarom te komen tot één sportcomplex met sporthal en overdekt zwembad, ter vervanging van de verouderde sporthal Stikkerlaan en het zwembad de Watertoren.

De voorkeurslocatie is in onze optiek het gebied rondom de sporthal aan de Stikkerlaan, omdat dit gebied al eigendom is van de gemeente en de meeste mogelijkheden biedt voor een combinatie met sport en recreëren in het Stadspark en gebruikmaking door voortgezet onderwijs en basisonderwijs. Daarnaast is deze locatie goed bereikbaar voor alle kernen boven de A7. Deze ontwikkeling is ook genoemd in het ambitiedocument voor het centrum Oldambt, dat in september aan uw raad ter vaststelling wordt voorgelegd. Initiatieven voor decentrale sub-locaties worden meegenomen in de haalbaarheidsstudie.

Goede voorbeelden zijn elders in het land beschikbaar, zoals in degemeente Rhenen waar een nieuwe combinatie van zwembad en sporthal wordt gebouwd. Een nieuw zwembad in combinatie met een nieuwe sporthal (ter vervanging van een verouderde sporthal) is over het algemeen efficiënter dan twee of drie zwembaden, o.a. ten aanzien van personeel en organisatie en beheer- en onderhoudskosten. En zijn voordelen met het oog op extra inkomsten (verhuur/horeca), maar de grootste winst is te behalen in het verduurzamen van de energiebehoefte. In nieuwbouw is dit uiteraard veel efficiënter te realiseren dan bij renovatie van de oude gebouwen.

Krediet voor onderzoek
Dit perspectief zien wij dus in het realiseren van een nieuw overdekt zwembad in combinatie met een nieuwe sporthal. Dit overdekt sportcomplex zou in onze ogen het hart van een (van de) Omni-sportlocatie(s) moeten zijn. Wij verwachten dat een dergelijke locatie – onder voorwaarden – te realiseren is binnen de bestaande begroting op sportvoorzieningen ná de taakstellende bezuiniging.

We willen hiervoor de (financiële) haalbaarheid onderzoeken, een locatie bepalen en een marktverkenning doen. Om dat te kunnen realiseren gaan we vaststellen welke rol de gemeente in de exploitatie en het beheer van een dergelijke locatie wil hebben. Ook willen we onderzoeken hoe de middelen die ná uw besluit over de taakstellende bezuiniging op sportvoorzieningen ingezet kunnen worden. En willen we in gesprek gaan met externe partijen om aan dit overdekt sportcomplex een “plus” toe te voegen om zo ook de NPG middelen in te kunnen zetten.

Dit alles vergt de inzet van interne en externe deskundigheid buiten de reguliere formatie. Voor de inzet van een (interne) projectleider, gespecialiseerde onderzoeksbureaus en participatie-bijeenkomsten voor gebruikers en inwoners, vragen we een krediet van incidenteel 200.000 euro.

Doelstelling is om u als raad uiterlijk einde 2023 een concreet voorstel voor te leggen voor het realiseren van dit overdekt sportcomplex, een toekomstbeeld voor het verder ontwikkelen van de Omni-sportlocatie bij dit sportcomplex en de wijze waarop dit geheel geëxploiteerd en beheer moet worden.

Kanttekening
Wij stellen u voor het zwembad en de sporthal De Hardenberg in Finsterwolde te sluiten als gemeentelijke voorzieningen met de toelichting die elders in dit voorstel is opgenomen. Mocht u hiertoe besluiten, dan zullen we de gebouwen actief in de verkoop zetten. Er hebben zich reeds geïnteresseerde partijen gemeld. De Hoge Raad heeft in het zogenaamde Didam arrest geoordeeld, dat alle voorgenomen verkopen van onroerende zaken door een overheidslichaam, openbaar moeten plaatsvinden.
Wij zullen – en kunnen pas - na uw besluit dit proces in werking stellen.

Bij alle scenario’s is sprake van personele gevolgen. Deze gevolgen zijn niet alleen financieel technisch in de vorm van frictiekosten ten aanzien van de salarissen (zie bijlage), maar met het sluiten van voorzieningen verdwijnen ook banen, waarbij de gemeente grote zorgvuldigheid wil betrachten. Bij die

zorgvuldigheid hoort overleg met het Lokaal Overleg, de Ondernemingsraad, een adviestraject conform artikel 25 eerste lid WOR, goede communicatie, begeleiding van werk naar werk en daarna een ontslagprocedure bij de Cao Ontslagcommissie of het UWV.

Sluiting op 1 januari betekent midden in het seizoen. Indien het seizoen afgemaakt wordt tot juni 2023, dan wordt de bezuiniging van 500.000 euro in 2023 niet gehaald.

Alternatief
Wij hebben vele alternatieven onderzocht en in de financiële duiding van de frictiekosten staat de cijfermatige uitwerking van die scenario's. Basis voor de scenario's is de opdracht van de raad om minimaal 500.000 euro op de structurele exploitatiekosten in de begroting te bezuinigen. Zoals uit het raadsvoorstel blijkt zijn meerdere alternatieven uitgewerkt en nader beschreven in bijlagen B (financiële duiding) en D (raadspresentaties)

Als alternatief is de sluiting van beide zwembaden om daarna één nieuw zwembad te bouwen besproken. Financieel uitgewerkt in optie 2.

De sluiting van De Hardenberg is dan voorzien per 1 juni 2023. Dit biedt de mogelijkheid om nog één winterperiode open te zijn. Het overdekte zwembad De Watertoren wordt dan binnen 4 jaar, doch uiterlijk op 1 juni 2026 gesloten om zo de tijd te overbruggen naar een nieuw zwembad. In dit scenario sluit de sporthal De Hardenberg niet.

In 2023 zal de bezuiniging dan omstreeks 200.000 euro bedragen en vanaf 2024 340.000 euro. Hiermee wordt de taakstelling van structureel 500.000 euro tot 2026 niet behaald. In de periode 2023 tot en met 2025 zal daardoor het bezuinigingsresultaat in totaal 610.000 euro lager zijn dan de geplande 1,5 miljoen euro.

Deze keuze heeft wel de voorkeur boven het eerst sluiten van het zwembad De Watertoren en de Hardenberg voorlopig open te houden. Alhoewel met het sluiten van De Watertoren 620.000 euro wordt bezuinigd is juist daar de capaciteit en diversiteit aan zwemaanbod het grootst (wedstrijdzwemmen, waterpolo, duiksport etc.). Met het openhouden van De Hardenberg kan dat niet worden opgevangen, bovendien zijn de te verwachten investeringen voor De Hardenberg het meest urgent. De haalbaarheidsstudie zal dan ook gericht zijn op het totaalpakket wat nu ook in De Watertoren aangeboden wordt.

Consequentie van dit alternatief (naast de al genoemde consequenties) is dat met dit alternatief niet de taakstellende bezuiniging van 500.000 euro per 2023 wordt gerealiseerd.

Betrokkenheid (externe) partners
Dit voorstel is met de betrokken personeelsleden en betrokken gebruikers gecommuniceerd na besluitvorming in het college.

Hierbij zijn de betrokken partners van zowel het primair voorstel als de alternatieven op de hoogte gesteld. Gebruikers (individueel, sportverenigingen en scholen) en het personeel zijn geïnformeerd over de noodzaak één of twee voorzieningen te sluiten. We hebben reacties van belanghebbenden gehad en aangeboden een ambtelijke toelichting op ons voorstel in een persoonlijk gesprek te geven.

Externe partijen hebben – mede middels het aanbieden van een petitie - aangegeven de bezuiniging op de sportvoorzieningen in het algemeen en de voorgestelde sluiting van De Hardenberg in het bijzonder onacceptabel te vinden. Zij pleiten ervoor de bezuinigingstaakstelling op andere programma's te realiseren. De aanbieders van de petitie "De Hardenberg moet blijven" (zie bijlage) beseffen zich zeer goed dat wanneer de gemeente niet De Hardenberg sluit, maar een andere sportvoorziening de inwoners van die locatie worden gedupeerd. Uitgangspunt van de petitie is, dat volgens de inwoners bezuinigen op sportvoorziening leiden tot onacceptabele vermindering van de leefbaarheid, Wij begrijpen de gevoelens van deze inwoners, immers geen enkel scenario is een goed scenario. Het sluiten van welke sportvoorziening dan ook leidt tot verschraling van het aanbod in het algemeen en voor een betreffende locatie in het bijzonder. Natuurlijk voelt het voorgestelde scenario voor de medewerkers en de gebruikers van De Hardenberg wel als de meest slechte keuze. Wij hebben de bewoners aangeboden de keuze voor

het scenario toe te lichten, waarbij we wel gebonden zijn aan uw besluit tot de taakstellende bezuiniging op sportvoorzieningen.

De (externe) partners hebben de mogelijkheid in te spreken in de BOB van 7 september 2022 en bij de verdere beeldvorming van de raad tijdens die avond hun input te leveren.
Sluiting van sportvoorzieningen heeft gevolgen voor het betrokken personeel. Voor deze gevolgen zal met het personeel, het Lokaal Overleg en de ondernemingsraad overleg plaatsvinden over de wijze waarop de gemeente betrokkenen kan herplaatsen of begeleiden van werk naar werk.

Sluiting van voorzieningen die beheerd worden door externe partijen, zoals De Rietkraag vragen om dezelfde zorgvuldigheid.

Consequenties

Een eventuele verkoop van het zwembad en de sporthal De Hardenberg moet via een openbare verkoopprocedure verlopen. De verkoop van het zwembad voor boekwaarde is gezien de staat van de voorzieningen en noodzakelijke investeringen een uitdaging. Bij de verkoop van de sporthal willen we bedingen, dat de scholen gebruik kunnen blijven maken van de gymzaalfunctie. Blijkt dit niet mogelijk, dan zullen scholen uit moeten wijken naar andere locaties, dit leidt tot extra kosten op het onderwijsbudget.

De voorgestelde sluiting per 1 januari 2023 heeft tot gevolg dat er midden in het sport- en schoolseizoen een voorziening voor de gebruikers wegvalt. Het langer openhouden (bijv tot de zomervakantie 2023) heeft tot gevolg, dat de bezuinigingstaakstelling in 2023 niet wordt gehaald.

Eerst zal na de haalbaarheidsstudie een besluit wordt genomen over een nieuw zwembad (al dan niet in combinatie met een sporthal). Daarna moet vanaf het besluit rekening worden gehouden met een doorlooptijd van drie tot vijf jaar. Het ontwerp, aanbesteding en bouw van een dergelijk gebouw vergt tijd. De recente voorbeelden - zoals in de gemeente Rhenen -, en de bouwpraktijk in het algemeen en op dit moment wijzen dit uit. Dit is een project dat nog volledig handen en voeten moeten krijgen, de planvorming moet nog plaatsvinden, de projectopzet zal moeten worden bepaald, evenals de besluiten over de financiële haalbaarheid en de locatiekeuze.

Tot het moment van realiseren van een dergelijk sportcomplex zal de capaciteitsdruk op de andere sportvoorzieningen naar verwachting toenemen, en zullen inwoners van Finsterwolde en directe omgeving, sportverenigingen en scholen minder gebruik kunnen maken van sportvoorzieningen en eventueel naar elders (zoals sporthal De Rietkraag Oostwold, De Stikkerlaan of sporthal Drieborg) moeten uitwijken.
Afboeken boekwaarden accommodaties
Bij het sluiten of afstoten van gebouwen dient de boekwaarde afgeboekt te worden tot de waarde die het gebouw na de functiewijziging heeft. Dit zal bij verkoop de verwachte verkoopwaarde zijn. Bij sloop dient de boekwaarde afgeboekt te worden naar 0 euro .

Uitgaande dat de voorzieningen niet verkocht worden, zal de boekwaarde van deze gebouwen dus bij sluiting volledig afgeboekt moeten worden. Zwembad De Hardenberg heeft op 1-1-2023 nog een boekwaarde van 1.050.000 euro en sporthal De Hardenberg heeft een boekwaarde op 1-1-2023 van 780.000 euro. Er zijn geen bestemmingsreserves of andere voorzieningen aanwezig waaruit de afboeking van deze boekwaarden betaald kan worden. Het enige alternatief is de algemene reserve. De stand van de algemene reserve is per 1-1-2022 18,1 miljoen euro.

Bij verkoop van de af te stoten gebouwen zal de opbrengst worden teruggestort in de algemene reserve.

Andere financiële consequenties
Daarnaast moet rekening worden gehouden met contracten (bijvoorbeeld verzekering, beveiliging, energie) en onderhoud die niet per direct op 1 januari 2023 stopgezet kunnen worden, tenzij deze bij een eventuele verkoop door de koper worden overgenomen.

Tevens heeft het sluiten van sportvoorzieningen een kostenverhogend effect voor de onderwijsinstellingen die voor het – wettelijk voorgeschreven – bewegingsonderwijs gebruik maken van deze locatie. De hoogte van die kosten is afhankelijk van de invulling van het bewegingsonderwijs en de keuze van de alternatieve locatie. Deze kosten worden nu gedekt uit “overige voorzieningen onderwijs”.

Vervolg

In alle gevallen is een herdefiniëring van de rol die de gemeente speelt in het beheer en exploitatie van de sportvoorzieningen noodzakelijk om de gevraagde bezuinigingen structureel te bestendigen. Het verzelfstandigen (verkoop) van voorzieningen betekent ook dat er naderhand geen reddingspogingen kunnen worden ondernomen als blijkt dat een (commerciële) particuliere partij na verkoop van de gebouwen de exploitatie niet rond kan krijgen. De beheer- en onderhoudskosten van de gebouwen zijn immers na de bezuiniging uit de begroting geschrapt. Met andere woorden: er is geen “terugkoop garantie”.

Voor alle overige sportvoorzieningen binnen de gemeente geldt ook de behoefte aan een eenduidige vorm van beheer en exploitatie. Deze zaken worden meegenomen in een beleidskader sportvoorzieningen.

Na sluiting van deze twee sportvoorzieningen is de structurele bezuinigingstaakstelling gerealiseerd. Daarna blijft structureel 2,5 miljoen euro beschikbaar, zoals in de raadsbijeenkomst van 31 augustus 2021 is gepresenteerd. Dit bedrag is de optelsom van de kapitaallasten, personeelskosten en (subsidies voor) het beheer, exploitatie en onderhoud van de binnen- en buitensportvoorzieningen. Op basis van dit beschikbare budget (voor kapitaallasten, beheer en exploitatie) kunnen binnen het geharmoniseerde beleidskader concrete plannen voor de toekomstige sport infrastructuur (waaronder Omni-sportaccommodaties) ontwikkeld worden. Hiervoor zal – per direct - gestart worden met een haalbaarheidsstudie voor een gecombineerde zwembad/sporthal als basis voor een Omni-sportaccommodatie.

Winschoten 30 augustus 2022,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 augustus 2022

Besluit

1. voor één van de zes scenario's te kiezen, waarbij college op basis van analyse voorstelt te kiezen voor scenario 5: sluiting van sporthallen en zwembad De Hardenberg per 1 januari 2023
2. De boekwaarden van zwembad De Hardenberg bij sluiting per 1 januari 2023 ad 1.050.000 euro en van sporthal De Hardenberg per januari 2022 ad 780.000 euro af te boeken ten laste van de algemene reserve. De eventueel latere opbrengsten van verkoop van deze gebouwen weer laten terugvloeien in de algemene reserve.
3. De frictiekosten bij sluiting van zwembad De Hardenberg en de sporthal De Hardenberg ter grootte van 382.5000 euro te dekken uit de algemene reserve.
4. Een haalbaarheidsstudie te doen naar het realiseren van een nieuw overdekt zwembad in combinatie met een sporthal als basis voor een Omni-sportaccommodatie.
5. Een krediet van 200.000 euro beschikbaar te stellen voor het uitwerken van het geboden perspectief. Het bedrag kan worden gedekt door een incidentele onttrekking van € 200.000 aan de reserve cofinanciering investeringen.

Datum raadsvergadering
28 september 2022

Onderwerp
Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023

Agendapunt

Zaaknummer
42345-2022

Winschoten, 28 september 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

BIJLAGE A : Financiële duiding frictiekosten

Scenario's taakstellende bezuiniging op sportvoorziening (o.v.b. de begroting)

Bij de financiële analyse kijken we eerst naar de exploitatie kosten om reële opties qua bezuinigingstaakstelling te onderscheiden. Alle getoonde opties leveren – alleen op basis van de exploitatie kosten – een structurele bezuiniging van ten minste 500.000 euro op.

Accommodatie	Exploitatie-kosten	Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4	Optie 5	Optie 6
Zwembad De Watertoren	€ 610.000	€ 610.000	€ 610.000				
Zwembad De Hardenberg	€ 340.000		€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	
Sporthal Winschoten (Stikkerlaan)	€ 285.000			€ 285.000			€ 285.000
Sporthal De Rietkraag	€ 280.000				€ 280.000		€ 280.000
Sporthal De Hardenberg	€ 185.000					€ 185.000	
Sporthal Eextahal	€ 110.000						
		€ 610.000	€ 950.000	€ 625.000	€ 620.000	€ 525.000	€ 565.000

Frictie kosten van de scenario's

Naast de structurele bezuiniging ontstaan bij afstoten echter ook frictiekosten. De twee belangrijkste zijn de personeelslasten en de kapitaallasten (afboeking boekwaarde). Deze kosten kunnen **theoretisch** naar nihil worden gereduceerd wanneer alle personeelsleden per direct een andere baan vinden én het vastgoed minimaal tegen de boekwaarde wordt verkocht. De praktijk zal gegarandeerd weerbarstiger zijn en dus moet bij elke optie met het financiële risico van frictiekosten rekening worden gehouden.

Zo dient bij het sluiten of afstoten van een gebouw de boekwaarde afgeboekt te worden tot de waarde die het gebouw na de functiewijziging heeft. Dit zal bij verkoop de verwachte verkoopwaarde zijn. Bij sloop dient de boekwaarde afgeboekt te worden naar € 0. Ter dekking van de personele verplichtingen dient er een voorziening getroffen te worden voor de verwachte personeelskosten totdat het proces volledig is afgerond.

Een exacte vergelijking van de frictie-risico's is niet realistisch. Bijgevoegde tabellen geven de hoogte van de risico's op korte termijn op basis van loonkosten en boekwaarde. Hierbij opgemerkt, dat er bij de Rietkraag een exploitatiesubsidie wordt verstrekt waaruit beheerder de Tinten de loonkosten voor haar personeel betaald.

Tabel : Frictiekosten per scenario afschrijven boekwaarde

Accommodatie	Boek-waarde 1-1-2023	Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4	Optie 5	Optie 6
Zwembad De Watertoren	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000				
Zwembad De Hardenberg	€ 1.050.000		€ 1.050.000	€ 1.050.000	€ 1.050.000	€ 1.050.000	
Sporthal Winschoten (Stikkerlaan)	€ 300.000			€ 300.000			€ 300.000
Sporthal De Rietkraag	€ 1.275.000				€ 1.275.000		€ 1.275.000
Sporthal De Hardenberg	€ 780.000					€ 780.000	
Sporthal Eextahal	€ 195.000						
		€ 275.000	€ 1.325.000	€ 1.350.000	€ 2.325.000	€ 1.830.000	€ 1.575.000

Tabel : Frictiekosten personeel op basis van de huidige personeelslasten

Accommodatie	Personeels-kosten	Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4	Optie 5	Optie 6
Zwembad De Watertoren	€ 520.000	€ 520.000	€ 520.000				
Zwembad De Hardenberg	€ 185.000		€ 185.000	€ 185.000	€ 185.000	€ 185.000	
Sporthal Winschoten (Stikkerlaan)	€ 155.000			€ 155.000			€ 155.000
Sporthal De Rietkraag	€ 75.000				€ 75.000		€ 75.000
Sporthal De Hardenberg	€ 70.000					€ 70.000	
Sporthal Eextahal	€ 0						
		€ 520.000	€ 705.000	€ 340.000	€ 260.000	€ 255.000	€ 230.000

NB: genoemde bedragen zijn afgerond op basis van de exacte bedragen in de begroting 2022.

Startnotitie

Programma omni-sportaccommodaties

Naam
Magda Söllner

Datum
juli 2020

Versie
Concept versie 1

Inleiding

In de kadernota 2020 is al aangegeven dat met de bezuinigingen op de sport, tegelijkertijd een forse stap voorwaarts gezet wordt voor de realisatie van omni-sportaccommodaties. De startnotitie hiervoor is nu gereed en aan de raad voorgelegd. Reden hiervoor is dat er al enige tijd wordt er gesproken om één of meer omni-sportaccommodaties te gaan realiseren. Er zijn een viertal redenen om de mogelijkheden van het clusteren van sportvoorzieningen nader te onderzoeken en een definitieve keuze te maken.

De eerste zijn de uitspraken uit het coalitieakkoord:

> *Sportverenigingen vormen het cement van leefbare dorpen en wijken. Op het veld of in de zaal; dat zijn plekken waar ontmoeting, beweging en vrijwilligerswerk elkaar ontmoeten. Op het sportveld vallen achterstanden weg, verbetert de gezondheid en leren we samenwerken Wij zijn een groot voorstander van het clusteren van sportaccommodaties met behoud van kwaliteit. We gaan aan de slag met verenigingen die daarmee vaart willen maken.*

Tweede reden is dat er een eindrapport meerjarenplanning voor het groot onderhoud van de buitensportaccommodaties in gemeente Oldambt (Sweco 2018) is vastgesteld waarin is gewaarschuwd voor forse investeringen.
Uit deze nota komt onder meer naar voren dat dat:

- Er sprake is van ernstig achterstallig onderhoud bij een groot aantal sanitaire voorzieningen in de gebouwen.
- In een aantal gebouwen zijn de voorzieningen voor brandveiligheid en dergelijk niet op orde.
- Er is bij een aantal gebouwen sprake van achterstallig onderhoud.
- De wedstrijd- en speelvelden in met name de voormalige gemeente Reiderland voldoen niet aan de normen van de KNVB en NOC*NSF. Hiervoor dient structureel budget te worden vrijgemaakt.

Deze uitkomsten zijn onderschreven, maar helaas waren er niet voldoende middelen om deze te realiseren.

Derde reden is het lokaal sportakkoord welke in april 2020 is ondertekend. Daarin zijn vier ambities opgenomen, waarvan er een direct betrekking heeft op de realisatie van een toekomstbestendige sportvoorziening:

> *Duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur*
> We willen samenwerken aan de vraagstukken die spelen rondom een omni-accommodatie en de duurzaamheid van accommodaties.

Als laatste is er door de raad een discussie gevoerd over de noodzakelijke bezuinigingen (nov 2019 + juni 2020). Daarbij zijn voorzetten gedaan, en is tot een maatregelen pakket besloten. Er zijn forse structurele bezuinigingsopgaven op sportvoorzieningen. Dit jaar al € 30.000,-, met ingang van 2022 nogmaals € 120.000,- en € 500.000,- in 2023. De cumulatieve bezuinigingsopgave komt daarmee op € 650.000,- per jaar op sportvoorzieningen. Als denkrichting is gesproken over zogenaamde omni-sportaccommodaties.

Definitie omni-sportaccommodatie

Maar wat is nu eigenlijk een omni-sportaccommodatie? Het woord omni is afgeleid van het latijnse ‘omnis’ en betekent: alle, elk, ieder. En sportaccommodatie is een locatie waar een sport kan worden uitgeoefend. Dit kan overdekt of in de open lucht zijn. Kortom een omni-sportaccommodatie is een locatie waar iedereen sport kan uitoefenen, overdekt, dan wel in de open lucht.

Meerdere sportverenigingen kunnen dus gebruik maken van deze accommodaties. Het is zeker niet zo dat verenigingen moeten fuseren om zo een omnivereniging te worden. Maar in het beheer en de exploitatie van een omni-sportaccommodatie moeten vooraf heldere en eenduidige afspraken worden gemaakt.

Een omni-sportaccommodatie kan daarmee vergeleken worden met een MFC of een bedrijfsverzamelgebouw. Door samenvoeging van functies, medegebruik van velden en slimme combinaties te maken kan beheer en onderhoud van dergelijke accommodaties goedkoper dan wanneer ieder zijn eigen accommodatie behoudt.

Doelstelling Programma Omni-Sportaccommodaties

De uitgangspunten die hierboven zijn genoemd, de forse bezuinigingsopgave en de definitie, vormen samen de doelstelling voor dit programma.

> Doelstelling:
> *Er ontstaan één of meerdere omni-sportaccommodaties, waarbij het mogelijk blijft voor iedereen om te sporten en/of beweging bij toekomstbestendige verenigingen en voorzieningen en tegelijkertijd wordt in 2023 een structurele bezuiniging gerealiseerd van € 650.000,-.*
>
> *Hierbij zorgen we er voor dat de verenigingen van Oldambt volop de gelegenheid hebben om mee te denken en te werken.*

Welke processtappen?

Om dit maatschappelijk en bestuurlijk op een verantwoorde wijze te laten verlopen is het noodzakelijk om in kaart te brengen wat en welke processtappen genomen kunnen en moeten worden. Antea heeft hiervoor recent een eerste inventarisatie gemaakt van de mogelijke scenario's (zie bijlage 01). Voor buitensport, binnensport en zwembaden heeft zij op hoofdlijnen beschreven welke scenario's mogelijk zijn. Het gaat hierbij om in stand houden, beperkte clustering en sterke clustering. Hieraan zijn nog geen bedragen of planningen gekoppeld. Wel is nadrukkelijk aangegeven dat het clusteren van sportaccommodaties zich kenmerkt door een procesmatige en technisch inhoudelijke kant. Procesmatig gaat het er met name om de belangen van de betrokken stakeholders op elkaar af te stemmen en tot afgewogen voorstellen te komen. De inhoudelijke kant richt zich vooral op de praktische invulling van het concept van een nieuw geclusterd aanbod van sportvoorzieningen. Financiën en vraag, aanbod en ruimte staan hierbij centraal.

Voordat we deze inventarisatie verder gaan uitwerken in het plan van aanpak, is het van groot belang om heldere beleidsmatige en financiële kaders mee te krijgen van de raad.

Kaders voor de realisatie van omni-sportaccommodaties

Om één of meerdere omni-sportaccommodaties te kunnen realiseren is het noodzakelijk om heldere kaders te hebben. Op basis van de diverse notities en het recente rapport van Antea worden onderstaande uitgangspunten als kaders voorgesteld.

<u>Bereikbaarheid</u>:
Efficiënt gebruik en kwalitatief goede voorzieningen vragen om één of enkele centraal gelegen omni-sportaccommodaties. We erkennen dan door de realisatie van één of meerdere omni-sportaccommodaties de kans reëel is dat gebruikers verder moeten reizen.

<u>Aanbod sportaccommodaties</u>:
De realisatie van omni-sportaccommodaties kan alleen wanneer daarvoor in de plaats andere sportaccommodaties worden gesloten. Hiermee kunnen de noodzakelijke bezuinigingen worden gerealiseerd, doordat de lopende gemeentelijke exploitaties terugvallen. Concreet betekent dit dat sporthallen, een aantal gymzalen en 1 of 2 bestaande zwembaden moeten worden gesloten zodat een gezonde financiële basis kan ontstaan voor de nieuwe omni-sportaccommodaties.

<u>Investeringen</u>:
Om op termijn 20% bezuiniging te kunnen realiseren in de exploitatie van sportaccommodaties, is fors investeren in nieuwe accommodaties noodzakelijk.

Beheer en exploitatie omni-sportaccommodatie:
Voor het beheer en exploitatie van omni-sportaccommodaties is het nodig om gespecialiseerd beheer in te huren. Omni-sportaccommodaties zijn multifunctioneel en vergen een flexibel gebruik en vragen daarom andere vormen van beheer en exploitatie dan door de gemeente, bijv. een externe beheerder of een op te richten sportbedrijf.

Beheer en exploitatie mono-sportaccommodatie:
Het beheer en exploitatie van mono-sportaccommodaties (bv voetbalvelden, tennisbanen is geen gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Gebruik:
Voor de optimale exploitatie is het noodzakelijk dat de omni-sportaccommodatie intensief gebruikt wordt, dus maximaal overdag, in de avond en het weekeinde. Dit betekent dat gebruikers zich flexibel moeten opstellen en 'historische rechten' (gebruikstijden, eigen accommodaties) niet kunnen blijven bestaan.

Nieuwe sportvoorzieningen:
De huidige en toekomstige sporter heeft meer behoefte aan informele sportvoorzieningen zoals beweegtuinen, Cruyff-courts en veilige loopparcoursen in de openbare ruimte. Dit willen wij stimuleren om het bewegen en de gezondheid van de bevolking te stimuleren. De gemeente moet dit samen met de wijken en dorpen gaan oppakken.

Integrale aanpak:
Het ontwikkelen van een nieuw sportaanbod vraagt om samenwerking van de gemeente met onderwijs-, zorg-, en welzijnsvoorzieningen. Er moet onderzocht worden wat te combineren is. Ook dit vraagt om samenwerking tussen de verschillende belanghebbenden.

Planning

Bij akkoord van deze startnotitie worden de kaders tot een plan van aanpak uitgewerkt. Deze zal voor einde van het jaar aan de raad worden aangeboden. Een concrete planning wordt in het plan van aanpak meegenomen. Daarbij gaan we er vanuit dat we voor de zomer 2021 inzicht hebben in de standpunten en belangen van de verenigingen, financiële mogelijkheden en dat we begin 2022 duidelijkheid hebben of, waar en op welke wijzen één of meerdere omni-sportaccommodaties realiseerbaar zijn.

Financiën

Voor het opstellen en verder uit werken van het plan van aanpak is mogelijk inhuur noodzakelijk. We komen hier in de begroting op terug.

Verantwoordelijkheid

Een dergelijk programma met de omvang van deze is de verantwoordelijkheid van het bestuur. Er moeten keuzes worden gemaakt die gaan over de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de verschillende sporten. Verenigingen en inwoners kan gevraagd worden mee te denken over het hoe en waarom, maar zij mogen niet verantwoordelijk worden gesteld voor de keuzes waar het bestuur voor moet staan.
Zolang het uitgangspunt blijft dat de bezuinigingen hand in hand moeten gaan met de ambities van het lokale sportakkoord, denken wij dat de toekomst van de sportvoorzieningen er zeker niet somber uitzien.

Scenario's Clustering sportaccommodaties

Gemeente Oldambt

projectnummer 462289
definitief
2 juli 2020

Understanding today.
Improving tomorrow.

Scenario's Clustering sportaccommodaties

Gemeente Oldambt

projectnummer 462289

definitief
2 juli 2020

Opdrachtgever
Gemeente Oldambt
Johan Modastraat 6
9671 CD WINSCHOTEN

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
2-7-2020	definitief	P. Zuurbier	R. Verkerk

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Sportakkoord	1
1.3	Doel van deze notitie	2
1.4	Betrokken verenigingen / sportaccommodaties	2
1.5	Financiële kaders	5
1.6	Gebruik van binnensportaccommodaties	7
1.7	Demografisch kader	8
2	**Scenario ontwikkeling**	**9**
2.1	Overwegingen	9
2.2	Kansrijke scenario's	11
2.2.1	Buitensport	11
2.2.2	Binnensport	12
2.3	Zwembaden	12
3	**Proces en communicatie omgeving**	**14**
3.1	Dialoog	14
3.2	Co-creatie	15
3.3	Betrekken van de omgeving	15

Bijlage 1: Beschikbare informatie

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Oldambt beschikt over een ruim aanbod aan sportaccommodaties, voor de beoefening van buitensport, binnensport en zwemmen. De sportaccommodaties zijn echter onderhevig aan veroudering en niet altijd optimaal afgestemd op de (toekomstige) vraag. Bovendien heeft de gemeente Oldambt een forse structurele bezuinigingsopgave op de sportaccommodaties. Deze bedraagt € 31.000 in 2020, € 120.000 in 2021 en € 500.000 in 2022. Vanaf 2023 bedraagt de cumulatieve bezuinigingsopgave € 650.000 op een totaal bedrag voor het in stand houden van de van sportaccommodaties van € 3.585.000 per jaar (Jaarrekening gemeente Oldambt 2019).

Om deze bezuinigingsopgave te bereiken moet het totale aanbod aan sportaccommodaties (buitensport, binnensport, zwembaden en overige accommodaties) kritisch tegen het licht worden gehouden. Welke accommodaties zijn er, wat is de kwaliteit van deze accommodaties, hoe intensief worden zij gebruikt, etc.? Het idee is dat door het clusteren van voorzieningen en het vergroten van de multifunctionaliteit het gebruik van de accommodatie (omni-sportaccommodaties) kan worden geoptimaliseerd en tot een efficiënter aanbod aan sportvoorzieningen kan worden gekomen. Een aanbod dat bovendien beter is afgestemd op de toekomstige vraag. Hiermee kunnen de kosten worden gereduceerd.

In de aanloop naar het realiseren van het nieuwe aanbod aan sportvoorzieningen moeten veel aspecten worden meegenomen. Het is niet alleen het fysiek verplaatsen van sportvoorzieningen, maar ook samenwerking tussen verschillende sportverenigingen, gemeente en overige stakeholders etc.
Andere stakeholders kunnen zijn scholen, commerciële sportbedrijven of sport gerelateerde bedrijven. Daarbij is het nieuwe aanbod aan sportvoorzieningen niet van de ene op de andere dag gerealiseerd en zal minimaal een aantal jaren duren.

1.2 Sportakkoord

Sport is maatschappelijk belangrijk. In het Nationale Sportakkoord zijn zes ambities geformuleerd waarom het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen met plezier sporten en bewegen. Deze zes ambities zijn:

- Inclusief sporten & bewegen: de ambitie om meer mensen een leven lang sport- en beweegplezier te laten ervaren.
- Duurzame sportinfrastructuur: verbeteren en verduurzamen van de sportaccommodaties én de openbare ruimte beweegvriendelijker inrichten.
- Vitale sport- en beweegaanbieders: alle typen aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig maken.
- Positieve sportcultuur: overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos sporten (tegengaan discriminatie en uitsluiting).
- Vaardig in bewegen: ervoor zorgen dat meer kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen en dat de motorische vaardigheden toenemen.
- Topsport die inspireert: Nederlandse topsportprestaties en topsportevenementen vormen inspiratie voor de verenigende waarde van sport.

Om deze ambities in de dagelijkse sportpraktijk te realiseren, is een lokale uitwerking nodig. Een lokaal sportakkoord bevat afspraken tussen gemeente, sportaanbieders en het maatschappelijk veld en richt zich op tenminste één van de genoemde ambities. In de afgelopen maanden is intensief gewerkt aan het tot stand komen van het Oldambtster Sportakkoord (nog niet vastgesteld). Hiervoor zijn onder andere een aantal bijeenkomsten georganiseerd waarop vertegenwoordigers vanuit de sport, het onderwijs, politiek, welzijn en samen de kansen en uitdagingen op het gebied van sport en bewegen in het Oldambt hebben verkend.

In het Oldambtster Sportakkoord staan vier ambities centraal. Binnen deze ambities zijn verschillende projectideeën en acties geformuleerd. Voor elk projectidee of actie zijn aanvoerders, spelers en supporters benoemd. De aanvoerders hebben een leidende rol, bewaken de voortgang en hebben het overzicht. De spelers denken mee en brengen actief middelen, materialen of menskracht in. De supporters volgen de ontwikkelingen en haken in, of gebruiken de informatie op het moment dat het voor hen meerwaarde heeft.

De ambities zijn:

1. Iedereen moet kunnen sporten en bewegen
We willen dat iedereen in Oldambt kan sporten, ongeacht financiële situatie, aandoening en/of beperking, leeftijd en woonplaats.

2. Vitale sport- en beweegaanbieders
We willen door samenwerking een sterkere verbinding met de maatschappij, meer vrijwilligers en een geschoold kader waardoor de verenigingen toekomstbestendiger zijn.

3. Duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur
We willen samenwerken aan de vraagstukken die spelen rondom een omni-accommodatie en de duurzaamheid van accommodaties.

4. Regie en belangenbehartiging rond sport en bewegen
We willen de ontstane samenwerking en de uitvoering van het Sportakkoord borgen.

Voor dit traject is vooral ambitie 3 van belang.

1.3 Doel van deze notitie

Het doel van deze notitie is om in beeld te brengen welke verschillende scenario's er, gezien de taakopgave van de raad, in hoofdlijnen bestaan om tot een beter aanbod van sportvoorzieningen in de gemeente Oldambt te komen. Dit moet de gemeenteraad in staat stellen om een discussie te voeren over het toekomstige aanbod van sportvoorzieningen in de gemeente Oldambt. De scenario's zijn richtinggevend voor de verdere uitwerking van het toekomstig sportaanbod in nauwe samenwerking met de verschillende stakeholders.
Het vormen van een geclusterde accommodaties dient een financieel voordeel op te leveren in de gemeentelijke begroting en bijdragen aan de doelstellingen van het sportakkoord.

1.4 Betrokken verenigingen / sportaccommodaties

De gemeente Oldambt kent een ruim aanbod van sportvoorzieningen en betrokken partijen. Bedacht moet worden dat veel verenigingen, beheerders en gebruikers door de corona-crisis onder druk staan. De structurele effecten op gebruik en exploitatie en beheer van de sportaccommodaties is op dit moment niet inzichtelijk en moet in het vervolg gemonitord worden.

Hierbij moet worden aangetekend dat een gedeelte van de accommodaties niet alleen gebruikt worden door bewoners van de gemeente Oldambt, maar ook een regiofunctie hebben, o.a. voor de gemeenten Pekela en Westerwolde.

Hieronder staan de accommodaties en betrokken partijen samengevat.

Buitensport
Het betreft de volgende sportverenigingen:
De voetbalverenigingen WVV, VV Bato, VV BNC, SV Drieborg, VV Heiligerlee, MOVV, VV Nieuweschans, VV Nieuwolda, Oldambtster Boys, SC Scheemda, SV THOS, VVS Oostwold, WVV 1896 en VV Westerlee.
Overige buitensportverenigingen:

- Korfbalvereniging Korwi
- WHSC - Winschoter Honk- en Softbalclub
- HCW - Hockeyclub Winschoten

Deze verenigingen beschikken over de volgende velden:

Locaties	Voetbalvelden	Trainingsvelden	Honk- en Softbalvelden	Korfbalvelden
Bad Nieuweschans	1	1		
Beerta	2	1		
Drieborg	2			
Finsterwolde	1	1		
Heiligerlee	2	1		
Midwolda	2	1		
Nieuw Scheemda	1	1		
Nieuwolda	1	1		
Oostwold	2	1		
Scheemda	4	1		
Westerlee	2	1		
Winschoten	6	3	1	1

Binnensport
De volgende overdekte sportaccommodaties worden meegenomen in het onderzoek:

- MFC De Hardenberg (sporthal + zwembad)
- Sporthal Winschoten
- Gymzaal Albert Verwey bij obs De Waterlelie Winschoten
- Gymzaal De Beukenlaan bij obs De Beukenlaan Winschoten
- Gymzaal Jachtlaan Winschoten
- Gymzaal Piet Heinlaan bij obs De Tweemaster Winschoten
- Gymzaal OZC (Onderwijs Zorg Centrum) Grindweg Winschoten
- Sporthal Eextahal te Scheemda
- Sporthal de Rietkraag te Oostwold
- Gymzaal bij obs FT Venemaschool Westerlee
- Sportzaal de Hamrikhal te Nieuwolda (Stichting Dorpshuis Trefpunt)
- Gymzaal bij MFC Kloosterholt te Heiligerlee
- Gymzaal MFC Nieuw Scheemda
- Gymzaal Drieborg (Stichting Sporthal Drieborg)
- De Akkerschans te Bad Nieuweschans

Zwembaden

- Overdekt zwembad De Hardenberg, Finsterwolde (MFC De Hardenberg)
- Overdekt zwembad De Watertoren, Winschoten

Daarnaast is er het openlucht zwembad De Ringberg in Scheemda. Dit zwembad is geprivatiseerd en wordt beheerd door een stichting. De gemeente geeft subsidie en stelt personeel uit de gemeentelijke zwembaden beschikbaar.

Overige gemeentelijke accommodaties
De overige gemeentelijk accommodaties zijn:

Landijsbanen

- Schaatsbaan Stadspark Winschoten
- IJsbaan Scheemda
- IJsbaan Bad Nieuweschans
- IJsbaan Beerta
- IJsbaan Drieborg
- IJsbaan Finsterwolde
- IJsbaan Heiligerlee
- IJsbaan Midwolda
- IJsbaan Nieuwolda

Tennisbanen

- LTC Sla Raak, Winschoten
- Tennisvereniging Ready, Scheemda
- LTC De Kanonniers, Bad Nieuweschans
- LTC Amor, Beerta (geprivatiseerd)
- Tennisvereniging Nieske Meppers, Midwolda
- TIOD, Nieuwolda

De tennisaccommodatie van LTC Amor in Beerta is geprivatiseerd.

Overige accommodaties

- Atletiekbaan Winschoten
- Fietscrossbaan Stadspark Winschoten
- Schietbaan Stadspark Winschoten
- Skeelerbaan Stadspark Winschoten

Overige particuliere accommodaties
Daarnaast is er in de gemeente Oldambt nog een groot aantal particuliere sportaccommodaties aanwezig die in een deel van de vraag voorzien.

1.5 Financiële kaders

In de onderstaande tabel staan de kosten van de verschillende sportaccommodaties in de gemeente Oldambt uitgesplitst. Het gaat hierbij om de daadwerkelijk gemaakte kosten in het jaar 2019.De totale kosten van de sportaccommodaties bedroegen in 2019 €3,6 miljoen per jaar.

In de tabel wordt onderscheid gemaakt in de onderhoudskosten en de kosten voor beheer- en onderhoud. Bij het afstoten van een accommodatie vervallen de onderhoudskosten voor de gemeente direct.

Onder de kosten voor beheer- en exploitatie vallen onder andere de zakelijke lasten, nutslasten, personeelskosten, kosten van administratie etc. Bij het afstoten van een accommodatie zullen niet direct alle kosten vervallen. Zo zullen bijvoorbeeld de kosten voor personeel door blijven lopen. Er moet in dat geval dus rekening gehouden worden met frictiekosten.

Tenslotte staan in de laatste kolom de boekwaardes van de accommodaties vermeld. De totale boekwaarde van de sportaccommodaties was in 2019 € 8,0 miljoen. Bij het afstoten van een accommodatie moeten deze waardes in het jaar van afstoten afgeboekt worden.

De structurele bezuinigingsdoelstelling van € 650.000 betekent dat de totale kosten met 18% gereduceerd moeten worden.

In 2019 bedroegen de totale opbrengsten van de sportaccommodaties € 638.000. Wil men de totale bezuinigingsdoelstelling bereiken door het verhogen van de opbrengsten dan betekent dit dat de tarieven meer dan verdubbeld moeten worden.

Tabel 1: Kosten sportaccommodaties (Jaarrekening 2019)

Accommodatie	Onderhoudskosten	Beheer- en exploitatiekosten	Boekwaarde
Buitensportaccommodaties			
Sportterreinen	€ 657.251		
Tennisparken	€ 49.429		€ 1.446.000
Atletiek oefenbaan	€ 2.004		
IJsbanen	€ 59.782		
Totaal buitensport	***€ 768.466***	***€ -***	***€ 1.446.000***
Binnensportaccommodaties			
Sporthal Eextahal	€ 244.655	€ 12.358	€ 316.000
Sport- en spelhal Winschoten	€ 71.467	€ 228.678	€ 519.000
Sporthal De Rietkraag	€ 249.987	€ 238.585	€ 3.022.000
Sporthal De Hardenberg	€ 85.127	€ 196.166	€ 936.000
Sporthal Hamrikhal	€ 45.739		
Gymnastieklokaal Beukenlaan	€ 46.721		
Gymnastieklokaal Hesserzand	€ 27.538		
Gymnastieklokaal Jachtlaan	€ 39.121	€ 34.567	
Gymnastieklokaal Piet Heinlaan	€ 38.087		
Gymnastieklokaal Merelstraat	€ 47.993		
Gymnastieklokaal Waterlelie	€ 38.756		
Gymnastieklokaal Westerlee	€ 43.545		
Sportinventaris	€ 128.370		
Totaal binnensport	***€ 1.107.106***	***€ 710.354***	***€ 4.793.000***
Zwembaden			
Zwembad De Hardenberg	€ 199.707	€ 159.680	€ 1.268.000
Zwembad De Watertoren	€ 87.277	€ 512.766	€ 505.000
Openluchtzwembad De Ringberg	€ -	€ 67.319	
Totaal zwembaden	***€ 286.985***	***€ 739.764***	***€ 1.773.000***
Totaal	**€ 2.162.556**	**€ 1.450.118**	**€ 8.012.000**

1.6 Gebruik van binnensportaccommodaties

In deze paragraaf wordt een eerste aanzet gegeven voor de analyse van het gebruik van sportaccommodaties. De intensiteit van het gebruik is een belangrijk aspect bij het bepalen van de toekomstmogelijkheden van een accommodatie. De analyse is nu nog beperkt tot de binnensportaccommodaties. De maximale praktisch bezettingsgraad voor een binnensportaccommodaties wordt ten aanzien van de verschillende vormen van gebruik als volgt gesteld:

Tabel 2: Gebruiksuren binnensportaccommodaties per jaar

Gebruik	Uren per week	Weken	Uren per jaar
Primair onderwijs	26	40	1.040
Voortgezet onderwijs	34	40	1.360
Verenigingssport	44	40	1.760

*Tabel: Maximale praktische bezettingsgraad (bron: NOC*NSF)*

Hierbij wordt opgemerkt dat de verschillende vormen van bezetting niet simpelweg bij elkaar kunnen worden opgeteld om te komen tot de totale maximale bezettingsgraad van een binnensportaccommodatie. Zo overlappen de uren voor het voortgezet onderwijs in verregaande mate met die van het primair onderwijs. In algemene zin kent een binnensportaccommodatie een totale maximale bezettingsgraad van circa 3.000 uur op jaarbasis.

Ook de capaciteit van de verschillende accommodaties is niet inwisselbaar. Zo is een gymnastieklokaal niet te gebruiken voor de meeste wedstrijdsport omdat de afmetingen van de zaal niet voldoen. Ook kunnen sportaccommodaties meer specifiek zijn ingericht voor beoefening door een bepaalde sport, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van toestellen en andere inrichtingskenmerken. Dit komt bijvoorbeeld bij turnaccommodaties geregeld voor. Tenslotte zijn verenigingen veelal gebonden aan een bepaalde accommodatie, bijvoorbeeld omdat zij een clubhonk of kantine beschikken en/of omdat zij het beheer over een accommodatie voeren.

Ter afsluiting tenslotte een indicatie van de landelijke gemiddelde bezettingsgraden:

- voor sporthallen en sportzalen ligt deze tussen de 60 en 90%;
- voor gymzalen ligt tussen deze tussen de 50 en 70%.

Tabel 3: Gebruik van binnensportaccommodaties in klokuren per jaar, 2019

Naam	Scholen	Verenigingen	Totaal	Bezetting
Sporthal Eextahal	185,00	1.524,50	1.709,50	61%
Sport- en spelhal Winschoten	1.113,00	1.561,30	2.674,30	86%
Sporthal De Rietkraag	487,00	1.167,50	1.654,50	59%
Sporthal De Hardenberg	422,00	1.107,50	1.529,50	55%
Gymnastieklokaal Beukenlaan	866,25	1.322,01	2.188,26	78%
Gymnastieklokaal Jachtlaan	796,75	1.887,75	2.684,50	96%
Gymnastieklokaal Piet Heinlaan	775,00	1.587,50	2.362,50	84%
Gymnastieklokaal Waterlelie	911,25	1.567,75	2.479,00	89%
Gymnastieklokaal Westerlee	222,50	474,20	696,70	25%

(Bron: gemeente Oldambt. Niet van alle accommodaties zijn gegevens beschikbaar)

Er bestaan in de gemeente Oldambt grote verschillen tussen de bezettingsgraden van de binnensportaccommodaties. Met uitzondering van de Sport- en spelhal Winschoten ligt het gebruik van de spothallen relatief laag. De goede bezetting van de Sport- en spelhal Winschoten is vooral het gevolg van het intensieve gebruik overdag door het Dollardcollege. Met uitzondering van het gymnastieklokaal Westerlee kennen de gymnastieklokalen een goede bezetting, zowel door scholen als door verenigingen.

1.7 Demografisch kader

In de onderstaande tabel staat de te verwachten bevolkingsontwikkeling van de gemeente Oldambt voor de komende 30 jaar weergegeven. Hierbij is onderscheid gemaakt in de belangrijkste leeftijdscategorieën.

Tabel 4: Bevolkingsprognose gemeente Oldambt (bron: Regionale bevolkings- en huishoudensprognose PBL/CBS, 2019)

	2020		2030		2040		2050	
	aantal	**%**	**aantal**	**%**	**aantal**	**%**	**aantal**	**%**
0-19 jaar	7.400	19,3%	7.000	18,8%	7.200	20,2%	6.800	20,0%
20-64 jaar	21.600	56,4%	19.900	53,4%	17.600	49,3%	17.400	51,2%
65+ jaar	9.300	24,3%	10.400	27,9%	10.900	30,5%	9.800	28,8%
Totaal	**38.300**	**100,0%**	**37.300**	**100,0%**	**35.700**	**100,0%**	**34.000**	**100,0%**

De totale bevolking van de gemeente neemt naar verwachting met ca. 4.000 inwoners af (-12%). Het aandeel van de bevolking ouder dan 65 jaar neemt toe van 24,3% naar 28,8% (vergrijzing). Het aandeel van de bevolking tussen de 20 en 64 jaar daalt van 56,4% naar 51,2%. Het aandeel van de jongste bevolkingsgroep tot en met 19 jaar blijft min of meer constant.

2 Scenario ontwikkeling

2.1 Overwegingen

In het verleden zijn al de nodige onderzoeken uitgevoerd die de basisinformatie voor het opstellen van de scenario's leveren (zie ook bijlage 1: Beschikbare informatie). Een verdere uitwerking moet inzicht te geven in de maatschappelijke, ruimtelijke en financiële haalbaarheid van de scenario's in de gemeente Oldambt. Daarbij gaat het zowel om de buitensportaccommodaties, de overdekte sportaccommodaties als de zwembaden binnen de gemeente Oldambt.

Harmonisatie beheer en exploitatie
Parallel lopend aan het traject om te komen tot omni-sportaccommodaties loopt ook een traject over de harmonisatie van beheer en exploitatie van de sportaccommodaties. In het verleden zijn binnen de voormalige gemeenten Winschoten, Reiderland en Scheemda verschillende afspraken met gebruikers en beheerders gemaakt, waardoor een veelheid aan beheerconstructies en bijbehorende contracten is ontstaan. Niet altijd zijn de gegevens met betrekking tot gebruik van de accommodaties en met trekking tot de exploitatie inzichtelijk. De beheerconstructies en de afspraken moeten zoveel als mogelijk is geharmoniseerd worden. Het aanpassen van de contracten is echter een ingewikkeld proces.

Onderwerpen
Bij het creëren van een nieuw toekomstbestendig aanbod van duurzame multifunctionele sportaccommodaties komt het nogal wat kijken. Belangrijke overwegingen zijn:

- ***Financiën***; Clustering en concentratie van sportvoorzieningen moet een financieel voordeel voor de gemeente opleveren (een structurele bezuiniging van € 650.000 per jaar). Clustering en concentratie vergen echter ook investeringen die tot nieuwe kapitaallasten leiden. Voor traditionele financieringsconstructies, waarbij de nieuwbouw wordt gefinancierd uit herontwikkeling van vrijkomende locaties, worden de mogelijkheden beperkt geacht gezien de bevolkingsontwikkeling van Oldambt. Dat betekent dat gekeken moet worden naar alternatieven, bijvoorbeeld combinaties met onderwijs, sociaal-maatschappelijke voorzieningen, opvanglocaties of bedrijven in recreatie en toerisme. Verder betekent dit dat maximaal moet worden ingezet op hergebruik/herontwikkeling van bestaande accommodaties. Zo zal het bij het concentreren van de buitensportaccommodaties in de buitendorpen veelal niet goed mogelijk zijn een volledig nieuw sportpark op een centrale locatie te ontwikkelen. Enerzijds vergt dit een aanzienlijke investering, terwijl het anderzijds de vraag is of de vrijkomende locatie op een goede manier kan worden hergebruikt. In veel gevallen zal daarom intensivering van het gebruik van een bestaande accommodatie de beste methode zijn.
- ***Vraag;*** De toekomstige vraag moet bepalend zijn voor het toekomstige aanbod. Maatschappelijke ontwikkelingen en bevolkingsontwikkelingen (ontgroening, vergrijzing) maken echter dat de vraag zal veranderen. Daarbij zijn op dit moment de effecten van de coronacrisis nog niet in te schatten; leidt deze tot meer gespreide en individuele sportbeoefening? Het huidige aanbod aan sportvoorzieningen in de gemeente is in veel gevallen echter afgestemd op de vraag uit het verleden. Zo is het bijvoorbeeld voor veel voetbalvereniging in de dorpen moeilijk om een volledige teamopbouw bij de jeugd te realiseren. Ook de regiofunctie van accommodaties moet hierbij in de afweging betrokken worden.

- ***Kwaliteit;*** Wat is de kwaliteit van de bestaande sportvoorzieningen. Hierbij gaat het om de bouwkundige en technische kwaliteit. In welke fase van de levenscyclus zit de accommodatie? Welke investeringen zijn de komende jaren nodig om de accommodatie in stand te houden? In hoeverre kan de accommodatie aangepast worden aan de duurzaamheidsambities van de gemeente?
- ***Functionaliteit;*** In hoeverre is de accommodaties afgestemd op het (in de toekomst te verwachten) gebruik. Wat zijn basis voorzieningen en welke voorzieningen vormen een plus? Biedt de accommodatie voldoende flexibiliteit om in te kunnen spelen om nieuwe vraag en is de accommodatie multifunctioneel te gebruiken. Een voorbeeld: gymnastieklokalen zijn afgestemd op het traditionele bewegingsonderwijs. Los van het feit dat ook het bewegingsonderwijs zich de afgelopen decennia heeft ontwikkeld waarvoor een standaard gymnastieklokaal geschikt is, biedt een gymnastieklokaal voor andere gebruikersgroepen, zoals sportverengingen, meer bewegen voor ouderen en informele sportbeoefening, maar zeer beperkte mogelijkheden.
- ***Gebruik en bezetting;*** Voor optimale exploitatie van de sportaccommodaties is het belangrijk dat zij intensief gebruikt worden. Dit betekent een maximaal gebruik overdag, in de avond en het weekeinde. In de praktijk is dit alleen goed mogelijk door een gebruik overdag door scholen en speciale doelgroepen en ’s avonds en in het weekeinde door sportverenigingen. Door clustering en concentratie van accommodaties kan het gebruik van accommodaties (bezettingsgraad) geoptimaliseerd worden. Dit speelt bijvoorbeeld bij de sportvelden. De meeste buitensportverenigingen hebben een (kleine) overcapaciteit die bij gecombineerd gebruik gereduceerd kan worden.
- ***Bereikbaarheid;*** Iedereen moet kunnen sporten is één van de belangrijke thema’s van het Oldambtster Sportakkoord. Dit betekent dat sportaccommodaties op een goede en veilige manier bereikbaar moeten zijn voor de inwoners. Wat is een acceptabele afstand die de inwoners moeten afleggen om van een sportaccommodatie gebruik te maken? Hierbij moet onderscheid gemaakt worden in de verschillende soorten accommodaties en de verschillende doelgroepen.
- ***Exploitatie en beheer;*** Nieuwe geclusterde en multifunctionele accommodaties maken dat de huidige wijze waarop exploitatie en beheer zijn vormgegeven, niet altijd meer de optimale hoeft te zijn. Enerzijds is het voor veel sportverenigingen moeilijk om voldoende vrijwilligers te mobiliseren. Anderzijds hoeft gemeentelijk beheer van een intensief gebruikte multifunctionele accommodatie niet optimaal te zijn. Zo zijn bijvoorbeeld de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden niet goed afgestemd op de gebruikstijden van een multifunctionele sportaccommodatie. Bij het ontwikkelen van een nieuw aanbod aan sportvoorzieningen dienen de exploitatie en beheermogelijkheden nadrukkelijk te worden meegenomen. Deze overweging raakt ook aan het hierboven vermelde traject van harmonisatie van beheer en exploitatie.
- ***Nieuw aanbod;*** Er zijn in de loop van de jaren nieuwe soorten accommodaties ontwikkeld die inspelen op nieuwe vragen. Voor een deel kunnen dit soort voorzieningen traditionele accommodaties aanvullen of zelfs vervangen. Gedacht kan worden aan voorzieningen als Cruyff-courts, Krajicek-Playgrounds, beweegtuinen, combinaties met speeltuinen, survivalterreinen, veilige loopparcoursen in de openbare ruimte etc.

2.2 Kansrijke scenario's

Bij het opstellen en uitwerken van de scenario's wordt een getrapte aanpak voorgestaan.

1. Scenario's per soort accommodatie
   Allereerst wordt voor de drie belangrijkste soorten accommodaties (buitensport, binnensport en zwembaden) per soort in beeld gebracht welke mogelijkheden er zijn om door middel van concentratie en clustering te komen tot een toekomstbestendig aanbod. De kenmerken, problematiek en gebruik van de accommodaties zijn dermate verschillend dat het verstandig is om eerst per soort accommodatie te kijken. Bovendien maakt dit het overleg met de stakeholders gemakkelijker. Buitensportaccommodaties hebben in het algemeen vaste gebruikers/verenigingen en binnensportaccommodaties hebben meerdere gebruikers en van zwembaden kan iedereen gebruik maken.

2. Onderzoeken van de mogelijkheden om de scenario's per soort te combineren (fysiek, ruimtelijk, organisatorisch).

3. Toets van de mogelijkheden om overige sportvoorzieningen, zoals, skeelerbanen, ijsbanen etc. onder te brengen op een accommodatie. Ook nieuwe soorten van sportaanbod zoals Cruyff-courts, Krajicek-Playgrounds, beweegtuinen, combinaties met speeltuinen, survivalterreinen, veilige loopparcoursen maken deel uit van deze afweging.

4 Toets van de mogelijkheden om aanvullende voorzieningen toe te voegen aan accommodaties. In eerste instantie kan hierbij gedacht worden aan aanvullende voorzieningen die aan de sport gerelateerd zijn, zoals fysio, fitness en voorzieningen voor de individuele sportbeoefening. Tenslotte kan gedacht worden om onderwijs- en zorg- en welzijnsvoorzieningen toe te voegen aan een accommodatie, zoals horeca, buitenschoolse opvang, voorzieningen voor dagbesteding etc. Hierbij moet nadrukkelijk naar een koppeling met het Nationaal Programma Groningen gezocht worden.

5. Combineren tot een voorstel voor een samenhangend toekomstbestendig totaal aanbod van sportvoorzieningen voor de gemeente Oldambt. Dit samenhangend aanbod kan gemeentegrens overstijgend zijn en om samenwerking met de buurgemeenten vragen. Omdat een dergelijk aanbod alleen stapsgewijs gerealiseerd kan worden, is het gewenst om hiervoor een stappenplan met fasering op te stellen.

2.2.1 Buitensport

Voor de buitensport worden de volgende scenario's onderscheiden:

Scenario 1: In stand houden huidige aanbod
Dit is de situatie bij ongewijzigd beleid en dient om de andere scenario's tegen af te zetten.

Scenario 2: Beperkte clustering
Clustering van de buitensportaccommodatie van bij elkaar gelegen dorpen. De voordelen van dit scenario liggen o.a. in het optimaliseren van het gebruik van bestaande accommodatie, een relatief goede spreiding van de accommodaties over de gemeente, waardoor een goede bereikbaarheid gewaarborgd is. Dit scenario scoort minder goed op het optimaliseren van de kwaliteit en functionaliteit van de accommodaties.

Scenario 3: Sterke clustering
Per deelgebied van de gemeente (bijvoorbeeld deelgebied noord/midden, deelgebied oost en deelgebied zuid) wordt een optimaal en efficiënt en ingericht en beheerde buitensportaccommodatie ingericht. Dit scenario scoort goed op gebruik en bezetting doordat de accommodatie gebruikt wordt door verschillende gebruikersgroepen. Ook kan de kwaliteit en functionaliteit van de accommodaties optimaal op de huidige en toekomstige vraag afgestemd worden. Nadelig bij dit scenario zijn de grotere afstanden tot (een deel van) de gebruikers. Ook vergt het realiseren van nieuwe accommodaties investeringen.

2.2.2 Binnensport

Voor de binnensport worden de volgende scenario's onderscheiden:

Scenario 1: In stand houden huidige aanbod
Dit is de situatie bij ongewijzigd beleid en dient om de andere scenario's tegen af te zetten.

Scenario 2: Beperkte clustering
Clustering van de binnensportaccommodatie van bij elkaar gelegen dorpen. De voordelen van dit scenario liggen o.a. in het optimaliseren van het gebruik van bestaande accommodatie, een relatief goede spreiding van de accommodaties over de gemeente, waardoor een goede bereikbaarheid gewaarborgd is. Dit scenario scoort minder goed op het optimaliseren van de kwaliteit en functionaliteit van de accommodaties.

Scenario 3: Sterke clustering
Per deelgebied van de gemeente (bijvoorbeeld deelgebied noord/midden, deelgebied oost en deelgebied zuid) wordt een optimaal en efficiënt en ingericht en beheerde binnensportaccommodatie ingericht. Dit scenario scoort goed op gebruik en bezetting doordat de accommodatie gebruikt wordt door verschillende gebruikersgroepen. Ook kan de kwaliteit en functionaliteit van de accommodaties optimaal op de huidige en toekomstige vraag afgestemd worden. Nadelig bij dit scenario zijn de grotere afstanden tot (een deel van) de gebruikers. Ook vergt het realiseren van nieuwe accommodaties investeringen.

2.3 Zwembaden

Voor de 3 zwembaden worden de volgende scenario's onderscheiden:

Scenario 1: In stand houden huidige aanbod
Dit is de situatie bij ongewijzigd beleid en dient om de andere scenario's tegen af te zetten.

Scenario 2: In stand houden van 1 overdekt en 1 openlucht zwembad
In dit scenario wordt de het bestaande aanbod aan zwembaden geoptimaliseerd. De gemeente Oldambt kent in relatie tot de bevolkingsomvang immers relatief veel zwemwater[1]. Gezien de huidige gebruikscijfers is het logisch om van de overdekte baden het zwembad De Watertoren in Winschoten open te houden. Nadeel van dit scenario is dat de afstand voor (een deel van) gebruikers toeneemt, waardoor de bereikbaarheid voor sommige groepen gebruikers afneemt. Ook de herbestemming van het zwembad in MFA De Hardenberg vormt een aandachtspunt. MFA De Hardenberg kent een aanzienlijke boekwaarde (€ 1.268.000).

[1] Grontmij Nederland B.V. , Analyse zwembaden Oldambt . Verkenning mogelijkheden bezuinigingen, 7 augustus 2012

Scenario 3: Realiseren van 1 nieuw multifunctioneel zwembad

Sluiten van alle drie bestaande zwembaden. Realiseren nieuw multifunctioneel zwembad op een centrale, goed bereikbare locatie. Voordeel van dit scenario is dat een nieuw optimaal op de huidige en toekomstige vraag afgestemd zwembad wordt gerealiseerd. Hiermee wordt voorkomen dat er investeringen in de bestaande op leeftijd komende zwembaden worden gedaan. Nadeel van dit scenario is dat de afstand voor (een deel van) gebruikers toeneemt, waardoor de bereikbaarheid voor sommige groepen gebruikers afneemt. Het is in dit scenario logisch om de accommodatie te combineren met tenminste binnensportaccommodaties. Hierdoor wordt een efficiënte invulling van beheer en exploitatie mogelijk

3 Proces en communicatie omgeving

3.1 Dialoog

Clustering van sportaccommodaties kenmerkt zich door een procesmatige en technisch inhoudelijke kant. Procesmatig gaat het er met name om de belangen van de betrokken stakeholders op elkaar af te stemmen en tot afgewogen voorstellen te komen. De inhoudelijke kant richt zich vooral op de praktische invulling van het concept van een nieuw geclusterd aanbod van sportvoorzieningen. Financiën en vraag, aanbod en ruimte staan hierbij centraal.

Daarom wordt een dubbel spoor gevolgd: één voor de analyse en inhoud en één voor de dialoog. De inhoudelijke werkzaamheden in het analysespoor staan hierbij in voortdurende interactie met de betrokkenheid van de belanghebbenden in het dialoogspoor (zie onderstaand schema).

Van de raad wordt gevraagd kaders te formuleren waarbinnen samen met de stakeholders in het dialoogspoor het gesprek kan worden aangegaan over het vormgeven van het optimale aanbod van sportaccommodaties.

Aangezien met name de verschillende stakeholders de ontwikkeling tot een nieuw aanbod van sportvoorzieningen tot een succes kunnen maken, worden zij intensief in het proces betrokken. Belangrijk is daarbij om duidelijke afspraken te maken over vertegenwoordiging in overleggen, taken, verantwoordelijkheden en ook aan te geven wanneer hun inspanningen zijn vereist. Tijdens het uitwerken van de scenario's wordt dan ook intensief met de stakeholders te worden overlegd.

Apart wordt gekeken naar de buurgemeenten van de gemeente Oldambt om de kansen van gemeentegrens overschrijdende samenwerking in te vullen.

3.2 Co-creatie

Een mogelijkheid is om workshops te organiseren waarin de stakeholders een actieve rol hebben. Inzet is om samen met de stakeholders binnen de door de raad geformuleerde kaders, het optimale toekomstbestendige aanbod van sportvoorzieningen vorm te geven (co-creatie). Samen met de deelnemers wordt er tijdens deze workshops gediscussieerd over de mogelijkheden van een geclusterd aanbod van sportvoorzieningen en het toevoegen van andere functies op gebied van bijvoorbeeld gezondheid, welzijn, onderwijs en recreatie. Ook het toetsen van de overwegingen die tot de scenario's hebben geleid vormt hierbij een belangrijke stap.
De workshop kan leiden tot nieuwe ideeën en mogelijkheden en het creëren van saamhorigheid, waardoor samenwerking wordt gestimuleerd. Samenwerking tussen de potentiële verenigingen kan leiden tot kansen en nieuwe samenwerkingsvormen. Door overleg ontstaat er een goed beeld van hun verschillende activiteiten en kunnen slimme combinaties in ruimte en tijd worden gemaakt.
Deze werkwijze creëert doorgaans een breed draagvlak bij de stakeholders.

3.3 Betrekken van de omgeving

Tijdens het proces is een goede communicatie met inwoners, andere participanten en andere stakeholders van groot belang. Sport en sportvoorzieningen gaan immers iedereen aan. De gemeente wenst dat zij nauw worden betrokken bij het opstellen van het plan. Hun input en betrokkenheid zijn gewenst voor onder andere het verminderen van risico's en voorkomen van andere inzichten later in het planvormingsproces.
Om aan de betrokkenheid van deze groepen op een goede manier invulling te geven, wordt een communicatieplan opgesteld.

Bijlage 1: Beschikbare informatie

Opsteller	Naam	Versie/jaar	Opmerkingen
Gemeente Oldambt	Discussiestuk inzake mogelijke clustering accommodaties in dorpen en wijken		Intern document
Gemeente Oldambt	Clustering accommodaties: een paar overwegingen		Intern document
Gemeente Oldambt	bezuinigingen RZ incl. begraafplaatsen		
Gemeente Oldambt	Bijlage 6 Format takendiscussie Oldambt accommodaties	versie 6	
Gemeente Oldambt	Jaarrekening sport 2019	19-5-2020	
Gemeente Oldambt	Gemeenterekening 2019 Overzicht exploitatie sporthallen		
Gemeente Oldambt en vele stakeholders	Oldambtster Sportakkoord	april 2020	Nog niet vastgesteld
Gemeente Oldambt	3.3 Bezuinigingsmogelijkheden totaal niet wettelijke taken.	Totaal versie MZ/RZ-24-06-2019	
Gemeente Oldambt	Oldambt sporthallen kosten 2019.xlsx	?/?	Intern excel-bestand
Sweco Nederland B.V.	Eindrapport Meerjarenplanning voor het groot onderhoud van de buitensportaccommodaties in gemeente Oldambt	Eindrapport/5 juli 2018	
Gemeente Oldambt	kosten sport samen 2017	2017	Intern excel-bestand
Sweco Nederland B.V.	Ruimtelijke analyse sportaccommodaties Winschoten Een verkenning van de ruimtelijke mogelijkheden	Eindrapport, SWNL-0181686, revisie D/ 15 april 2016	
Gemeente Oldambt	Collegevoorstel verzelfstandiging zwembaden	14.000231/ 8 oktober 2014	
Coresta Finance B.V.	Onderzoek verzelfstandiging zwembaden gemeente Oldambt	Eindversie/ 7 mei 2014	
Huis voor de Sport Groningen	Toekomstvisie zwembaden Oost-Groningen	18 November 2013	
Gemeente Oldambt/ABC management Groep	Accommodatienota gemeente Oldambt	006/18 oktober 2013	
Gemeente Oldambt	Raadsvoorstel invulling bezuiniging zwembaden en exploitatie MFC De Hardenberg	12.0037922/ 10 oktober 2012	
Grontmij Nederland B.V.	Analyse zwembaden Oldambt	Definitief/ 7 augustus 2012	Actualisatie noodzakelijk

	Verkenning mogelijkheden bezuinigingen		
Grontmij Nederland B.V.	Quick scan zwembaden Oldambt situatie 2012	Concept/ 21 juni 2012	Actualisatie noodzakelijk
Grontmij Nederland B.V.	Herstructurering binnen- en buitensport in Oldambt Vasthouden aan het verleden of inspelen op de toekomst	Definitief/ 7 maart 2012	Actualisatie noodzakelijk
Gemeente Oldambt	Raadsbesluit Sportnota	11.0011655/ 22 juni 2011	
Gemeente Oldambt/ Grontmij Nederland B.V./ Huis voor de Sport Groningen	Sportnota gemeente Oldambt naar meer eenheid in beleid, slimmer omgaan met accommodaties en versterken uitvoering sportstimulering	18 november 2010	Actualisatie noodzakelijk
VNG	Spoorboekje voor maatschappelijke voorzieningen in uw gemeente, wijk of kern	Definitief/ september 2008	Algemene informatie

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. 06-20599730

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Raadsbijeenkomst gemeente Oldambt

31-08-2021

Onderwerpen

- Visie op sport(voorzieningen)
  - In relatie tot en met het Sportakkoord
  - Harmoniseren sportvoorzieningen
- Ontwikkelen Omni-sportpark(en)
- Taakstelling bezuinigingen Herstelplan meerjarenbegroting 2020-2023

Projectleider Omnisport

Taakstelling bezuinigingen sportvoorzieningen

- Fred Borchers (54)
- Woonachting in Oost-Groningen, naar school in Winschoten
- Wielrenner en dus “kenner” van het geografisch gebied
- Sinds mei 2021

- Opdrachten
  - Ontwikkeling Omnisport locatie(s)
  - Taakstelling bezuiniging realiseren

- Mei – Juni
  - Analyse documenten
  - Gesprekken verenigingen
  - Actie Groot onderhoud buitensport accommodaties

Visie op sport(voorzieningen)
In relatie tot en met het Sportakkoord

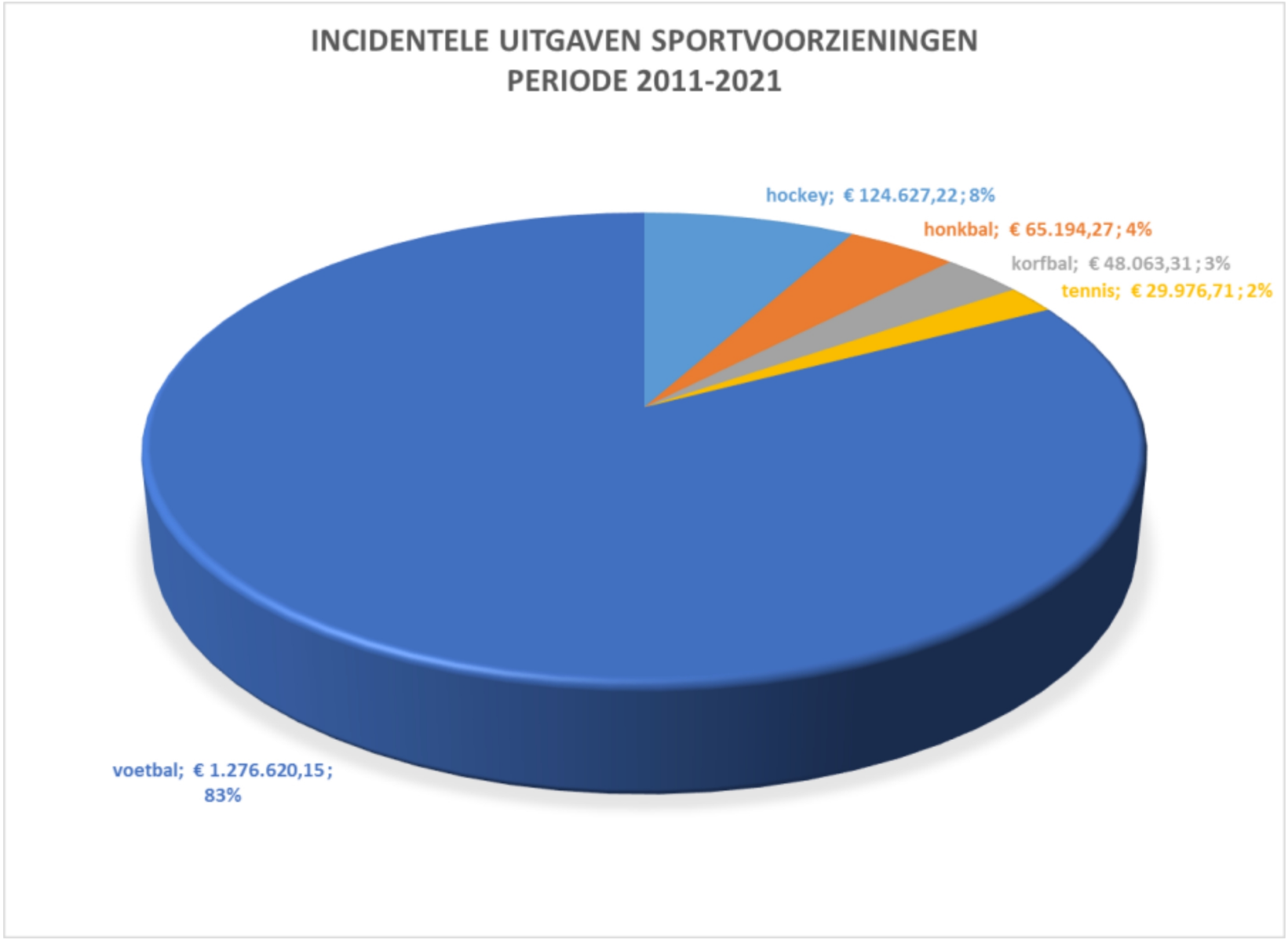
- Geschiedenis raadsvergaderingen
  - 2011 : Sportnota Oldambt vastgesteld
  - 2012 : D66 vraagt naar een Omni-sportcentrum
  - 2012 : Herstructurering Sportaccommodaties
  - 2016 : Bijdragen sportparken WVV, Drieborg en Nieuweschans
  - 2017 : Bijdrage WHCS
  - 2017 : Raadsbrieven Meerjarenraming buitensport accommodaties
    - SWECO Rapport Meerjarenplanning voor het groot onderhoud van de buitensportaccommodaties in de gemeente Oldambt
  - 2019 : PvdA vraagt (nogmaals) om harmonisatie
  - 2020 : Kadernota college “geen onomkeerbare besluiten zonder alternatief”
  - 2020 : Revitalisering kunstgrasveld ipv nieuw veld voor HCW (hockey)
  - 2020 : Vaststelling startnotitie programma Omnisport

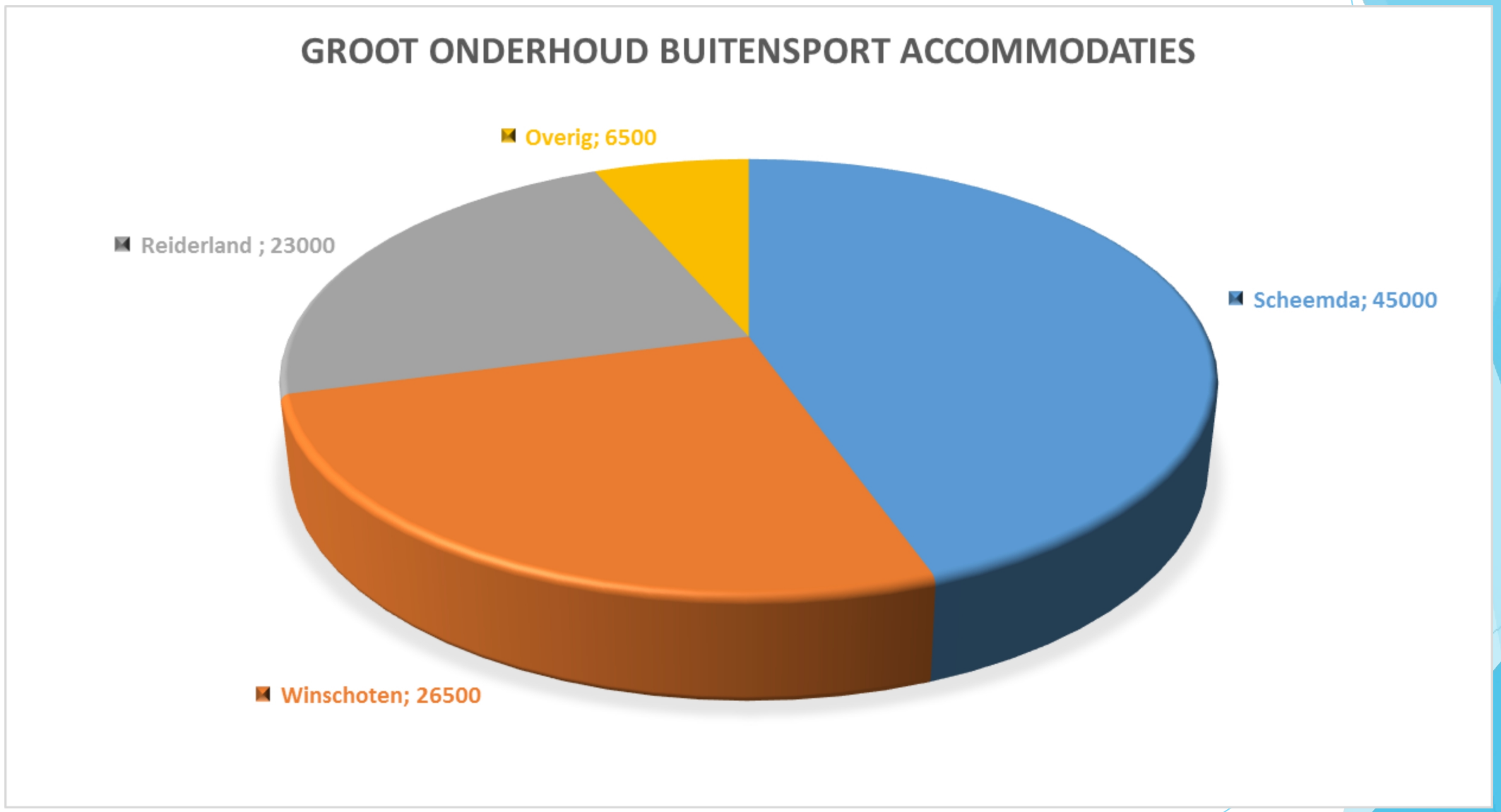
Vigerend beleid
college en raadsbesluiten

- Historische overeenkomsten (vóór herindeling)
  - Huurovereenkomsten
  - Beheersovereenkomsten
  - Privatisering
- Sportnota Oldambt (2011)
- Nota positieve gezondheid (2017-2020)
- Sportakkoord (2020)
  - Ambitie 3: Duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur
- Startnotitie Programma Omnisport accommodaties (2020)

Harmoniseren sportvoorzieningen

- Zonder visie geen harmonisatie mogelijk
- Transparantie naar de verenigingen
- Grootste uitdaging zijn de voetbalclubs, maar is dat wel terecht?
  - Investering financieel in voetbal in relatie tot andere sporten

INCIDENTELE UITGAVEN SPORTVOORZIENINGEN
PERIODE 2011-2021
hockey; € 124.627,22; 8%
honkbal; € 65.194,27; 4%
korfbal; € 48.063,31; 3%
tennis; € 29.976,71; 2%
voetbal; € 1.276.620,15; 83%

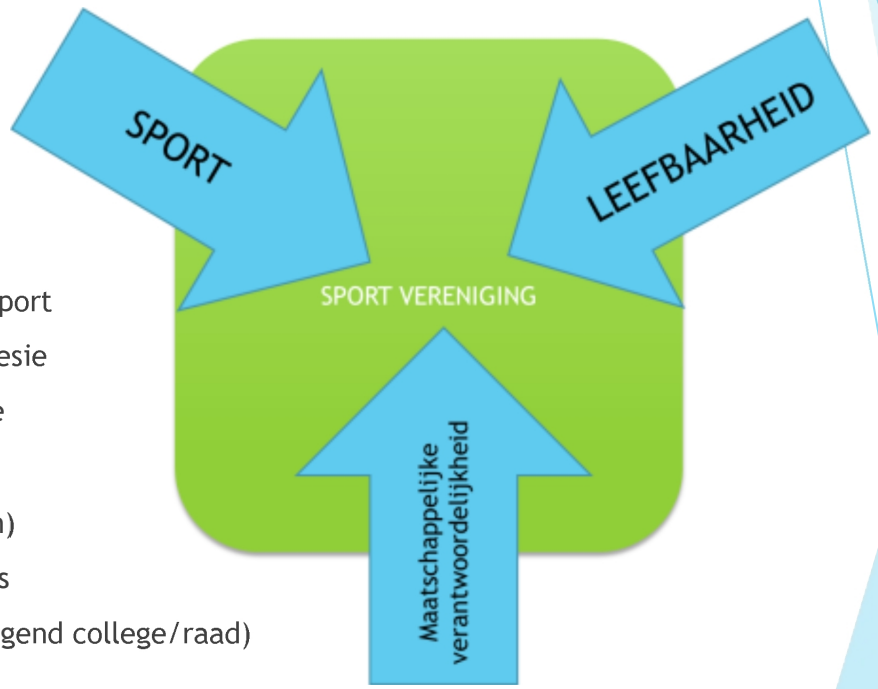

GROOT ONDERHOUD BUITENSPORT ACCOMMODATIES
Overig; 6500
Reiderland ; 23000
Scheemda; 45000
Winschoten; 26500

Advies projectleider
Slacht de kip niet voor het ei gelegd is

- Eerst integrale visie op sportvoorzieningen vaststellen
  - Welke rol heeft de gemeente bij het in stand houden voorzieningen
  - Herijking sportbehoefte
    - Verenigingssport/teamsport, commerciële sport en individuele sport beoefening
  - Randvoorwaarden harmonisatie
  - Beschikbaar budget
- Concrete plannen voor realisatie Omni-sport locatie(s)
- Doorvoeren bezuinigingen

Nieuwe visie sportaccommodaties

- Hoofdlijnennota eind 2021
  - Keuzes rol gemeente in het kader van sportaccommodaties
  - Sport of welzijn
    - Een sportaccommodatie voor het uitoefenen van (wedstrijd)sport
    - Een sportaccommodatie voor gezond bewegen en sociale cohesie
    - Een sportvereniging met een grote maatschappelijke bijdrage
  - Periodieke evaluaties
    - Inventarisatie situatie 2021 (analyse van de diverse rapporten)
    - Wensbeeld 2025 : Wat zouden we willen als er (nog) niets was
    - Transitieperiode 2021-2025 (keuzes worden gemaakt door volgend college/raad)
    - Evaluatie en herijking iedere 8 of 12 jaar (raadsperioden)
  - Niet bezuinigen, maar herverdelen
    - Begroting 2020 : € 3.100.000, bezuinigingen: wat gaan we niet meer doen?
    - Begroting 2025 : € 2.500.000 herverdeling: waar liggen onze prioriteiten

Ontwikkelen Omni-sportpark(en)

Op basis van uitgangspunten raadsbesluit

- Startnotitie Programma Omnisport locatie(s)
  - Nog geen concreet beeld wat de gemeente Oldambt onder een Omni-sportpark verstaat
  - Nog geen concrete locatie
  - Nog geen concrete begroting

- Investeringskosten ontwikkelen Omni-sportpark
  - Kosten kunnen tussen de 5 en 15 miljoen liggen
  - NPG gelden niet voor reguliere taken, wel voor extra initiatieven (plus)
  - Aanbesteding verplichting
  - Bouwwereld op z'n kop

- Conclusie : op 1 januari 2023 is er nog geen Omni-sportpark gerealiseerd en dus ook geen structurele bezuiniging van 500.000 euro als gevolg daarvan.

Uw besluit september 2020

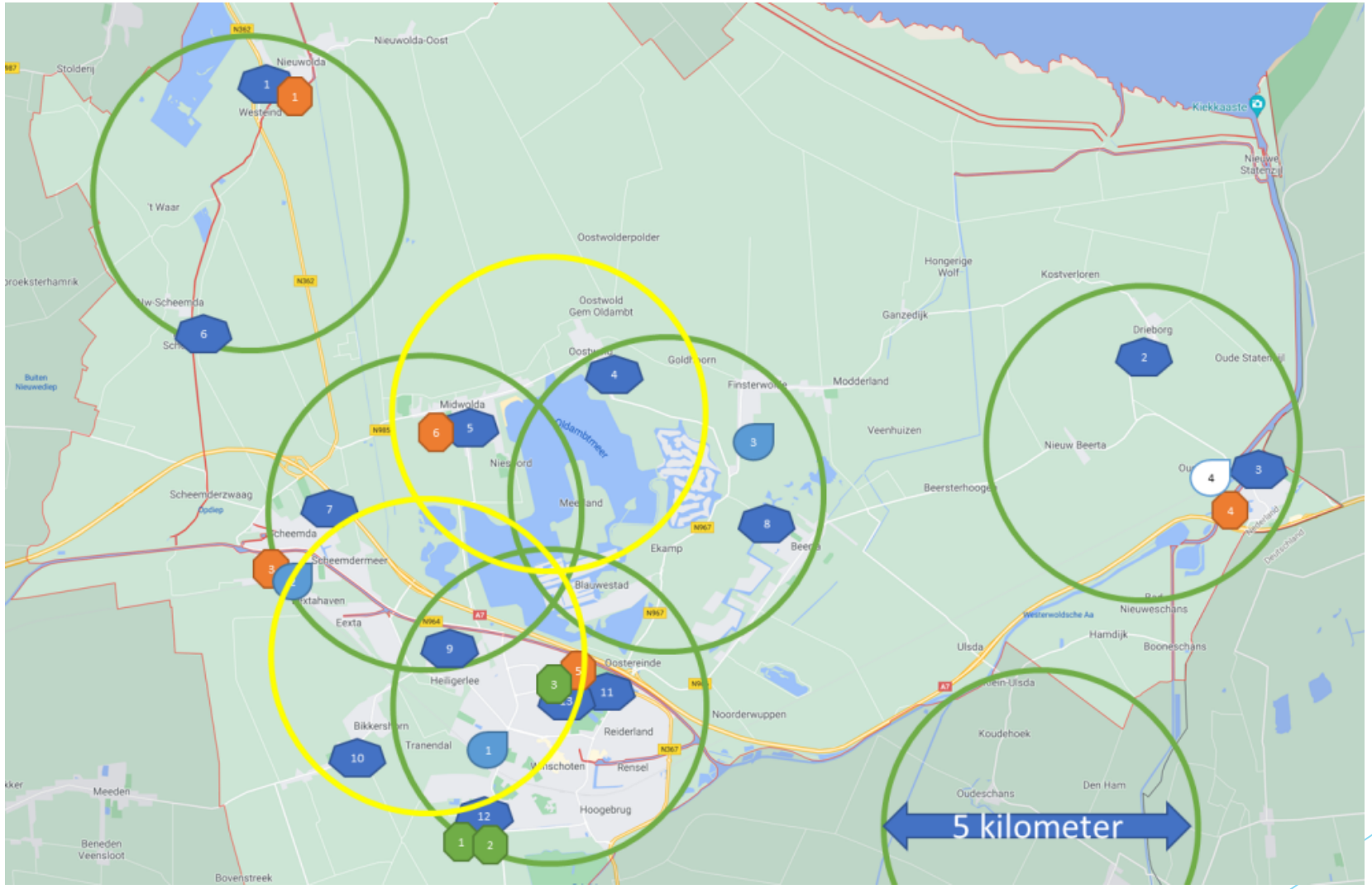
Een plan van aanpak op te laten stellen ten behoeve van de realisatie van één of meerdere omni-sportaccommodaties waarbij de onderstaande kaders leidend zijn:

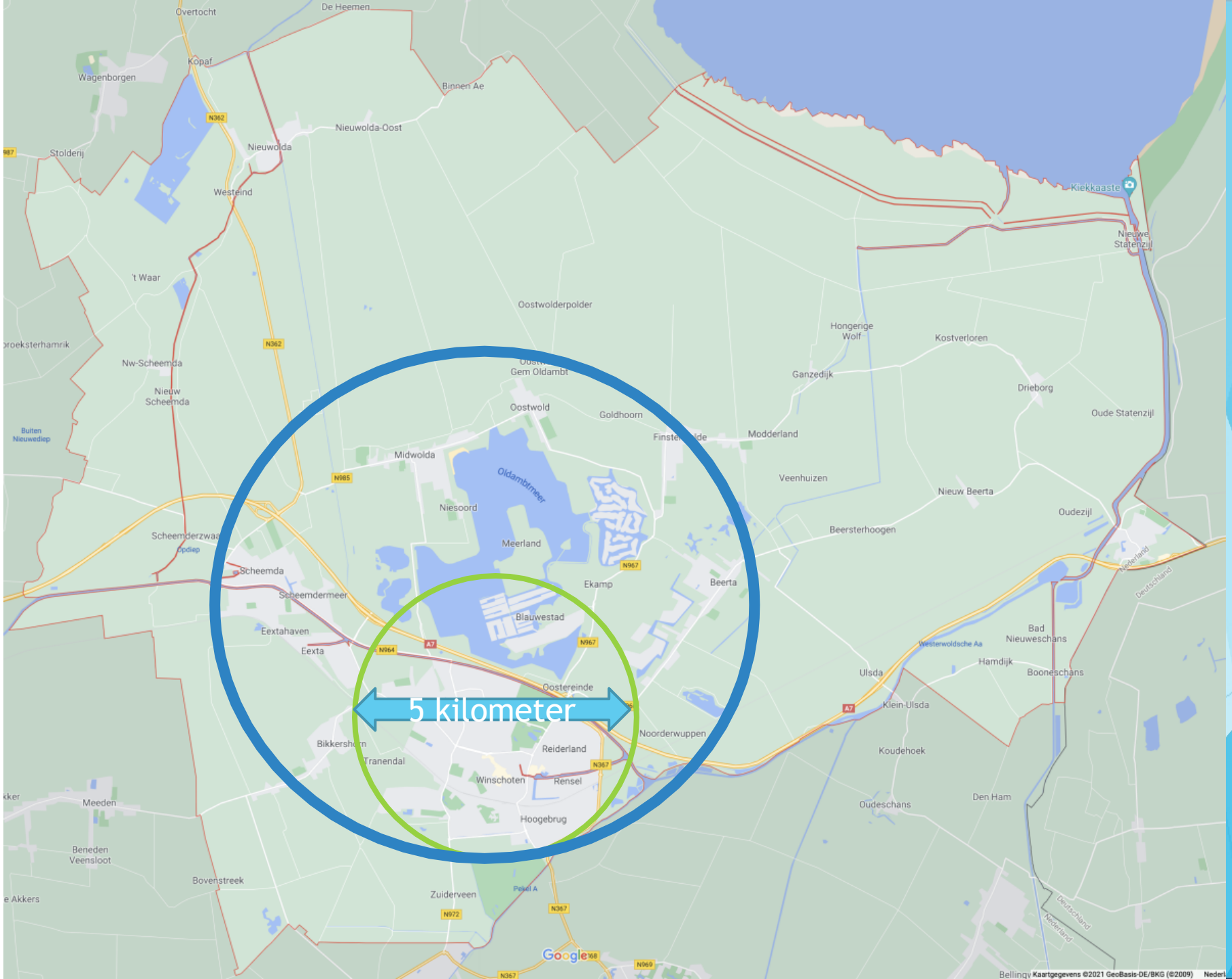
A. Efficiënt gebruik en kwalitatief goede voorzieningen vragen om één of enkele centraal gelegen omni-sportaccommodaties.
B. Realisatie van omni-sportaccommodaties kan alleen wanneer daarvoor in de plaats andere, bestaande sportaccommodaties worden gesloten.
C. Om de 20% bezuiniging te kunnen realiseren in de exploitatie van sportaccommodaties, is fors investeren in nieuwe accommodaties noodzakelijk.
D. Voor het beheer en exploitatie van omni-sportaccommodaties is gespecialiseerd beheer een vereiste.
E. Het beheer en exploitatie van mono-sportaccommodaties (bv voetbalvelden, tennisbanen) is geen gemeentelijke verantwoordelijkheid.
F. Voor de optimale exploitatie is het noodzakelijk dat de omnisportaccommodatie zo maximaal mogelijk gebruikt wordt, dus zo intensief mogelijk overdag, in de avond en het weekeinde.
G. De huidige en toekomstige sporter heeft meer behoefte aan informele sportvoorzieningen, dat vraagt om andersoortige voorzieningen.
H. Het ontwikkelen van een nieuw sportaanbod vraagt om een integrale aanpak van de gemeente met onderwijs-, zorg-, en welzijnsvoorzieningen.

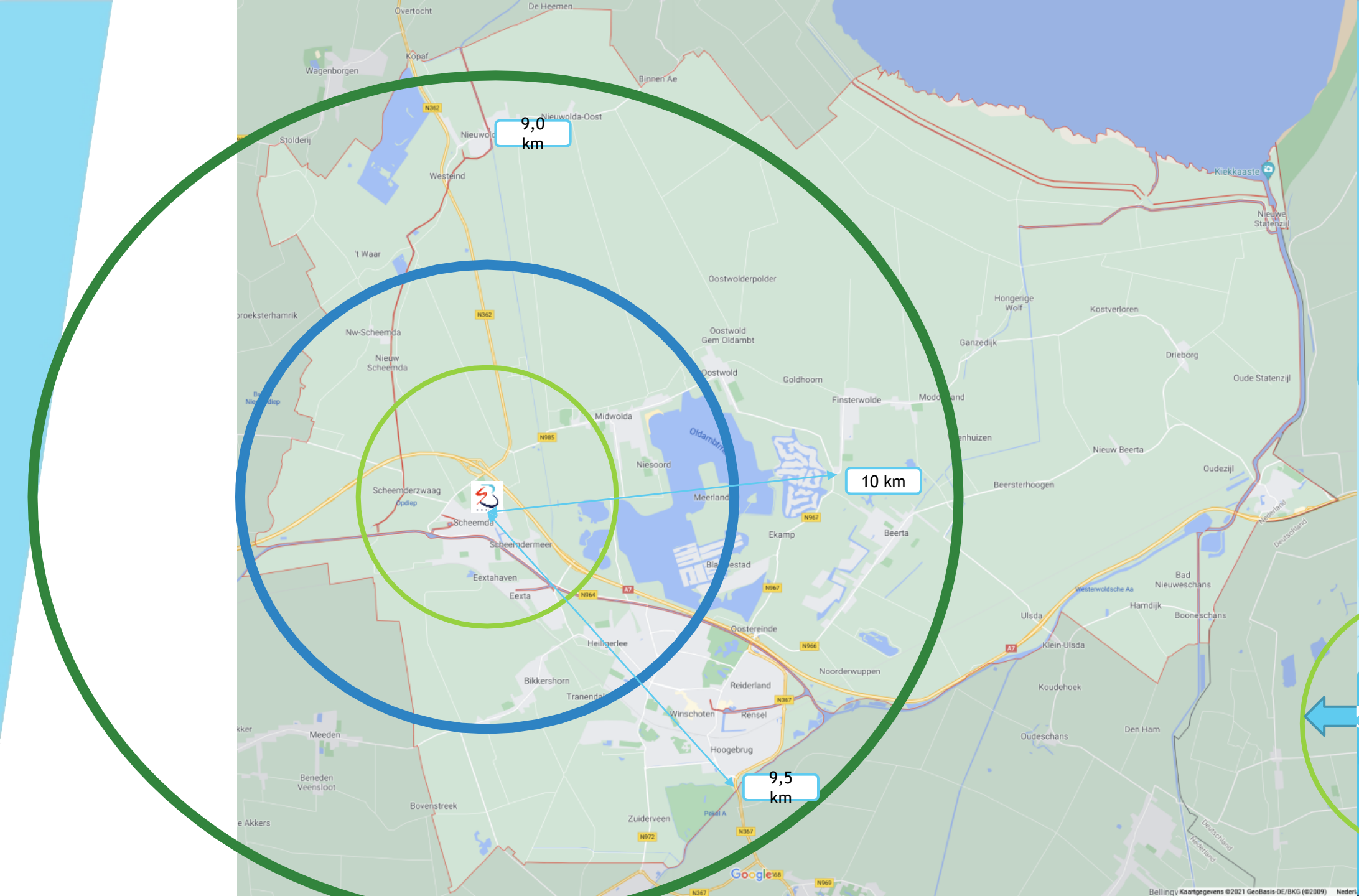
Acties sinds besluit

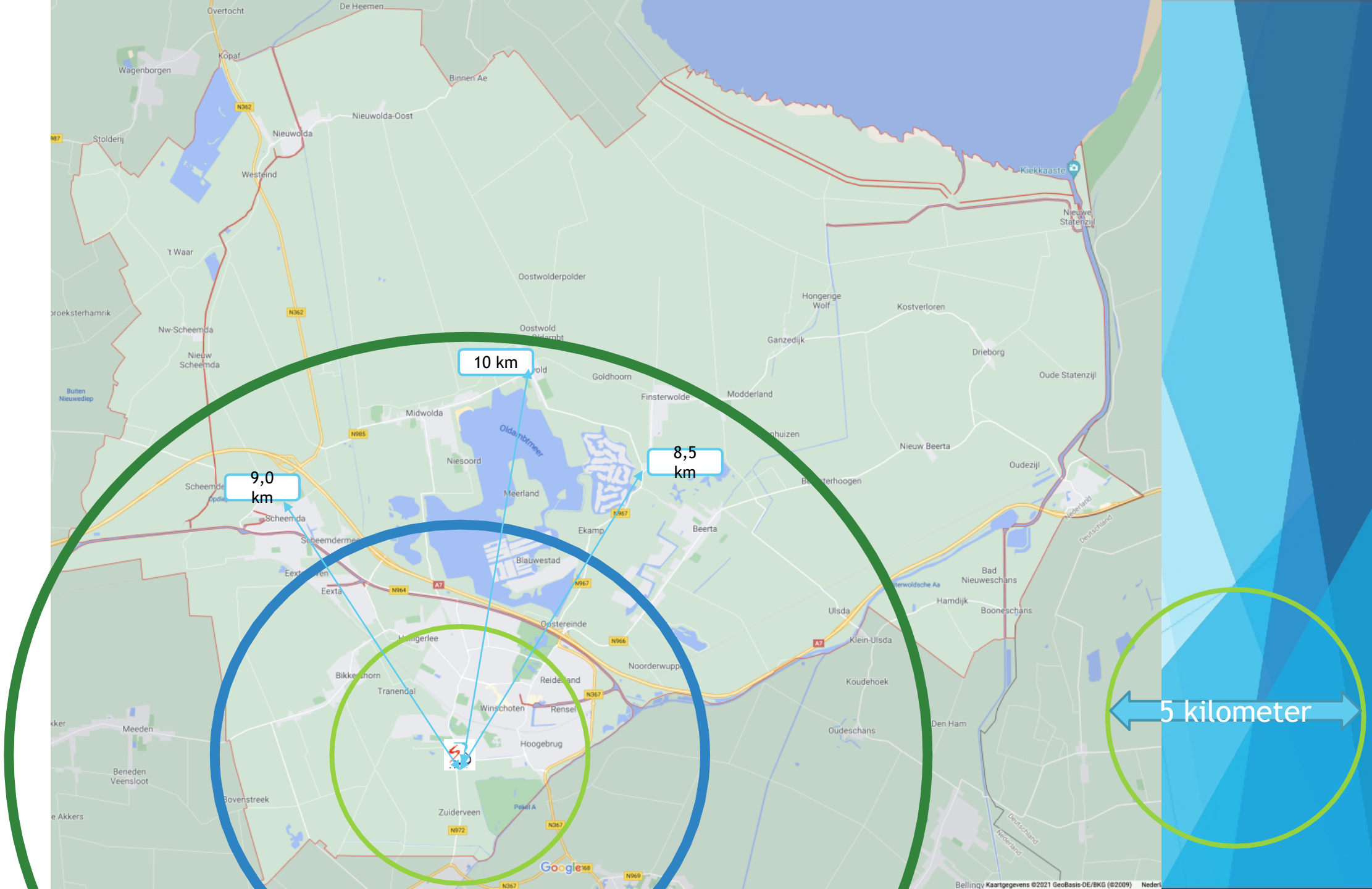
- Onderzoek Antea Group
- Analyse resultaten onderzoek
- Oriëntatie op concrete voorbeelden
  - Wijk bij Duurstede (https://www.stichtingwijksport.nl)
  - Stichting beheer sportaccommodaties Oldebroek
  - Campus Appingedam
  - Werkbezoek vrijdag 8 oktober
- Gesprekken met verenigingen
  - Wat past er wel en wat niet bij elkaar
  - Inventarisatie/actualisatie eerdere inventarisaties afspraken
- Onderzoek locaties
  - Waar hebben we voldoende ruimte (Wijk bij Duurstede : 11 hectare)
  - Wat is goed bereikbaar
  - Hoeveel en welke verenigingen op een locatie
  - Meerdere locaties?

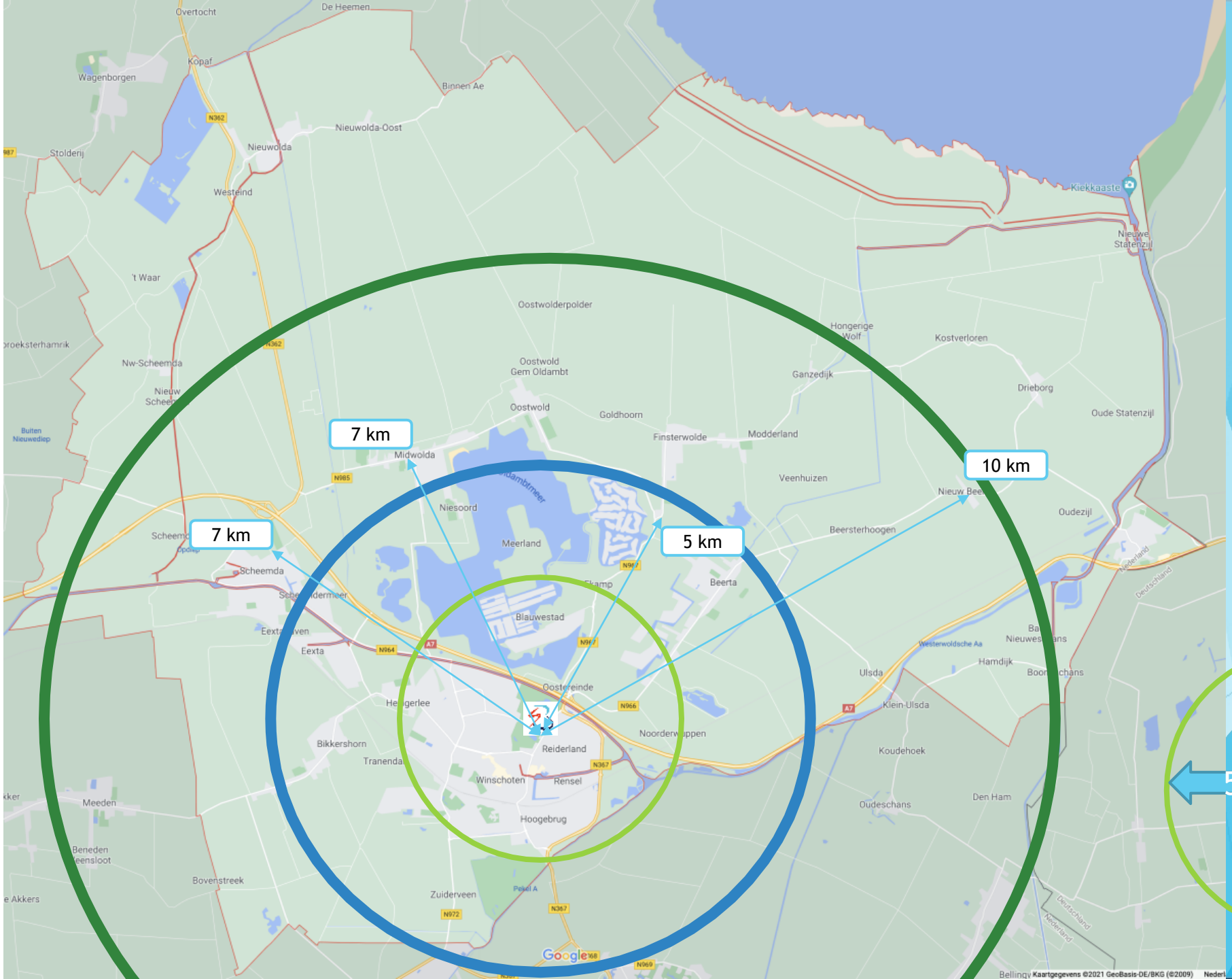
Onderzoek locaties

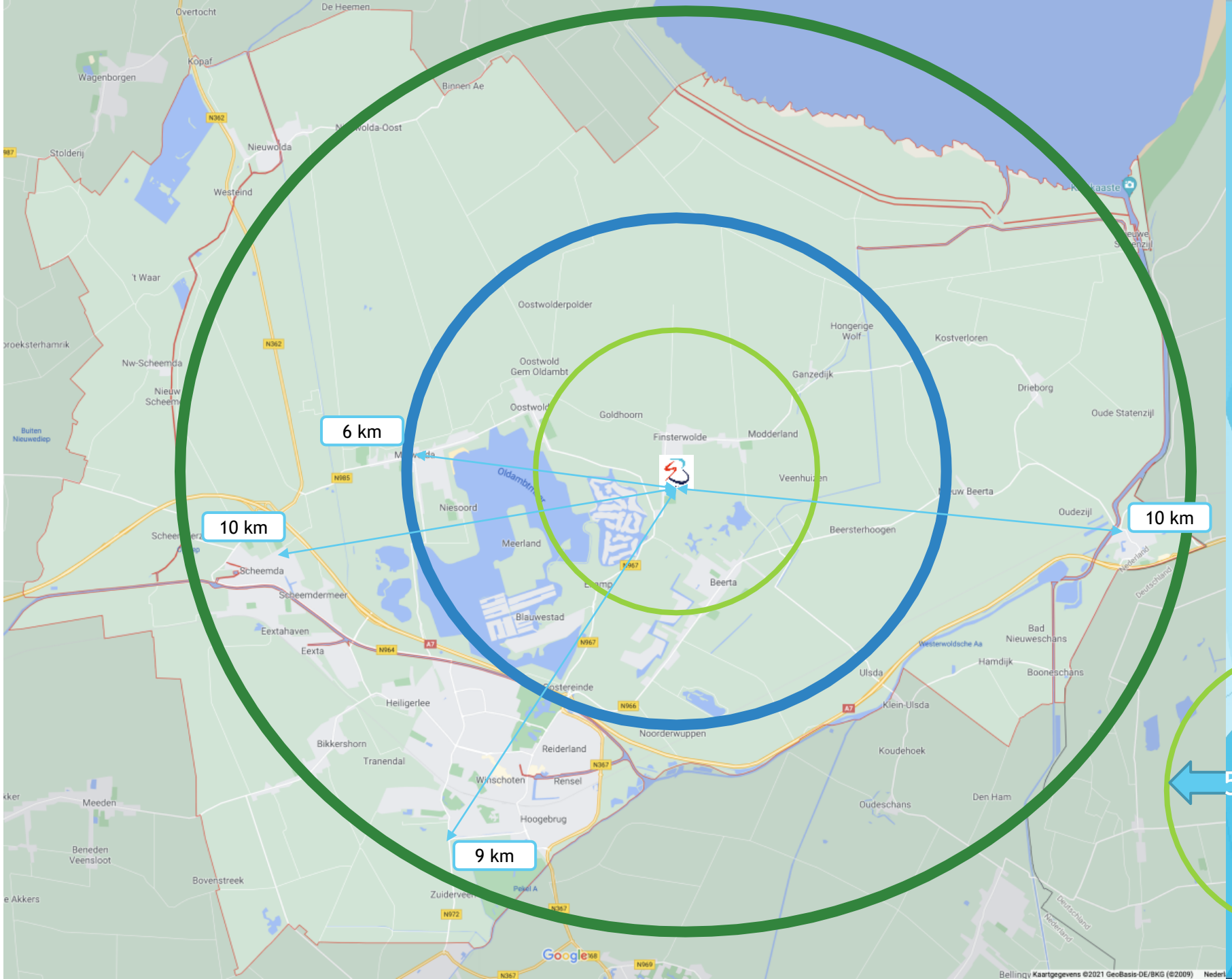

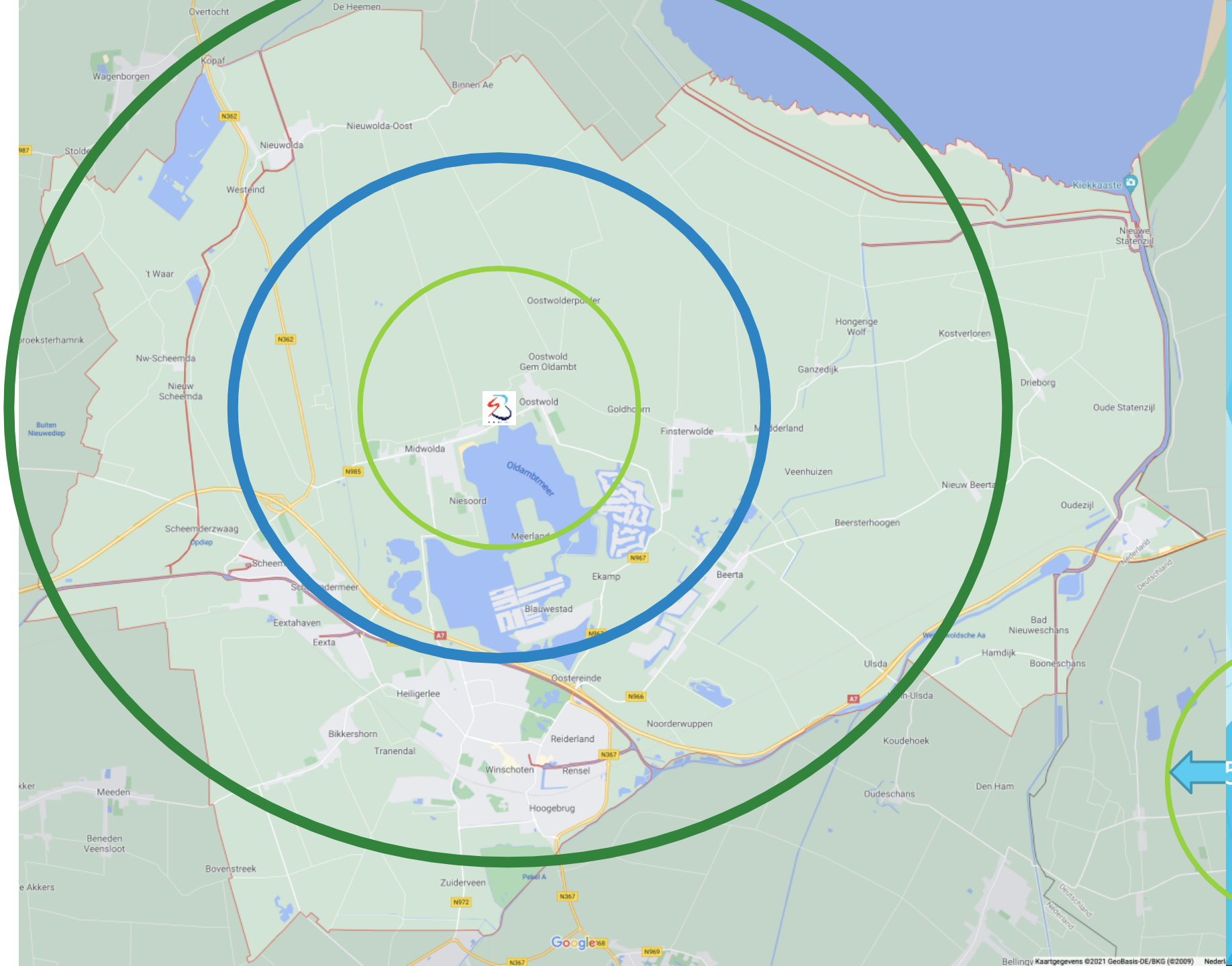

5 kilometer
Overtocht
De Heemen
Kopaf
Wagenborgen
Binnen Ae
Nieuwolda-Oost
Nieuwolda
Stolderij
Westeind
't Waar
Nw-Scheemda
Nieuw Scheemda
Oostwolderpolder
Gem Oldambt
Oostwold
Goldhoorn
Midwolda
Oldambtmeer
Niesoord
Meerland
Scheemderzwaag
Scheemda
Scheemdermeer
Eextahaven
Eexta
Ekamp
Beerta
Blauwestad
Oostereinde
Bikkershoorn
Tranendal
Reiderland
Winschoten
Rensel
Hoogebrug
Noorderwuppen
Meeden
Beneden Veensloot
Bovenstreek
Zuiderveen
Hongerige Wolf
Kostverloren
Ganzedijk
Drieborg
Oude Statenzijl
Modderland
Veenhuizen
Nieuw Beerta
Oudezijl
Beersterhoogen
Kiekkaaste
Nieuwe Statenzijl
Bad Nieuweschans
Hamdijk
Booneschans
Ulsda
Klein-Ulsda
Koudehoek
Oudeschans
Den Ham
Westerwoldsche Aa
Nederland
Deutschland
Google
Kaartgegevens ©2021 GeoBasis-DE/BKG (©2009)

9,0 km
10 km
9,5 km
5 kilometer
Overtocht
De Heemen
Kopaf
Wagenborgen
Binnen Ae
Nieuwolda-Oost
Stolderij
Westeind
't Waar
Oostwolderpolder
Nw-Scheemda
Nieuw Scheemda
Oostwold Gem Oldambt
Oostwold
Goldhoorn
Finsterwolde
Midwolda
Niesoord
Meerland
Scheemderzwaag
Scheemda
Scheemdermeer
Eextahaven
Eexta
Ekamp
Beerta
Oostereinde
Heiligerlee
Bikkershorn
Tranendal
Reiderland
Winschoten
Rensel
Hoogebrug
Meeden
Beneden Veensloot
Bovenstreek
Zuiderveen
Noorderwuppen
Ulsda
Klein-Ulsda
Koudehoek
Oudeschans
Den Ham
Hamdijk
Booneschans
Bad Nieuweschans
Nieuw Beerta
Beersterhoogen
Oudezijl
Oude Statenzijl
Drieborg
Ganzedijk
Hongerige Wolf
Kostverloren
Kiekkaaste
Nieuwe Statenzijl
Google

10 km
8,5 km
9,0 km
5 kilometer
Overtocht
De Heemen
Kopaf
Wagenborgen
Binnen Ae
Nieuwolda-Oost
Nieuwolda
Stolderij
Westeind
't Waar
Oostwolderpolder
Kiekkaaste
Nieuwe Statenzijl
Hongerige Wolf
Kostverloren
Ganzedijk
Drieborg
Oude Statenzijl
Nw-Scheemda
Nieuw Scheemda
Oostwold
Goldhoorn
Finsterwolde
Modderland
Midwolda
Niesoord
Meerland
Nieuw Beerta
Oudezijl
Scheemda
Ekamp
Beerta
Blauwestad
Bad Nieuweschans
Hamdijk
Booneschans
Ulsda
Klein-Ulsda
Oostereinde
Noorderwupp
Koudehoek
Tranendal
Winschoten
Rensel
Hoogebrug
Meeden
Den Ham
Oudeschans
Beneden Veensloot
Bovenstreek
Zuiderveen
Google
Kaartgegevens ©2021 GeoBasis-DE/BKG (©2009)

7 km
7 km
5 km
10 km
5 kilometer
Overtocht
De Heemen
Wagenborgen
Kopaf
Binnen Ae
Nieuwolda-Oost
Nieuwolda
Stolderij
Westeind
't Waar
Oostwolderpolder
Hongerige Wolf
Kostverloren
Kiekkaaste
Nieuwe Statenzijl
Nw-Scheemda
Oostwold Gem Oldambt
Ganzedijk
Drieborg
Oostwold
Goldhoorn
Oude Statenzijl
Finsterwolde
Modderland
Midwolda
Veenhuizen
Niesoord
Oudezijl
Meerland
Beersterhoogen
Scheemda
Beerta
Blauwestad
Eexta
Oosterreinde
Ulsda
Hamdijk
Klein-Ulsda
Noorderwijtwerd
Bikkershorn
Tranenda
Reiderland
Koudehoek
Winschoten
Rensel
Oudeschans
Den Ham
Meeden
Hoogebrug
Bovenstreek
Zuiderveen
Google

6 km
10 km
10 km
9 km
5 kilometer
Overtocht
De Heemen
Kopaf
Wagenborgen
Binnen Ae
Nieuwolda
Stolderij
Westeind
't Waar
Oostwolderpolder
Hongerige Wolf
Kostverloren
Ganzedijk
Drieborg
Oude Statenzijl
Oostwold Gem Oldambt
Goldhoorn
Finsterwolde
Modderland
Veenhuizen
Niesoord
Meerland
Beersterhoogen
Oudezijl
Beerta
Scheemda
Scheemdermeer
Blauwestad
Eextahaven
Eexta
Heiligerlee
Noorderwuppen
Ulsda
Klein-Ulsda
Hamdijk
Bad Nieuweschans
Booneschans
Koudehoek
Bikkershorn
Tranendal
Reiderland
Winschoten
Rensel
Oudeschans
Den Ham
Meeden
Beneden Veensloot
Hoogebrug
Bovenstreek
Zuiderveen
Google
Kaartgegevens ©2021 GeoBasis-DE/BKG (©2009)

Overtocht
De Heemen
Kopaf
Wagenborgen
Binnen Ae
Nieuwolda-Oost
Nieuwolda
Westeind
't Waar
Nw-Scheemda
Nieuw Scheemda
Oostwold
Gem Oldambt
Oostwold
Goldhoorn
Midwolda
Oldambtmeer
Niesoord
Meerland
Finsterwolde
Hongerige Wolf
Kostverloren
Ganzedijk
Drieborg
Oude Statenzijl
Kiekkaaste
Nieuwe Statenzijl
Veenhuizen
Nieuw Beerta
Oudezijl
Beersterhoogen
Beerta
Ekamp
Scheemderzwaag
Blauwestad
Eextahaven
Eexta
Oostereinde
Heiligerlee
Noorderwuppen
Ulsda
Hamdijk
Bad Nieuweschans
Booneschans
Koudehoek
Oudeschans
Den Ham
Bikkershorn
Tranendal
Reiderland
Winschoten
Rensel
Hoogebrug
Meeden
Beneden Veensloot
Bovenstreek
Zuiderveen
Pekel A
Deutschland
Nederland
N362
N985
N967
N966
N367
N972
A7
5 kilometer

Taakstelling bezuinigingen

Herstelplan meerjarenbegroting 2020-2023

- Stopzetten subsidies niet gebruikte voetbalvelden
  - 30.000 euro – begroting 2020
- Onderhoud sportvelden naar verenigingen
  - 120.000 euro – begroting 2022
- Sportvoorzieningen
  - 500.000 euro – begroting 2023

Maatregelen

Stopzetten subsidies niet-gebruikte velden
Uit de inventarisatie van het Sweco rapport (sportaccommodaties) blijkt dat er 5 voetbalvelden niet meer worden gebruikt. Het ligt voor de hand dat onderhoudssubsidies en uitvoering van werkzaamheden door de gemeente op deze velden worden stopgezet, wat direct kosten bespaart.

Meer zelfredzaamheid sportclubs
Het (groot) onderhoud aan de sportvelden wordt niet meer uitgevoerd door de gemeente. Dit dient door de verenigingen te worden uitgevoerd. Tot nu toe krijgen de verenigingen een subsidie voor het uitvoeren van dagelijks onderhoud aan de sportvelden (uitzondering is het kunstgrasveld bij WVV). De verenigingen zijn vrij in de besteding van de subsidies (sommige verenigingen laten het gras maaien door een bedrijf en een ander doet dit met vrijwilligers). Daarnaast draagt de gemeente nog bij aan jaarlijks groot onderhoud aan de velden. Door materiaal beschikbaar te stellen om het gras op lengte te houden wordt verwacht dat geen subsidie meer voor (groot) onderhoud aan velden nodig is.
Dit wordt de komende jaren voorbereid en uitgewerkt.

Sportvoorzieningen
De komende jaren zullen de mogelijkheden van realisering van één of meer omnisportcomplexen in de gemeente worden onderzocht, waarbij de opties tot samenvoeging van velden en accommodaties in nauwe samenspraak met sportverenigingen en inwoners zullen worden besproken. Daarbij wordt ingezet op verkrijging van een subsidie uit de NPG-gelden voor komende jaren. Daarbij wordt gedacht aan een incidentele bijdrage van minimaal € 500.000. Vanaf 2023 zal in de begroting een taakstellende (structurele) bezuiniging worden opgenomen van € 500.000 op de budgetten voor sport en sportvoorzieningen. Voor de invulling hiervan worden te zijner tijd nog concrete voorstellen aan u voorgelegd. Dit loopt dan gelijk op met het onderzoek naar de realisering van één of meer omnisportcomplexen.

Stopzetten subsidies niet gebruikte velden

- Veronderstellingen
  - Niet gebruikte velden bij met name voetbal verenigingen (Sportnota 2011)
  - Subsidie gekoppeld aan een bijdrage per veld.

- Oplossing
  - Structurele bezuiniging is wel gerealiseerd
  - Aanpassing in vastgoed

Meer zelfredzaamheid sportclubs

- Uitgaven 2020 (jaarrekening)
  - Inkoop groot onderhoud bij extern bedrijf (structureel)
  - WVV factureert onderhoud (structureel)
  - Bijdragen verenigingen (structureel)
- Opties
  - Inkoop groot onderhoud schrappen en verantwoordelijkheid neerleggen bij clubs
  - Subsidies en inkoop bundelen en de clubs vormen een beheersorganisatie (stichting)
  - Subsidies dagelijks onderhoud stopzetten
- Problematiek
  - Contractuele verplichtingen gemeente met een opzegtermijn van een kalenderjaar
  - Onevenredige verdeling subsidies en bijdragen groot onderhoud (geen harmonisatie)

Huidige acties

- Overleg met de (13 voetbal)clubs over
  - Goedkoper alternatief voor inkoop groot onderhoud.
  - Meer zelfredzaamheid
  - Meer gelijkwaardigheid (harmoniseren)
  - Verdeelsleutel
  - Incidentele ondersteuning bij transitie naar meer zelfredzaamheid
- Visie vorming
  - Wat is een sportvereniging waarbij de gemeente de voorzieningen ondersteund
  - Wat is een sportlocatie waarbij het belang van de leefbaarheid in het dorp voorop staat.

Uitgaven voetbal onderhoud 2021

	Totaal kosten	Per Lid	Per team	Per veld	LEDEN		Teams		Velden	
Sportterreinen (bijdragen)					Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentag
W.V.V.: factuur jaarlijkse werkzaamheden	€ 35.259,55	€ 58,09	€ 927,88	€ 8.814,89	607	26,0%	38	23,3%	4	11%
Voetbalvereniging Bato (vaste indexatie 3,5%)	€ 20.247,48	€ 63,87	€ 809,90	€ 6.749,16	317	13,6%	25	15,3%	3	8%
Voetbalvereniging Heiligerlee	€ 27.392,59	€ 117,56	€ 1.826,17	€ 9.130,86	233	10,0%	15	9,2%	3	8%
Voetbalvereniging V.V.S.	€ 27.136,79	€ 116,97	€ 2.087,45	€ 9.045,60	232	9,9%	13	8,0%	3	8%
Voetbalvereninging B.N.C.	€ 10.681,91	€ 53,41	€ 1.186,88	€ 5.340,96	200	8,6%	9	5,5%	2	5%
Voetbalvereniging M.O.V.V.	€ 34.925,09	€ 181,90	€ 2.910,42	€ 11.641,70	192	8,2%	12	7,4%	3	8%
Voetbalvereninging S.C. Scheemda	€ 51.930,06	€ 290,11	€ 17.310,02	€ 10.386,01	179	7,7%	3	1,8%	5	14%
Voetbalvereniging Drieborg	€ 9.891,93	€ 111,15	€ 3.297,31	€ 4.945,97	89	3,8%	3	1,8%	2	5%
Voetbalvereniging Westerlee	€ 23.263,63	€ 302,13	€ 7.754,54	€ 7.754,54	77	3,3%	3	1,8%	3	8%
Voetbalvereniging Nieuweschans	€ 11.313,66	€ 148,86	€ 2.828,42	€ 5.656,83	76	3,3%	4	2,5%	2	5%
Voetbalvereniging T.H.O.S.	€ 9.984,06	€ 175,16	€ 2.496,02	€ 3.328,02	57	2,4%	4	2,5%	3	8%
Voetbalvereniging Nieuwolda	€ 22.352,43	€ 558,81	€ 22.352,43	€ 11.176,22	40	1,7%	1	0,6%	2	5%
Voetbalvereniging Oldambtster Boys	€ 12.235,60	€ 349,59	€ 6.117,80	€ 6.117,80	35	1,5%	2	1,2%	2	5%
SJO Kroonpolder	€ -				1	0,0%	4	2,5%		0%
SJO NWWC	€ -					0,0%	12	7,4%		0%
SJO Oldambt	€ -					0,0%	11	6,7%		0%
TOTAAL	**€ 296.614,78**	**€ 127,03**	**€ 1.819,72**	**€ 8.016,62**	**2335**	100,0%	**163**	100,0%	**37**	**100%**

+ 22.000 euro kunstmest giften

Sportvoorzieningen (2023)
Alleen financiële analyse!

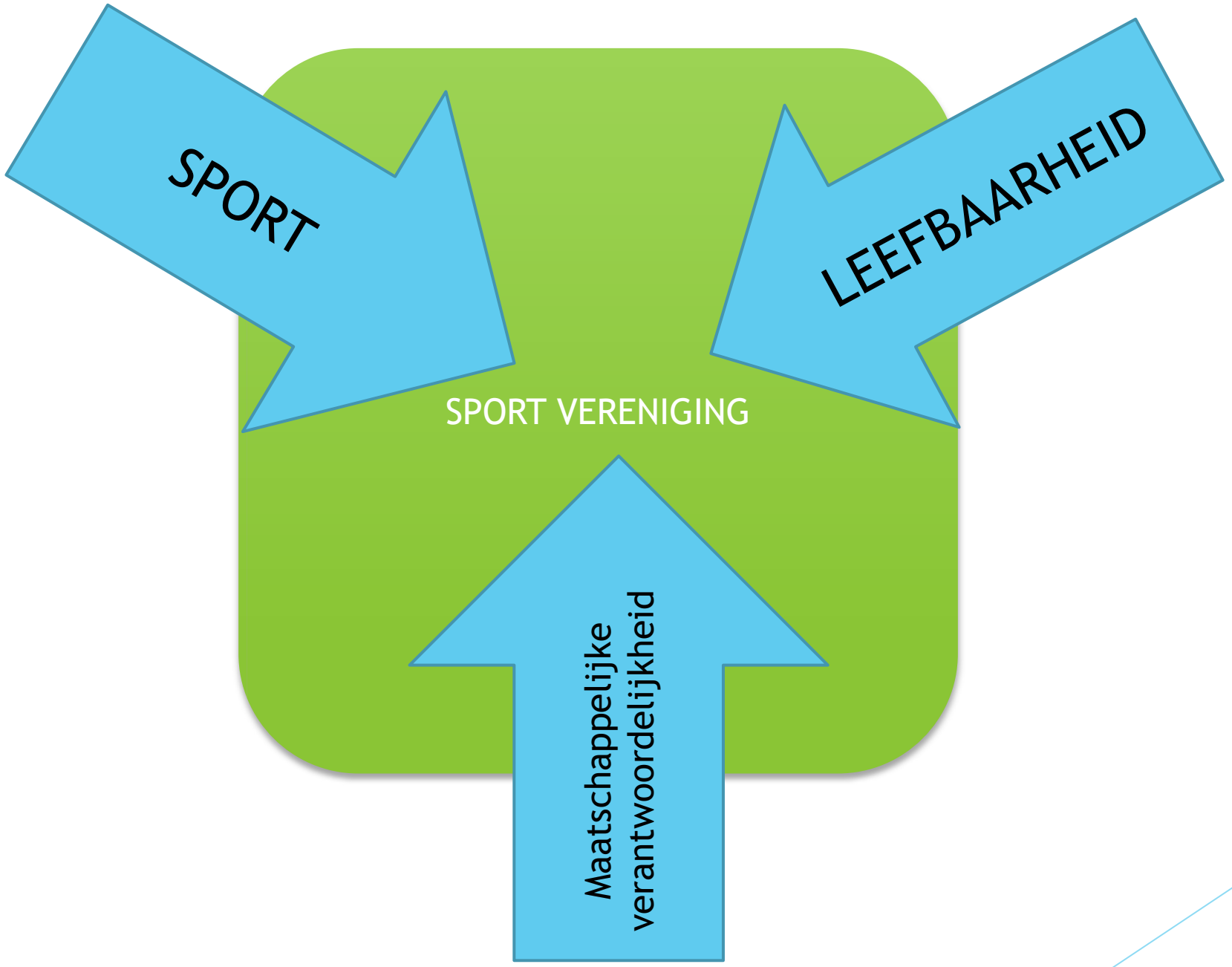
- Bij de financiële analyse kijken we eerst naar de exploitatie kosten om reële opties qua bezuinigingstaakstelling te onderscheiden. Alle opties leveren – alleen op basis van de exploitatie kosten – een structurele bezuiniging van ten minste € 500.000 op.

Accommodatie	Exploitatie-kosten	Optie 1	Optie 2	Optie 3	Optie 4	Optie 5	Optie 6
Zwembad De Hardenberg	€ 365.000				€ 365.000	€ 365.000	€ 365.000
Zwembad De Watertoren	€ 570.000	€ 570.000	€ 570.000	€ 570.000			
Sporthal Winschoten (Stikkerlaan)	€ 250.000	€ 250.000			€ 250.000		
Sporthal De Rietkraag	€ 350.000		€ 350.000			€ 350.000	
Sporthal De Hardenberg	€ 215.000			€ 215.000			€ 215.000
		€ 820.000	€ 920.000	€ 785.000	€ 615.000	€ 715.000	€ 580.000

- Nog wel kosten afboeken boekwaarde, afstoten of beveiliging, verloedering en eventuele frictiekosten personeel.

Suggesties van de projectleider

- Taakstelling bezuiniging 2022 aanpassen
  - In 2022 50% van de taakstelling realiseren
  - In 2023 75% van de taakstelling realiseren
  - In 2024 100% (120.000 euro) van de taakstelling realiseren
  - Dekking uit de compensatie Jeugdzorg
- Taakstelling bezuiniging 2023 voorlopig handhaven, met “winstwaarschuwing”
  - Indien de raad voor geen van de opties kiest zal de taakstelling niet worden gehaald.
  - Besluitvorming daarover in de Kadernota 2023
- Visiedocument Sportvoorzieningen
  - Besluitvorming raad november 2021

SPORT
LEEFBAARHEID
SPORT VERENIGING
Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Raadsbijeenkomst gemeente Oldambt

24-06-2022

Twee onderwerpen

- Bezuinigingstaakstelling sportvoorzieningen 2023
- Toekomst Omni-sportpark(en)

Voorgeschiedenis in vogelvlucht

TER INFO VOOR NIEUWE RAADSLEDEN

- 2011 : Sportnota Oldambt vastgesteld
- 2012 : D66 vraagt naar een Omni-sportcentrum
- 2012 : Herstructurering Sportaccommodaties
- 2016 : Bijdragen sportparken WVV, Drieborg en Nieuweschans
- 2017 : Bijdrage WHCS
- 2017 : Raadsbrieven Meerjarenraming buitensport accommodaties
  - SWECO Rapport Meerjarenplanning voor het groot onderhoud van de buitensportaccommodaties in de gemeente Oldambt
- 2019 : PvdA vraagt (nogmaals) om harmonisatie
- 2020 : Kadernota college “geen onomkeerbare besluiten zonder alternatief”
- 2020 : Revitalisering kunstgrasveld ipv nieuw veld voor HCW (hockey)
- 2020 : Vaststelling startnotitie programma Omnisport
- 2021 : Start projectleider Omnisport (mei) – Raadsbijeenkomst ontwikkelingen Omnisport (aug)
- 2022 : Visie op Sportvoorzieningen (jan)

Uw besluit september 2020

TER INFO VOOR NIEUWE RAADSLEDEN

Een plan van aanpak op te laten stellen ten behoeve van de realisatie van één of meerdere omni-sportaccommodaties waarbij de onderstaande kaders leidend zijn:

A. Efficiënt gebruik en kwalitatief goede voorzieningen vragen om één of enkele centraal gelegen omni-sportaccommodaties.
B. Realisatie van omni-sportaccommodaties kan alleen wanneer daarvoor in de plaats andere, bestaande sportaccommodaties worden gesloten.
C. Om de 20% bezuiniging te kunnen realiseren in de exploitatie van sportaccommodaties, is fors investeren in nieuwe accommodaties noodzakelijk.
D. Voor het beheer en exploitatie van omni-sportaccommodaties is gespecialiseerd beheer een vereiste.
E. Het beheer en exploitatie van mono-sportaccommodaties (bv voetbalvelden, tennisbanen) is geen gemeentelijke verantwoordelijkheid.
F. Voor de optimale exploitatie is het noodzakelijk dat de omni-sportaccommodatie zo maximaal mogelijk gebruikt wordt, dus zo intensief mogelijk overdag, in de avond en het weekeinde.
G. De huidige en toekomstige sporter heeft meer behoefte aan informele sportvoorzieningen, dat vraagt om andersoortige voorzieningen.
H. Het ontwikkelen van een nieuw sportaanbod vraagt om een integrale aanpak van de gemeente met onderwijs-, zorg-, en welzijnsvoorzieningen.

Doel en middel

TER INFO VOOR NIEUWE RAADSLEDEN

- 2019 : Omni-sportaccommodatie als middel om het bezuinigingsdoel te bereiken

  Sportvoorzieningen
  De komende jaren zullen de mogelijkheden van realisering van één of meer omnisportcomplexen in de gemeente worden onderzocht, waarbij de opties tot samenvoeging van velden en accommodaties in nauwe samenspraak met sportverenigingen en inwoners zullen worden besproken. Daarbij wordt ingezet op verkrijging van een subsidie uit de NPG-gelden voor komende jaren. Daarbij wordt gedacht aan een incidentele bijdrage van minimaal € 500.000. Vanaf 2023 zal in de begroting een taakstellende (structurele) bezuiniging worden opgenomen van € 500.000 op de budgetten voor sport en sportvoorzieningen. Voor de invulling hiervan worden te zijner tijd nog concrete voorstellen aan u voorgelegd. Dit loopt dan gelijk op met het onderzoek naar de realisering van één of meer omnisportcomplexen.

  - 2020 en 2021 : Bezuinigingsdoel wordt in 2023 – door middel van het realiseren van een Omni-sport accommodatie – nog niet gerealiseerd.

- 2022 : Sluiting sportvoorzieningen als middel om het bezuinigingsdoel te bereiken.

- Nieuw doel, andere middelen
  - Omni-sportaccommodatie als doel en nieuw perspectief voor sluiting van sportvoorzieningen

Raadsbesluit Herstelplan leidend

Bezuinigingen sportvoorzieningen

- Per 2022 structureel 120.000 euro bezuinigen op de begroting
- Per 2023 structureel 500.000 euro bezuinigen op de begroting

Voorstel sluiten De Hardenberg
zwembad én sporthal

- Bezuinigingstaakstelling 500.000 per 2023 realiseren
  - Hiervoor is het noodzakelijk in 2023 minimaal een of twee van de volgende sportvoorzieningen te sluiten.
    - Overdekte zwembaden De Watertoren en/of De Hardenberg
    - Sporthal De Rietkraag, De Hardenberg, Stikkerlaan en/of Eextahal
  - Frictiekosten worden gedekt uit algemene middelen

- Sluiting van het zwembad en de sporthal levert een structurele bezuiniging op van 525.000 euro (zwembad 340.000 euro en sporthal 185.000 euro)

- De Hardenberg zwembad en sporthal actief in de verkoop zetten.

Voorstel college scenario 1

- Sluiten overdekt zwembad de Hardenberg 1 januari 2023
- Sluiten sporthal De Hardenberg per 1 januari 2023
- Bezuiniging 525.000 structureel
- Frictiekosten
  - De Hardenberg zwembad 1.327.500
  - De Hardenberg sporthal 885.000
  - TOTAAL 2.212.500
- Dempen frictiekosten door
  - Afstoten van het gebouw aan de particuliere markt
  - Waar mogelijk personeel elders inzetten

Overwegingen

- Zwembad de Hardenberg is toe aan grote investeringen om het in de toekomst te kunnen blijven gebruiken
  - Nieuw dak
  - Nieuwe waterinstallaties
- Het gebruik van de Sporthal de Hardenberg is minimaal (bezetting 55%)
  - OBS de Bouwsteen
  - Tafeltennisclub
- Er is een alternatief voor de huidige gebruikers
  - De Rietkraag via Openbaar Vervoer lijn 17 of op de fiets 4,5 km
  - Aanvullend vervoer voor BO leerlingen (extra kosten)

Overzicht alternatieven

Voorzieningen	Kosten	Baten	Nadelige expl. kosten	Frictie-kosten	Verwacht groot onderhoud < 10 jaar		Boekwaarde 31-12-22	Pers.kst. 1 jr	Frictiekosten: boekw. + 1,5 jr pers.kst.
Zwembad de Watertoren	€ 885.000	€ 275.000	€ 610.000	€ 1.055.000	€ 370.000		€ 275.000,00	€ 520.000,00	€ 1.055.000,00
Zwembad de Hardenberg	€ 473.000	€ 133.000	€ 340.000	€ 1.327.500	€ 550.000		€ 1.050.000,00	€ 185.000,00	€ 1.327.500,00
Sporthal Stikkerlaan	€ 375.000	€ 90.000	€ 285.000	€ 532.500	€ 450.000		€ 300.000,00	€ 155.000,00	€ 532.500,00
Sporthal de Rietkraag	€ 318.000	€ 38.000	€ 280.000	€ 1.387.500	€ 85.000		€ 1.275.000,00	€ 75.000,00	€ 1.387.500,00
Sporthal de Hardenberg	€ 240.000	€ 55.000	€ 185.000	€ 885.000	€ 230.000		€ 780.000,00	€ 70.000,00	€ 885.000,00
Sporthal Eextahal	€ 114.000	€ 4.000	€ 110.000	€ 195.000	€ 225.000		€ 195.000,00	€ -	€ 195.000,00

Onderzochte alternatieven

- Sluiten twee (overdekte) zwembaden per 2023
  - Niet wenselijk gezien de omvang van de gemeente dient er een (overdekte) zwemvoorziening te blijven

- Alleen zwembad De Watertoren sluiten
  - Bezuiniging in één keer gehaald
  - Geen wedstrijd voorziening meer
  - Capaciteit en veiligheid De Hardenberg niet voldoende om gebruik De Watertoren te compenseren
  - Zeer grote personele consequenties (o.a. ook frictiekosten)

- Je kunt geen nieuw zwembad bouwen en twee oude zwembaden sluiten, je kunt wel twee oude zwembaden sluiten en een nieuw zwembad bouwen.
  - Eerst besluiten nemen over de bezuinigingstaakstelling
  - Het behouden van een (overdekte) zwemvoorziening is gewenst
  - Haalbaarheidsstudie nieuw zwembad

- De huidige (overdekte) zwembaden zijn erg oud (1967/1983 en 1976) en er worden binnen 10 jaar grote onderhoudskosten verwacht
  - Keuze oplappen of nieuw bouwen.

Onderzochte alternatieven

- Sluiten sporthal De Rietkraag ipv sporthal De Hardenberg
  - Frictiekosten De Rietkraag zijn globaal 500.000 euro hoger dan De Hardenberg
  - Bezettingsgraad De Rietkraag is hoger
  - De Rietkraag is 10 jaar jonger (en slechts tien jaar oud)
  - Minder groot onderhoud te verwachten binnen 10 jaar.
  - Meer scholen en clubs maken gebruik van De Rietkraag dan van De Hardenberg
  - Afstand Rietkraag naar Eextahal is 7 km. Afstand Hardenberg naar Stikkerlaan 6 km.
  - De Rietkraag in beheer van Tintengroep
    - Geen detacheringsconstructie voor het personeel zoals bij De Hardenberg

Onderzochte alternatieven

- Sluiten Stikkerlaan
  - Stikkerlaan heeft een bezettingsgraad van ruim 95%. Dat valt niet op te vangen elders.
  - Stikkerlaan heeft een belangrijke functie voor het sportonderwijs van het voortgezet onderwijs in onze gemeente.
  - Ten opzichte van de functie en bezetting zijn de kosten relatief laag.
  - Op korte termijn relatief in goede staat, investeringsnoodzaak (pas) vanaf 2026

- Sluiten Eextahal
  - Bezuiniging maximaal 110.000 euro is niet voldoende voor totaal 500.000 euro
    - Dit betekent dat in deze combinatie er nog een extra voorziening gesloten moet worden
  - De Eextahal wordt verpacht
  - Hoge bezettingsgraad, Scheemda op het randje van stedelijk gebied
  - Initiatieven sportverenigingen voor Omni-sportpark
  - Verwachte investeringsnoodzaak vanaf 2025

Consequenties

Ieder scenario kent feitelijk dezelfde consequenties. Het zijn alleen andere belanghebbenden die met de consequenties geconfronteerd worden.

- Gebruikers/Inwoners
  - Nu met name Finsterwolde, bij een ander scenario andere dorpen.
  - Impact op clubs, individuen, leefbaarheid van het dorp, en gezondheid.
  - Alternatieven voor OBS beweeg onderwijs (wettelijke taak gemeente)
- Medewerkers
  - Op al onze sportvoorzieningen werken mensen voor of namens de gemeente. Het sluiten van een voorziening betekent het wegvallen van functies. Dit wordt personeel technisch gezien als een reorganisatie.
- Frictie kosten
  - Personeel en Kapitaallasten zijn in beeld gebracht in het overzicht
  - Sluiting betekent echter niet dat alle kosten per direct stoppen (bijv verzekering/onderhoud of sloop) zolang het vastgoed nog in gemeentelijk bezit is.

Alternatief: Lagere realisatie taakstelling

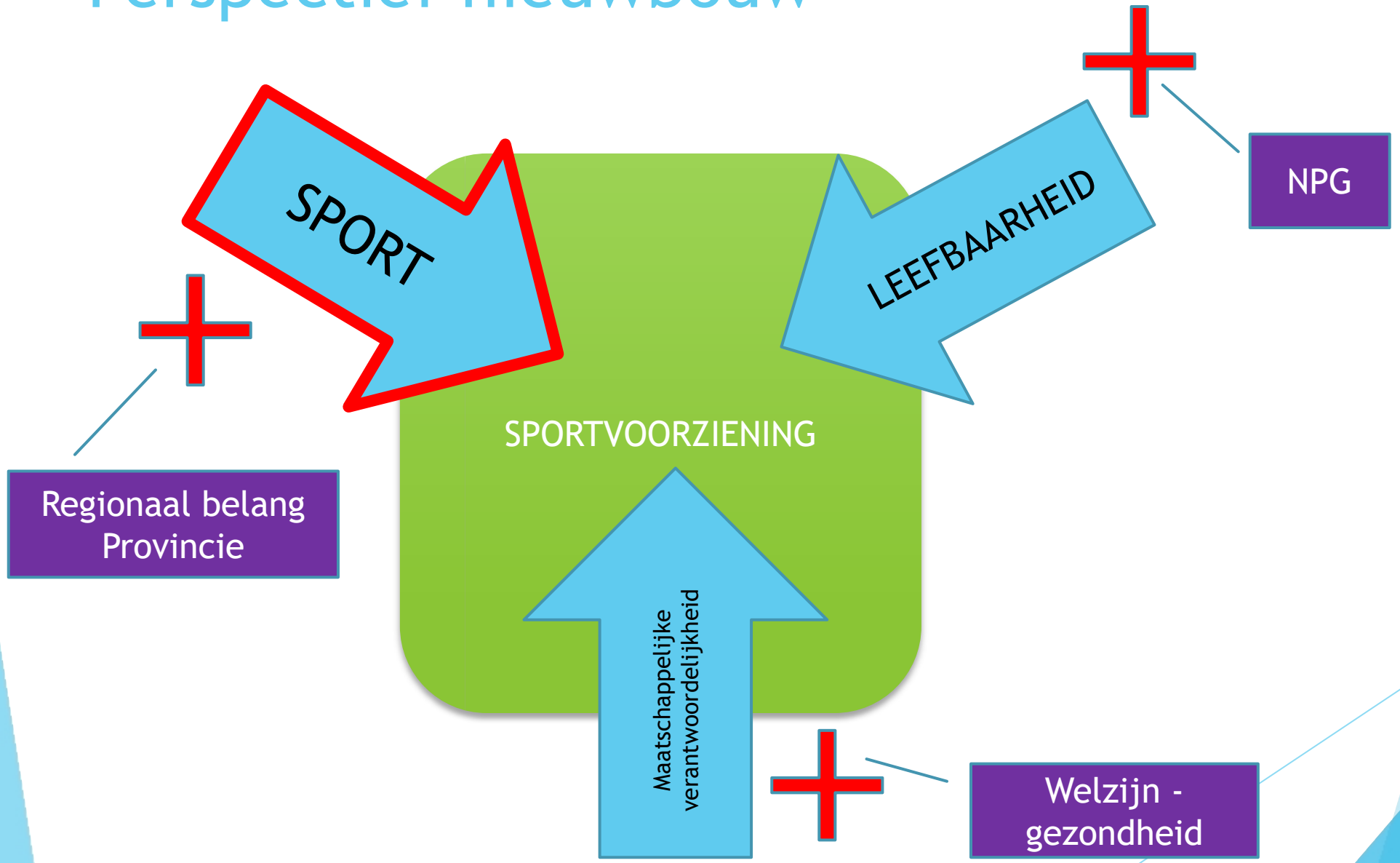
- Bezuinigingstaakstelling deels in 2023 realiseren en deels later
  - Hiervoor is het noodzakelijk één sportvoorziening te sluiten
  - Het niet gerealiseerde deel wordt **tijdelijk en incidenteel** uit de algemene middelen gedekt.

- Hiermee wordt de bezuinigingstaakstelling voor 2023 zoals in het Herstelplan in 2019 is vastgesteld NIET gehaald.

Voorstel college scenario 2

- Sluiten overdekt zwembad de Hardenberg per 1 juni 2023
- Sluiten overdekt zwembad de Watertoren per 1 juni 2026
- Bezuiniging 340.000 structureel
  - Tekort 160.000 euro per jaar (taakstelling wordt niet gehaald)
- Frictiekosten
  - De Hardenberg (2023) 1.327.500
  - De Watertoren (2026) 202.500 (bij nieuwbouw in 2026)
  - Tekort bezuinigingstaakstelling 620.000
  - TOTAAL 2.170.000
- Voorwaarde : er komt een nieuw zwembad ter vervanging van de oude zwembaden. Anders zullen de frictiekosten van de Watertoren naar ruim een miljoen euro stijgen

Perspectief nieuwbouw

Plan van aanpak Omni-sport

- Haalbaarheidsonderzoek nieuwbouw combi zwembad/sporthal
  - Twee oude gebouwen vervangen voor één nieuwe
  - Zwembad de Watertoren – Sporthal de Stikkerlaan

- Hypothese (onderzoeksvragen)
  - Lagere energie kosten (duurzamer bouwen)
  - Lagere personeelskosten (toezicht, beheer en ondersteuning)
  - Lagere beheerskosten (minder onderhoud en geen renovaties)
  - Lage kapitaal lasten (sport) door multifunctioneel gebruik

- Locatie als basis voor verdere ontwikkeling Omni-sportaccommodatie
  - 1e voorkeur huidige locatie sporthal Stikkerlaan in relatie met voortgezet onderwijs en aansluiten op centrumambities.
  - Vervolgens het gehele Stadspark in 20 tot 30 jaar ombouwen naar een open sport- en recreatie park en hier bij voorkeur een grote diversiteit aan buitensport voorzieningen en Bewegen in de openbare ruimte (BIOR)

Optie nieuw zwembad + sporthal

- Boekwaardes laag, dus weinig frictiekosten bij vervanging
- Minder personeel nodig vanaf realisatie.
  - Huidig personeel kan mee naar de nieuwe voorziening. Door natuurlijk verloop hoeft minder personeel geen gedwongen ontslagen te betekenen.
- Geen grote renovatiekostenkosten (820.000 euro) die meegenomen kunnen worden in de ontwikkeling van een nieuwe voorziening. Indien we de verwachte kosten van De Hardenberg (780.000) ook nog meenemen besparen we in totaal 1,6 miljoen euro aan renovatiekosten de komende 10 jaar.
- Mogelijkheden herbestemming locatie De Watertoren (woningbouw)
- Invulling commerciële/particuliere initiatieven binnen het nieuwe gebouw levert exploitatievoordelen op die in de huidige situatie niet haalbaar zijn.

Visie op Sportvoorzieningen 2022

In opdracht van gemeente Oldambt

gemeente Oldambt

Inhoud

Inleiding 3
Afbakening 4
Koppeling met andere beleidsterreinen 4
Rol van de gemeente 5
Definitie verschillende soorten sportvoorziening 5
Gemeentelijke ondersteuning sportinfrastructuur 6
Harmonisatie en beheer 7
Herijking beheersovereenkomsten 2022 7
Kaders voor het beleid op sportvoorzieningen 8
PIJLER 1 SPORTAANBOD 8
PIJLER 2 LEEFBAARHEID 8
PIJLER 3 ONTWIKKELING JEUGD, GEZONDHEID EN WELZIJN 8
PIJLER 4 MAATSCHAPPELIJK ONDERNEMEN 9
Gemeentelijke bijdrage beheerskosten 10
Transitieperiode 10
Omnisport, nieuwbouw en renovaties 11
Omni-sportaccommodatie(s) 11
Verantwoordelijkheid geven aan gebruikers 11
Eigen bijdrage bij ontwikkeling nieuwe of verbetering bestaande infrastructuur 12
Kosten en financiering 13
Tijdpad 14
2022 Formuleren beleidskader en concretisering plannen 14
2023 – 2025 Transitie periode 14
2026 – 2038 Stabilisatie periode 14
2038 Herijking visie 14
Bijlage 1 15
Overzicht kadastrale sportvoorzieningen 15
Bijlage 2 18
Aandachtspunten herijking beheersovereenkomsten 18

Inleiding

Na de herindeling is de Sportnota 2011 ontwikkeld. Het doel van de sportnota 2011 was onder andere een heldere visie te presenteren over welke sportaccommodaties de gemeente Oldambt nodig heeft, welke tarieven en subsidies de gemeente moet gaan hanteren en welk sportstimuleringsbeleid. Uitgangspunt hierbij was dat sport en bewegen voor alle bewoners toegankelijk, betaalbaar en bereikbaar zou blijven.

De evaluatie over de afgelopen tien jaar is, dat het uitgangspunt nog altijd even valide is als 10 jaar terug, maar dat de ontwikkelingen en randvoorwaarden (o.a. bezuinigingen) een nieuwe situatie creëren, waarvoor een herijking van de visie op sportvoorzieningen noodzakelijk is.

In het achterliggende decennium is de wens tot harmonisatie, clustering van sporten, herstructurering van accommodaties en noodzakelijke bezuinigingen op de structurele kosten steeds nadrukkelijk aanwezig geweest. Toch lukte het telkens niet om tot concrete oplossingen te komen. Goede ideeën waren er wel, maar die strandden omdat er nog geen eenduidig beleid was waaraan deze ideeën konden worden getoetst.

Sporten is een belangrijk maatschappelijk thema, juist in Oldambt. Zowel de fysieke en mentale gezondheid worden positief beïnvloed. Het samen sporten in verenigingsverband is belangrijk voor de sociale cohesie binnen gemeenschappen en vergroot de leefbaarheid in dorpen. Het sportonderwijs en teamsport is essentieel voor de ontwikkeling van de jeugd. Kortom sport kan ingezet worden voor vele maatschappelijke beleidsdoeleinden. Deze visie gaat echter niet over de visie op sport zelf, maar over de rol en verantwoordelijkheid die de gemeente heeft en neemt in de fysieke randvoorwaarden voor de sport.

Met deze visie op sportvoorzieningen beogen wij de uitgangspunten te formuleren waarop concrete (beleids)plannen kunnen worden gemaakt én uitgevoerd. De visienota zelf heeft geen financiële component, anders dan reeds vastgestelde besluiten ten aanzien van de begroting.

De visie is erop gericht, toekomstige colleges en raden in staat te stellen keuzes te kunnen maken voor de concrete uitwerking van plannen voor één of meerdere omni-sportaccommodaties, een positieve leef- en beweeg omgeving in de dorpen en voor eenduidige afspraken met alle sportverenigingen over het gebruik van (gemeentelijke) sportaccommodaties.

Algemene visie op gemeentelijke sportaccommodaties:

“INWONERS VAN DE GEMEENTE OLDAMBT OP EEN VEILIGE EN VERANTWOORDE WIJZE MET PLEZIER SPORTIEF ACTIEF LATEN ZIJN”.

Deze “Visie op sportvoorzieningen 2022” is vastgesteld in de vergadering van B&W op 25 januari 2022.

Afbakening

Deze visie gaat over die voorzieningen waar de gemeente zichzelf een belangrijke rol in het kader van de fysieke leefomgeving toeschrijft. Deze rol kan een wettelijke basis, een (structurele) maatschappelijke verantwoordelijkheid of een incidenteel karakter hebben. Prioritair gaat deze visie dan ook over sportvoorzieningen waarbij de gemeente (juridisch en/of economisch) eigenaar is van de grond en/of opstallen. In bijlage 1 “Sportvoorzieningen gemeente Oldambt 2021” is een opsomming van alle sportvoorzieningen gegeven waarvan de gemeente op 1 oktober 2021 juridisch eigenaar (gemeentelijk vastgoed) is.

De visie biedt de mogelijkheid om vanuit iedere rol de juiste middelen aan te wenden. Het sluit aan bij de bestaande maatschappelijke visies op onderwijs, gezondheid, welzijn en leefbaarheid met sport als ingrediënt. Het biedt ook input voor het accommodatiebeleid van het gemeentelijk vastgoed. Als laatste biedt het input voor het toekomstig aanbod van woon-, leef- en recreatieruimte.

De visie gaat daarmee niet over het maatschappelijk ondersteunen van (sportende) inwoners, verenigingen, evenementen en initiatieven. Dat zal nader uitgewerkt moeten worden in een sportvisie. Uiteraard is deze visie wel gekoppeld aan die taakvelden en is het afgestemd met de andere beleidsterreinen van de gemeente.

Koppeling met andere beleidsterreinen

- Sport en Welzijn (Sportakkoord)
- Gebiedsgericht werken (Leefbaarheid)
- Vastgoedbeheer (Accommodatie nota)
- Accommodatiebeheer (Huur en bezetting)
- Onderwijs (Wettelijke taak gymzalen PO en VO)
- Nationaal Programma Groningen

Rol van de gemeente

In de gemeente Oldambt kennen we diverse soorten sportvoorzieningen voor diverse sporten. Een belangrijk element binnen deze visie is of de gemeente eigenaar is van de sportvoorzieningen. Daarom maken we een duidelijk onderscheid tussen de verschillende rollen die de gemeente ten aanzien van de verschillende soorten sportvoorzieningen heeft.

Uitgangspunt bij deze onderverdeling is het eigendom en het gebruik. De rol van de gemeente ten aanzien van sportverenigingen - aangesloten bij bonden die lid zijn van NOC NSF[1], individuele sporters, onderwijs instellingen en commerciële sportaanbieders, eventueel aangesloten bij het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS) – zal verschillen.

Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in 2007, ter vervanging van de Welzijnswet, verdwenen sport en sportieve recreatie uit de wet. Sinds dat moment is er geen publieke wettelijke taak meer voor de overheid om sport beschikbaar en toegankelijk te maken voor de bevolking. De gemeente Oldambt voelt wel een maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit beleidsterrein.

De gemeente Oldambt verdeelt in deze visie de sportinfrastructuur in vijf soorten sportvoorzieningen

1. Gemeentelijke sportvoorzieningen
2. Sportvoorzieningen gekoppeld aan onderwijs
3. Sportvoorzieningen gekoppeld aan verenigingen
4. Sportvoorzieningen gekoppeld aan ondernemers
5. Sporten in de openbare ruimte (BIOR)

Definitie verschillende soorten sportvoorziening

1. Gemeentelijke sportvoorzieningen

Een gemeentelijke sportvoorziening is een sportaccommodatie waar iedere individuele inwoner/bezoeker of sportvereniging – eventueel tegen een vergoeding – gebruik van kan maken. Het beheer van een gemeentelijke sportvoorziening ligt bij de gemeente.

- *Voorbeelden zijn de (gemeentelijke) zwembaden en (gemeentelijke) sporthallen.*

2. Sportvoorzieningen gekoppeld aan het onderwijs

De gemeente heeft wel een wettelijke taak ten aanzien van het beschikbaar stellen van sportvoorzieningen aan het basis onderwijs. Bij de huisvesting van het voortgezet onderwijs is de gemeente ook verantwoordelijk voor het realiseren van de gebouwen. Na realisatie gaat het beheer en economisch eigendom over naar het onderwijs.

- *Voorbeelden zijn de gymzalen bij het openbaar onderwijs*

[1] **93 landelijke sportorganisaties (77 sportbonden en 16 geassocieerden) zijn aangesloten bij NOC*NSF en vertegenwoordigen samen bijna 24.000 sportverenigingen met in totaal 5,2 miljoen georganiseerde sporters.**

3. Sportvoorzieningen gekoppeld aan verenigingen

Met name bij competitiesport zijn de sportaccommodatie en de vereniging aan elkaar gekoppeld door de eisen die aan een sport(veld) worden gesteld. Traditioneel worden deze sportaccommodaties vaak door slechts één vereniging gebruikt.

- *Voorbeelden zijn de voetbalvelden, tennisvelden en de fietscross en ijsbanen*

4. Sportvoorzieningen gekoppeld aan ondernemers

In de laatste decennia is een trend ingezet waarbij sporters “consumeren”. Hierbij zijn ze geen onderdeel van een vereniging of sportploeg, maar kopen ze de sportinfrastructuur voor hun sportbeoefening in bij een (sport)ondernemer.

- *Voorbeelden hiervan zijn de sportscholen, maneges en vechtsport-studio’s*

5. Sporten in de openbare ruimte

Ten slotte wordt er in de openbare ruimte gesport. Hierbij is er geen aanwijsbare fysiek accommodatie of sportveld, maar dient de openbare ruimte als sportinfrastructuur.

- *Voorbeelden zijn wielrennen, mountainbiken, hardlopen, wandelen en watersporten*

Gemeentelijke ondersteuning sportinfrastructuur

De gemeente bepaalt de mate van ondersteuning op deze sportinfrastructuur op basis van haar visie “Inwoners van de gemeente Oldambt op een veilige en verantwoorde wijze met plezier sportief actief laten zijn”. Er is dan ook een duidelijk onderscheid in de verantwoordelijkheid van de gemeente ten aanzien van de realisatie, het onderhoud en beheer van deze sportvoorzieningen.

Ten aanzien van het beheer beschrijven we drie opties.

- De gemeente is beheerder en is verantwoordelijk voor het gehele beheer van de accommodatie. Gebruikers “consumeren” en kunnen geen eisen stellen aan het kwaliteitsniveau van de accommodatie.
- Er is een (professionele) beheersorganisatie waarbij de gebruikers (bijv. verenigingen) een aanzienlijke invloed op het beheer en het kwaliteitsniveau van het sportaanbod hebben.
- De gebruikers zijn beheerder(s) en hebben volledig en zelfstandig invloed op het kwaliteitsniveau van het sportaanbod.

In het sport accommodatiebeleid wordt dit verder uitgewerkt aan de hand van de volgende uitgangspunten.

- Waar mogelijk is/zijn de gebruiker(s) primair verantwoordelijk voor al het beheer van de sportaccommodatie.
    - Vereniging(en)
    - Onderwijs
- Daar waar het openbaar karakter zwaarder weegt dan het verenigingsgebruik ligt de verantwoordelijkheid primair bij de gemeente, dan wel een door de gemeente aangewezen beheerder.
    - Zwembad, gemeentelijke sporthal
- Voor ieder sportcomplex waarbij de gemeente (juridisch) eigenaar is van de grond of het complex wordt een beheersovereenkomst gesloten. Ook intern.

Harmonisatie en beheer

Sinds de herindeling heeft er geen harmonisatie Sportvoorzieningen plaatsgevonden. Oorzaak is deels gelegen in de verscheidenheid van kwaliteit van de sportvoorzieningen en de (vooral economische) eigendomssituaties. Recente studies van Sweco[2] en Antea[3] geven vooral een beeld van dit kwaliteitsniveau, maar geen antwoord op de wijze van harmoniseren anders dan een hele grote investering.

Er is echter wel één hele duidelijke overeenkomst. Voor alle sportvoorzieningen in bijlage 1 (Sportvoorzieningen gemeente Oldambt 2021) geldt dat de gemeente Oldambt juridisch eigenaar is van de gronden waarop de sportvoorziening is gevestigd.

Voor de harmonisatie van het beheer van de sportvoorzieningen gelden de volgende uitgangspunten.

- Gelijke sporten worden (structureel [4]) op gelijke voorwaarden ondersteund.
- Over de voorwaarden kan per sportsoort door de sportverenigingen input worden geleverd tot 1 juni 2022. De gemeente gaat hierover met de verenigingen in gesprek om te voorkomen dat het eenzijdig door de gemeente wordt bepaald.
- Eenmalige besluiten en/of overeenkomsten uit het verleden ten behoeve van individuele verenigingen worden niet meegewogen in de harmonisatie. Het gaat om een gelijke behandeling vanaf 1-1-2023.

Herijking beheersovereenkomsten 2022

Bij de harmonisatie van de sportvoorzieningen is het primaire uitgangspunt, dat er in 2022 een nieuwe beheersovereenkomst voor alle in bijlage 1 genoemde locaties wordt afgesloten.

- Alle bestaande overeenkomsten en niet schriftelijke vastgelegde afspraken (mondelinge of veronderstelde werkafspraken) worden - tot het eind van 2022 geldend en gerespecteerd – per 1-1-2023 opgezegd.
- Het streven is per 1 januari 2023 voor ieder sportcomplex een nieuwe beheersovereenkomst te sluiten, gebaseerd op de huidige overeenkomsten aangevuld met de harmonisatievoorwaarden.

In bijlage 2 worden de aandachtspunten voor de beheersovereenkomsten genoemd. Deze aandachtspunten worden – in afstemming met de verenigingen – juridisch op rechtsgeldigheid getoetst.

[2] 2016 Eindrapport Sportaccommodaties Winschoten en 2017 Conceptrapportage buitensportaccommodaties (Sweco)
[3] 2020 Notitie Scenario's clustering sportacc Oldambt (Antea)
[4] Door ze structureel op gelijke voorwaarden te ondersteunen voorkomen we ad-hoc beslissingen binnen één begrotingsjaar.

Kaders voor het beleid op sportvoorzieningen

De kaders voor het beleid op sportvoorzieningen zijn gebaseerd op vier pijlers. Dit zijn de afwegingskaders waarbinnen de raad in de toekomst structurele of incidentele ondersteuning ten behoeve van sportvoorziening (van of voor verenigingen) besluitvorming realiseert.

- Sportaanbod
- Leefbaarheid
- Ontwikkeling, gezondheid en welzijn
- Maatschappelijk ondernemen

PIJLER 1 SPORTAANBOD

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de inrichting van het sportaanbod:

- Aantal leden (al dan niet spelend in competitieverband)
    - Aantal ook in relatie tot landelijke aantallen binnen een sportsoort
- Afspiegeling van de bevolking (jong/oud, man/vrouw etc.)
- Uniek aanbod (ter illustratie 13x voetbal versus 1x honkbal)
- Onderlinge bereidheid tot samenwerking (bijvoorbeeld Omnisport)
- Ontwikkeling van de sport op langere termijn/alternatieven
- Noodzaak (wettelijk kader) sportaanbod bij onderwijs
- Lange termijnvisie sportaanbod
- Bereikbaarheid sportaanbod

PIJLER 2 LEEFBAARHEID

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de invloed die het heeft op leefbaarheid:

- Samenwerking tussen verenigingen in de dorpskernen
- Afspiegeling van de bevolking (jong/oud, man/vrouw etc.)
- Belang van de accommodatie voor de jeugd en ouderen in de dorpskernen
- Alternatieve maatschappelijke functies van de accommodaties die niet of minder efficiënt op andere locaties binnen het dorp of wijk realiseerbaar zijn.

PIJLER 3 ONTWIKKELING JEUGD, GEZONDHEID EN WELZIJN

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de invloed die het heeft op ontwikkeling, gezondheid en welzijn:

- Noodzaak (wettelijk kader) sportaanbod bij onderwijs
- Een leven lang gezond bewegen (zijn er reële alternatieven)
- Gebruik door de dorpsinwoners
- Koppeling met de doelen en ambities van het SportAkkoord
- Koppeling met het nog te ontwikkelen Sport-, beweeg- en Gezondheidsbeleid
- Koppeling met de te vanaf 2022 te actualiseren omgevingsvisie voor Oldambt (volgens de Omgevingswet maakt gezondheid deel uit van de fysieke leefomgeving)

PIJLER 4 MAATSCHAPPELIJK ONDERNEMEN

In het bedrijfsleven kennen we de term Maatschappelijk Verantwoord ondernemen, waarbij (commerciële) organisaties binnen hun bedrijfsvoering een maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Sportverenigingen kennen net als het bedrijfsleven een vorm van bedrijfsvoering. Het “ondernemen” bestaat dan uit het genereren van inkomsten om de kosten en doelstellingen van de vereniging te behalen. Het genereren van die inkomsten kan ook een tegenprestatie zijn als bijdrage in maatschappelijke vraagstukken.

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de mate van maatschappelijke activiteit:

- Uitgangspunten van de vitale sportvereniging
    - Toekomstbestendige sportaanbieders
    - Opzet begroting van de vereniging (inkomsten – uitgaven)
    - Contributies, sponsoring, vrijwilligerswerk, subsidies elders
- Lange termijnvisie sportaanbod
- Onderlinge samenwerking met onderwijs, welzijn, cultuur, zorg etc.
- Beheervisie van de verenigingen
- Social Return on Investment (SROI) van de sport
    - De gemeente investeert in sport, de sport draagt bij in maatschappelijke vraagstukken binnen de gemeente.

Toekomstbestendige sportaanbieders zijn professioneel georganiseerd en financieel gezond. Het zijn sportverenigingen of ondernemende sportaanbieders die antwoord hebben op toenemende vergrijzing, individualisering en digitalisering. Ze werken waar nodig en mogelijk samen om aan de veranderende, toekomstige vraag te voldoen.

Gemeentelijke bijdrage beheerskosten

De gemeente heeft in haar begroting vanaf 2023 structureel 2,5 miljoen euro beschikbaar voor de beheerskosten van alle (gemeentelijke) sportvoorzieningen. Dit is het geld voor de kosten, bijdragen en onderhoud voor het in stand houden van de sportvoorzieningen, waarbij rekening gehouden met de bezuinigingen van 650.000 in het Herstelplan (Raadsvergadering 11 november 2019).

Er zal een herverdeling van de structureel beschikbare 2,5 miljoen euro plaatsvinden op basis van de ontwikkelingen die gedurende de periode 2022-2025 worden gerealiseerd. Verenigingen wordt gevraagd meer zelfstandig – bij voorkeur gezamenlijk met andere verenigingen – en meer efficiënt het beheer vorm te geven.

Het niveau van beheer kan door de verenigingen positief worden beïnvloed door zelfredzaamheid (inzet vrijwilligers) en het genereren van meer en andere inkomsten.

Incidenteel (periode 2022-2025) wil de gemeente de verenigingen daarbij ondersteunen door middelen en kennis ter beschikking te stellen. De beheerders/verenigingen kunnen hiervoor plannen aan het college voorleggen

Ook de huidige gemeentelijke bijdrage voor onderhoud aan de individuele verenigingen zal herijkt worden. Al in 2022 dient er op de buitensport accommodaties een besparing van 120.000 euro structureel te worden gerealiseerd. Bij voorkeur door een herverdeling en efficiëntere inzet van alle beschikbare middelen voor zowel het dagelijks onderhoud (individuele bijdragen aan verenigingen) als het groot jaarlijks onderhoud (in 2021 nog extern ingekocht door de gemeente). Per 1 januari 2023 zal de gemeentelijke bijdrage voor onderhoud integraal aan de beheerders van de sportvoorzieningen ter beschikking worden gesteld, waarbij een verdelingsgrondslag zal worden gebruikt welke vóór 1 juli 2022 samen met de betrokken beheerders wordt vastgesteld. Komen de partijen er samen vóór 1 juli 2022 niet uit, dan stelt de gemeente de verdelingsgrondslag eenzijdig vóór 1 oktober 2022 op de meest objectieve wijze vast.

Transitieperiode

In principe is de harmonisatie per 1 januari 2023 afgerond. Echter kunnen er nog praktische zaken spelen ter uitwerking van deze harmonisatie. Denk onder andere aan het organiseren van een beheersorganisatie, lopende contracten van verenigingen met externe opdrachtnemers voor het onderhoud, concrete plannen tot samenwerking tussen verenigingen. De gemeente gaat in haar visie daarom uit van een transitieperiode van 2022 tot en met 2025. Gedurende die periode zal de gemeente incidenteel en individueel beoordelen of en hoe een beheerder extra ondersteund moet worden teneinde een rechtvaardige harmonisatie te realiseren.

Omnisport, nieuwbouw en renovaties

Het realiseren van Omnisportparken, nieuwbouw of renovaties vraagt om incidentele financiële middelen. Uitgangspunt bij al deze vraagstukken is, dat het initiatief bij de verenigingen/gebruikers zelf ligt. Eenmaal een goedgekeurd initiatief kan rekenen op procesondersteuning van de gemeente, waarbij in samenwerking een concept plan op hoofdlijnen wordt geschreven en een eerste financiële indicatie van de kosten van realisatie (incidenteel) en beheer (structureel) worden geschetst. Uiteraard ligt het initiatief voor de gemeentelijke voorzieningen – zoals beschreven in “De rol van de gemeente”- bij de gemeente zelf.

Welke plannen nemen we als gemeente in overweging?

- Omnisport
    - Initiatief door verenigingen
    - Procesondersteuning gemeente
    - Samen fondsenwerving voor incidentele kosten
    - Structurele kostenbesparing op beheerskosten
    - Logische en haalbare locatie
    - Onderbouwing vanuit de 4 pijlers van deze visie op sportvoorziening
- Nieuwbouw of renovaties
    - Te allen tijde een aantoonbare minimale eigen bijdrage van de realisatiekosten
        - Financieel
        - Zelfwerkzaamheid
    - Onderbouwing vanuit de 4 pijlers van deze visie op sportvoorziening

Omni-sportaccommodatie(s)

In juli 2020 heeft de raad ingestemd met de Startnotitie Programma omni-sportaccommodaties. In de startnotitie staat een heldere definitie en toch is er bij veel verenigingen onduidelijkheid over wat het nu voor hen in gaat houden. Met name de (kleinere) vereniging in de dorpskernen maken zich ongerust over hun toekomst en daarmee over de leefbaarheid in de dorpen.

In aanvulling op de startnotitie – waarbij het uitgangspunt blijft één of meerdere omni-sportaccommodaties te ontwikkelen – heeft de gemeente ook oog voor een duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur in de kleinere kernen. En ook dáárbij is het uitgangspunt, dat samenwerking met andere verenigingen en organisaties die duurzaamheid bevorderen. We spreken in de kleinere kernen dan ook niet van omni-sportaccommodaties, maar meer van multifunctionele accommodaties. De gebiedsregisseurs kunnen hierbij als verbinder worden ingezet.

Verantwoordelijkheid geven aan gebruikers

Een duurzame sportinfrastructuur begint bij de gebruikers. Als er geen (of onvoldoende) belangstelling is voor een sport, dan is er ook geen noodzaak voor een accommodatie voor die sport. De primaire vraag voor een sport accommodatie vloeit voort uit interesse die de inwoners van de gemeente Oldambt voor deze sport hebben. Ook het (wedstrijd)niveau waarop de sport wordt beoefend is primair afhankelijk van de sporters zelf.

Er is sinds 2007 geen wettelijke taak voor de gemeente ten aanzien van de sportinfrastructuur. Het is een autonome bevoegdheid waarvoor de gemeente een maatschappelijke verantwoordelijkheid voelt. Op basis daarvan wordt de ondersteuning aan sporters in het algemeen - en sportverenigingen in het bijzonder - ingevuld.

Dit houdt voor de gemeente Oldambt in, dat we graag meedenken in de plannen om een duurzame sportinfrastructuur te behouden.

De gemeente stuurt – waar mogelijk - ook op meer samenwerking en zelfredzaamheid. De gemeente zal – behoudens de gemeentelijke voorzieningen – niet automatisch de trekker of opdrachtgever zijn bij nieuwe ontwikkelingen of renovaties. In onze visie zal deze samenwerking en zelfredzaamheid leiden tot beheersorganisaties voor sportaccommodaties. Dat kán gelden voor een omni-sportaccommodatie, maar ook voor diverse gelijkwaardige sportaccommodaties.

Waar nodig kan de gemeente hiervoor haar expertise inzetten, grond voor accommodaties ter beschikking stellen en in het beheer en exploitatie van de accommodaties ondersteunen.

Eigen bijdrage bij ontwikkeling nieuwe of verbetering bestaande infrastructuur

Naast het dagelijks en het jaarlijks specialistisch onderhoud zijn sportaccommodaties onderhevig aan groot planbaar onderhoud. Te denken valt aan renovaties van velden, bouwkundige aanpassing aan opstallen etc.

Beheerders kunnen een bijdrage van de gemeente vragen minimaal 2 jaren voorafgaand aan dit onderhoud. De gemeente kan dan – bij goedkeuring – het bedrag in de begroting van het jaar van het geplande onderhoud opnemen. Bij zulke aanvragen dient de beheersorganisatie/vereniging altijd zelf een eigen deel bij te dragen. Dat kan door een percentage van het bedrag zelf te sparen, maar ook door sponsoring of subsidies elders te realiseren. Ook kunnen zelfwerkzaamheden financieel worden vertaald. Het percentage wordt door de raad in een beleidskader vastgesteld.

Hierbij zien we een duidelijke koppeling met een integraal huisvestingsplan onderwijs, waarbij een integraal onderhoud- & vervangingsplan sportaccommodaties en een investeringsagenda wenselijk is. Een voordeel daarvan is dat gemeente en clubs waar ze aan toe zijn: beiden kunnen in hun meerjaren begroting dan rekening houden met toekomstige investeringen.

Kosten en financiering

In 2019 heeft de gemeente Oldambt in haar herstelplan voor de begroting 2020-2023 besloten, dat er op de sportvoorzieningen in totaal structureel 650.000 euro moet worden bezuinigd op een begroting van afgerond 3.150.000 euro. Dit houdt in, dat er na 2023 in de begroting structureel 2.500.000 euro beschikbaar is voor sportvoorzieningen.

- Structureel saldo begroting (na aftrek inkomsten)
    - 2021 3,15 miljoen euro
    - 2022 3,00 miljoen euro
    - 2023 2,50 miljoen euro
- Wat moet daarvoor gebeuren (beheerskosten)
    - Regulier dagelijks onderhoud (inclusief bijdragen aan verenigingen daarvoor)
    - Storingsgevoelig onderhoud (herstelwerkzaamheden)
    - Planbaar lange termijn en specialistisch onderhoud (bouwkundig, elektrisch etc.)
- Incidentele ondersteuning in het gemeente breed belang (investeringen)
    - Renovaties en nieuwbouw
    - Vervangingsinvesteringen

Tijdpad

Na de vaststelling van deze visie zal de raad worden geïnformeerd en in afstemming met de verenigingen (gebruikers) de beleidskaders worden geformuleerd. Deze beleidskaders zullen medio juni 2022 aan de raad worden voorgelegd. Globaal ziet daarna het tijdspad er als volgt uit.

2022 Formuleren beleidskader en concretisering plannen

Op basis van de beleidskaders kunnen initiatiefnemers samen met de gemeente werken aan concretisering van plannen. De gemeente ondersteunt de initiatiefnemers in het proces en stemt zoveel mogelijk overlappende initiatieven op elkaar af. Er zijn niet voldoende (incidentele middelen) om alle initiatieven te honoreren.

De meest kansrijke initiatieven worden voorgelegd aan de raad, waarop de raad haar voorkeur uit gaat spreken voor het realiseren van een of meerdere concrete plannen.

Ook zal – bij voorkeur samen met de verenigingen – de harmonisatie vorm krijgen. In 2022 moeten alle overeenkomsten aangaande het beheer van de sportaccommodaties worden geactualiseerd op basis van een harmonisatie model.

2023 – 2025 Transitie periode

In de transitieperiode worden alle harmonisatievoorstellen doorgevoerd. In 2023 zijn de nieuwe beheersovereenkomsten van kracht, waarbij het college – waar noodzakelijk op incidenteel niveau – een overgangsregime kan afspreken tot uiterlijk 31-12-2025.

In de transitieperiode zal gestart worden met de uitvoering van de concrete plannen waar de raad haar voorkeur voor heeft uitgesproken.

2026 – 2038 Stabilisatie periode

In de stabilisatieperiode wordt invulling gegeven aan alle gemaakte afspraken in de voorgaande periode. Hierbij zal met name aandacht zijn voor het monitoren van de beheers afspraken opdat de duurzaamheid van de sportinfrastructuur voor de inwoners gewaarborgd blijft.

Nieuwe initiatieven worden getoetst aan de criteria van deze visie en moet passen binnen de financiële kaders die in de dan geldende begroting passen.

2038 Herijking visie

De sport- en beweegwereld is ontzettend dynamisch. De ontwikkelingen in deze sector volgen elkaar traditioneel in rap tempo op en wat we vandaag bedacht hebben, kan morgen alweer achterhaald zijn. Mochten deze ontwikkelingen zich daadwerkelijk voordoen is een tussentijdse evaluatie en aanpassing van de tijdsplanning wenselijk

Bijlage 1

Overzicht kadastrale sportvoorzieningen

Accommodatie	Plaats	Soort accommodatie	Omschrijving
Gymnastieklokaal Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport terreinen	IJsbaan
LTC de Kanonniers	Bad-Nieuweschans	Buitensport gebouwen	Kantine
LTC de Kanonniers	Bad-Nieuweschans	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
IJsclub Beerta	Beerta	Buitensport terreinen	Clubgebouw
IJsclub Beerta	Beerta	Buitensport terreinen	IJsbaan
LTC Amor	Beerta	Buitensport gebouwen	Kantine
LTC Amor	Beerta	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging T.H.O.S.	Beerta	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging T.H.O.S.	Beerta	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging T.H.O.S.	Beerta	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Gymnastieklokaal Drieborg	Drieborg	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging de Punt	Drieborg	Buitensport terreinen	IJsbaan
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (veld 2)
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (hoofdveld)
IJsvereniging Finsterwolde	Finsterwolde	Buitensport terreinen	IJsbaan
Sporthal De Hardenberg (inclusief horeca)	Finsterwolde	Sporthal	Sporthal
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (hoofdveld)
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (bij veld)
Zwembad De Hardenberg	Finsterwolde	Zwembad	Zwembad
IJsvereniging Graaf Adolf perceel 1	Heiligerlee	Buitensport terreinen	IJsbaan
IJsvereniging Graaf Adolf perceel 2	Heiligerlee	Buitensport terreinen	IJsbaan
Voetbalvereniging Heiligerlee	Heiligerlee	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Heiligerlee	Heiligerlee	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal bij entree
Voetbalvereniging Heiligerlee	Heiligerlee	Buitensport terreinen	Voetbalvelden

Accommodatie	Plaats	Soort accommodatie	Omschrijving
IJsvereniging Eigen Kracht	Midwolda	Buitensport terreinen	IJsbaan gebouw
IJsvereniging Eigen Kracht	Midwolda	Buitensport terreinen	IJsbaan
Sporthal De Rietkraag	Midwolda	Sporthal	Sporthal
Tennisvereniging Nieske Meppers	Midwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Tennisvereniging Nieske Meppers	Midwolda	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging M.O.V.V.	Midwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging M.O.V.V.	Midwolda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging M.O.V.V.	Midwolda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
IJsvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport terreinen	Kantine IJsbaan
IJsvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport terreinen	IJsbaan
Tennisvereniging TIOD	Nieuwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Tennisvereniging TIOD	Nieuwolda	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Voetbalvereniging Oldambtster Boys	Nieuw-Scheemda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Oldambtster Boys	Nieuw-Scheemda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Oldambtster Boys	Nieuw-Scheemda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Voetbalvereniging V.V.S.	Oostwold	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging V.V.S.	Oostwold	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging V.V.S.	Oostwold	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Gymlokaal in De Zwerm Scheemda	Scheemda	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging Oldambt	Scheemda	Buitensport terreinen	Gebouwen ijsbaan
IJsvereniging Oldambt	Scheemda	Buitensport terreinen	IJsbaan
Openluchtzwembad De Ringberg	Scheemda	Zwembad	Zwembad
Sporthal Scheemda	Scheemda	Sporthal	Sporthal
TC Ready	Scheemda	Buitensport gebouwen	Kantine
TC Ready	Scheemda	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging S.C. Scheemda	Scheemda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging S.C. Scheemda	Scheemda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging S.C. Scheemda	Scheemda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Gymnastieklokaal Westerlee	Westerlee	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport terreinen	IJsbaan
Voetbalvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport terreinen	Voetbalvelden

Accommodatie	Plaats	Soort accommodatie	Omschrijving
Aquilo	Winschoten	Buitensport terreinen	Atletiek complex
Flying birds	Winschoten	Buitensport terreinen	Fietscross/skeelerbaan
Gymnastieklokaal Beukenlaan	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal in De Stuwe Ws	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal Jachtlaan	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal Piet Heinlaan	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal Waterlelie	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Hockey Club Winschoten (HCW)	Winschoten	Buitensport terreinen	Hockey veld
Hockey Club Winschoten (HCW)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Hockey Club Winschoten (HCW)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Honkbal en Softbal Club Winschoten (HSCW)	Winschoten	Buitensport terreinen	Honkbalveld
Honkbal en Softbal Club Winschoten (HSCW)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
IJsbaangebouw Stadspark	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
IJsvereniging Winschoten	Winschoten	Buitensport terreinen	IJsbaan
Korfbal vereniging Winschoten (KorWi)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Korfbal vereniging Winschoten (KorWi)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Korfbal vereniging Winschoten (KorWi)	Winschoten	Buitensport terreinen	Korfbalveld
LTC Sla Raak	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
LTC Sla Raak	Winschoten	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Sport- en spelhal Winschoten	Winschoten	Sporthal	Sporthal
Sporthal Hamrikhal	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Verenigingsgebouw Stadspark Ws	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Bato	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Bato	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Bato	Winschoten	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
W.V.V	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
W.V.V	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
W.V.V	Winschoten	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
WTTC	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
WTTC	Winschoten	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Zwembad De Watertoren	Winschoten	Zwembad	Zwembad

NB : In dit overzicht alleen de kadastrale objecten van - of op terreinen van - de gemeente Oldambt

Bijlage 2

Aandachtspunten herijking beheersovereenkomsten

Alle oude overeenkomsten worden per direct opgezegd om per 1-1-2023 te worden vervangen door een eenduidige beheersovereenkomst. Bestaande juridische eigendomskwesties worden gerespecteerd.

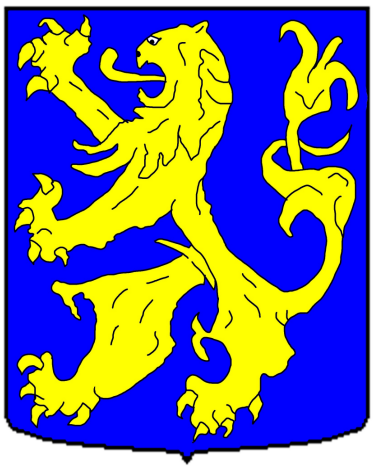
In de nieuwe beheersovereenkomsten worden na juridische controle op rechtsgeldigheid – ten minste - de volgende zaken eenduidig geregeld.

1. Wie is (primair) de beheerder van de sportaccommodatie?
    a. De gemeente indien de accommodatie voor meerdere doeleinden wordt ingezet.
    b. De vereniging die hoofdgebruiker van de accommodatie is.
    c. De onderwijsinstantie die hoofdgebruiker van de accommodatie is.
    d. Een beheersorganisatie bestaande uit een vertegenwoordiging van gebruikers die samen hoofdgebruikers zijn van de accommodatie
2. Waar bestaat de accommodatie uit (onroerende zaken)
    a. Juridisch eigendom van de gemeente
    b. Juridisch eigendom van de gebruiker (bijv. opstallen)
3. De beheerder is verantwoordelijk voor al het onderhoud van de gehele accommodatie
    a. Duiding openbare ruimte en niet openbare ruimte
        i. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte
        ii. De beheerder is verantwoordelijk voor de niet openbare ruimte
4. Controle op veiligheid en gezondheid
    a. De beheerder is aansprakelijk voor de veiligheid en gezondheid van de gebruikers van de sportaccommodatie.
    b. De beheerder dit hiervoor alle noodzakelijke maatregelen te treffen, waaronder een aansprakelijkheidsverzekering.
    c. De gemeente controleert periodiek de in de beheersovereenkomst opgenomen onderdelen voor veiligheid en gezondheid
    d. In de beheerovereenkomsten wordt duidelijk vastgelegd welk deel van het gebouwenonderhoud door de gebruikers uitgevoerd moet worden en welk deel door de gemeente (veiligheid/specifieke voorwaarden b.v. elektrische installaties, legionella beheer, etc.)

Douwe Oosterkamp

Van: henriette@dorpsbelangen-finsterwolde.nl
Verzonden: woensdag 13 juli 2022 21:25
Aan: Griffie Oldambt
Onderwerp: Aan College en Raad

DORPSBELANGEN

FINSTERWOLDE

Geacht College en Raad van de Gemeente Oldambt,

Met verbijstering hebben wij als Dorpsbelangen Finsterwolde kennis genomen van het feit dat de Gemeente Oldambt plannen heeft om het Zwembad

De Hardenberg te sluiten vanwege bezuinigingen.

Velen hebben baat bij het zwembad en kunnen niet meer zwemmen als het zwembad te Finsterwolde sluit.

Veiligheid dient voorop te staan als het gaat om onze kinderen. Daarom verzoeken wij u als inwoners van Oldambt om het zwembad open te houden

voor zowel de kinderen als de ouderen die hier dagelijks zwemmen of zwemles volgen.

Om aan te geven hoe breed deze zienswijze gedragen wordt in Finsterwolde en alle omliggende dorpen willen wij u van harte uitnodigen om

aanwezig te zijn bij het overhandigen van de petitie Behoud Zwembad De Hardenberg.

Deze willen wij overhandigen aan de wethouder Sport Erich Wünker, of in geval van reces: aan zijn vervanger.

Maaike Arents is deze petitie gestart vanwege haar persoonlijke noodzakelijke behoefte aan beweging in een warm zwembad.

Iets wat de Hardenberg steeds voor haar heeft kunnen bieden. Zij wil er zelf bij zijn om de petitie met handtekeningen te kunnen overhandigen.

Deze Manifestatie, waarbij ook de gebruikers van De Hardenberg aanwezig zullen zijn, zal zijn op:

Vrijdag 29 juli om 11 uur, bij MFC De Hardenberg te Finsterwolde.

Wij gaan ervan uit dat vanwege de overweldigende steunbetuigingen College en Raad zich zullen herbezinnen en dat sluiting wordt voorkomen

en het MFC De Hardenberg: Zwembad, Sporthal en Sportcafé open zullen blijven. Niet 'voor nog een jaartje' maar voor jaren en jaren na ons...!

20 jaar geleden is ook gedreigd het Zwembad te sluiten, maar bleek toch van te groot belang voor Finsterwolde en omgeving.

De geschiedenis herhaalt zich voor wat betreft de belangstelling.

We zijn dan ook vol vertrouwen om u te mogen verwelkomen, in de eerste plaats wethouder Sport Erich Wünker (of plaatsvervanger)

en verder een welkom aan ieder van u die ons een warm hart toedraagt.

Met vriendelijke groet,

Henriëtte Sabajo-Hagg,

Voorzitter Vereniging Dorpsbelangen Finsterwolde

KC De Bouwsteen
Hardenberg 8
9684 AM Finsterwolde

KC De Uilenburcht
F.J.J. Dreweslaan 1
9686 NG Beerta

Het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Oldambt
Postbus 175
9670 AD Winschoten

Finsterwolde, 1 juli 2022

Betreft: Voorgenomen besluit sluiting zwembad en sporthal De Hardenberg

Geacht college,

Met bezorgdheid hebben wij kennisgenomen van berichtgeving in de media[1] dat bij uw college het voornemen bestaat om het zwembad De Hardenberg en daarbij tevens de sporthal te sluiten. Reden daarvoor is de taakstellende bezuiniging op sportvoorzieningen.

Met klem verzoeken wij u rekening te houden met het feit, dat de sporthal voor KC De Bouwsteen alsook voor KC De Uilenburcht van essentieel belang is voor het geven van de zo nodige lichamelijke oefening aan onze leerlingen (speerpunt van landelijk beleid).

Daarenboven krijgen de leerlingen van KC De Bouwsteen en KC De Uilenburcht zwemlessen in het zwembad De Hardenberg om zodoende de zwemvaardigheid op niveau te houden (ook een centraal aandachtspunt van het Rijk). Overigens maken ook andere scholen gebruik van deze mogelijkheid.

Wij gaan ervan uit dat wij op de hoogte gehouden worden van de voortgang in de besluitvorming (dus bij voorkeur vernemen wij dit niet uit de media).

Dit schrijven gaat in afschrift aan de gemeenteraad van de gemeente Oldambt, het bestuur van SOOOG en de GMR van SOOOG.

Hoogachtend,
Namens de oudergeledingen van MR KC De Bouwsteen en MR KC De Uilenburcht

drs. P.D. Nap,
voorzitter MR KC De Bouwsteen

E. Sebens,
voorzitter MR KC De Uilenburcht

c.c.
de gemeenteraad van de gemeente Oldambt
het bestuur van SOOOG
de GMR van SOOOG

[1] Dagblad van het Noorden, donderdag 30 juni 2022, p 22

Geachte raadsleden,

22-07-2022, Scheemda

U ontvangt deze brief naar aanleiding van het bericht over het voornemen van verkoop van zwembad De Hardenberg in Finsterwolde.

Wij stellen ons eerst even voor. Wij zijn zwemvereniging De Hardenberg uit Finsterwolde. Een groeiende vereniging met leden van 7 tot en met 34 jaar. Een vereniging die met plezier vier keer in de week gebruik maakt van zwembad De Hardenberg in Finsterwolde. Al ruim 50 jaar maakt deze vereniging gebruik van het prachtige zwembad in het dorp.

Onze leden komen uit verschillende richtingen in de gemeente juist naar Finsterwolde toe om te trainen. Leden komen uit Beerta, Westerlee, Oostwold en Scheemda. Maar zelfs van buiten onze gemeente komen leden naar ons toe. We hebben leden vanuit Muntendam en Delfzijl die bewust gekozen hebben voor onze vereniging om te genieten van de prachtige zwemsport.

Onze vereniging bestaat echter niet alleen uit een groep wedstrijdzwemmers. Wij bieden in de gemeente ook een plek aan voor mensen met een verstandelijke- en lichamelijke handicap. Deze zwemmers kunnen bij ons zwemmen/trainen in een zwembad op een fijne/goede temperatuur. Dit is met name van belang voor de lichamelijk gehandicapte om fijner te kunnen sporten/bewegen. Ook is het voor deze zwemmers fijn om gebruik te kunnen maken van een beweegbare bodem, waardoor het zwembad op wenselijke diepte ingesteld kan worden.

Het horen over een eventuele sluiting van ons prachtige en geliefde zwembad gaat ons dan ook aan het hart. Niet alleen omdat wij al jaren gebruik maken van de geweldige faciliteiten, maar ook vanwege de sociale contacten die wij als vereniging hebben opgebouwd in de omgeving van het zwembad. Wij mogen ons zeer gelukkig prijzen met de vriendschappelijke banden die wij hebben opgebouwd met het personeel van zwembad De Hardenberg. Hierin hebben wij recentelijk nog een samenwerking ondergaan. Gezamenlijk kijken we welke zwemleskinderen eventueel geschikt zouden zijn voor de zwemsport. Ook hebben we een goede band met de sporters en het personeel van sportcentrum Ron Haans.

Een eventuele sluiting van ons zwembad zal veel gevolgen hebben. Niet alleen voor onze vereniging, maar ook voor de zwemveiligheid van de kinderen in de gemeente. De zwemsport heeft het de laatste jaren moeilijk, door de terugloop van het aantal wedstrijdzwemmers tijdens en na heftige periodes rondom COVID-19. Door ons zwembad te sluiten, waar juist een grote groei gaande is van jonge zwemmers wordt de zwemsport in onze mooie provincie nog erger beschadigd.

Ons verzoek aan u is daarom als volgt. Wij willen graag dat ons zwembad in Finsterwolde openblijft. Dat wij met onze vereniging door kunnen gaan met het zwemmen op de wijze die wij gewend zijn.

Wij danken u voor uw aandacht en zien graag een reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Martijn Snoek

Trainer Z.V. De Hardenberg Finsterwolde

VV BNC
secretariaat
Klinkerweg 97
9684 AC Finsterwolde

Het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Oldambt
Postbus 175
9670 AD Winschoten

Finsterwolde, 14 juli 2022

Betreft: Sluiting zwembad en sporthal De Hardenberg

Geacht college,
In onze bestuursvergadering van 12 juli jl. hebben we met zorg kennisgenomen van uw voornemen het zwembad De Hardenberg en daarbij tevens de sporthal te sluiten met als motief de taakstellende bezuiniging op sportvoorzieningen.

Met klem verzoeken wij u rekening te houden met het feit, dat de sporthal een essentiële functie vervult voor de leerlingen van KC De Bouwsteen en KC De Uilenburcht te Beerta voor het geven van de zo nodige lichamelijke oefening aan onze leerlingen (speerpunt van landelijk beleid).

Daarenboven krijgen de leerlingen van KC De Bouwsteen en KC De Uilenburcht zwemlessen in het zwembad De Hardenberg om zodoende de zwemvaardigheid op niveau te houden (ook een centraal aandachtspunt van het Rijk). Overigens maken ook andere scholen gebruik van deze mogelijkheid.

Maar ook voor VV BNC is de sporthal van groot belang zeker wanneer in de winterperiode de velden van VV BNC niet bespeelbaar zijn en senioren en jeugdspelers gebruik maken van de sporthal. Ook werd er regelmatig een jeugdtoernooi georganiseerd door BNC voor jeugd en senioren uit de gehele omgeving. Ook werd in het kader van het Jeugd Zaalvoetbal Oost Groningen (JZOG) dankbaar gebruik gemaakt van de sporthal.

In het algemeen kan gezegd worden, dat De Hardenberg van belang is voor de leefbaarheid in het dorp Finsterwolde maar ook voor de leefbaarheid in het dorp Beerta en omgeving. Overigens was, in een nog niet eens zover gelegen verleden beleid van de gemeente om in het kader van de leefbaarheid voorzieningen te bundelen op de Hardenberg. De redenatie was dat alleen met deze bundeling de leefbaarheid in Finsterwolde en Beerta gered zou kunnen worden. En ja het zou een aantrekkingskracht uitoefenen op de toen verwachtte massale instroom van nieuwe inwoners in de Blauwe Stad.

Het komt ons als bestuur vreemd voor dat met het weghalen van het zwembad en de sporthal van De Hardenberg de leefbaarheid in Finsterwolde en Beerta gediend wordt.

Wij gaan ervan uit dat wij op de hoogte gehouden worden van de voortgang in de besluitvorming en vernemen wij nieuws bij voorkeur niet uit de media.

Dit schrijven gaat in afschrift aan de gemeenteraad van de gemeente Oldambt.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van VV BNC,

De secretaris

Raadsvergadering

Dossiernummer	1441
Extern Zaak ID	1895ESUITE724002022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	8.d
Titel	Raadsvoorstel inzake ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Eekerpolder (72400-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
8d Raadsvoorstel inzake ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Eekerpolder
8d.1 Aanvraagformulier omgevingsvergunning
8d.2 Ruimtelijke onderbouwing
8d.3 Participatieplan
8d.4 Participatieverslag
8d.5 Resultaten draagvlakonderzoek zonnepark Eekerpolder
8d.5a Bijlagen Resultaten draagvlakonderzoek zonnepark Eekerpolder
8d.6 Samenvatting kernpunten anterieure overeenkomst

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Beeldvormende raadsbijeenkomst	15 september 2022
Raadsvergadering	**28 september 2022**
Raadsvergadering	26 oktober 2022

Voorgesteld besluit

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven ten behoeve van het oprichten van een zonnepark van circa 88 hectare (inclusief circa 46 hectare landschappelijke inpassing) aan de Eekerweg in Scheemda, conform de ingediende aanvraag omgevingsvergunning.
2. Een definitieve verklaring van geen bedenkingen als afgegeven te verklaren als er tegen de ontwerpverklaring en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning geen zienswijzen zijn ingediend.

Besluit (Naar oordeelsvorming volgende raadsvergadering)

het raadsvoorstel door te schuiven naar de volgende raadsvergadering, voor oordeelsvorming.

Raadsvoorstel

Onderwerp	ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Eekerpolder
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	15 september 2022
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	72400-2022:497485
Steller	Roelof Eilders, Lammechien Hut
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer en Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	Merijn Wienk, Wilmar Reinders

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Programma zon en wind 1.0
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven ten behoeve van het oprichten van een zonnepark van circa 88 hectare (inclusief circa 46 hectare landschappelijke inpassing) aan de Eekerweg in Scheemda, conform de ingediende aanvraag omgevingsvergunning. 2. Een definitieve verklaring van geen bedenkingen als afgegeven te verklaren als er tegen de ontwerpverklaring en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning geen zienswijzen zijn ingediend.
Samenvatting	Initiatiefnemers Zonnepark Eekerweg B.V. (Solarfields) en Coöperatie Eekerpolder willen in de Eekerpolder in Scheemda een zonnepark oprichten. Op basis van het Programma zon en wind 1.0 past de locatie binnen het beleid van de gemeente. Doel van dit voorstel is de gemeenteraad te vragen een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven ten behoeve van het oprichten van een zonnepark van circa 88 hectare (inclusief circa 46 hectare landschappelijke inpassing) aan de Eekerweg in Scheemda, conform de ingediende aanvraag omgevingsvergunning.
Bijlage(n)	1. Aanvraag omgevingsvergunning (inclusief bijbehorende stukken) 2. Ruimtelijke onderbouwing 3. Participatieplan

	4. Participatieverslag 5. Resultaten draagvlakonderzoek zonnepark Eekerpolder met bijlage 6. Samenvatting kernpunten anterieure overeenkomst
AVG	ja

TOELICHTING

Inleiding

Doel:
Een verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht is nodig, om te kunnen besluiten op de aanvraag omgevingsvergunning.

Inleiding:
Initiatiefnemers Zonnepark Eekerweg B.V. (Solarfields) en Coöperatie Eekerpolder willen in de Eekerpolder in Scheemda een zonnepark oprichten. Op onderstaand kaartje is de geplande locatie aangegeven.

Motivatie

De aanvraag
Op 15 juni 2021 is door Zonnepark Eekerweg B.V. een aanvraag ingediend voor het oprichten van een zonnepark in de Eekerpolder. Op 30 juni 2021 is door aanvrager verzocht de procedure ‘on hold’ te zetten in verband met het toen nog vast te stellen Programma zon en wind 1.0. Op 28 april 2022 is gevraagd de aanvraag wederom in behandeling te nemen en is de aanvraag aangevuld.

De Eekerpolder ligt in de oksel van de N33 en de A7. Ten noorden grenst het plangebied aan het Winschoterdiep en ten zuiden aan de Eekerweg. In 2020 is op de gronden binnen de gemeente Midden-Groningen, ten zuiden van de Eekerweg, een omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een zonnepark van circa 70 hectare. Dit is fase één voor initiatiefnemers. Het deel in de gemeente Oldambt wordt door initiatiefnemers gezien als fase twee. De aanvraag betreft het oprichten van een zonnepark van circa 88 hectare, waarvan circa 42 hectare daadwerkelijk zonnepanelen zijn en de overige hectares landschappelijke inpassing betreft. Het zonnepark heeft een capaciteit van circa 0,0425 Twh (Terrawattuur)

Inhoudelijke overwegingen
Strijdigheid huidige bestemmingsplan
Het oprichten van een zonnepark is in strijd met de regels uit het geldende bestemmingsplan ‘Consolidatieplan Buitengebied’ (Buitengebied Oldambt en Buitengebied Oldambt, partiële herziening 2014). De bestemming van de gronden is ‘agrarisch met waarden’. Daarnaast is op een gedeelte van de

gronden het inpassingsplan ‘Windpark N33’ van toepassing. Hier geldt de bestemming ‘bedrijf, windturbinepark’.

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) wordt de mogelijkheid gegeven om een omgevingsvergunning te verlenen voor activiteiten die strijdig zijn met het bestemmingsplan. Dit is mogelijk indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat (artikel 2.10, tweede lid en artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo). In het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt gesteld dat deze vergunning pas kan worden verleend nadat de gemeenteraad heeft verklaard daartegen geen bedenkingen te hebben. De verklaring van geen bedenkingen kan alleen worden geweigerd als de activiteit in strijd is met een goede ruimtelijke ordening (artikel 6.5 van de Bor).

Bij raadsbesluit zijn categorieën van gevallen aangewezen, waarvoor geen verklaring van een bedenkingen is vereist (vastgesteld op 20 april 2011 en op 19 april 2012 gewijzigd). De aanvraag valt niet onder een van deze categorieën. Er is dus een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad noodzakelijk.

Rijkscoördinatieregeling
Op grond van artikel 9, eerste lid, onder b van de Elektriciteitswet van 1998 is het Rijk in beginsel vergunningverlenende instantie voor zonneparken van ten minste 50 MW. Indien er redelijkerwijs niet te verwachten valt dat toepassing van de Rijkscoördinatieregeling de procedure in betekenende mate zal versnellen of dat er geen andere aanmerkelijke voordelen zijn, kan volgens het vierde lid van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998 de Rijkscoördinatieregeling buiten toepassing verklaard worden. Het Rijk heeft op 13 juli 2022 laten weten dat de Rijkscoördinatieregeling buiten toepassing is verklaard. Waarmee de gemeente het bevoegde gezag is.

Ruimtelijke onderbouwing
Voor de realisatie van het zonnepark is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. Deze ruimtelijke onderbouwing voldoet aan de daaraan gestelde eisen en bevat alle onderwerpen die nodig zijn ter beoordeling van de aanvraag. De aanvraag is getoetst aan rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. De conclusie is dat het initiatief voldoet. De conclusies in de ruimtelijke onderbouwing worden door ons onderschreven. Hieronder wordt aangegeven waarom het initiatief past binnen het beleid.

Toetsing provinciaal beleid
Op grond van artikel 2.42.1, tweede lid, onder f van de geconsolideerde Omgevingsverordening provincie Groningen 2022 kan een bestemmingsplan voorzien in het plaatsen van een zonnepark voor een periode van maximaal 30 jaar op door ons, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie aangewezen locaties, mits de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.

Voor het zonnepark is de maatwerkmethode doorlopen onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur. Tevens is inzicht geboden in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark. Gelet op het voorgaande heeft de provincie geconcludeerd dat in dit geval is voldaan aan de voorwaarden op grond waarvan een locatie in het buitengebied kan worden aangewezen voor het plaatsen van een tijdelijk zonnepark.

Dit besluit van de provincie is bekend gemaakt op 15 juni 2022 in het Provinciaal blad.

Toetsing gemeentelijk beleid
Het gemeentelijk beleid is vastgelegd in het Programma zon en wind 1.0, vastgesteld door de gemeenteraad op 31 januari 2022. Het geplande zonnepark ligt in een gebied dat is aangemerkt als kansrijke locatie voor de opwekking van zonne-energie in Oldambt.

In navolgende wordt het plan getoetst aan de toetsingscriteria zoals opgenomen in het Programma zon en wind 1.0;

1. *Het initiatief moet een bijdrage leveren aan de opgave tot 2030. We willen liever één groot park goed ingebed dan vele verspreide parken.*

Tot 2030 wil de gemeenteraad meewerken aan 100 hectare zon. Dit initiatief omvat circa 42 hectare en past daarmee binnen deze gestelde maximale hoeveelheid hectares tot 2030. Dit park komt te liggen naast een al vergund zonnepark in de gemeente Midden-Groningen. En de reeds gerealiseerde windmolens van het windmolenpark N33. Ten aanzien van de landschappelijke inpassing hebben diverse maatwerkgesprekken plaatsgevonden en dit heeft geresulteerd in afspraken over de landschappelijke inpassing.

2. *De locatie van het initiatief moet geschikt zijn en getoetst aan de voorwaarden die zijn beschreven in de paragrafen 5.2 tot en met 5.5 van het Programma zon en wind 1.0.*

    - *Het zonnepark moet zijn gelegen op kansrijke locaties als bedoeld in paragraaf 3.6 van het Programma*

      Het geplande zonnepark ligt in een gebied dat is aangemerkt als kansrijke locatie voor de opwekking van zonne-energie in Oldambt. Het gebied heeft een groene plus wat betekent dat er ruimte is voor zonne-energie.
    - *De historische landschapsstructuur*

      Het zonnepark gaat niet ten koste van bestaande structuren in het landschap, zoals kavelstructuren, houtsingels en sloten. Ook gaat het niet ten kosten van (beschermde / karakteristieke) dorpsgezichten. Dit alles is beschreven in de ruimtelijke onderbouwing en bijgevoegde landschappelijke inpassing.
    - *Afstand tot ruimtelijke elementen*

      Het zonnepark valt niet in een gebied dat is aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en komt niet in de directe nabijheid van historische Oldambtster boerderijen. In het gebied staan geen woningen, waardoor de woonkwaliteit niet verslechtert. De Eekerweg wordt aan de openbaarheid onttrokken (hiervoor volgt een separaat raadsvoorstel), en er wordt een fietspad aangelegd langs de dijk van het Winschoterdiep.

      Het park ligt op voldoende afstand van de grens met Duitsland en er wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het LOFAR buitenstation bij Nieuwolda. Hiervoor worden in de omgevingsvergunning voorwaarden gesteld aan het soort omvormers zodat deze geen negatieve effecten uitstralen.

    - *Een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering*

      Hiervoor zijn uitgebreide maatwerkgesprekken gevoerd tussen gemeente, provincie, Coöperatie en Solarfields. De afspraken zijn opgenomen in de landschappelijke inpassing. Circa 46 hectare wordt landschappelijk ingericht. De landschappelijke inpassing is onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing welke onderdeel uitmaakt van de te verlenen omgevingsvergunning.

    - *Aansluiten aan bestaande projecten*

      Het initiatief sluit aan bij de reeds verleende vergunning voor een zonnepark aan de kant van Midden-Groningen van de Eekerweg (tussen de spoorlijn en de Eekerweg). Daarnaast zijn in dit gebied de windmolens van het Windpark N33 geplaatst. Ten aanzien van de capaciteit van het netwerk kan aangegeven worden dat in dit park een omgevingsvergunning is aangevraagd voor het realiseren van een transformatorstation. Deze procedure loopt nog. Het zonnepark kan aangesloten worden op dit transformatorstation.

    - *Grenzend aan initiatieven van buurgemeenten*

      Zoals eerder aangegeven sluit het aan bij het zonnepark zoals dat is verleend door de gemeente Midden-Groningen en het Windpark N33.

    - *Aansluiten bij een ruimtelijke aanleiding in het landschap*

      Het park ligt in de oksel tussen de N33 en de A7, tussen de spoorlijn en het

Winschoterdiep. In het gebied zijn zoals aangegeven al de windmolens geplaatst. Daarnaast zijn er in dit gebied gasstations aanwezig en lopen er hoogspanningsleidingen door het gebied.

- *Overige algemene aandachtspunten*

  Het zonnepark is tijdelijk. De omgevingsvergunning wordt tijdelijk verleend voor een periode van 30 jaar. Na verwijdering van het zonnepark wordt het gebied in de oorspronkelijke staat teruggebracht. Na 30 jaar is de bestemming en het gebruik weer zoals het nu is, 'agrarisch'.
  De structuur en waterdoorlatendheid van de bodem blijft onaangetast en wordt waar mogelijk verbeterd. Zie hiervoor de afspraken in de landschappelijke inpassing en de afspraken met het Waterschap in de waterparagraaf.
  Andere koppelkansen van dit park zijn een ecologische plus aan het gebied. Zie hiervoor ook de landschappelijke inpassing en qua toeristische mogelijkheden de aanleg van een fietspad langs de dijk van het Winschoterdiep. Dit fietspad blijft na 30 jaar wel bestaan.

3. *Aanvullende toetsingscriteria; afrastering en directe omgeving*

De voorkeur van de gemeente gaat uit naar sloten en/of heggen. Maar verzekeringstechnisch is dit niet te realiseren. Daarom komt er een hekwerk in een donkere kleurstelling. Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden voor kleine dieren om onder het hekwerk door te kunnen. Daarom wordt 20 centimeter vanaf het maaiveld vrijgehouden.

Conclusie: de aanvraag past binnen de in het Programma zon en wind 1.0 gestelde toetsingscriteria en past binnen de 100 hectare waaraan de gemeente tot 2030 wil meewerken.

Opruimfonds
Bij de behandeling van de vaststelling van het Programma zon en wind 1.0 heeft de gemeenteraad aangegeven het belangrijk te vinden dat na 30 jaar de kosten voor het opruimen van het park zijn voor de exploitant van het park (tenzij anders overeengekomen). Dit is ook opgenomen in het Programma zon en wind 1.0. In de omgevingsvergunning wordt de voorwaarde opgenomen dat het zonnepark na afloop van de termijn van 30 jaar weer wordt opgeruimd en dat het terrein in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht. De initiatiefnemer is dit ook overeengekomen met de eigenaren van de percelen grond. Daarnaast is in een anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer hierover een regeling opgenomen.

De regeling houdt het volgende in: Solarfields verplicht zich om een bankgarantie te stellen bij een bank/verzekeraar. Deze bankgarantie wordt gesteld vanaf het tiende exploitatiejaar tot een jaar nadat ten behoeve van het zonnepark gevestigde opstalrecht is beëindigd. Solarfields verplicht zich eveneens richting gemeente uitvoering te geven aan de afspraken tegenover de grondeigenaren. Daarnaast is een boetebeding opgenomen bij niet nakoming.

Conclusie: er is aan de voorwaarde voldaan dat er een garantie is dat na 30 jaar de kosten voor het opruimen van het park geborgd zijn.

Ladder
We willen zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte in onze gemeente. Bij de toetsing van initiatieven wordt de zonneladder toegepast. De voorkeur gaat uit naar het benutten van daken van bestaande gebouwen (trede één). Er wordt ook in de gemeente Oldambt steeds meer gebruik gemaakt van zon op dak, maar de ruimte op daken is beperkt. De tweede trede biedt ruimte aan lokale initiatieven. Op dit moment zijn er geen lokale initiatieven. De derde trede gaat over grootschalige ontwikkelingen. Het initiatief voor dit zonnepark is een initiatief op de derde trede.

Conclusie: de bedoeling is om in eerste instantie zoveel mogelijk daken te benutten voor het opwekken van zonne-energie. Maar ook met een stevige inzet op deze locaties kunnen we de klimaatdoelen niet halen. Daarom zijn ook in onze gemeente grootschalige ontwikkelingen onvermijdelijk. We blijven zonnepanelen op daken stimuleren. Maar om aan de doelstelling van 100 hectare zon te voldoen, wordt voorgesteld aan dit initiatief voor een zonnepark in de Eekerpolder mee te werken.

Landschappelijke inpassing

Over de landschappelijke inpassing zijn diverse maatwerkgesprekken gevoerd tussen initiatiefnemer, gemeente en provincie. Daarbij was ook de gemeente Midden-Groningen betrokken. De resultaten van deze gesprekken zijn verwoord in de landschappelijke inpassing welke onderdeel is van de te verlenen omgevingsvergunning. Kerndoel is de realisatie van een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit met voldoende waarborg voor de ontwikkeling van flora en fauna. De realisatie en het beheer van de landschappelijke inpassing wordt als voorwaarde in de omgevingsvergunning opgenomen.

Zonnepark Eekerpolder beoogt de realisatie van een duurzame energieopwekking langs de Eekerweg op grondgebied van de gemeente Oldambt en de gemeente Midden Groningen. In samenhang met de reeds bestaande windturbines en het hoogspanningstracé zal deze ontwikkeling het agrarisch karakter van de Eekerpolder veranderen in een energielandschap. Dit energielandschap verhoudt zich niet met het huidig (neven-) gebruik van de Eekerweg als onderdeel 'dorpsommetje', vandaar zal de Eekerweg worden afgesloten als openbare route. Het langzame verkeer wordt 'overgeheveld' naar een nieuw aan te leggen fiets/voetpad langs de dijk van het Winschoterdiep voor recreatief/toeristisch gebruik en de Eekerweg blijft dan alleen toegankelijk voor onderhoud windturbines en zonnepark of incidenteel agrarisch verkeer.

Het zonnepark wordt door de aanleg van robuuste landschappelijke zones langs de randen van het terrein optimaal ruimtelijk ingepast. Deze landschappelijke inrichting moet het zonnepark bij zichtlijnen vanuit de trein en vanaf het fiets/voetpad langs de dijk camoufleren. Het is echter niet de bedoeling het zonnepark volledig te verstoppen achter een 'muur van groen', mede daarom wordt het zonnepark plaatselijk ook doorsneden door een open landschappelijke zone. Door een dergelijke ruimtelijke ingreep blijft ruimtelijke impact van dit soort energielandschappen op een bijzondere wijze zichtbaar en beleefbaar, terwijl de landschappelijke inrichting bovendien de kwaliteit en variatie van flora en fauna in het gebied zal verbeteren. De initiatiefnemers van het zonnepark zullen de landschappelijke inpassing zoals overeengekomen tijdens de maatwerkgesprekken nader uitwerken, realiseren en vervolgens ook adequaat beheren en onderhouden zoals is vastgelegd in de anterieure overeenkomst met de gemeente Oldambt.

Conclusie: er wordt aan de voorwaarde van een duurzame landschappelijke inpassing voldaan.

50% Lokaal eigendom
Een voorwaarde in het Programma zon en wind 1.0 is dat het initiatief voor 50% lokaal in eigendom is. Hiervoor is de coöperatie Eekerpolder opgericht. De coöperatie Eekerpolder wordt voor 50% eigenaar van het zonnepark. Inwoners van de gemeente Oldambt kunnen (laagdrempelig) lid worden van de coöperatie. Opbrengsten uit het zonnepark worden besteed aan publieke doelen (duurzame ontwikkeling, leefbaarheid of natuur). Deze afspraken zijn vastgelegd in de statuten van de coöperatie en in de anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer.

Mocht het om wat voor reden dan ook niet lukken voor de coöperatie om 50% eigendom te krijgen wordt er een gebiedsfonds opgericht. Dit gebiedsfonds komt in beheer bij de gemeente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer. Onder andere is hierin vastgelegd dat als een gebiedsfonds aan de orde is, een onafhankelijke deskundige de hoogte van de afdracht zal gaan bepalen.

Conclusie: aan de voorwaarde 50% lokaal eigendom wordt voldaan. Streven is 50% eigenaarschap voor de coöperatie waarvan minimaal 40% deelnemers uit Oldambt moeten zijn. Lukt dit niet voor de ingebruikname van het zonnepark, dan komt er een gebiedsfonds. Daarmee wordt aan de voorwaarde van 50% lokaal eigendom voldaan.

Draagvlakonderzoek
Er is draagvlakonderzoek uitgevoerd naar dit initiatief. Eigenlijk had het draagvlakonderzoek in het begin van het proces moeten plaatsvinden. Dat is niet gebeurd. Omdat een draagvlakonderzoek wel een van de voorwaarden is in het Programma zon en wind 1.0 is het draagvlakonderzoek alsnog uitgevoerd in juli 2022.

Samenvatting draagvlakonderzoek:
Bijna de helft (49%) van de respondenten is (sterk) voor het plan, tegenover 33% die (sterk) tegen is.

<u>Bekendheid & betrokkenheid plannen</u>
Van de inwoners die hebben deelgenomen is ongeveer de helft (49%) bekend met het plan voor het

zonnepark Eekerpolder. Van diegenen die deels bekend waren met het plan, geeft wederom bijna de helft (49%) aan onvoldoende betrokken te zijn door de initiatiefnemers. Om de bekendheid van het plan en de betrokkenheid te verbeteren, geven de inwoners de voorkeur aan informatie via kranten of huis-aan-huisbladen, informatiebrieven en nieuwsbrieven. Wat betreft de locatie vindt de helft (52%) de locatie Eekerpolder geschikt (tegenover 32% die de locatie ongeschikt acht).

Meeprofiteren
Meeprofiteren is (zeer) belangrijk voor 8 van de 10 respondenten (79%).
Het meest interessant voor meer dan de helft van de respondenten zijn de opties voor het algemeen belang van de inwoners: onderhoud van publieke voorzieningen, zoals zwembaden en dorpshuizen (66%), gevolgd door financiering voor lokale initiatieven en verenigingen (51%).

Duurzame energie
Bijna 9 van de 10 respondenten (85%) is (sterk) voor duurzame energie in het algemeen en 84% is specifiek (sterk) voor zonne-energie. Deze neiging is ook terug te zien in het aantal respondenten dat ontwikkeling in zijn/haar omgeving volgt: bijna 7 van de 10 respondenten (69%).

Conclusie: op grond van de resultaten van het draagvlakonderzoek is er voldoende draagvlak voor het plan van het zonnepark in de Eekerpolder.

Processtappen
In het Programma zon en wind 1.0 zijn een aantal processtappen benoemd. In het navolgende wordt beschreven in hoeverre aan deze processtappen is voldaan.

1. Stap 1; initiatieffase

   De initiatiefnemer heeft al lange tijd het idee om een zonnepark te realiseren in de Eekerpolder. In de gemeente Midden-Groningen is hiervoor in 2020 al de vergunning verleend. Omdat het bij onze gemeente langer duurde om beleid op te stellen, kon er in de gemeente Oldambt niet eerder een vergunning worden aangevraagd, dan nadat het Programma zon en wind 1.0 was vastgesteld door de gemeenteraad. De Coöperatie Eekerpolder was direct bij het initiatief betrokken. In de initiatieffase zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd. Er is een participatieverslag opgesteld van alle participatiemomenten.

   Deze fase is afgesloten met een besluit van de gemeente om al dan niet de volgende fase in te zetten. Dit besluit heeft het college genomen op 29 maart 2022.

2. Stap 2; Programmafase

   In het Programma zon en wind 1.0 is het in deze fase dat de omgeving actiever betrokken wordt bij het plan. Initiatiefnemer is ‘trekker’ en participanten zijn omwonenden en dorpsverenigingen. Ook andere organisaties op het gebied van natuur, landbouw en landschap kunnen meedoen. Ook wordt in deze fase een procesparticipatieplan opgesteld en een programma van eisen over de inrichting van het zonnepark en het beheer en onderhoud.

   Zoals eerder aangegeven zijn niet alle stappen door initiatiefnemer en de Coöperatie in de juiste volgorde gezet. Zoals ook eerder aangegeven had dit als oorzaak dat het initiatief voor het park aan de kant van Midden-Groningen al in een verdere fase was en de gemeente Oldambt nog geen beleid had vastgesteld. Ondanks dat niet alle onderdelen in de verschillende stappen in de juiste volgorde zijn gezet, zijn wel alle onderdelen gedaan. Zo ook deze programmafase. Er is een participatieplan en participatieverslag opgesteld (zie bijlagen). Initiatiefnemer en de Coöperatie hebben op verschillende manieren de omgeving betrokken bij de plannen.

   Voor het landschappelijk inpassingsplan is een programma van eisen opgesteld en tijdens de verschillende maatwerkgesprekken is dit nader ingevuld en zijn er nadere afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud. Deze afspraken zijn vastgelegd in het landschappelijk inpassingsplan welke is bijgevoegd bij de ruimtelijke onderbouwing. Hierin zijn ook de gemaakte afspraken over beheer en onderhoud opgenomen.

3. Stap 3; Ontwerpfase

In de ontwerpfase wordt de omgevingsvergunning aangevraagd. Projectparticipatie wordt nader uitgewerkt. De fase eindigt met het al dan niet verlenen van de vergunning. In deze fase zitten we nu. Het aanvragen van de verklaring van geen bedenkingen en hierna het ter inzage leggen van de ontwerp verklaring van geen bedenkingen en ontwerp omgevingsvergunning is hier onderdeel van.

Conclusie: hoewel de volgorde onjuist was en daarmee de omgeving wellicht het gevoel heeft voor een voldongen feit te staan, zijn wel alle stappen gezet en is de omgeving op verschillende momenten bij het proces betrokken. De locatie Eekerpolder is vanwege het feit dat de windmolens er staan, de gemeente Midden-Groningen een vergunning heeft verleend voor een zonnepark ten zuiden van de Eekerweg en de aanwezigheid van het gasstation en de hoogspanningsleidingen een landschap waarin een zonnepark prima past. Er zijn weinig direct omwonenden die hinder ondervinden van het zonnepark of uitkijken op het zonnepark. In het Programma zon en wind 1.0 is deze locatie als meest geschikte locatie aangeduid. Daarom wordt voorgesteld mee te werken aan dit initiatief. Ook gelet op de uitkomsten van het draagvlakonderzoek blijkt dat er voldoende draagvlak is voor het zonnepark in de Eekerpolder.

Argumenten

Beslispunt één.

De vergunning kan worden verleend, aangezien de realisatie van de zonnepanelen niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening hetgeen blijkt uit de aanvraag en bijbehorende ruimtelijke onderbouwing. Op basis hiervan is het mogelijk om een omgevingsvergunning te verlenen voor het gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan en hiermee het zonnepark te realiseren:

- de aanvrager heeft bij de aanvraag omgevingsvergunning een ruimtelijke onderbouwing gevoegd, waarin wordt aangegeven waarom de omgevingsvergunning verleend kan worden.
- de ingediende ruimtelijke onderbouwing bevat alle relevante onderdelen en deze zijn naar behoren verwoord. Zo is onder andere aangetoond, dat wordt voldaan aan de landschappelijke inpasbaarheid van het plan en op welke manier het lokaal eigendom is geborgd. Voor overige inhoudelijke gronden wordt verwezen naar de bijgevoegde ruimtelijke onderbouwing.
- een draagvlakonderzoek is uitgevoerd. De resultaten laten zien dat er voldoende draagvlak is voor het plan.

Beslispunt twee.

Wanneer er geen zienswijzen worden ingediend, zal ons voornemen om medewerking te verlenen niet wijzigen en is er tevens geen grond om de gemeenteraad voor te stellen een gewijzigde verklaring van geen bedenkingen af te geven. Om deze redenen stellen wij u voor om, wanneer geen zienswijzen worden ontvangen, de ontwerpverklaring aan te merken als definitieve verklaring van geen bedenkingen.

Betrokkenheid (externe) partners

Communicatie en burgerparticipatie

De ontwerpverklaring van geen bedenkingen wordt samen met de ontwerp besluit omgevingsvergunning gepubliceerd en ter inzage gelegd. Tevens wordt er aangegeven op welke wijze er zienswijzen kunnen worden ingediend.

Indien er zienswijzen worden ingediend wordt de gemeenteraad hiervan op de hoogte gesteld. In het alsdan aan de gemeenteraad voor te leggen verzoek om afgifte van een definitieve (weigering) verklaring van geen bedenkingen, wordt dan ingegaan op deze zienswijzen. Het definitieve besluit omgevingsvergunning en definitieve (weigering) verklaring van geen bedenkingen wordt gepubliceerd op de gebruikelijke manier. Het wordt digitaal beschikbaar gesteld via de website www.ruimtelijkeplannen.nl en wordt medegedeeld aan de diegenen die zienswijzen naar voren hebben gebracht, door het toesturen van het besluit.

Consequenties

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Indien de gemeenteraad geen verklaring van geen bedenkingen afgeeft, dient de omgevingsvergunning te worden geweigerd wegens het gebruiken van gronden in strijd met het bestemmingsplan en een goede

ruimtelijke ordening. De verklaring van geen bedenkingen gaat over de activiteit handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening (afwijken van het bestemmingsplan). Een verklaring van geen bedenkingen kan slechts geweigerd worden in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

Onlangs is bekend geworden (ruimtelijke economisch perspectief voor de A7/N33 regio) dat de Eekerpolder is aangewezen als onderzoeksgebied voor bedrijven die kavels vragen van meer dan 20 hectare. Bij dit onderzoek wordt onder andere meegenomen dat er in het gebied grote windmolens staan en grote zonneparken gepland staan.

Integrale consequenties

Algemene (maatschappelijke) consequenties
Het realiseren van zonneparken roept soms emoties op in de samenleving. In het voortraject is geprobeerd de omgeving te betrekken bij de plannen voor het zonnepark. Er zijn informatie avonden georganiseerd, nieuwsbrieven gemaakt en er zijn gesprekken geweest met de verschillende dorpsbelangenverenigingen. Zoals in het voorstel is aangegeven is voor de realisatie van het zonnepark een ruimtelijke onderbouwing opgesteld. Deze ruimtelijke onderbouwing voldoet aan de daaraan gestelde eisen en bevat alle onderwerpen die nodig zijn ter beoordeling van de aanvraag.

Juridische consequenties
Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning en de ontwerpverklaring van geen bedenkingen worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. Een ieder kan zienswijzen naar voren brengen over het ontwerpbesluit omgevingsvergunning en het besluit op de vraag om het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen. Tegen de uiteindelijke beschikking kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank en vervolgens bestaat de mogelijkheid om in hoger beroep te gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Personele consequenties
Niet van toepassing.

Financiële consequenties
Er is een planschade overeenkomst ondertekend over mogelijke planschade die het plan met zich mee brengt. Ten aanzien van het opruimen van de zonnepanelen na dertig jaar zijn afspraken gemaakt in een anterieure overeenkomst. De eventuele kosten zijn hiermee voor de initiatiefnemer.
De kosten voor aanleg en onderhoud fietspad zijn voor initiatiefnemer. Ook hierover zijn afspraken gemaakt in de anterieure overeenkomst.

Vervolg

Op de aanvraag omgevingsvergunning dient officieel uiterlijk 13 oktober 2022 te worden besloten (het betreft hier een termijn van orde). Na raadsbesluit wordt het ontwerpbesluit en het besluit op de vraag om het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen zes weken ter inzage gelegd. Indien er geen zienswijzen worden ingediend dient het besluit binnen vier weken na afloop van de ter inzage ligging te worden genomen.

Winschoten 30 augustus,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 augustus 2022

Besluit

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven ten behoeve van het oprichten van een zonnepark van circa 88 hectare (inclusief circa 46 hectare landschappelijke inpassing) aan de Eekerweg in Scheemda, conform de ingediende aanvraag omgevingsvergunning.
2. Een definitieve verklaring van geen bedenkingen als afgegeven te verklaren als er tegen de ontwerpverklaring en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning geen zienswijzen zijn ingediend.

Datum raadsvergadering
28 september 2022

Onderwerp
ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Eekerpolder

Agendapunt

Zaaknummer
72400-2022

Winschoten, 28 september 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Formulierversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Algemeen

Aanvraagnummer	6164963
Aanvraagnaam	Zonnepark Eekerpolder-Oldambt
Uw referentiecode	244
Ingediend op	15-06-2021
Soort procedure	Reguliere procedure
Projectomschrijving	Aanvragen van vergunning voor zonnepark Eekerpolder-Oldambt
Opmerking	Wordt op een later moment toegevoegd
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Nee
Persoonsgegevens openbaar maken	Nee
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	RO / LIP / TT
Bijlagen n.v.t. of al bekend	AERIUS

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Oldambt
Bezoekadres:	Gemeente Oldambt Johan Modastraat 6 9671 CD Winschoten
Postadres:	Gemeente Oldambt Postbus 175 9670 AD Winschoten
Telefoonnummer:	0597 - 482 000
Faxnummer:	0597 420 093
E-mailadres:	info@gemeente-oldambt.nl
Website:	www.gemeente-oldambt.nl
Bereikbaar op:	werkdagen van 8:30 tot 12:30 uur

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Bouwwerk ten behoeve van het verkeer, de infrastructuur of openbare voorziening plaatsen

- Bouwen

Bijlagen

Kosten

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer	65246942
Vestigingsnummer	000033987963
(Statutaire) naam	Solarfields Projecten B.V.
Handelsnaam	Solarfields

2 Contactpersoon

Geslacht	☑ Man ☐ Vrouw
Voorletters	JJ
Voorvoegsels	-
Achternaam	Veenboer
Functie	Projectmanager

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	9726AH
Huisnummer	4
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Emmasingel
Woonplaats	Groningen

4 Correspondentieadres

Adres	Emmasingel 4 9726AH Groningen

5 Contactgegevens

Telefoonnummer	0614645461
Faxnummer	-
E-mailadres	jp.veenboer@solarfields.nl

6 Akkoordverklaring

Akkoordverklaring	☑ Hierbij verklaar ik dat ik de aanvraag/melding naar waarheid heb ingevuld, dat ik correspondentie over mijn aanvraag/melding wil ontvangen op het door mij opgegeven e-mailadres of op het door mij opgegeven adres van de berichtenbox en dat ik weet dat er kosten verbonden kunnen zijn aan het indienen van een aanvraag.

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente	Oldambt
Kadastrale gemeente	Scheemda
Kadastrale sectie	I
Kadastraal perceelnummer	728
Bouwplannaam	Eekerpolder-Oldambt
Bouwnummer	244
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☑ Ja ☐ Nee
Specificatie locatie	Scheemda I 728 Scheemda I 730 Scheemda I 1305 Scheemda I 544 Scheemda I 1317 Scheemda I 1312 Scheemda I 1307 Scheemda I 3 Scheemda I 1319 Scheemda I 1322 Scheemda I 1323 Scheemda I 15

2 Eigendomssituatie

Eigendomssituatie van het perceel	☐ U bent eigenaar van het perceel ☐ U bent erfpachter van het perceel ☑ U bent huurder van het perceel ☐ Anders

3 Toelichting

Eventuele toelichting op locatie	Zonnepark Eekerpolder-Oldambt.

Bouwen

Bouwwerk ten behoeve van het verkeer, de infrastructuur of openbare voorziening plaatsen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	Aanleg van zonnepanelen
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	901000

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	150

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☑ Ja ☐ Nee
Hoeveel hele jaren blijft het bouwwerk op de locatie bestaan?	30
Hoeveel maanden?	0

7 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	agrarisch
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	opwek duurzame energie

8 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst	-	-	-
Cel	-	-	-
Gezondheidszorg	-	-	-
Industrie	-	-	-
Kantoor	-	-	-
Logies	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Sport	-	-	-
Winkel	-	-	-
Overige gebruiksfuncties	-	-	-

9 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	-	-
- Plint gebouw	-	-
- Gevelbekleding	-	-
- Borstweringen	-	-
- Voegwerk	-	-
Kozijnen	-	-
- Ramen	-	-
- Deuren	-	-
- Luiken	-	-
Dakgoten en boeidelen	-	-
Dakbedekking	-	-

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

Zonnepanelen
Onderconstructie
Transformator stations
Omvormers

10 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- [x] Ja
- [ ] Nee

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
AERIUS berekeing	P03913 AERIUS Eekerweg Oldambt.pdf	Anders	15-06-2021	In behandeling

Kosten

Bouwen

Bouwwerk ten behoeve van het verkeer, de infrastructuur of openbare voorziening plaatsen

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)?	0

Projectkosten

Wat zijn de geschatte kosten voor het totale project in euro's (exclusief BTW)?	0

Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Eekerpolder

Gemeente Oldambt

Definitief

BRO
Ruimte om in te leven

colofon

titel rapport
Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Eekerpolder

datum
11 juli 2022

projectnummer
P03913

opdrachtgever
Solarfields en Coöperatie Eekerpolder

BRO
Projectleider
RTa
Projectteam
TAu

bron Kaft
Sebastian Ganso via Pixabay

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

BRO
Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Vigerend bestemmingsplan 4
1.3 Opbouw ruimtelijke onderbouwing 4

2 Gebieds- en projectprofiel 5
2.1 Gebiedsprofiel 5
2.2 Projectprofiel 6

3 Beleid 9
3.1 Rijksbeleid 9
3.1.1 Nationale Omgevingsvisie 9
3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) 9
3.1.3 Klimaatakkoord 10
3.1.4 Gedragscode zon op land 10
3.1.5 Ladder voor duurzame verstedelijking 11
3.2 Provinciaal beleid 12
3.2.1 Provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 12
3.3 Regionaal beleid 15
3.3.1 Regionale Energiestrategie Groningen 15
3.4 Gemeentelijk beleid 16
3.4.1 Omgevingsvisie 2017 Oldambt 16
3.4.2 Programma zon en wind 1.0 (versie november 2021) 16

4 Onderzoek 19
4.1 M.e.r.-beoordeling 19
4.2 Milieuaspecten 19
4.2.1 Bodem 19
4.2.2 Geluid (wegverkeerslawaai) 19
4.2.3 Luchtkwaliteit 19
4.2.4 Geur 20
4.2.5 Externe veiligheid 20
4.2.6 Milieuzonering 21
4.2.7 Archeologie en cultuurhistorie 22
4.2.8 Flora en fauna 23
4.2.9 Leidingen en infrastructuur 24
4.2.10 Verkeerskundige aspecten 24
4.2.11 Waterparagraaf 25
4.2.12 Niet gesprongen explosieven (NGO) 26

5 Uitvoerbaarheid 27
5.1 Economische uitvoerbaarheid 27
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 27
5.2.1 Omgevingsdialoog/Participatie 27
5.2.2 Financiële participatie 27
5.2.3 Procedure omgevingsvergunning 28

Reflectierapport 33

Bijlagen
Bijlage 1: Landschappelijke inpassing
Bijlage 2: Quickscan flora en fauna
Bijlage 3: Aerius-berekening
Bijlage 4: Waterparagraaf
Bijlage 5: Reflectierapport

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemers Zonnepark Eekerweg BV (onderdeel van Solarfields) en Coöperatie Eekerpolder willen op een deel van de gronden, onder en nabij het windpark N33, gelegen aan de Eekerweg, een zonnepark oprichten (van circa 90 hectare) ter plaatse van de agrarische (weide) gronden. De ontwikkeling sluit hierbij aan op recente ontwikkelingen in dit gebied langs de N33 en het windpark. In 2020 is op de gronden binnen de gemeente Midden-Groningen, ten zuiden van de Eekerweg, een omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een zonnepark van circa 68 hectare, Initiatiefnemers (Solarfields en Energie Coöperatie Eekerpolder) zijn voornemens het zonnepark in zijn totaliteit te realiseren en ten behoeve van de gronden ten noorden van de Eekerweg een juridisch-planologische procedure te doorlopen. De locatie is gekozen op basis van het gemeentelijk beleid en de landschappelijke kenmerken binnen de gemeente Oldambt. Blijkens uitgebreid landschappelijke onderzoek is onderhavige locatie één van de aangewezen kansrijke locatie voor de opwekking van duurzame energie. Binnen het plangebied zijn delen van de gronden bestemd voor het windturbinepark N33 en is ten zuiden van het projectgebied een zonnepark vergund op gronden van Midden-Groningen.

Het zonnepark kan vele huishoudens van (duurzame) energie voorzien. Naast de realisatie van het zonnepark zal de locatie ook landschappelijk worden ingepast, welke een bijdrage kan leveren aan de aanwezige landschapsstructuren en waarden. Hierbij is ook specifiek aandacht besteed aan het principe meervoudig ruimtegebruik.

Het voornemen is niet in overeenstemming met het ter plaatse geldende bestemmingsplan ‘Consolidatieplan Buitengebied’ (gemeente Oldambt). In figuur 1 is een uitsnede van het vigerende bestemmingsplan opgenomen, met daarin een globale aanduiding van het plangebied. Voor de realisatie van het zonnepark dient derhalve een omgevingsvergunning ten behoeve van het afwijken van het geldende bestemmingsplan te worden aangevraagd. Daarbij wordt toepassing gegeven aan artikel 2.12, eerste lid, sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Ten behoeve van de omgevingsvergunningaanvraag, dient een ruimtelijke onderbouwing te worden opgesteld waarin aangetoond wordt dat het initiatief in overeenstemming met het beginsel van een goede ruimtelijke ordening is. De voorliggende ruimtelijke onderbouwing voorziet hierin.

Initiatiefnemers

Het zonnepark Eekerpolder is door de Coöperatie Eekerpolder samen met duurzame energieproducent Solarfields opgestart, waarbij de coöperatie als mede-eigenaar zal deelnemen in het zonnepark. Het zonnepark wordt dus op basis van gelijkwaardigheid ontwikkeld.

Solarfields levert een bijdrage aan de energietransitie in Nederland door aan ontwikkeling van grondgebonden zonneparken te werken. Solarfields is een producent van duurzame energie en realiseert hiervoor onder meer zonne-energiesystemen. Het bedrijf is marktleider op het gebied van grootschalige grondgebonden zonneparken. Solarfields realiseert zonneprojecten op verschillende locaties zoals grond, daken, oude vuilstortlocaties en parkeerplaatsen. Allemaal met het doel om Nederland verder te verduurzamen en schone energie te produceren. Binnen tien jaar voorziet Solarfields ruim 1 miljoen huishoudens in Nederland van duurzame energie. De uitgangspunten om zonneparken te realiseren zijn: goed overleg met omwonenden, grondeigenaren, overheden, zorgvuldigheid in procedures en lokale betrokkenheid.

Coöperatie Eekerpolder is in juli 2020 opgericht door bewoners uit Midden-Groningen Voor de ontwikkeling in Oldambt zijn bewoners uit Oldambt aangesloten. Coöperatie Eekerpolder heeft adviesbureau Stel in de arm genomen voor technische, financiële en juridische advisering. Hierdoor heeft cooperatie de relevante kennis en ervaring ter beschikking om belangrijke beslissingen te maken over het zonnepark, de investeringen en de samenwerking met Solarfields.

Opgave

Het opwekken van zonne-energie levert een belangrijke bijdrage aan het Klimaatakkoord waarvan de landelijke doelstelling is bepaald op een CO2-reductie van 49% in 2030 en CO2-neutraliteit in 2050. De provincie Groningen heeft een ambitieus energieprogramma. Gestreefd wordt naar een aandeel hernieuwbare energie van 21% in 2020, oplopend naar 60% in 2035 en uiteindelijk resulterend in 100% hernieuwbare energie in 2050. Dit vraagt om versnelling op het gebied van energiebesparing en de ontwikkeling van hernieuwbare energie (wind, zon, biomassa). De gemeente Oldambt heeft daarnaast het streven om tot 2030 100 hectare zonnevelden te realiseren, zoals vastgelegd in het ‘programma Zon en Wind 1.0’.

De gemeente Oldambt heeft uitgebreid landschappelijk onderzoek gedaan naar potentiële locaties voor duurzame energieopwekking. Onderhavige locatie is op basis van het beleidskader ‘programma Zon en Wind 1.0’ aangewezen als één van de kansrijke locaties waar ruimte is voor de opwekking van zonne-energie. Voor een verdere uitwerking van de locatiekeuze en afwegingen wordt verwezen naar de beleidsparagraaf 3.4.2. De in dit document voorgestelde ontwikke-

ling kan een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen en ambities van de gemeente op het gebied van duurzame energieopwekking. Naast de ontwikkeling van het zonnepark wil initiatiefnemer ook een (maatschappelijke) meerwaarde creëren op het gebied van landschap, waterhuishouding en ecologische aspecten. De realisatie van het zonnepark betreft daarmee een integrale opgave om te komen tot een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Vigerend bestemmingsplan

De locatie is gelegen in het bestemmingsplan 'Buitengebied Oldambt' (vastgesteld op 20 maart 2013) en ook binnen het bestemmingsplan 'Partiële herziening 2014 Buitengebied' (vastgesteld op 1 juni 2015) en vervolgens geconsolideerd. In figuur 1.1 is een uitsnede van het vigerend bestemmingsplan opgenomen, met daarin een globale aanduiding van het plangebied. De gronden zijn gelegen binnen de bestemmingen 'Agrarisch met waarden' en 'Verkeer'. Daarnaast ligt het gebied ook binnen de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 2 en 4, 'Leiding – Hoogspanningsverbinding', 'Leiding – Leidingstrook'. Voorts ligt het projectgebied ook binnen de gebiedsaanduidingen 'geluidzone – industrie' en 'overige zone – dijklandschap'.

Op een gedeelte van de gronden ligt tevens het inpassingsplan 'Windpark N33' (vastgesteld op 29 mei 2019). Binnen deze gronden is de realisatie van het windpark mogelijk gemaakt.

1.3 Opbouw ruimtelijke onderbouwing

Deze ruimtelijke onderbouwing is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 2 worden het gebiedsprofiel en het projectprofiel beschreven. Vervolgens komt in hoofdstuk 3 het rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleidskader aan de orde. In hoofdstuk 4 komt de toetsing aan de milieu- en overige onderzoeksaspecten aan bod. Hoofdstuk 5 beschrijf de economische uitvoerbaarheid.

Figuur 1.1 Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied

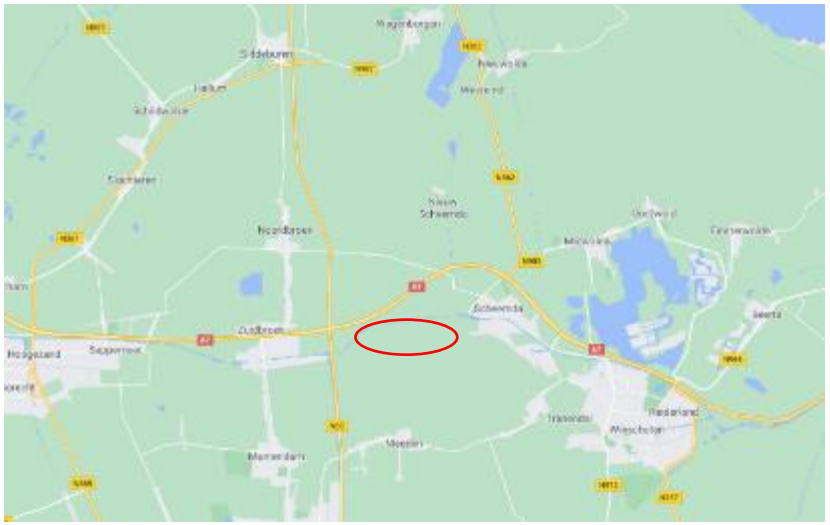
2 Gebieds- en projectprofiel

2.1 Gebiedsprofiel

Het besluitgebied waarop de omgevingsvergunningaanvraag en de voorliggende ruimtelijke onderbouwing van toepassing zijn, betreft een aantal gronden gelegen tussen de A7 en de Eekerweg. Het projectgebied ligt in het buitengebied van de gemeente Oldambt gelegen tussen de plaatsen Zuidbroek en Scheemda. De locatie is gelegen in de oksel van de N33 en de A7. Ten noorden grenst aan het plangebied het kanaal Winschoterdiep. In de omgeving is nagenoeg geen bebouwing aanwezig. De huidige projectlocatie is thans onbebouwd en recentelijk is op een deel van de gronden het windpark N33 gerealiseerd.

Het plangebied heeft een gezamenlijk oppervlak van ca. 89,6 hectare en betreft concreet de percelen: 3, 12, 15, 544, 728, 730, 732, 1305, 1307, 1317, 1319, 1322, 1323 te sectie I. In figuur 2.1 is de ligging van de projectlocatie in groter verband weergegeven.

Ten zuiden van het vigerende projectgebied is reeds een omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van een zonnepark. Dit betreft de gronden ten zuiden van de Eekerweg en valt binnen het grondgebied van de gemeente Midden-Groningen. Dit zonnepark heeft een omvang van circa 68,4 hectare. Het park dat in onderhavige ruimtelijke onderbouwing wordt onderbouwd is ligt ten noorden van het reeds vergunde zonnepark binnen gemeente Midden-Groningen (zie hiervoor ook figuur 2.2).

Figuur 2.1 Uitsnede ligging plangebied in groter verband

Figuur 2.2 Overzicht fase 1 en 2 Eekerweg.

2.2 Projectprofiel

De initiatiefnemers willen binnen het besluitgebied op de thans onbebouwde gronden een zonnepark oprichten. De totale oppervlakte van de zonneweide is ca 90 hectare. De zonnepanelen zullen conform de huidige verkavelingsstructuur worden aangelegd in een zuid opstelling.

Doel van het initiatief is om de gronden door middel van zonne-energie bedrijfsmatig te exploiteren. Met het initiatief wordt bijgedragen aan verduurzaming van de regio, door op een daarvoor passende locatie zonne-energie op te wekken. De zonneweide kan veel huishoudens van stroom voorzien en levert dus een significante bijdrage aan de transitie naar vormen van duurzame, groene energie.

Het ontwikkelperspectief gaat uit van de versterking van landschappelijke structuren en kenmerken, waarbinnen ruimte ontstaat voor de aanleg van zonnepanelen. Er bestaat een wisselwerking tussen deze componenten, waarin de toevoeging van panelen de landschapsontwikkeling mogelijk maakt en andersom.

In de huidige situatie is er sprake van voornamelijk onbebouwd agrarisch open landschap met enkele recente gerealiseerde windmolens. Belangrijk vertrekpunt is dat de locatie aansluit bij omgevingskenmerken, karakter, maat en schaal. Zowel ruimtelijk als functioneel gezien past de beoogde zonneweide in voorgestelde omgeving. Bij het opstellen van de landschappelijke inpassing is rekening gehouden met het provinciaal en gemeentelijk beleid ten aanzien van het ontwerp van zonnepanelen (Handreiking Locatiekeuze en Ontwerp Zonneparken beschrijft. Maatwerk is hierbij van belang.

Om het zonnepark zo eenduidig op te lijnen is er gekozen voor panelen in lijn met de rationele verkavelingsrichting. De panelen zullen één gelijke hoogte hebben met een minimale tussenruimte van 1,70 meter. Tussen de panelen zelf zal minimaal 1 cm ruimte zitten zodat hemelwater gelijkwaardig kan infiltreren in de ondergrond. De afstand tussen de panelen en het beoogde hekwerk bedraagt minimaal 2 meter. De genoemde ruimtelijke uitgangspunten zijn conform het landschappelijk inpassingsplan opgesteld. In het technisch ontwerp, die als bijlage is toegevoegd bij de aanvraag, zijn de definitieve afstanden, maatvoeringen, omvang panelen e.d. opgenomen. Deze afstanden zijn dan ook leidend om daarmee de gewenste flexibiliteit binnen het park te waarborgen. Voor de definitieve maatvoeringen wordt verwezen naar het technisch ontwerp. De benodigde transformatoren voor het zonnepark zullen binnen het park worden opgelost.

De landschappelijke inpassing is gebaseerd op de landschappelijke studie die is verricht naar aanleiding van onderhavig project (zie bijlage 1). Hierbij is rekening gehouden met verschillende relevante beleidskaders. Het ontwerp van het zonnepark is tot stand gekomen via diverse maatwerkgesprekken samen met de ontwikkelende partij, Coöperatie Eekerpolder, provincie Groningen en de gemeenten Oldambt en Midden-Groningen.

Concreet zijn de volgende maatregelen voorgesteld:

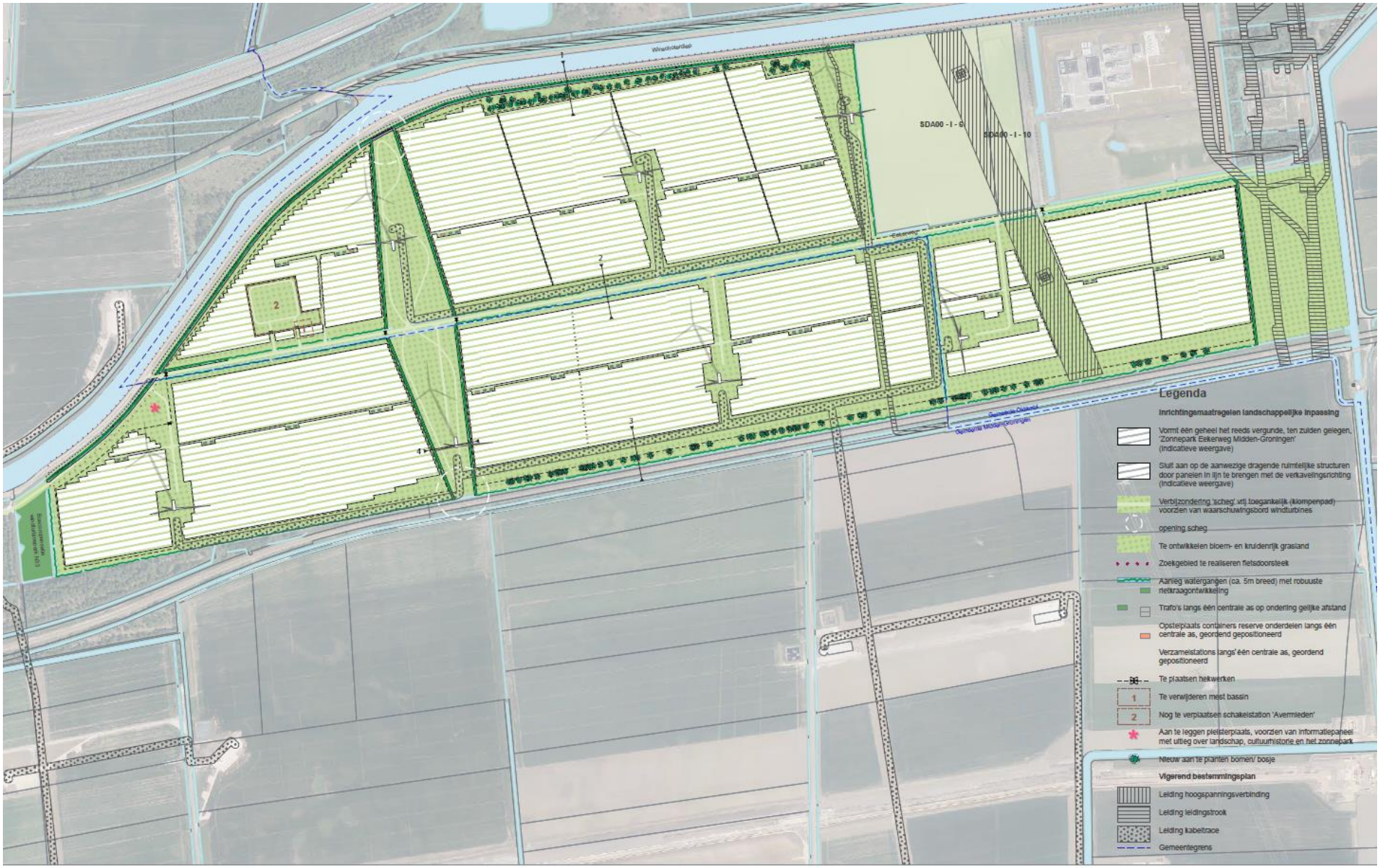
- Vanuit landschappelijke en praktische overwegingen is het wenselijk om de oriëntatie van de panelen zo eenduidig mogelijk te houden, zodat enerzijds een rechte rooilijn kan worden gemaakt en anderzijds vertanding langs zichtbare zijdes kan worden voorkomen. Om een logische aansluiting bij omliggend gebied te maken is hiervoor de bestaande verkavelingsrichting haaks op de Eekerweg gevolgd wat resulteert in een zuid opstelling.
- Als onderdeel van de landschappelijke inpassing is voorgesteld langs de zuidelijke grens een informele bomenrij aan te planten. De bomenrij is vooral op de spoorlijn gericht en bedoeld als tegenwicht voor de al aanwezige rij ten zuiden hiervan.
- Als onderdeel van de landschappelijke inpassing wordt langs de noordrand van het plangebied en binnenrand van de scheg een brede watergang voorzien waar zich een robuuste rietkraag kan ontwikkelen. De al aanwezige watergangen langs de randen van de locatie worden eveneens ontwikkeld met rietkragen om een eenduidige groene overgangszone te maken. De rietkragen scheren door het landschap, wat goed te zien zal zijn vanuit de trein en vanaf de dijk langs het Winschoterdiep. Jaarlijks eenzijdig schonen, waarbij een kort rietgewas kan blijven staan, verfraait niet alleen het landschap, maar bied ook beschutting aan rietvogels en nachtvlinders. Deze maatregel dient de afwisseling van het landschap als natuurwaarden zeer.
- Het plaatsen van een hekwerk is noodzakelijk om het park verzekerd te krijgen. Ter afscheiding openbaar terrein en zonnepark wordt langs de binnenranden van de watergangen een staafmathekwerk geplaatst. Er is gekozen voor een donkere kleurstelling om aansluiting te vinden bij de industriële uitstraling van de zonnepanelen. Om migratie van klein fauna niet te benadelen wordt vanaf maaiveld ca. 10-20 cm vrijgehouden.
- Aan de westkant van het gebied, waar de Eekerweg de dijk van het Winschoterdiep raakt, wordt een pleisterplaats ingericht. Hier is ruimte voor fietsers en wandelaars om te pauzeren en wordt tevens informatie verschaft over de nut en noodzaak, afmetingen, opbrengsten, ontwerpgedachte en meerwaarde van het zonnepark.
- Als onderdeel van de ‘landschappelijke inpassing’ van Zonnepark Eekerpolder is er naar de wens van de landschapsarchitecten van gemeente Midden-Groningen en gemeente Oldambt een vrije ruimte in het midden van

het projectgebied ingetekend. Deze vrije ruimte wordt door de betrokken ‘de scheg’ genoemd. Ter beleving van het energielandschap dat ten noorden en ten zuiden van de Eekerweg zal ontstaan, is het de wens van beide gemeenten om de scheg vrij toegankelijk te maken voor publiek. Voor het betreden van de scheg is een veiligheidsprotocol opgesteld. Hiermee wordt gewaarborgd dat eventuele risico’s worden beperkt.

- De provincie Groningen beschouwt duisternis en stilte als belangrijke kernkarakteristiek in het Dijkenlandschap. Lichtuitstoot en lawaai verstoren het dag-nachtritme, de oriëntatie en de rust van dieren en tasten de belevingswaarde van duisternis en stilte voor de mens aan. In het bestemmingsplan zijn beschermde regels opgenomen ten aanzien van duisternis (lichtmasten bij paardenbakken, lichtemissie van ligboxstallen, kassen). Tevens wordt in het plangebied geen medewerking verleend voor nieuwvestiging van kwekerijen. Op basis van de landschapsanalyse is geconcludeerd dat door de uitbreiding van het wegennet en spoorlijn het gebied ‘geïsoleerd’ ligt tussen infrastructurele voorzieningen. Deze voorzieningen zorgen in meerdere mate meer voor lichtoverlast dan het beoogde zonnepark. Daarnaast kan worden aangegeven dat het zonnepark zelf geen licht produceert, waardoor geen aantasting plaatsvindt ten aanzien ‘duisternis’.

Voor het beheer en onderhoud is een plan opgesteld, die als onderdeel is opgenomen van het landschappelijk inpassingsplan. De werkzaamheden zullen door een (derden) partij worden uitgevoerd. Dit bedrijf zal in een later stadium worden gekozen. Voor de robuuste rietkraag zal dit jaarlijks worden bijgehouden. Voor bloem- en kruidenrijk grasland zal het gewas jaarlijks minimaal 3 keer gemaaid worden over een periode van 5 jaar. Na een periode van 5 jaar wordt door zowel een onafhankelijk ecoloog, als een ecoloog vanuit de provincie beoordeeld of de beoogde verschraling zich voldoende heeft doorgezet. Indien dit niet het geval is zal specifiek voor de dan geldende situatie een actieplan (aanvullende maatregel) worden opgesteld waarbij inzaaien van laagblijvende bloem en kruidenrijke vegetatie de intentie is.

In de bijlage is een uitgebreide verantwoording te lezen van de landschapskenmerken van het gebied en de keuze voor de gekozen landschapsmaatregelen in relatie tot het beleid en ontwerpprincipes. Voor een uitgebreide onderbouwing van de gemaakte keuzes en onderbouwing wordt dan ook naar de bijlagen verwezen. Dit vormt een wezenlijk onderdeel van onderhavige ruimtelijke onderbouwing. In figuur 2.3 is een uitsnede opgenomen van de beoogde ontwikkeling en de landschappelijke inpassing.

Figuur 2.3: Zonnepark Eekerpolder. In bijlage 1 is een grotere weergave gegeven van de landschappelijke inpassing

3 Beleid

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het relevante rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI geeft weer voor welke uitdagingen we staan, wat daarbij de nationale belangen zijn, welke keuzes we maken en welke richting we meegeven aan decentrale keuzes. Die keuzes hangen samen met de toekomstbeelden van de fysieke leefomgeving, de maatschappelijke opgaven en economische kansen die daarbij horen. Met de Nationale Omgevingsvisie geeft het Rijk een langetermijnvisie om de grote opgaven aan te pakken. In de NOVI zijn deze maatschappelijke opgaven samengevat in vier prioriteiten:

1. ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
2. duurzaam economisch groeipotentieel
3. sterke en gezonde steden en regio's
4. toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Het realiseren van een zonnepark levert daarmee een belangrijke bijdrage aan een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, welke ook in 2050 CO_2 arm is. Specifiek voor zonneparken is aandacht besteed in de Uitvoeringsagenda van de NOVI. Hierin wordt gesproken over de voorkeursvolgorde voor energietransitie (zonneladder), namelijk het realiseren van zonnepanelen op daken en gevels, onbenutte terreinen in bebouwd gebied, landelijk gebied (stortplaatsen etc.) en vervolgens op landbouw- en natuurgronden.

Zoals in paragraaf 3.4 zal worden toegelicht, is het realiseren van zon op daken en/of bebouwd gebied niet voldoende om te kunnen voldoen aan de doelstelling van duurzame energietransitie binnen de gemeente Oldambt. Het realiseren van zonneparken in het landelijk gebied, en in dit geval landbouwgrond, is noodzakelijk. Van belang hierbij is dat de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied niet te veel worden aangetast en de (maatschappelijke) meerwaarde in acht wordt genomen. In paragraaf 2.2 is beschreven hoe met deze principes rekening is gehouden. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling in lijn is met de NOVI.

Conclusie
De ontwikkeling is in lijn met de Nationale Omgevingsvisie.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is eind december 2011 in werking getreden. In het Barro zijn de nationale belangen, die juridische borging vereisen, opgenomen. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Waddengebied
Het plangebied is gelegen op een afstand van circa 7 kilometer tot de 'Waddenzee' en het 'Waddengebied'. In het kader van 'externe werking' dient er wel rekening te worden gehouden met de aanwezige belangen van het Waddengebied.

Artikel 2.5.6 (externe werking)
Op een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het waddengebied, dat nieuw gebruik of nieuwe bebouwing dan wel een wijziging van bestaand gebruik of bestaande bebouwing mogelijk maakt en daardoor afzonderlijk of in combinatie met ander gebruik of andere bebouwing significante gevolgen kan hebben voor de landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten, bedoeld in artikel 2.5.2, zijn de artikelen 2.5.4 en 2.5.5 van overeenkomstige toepassing.

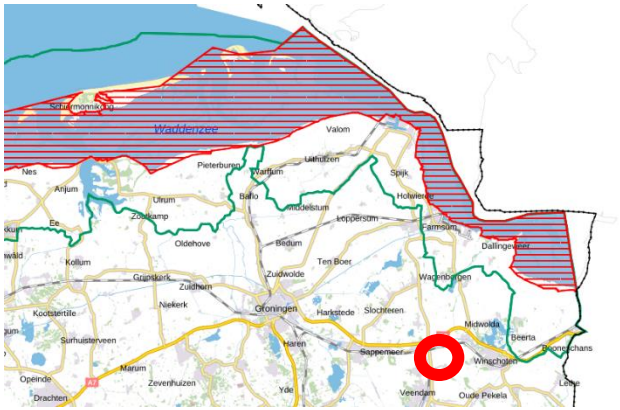
Hoewel met dit plan sprake is van een omgevingsvergunning voor afwijken planologie in plaats van een bestemmingsplan voorziet het plan wel in een wijziging van het gebruik. Om deze reden zijn artikel 2.5.4 en 2.5.5 van toepassing.

Artikel 2.5.4 (beoordeling)
1. *Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op de Waddenzee en dat gebruik of bebouwing mogelijk maakt, die afzonderlijk of in combinatie met ander gebruik of andere bebouwing significante gevolgen kan hebben voor de landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten, bedoeld in artikel 2.5.2, wordt een beoordeling gemaakt van de gevolgen voor die kwaliteiten van het gebied.*
2. *De beoordeling kan onderdeel uitmaken van een voor dat bestemmingsplan voorgeschreven milieueffectrapportage of van een passende beoordeling als bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998.*
3. *Het eerste lid is niet van toepassing indien voor het gebruik of de bebouwing waarop dat voorgenomen bestemmingsplan betrekking heeft, reeds eerder een beoordeling is gemaakt en voor zover een nieuwe beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de desbetreffende significante gevolgen.*

Artikel 2.5.5 («nee, tenzij»)
1. *Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op de Waddenzee maakt ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan geen nieuw gebruik of nieuwe bebouwing dan wel wijziging van bestaand gebruik of*

bestaande bebouwing mogelijk die significante negatieve gevolgen kan hebben voor de landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten, bedoeld in artikel 2.5.2.

2. *Als gebruik of bebouwing met significante negatieve gevolgen wordt in ieder geval aangemerkt gebruik dat of bebouwing die de landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten aantast of bedreigt.*
3. *Het eerste lid is niet van toepassing indien verzekerd is dat:*
   a. *sprake is van zwaarwegende redenen van groot openbaar belang, waaronder worden begrepen redenen van sociale of economische aard, argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of bereikbaarheid of sprake is van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;*
   b. *geen reële alternatieven voor handen zijn voor de noodzakelijk geachte activiteiten, en*
   c. *de optredende schade of andere negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt.*

Figuur 3.1: Uitsnede Barro.

Bij het opstellen van het ontwerp en inrichtingsmaatregelen is rekening gehouden met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied. Gelet op de relatief ruime afstand tot de Waddenzee kan geconcludeerd worden dat de ontwikkeling geen significante gevolgen heeft voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de Waddenzee en Waddengebied.

Conclusie
Het Barro heeft geen gevolgen voor dit plan, aangezien er geen nationale belangen in het geding zijn en het initiatief zoals beschreven bijdraagt aan een cruciale opgave vanuit het rijksbeleid.

3.1.3 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet- Rutte III het Klimaatakkoord gepresenteerd. Het Klimaatakkoord is een overeenkomst tussen veel organisaties en bedrijven in Nederland om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Daarmee wordt de opwarming van de aarde beperkt.

Het belangrijkste doel van het Klimaatakkoord is de CO2-uitstoot in 2030 met 49% verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 90% afgenomen zijn. Aan de hand van verschillende maatregelen en afspraken met diverse sectoren dienen deze doelen te worden gerealiseerd.

Voor energie is de afspraak gemaakt dat in 2030 70% van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen dient te worden gegenereerd. Om dit te bewerkstellingen zijn dertig regio's benoemd die de ruimte krijgen om te bepalen hoe zij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord kunnen voldoen. Onderhavige ontwikkeling is in lijn met de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het zonnepark voorziet in een periode van 30 jaar voor duurzame (hernieuwbare) energie door middel van zonne-energie. Het levert daarmee een bijdrage aan de landelijke doelstellingen om de CO2-uitstoot te verminderen.
Conclusie
De ontwikkeling is in lijn met het Klimaatakkoord.

3.1.4 Gedragscode zon op land

Op 13 november 2019 hebben negen partijen de Gedragscode Zon op Land getekend. Het gaat om de brancheorganisatie Holland Solar, de vereniging van omwonenden van energieprojecten NLVOW, Energie Samen, Greenpeace, Milieudefensie, Natuur & Milieu, de Natuur en Milieufederaties, Natuurmonumenten, en de Vogelbescherming. Samen vertegenwoordigen deze organisaties meer dan 2 miljoen Nederlanders, 400 energiecoöperaties, 1000 lokale natuur- en milieugroepen, vele bewonersgroepen en 170 bedrijven in de zonne-sector.

Met de code erkennen de organisaties dat zon op land nodig is voor het halen van de doelen van de energietransitie. Daarvoor zullen leden van Holland Solar de volgende principes hanteren:

1. *Betrekken van omwonenden in de keuzes over het plan, het ontwerp en de mogelijkheid financieel te participeren.*

Solarfields heeft de Gedragscode Zon-op-Land van Holland Solar ondertekend en committeert zich hiermee aan de basisprincipes aangaande acceptatie en participatie van grondgebonden zonprojecten. Een zorgvuldige, stapsgewijze manier van communiceren en het betrekken van alle relevante stakeholders op het juiste moment vergroot de kans op acceptatie en voldoende draagvlak voor het project in de omgeving. Voor de ontwikkeling is samen met Coöperatie Eekerpolder een participatieplan opgesteld en dit plan zal als bijlage worden toegevoegd bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning.

Solarfields en Coöperatie Eekerpolder zijn in overeenstemming met het Klimaatakkoord en de Gedragscode Zon op Land een samenwerking aangegaan. Onderdeel van deze samenwerking is financiële participatie. Hierdoor kan de lokale bevolking profiteren van de opbrengsten van het zonnepark.

2. *Door een goede locatiekeuze en vormgeving meerwaarde bieden aan de omgeving: de natuur ter plekke zal erop vooruit moeten gaan; omwonenden zullen mee kunnen profiteren.*

De locatie van het zonnepark is passend binnen de omgeving van het plangebied. Landschappelijk wordt het zonnepark ingepast, zie hiervoor ook paragraaf 2.2. Aanvullend wordt vermeld dat de locatie ook op basis van gemeentelijk beleid passend wordt geacht voor een zonnepark, zie hiervoor ook paragraaf 3.4.

In de huidige situatie worden de gronden benut ten behoeve van landbouw en energie-opwerk via windmolens, hierdoor zijn de ecologische waarden van de gronden beperkt. Door de realisatie van een zonnepark is er de mogelijkheid om biodiversiteit in het gebied te versterken. Daarnaast wordt er in overleg met stakeholders gekeken naar de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik.

3. *Zorgen dat het oorspronkelijk grondgebruik desgewenst mogelijk blijft na de levensduur van het zonnepark; zowel planologisch als fysiek (geen afval, vervuiling; goede bodemkwaliteit).*

Solarfields heeft met de grondeigenaren afspraken gemaakt over het opruimen van het zonnepark en het terugbrengen van de gronden in de oorspronkelijke staat, omdat de grondeigenaren de grond na het verstrijken van de vergunningstermijn weer willen kunnen gebruiken voor agrarische activiteiten. Om die reden zal er voorafgaand aan de realisatie van het zonnepark een perceelopname en bodemonderzoek worden uitgevoerd, om daarmee de nulsituatie van de gronden vast te leggen. Na het verstrijken van de vergunningstermijn zullen de gronden weer worden hersteld naar de originele situatie. Ter borging van deze afspraken zal er een bankgarantie worden gesteld waar de grondeigenaren aanspraak kunnen maken indien de opruim- en herstelafspraken niet worden nageleefd. Uitgangspunt van de afspraken tussen initiatiefnemer en grondeigenaren is dat de situatie van de gronden na het verwijderen van het zonnepark niet mag verslechteren.

Conclusie
Initiatiefnemers hebben de Gedragscode Zon-op- ondertekend en hebben in lijn met de Gedragscode afspraken gemaakt met de betrokken grondeigenaren. Hiermee houden ze zich aan de toezeggingen die zijn gedaan vanuit de sector.

3.1.5 Ladder voor duurzame verstedelijking

Op 1 oktober 2012 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, en is de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ daaraan toegevoegd. De ladder ondersteunt gemeenten en provincies in vraaggerichte programmering van hun grondgebied, het voorkomen van overprogrammering en de keuzes die daaruit volgen. De ladder voor duurzame verstedelijking is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geïntroduceerd.

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

Per 1 juli 2017 is een nieuwe versie van de ladder van kracht. De toelichting bij een bestemmingsplan (of een ruimtelijke onderbouwing) dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, dient volgens deze nieuwe versie van de ladder een beschrijving te bevatten van de behoefte aan die ontwikkeling. Indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, dient een motivering te worden gegeven waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

De ladder voor duurzame verstedelijking is ook van toepassing op initiatieven, die middels een uitgebreide omgevingsprocedure worden toegestaan, zoals in het onderhavige geval aan de orde is.

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonneweide met een oppervlakte van circa 90 hectare in het landelijk gebied van de gemeente Oldambt. De gronden hebben in de huidige situatie een agrarische bestemming, waarbij de huidige gronden grotendeels (zullen) worden benut ten behoeve van windpark N33. De desbetreffende gronden kunnen op dit moment niet effectief worden gebruikt voor de agrarische bedrijfsvoering. Initiatiefnemers willen daarom graag een nieuwe invulling geven aan het gebied door tussen de windmolens een zonnepark te realiseren, welke bijdraagt aan de transitie naar duurzame energie.

De eerste vraag die moet worden beantwoord, is of de beschreven ontwikkeling een nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft. Dit begrip is gedefinieerd als: “De ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen”.

Een zonneweide wordt gelet op deze definitie niet beschouwd als een stedelijke ontwikkeling. Dit blijkt uit de

handreiking van het Rijk en is ook gezien de doelstelling van de ladder begrijpelijk. Immers heeft deze tot doel om leegstand te voorkomen, zie hiervoor ook de uitspraak van 23 januari 2019, 201804681/1/A1.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

Provinciale Staten van de Provincie Groningen hebben op 1 juni 2016 de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020 vastgesteld, waarin het provinciaal beleid voor de fysieke leefomgeving is neergelegd. Tegelijkertijd met de Provinciale Omgevingsvisie is de Provinciale Omgevingsverordening vastgesteld. In deze verordening zijn regels vastgelegd om het beleid van de provincie te waarborgen. De Provinciale Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsverordening zijn meerdere malen gewijzigd en voor het laatste geconsolideerd op 20 februari 2019.

Het projectgebied is gelegen binnen de aanduiding 'buitengebied' van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. De provincie stimuleert de opwek en het gebruik van zonne-energie binnen het buitengebied. Een belangrijk voorwaarde is dat het zonnepark landschappelijk wordt ingepast, waardoor de ruimtelijke kwaliteit wordt gewaarborgd. In paragraaf 2.2 van onderhavig ruimtelijke onderbouwing en bijlage 1 is beschreven dat bij de planontwikkeling rekening is gehouden met de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse. Conform de visie van de provincie ligt het plangebied niet binnen het NNN.
De provincie hanteert de volgende voorkeursvolgorde:
1. aansluitend aan het stedelijk gebied vanaf 1 ha en
2. aangrenzend aan een bouwblok in het buitengebied en
3. los in het buitengebied.

De beoogde zonnepark betreft een grootte van circa 90 hectare. Het zonnepark grenst niet aan stedelijk gebied dan wel een aangrenzend bouwblok. Voor zonneparken los in het buitengebied dient de gemeente, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie, GS te verzoeken om een locatie aan te wijzen. Uitzondering hierop vormen zonneparken die gesitueerd worden op een gesloten stortplaats, een voormalig slibdepot, of een bedrijfsterrein ten behoeve van gaswinning en gastransport. In paragraaf 3.4 is het beleidskader voor zonneparken binnen de gemeente Oldambt beschreven. Hieruit blijkt dat de locatie in het beleidskader is aangewezen als kansgebied voor een zonnepark. Voor de uitwerking hiervan wordt verwezen naar paragraaf 3.4.

Naast bovenstaande voorwaarden is het provinciaal beleid ten aanzien van zonneparken nader geconcretiseerd in de Omgevingsverordening. De provinciale regels voor zonneparken zijn vastgelegd in afdeling 2.21 Zonneparken van de Omgevingsverordening.

Artikel 2.42.1 Zonneparken

1. *Een bestemmingsplan voorziet niet in de plaatsing van zonneparken.*
2. *In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan voorzien in het plaatsen van zonneparken voor een periode van maximaal 30 jaar:*
   a. *binnen het stedelijk gebied;*
   b. *aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark kleiner is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een onafhankelijke, of een bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;*
   c. *aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark groter is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;*
   d. *binnen een bouwvlak in het buitengebied en/of daaraan aansluitend, mits het zonnepark zich ruimtelijk manifesteert als een hecht geheel met het bouwvlak en daar qua maatvoering ondergeschikt aan is, en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;*
   e. *op een voormalig slibdepot, op een bedrijfsterrein ten behoeve van gaswinning en gastransport, of op een gesloten stortplaats als de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;*
   f. *op door Gedeputeerde Staten, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie aangewezen locaties en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.*
3. *Aan de omvang, situering, en inrichting van het zonnepark als bedoeld in het tweede lid, dient een inrichtingsplan ten grondslag te liggen, waarbij in ieder geval rekening is gehouden met achtereenvolgens:*
   a. *de historisch gegroeide landschapsstructuur;*
   b. *de afstand tot andere ruimtelijke elementen;*
   c. *een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.*

4. *Het bestemmingsplan biedt inzicht in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark.*
5. *Het tweede lid is niet van toepassing voor zover het bestemmingsplan betrekking heeft op het op kaart 6 aangegeven 'NNN-beheergebieden', 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-natuur aanpassingsgebied', het 'Zoekgebied robuuste verbindingszone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland'.*

De Verordening biedt de ruimte voor de exploitatie van zonneparken voor een maximale periode van 30 jaar op grond van het tweede lid van artikel 2.42.1. Het zonnepark is gesitueerd binnen het buitengebied op basis van de provinciale omgevingsverordening.

Toelichting op lid 2
In artikel 2.42.1 zijn regels opgenomen voor het realiseren van zonneparken. Het beleid is erop gericht dat zonneparken los in het buitengebied alleen kunnen worden gerealiseerd op door GS aangewezen locaties op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie voor zonne-energie. In een dergelijke visie wijst de gemeente aan de hand van een gebiedsanalyse de locaties of gebieden aan die in beginsel geschikt kunnen worden geacht voor het realiseren van zonneparken. Een uitzondering hierop is geformuleerd voor zonneparken die gesitueerd worden op een gesloten stortplaats, een voormalig slibdepot of een bedrijfsterrein ten behoeve van gaswinning en gastransport (artikel 2.42.1, tweede lid, onder e, van de Omgevingsverordening). Voor deze hierboven genoemde locaties behoeft dit niet te berusten op een gemeentelijke gebiedsvisie voor zonneparken.
Voor onderhavig plan is een aanwijzingsbesluit genomen door Gedeputeerde Staten op 7 juni 2022. GS hebben besloten de locatie Eekerpolder fase 2 in de gemeente Oldambt aan te wijzen voor het plaatsen van een zonnepark met een omvang van 89,6 ha voor de duur van maximaal 30 jaar.

In paragraaf 3.4 is te lezen dat binnen de gemeente Oldambt een visie is vastgesteld ten behoeve van het realiseren van zonneparken, het programma zon en wind. Voor een toelichting op deze eis wordt verwezen naar paragraaf 3.4. Uit de gemeentelijke beleidsvisie blijkt dat onderhavige locatie een kansrijke locatie is voor de opwekking naar duurzame energie, na een uitgebreide landschappelijke analyse. Daarnaast is de locatie eveneens geschikt voor de opwekking van duurzame energie in verband met soortgelijke ontwikkelingen binnen- en nabij het plangebied (zonnepark Midden-Groningen en windpark N33). Verder is locatie ver gelegen van nabijgelegen woningen en wordt het gebied gekenmerkt door de aanwezige infrastructurele voorzieningen.

Toelichting op lid 3
De landschappelijke inpassing is gebaseerd op de landschappelijke studie die is verricht naar aanleiding van onderhavig project (zie bijlage 1). Hierbij is rekening gehouden met verschillende relevante beleidskaders. Het ontwerp van het zonnepark is tot stand gekomen via diverse maatwerkgesprekken tussen Solarfields, coöperatie Eekerpolder, provincie Groningen en de gemeenten Oldambt en Midden-Groningen.

Concreet zijn de volgende maatregelen voorgesteld:
- Vanuit landschappelijke en praktische overwegingen is het wenselijk om de oriëntatie van de panelen zo eenduidig mogelijk te houden, zodat enerzijds een rechte rooilijn kan worden gemaakt en anderzijds vertanding langs zichtbare zijdes kan worden voorkomen. Om een logische aansluiting bij omliggend gebied te maken is hiervoor de bestaande verkavelingsrichting haaks de Eekerweg gevolgd wat resulteert in een zuid opstelling.
- Als onderdeel van de landschappelijke inpassing is voorgesteld langs de zuidelijke grens een informele bomenrij aan te planten. De bomenrij is vooral op de spoorlijn gericht en bedoeld als tegenwicht voor de al aanwezige rij ten zuiden hiervan.
- Als onderdeel van de landschappelijke inpassing wordt langs de noordrand van het plangebied en binnenrand van de scheg een brede watergang voorzien waar zich een robuuste rietkraag kan ontwikkelen. De al aanwezige watergangen langs de randen van de locatie worden eveneens ontwikkeld met rietkragen om een eenduidige groene overgangszone te maken. De rietkragen scheren door het landschap, wat goed te zien zal zijn vanuit de trein en vanaf de dijk langs het Winschoterdiep. Jaarlijks eenzijdig schonen, waarbij een kort rietgewas kan blijven staan, verfraait niet alleen het landschap, maar bied ook beschutting aan rietvogels en nachtvlinders. Deze maatregel dient de afwisseling van het landschap als natuurwaarden zeer.
- Het plaatsen van een hekwerk is noodzakelijk om het park verzekerd te krijgen. Ter afscheiding openbaar terrein en zonnepark wordt langs de binnenranden van de watergangen een staafmathekwerk geplaatst. Er is gekozen voor een donkere kleurstelling om aansluiting te vinden bij de industriële uitstraling van de zonnepanelen. Om migratie van klein fauna niet te benadelen wordt vanaf maaiveld ca. 10-20 cm vrijgehouden.
- Aan de westkant van het gebied, waar de Eekerweg de dijk van het Winschoterdiep raakt, wordt een pleisterplaats ingericht. Hier is ruimte voor fietsers en wandelaars om te pauzeren en wordt tevens informatie verschaft over de nut en noodzaak, afmetingen, opbrengsten, ontwerpgedachte en meerwaarde van het zonnepark.
- De provincie Groningen beschouwt duisternis en stilte als belangrijke kernkarakteristiek in het Dijkenlandschap.

Lichtuitstoot en lawaai verstoren het dag-nachtritme, de oriëntatie en de rust van dieren en tasten de belevingswaarde van duisternis en stilte voor de mens aan. In het bestemmingsplan zijn beschermde regels opgenomen ten aanzien van duisternis (lichtmasten bij paardenbakken, lichtemissie van ligboxstallen, kassen). Tevens wordt in het plangebied geen medewerking verleend voor nieuwvestiging van kwekerijen. Op basis van de landschapsanalyse is geconcludeerd dat door de uitbreiding van het wegennet en spoorlijn het gebied 'geïsoleerd' ligt tussen infrastructurele voorzieningen. Deze voorzieningen zorgen in meerdere mate meer voor lichtoverlast dan het beoogde zonnepark. Daarnaast kan worden aangegeven dat het zonnepark zelf geen licht produceert, waardoor geen aantasting plaatsvindt ten aanzien 'duisternis'.

Hierbij is rekening gehouden met de aanwezige landschapsstructuur, afstand tot andere ruimtelijke elementen waarbij rekening is gehouden met in de omgeving passende maatvoering voor de opwekking van zonne-energie. Voor een uitgebreide toelichting op de landschappelijke waarden en kenmerken wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van onderhavige toelichting en bijlage 1 landschappelijke inpassingsplan.

Toelichting op lid 4

Verder biedt initiatiefnemer de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren bij de realisatie en onderhoud van het zonnepark. Separaat aan onderhavige ruimtelijke onderbouwing is een participatieplan opgesteld waarin onder andere ook de mogelijkheden voor financiële participatie is uitgewerkt. Voor een uitgebreide toelichting op de participatiemogelijkheden wordt verwezen naar het participatieplan. Hieronder worden de belangrijkste conclusies weergegeven.

Voor het traject kan participatie worden onderscheiden in drie vormen:

1 en 2. Communicatie en participatieproces

Voor een succesvolle ontwikkeling is het van belang dat de omgeving goed geïnformeerd wordt en zich goed geïnformeerd voelt. Belanghebbenden en geïnteresseerden worden tijdens de ontwikkeling, bouw en exploitatie op de hoogte gehouden van de plannen en ontwikkelingen. De boodschap is gericht op inspraak en samenwerking.

In Oldambt is er uitgebreid gecommuniceerd over het initiatief. Vanwege de coronamaatregelen was het vaak niet mogelijk om fysieke afspraken en bijeenkomsten te organiseren. Er is daarom intensief gecommuniceerd via o.a. lokale media, flyers en email. Toen de maatregelen het toestonden zijn er twee bewonersavonden georganiseerd.

Vóór het aanvragen van de vergunning vindt er een eindpresentatie plaats en wordt er een laatste keer feedback opgehaald over de gemaakte plannen. Hiervan wordt een verslag gemaakt voor terugkoppeling via de nieuwsbrief. Hierdoor is de omgeving goed op de hoogte van de plannen en komen zij straks niet voor verassingen te staan.

De eindpresentatie vindt plaats via een advertentie en digitale media.

Participatie houdt niet op na aanvraag van de omgevingsvergunning van het park. Ook hiermee is in het participatieplan rekening gehouden met het vervolg. Zo zal de omgeving op de hoogte worden gehouden over de terinzagelegging en vergunningsproces. Bij de opening van het park zal er een feestelijk evenement gehouden worden voor alle betrokkenen. Verder zal ook na één jaar na opening van het zonnepark een bewonersenquête worden gehouden met als doel reflectie en evaluatie.

3. Financiële participatie.

Lokaal eigendom in duurzame energieprojecten is een belangrijk streven in de energietransitie in Nederland. Het creëert draagvlak voor duurzame energie en leidt tot goed ingepaste zonneparken met voordelen voor de omgeving. Ook voor de bewoners, dorpsraden en energiecoöperaties in de omgeving van Eekerpolder is lokaal eigendom een belangrijke voorwaarde; dit vanwege het gelijkwaardige zeggenschap en de eerlijke verdeling van de lusten en lasten. Solarfields en Coöperatie Eekerpolder werken vanaf het begin af aan samen aan de ontwikkeling om deze gelijkwaardigheid te waarborgen.

Coöperatie Eekerpolder neemt als mede eigenaar met Solarfields deel in het zonnepark.

Voor een uitgebreide toelichting op de participatiemogelijkheden en proces wordt verwezen naar het participatieplan.

Toelichting op lid 5

Het zonnepark is niet gelegen in een NNN-gebied dan wel een ander natuurgebied.

Conclusie provinciaal beleid

Geconcludeerd kan worden dat het initiatief in lijn is met de provinciale omgevingsvisie en omgevingsverordening.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Regionale Energiestrategie Groningen

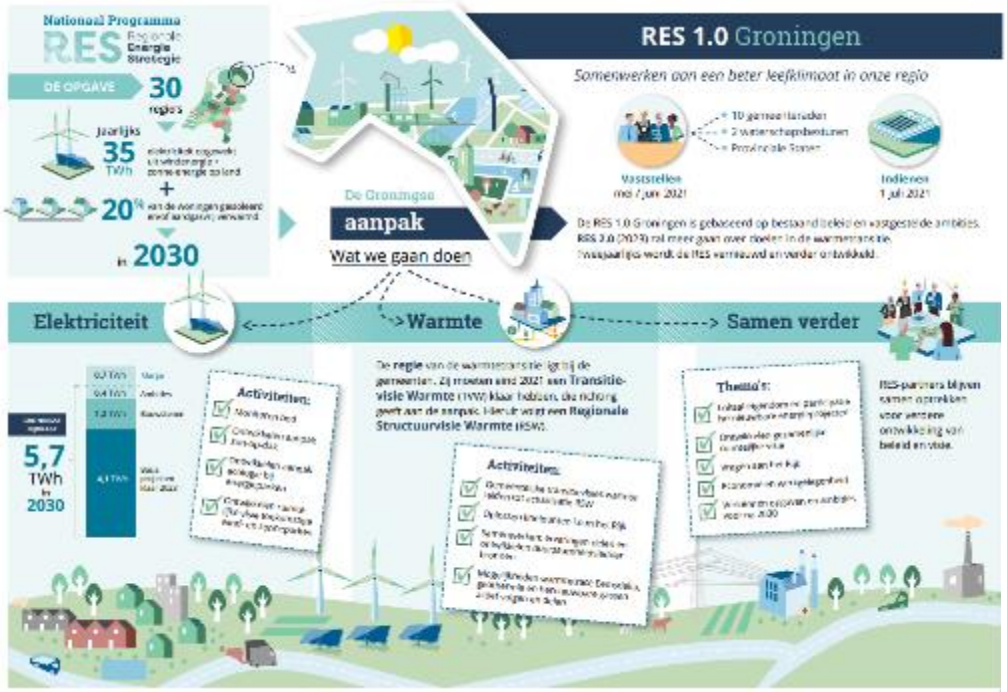
Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). In 2030 dient de CO2-uitstoot sterk te worden verminderd: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes. De gemeente Oldambt is samen met de overige gemeenten binnen Groningen, provincie Groningen en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's samengevoegd in de Regionale Energiestrategie Groningen.

RES 1.0

De RES 1.0 Groningen is de energiestrategie van de Groninger gemeenten, de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's en de provincie Groningen in samenwerking met verschillende stakeholders. Deze RES 1.0 is opgesteld in vervolg op de concept-RES (juni 2020). In de RES 1.0 zijn de gegevens in de concept-RES geactualiseerd. Daarnaast zijn thema's in kaart gebracht waarop in de toekomst samenwerkingen en afspraken zijn gemaakt.

De RES 1.0 is gebaseerd op bestaand beleid en vastgestelde ambities. Om tot het beleid en de ambities te komen, hebben de individuele organisaties participatietrajecten doorlopen met inwoners en stakeholders. Tweejaarlijks zal de RES worden vernieuwd. Op 29 juni 2021 heeft de gemeenteraad van Oldambt de RES 1.0 vastgesteld (met amendement). Op 1 juli is het document aan de landelijke RES-organisatie aangeboden.

In deze RES 1.0 doen de Groningse gemeenten samen met de twee waterschappen en de provincie het aanbod om vanaf 2030 via zonne- en windparken jaarlijks tenminste

Gemeenten	Basis in TWh		Bouwstenen in TWh		Nog in te vullen obv beleidsambitie in TWh	Totaal in TWh
	Wind	Zon	Wind	Zon		
Eemsdelta*	1,10	0,08		0,02		1,19
Groningen		0,03		0,10	0,37	0,50
Het Hogeland	1,40	0,02	0,30	0,03	0,01	1,76
Midden-Groningen	0,35	0,26			0,34	0,95
Oldambt	0,06	0,01		0,01	0,08	0,16
Pekela		0,01		0,07		0,08
Stadskanaal		0,11		0,32		0,43
Veendam	0,12	0,03				0,15
Westerkwartier		0,03		0,03	0,28	0,35
Westerwolde		0,14		0,31		0,45
Diversen klein**	0,10	0,27				0,37
Totaal in TWh	3,13	0,99	0,30	0,89	1,08	6,39

Figuur 3.2 Uitsnede RES 1.0

5,7 TWh aan duurzame elektriciteit te zullen opwekken. Bij deze opgave is rekening gehouden dat een aantal van bestaande plannen en ambities mogelijk niet doorgaan (totaal 6,4 TWh). Het bod is de optelling van de reeds gerealiseerde projecten plus de in de achterliggende jaren door gemeenten vastgestelde beleidskaders voor nieuwe zonne- en windparken, waarbij participatietrajecten met inwoners en belanghebbenden zijn doorlopen. Ten behoeve van het aanbod in de RES zijn dus geen nieuwe locaties aangewezen.

Om aan de gevraagde ambitie te kunnen voldoen, is de opgave verdeeld over de verschillende gemeenten, zie hiervoor ook figuur 3.1. Uit de tabel is te herleiden dat de totale opgave voor de gemeente Oldambt 0,16 TWh bedraagt. Uit de RES 1.0 is verder beschreven dat de locaties voor zonneparken door gemeente worden bepaald (zie hiervoor ook paragraaf 3.4). Onderhavige ontwikkeling kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren om te kunnen voldoen aan de ambities uit de RES 1.0.

Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling in lijn is met de RES 1.0.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Omgevingsvisie 2017 Oldambt

In de Toekomstvisie ‘Oldambt, grenzeloos Goûd!’ is aangegeven dat de daarin genoemde ambities worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Met de Omgevingsvisie is het mogelijk om te komen tot concretisering op het fysieke domein, waarbij ook de gevolgen van ontwikkelingen in het sociaal domein die relevant zijn voor de fysieke leefomgeving zijn meegenomen.

Om goed de vertaling naar het Omgevingsplan te kunnen maken zijn in deze visie de volgende vragen beantwoordt:

- Hoe zorgen we er als gemeente voor dat het beleid tot uitvoering komt? Hoe kunnen we als gemeente dit samen met andere partijen tot uitvoering laten komen?
- Hoe sturen we als gemeente nieuwe ontwikkelingen? Doen we dit zelf als gemeente? Of leggen we als gemeente het initiatief en de verantwoordelijkheid (meer) bij de maatschappij? En wat willen we als gemeente in ieder geval niet?

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat het thema energietransitie in de gemeente erg leeft. De gemeente wil energietransitie stimuleren en inzetten op duurzaamheid. Dit betekent ook dat de energieconsumptie omlaag moet. Bijvoorbeeld door de woningen beter te isoleren. In 2020 is de ambitie gezet op een energiebesparing van 20% te realiseren ten opzichte van het verbruik in 1990.

Naast energiebesparing wil de gemeente de duurzame energieopties binnen de gemeente vergroten. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Grootschalige windturbineparken zijn niet gewenst binnen de gemeente. In de Omgevingsvisie wordt beschreven dat het een gemeentelijke doelstelling is om locaties aan te wijzen waar in totaal 100 hectare aan zonne-energie kan worden ontwikkeld. Zonneparken en kleine windmolens (as-hoogte tot 15 meter) vullen elkaar aan vanwege de spreiding van opwekking en constante levering. De gemeente wil ruimte bieden aan zonneparken en kleine windmolens zonder de landschappelijke waarden aan te tasten.

3.4.2 Programma zon en wind 1.0 (versie november 2021)

In de geldende gemeentelijke Omgevingsvisie is aangegeven dat er een visie wordt opgesteld voor de inpassing van zonnevelden, zie ook paragraaf 3.4.1. Om invulling te kunnen geven aan de ambitie van het college en raad van Oldambt om voor 2030 100 hectare zon te realiseren binnen de gemeente is een Programma zon en wind opgesteld. Dit programma vormt het beleidskader waarmee initiatieven met betrekking tot het realiseren van zonnevelden en of kleine windmolens kunnen worden getoetst en beoordeeld op haalbaarheid. De ambitie van Oldambt is om te gaan voor een combinatie van ‘zon op daken’ met (grootschalige) zonneparken en kleine windmolens op boerenerven. De gemeente wil meewerken aan de realisatie van 100 hectare zonneparken tot 2030. Met die 100 hectare kan de gemeente voorzien in het energieverbruik van de gebouwde omgeving. Dat zijn alle woningen, winkels en maatschappelijke gebouwen van Oldambt. In 2017 verbruikten deze gebouwen ongeveer 0,11 terrawattuur (TWh) aan energie. En dat is vergelijkbaar met de opbrengst van ongeveer 100 hectare aan zonnevelden. Daarmee is het beleid voorlopig gericht op de energiebehoefte van het eigen grondgebied.

De gemeente heeft uitgebreid landschappelijk onderzoek gedaan naar potentiële locaties voor duurzame energieopwekking. Het landschap kent verschillende schaalniveaus. Per schaalniveau is gekeken hoe het bestaande landschap kan worden aangepast of in op welke manier zonnevelden kunnen worden ingepast zonder dat de kenmerkende landschappen verloren gaan. Daarbij is ook onderzocht in hoeverre een dergelijke ontwikkeling zou kunnen bijdragen aan de totale opgave van 100 hectare aan zonnevelden tot 2030.

Figuur 3.3 laat de kansrijke locaties zien voor de opwekking van zonne-energie in Oldambt. Deze kaart is de uitkomst van de ruimtelijke verkenning die is uitgevoerd. Belangrijke kanttekening bij deze kaart is dat er bij de groene plussen mogelijk ruimte is voor zonne-energie. Dat betekent niet per definitie dat het volledige gebied gebruikt wordt voor de opwekking van zonne-energie.

Initiatieven die binnenkomen worden getoetst volgens onderstaand stappenplan:

1. Het initiatief moet een bijdrage leveren aan de opgave tot 2030. We willen liever één groot park goed ingebed dan vele verspreide parken.

Onderhavige ontwikkeling sluit aan op bestaande ontwikkelingen. Zo is ten zuiden van de Eekerweg in 2020 reeds een vergunning verleend voor het zonnepark (grondgebied gemeente Midden-Groningen). Het beoogde zonnepark zal landschappelijk op elkaar aansluiten. Daarnaast wordt het gebied al reeds gekenmerkt voor duurzame energie vanwege het windpark N33. De ambitie van de gemeente Oldambt om 'versnippering' van parken te voorkomen wordt hiermee behaald.

Uit de resultaten van de vragenlijst onder inwoners komt naar voren dat Oldambtsters het belangrijk vinden om energie op een duurzame manier op te wekken. Zij zien dat het liefst gebeuren met zonne-energie of met een combinatie van wind- en zonne-energie. Andere genoemde geschikte locaties voor zonneparken zijn industrie- of bedrijventerreinen, oude NAM-locaties, langs een snelweg, N-weg of spoorlijn of vlakbij hoogspanningsmasten. Onderhavige locatie voldoet hieraan doordat het zonnepark wordt opgericht onder en nabij de windmolens van windpark N33. Daarnaast wordt het gebied gekenmerkt door de infrastructurele voorzieningen (spoorlijn en N33). De locatie is daarnaast ver gelegen van woningen, waardoor direct zicht op het zonnepark vanuit woningen kan worden voorkomen.

2. De locatie van het initiatief moet geschikt zijn en getoetst aan de voorwaarden die zijn beschreven in de paragrafen 5.2 tot en met 5.5 (zie hieronder).

In bijlage 01 van het landschappelijke inpassingsplan (bijlage 1, ruimtelijke onderbouwing) is een tabel opgenomen waarin per onderdeel is getoetst aan de algemene toetsingscriteria zonneparken. De toetsingscriteria zien toe op een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing. Per onderdeel is toegelicht hoe hieraan wordt voldaan. De conclusie is dat aan elk onderdeel van toetsingscriteria 5.2 kan worden voldaan. Voor een nadere uitwerking hiervan wordt verwezen naar de bijlagen.

Toetsingscriteria 5.3 betreffen aanvullende criteria voor zonneparken grenzend aan dorpsbebouwing. Het meest nabijgelegen dorp betreft Scheemda op een afstand van circa 2 kilometer. Gelet op de ruime afstand heeft het zonnepark geen invloed op de ruimtelijke invloedssfeer van het dorp.

Voor de afrastering en de directe omgeving van het zonnepark gelden de volgende toetsingscriteria:

- *In de directe omgeving van het zonnepark is ruimte voor natuur, flora en fauna. De grootte hiervan staat in verhouding tot het zonnepark. Minimaal 25 procent van de totale oppervlakte van het zonnepark moet voor natuur worden gereserveerd.*
- *De afrastering van het zonnepark is maatwerk. De gemeente heeft een voorkeur voor sloten, heggen.*

Solarfields is aangesloten bij de Gedragscode Zon op Land van Holland Solar. Hiermee committeert initiatiefnemer zich aan het principe 25% van het projectgebied onbedekt te laten. Verzekeringstechnisch dient langs de randen te worden voorzien in een hekwerk. Er is gekozen voor een gelast stalen uitvoering met grofmazige openingen. Het hekwerk zal ca. 20cm boven maaiveld worden geplaatst t.b.v. de doorgang klein fauna. Om het beeld te verzachten wordt parallel hieraan een watergang gegraven waar zich robuuste rietkragen kunnen ontwikkelen.

Toetsingscriteria 5.4 en 5.5 betreffen criteria voor windmolens. Dit is voor onderhavige initiatief niet relevant en wordt derhalve buiten beschouwing gelaten.

3. De initiatiefnemer heeft zich ingespannen om draagvlak te creëren en te vergroten.

Voor onderhavig plan heeft initiatiefnemer in overeenstemming met de Gedragscode Zon op Land een participatieplan opgesteld. Dit zal als separate document worden toegevoegd aan de aanvraag.

Het participatieplan bestaat uit twee onderdelen conform het gemeentelijk beleid:

1. *De procesparticipatie: bijvoorbeeld consulterende gesprekken met belanghebbenden, het opzetten van een klankbordgroep, het organiseren van discussies, informatieavonden of ontwerpateliers en het inrichten van een goed en transparant systeem voor het behandelen van vragen en klachten.*
2. *De projectparticipatie: bijvoorbeeld financiële deelneming met een postcoderoos, energiecoöperatie of een omwonendenregeling.*

Procesparticipatie

Voor een succesvolle ontwikkeling is het van belang dat de omgeving goed geïnformeerd wordt en zich goed geïnformeerd voelt. Belanghebbenden en geïnteresseerden worden tijdens de ontwikkeling, bouw en exploitatie op de hoogte gehouden van de plannen en ontwikkelingen. De boodschap is gericht op inspraak en samenwerking.

In Oldambt is er uitgebreid gecommuniceerd over het initiatief. Vanwege de coronamaatregelen was het vaak niet mogelijk om fysieke afspraken en bijeenkomsten te organiseren. Er is daarom intensief gecommuniceerd via o.a. lokale media, flyers en email. Toen de maatregelen het toestonden zijn

er twee bewonersavonden georganiseerd. Met het doel van participatie is ook geprobeerd zoveel mogelijk draagvlak te realiseren onder inwoners.

Vóór het aanvragen van de vergunning vindt er een eindpresentatie plaats en wordt er een laatste keer feedback opgehaald over de gemaakte plannen. Hiervan wordt een verslag gemaakt voor terugkoppeling via de nieuwsbrief. Hierdoor is de omgeving goed op de hoogte van de plannen en komen zij straks niet voor verassingen te staan.

De eindpresentatie vindt plaats via een advertentie en digitale media.

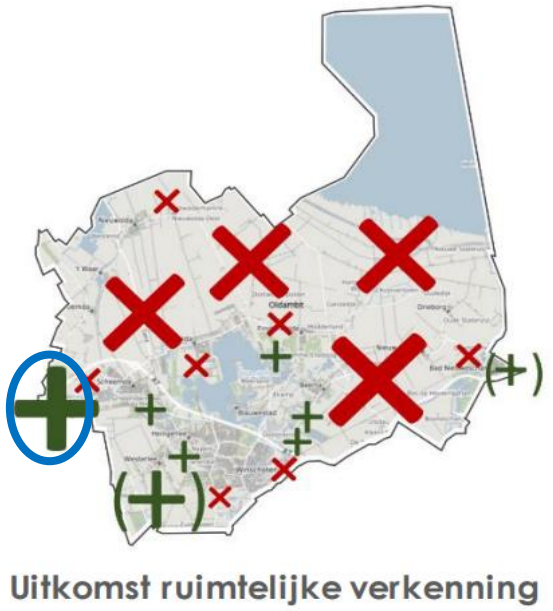
Participatie houdt niet op na aanvraag van de omgevingsvergunning van het park. Ook hiermee is in het participatieplan rekening gehouden met het vervolg. Zo zal de omgeving op de hoogte worden gehouden over de terinzagelegging en vergunningsproces. Bij de opening van het park zal er een feestelijk evenement gehouden worden voor alle betrokkenen. Verder zal ook na één jaar na opening van het zonnepark een bewonersenquête worden gehouden met als doel reflectie en evaluatie.

Projectparticipatie.
Lokaal eigendom in duurzame energieprojecten is een belangrijk streven in de energietransitie in Nederland. Het creëert draagvlak voor duurzame energie en leidt tot goed ingepaste zonneparken met voordelen voor de omgeving. Ook voor de bewoners, dorpsraden en energiecoöperaties in de omgeving van Eekerpolder is lokaal eigendom een belangrijke voorwaarde; dit vanwege het gelijkwaardige zeggenschap en de eerlijke verdeling van de lusten en lasten. Solarfields en Coöperatie Eekerpolder werken vanaf het begin af aan samen aan de ontwikkeling om deze gelijkwaardigheid te waarborgen. Coöperatie Eekerpolder neemt deel in de eigendom van het zonnepark.

Voor een uitgebreide toelichting op de participatiemogelijkheden en proces wordt verwezen naar het participatieplan.

4. Elk initiatief wordt beoordeeld op de criteria en kaders die het Programma zon en wind stelt in relatie tot de maakbaarheid van het initiatief (realiteitszin, snelheid realisatie, operationaliteit en netcapaciteit).

De ontwikkeling is getoetst aan het afwegingskader. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling een bijdrage levert aan de ambitie van de gemeente Oldambt op het gebied van energietransitie. Op het gebied van landschap en milieu is het zonnepark inpasbaar en niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening. De locatie zelf wordt in de visie bestempeld als kansrijke locatie voor de opwekking van zonne-energie. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling in lijn is met het gemeentelijk beleid.

Figuur 3.3: Uitsnede uitkomst ruimtelijke verkenning

4 Onderzoek

Bij de realisatie van de ontwikkeling dient rekening gehouden te worden met (milieu)aspecten vanuit de omgeving en op de omgeving. Het onderzoek naar de relevante milieu- en omgevingsaspecten wordt in de navolgende paragrafen beschreven.

4.1 M.e.r.-beoordeling

Toets m.e.r.-plicht
Binnen het plangebied wordt een zonnepark gerealiseerd op agrarische gronden. Het realiseren van een zonnepark komt niet voor in bijlage C van het besluit m.e.r.. Er is dus geen sprake van de verplichting om een m.e.r.-procedure te doorlopen.

Toets m.e.r.-beoordelingsplicht
In bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven bij welke activiteiten, plannen en besluiten een m.e.r.-beoordeling moet plaatsvinden, dat wil zeggen een nadere afweging of mogelijk een m.e.r. procedure moet worden gevolgd. Op basis van vaste jurisprudentie is vastgesteld dat de realisatie van een zonnepark geen stedelijk ontwikkelingsproject dan wel een landinrichtingsproject of een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water is. Op basis hiervan is er geen sprake van een m.e.r beoordelingsplichtige activiteit.

4.2 Milieuaspecten

4.2.1 Bodem

In het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 lid 1 onder d) is bepaald dat voor de uitvoerbaarheid van een plan rekening gehouden moet worden met de bodemgesteldheid in het plangebied. In het kader van een voorgenomen functiewijziging zal inzicht moeten worden gegeven in de bodemkwaliteit ter plaatse, wanneer er een wijziging plaatsvindt naar een gevoeligere functie of wanneer er nieuwe bebouwing waarin voortdurend mensen verblijven wordt opgericht. Dit is met het initiatief niet aan de orde. Ook is er slechts zeer beperkt sprake van bodemroerende werkzaamheden. Een verkennend bodemonderzoek is gezien het voorgaande niet noodzakelijk.

Ook de opstelling van zonnepanelen heeft invloed op de biodiversiteit en de bodemgesteldheid. Uit onderzoek blijkt dat hoe meer ruimte er tussen de tafels met panelen is, hoe hoger de soortenrijkdom. Vanaf ongeveer 1,70 meter tussen de rijen zijn al hoge soortenaantallen mogelijk, dit zal dan ook als minimum worden aangehouden. Door daarnaast voor een zuid opstelling te kiezen, (mogelijk) gebruik te maken van semi-transparante bi facial panelen en tussen de panelen ca. 1cm ruimte te houden treedt voldoende licht tot de bodem en is een gelijkwaardige neerslagverdeling verzekerd. Voorts kan worden aangegeven dat door de realisatie van het zonnepark de gronden verhogen in natuurwaarden en biodiversiteit, omdat bemesting en het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet meer nodig is zal het niet leiden tot een verhoging in natuurwaarden. De grootste belemmering voor een hoge biodiversiteit op landbouwgrond is de bemeste bodem. Slechts enkele plantsoorten als Lolium perenne en Urtica zijn bestand tegen deze hoge voedselrijkdom. Om de biodiversiteit te verhogen zal de voedselrijkdom daarom moeten afnemen, zodat meer plantsoorten de kans krijgen te ontwikkelen.

Conclusie
Vanuit het aspect bodemkwaliteit zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.2.2 Geluid (wegverkeerslawaai)

Op basis van de Wet geluidhinder (artikel 77 Wgh) dient bij een bestemmingsplan een akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd als het plan mogelijkheden biedt voor:

- de toevoeging van een nieuwe woning of andere geluidsgevoelige functie binnen de zone van een weg;
- de aanleg van een nieuwe weg;
- de reconstructie van een bestaande weg.

Een zonneweide is geen geluidgevoelig object. Het uitvoeren van een onderzoek naar verkeerslawaai is dan ook niet noodzakelijk. Voor overig akoestische aspecten wordt verwezen naar paragraaf 4.2.6.

Conclusie
Het aspect geluid vormt geen belemmering in het kader van de ontwikkeling van de zonneweide.

4.2.3 Luchtkwaliteit

Sinds 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden en staan de hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5 Wm). Artikel 5.16 Wm (lid 1) geeft weer onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (uit lid 2) mogen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

a. Er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde.
b. Een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit.
c. Een project draagt “niet in betekenende mate” (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging.

d. Een project past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

In dit geval is er sprake van het oprichten van een zonneweide. Een zonnepark kent een zeer lage verkeersaantrekkende werking. Er zal uitsluitend sprake zijn van sporadisch verkeer ten behoeve van onderhoud, controle en beheer. Op voorhand kan redelijkerwijs worden gesteld dat het initiatief niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. Omdat er geen sprake is van een gevoelige functie, is een onderzoek naar de achtergrondwaarden in het kader van het woon- en leefklimaat niet aan de orde.

Conclusie
Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling niet bezwaarlijk uit luchtkwaliteitsoogpunt.

4.2.4 Geur

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de normen uit de Wet geurhinder en veehouderij. Als gevolg van deze wet worden normen gesteld voor de bouw van nieuwe geurgevoelige objecten. Er dient voor deze objecten sprake te zijn van een goed woon- en leefklimaat. Daarnaast mag geen inbreuk ontstaan op de milieuruimte van omliggende veehouderijen.

Volgens de definitie van de Wet geurhinder en veehouderijen is een geurgevoelig object een gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen en menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt. Een zonneweide is, gelet op deze definitie, niet aan te merken als een gebouw en daarmee tevens niet aan te merken als een geurgevoelig object. Er is slechts sporadisch en kortdurend sprake van verblijf door mensen. De voorgenomen ontwikkeling van een zonneweide levert dan ook geen belemmeringen op voor veehouderijen en vice versa.

Conclusie
Vanuit het aspect geur bestaan er geen belemmeringen voor de beoogde ontwikkeling van een zonneweide.

4.2.5 Externe veiligheid

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving vanwege handelingen met gevaarlijke stoffen. De handelingen kunnen zowel betrekking hebben op het gebruik, de opslag en de productie, als op het transport van gevaarlijke stoffen. Uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) vloeit de verplichting voort om in ruimtelijke plannen in te gaan op de risico's in het besluitgebied ten gevolge van handelingen met gevaarlijke stoffen. De risico's dienen te worden beoordeeld op twee maatstaven, te weten het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

In de landelijke wet- en regelgeving zijn kwaliteitseisen en normen op het gebied van externe veiligheid geformuleerd. Doel is om bepaalde risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld, tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Deze bedoelde risico's hangen vooral samen met:

- activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen;
- transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water.

De risico's voor externe veiligheid komen tot uitdrukking via het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico kan op de kaart worden weergeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde plaatsgebonden risico. Via het plaatsgebonden risico wordt een basisbeschermingsniveau gewaarborgd. Bij het groepsrisico wordt wel beoordeeld hoeveel personen zich, redelijkerwijs, feitelijk in de omgeving kunnen bevinden. Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde, maar een oriëntatiewaarde. Dit is een ijkwaarde waaraan veranderingen getoetst kunnen worden. Deze oriëntatiewaarde mag overschreden worden, mits goed beargumenteerd door het bevoegd gezag. Samen met de hoogte van groepsrisico moet andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Deze argumentatie is een onderdeel van de verantwoording van het groepsrisico. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de regionale brandweer.

Met deze ruimtelijke onderbouwing wordt een zonneweide mogelijk gemaakt. Gezien de aard van deze functie is er geen sprake van een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Bevi. In de nabijheid van het gebied liggen enkele risicobronnen, zoals buisleidingen, transportroutes en hoogspanningsverbindingen. Samengevat zijn de volgende risicobronnen aanwezig:

- Hogedruk aardgastransportleidingen;
- Condensaatleidingen;
- Transportroutes rijksweg N33 en A7 en spoorlijn Veendam aansl. – Bad Nieuweschans;
- BRZO-inrichting (GU compressorstation Scheemda);
- Mijnbouwlocaties.

De plaatsgebonden risicocontouren van Bevi-inrichtingen, buisleidingen transportroutes vormen geen belemmering.

Ook is er gezien de sporadische aanwezigheid van personen ter plaatse van de zonneweide, geen sprake van een relevante wijziging voor het groepsrisico.

Protocol betreden scheg Zonnepark Eekerpolder
Naast de aspecten externe veiligheid, zoals hierboven omschreven, is er ook gekeken naar een veilige betreding van 'de scheg'. Als onderdeel van de 'landschappelijke inpassing' van Zonnepark Eekerpolder is er naar de wens van de landschapsarchitecten van gemeente Midden-Groningen en gemeente Oldambt een vrije ruimte in het midden van het projectgebied ingetekend. Deze vrije ruimte wordt door de betrokken 'de scheg' genoemd. Ter beleving van het energielandschap dat ten noorden en ten zuiden van de Eekerweg zal ontstaan, is het de wens van beide gemeenten om de scheg vrij toegankelijk te maken voor publiek. Teneinde veilige vrije toegang mogelijk te maken zal dit veiligheidsprotocol naar het oordeel van Zonnepark Eekerweg BV (de beoogde exploitatie van Zonnepark Eekerpolder) minimaal in acht moeten worden genomen. Dit veiligheidsprotocol behoeft nadere uitwerking op basis van commentaar van meerdere belanghebbenden van Zonnepark Eekerpolder, zoals bijvoorbeeld grondeigenaren en exploitanten van in het projectgebied aanwezige windmolens.

Normaliter is het projectgebied van een zonnepark niet vrij toegankelijk voor derden (bijv. recreanten), omdat dit te veel veiligheidsrisico's meebrengt. Naast de (omvang van de) toestemming van grondeigenaren en de veiligheidsrisico's van een zonnepark moet ook de aanwezigheid van meerdere windmolens binnen het projectgebied en zelfs binnen de scheg in acht worden genomen.
Met inachtneming van de volgende veiligheidsmaatregelen meent Zonnepark Eekerpolder BV de scheg (beperkt) toegankelijk te kunnen maken voor derden.

De scheg zal enkel via de noordkant toegankelijk zijn. Bij deze noordelijke ingang wordt een afsluitbare toegangspoort geplaats. Te allen tijde, dus ook indien er geen sprake is van risicovolle weersomstandigheden, zal er permanent een geconcretiseerd BETREDEN OP EIGEN RISICO-bord aanwezig zijn bij de toegangspoort. Dit bord zal:

- Groot, duidelijk en goed zichtbaar zijn.
- Een duidelijke omschrijving bevatten van alle risico's die betreding van de scheg meebrengt, waaronder vallende objecten (zoals ijs en windmolen-onderdelen) en explosiegevaar.

Ten behoeve van extra veiligheid zal de scheg jaarlijkse gedurende de maanden oktober tot en met april worden afgesloten voor publiek. Daarnaast zal er een duidelijke afscheiding tussen de scheg en de elektrische installaties worden aangebracht door middel van een hekwerk. Ten slotte wordt er een veiligheidsplan opgesteld die de goedkeuring behoeft van de voor Zonnepark Eekerweg BV aan te stellen verzekeraar.

Conclusie
Vanuit externe veiligheidsoogpunt zijn er geen belemmeringen voor de ontwikkeling van een zonneweide in het besluitgebied.

4.2.6 Milieuzonering

Onder milieuzonering wordt verstaan het waar nodig zorgen voor een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds bedrijven of overige milieubelastende functies en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Bij de planontwikkeling dient rekening te worden gehouden met milieuzonering om de kwaliteit van het woon- en leefmilieu te handhaven en te bevorderen en daarnaast bedrijven voldoende zekerheid te bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren.

Richtafstanden
Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'. In de publicatie is een lijst opgenomen met bedrijfstypen. Voor de bedrijfstypen zijn indicatieve (richt)afstanden bepaald voor de milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De richtafstanden vormen een indicatie van de aanvaardbaarheid in de situatie dat gevoelige functies in de nabijheid van milieubelastende functies worden gesitueerd. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd of aanwezig zijn, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden).

Geluid
De beoogde zonneweide vormt volgens de (indicatieve) brochure "Bedrijven en Milieuzonering", uitgegeven door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) 2009, geen milieugevoelige functie. Omliggende milieubelastende bedrijven vormen daarmee geen belemmering voor het oprichten van een zonneweide. Wel dient te worden onderzocht, of het woon- en leefklimaat binnen omliggende woningen niet negatief wordt beïnvloed vanwege de nieuwe functie. Daarom dient te worden getoetst of in de omgeving van het besluitgebied functies voorkomen die een belemmering kunnen vormen voor de nieuwe ontwikkeling.

Zonneweiden worden als zelfstandige categorie niet benoemd in de VNG-brochure. Ten aanzien van de zonnepanelen zelf kan redelijkerwijs worden gesteld, dat geen milieuhinder (geluid, geur of stof) te verwachten is. Voor de bijbehorende transformators kan enige geluidproductie overdag worden verwacht. Deze zijn het best vergelijkbaar met de in de VNG-brochure vermelde categorie 'elektriciteits-distributiebedrijven <10 MVA' (milieucategorie 2). De richtafstand van de

transformatoren tot omliggende woningen dient daarmee in beginsel ten minste 30 meter te bedragen.

Het gebied is gelegen tussen de A7 en de N33. In de omgeving is nagenoeg geen bebouwing aanwezig. Enige mate van geluidhinder van transformaten richting milieugevoelige objecten is derhalve uitgesloten. Cumulatie met andere geluidsbronnen (zoals spoorlijn, wegen, windmolens) kan om die reden buiten beschouwing worden gelaten. De geluidsproductie van de overige (geluids)bronnen is maatgevend voor de omgeving, aangezien de geluidsproductie van het zonnepark dermate laag is ten opzichte van de andere geluidsbronnen.

Eventuele geluidsoverlast tijdens de bouwfase van het zonnepark kan niet worden uitgesloten. Dit betreft echter geen ruimtelijk relevant aspect, maar een uitvoeringsaspect die juridisch is geborgd in het Bouwbesluit. Bij de bouwfase van het zonnepark zullen alle relevante wet- en regelgeving met betrekking tot geluidsproducties tijdens het bouwen in acht worden genomen.

De werking van het windpark zal door de ontwikkeling niet worden belemmerd.

Reflectie
Het glazen oppervlak van de zonnepanelen kan zorgen voor hinder voor omwonenden of voor weggebruikers en machinisten vanwege reflectie van zonlicht op de panelen. In dat verband zijn met name het verkeer op de A7 en de N33 relevant en de spoorlijn. In de omgeving van het plangebied zijn er verder geen woningen gesitueerd waardoor deze buiten beschouwing kan worden gelaten.

De mate van hinder is afhankelijk van een aantal factoren, zoals de opstelrichting van de panelen ten opzichte van wegen en woningen, de hellingshoek, de hoogte waarop deze worden geplaatst, het materiaal van de panelen, het al dan niet gebruiken van coating en de omgeving van de locatie.

Voor onderhavige ontwikkeling is in overleg met Prorail een reflectieonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage toegevoegd aan onderhavige ruimtelijke onderbouwing. Hieronder worden de belangrijkste conclusies weergegeven. Voor de volledige conclusies wordt verwezen naar de bijlagen.

In beide richtingen op het spoor zal hinderlijke reflectie optreden. Deze reflectie zal uit de richting van de ondergaande/opkomende zon komen. De machinist zal zeer waarschijnlijk meer hinder ervaren van de zon dan van de reflectie. De reflectie zal qua kracht (intensiteit) niet hinderlijker zijn dan de zon. In oostelijke rijrichting wordt de waarneembaarheid van de seinen vanaf 425 meter voorafgaand aan het sein niet beïnvloed door de reflectie. In westelijke rijrichting zal de waarneembaarheid, over dezelfde afstand, van het helllingsein niet beïnvloed worden, maar van het voorsein wel.

In de rapportage worden adviezen gegeven om hinderlijke situaties te voorkomen. De hinder die waar te nemen is tussen 425 meter voor het voorsein en het voorsein zelf kan voorkomen worden door extra bomen te planten aan de zuidzijde van het zonnepark, daar waar de panelen voor hinder zorgen. Een andere mitigerende maatregel betreft de oriëntatie en hellingshoek van de panelen. Geschikte helling en oriëntatie combinaties die geen hinderlijke reflectie veroorzaken op dit deel van het spoor zijn onderzocht en ook weergegeven in de rapportage.

In de landschappelijke inpassing is rekening gehouden met de (mogelijke) lichthinder zoals beschreven in het reflectierapport. Aan de zuidzijde van het park zijn in het kader van de landschappelijke inpassingsplan bomen geprojecteerd. Hiermee zal lichthinder worden beperkt.

Conclusie
Vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering bestaan er geen belemmeringen voor de voorgenomen oprichting van een zonneweide in het besluitgebied.

4.2.7 Archeologie en cultuurhistorie

In de Erfgoedwet is een raamwerk opgenomen dat regelt hoe Rijk, provincies en gemeenten om moeten gaan met het aspect archeologie in ruimtelijke plannen. De uitgangspunten van de Erfgoedwet zijn als volgt:

- De archeologische waarden dienen zoveel mogelijk in de bodem te worden bewaard.
- Er dient vroeg in het proces van de ruimtelijke ordening rekening te worden gehouden met het aspect archeologie.

De wet bepaalt tevens dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor hun eigen bodemarchief. De gemeente is dus het bevoegd gezag waar het gaat om het toetsen van bestemmingsplannen op het aspect archeologie en de uit onderzoek voortkomende rapporten.

Archeologie
De bescherming van archeologisch erfgoed in Nederland is vastgelegd in de Erfgoedwet, die op 1 juli 2016 in werking is getreden. De Erfgoedwet is in de plaats gekomen van zes wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed, waaronder de Monumentenwet 1988. Onderdelen van de Monumentenwet die van toepassing waren op de fysieke leefomgeving gaan naar de Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt. Voor deze onderdelen is daartoe in de Erfgoedwet voor de periode 2016-2021 een overgangsregeling opgenomen.

De basis van de bescherming van archeologisch erfgoed in de Erfgoedwet is het verdrag van Valletta (ook wel het verdrag van Malta). De bescherming heeft als doel om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk in situ, dus in de grond, te behouden. Dankzij het principe van “de verstoorder betaalt” uit het verdrag van Valletta worden meer archeologische resten in situ behouden.

Blijkens het vigerende bestemmingsplan rust er op het besluitgebied een archeologische waarde met een archeologische beschermingszone. In het provinciale inpassingsplan, waar het besluitgebied ook onder valt, is voorts een archeologische dubbelbestemming opgenomen. Derhalve is er sprake van eventuele archeologische waarden waarmee rekening dient te worden gehouden. De zonnepanelen worden met zeer beperkte ingrepen in de bodem geplaatst. Er zijn daarmee slecht zeer beperkte graafwerkzaamheden op kleine diepte noodzakelijk. Om te waarborgen dat archeologische resten niet worden verstoord, zal voorafgaand de werkzaamheden een archeologisch booronderzoek worden uitgevoerd om daarmee de archeologische waarden van het gebied vast te stellen. De archeologische dubbelbestemming waarborgt dat eventuele archeologische waarden worden behouden en dat bij eventuele noodzaak tot boringen door de gemeente kan worden afgedwongen.

Cultuurhistorie
Bij het inrichtingsplan is rekening gehouden met de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het gebied. Verder ligt de locatie niet binnen cultuurhistorische waardevolle gebieden, dan wel aangewezen (rijks of gemeentelijke) monumenten.

Conclusie
Vanuit archeologisch en cultuurhistorisch oogpunt bestaan er geen belemmeringen voor de beoogde ontwikkeling. Wel geldt te allen tijde een meldingsplicht conform paragraaf 5.4 van de Erfgoedwet, welke inhoudt dat indien bij graafwerkzaamheden op de onderzoekslocatie archeologische resten en/of sporen worden aangetroffen, dit direct dient te worden gemeld aan de bevoegde overheid.

4.2.8 Flora en fauna

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebieds-bescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming
De Wet natuurbescherming heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied, zijn vergunningplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid
De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming
De soortenbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde ‘algemene zorgplicht’ (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit ‘bijlage A en B’ van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de ‘Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten’ van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, kolonie-broeders en gebouw bewonende vogelsoorten (‘categorie 1-4 soorten’) zijn de nesten en de functionele leefomgeving

jaarrond beschermd. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (‘categorie 5-soorten’). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Voor onderhavige ontwikkeling is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Deze wordt als bijlage opgenomen in onderhavige ruimtelijke onderbouwing. Hieronder worden de belangrijkste conclusies beschreven. Voor de volledige rapportage met bevindingen wordt verwezen naar de bijlagen.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, “Zuidlaardermeergebied”, bevindt zich op circa 13 kilometer afstand ten westen van het projectgebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als gevolg van aspecten als licht, geluid en trillingen uitgesloten.

Gezien de geruime afstand tot het Natura 2000-gebied is een toename aan stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied redelijkerwijs niet aan de orde, waardoor een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied is uitgesloten. Om dit aan te tonen is een Aerius-berekening uitgevoerd waaruit blijkt dat voor de gebruiksfase geen toename zal zijn van stikstofdepositie. De Aerius-berekening is als bijlage toegevoegd aan de onderhavige ruimtelijke onderbouwing.

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNN. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN ligt ongeveer 3,6 kilometer ten oosten van het plangebied. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het NNN wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Op basis van deze quickscan wordt vervolgonderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen of effecten op beschermde gebieden niet noodzakelijk geacht. Evenmin is er sprake van een noodzaak tot het indienen van een ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming ten aanzien van soorten dan wel een vergunningsaanvraag in het kader van gebiedsbescherming. Het onderdeel houtopstanden is bij dit plan niet aan de orde.

- Met betrekking tot broedvogels dienen werkzaamheden in de directe nabijheid van de sloten en het bouwrijp maken van huidige akkers uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen, of na een controle waarbij de aanwezigheid van een in gebruik zijnde nest uitgesloten kan worden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart – half augustus.
- Ten aanzien van vleermuizen dient licht gericht of uitstralend op opgaand groen en oppervlaktewater te worden vermeden, tijdens zowel de werkzaamheden als in de toekomstige situatie.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

4.2.9 Leidingen en infrastructuur

In (of in de directe omgeving van) het besluitgebied komen blijkens de verbeelding van het geldende bestemmingsplan geen leidingen of kabels voor met een planologisch-juridische beschermingszone, met uitzondering van een persleiding aan de oostzijde van het plangebied. Op basis van het provinciale inpassingsplan ‘Windpark N33’ liggen er tevens beschermingszones van de aanwezige leidingen van de toekomstige windpark. Indien werkzaamheden binnen de planologische beschermingszones worden verricht dient vooraf overleg plaats te vinden met de leidingbeheerder. Met onderhavige ontwikkeling en aanvraag worden geen werkzaamheden mogelijk gemaakt binnen deze leidingzones. Er zijn geen belemmeringen ten aanzien van de realisatie van een zonneweide in het besluitgebied.

4.2.10 Verkeerskundige aspecten

Verkeer

In de huidige situatie bestaat het projectgebied voornamelijk uit weidegrond. De nieuwe functie heeft een verwaarloosbare verkeersaantrekkende werking. Er zal uitsluitend sprake zijn

van incidenteel verkeer ten behoeve van onderhoud, controle en beheer van de zonneweide en de groene inpassing. Er zal gebruik worden gemaakt van de bestaande infrastructuur. Het initiatief levert geen negatieve effecten in verkeerskundig opzicht op. De Eekerweg is na realisatie van het zonnepark niet toegankelijk. Aan de noordzijde zal een nieuw fietspad worden aangelegd wat ook toegang geeft tot 'de scheg'.

Parkeren
De zonneweide betreft een bedrijfsmatige functie, maar van vaste werknemers of verblijvende personen ter plaatse is geen sprake. Incidenteel zal er sprake zijn van een parkeerbehoefte bij onderhouds-, beheer-, controlewerkzaamheden e.d. In dat geval kan gebruik worden gemaakt van parkeerruimte ter plaatse van de inrit. De incidentele parkeerbehoefte kan daarmee in voldoende mate worden opgevangen op eigen terrein.

4.2.11 Waterparagraaf

In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze in voorliggend plan rekening is gehouden met de (ruimtelijk) relevante aspecten van (duurzaam) waterbeheer. Een beknopte beschrijving van de kenmerken van het watersysteem kan het benodigde inzicht geven in het functioneren van dit systeem.

Sinds 1 november 2003 is het wettelijk verplicht, in het kader van het Besluit Ruimtelijke Ordening, een watertoets te verrichten. In de toelichting bij ruimtelijke besluiten en plannen, waarop bovengenoemd besluit van toepassing is, is het noodzakelijk een beschrijving te geven van de manier waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding.
Het waterbeleid in Nederland wordt van Europees niveau vertaald via rijks-, provinciaal en waterschaps-beleid, naar gemeentelijk beleid om samen de waterproblematiek in Nederland aan te pakken. Dit resulteert in de verplichting een watertoets uit (te) laten voeren.

De voorschriften zijn vastgelegd in onder andere de Europese Kaderrichtlijn Water (22 december 2004) en zijn verder geïmplementeerd in het Rijksbeleid om te komen door samenwerking met de verschillende bevoegdheden te komen tot een duurzaam watersysteem.

In de Omgevingsvisie provincie Groningen 2016-2020 zijn de hoofdlijnen van het Nationale Waterplan vertaald. De Omgevingsvisie bevat de integrale lange termijnvisie van de provincie op de fysieke leefomgeving. In de Omgevingsvisie zijn zoveel mogelijk de visies op verschillende terreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling, landschap en cultureel erfgoed, natuur, verkeer en vervoer, water, milieu en gebruik van natuurlijke hulpbronnen samengevoegd en inhoudelijk met elkaar verbonden.

Het plangebied valt onder het beheer van waterschap Hunze en Aa's. In 2011 heeft het waterschap Hunze en Aas de notitie Stedelijk Waterbeheer vastgesteld. Hierin zijn doelstellingen en aandachtspunten geformuleerd inzake het stedelijk waterbeheer, waarbij alle betrokken partijen hun rol moeten pakken, waaronder de gemeenten in hun ruimtelijke plannen. Dit gebeurt mede door de verplichte waterparagraaf in bestemmingsplannen, met als doelstelling: "Water wordt door overheden, stedenbouwkundigen en projectontwikkelaars geaccepteerd en gehanteerd als ordenend principe. Het waterschap is de vanzelfsprekende wateradviseur bij locatiekeuze en inrichting. Voor alle aanpassingen aan de waterhuishouding, zoals genoemd in de keur, is ook een watervergunning van het waterschap vereist.
Voor de ontwikkeling is een watertoets uitgevoerd door Aeres Milieu B.V. Deze is als bijlage toegevoegd. Voor de volledige conclusies wordt verwezen naar de bijlage. Hieronder zullen de resultaten beknopt worden toegelicht.

Een globale indeling van het zonnepark is opgemaakt. De concrete verharding binnen het plangebied is nog niet uitgewerkt. De toekomstige zonnepanelen worden in rijen met een tussenruimte van ca. 2 meter geplaatst (voor definitieve maatvoering wordt verwezen naar het technisch ontwerp). Naast enkele onderhoudspaden, die waar mogelijk gecombineerd worden met de toegangspaden ten behoeve van de te realiseren windmolens, komen er enkele transformatorstations waarop de zonnepanelen worden aangesloten. Het is nog niet bekend hoeveel verhard oppervlak dit concreet betreft. Het afstromende hemelwater kan gewoon naar de tussengelegen open ruimtes afstromen en in de bodem infiltreren. In het planvoornemen is reeds rekening gehouden met een verbreding van de bestaande watergangen en enkele nieuwe watergangen ter compensatie van deze verharding. De nadere onderbouwing wordt bij de nadere uitwerking (voorafgaand aan de omgevingsvergunning) opgemaakt en overlegd met het bevoegd gezag. Binnen het plangebied zijn reeds enkele windmolens gerealiseerd. Deze toegangswegen hiervoor en de windmolens hebben een separaat vergunningstraject doorlopen waarbij de hiervoor benodigde watercompensatie bepaald en ingepast is. Hieraan vinden geen wijzigingen plaats.

Onderhoud van het oppervlaktewater dient mogelijk te blijven. Uitgangspunt is dat rondom de (nieuwe) sloten een strook vrijgehouden wordt ten behoeve van het noodzakelijke onderhoud. Voor de nieuwe of verbreding met een toekomstig omliggend groen hierbij is een watervergunning met nadere afstemming met het waterschap benodigd. Beplanting of hekwerk kan als onderhoud eenzijdig mogelijk is en het waterschap hiermee akkoord gaat. Bij de verdere uitwerking van het plan dient er rekening gehouden te worden met deze

obstakelvrije zones. Bij werkzaamheden en/of wijzigingen aan het oppervlaktewater dient ten tijde een vergunning aangevraagd te worden.

Bij de aanleg dient rekening gehouden te worden met de plaatselijk hogere grondwaterstanden en de ligging in een overstromingsgevoelig gebied. Nieuwe woningen, bedrijven en andere infrastructuur worden bij voorkeur op de hogere locaties gebouwd. Ter plaatse is geen verblijfslocatie gepland waardoor een beperkt risico aanwezig is. Wel wordt geadviseerd om overstromingsbestendig te bouwen. Door de toegangswegen en transformatorhuisjes verhoogd aan te leggen, is bij de planontwikkeling geen grondwateroverlast te verwachten. Voor de zonnepanelen op palen vormt een tijdelijke hoge grondwaterstand ook geen concrete belemmering. Elders in het plangebied wordt voldaan aan de benodigde ontwateringsdiepte zodat hier geen problemen te verwachten zijn.

Voor alle voor dit plan relevante watergerelateerde onderwerpen zijn in dit document uitgangspunten opgenomen. Bij de huidige planopzet wordt hydrologisch gezien minimaal neutraal ontwikkeld en is geen toekomstige wateroverlast te verwachten. Bij de nadere planuitwerking dienen en zullen de uiteindelijke verharde oppervlakken en de hiervoor benodigde waterberging in overleg met het bevoegd gezag (gemeente en waterschap) nader bepaald worden. Gezien de grootte van het plangebied en de voorgenomen planopzet zal de bijkomende verharding zonder probleem op eigen perceel gecompenseerd kunnen worden. Voor de verdere procedurele afhandeling van het ruimtelijk plan (voorontwerp en ontwerp), is het van belang om het waterschap te blijven informeren, te betrekken en rekening te houden met deze uitgangspunten.

4.2.12 Niet gesprongen explosieven (NGO)

Bij bodemingrepen dient er rekening te worden gehouden met niet gesprongen explosieven. Initiatiefnemer zullen voorafgaand de werkzaamheden een risicoanalyse uitvoeren om te bepalen of het gebied als verdachte locatie kan worden beschouwd. Dit onderzoek en eventuele nadere onderzoeken zullen als vergunningsvoorschrift worden opgenomen in de omgevingsvergunning.

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Op 1 juli 2008 zijn samen met de Wet ruimtelijke ordening (Wro) bepalingen omtrent de grondexploitatie in werking getreden. In afdeling 6.4 van de Wro is bepaald dat de gemeente verplicht is bij het vaststellen van een planologische maatregel die mogelijkheden schept voor een bouwplan zoals bepaald in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), maatregelen te nemen die verzekeren dat de kosten die gepaard gaan met de ontwikkeling van de locatie worden verhaald op de initiatiefnemer van het plan. Dit betekent dat er voor de gemeente een verplichting bestaat om de kosten, die gepaard gaan met een bouwplan, te verhalen op de initiatiefnemer. Deze verplichting vervalt indien de gronden volledig in eigendom zijn van de gemeente.

In het voorliggende geval is geen sprake van een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro. Tussen gemeente en initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten waarmee de financiële uitvoerbaarheid van het plan wordt gewaarborgd. In de anterieure overeenkomst zijn ook afspraken gemaakt over het afwentelen van planschade.

Tussen initiatiefnemers zijn afspraken gemaakt met de grondeigenaren over het gebruik van de gronden en het opruimen van het zonnepark na verstrijken van de omgevingsvergunning.

Er zijn met de windmolen exploitant afspraken gemaakt over de realisatie van het zonnepark. Deze afspraken gaan over de inrichting van het park en de mogelijke effecten die het heeft op de exploitaties van de windmolens.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Omgevingsdialoog/Participatie

Voor de ontwikkeling is een communicatieplan opgesteld. Het proces betreft geen uitputtende uiteenzetting. Vanwege het dynamisch proces van participatie zullen meerdere stakeholders blijvend worden benaderd. Hierdoor kan het zijn dat informatie vanwege tijdsverloop is achterhaald. In deze paragraaf is getracht duidelijk te maken dat initiatiefnemers participatie van belang vinden voor de ontwikkeling. Daarnaast is het door initiatiefnemer opgestelde participatieplan als separate bijlage bij de aanvraag omgevingsvergunning.

Voor een succesvolle ontwikkeling is het van belang dat de omgeving goed geïnformeerd wordt en zich goed geïnformeerd voelt. Belanghebbenden en geïnteresseerden worden tijdens de ontwikkeling, bouw en exploitatie op de hoogte gehouden van de plannen en ontwikkelingen. De boodschap is gericht op inspraak en samenwerking.

In Oldambt is er uitgebreid gecommuniceerd over het initiatief. Vanwege de coronamaatregelen was het vaak niet mogelijk om fysieke afspraken en bijeenkomsten te organiseren. Er is daarom intensief gecommuniceerd via o.a. lokale media, flyers en email. Toen de maatregelen het toestonden zijn er twee bewonersavonden georganiseerd.

Vóór het aanvragen van de vergunning vindt er een eindpresentatie plaats en wordt er een laatste keer feedback opgehaald over de gemaakte plannen. Hiervan wordt een verslag gemaakt voor terugkoppeling via de nieuwsbrief. Hierdoor is de omgeving goed op de hoogte van de plannen en komen zij straks niet voor verassingen te staan.

De eindpresentatie vindt plaats via een advertentie en digitale media.

Participatie houdt niet op na aanvraag van de omgevingsvergunning van het park. Ook na de realisatie van het park is in het participatieplan rekening gehouden met het vervolg. Zo zal de omgeving op de hoogte worden gehouden over de terinzagelegging en vergunningsproces. Bij de opening van het park zal er een feestelijk evenement gehouden worden voor alle betrokkenen. Verder zal ook na één jaar na opening van het zonnepark een bewonersenquête worden gehouden met als doel reflectie en evaluatie.

Hierbij wordt benadrukt dat dit geen uitputtende beschrijving betreft aangezien het participatietraject een dynamisch proces is, en ook na de realisatie van het zonnepark, door middel van maatwerk, met de lokale omgeving wordt afgestemd. Initiatiefnemers blijven te allen tijde open staan voor input vanuit de omgeving.

5.2.2 Financiële participatie

De Coöperatie Eekerpolder wordt mede eigenaar van het zonnepark. Initiatiefnemers hebben zo vroeg mogelijk de omgeving laten participeren in de ontwikkeling.

Lokaal eigendom in duurzame energieprojecten is een belangrijk streven in de energietransitie in Nederland. Het creëert draagvlak voor duurzame energie en leidt tot goed ingepaste zonneparken met voordelen voor de omgeving. Ook voor de bewoners, dorpsraden en energiecoöperaties in de omgeving van Eekerpolder is lokaal eigendom een belangrijke voorwaarde; dit vanwege het gelijkwaardige zeggenschap en de eerlijke verdeling van de lusten en lasten. Solarfields en Coöperatie Eekerpolder werken vanaf het begin af aan samen aan de ontwikkeling om deze gelijkwaardigheid te waarborgen.

De financiële participatie omhelst het mede-eigenaarschap van de het zonnepark door.

Voor een uitgebreide toelichting op de participatiemogelijkheden en proces wordt verwezen naar het participatieplan.

5.2.3 Procedure omgevingsvergunning

De aanvraag van de omgevingsvergunning heeft onder andere betrekking op het toestaan van een gebruik in afwijking van het geldend bestemmingsplan. Op de onderhavige aanvraag is (ex artikel 3.10 lid 1, onder a Wabo) de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing. In deze paragraaf wordt de procedure rondom de omgevingsvergunning toegelicht.

Tervisielegging
De ontwerp omgevingsvergunning wordt gedurende een periode van zes weken ter visie gelegd. De aanvraag, de bijlagen en de bijbehorende ruimtelijke onderbouwing zijn onderdeel van de (ontwerp) omgevingsvergunning. Gedurende de termijn van de ter visie legging kan eenieder een zienswijze indienen. Op basis van de zienswijzen neemt het college van burgemeester en wethouders een definitief besluit over het al dan niet afgeven van de omgevingsvergunning.

Beroep / hoger beroep
Na verlening van de omgevingsvergunning wordt deze voor de tweede maal voor een periode van zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden beroep instellen tegen de omgevingsvergunning bij de rechtbank en later in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien binnen de beroepstermijn geen beroep wordt ingesteld, is de omgevingsvergunning na het verstrijken van de beroepstermijn onherroepelijk. Belanghebbenden kunnen eventueel ook een voorlopige voorziening vragen tegen de omgevingsvergunning.

Bijlage 1

Landschappelijke inpassing

Landschappelijke inpassing Zonnepark Eekerpolder

Gemeente Oldambt

i.o.v. Zonnepark Eekerweg BV

BRO

Ruimte | om *in* te leven

Landschappelijke inpassing Zonnepark Eekerpolder

Gemeente Oldambt

i.o.v. Zonnepark Eekerweg BV

Rapportnummer:	01
Datum:	juni 2022
Contactpersoon opdrachtgever:	Dhr. JPV
Projectteam BRO:	RT
Projectnummer:	03913
Bron foto kaft:	Afbeelding van Sebastian Ganso via Pixabay
Trefwoorden:	Zonneweide, Energietransitie, Buitengebied, Landschap, Zeeklei, Polder, Groningen

Ontwerpatelier BRO

Wij zien de Nederlandse leefruimte als een schaars collectief goed. Daarom vinden wij dat een ruimtelijke opgave nooit sec te benaderen is. Ons ontwerpatelier is ingericht met landschapsarchitecten, stedenbouwkundigen, ecologen, architecten en planologen om integraal te kunnen werken. Anders dan de tekentafel- en de beeldgerichte ontwerpbureaus richten wij ons daarbij op het social-design door publieke en private belangen te verenigen waardoor grip en begrip ontstaat in het ontwikkelingsproces. Daarbij maken we o.a. visie's en zoeken we naar het evenwicht van bestaand naar nieuw beleid.

BRO Ruimte om in te leven

Inhoudsopgave

01 Aanleiding **03**
01.1 Gemeente Oldambt 03
01.2 Leeswijzer 03

02 Initiatief **04**
02.1 Proces 04
02.2 Locatie 04
02.3 Strijdigheid 04

03 Beleidskaders **06**
03.1 Provinciaal 06
03.2 Gemeentelijk 06

04 Gebiedskarakteristieken **10**
04.1 Bodem 10
04.2 Landschap 10
04.3 Ecologie 11

05 Dynamiek van het landschap **14**
05.1 Trends en ontwikkelingen 14
05.2 Visie op een nieuw energielandschap 15

06 Ruimtelijke randvoorwaarden **16**

07 Maatregelen landschappelijke inpassing **17**

Bijlage 01 Reflectie op de algemene toetsingscriteria zonneparken
Bijlage 02 Aanplantinstructies en beheereisen
Bijlage 03 Beplantingsindicatie en doelsoortenlijst
Bijlage 04 Inrichtingstekening landschappelijke inpassing
Bijlage 05 Principeprofielen landschappelijke inpassing

01 Aanleiding

De toename in uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO2) heeft negatieve gevolgen voor ons klimaat. De temperatuurstijging die hier mee gepaard gaat zorgt o.a. voor steeds frequentere extreme klimatologische gebeurtenissen als hevige regenbuien, langdurige droogte periodes en zeespiegelstijging.

Om klimaatverandering een halt toe te roepen is in 2015 door de Rijksoverheid op de VN-klimaattop in Parijs ingestemd met een internationaal klimaatakkoord. Het akkoord heeft als doel: de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 graden Celsius, met een duidelijk zicht op 1,5 graden Celsius.

In 2019 is hierover door de Eerste Kamer de Klimaatwet aangenomen. De Klimaatwet stelt vast met hoeveel procent ons land de CO2-uitstoot moet terugdringen. Het streven is naar 95% minder CO2 uitstoot in 2050 met als tussenstation 49% in 2030[1].

Vorig jaar nog zijn de EU lidstaten overeengekomen dat de uitstoot in de periode tot 2030 verder beperkt moet worden tot maar liefst 55% ten opzichte van 1990. Een aanscherping die past bij de conclusie dat overheden actiever maatregelen moet nemen, uit het onlangs gepubliceerde IPCC-rapport.

01.1 Gemeente Oldambt

Op gemeentelijk niveau is Oldambt op het gebied van energietransitie een actieve gemeente. Mede door de aardgasperikelen zijn vele daken reeds voorzien van zonnepanelen. Om echter te kunnen voldoen aan de doelstellingen uit het klimaatakkoord is enkel het benutten van particulier dakoppervlak onvoldoende. De gemeente gaat daarom aan de slag met grotere energieprojecten in de vorm van zonneparken en kleine windmolens. In het ‘Programma Zon en Wind’ is de ambitie uitgesproken 100 hectare zonnevelden aan te willen leggen voor 2030.

01.2 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk volgt hoofdstuk 02 waarin een beschrijving van de huidige situatie en het planvoornemen is opgenomen. Het daaropvolgende hoofdstuk beschrijft de vigerende beleidskaders op provinciaal en gemeentelijk niveau. In hoofdstuk 04 wordt nader ingegaan op de gebiedskarakteristieken. Hoofdstuk 05 geeft een visie weer op een nieuw energielandschap. De beleidskaders en gebiedskarakteristieken uit de hoofdstukken 03 en 04 vormen tezamen de ruimtelijke randvoorwaarden waaraan het plan dient te voldoen. Een toelichting op de landschappelijke inrichtingsmaatregelen die hieruit volgen wordt gegeven in het laatste hoofdstuk 07.

[1] Als er gesproken wordt over vermindering dan is dat in vergelijking met de situatie in 1990

02 Initiatief

Solarfields neemt deel aan de energietransitie door in heel Nederland grondgebonden zonneparken te ontwikkelen. Samen met de Coöperatie Eekerpolder hebben zij afgelopen jaar ten zuiden van de Eekerweg (gem. Midden-Groningen) 'Zonnepark Eekerweg' succesvol vergund gekregen. Zonnepark Eekerweg maakt onderdeel uit van het voornemen om het grondgebied tussen grofweg het Winschoterdiep en de spoorlijn Groningen-Nieuweschans als één geheel te ontwikkelen. Het doel ervan is om de gronden door middel van het opwekken van zonne-energie bedrijfsmatig te exploiteren. Hiermee kan aanzienlijk bijgedragen worden aan de verduurzaming van de regio.

02.1 Proces

Het planvoornemen bestaat hoofdzakelijk dus uit twee fases (*zie figuur 1*). Dit omdat destijds de gemeente Oldambt nog geen beleid had omtrent het ontwikkelen van grondgebonden zonneparken, en vooruitlopend geen verzoeken in behandeling nam. Inmiddels is het beleid, op 31 januari 2022, vastgesteld door de gemeenteraad.

Voorafgaand aan de vaststelling van het beleid is reeds verkend of het plan paste binnen het (ontwerp-)beleid. De gemeente Oldambt heeft mee aan tafel gezeten tijdens het maatwerkproces in Midden-Groningen. Dit heeft geresulteerd in een positieve grondhouding en een tweetal ontwikkelperspectieven (*figuur 2*). De ontwikkelperspectieven verschilden hoofzakelijk op het wel of niet openbaar toegankelijk houden van de Eekerweg, gelegen te midden van het totale projectgebied. Tijdens de maatwerkgesprekken die aan het huidige ontwerp vooraf gingen is samen met Solarfields, de coöperatie Eekerpolder, Provincie Groningen, gemeente Oldambt en Midden-Groningen gekozen om 'Fase I+II Eekerweg privaat' door te ontwikkelen.

Een derde fase is nog onzeker en om die reden niet afgebeeld. Initiatiefnemer is voornemens de percelen 6 en 10 te sectie I bij het plan te betrekken en heeft alle beschikbare middelen aangesproken om met de grondeigenaar in gesprek te raken. Tot op heden is hier weinig reactie op gekomen, het bereiken van een overeenkomst blijft in de toekomst prioriteit houden.

02.2 Locatie

De locatie waar het zonnepark is voorzien ligt in het buitengebied van Oldambt ten westen van Scheemda en bestaat in de huidige situatie uit agrarische gronden waarop enkele windturbines van het windpark N33 zijn gevestigd. Globaal gelegen en begrenst tussen het Winschoterdiep en de spoorlijn Groningen–Nieuweschans. Het plangebied betreft concreet de percelen:

Gemeente	Midden-Groningen	Oldambt
perceelnummers	7, 8, 9, 211, 252, 257, 264	3, 12, 15, 544, 728, 730, 732, 1305, 1307, 1317, 1319, 1322, 1323
sectie	F	I
ca. oppervlak	67 ha	89,6 ha

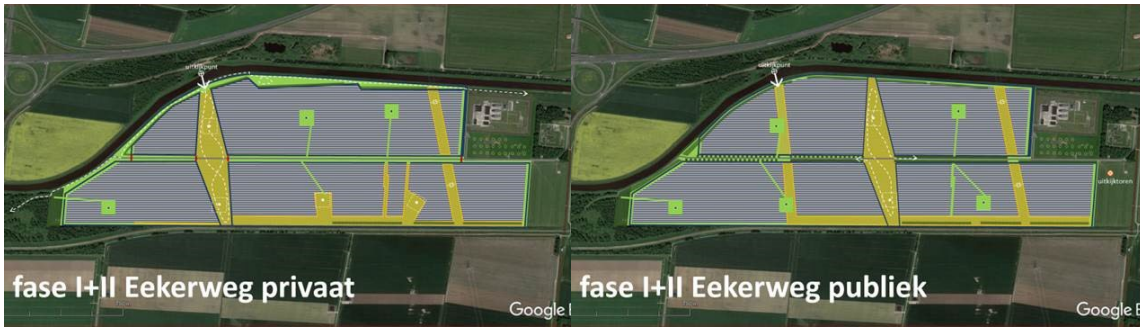
02.3 Strijdigheid

Voorgenomen initiatief is niet in overeenstemming met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Om het initiatief juridisch-planologisch mogelijk te maken dient een omgevingsvergunning ten behoeve van het afwijken van het geldende bestemmingsplan aan te worden gevraagd. Eén voorwaarde voor nieuwvestiging van een zonnepark in landelijk gebied

is dat er zorg wordt gedragen voor een goede landschappelijke inpassing. Elke ontwikkeling in het buitengebied dient namelijk bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het betrokken gebied en de naaste omgeving.

Figuur 1 globale ligging en begrenzing plangebied (rood omlijnd)

Figuur 2 Varianten Eekerweg (Bouwheerschap Provincie Groningen)

03 Beleidskaders

Op de locatie zijn verschillende beleidsregimes van toepassing. Hieronder is beknopt weergegeven welke relevant en sturend zijn voor het planvoornemen.

03.1 Provinciaal

Omgevingsverordening 03-02-2021

In de omgevingsverordening stelt de provincie randvoorwaarden aan de ontwikkeling van zonneparken binnen het landelijk gebied. Zo dient :

- de projectlocatie overeen te komen met de aangewezen locaties uit de gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie.
- de exploitatieperiode niet langer dan 30 jaar te bedragen.
- de maatwerkmethode, onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur, te zijn toegepast.
- aan de omvang, situering, en inrichting van het zonnepark een inrichtingsplan ten grondslag te liggen, waarbij in ieder geval rekening is gehouden met:
    - de historisch gegroeide landschapsstructuur;
    - de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
    - een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.
- De mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark te bestaan.

03.2 Gemeentelijk

Programma Zon en Wind 11-2021

Om te voldoen aan de klimaatdoelstellingen heeft de gemeenteraad van Oldambt aangegeven (omgevingsvisie 2017) 100 hectare aan zonnevelden aan te willen leggen voor 2030. Hiertoe is het programma Zon en Wind (door de raad vastgesteld op 31 jan jl.) opgesteld. Het programma vormt het toetsingskader waarin is uitgewerkt hoe en waar zonneparken gerealiseerd kunnen worden.

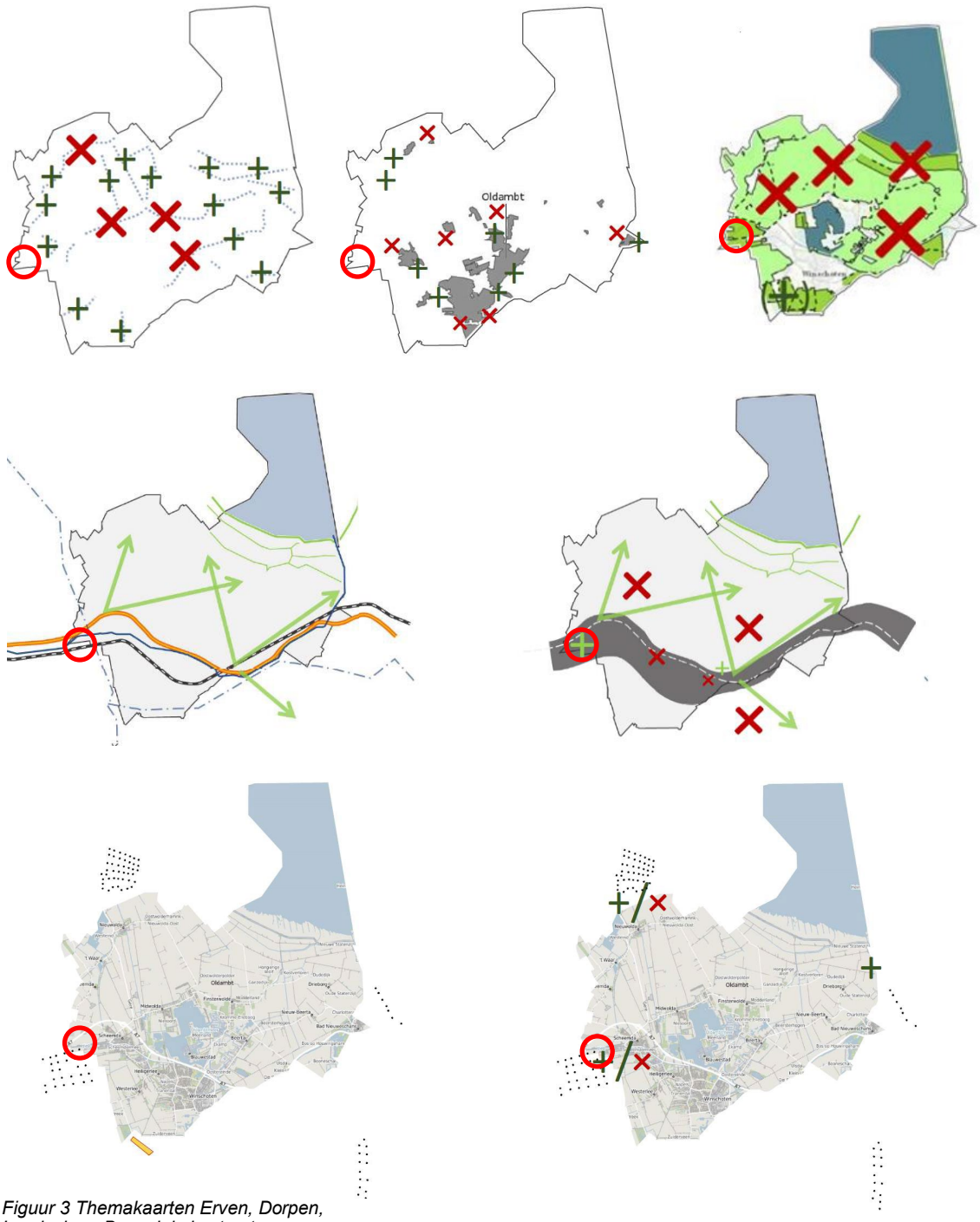
Zonneladder

Om te komen tot geschikte locaties is gebruik gemaakt van de zogenoemde zonneladder. Dit instrument is bedoeld om, door middel van een voorkeursvolgorde, zorgvuldig om te gaan met de beschikbare ruimte. De ladder is opgebouwd uit drie treden, des te hoger het initiatief kan worden ingedeeld des te lager de voorkeur is. Echter blijkt uit het programma dat enkel de inzet van trede een (zonnepanelen op daken) en twee (lokale initiatieven) onvoldoende zal zijn om de klimaatdoelen te bewerkstelligen. Grootschalige ontwikkelingen (trede drie) zijn juist nodig,

waarbij de voorkeur is uitgesproken te clusteren op minder hoogwaardige agrarische gronden om het buitengebied elders te ontzien.

Locatiekeuze

De gemeente heeft uitgebreid landschappelijk onderzoek gedaan naar potentiële locaties voor duurzame energieopwekking. Hierbij is gebruik gemaakt van een vijftal thema's om te bepalen waar geschikte locaties overblijven zonder dat de kenmerkende landschappen verloren gaan. Per thema is hieronder een kaart opgenomen met de projectlocatie in rood.

Figuur 3 Themakaarten Erven, Dorpen, Landschap, Bovenlokale structuur en Spiegel buren met rood omlijnd de projectlocatie

Figuur 4 Kaart uitkomst ruimtelijke verkenning met rood omlijnd de projectlocatie

Voorgaande kaartanalyse is gebundeld in figuur 4. Deze kaart laat vanuit ruimtelijk oogpunt de meest kansrijke zones zien (groene plussen). Hieruit blijkt dat de ontwikkeling van een zonnepark op voorgestelde locatie geen belemmerende werking heeft op de hiervoor benoemde thema's. De locatie ligt op ruim voldoende afstand van karakteristieke erven en dorpen en vanuit landschappelijk oogpunt zelfs in een aangewezen gebied. Omgeven door de bovenlokale structuren van het Winschoterdiep en de spoorlijn en de aanwezigheid van zowel het Nederlandse Gasunieterrein, hoogspanningsleidingen als het reeds vergunde park in Midden-Groningen maakt voorliggende locatie een logische keuze voor de ontwikkeling van een zonnepark.

Ruimtelijke inpassing

Bij het toestaan van een ruimtelijke ontwikkeling is het van belang dat alle ruimtelijke waarden worden meegewogen. De gemeente Oldambt toetst initiatieven vanuit ruimtelijk oogpunt op:

- Of het initiatief een bijdrage levert aan de opgave tot 2030. De voorkeur gaat uit naar één goed ingebed groot park in plaats van vele verspreid liggende parken.
- De locatiekeuze overeenkomt met de landschapsanalyse (figuur 4).

Daarnaast gelden de volgende algemene toetsingscriteria:

- De historische landschapsstructuur:
    - Het zonnepark gaat niet ten koste van bestaande structuren in het landschap.
    - Het zonnepark gaat niet ten koste van (beschermde/karakteristieke) dorpsgezichten.
- De afstand tot ruimtelijke elementen:
    - Het zonnepark komt niet in de directe nabijheid van historische Oldambtster boerderijen.

    - Het zonnepark valt niet binnen een gebied dat is aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
    - Het zonnepark houdt rekening met de woonkwaliteit in het gebied.
    - Het zonnepark levert geen geluidshinder of hinder door schitteringen voor de direct omwonenden.
    - Binnen 376 meter van de grens met Duitsland mogen geen gebouwen en installaties ten behoeve van zon- en windenergie worden gebouwd.
    - Er wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het LOFAR buitenstation. Er wordt rekening gehouden met de zones zoals opgenomen op de website www.astron.nl/beschermingszones.
- Een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering:
    - De inrichting van het zonnepark past bij de bestaande landschappelijke kenmerken van het gebied.
    - Binnen het zonnepark hebben alle panelen dezelfde opstelling.
    - Afscheiding past binnen de bestaande landschapsstructuren.
    - Minimaal 25% van het terreinoppervlak dient landschappelijk te worden ingericht, zodanig dat een positief effect op flora en fauna gewaarborgd is.
- Aansluiten aan bestaande projecten:
    - Nieuwe initiatieven sluiten zoveel mogelijk aan bij de al bestaande initiatieven voor zon en wind. De capaciteit van het netwerk moet voldoende zijn.
- Grenzend aan initiatieven van buurgemeenten:
    - Zonneparken die grenzen aan initiatieven bij buurtgemeenten moeten zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd.
- Aansluiten bij een ruimtelijke aanleiding in het landschap:
    - Dit voorkomt dat initiatieven zich kunnen ontwikkelen op willekeurig gelegen percelen in het landschap.
- Overige algemene aandachtspunten:
    - Het zonnepark is tijdelijk. Na verwijdering van het zonnepark wordt het gebied in de oude, originele staat teruggebracht.
    - Na verwijdering krijgt de locatie haar oude, voormalige bestemming terug.
    - De structuur en waterdoorlatendheid van de bodem blijft onaangetast.
    - Initiatieven moeten bijdragen aan andere doelen (koppelkansen).

In bijlage 01 is in tabel vorm weergeven hoe het ontwerp antwoord geeft op voorgaande toetsingscriteria.

<u>Bestemmingsplan Buitengebied Oldambt</u> 20-03-2013
Voorgenomen initiatief is niet in overeenstemming met het ter plaatse geldende bestemmingsplan ‘Buitengebied Oldambt’, vastgesteld in maart 2013.

Op basis hiervan rust namelijk de enkelbestemming ‘Agrarisch met waarden’ en de dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie 4’ op de locatie. Daarnaast kruisen de dubbelbestemmingen ‘Waarde - Archeologie 2’ (daar waar een oud dijk tracé heeft gelegen) en ‘Leiding – Hoogspanningsverbinding’ het plangebied. Het geheel wordt aan de noordzijde begrenst door het Winschoterdiep en een aardgascompressorstation van de Nederlandse Gasunie. Ook overlapt het bestemmingsplan Windpark N33 voor een gedeelte, hiervan zijn een viertal windturbines binnen de gemeentegrenzen van Oldambt opgeworpen.

Figuur 5 Uitsnede vigerend bestemmingsplan met rood omlijnd de projectlocatie

Voorliggend planvoornemen betreft de realisatie van een zonneweide, ten behoeve van het opwekken van zonne-energie. Ontwikkeling van het initiatief op aangewezen gronden dient gepaard te gaan met het opstellen van een ruimtelijke onderbouwing waarin aangetoond wordt, dat het initiatief in overeenstemming is met in beginsel een goede ruimtelijke ordening. Eén voorwaarde is dat er zorg wordt gedragen voor een goede landschappelijke inpassing, voorliggend landschapsplan voorziet hierin.

04 Gebiedskarakteristieken

Om de beoogde ontwikkeling goed te kunnen verankeren in het landschap is hieronder beknopt beschreven hoe de omgeving van de planlocatie is opgebouwd en wat de belangrijkste kenmerken en kwaliteiten zijn vanuit bodem, ecologie en landschap. Deze gebiedskarakteristieken vormen uiteindelijk de uitgangspunten voor de ruimtelijke inpassing van het plan.

04.1 Bodem

Het projectgebied ligt geomorfologisch gezien in een vlakte van getij-afzettingen (jongere zeekleipolder). De bodem bestaat overwegend uit kalkarme poldervaaggronden (zeekleigrond - Mn85Cv en Mn86C) waarvan een gedeelte parallel aan het Winschoterdiep is vergraven, lager ligt en uit meer kalkrijkere kleigrond (Mv81A) bestaat. De grondwaterstand varieert van grondwatertrap V (GHG <40 – GLG >120) tot IIIB (GHG 25-40 – GLG 80-120) in het lagere gedeelte.

04.2 Landschap

Polder ‘De Eeker’ maakt onderdeel uit van de in Noordoost-Groningen gelegen landstreek ‘Het Oldambt’ (welke groter is dan de gelijknamige gemeente). Het Oldambt bestaat uit een uitgestrekt ingepolderd jong zeekleigebied wat van oudsher bekend staat als ‘De Graanschuur’ van de provincie.

Dit voormalige brakwater-getijdenlandschap heeft tot aan Zuidbroek, Meeden en Westerlee lange tijd onder directe invloed van de zee gestaan. In de loop van de 16de eeuw is men hier begonnen het verdronken land terug te winnen door middel van veenontginningen. De nieuwe polders kenmerkten zich door een opstrekkende verkaveling met vele watergangen rondom de smalle percelen. Het leende zich uitstekend voor de akkerbouw.

In de 18de en 19de eeuw breidde de akkerbouw zicht steeds verder uit en kreeg de overhand in het landschap (wat ten koste ging van het grasland), hierdoor ging men Het Oldambt typeren als ‘graanschuur’.

Na de Tweede Wereldoorlog hebben mechanisatie en schaalvergroting door ruilverkaveling zich versterkt doorgezet. Hierdoor verdwenen veel oude (smalle) verkavelingspatronen en historische landschapskenmerken. Met de aanleg van de Eekerweg ontstond een modern-rationeel verkavelingspatroon van grote blokpercelen, waarbij de eerdere wisselende richting (noord-zuid vs. oost-west) is verdwenen.

Om en nabij de projectlocatie kenmerkt het landschap zich in de huidige situatie door relatief grootschalige openheid met lange zichtlijnen en weinig opgaande beplanting. Echter is de openheid in dit deel van de Eekerpolder minder dan elders in de regio. De uitbreiding van het wegennet en de reorganisatie van de waterhuishouding heeft ertoe geleid dat de A7, het Winschoterdiep en spoorlijn (Groningen–Nieuweschans) zijn aangelegd. Op hoger schaalniveau kan gesteld worden dat het projectgebied daarmee ‘geïsoleerd’ tussen infrastructuur ligt. De foto’s hierna geven een indruk van het plangebied in de huidige situatie.

04.3 Ecologie

Binnen de grenzen van het plangebied is in de huidige situatie geen noemenswaardige beplanting aanwezig. De percelen zijn ingericht op intensieve akkerbouw en/of begroeid met Engels raaigras (monocultuur). Uit een reeds uitgevoerde Quick Scan Flora Fauna[2] is gebleken dat slechts enkele rietsloten parallel aan het Winschoterdiep geschikt habitat vormen voor vogels, maar op zichzelf geen essentieel leefgebied vormen. Daarnaast zijn sporadische waarnemingen onderzocht, waaruit blijkt dat er geen sprake is van nestgedrag. In de huidige situatie kan gesproken worden van een ecologisch weinig waardevol en aantrekkelijk gebied.

Omdat ecologie een van de belangrijkste onderdelen van een goed landschapsplan is, is ook gekeken naar de omgeving van het plangebied. Hier komen grofweg de volgende natuurwaarden voor[3]:

- De locatie van de Nederlandse gas unie is gedeeltelijk ingepast met een haagbeuken-essenbos.
- Naar het westen toe zijn de aangrenzende percelen 250 en 251 gereserveerd voor aanleg van bos, struweel en enkele poelen (compensatieplan windpark N33), dit dient echter nog aangelegd te worden.
- Grenzend hieraan vult de zuidwestelijke hoek zich met een groter aaneengesloten vochtig productiebos met enkele delen ruigteveld, eveneens te vinden direct ten noorden van het Winschoterdiep.

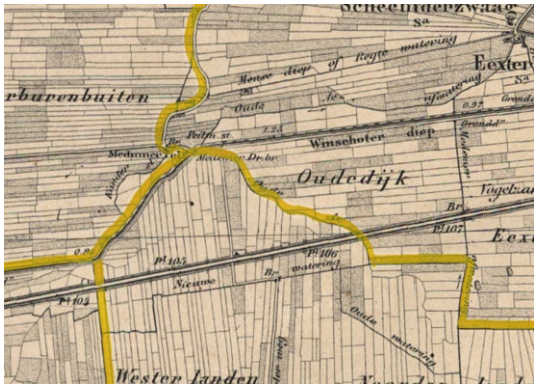
[2] Quick Scan Flora en Fauna BRO 19-01-2021
[3] Natuurbeheerplan Provincie Groningen 2021

Figuur 7 Geomorfologische kaart met groen de vlakte van getij-afzettingen en grijs de lager gelegen vlakte ontstaan door afgraving (bron: Arcgis)

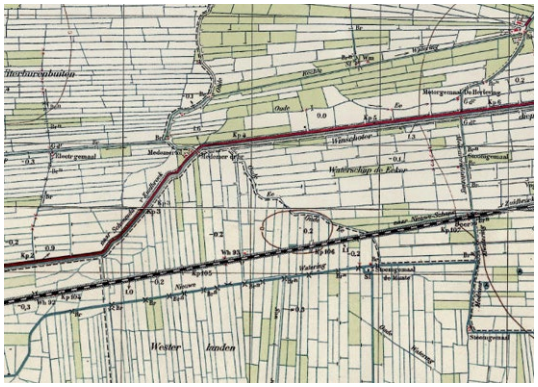
Figuur 6 Bodemkaart met groen de kalkarme poldervaaggronden en blauw de meer kalkrijke drechtvaaggronden (bron: Arcgis)

8 situatie anno 1900

9 situatie anno 1925

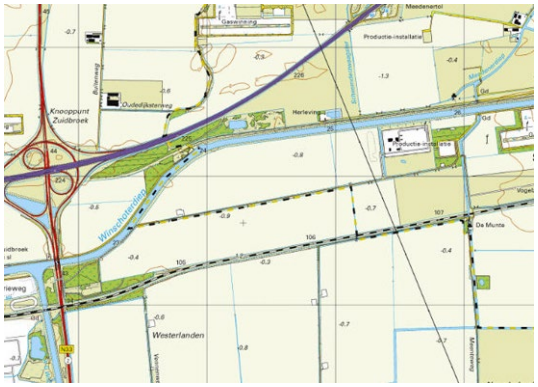
10 situatie anno 1950

11 situatie anno 1975

12 situatie anno 2000

13 situatie anno 2020 (bron TopoTijdreis)

14 beeld vanaf de Eekerweg het veld in

15 slootkant langs Eekerweg

16 begroeide sloot parallel aan het Winschoterdiep

17 zicht op het Winschoterdiep vanaf de kanaaldijk

18 toegangspad windturbine in aanbouw

19 overgang naar naastgelegen bospercelen

05 Dynamiek van het landschap

De ontwikkeling van ons landschap heeft nooit stilgestaan. Telkens is men in staat geweest veranderingen aan te brengen welke aan de eisen en mogelijkheden van die tijd voldeden. Deze aanpassingen hangen samen met de veranderende betekenis die aan het landschap wordt toegekend. Werd tot in de jaren na de Tweede Wereldoorlog het landschap met name gezien als agrarisch productiegebied, wordt het landschap nu in toenemende mate beschouwd als uitloopgebied voor de stedeling, als cultuurhistorisch erfgoed, als leefgebied voor flora en fauna. Een verandering van betekenis zien we als het toevoegen of wegnemen van lagen.
Dit heeft op diverse plekken geleid tot nivellering, zo zien we dat de onderlinge verschillen tussen de verschillende landschapstypen in de laatste jaren minder zichtbaar zijn geworden. Met name de ruilverkaveling in de tweede helft van de 20ste eeuw (situatie 1975 - 2000) heeft geleid tot verlies in verscheidenheid van kavelmaatvoering. Voor de landbouw was het een enorme verbetering, voor de natuur brak het tijdperk van verarming aan.

05.1 Trends en ontwikkelingen

Gelukkig zien we de laatste jaren een omkeer ontstaan. Doordat er steeds meer onderzoek wordt gedaan naar de lange termijn effecten van conventionele landbouw is deze steeds meer onder druk komen te staan en lijkt op den duur onhoudbaar. De discussie hierover is actueler dan ooit.

Aan de andere kant wordt druk onderzocht welke gevolgen een zonnepark heeft op deze voormalige landbouwgronden. Wageningen Environmental Research heeft de afgelopen jaren diverse publicaties uitgebracht waaruit blijkt dat de aanleg van een zonnepark in dergelijk ecologisch weinig interessant landschap kansen biedt in termen van biodiversiteit. Omdat bemesting en het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet meer nodig is zal het welzeker leiden tot een verhoging in natuurwaarden.
De grootste belemmering voor een hoge biodiversiteit op landbouwgrond is de bemeste bodem. Slechts enkele plantsoorten als *Lolium perenne* en *Urtica* zijn bestand tegen deze hoge voedselrijkdom. Om de biodiversiteit te verhogen zal de voedselrijkdom daarom moeten afnemen, zodat meer plantsoorten de kans krijgen te ontwikkelen. Dit kan, zeker in de eerste vijf jaar, door goed maaibeheer toe te passen.

Ook de opstelling van zonnepanelen heeft invloed op de biodiversiteit. Uit onderzoek[4] blijkt dat hoe meer ruimte er tussen de tafels met panelen is, hoe hoger de soortenrijkdom. Vanaf ongeveer 1,80 meter tussen de rijen zijn al hoge soortenaantallen mogelijk, dit zal dan ook als minimum worden aangehouden. Door daarnaast voor een zuid opstelling te kiezen, mogelijk gebruik te maken van semi-transparante bifacial panelen en tussen de panelen ca. 1cm ruimte te houden treed voldoende licht tot de bodem en is een gelijkwaardige neerslagverdeling verzekerd.

Door gedurende de exploitatie van het plan de focus te leggen op het creëren en in stand houden van een bio diverse luwe plek kan i.c.m. de hiervoor genoemde maatregelen worden ingespeeld op de enorme afname van insecten die in ons land de laatste jaren doorzet. Al in 2018 is door Natuurmonumenten onafhankelijk onderzoek[5] uitgevoerd waaruit blijkt dat er meer ruimte voor

[4] Publicatie Verkenning van bodem en vegetatie in zonneparken WUR - februari 2021
[5] Publicatie Alle beestjes helpen – onderzoek naar achteruitgang insecten in Nederland - 2018

natuur in onze landbouwgebieden nodig is. Zonneparken bieden door hun ongemoeidheid kansen voor herstel van biodiversiteit[6].

05.2 Visie op een nieuw energielandschap

Energie en landschap zijn altijd onafscheidelijk geweest. De term energielandschap staat voor een landschap waarin energiewinning of –opwekking of het effect ervan nadrukkelijk zichtbaar is. Iets dat we in Nederland met name kennen vanuit de oude verveningsgebieden. Nu, een paar honderd jaar later vraagt de energietransitie van ons om te veranderen in energiehuishouding en een nieuwe laag aan het landschap toe te voegen.

Een laag met een drastisch andere verschijningsvorm die ons in staat stelt om op een duurzame manier van ons landschap gebruik te kunnen blijven maken, door onze energiebehoefte op te wekken uit zon en wind. Een laag met een hoog industriële uitstraling, dat in het kader van een dynamisch landschap, past bij de tijdgeest van nu.

Het ontwikkelen van een energielandschap vraagt om een goede balans tussen beleving van de verschillende energietechnieken en de al aanwezige landschappelijke structuren.

Juist het combineren van verschillende energietechnieken (zogenoemde hybride parken) op grote schaal zorgt voor herkenbaarheid en vergroting van ruimtelijke beleving. De utilitaire polder blijft in dit geval zijn functie als monomaan productiegebied behouden, maar stapt van gewasproductie over op de opwek van duurzame energie. Door de ruimte tussen de spoorlijn en het kanaal uit te vullen komt een logisch en herkenbaar begrenst nieuw energielandschap op zichzelf te staan.

Een energielandschap dat vanaf de dijk kan worden beleefd, wat een weids uitzicht biedt. Ook bestaat de mogelijkheid om het park te voet te betreden. Er is in het ontwerp, in plaats van meerdere entrees, gekozen voor één groot groen gebaar, een zogenoemde ‘scheg’. Deze grote onderbreking in het midden van het park past bij de maat en schaal van het landschap en suggereert een smalle ingang aan de noordkant die zich steeds groter opent om een vista te creëren. Vervolgens versmalt de ruimte aan de zuidkant om de bezoeker in te sluiten. Op dit punt is de opstelling van de zonnepanelen diagonaal gerangschikt om de blik van een treinreiziger te begeleiden naar de scheg toe. Vandaar dat juist hier de rand van de panelen afwijkt van de rest van het park. Langs de binnenranden van de scheg, alsook de buitenrand van het totaal wordt voorzien in een brede watergang waar robuuste rietkragen worden ontwikkeld. Deze lijnen scheren door het landschap en zorgen op maaiveldniveau voor een verminderde zichtbaarheid van de stellingen en hekwerk.

[6] Publicatie Zonneparken natuur en landbouw Wageningen WUR – april 2019

06 Ruimtelijke randvoorwaarden

Navolgend zijn op basis van de hiervoor benoemde wetenschappelijke publicaties van Wageningen Environmental Research en de 'Handreiking locatiekeuze en ontwerp zonneparken' randvoorwaarden opgesomd welke gebruikt zijn bij het ruimtelijk ontwerp.

Landschappelijke schaal

- Vooraf is een zorgvuldig locatieonderzoek gedaan naar ontwikkellocaties waar zon en wind zijn te concentreren/combineren;
- Het zonnepark sluit aan op het industriële karakter van de windturbines, het terrein van de Nederlandse Gasunie en voegt zich tussen de aanwezige dragende ruimtelijke structuren van de spoorlijn, het Winschoterdiep en de Eekerweg;
- De opzet beslaat bruto ca. 95 ha. daarmee passend qua maat en schaal en binnen dit type landschap acceptabel en ruimschoots gedragen.

Kavel niveau

- De opzet van panelen volgt de rationele verkavelingsrichting;
- Landschappelijke inpassing voorziet in een ruime respectzone langs zowel het Winschoterdiep, de spoorlijn als Eekerweg;
- Robuuste rietkragen in brede watergangen langs de randen van het park en scheg zorgen voor een bij de omgeving passende, eenduidige groene overgangszone;
- Het park krijgt één helder adres door slechts één in- en uitgang.

Object niveau*

- De zonnepanelen worden op het veld aangebracht, hebben één gelijke hoogte, zijn allen zuid georiënteerd met een minimale tussenruimte van 1,80m en zijn in de toekomst gemakkelijk te verwijderen;
- Vertanding wordt zoveel mogelijk binnenplans opgelost;
- Voor een gelijkwaardige neerslagverdeling wordt tussen de panelen min. 1cm ruimte gehouden;
- Om ervoor te zorgen dat er voldoende licht tot de bodem toetreed wordt onderzocht of er kan worden gewerkt met bifacial panelen. Op deze manier blijft het mogelijk onder de panelen vegetatie te ontwikkelen;
- De afstand tussen panelen en hekwerk bedraagt min. 3 meter;
- Qua hekwerk en toegangspoorten is gekozen voor een staafmat model in donkere kleurstelling, passend bij het industriële karakter van het energielandschap;
- Transformatoren e.d. worden binnenplans opgenomen, geordend gepositioneerd in een enkele rij volgend aan de opstelrichting panelen. Uitgevoerd in een dekkende kleurstelling;
- Permanente onderhoudspaden worden niet aangelegd, bij de aanleg wordt gebruik gemaakt van rijplaten;

*Exacte maatvoeringen dienen nader te worden bepaald in het technisch ontwerp.

Ecologische uitgangspunten

- Onder en tussen de panelen wordt begroeiing beoogd die vooral uit laagblijvende vegetatie bestaat, uit onderzoek[7] is gebleken dat beheer de belangrijkste factor vormt om in hoge mate bij te dragen aan biodiversiteit.
- Het aanbrengen van verschillen (gradiënten) in begroeiing draagt bij aan het verhogen van de biodiversiteit waarbij uitsluitend inheems plantmateriaal wordt gebruikt.
- De bodem ter plaatse kent een te stikstofrijke toplaag door jarenlang landbouwkundig gebruik. Verschraling van de voedselrijke bodem is essentieel om succesvol de biodiversiteit te verhogen.

Beheers uitgangspunten

- Begrazing zorgt vrijwel niet voor verschraling, doordat de mest van de dieren voedingstoffen terug geeft aan de bodem. Het beheer van het terrein dient te bestaan uit verschralingsbeheer;
- Bij vestiging van invasieve soorten of *Jacobaea vulgaris* dient direct, vanuit het oogpunt ongewenste zaadbron, met de lokale groenaannemer worden bekeken hoe deze te bestrijden.

07 Maatregelen landschappelijke inpassing

De inpassing en vormgeving van de percelen aan de Eekerweg richt zich op het neerzetten van een zelfstandig energielandschap alsmede de overgang naar omliggend landschap. Om de planontwikkeling mogelijk te maken zijn een aantal bouwstenen voorgesteld, welke op basis van de gestelde kaders, kennis van het landschap en de betreffende locatie zijn vormgegeven. De tekening en profielen in bijlage 04 illustreren de voorgestelde maatregelen. Concreet bestaat deze uit:

Zonnepanelen

Vanuit landschappelijke en praktische overwegingen is het wenselijk om de oriëntatie van de panelen zo eenduidig mogelijk te houden, zodat enerzijds een rechte rooilijn kan worden gemaakt en anderzijds vertanding langs zichtbare zijdes kan worden voorkomen. Om een logische aansluiting bij omliggend gebied te maken is hiervoor de bestaande verkavelingsrichting haaks de Eekerweg gevolgd wat resulteert in een zuid opstelling.

Bomenrij/ bosjes

Als onderdeel van de landschappelijke inpassing is voorgesteld langs de zuidelijke grens een informele bomenrij aan te planten. De bomenrij is vooral op de spoorlijn gericht en bedoeld als tegenwicht voor de al aanwezige rij ten zuiden hiervan.
Aan de noordzijde van het park worden tussen het hekwerk en de watergang lage wilgen geplant die het zicht op de achterzijde van de panelen camoufleren.

Watergangen met rietkragen

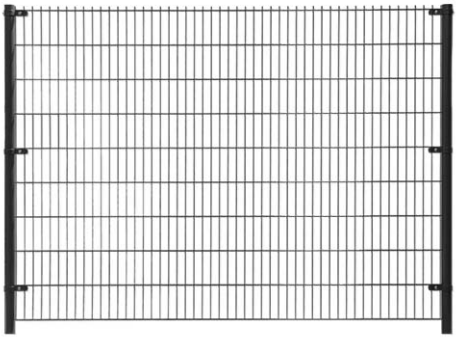
Als onderdeel van de landschappelijke inpassing wordt langs de noordrand van het plangebied en binnenrand van de scheg een brede watergang voorzien waar zich een robuuste rietkraag kan ontwikkelen. De al aanwezige watergangen langs de randen van de locatie worden eveneens ontwikkeld met rietkragen om een eenduidige groene overgangszone te maken. De rietkragen scheren door het landschap, wat goed te zien zal zijn vanuit de trein en vanaf de dijk langs het

[7] Verkenning van bodem en vegetatie in zonneparken WUR feb. 2021

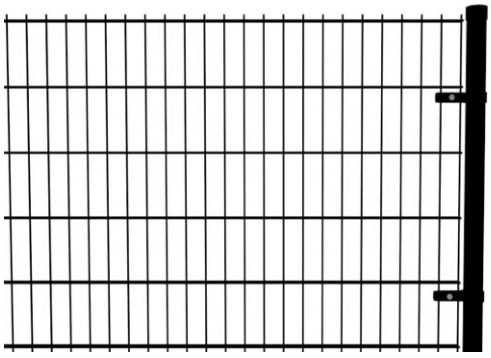
Winschoterdiep. Jaarlijks eenzijdig schonen, waarbij een kort rietgewas kan blijven staan, verfraait niet alleen het landschap, maar bied ook beschutting aan rietvogels en nachtvlinders. Deze maatregel dient de afwisseling van het landschap als natuurwaarden zeer.

Hekwerk

Het plaatsen van een hekwerk is noodzakelijk om het park verzekerd te krijgen. Ter afscheiding openbaar terrein en zonnepark wordt langs de binnenranden van de watergangen een staafmathekwerk geplaatst. Er is gekozen voor een donkere kleurstelling om aansluiting te vinden bij de industriële uitstraling van de zonnepanelen. Om migratie van klein fauna niet te benadelen wordt vanaf maaiveld ca. 20cm vrijgehouden.

Figuur 20 referentiebeeld staafmathekwerk

Figuur 21 referentiebeeld detail staafmathekwerk

Informatievoorziening

Aan de westkant van het gebied, waar de Eekerweg de dijk van het Winschoterdiep raakt, wordt een pleisterplaats ingericht. Hier is ruimte voor fietsers en wandelaars om te pauzeren en wordt tevens informatie verschaft over de nut en noodzaak, afmetingen, opbrengsten, ontwerpgedachte en meerwaarde van het zonnepark. Het meubilair wordt in staal (verzinkt en gecoat) uitgevoerd, onder maaiveld gefundeerd. De kleurstelling van de poten is gelijk aan het hekwerk.

Figuur 22 referentiebeeld picknickset

Figuur 23 referentiebeeld informatiebord

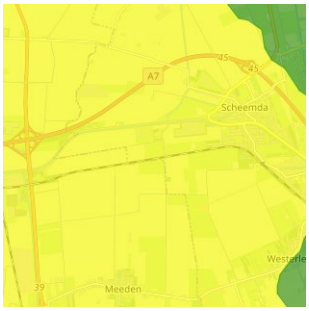
Tot slot

De nieuwe ontwikkeling aan de Eekerweg kan middels de voorgestelde maatregelen landschappelijk worden ingepast, waardoor er op een verzorgde en natuurlijke manier wordt aangesloten op de aanwezige landschappelijke structuren en kwaliteiten. Kracht van deze

inpassing is dat niet alleen landschappelijk, maar ook ecologisch een meerwaarde kan worden behaald, wat als nieuwe kwaliteitslaag aan het gebied wordt toegevoegd.

Bijlage 01 Reflectie op de algemene toetsingscriteria zonneparken

Uit het programma Zon en Wind gemeente Oldambt.

De historische landschapsstructuur	
Het zonnepark gaat niet ten koste van bestaande structuren in het landschap.	*Het ruimtelijk ontwerp is door het Provinciaal Bouwheerschap aangedragen. Bij de totstandkoming van het ontwerp is o.a. gebruik gemaakt van de onder 04.1 t/m 04.3 genoemde uitgangssituatie.*
Het zonnepark gaat niet ten koste van (beschermde/karakteristieke) dorpsgezichten.	*Conform de gebiedsanalyse uit het programma Zon en Wind is geen sprake van enige aanwezige beschermde/karakteristieke dorpsgezichten in de nabijheid van het plangebied.*
De afstand tot ruimtelijke elementen	
Het zonnepark komt niet in de directe nabijheid van historische Oldambtster boerderijen.	*Zie antwoord hiervoor.*
Het zonnepark valt niet binnen een gebied dat is aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).	*Conform de Omgevingsverordening (feb. 2021) grenst de locatie enkel aan bos- en natuurgebieden buiten het Natuur Netwerk Nederland.*
Het zonnepark houdt rekening met de woonkwaliteit in het gebied.	*Het zonnepark bevindt zich in een dun bevolkt gebied, er zijn in de directe omgeving geen woningen aanwezig welke zicht hebben op het projectgebied.*
Het zonnepark levert geen geluidshinder of hinder door schitteringen voor de direct omwonenden.	*Enkel de omvormers produceren een licht zoemend geluid. Door deze in het midden van het park te plaatsen wordt voorkomen dat men hier last aan ondervind. Daarnaast is sprake van een dun bevolkt gebied, zie antwoord hiervoor.*
Binnen 376 meter van de grens met Duitsland mogen geen gebouwen en installaties ten behoeve van zon- en windenergie worden gebouwd.	*Het projectgebied ligt niet binnen de 376m zone vanaf de grens gemeten.*
Er wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van het LOFAR buitenstation. Er wordt rekening gehouden met de zones zoals opgenomen op de website www.astron.nl/beschermingszones.	 *Het plangebied is op de kaart aangewezen als geel gebied. In deze zone geldt dat er enkel met centrale omvormers gewerkt kan*

	worden die voorzien zijn van een Faraday kooi met AC/DC-filters op alle in- en uitgangen. Beoogd wordt om te werken met omvormers die aan de norm voldoen, indien dit niet het geval blijkt zal hierover toestemming worden gevraagd aan ASTRON.
Een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering	
De inrichting van het zonnepark past bij de bestaande landschappelijke kenmerken van het gebied.	*Het ruimtelijk ontwerp is door het Provinciaal Bouwheerschap aangedragen. Bij de totstandkoming van het ontwerp is o.a. gebruik gemaakt van de onder 04.1 t/m 04.3 genoemde uitgangssituatie.*
Binnen het zonnepark hebben alle panelen dezelfde opstelling.	*De opstelling van panelen zal zo uniform mogelijk verlopen door enkel een zuid-opstelling te gebruiken, met* één *gelijke hoogte en tussenruimte.*
Afscheiding past binnen de bestaande landschapsstructuren.	*Verzekeringstechnisch dient langs de randen te worden voorzien in een hekwerk. Er is gekozen voor een gelast stalen uitvoering met grofmazige openingen. Het hekwerk zal ca. 20cm boven maaiveld worden geplaatst t.b.v. de doorgang klein fauna. Om het beeld te verzachten wordt parallel hieraan een watergang gegraven waar zich robuuste rietkragen kunnen ontwikkelen.*
Minimaal 25% van het terreinoppervlak dient landschappelijk te worden ingericht, zodanig dat een positief effect op flora en fauna gewaarborgd is.	*Solarfields is aangesloten bij de Gedragscode Zon op Land van Holland Solar. Hiermee committeert initiatiefnemer zich aan het principe 25% van het projectgebied onbedekt te laten.*
Aansluiten aan bestaande projecten	
Nieuwe initiatieven sluiten zoveel mogelijk aan bij de al bestaande initiatieven voor zon en wind. De capaciteit van het netwerk moet voldoende zijn.	*Met de ontwikkeling van een zonnepark op voorgestelde locatie kan naadloos worden aangesloten op het reeds vergunde ten zuiden vergunde zonnepark Eekerweg. Ten behoeve van de ontwikkeling zal een eigen schakelstation worden opgericht, zie hiervoor het technisch ontwerp.*
Grenzend aan initiatieven van buurgemeenten	
Zonneparken die grenzen aan initiatieven bij buurtgemeenten moeten zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd.	*Zie antwoord hiervoor.*
Aansluiten bij een ruimtelijke aanleiding in het landschap	
Dit voorkomt dat initiatieven zich kunnen ontwikkelen op willekeurig gelegen percelen in het landschap.	*Het plan vult, met voldoende afstand tot, de ruimte tussen grofweg het Winschoterdiep en de spoorlijn.*
Overige algemene aandachtspunten	

Het zonnepark is tijdelijk. Na verwijdering van het zonnepark wordt het gebied in de oude, originele staat teruggebracht.	*De exploitatie van het zonnepark zal voor minimaal 30 jaar worden vergund. Na het verstrijken van de vergunde termijn zal het zonnepark worden geamoveerd en gerecycled conform de dan geldende wetgeving. Bij een positief besluit zal in het kader van de omgevingsvergunning in de anterieure overeenkomst worden opgenomen dat de gronden en omgeving na beëindiging van exploitatie worden teruggebracht naar originele staat.*
Na verwijdering krijgt de locatie haar oude, voormalige bestemming terug.	*Zie antwoord hiervoor.*
De structuur en waterdoorlatendheid van de bodem blijft onaangetast.	
Initiatieven moeten bijdragen aan andere doelen (koppelkansen). Hierbij kan gedacht worden aan een ecologische plus als randvoorwaarde ten aanzien van de landschappelijke inpassing.	*Ten aanzien van het verhogen van de lokale biodiversiteit is voorliggend landschapsplan opgesteld.*

Bijlage 02 Aanplantinstructies en beheereisen

Aanplantinstructies

Element: bloem- en kruidenrijk grasland

- spontante ontwikkeling gepaard met verschraling.

Element: bloem- en kruidenrijk grasland (aanvullende maatregel)[8]

- *vooraf de zode onderspitten of onderploegen (zorg voor een minimale bewerking, en houdt rekening met hardnekkige wortelonkruiden zoals Rumex obtusifolius, Cirsium arvense en Elymus repens).*
- *Indien er veel onkruidzaden in de bodem aanwezig zijn dient de vals zaaibed methode te worden toegepast (de onkruiden een aantal keren laten kiemen waarna om de 2-3 weken ondiep schoffelen, bij voorkeur op een droge zonnige dag).*
- *Zaadmengsel oppervlakkig inzaaien, bij voorkeur in de nazomer/ herfst (ca. 1 gr/m^2).*

Element: Losse bomenrij

Soortnaam: zomereik - *Quercus robur*

- aanplant tussen half november en half maart.
- minimale omtrek 14-16cm met draadkluit.
- omvang plant gat 1,5x omvang kluit.
- voorzien van onbehandelde boompaal ten zuidwesten.
- toepassen grondverbetering indien nodig.
- aantal bomen: ca. 61 st.

Element: Bosje

Soortnaam: schietwilg – *Salix Alba*

- aanplant tussen half november en half maart.
- omvang plant gat 1,5x omvang kluit.
- toepassen grondverbetering indien nodig.
- aantal bomen: ca. 70 st.

Element: Robuuste rietkraag

- Soortnaam: Riet - *Phragmites Australis*
  - Hoogte: 200-300cm
  - Aanplant alle overige delen

  Bont riet - Phragmites australis Variegatus
  - Hoogte: 150-200cm
  - Aanplant langs zijdes scheg
- Aanplant tussen maart en september.
- Gebruik maken van wortelstokken 10 a 15cm, 3 tot 5 st. p/m^2

Beheereisen

Element: bloem- en kruidenrijk grasland

- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 3 keer gemaaid voor een periode van 5 jaar waarbij het maaisel wordt afgevoerd en randen over blijven staan ten behoeve van

[8] Van toepassing als nodig blijkt uit de beoordeling die vijf jaar na aanleg plaatsvindt.

overwinterende insecten. Werkzaamheden in droge periodes verrichten om structuurbederf in de bodem te voorkomen.
- Na een periode van 5 jaar wordt door zowel een onafhankelijk ecoloog, als een ecoloog vanuit de provincie beoordeeld of de beoogde verschraling zich voldoende heeft doorgezet. Indien dit niet het geval is zal specifiek voor de dan geldende situatie een actieplan (aanvullende maatregel) worden opgesteld waarbij inzaaien van laagblijvende bloem en kruidenrijke vegetatie de intentie is.
- Bij vestiging van invasieve soorten of Jacobaea vulgaris zal direct, vanuit het oogpunt ongewenste zaadbron, met de lokale groenaannemer worden bekeken hoe deze te bestrijden.
- Ten behoeve van bevordering van de biodiversiteit zal op het zonnepark geen bemesting en bestrijdingsmiddelen worden toegepast.
- Gebruik maken van een cyclomaaier of messenbalk, geen klepelmaaier met zuiginstallatie.

Element: bloem- en kruidenrijk grasland (aanvullende maatregel)[9]
- *Eerste jaar: drie tot vijf keer maaien en afvoeren waarbij randen over blijven staan ten behoeve van overwinterende insecten. De begroeiing niet hoger laten worden dan ca. 40cm waarna terug maaien tot ca. 5cm. Werkzaamheden in droge periodes verrichten om structuurbederf in de bodem te voorkomen.*
- *Vervolgbeheer: Twee jaarlijks (gefaseerd) maaien en afvoeren in de periode juli en september-oktober. Gebruik hiervoor dezelfde periode, met een maximale speling van twee weken.*
- Gebruik maken van een cyclomaaier of messenbalk, geen klepelmaaier met zuiginstallatie.

Element: Bomenrij en bosjes
- eerste 2 jaar voldoende water geven in droge periodes.
- jaarlijkse controle op beschadigingen, dood hout, schurende takken, boompaal en band. Boomband verwijderen na 5 jaar.
- door middel van een visuele beoordeling kan worden bekeken of onderhoudssnoei (in de wintermaanden) noodzakelijk is.
- snoeiafval verwijderen.

Element: Robuuste rietkraag
- t.b.v. rietvogels, nachtvlinders, haas etc. jaarlijks eenzijdig schonen, waarbij een kort rietgewas kan blijven staan.
- sloot volledig schonen eenmaal per 3 tot 5 jaar.
- maaien na 15 juli i.v.m. broedseizoen en voor 1 november (indien schouwsloot).

[9] Zie voetnoot hiervoor

Bijlage 03 Beplantingsindicatie en doelsoortenlijst

De Coöperatie Eekerpolder heeft samen met lokale vogelaars en botanici uit beide gemeenten een doelsoortenlijst en beplantingsadvies samengesteld. De lijst bestaat uit inheemse flora en fauna die passen bij de bodemgesteldheid van het gebied.

Doelsoortenlijst flora

Element: bloem- en kruidenrijk grasland

Selectie gras soorten

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Gewoon struisgras	*Agrostis capillaris*
Gewone glanshaver	*Arrhenatherum elatius*
Kropaar	*Dactylis*
Grote vossenstaart	*Alopecurus pratensis*
Beemdlangbloem	*Festuca pratensis*
Gewoon reukgras	*Anthoxanthum odoratum*

Selectie schermbloem soorten

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Echte valeriaan	*Valeriana officinalis*
Fluitenkruid	*Anthriscus sylvestris*
Wilde peen	*Daucus carota*
Wilde Venkel	*Foeniculum vulgare*
Zevenblad	*Aegopodium podagraria*

Selectie composiet soorten

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Boerenwormkruid	*Tanacetum vulgare*
Echte guldenroede	*Solidago virgaurea*
Oranje havikskruid	*Pilosella aurantiaca*
Kleine leeuwentand	*Leontodon saxatilis*
Paardenbloem	*Araxacum officinale sectie Ruderalia*
Beklierde kogeldistel	*Echinops*
Kale jonker	*Cirsium palustre*

Selectie akkerplant soorten

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Grote wederik	*Lysimachia vulgaris*
Boekweit	*Fagopyrum esculentum*
Wilde cichorei	*Cichorium intybus*
Slaapbol	*Papaver somniferum*
Korenbloem	*Centaurea cyanus*
Wilde haver	*Avena sterilis*
Phacelia	*Phacelia tanacetifolia*

Selectie oeverplant soorten

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Pitrus	*Juncus effusus*
Veldbies	*Juncus acutiflorus*
Kalmoes	*Acorus calamus*
Kleine lisdodde	*Typha angustifolia*
Grote lisdodde	*Typha latifolia*
Zwanenbloem	*Butomus umbellatus*
Dagkoekoeksbloem	*Silene dioica*
Kattenstaart	*Lythrum*

Selectie berm soorten

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Groot kaasjeskruid	*Malva sylvestris*
Slangenkruid	*Echium vulgare*
Duizendblad	*Achillea*
Blauwe knoop	*Succisa pratensis*
Knoopkruid	*Centaurea jacea*
Kattenstaart	*Lythrum*
Kruipende boterbloem	*Ranunculus repens*

Selectie lage struikvormers specifiek langs spoorzone

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Braam	*Rubus*
Wilde gagel	*Myrica gale*
Grauwe wilg	*Salix cinerea*
Kruipwilg	*Salix repens*

Element: bloem- en kruidenrijk grasland (aanvullende maatregel)
Voorgesteld sortiment bestaat uit redelijk makkelijk te vestigen soorten, heeft een ingetogen karakter en is zeer aantrekkelijk voor bijen, vlinders, vogels en bloembezoekende ‘nuttige’ insecten, zoals zweef- en gaasvliegen. Door juist beheer kan er zich een duurzame middelhoge vegetatie ontwikkelen.

Indien deze maatregel van toepassing is dient er in ieder geval een mengsel gebruikt te worden dat ten minste bestaat uit 15 inheemse en gebiedseigen verschillende soorten, hierna een opsomming van enkele geschikte soorten:

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Duizendblad	*Achillea millefolium*
Fluitenkruid	*Anthriscus sylvestris*
Gewoon barbarakruid	*Barbarea vulgaris*
Knoopkruid	*Centaurea jacea*
Klein streepzaad	*Crepis capillaris*
Peen	*Daucus carota*
Gewone berenklauw	*Heracleum sphondylium subsp. Sphondylium*
Gewone margriet	*Leucanthemum vulgare*

Moerasrolklaver	*Lotus pedunculatus*
Pastinaak	*Pastinaca sativa subsp. sativa*
Smalle weegbree	*Plantago lanceolata*
Gewone Brunel	*Prunella vulgaris*
Scherpe boterbloem	*Ranunculus acris*
Kleine ratelaar	*Rhinanthus minor*
Vertakte leeuwentand	*Scorzoneroides autumnalis*
Avondkoekoeksbloem	*Silene latifolia*
Boerenwormkruid	*Tanacetum vulgare*
Gele morgenster	*Tragopogon pratensis subsp. pratensis*
Rode klaver	*Trifolium pratense*
Vogelwikke	*Vicia cracca*
Smalle wikke	*Vicia sativa subsp. Angustifolia*

Element: Losse bomenrij in een brede grasberm

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Wintereik	*Quercus petraea*

Met het verschralingsbeheer wordt gedoeld op het aantrekken van de volgende vogelstand (doelsoorten):

Doelsoortenlijst fauna

Soorten in het veld

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Geelgors	*Emberiza citrinella*
Gekraagde Roodstaart	*Phoenicurus phoenicurus*
Gele Kwikstaart	*Motacilla flava*
Witte Kwikstaart	*Motacilla alba alba*
Veldleeuwerik	*Alauda arvensis*
Graspieper	*Anthus pratensis*

Soorten slootkanten

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
Grote Karekiet	*Acrocephalus arundinaceus*
Rietzanger	*Acrocephalus schoenobaenus*
Waterhoen	*Gallinula chloropus*
Putter	*Carduelis carduelis*
Goudvink	*Pyrrhula pyrrhula*
Tapuit	*Oenanthe oenanthe*
Groenling	*Chloris chloris*

24

25

26

27

28

29

30

31

32

20) Geelgors 21) Gekraagde roodstaart 22) Gele kwikstaart 23) Graspieper 24) Veldleeuwerik 25) Witte kwikstaart 26) Grote karekiet 27) Rietzanger 28) Waterhoen (bron: SOVON).

.

Bijlage 04 Inrichtingstekening landschappelijke inpassing

Winschoterdiep

SDA00 - I - 6

SDA00 - I - 10

Eekerweg

Gemeente Oldambt

Gemeente Midden-Groningen

Boscompensatie windturbinepark N33

1

2

3

4

2

1

Legenda

Inrichtingsmaatregelen landschappelijke inpassing

- Vormt één geheel het reeds vergunde, ten zuiden gelegen, 'Zonnepark Eekerweg Midden-Groningen' (indicatieve weergave)
- Sluit aan op de aanwezige dragende ruimtelijke structuren door panelen in lijn te brengen met de verkavelingsrichting (indicatieve weergave)
- Verbijzondering 'scheg' vrij toegankelijk (klompenpad) voorzien van waarschuwingsbord windturbines
- opening scheg
- Te ontwikkelen bloem- en kruidenrijk grasland
- Zoekgebied te realiseren fietsdoorsteek
- Aanleg watergangen (ca. 5m breed) met robuuste rietkraagontwikkeling
- Trafo's langs één centrale as op onderling gelijke afstand
- Opstelplaats containers reserve onderdelen langs één centrale as, geordend gepositioneerd
- Verzamelstations langs één centrale as, geordend gepositioneerd
- Te plaatsen hekwerken
- 1 Te verwijderen mest bassin
- 2 Nog te verplaatsen schakelstation 'Avermieden'
- Aan te leggen pleisterplaats, voorzien van informatiepaneel met uitleg over landschap, cultuurhistorie en het zonnepark
- Nieuw aan te planten bomen/ bosje

Vigerend bestemmingsplan

- Leiding hoogspanningsverbinding
- Leiding leidingstrook
- Leiding kabeltrace
- Gemeentegrens

SOLARFIELDS

Landschappelijke inpassing Zonnepark Eekerpolder Gemeente Midden-Groningen / Oldambt

Status: def.

Voorbehoud: Alle maten zijn circa-maten. Aan de vermelde maatgeving en bijhorende context kunnen geen rechten worden ontleend.

Datum: juni 2022

Getekend: BRO

Tekeningnr. 01

Schaal: 1 : 5.000

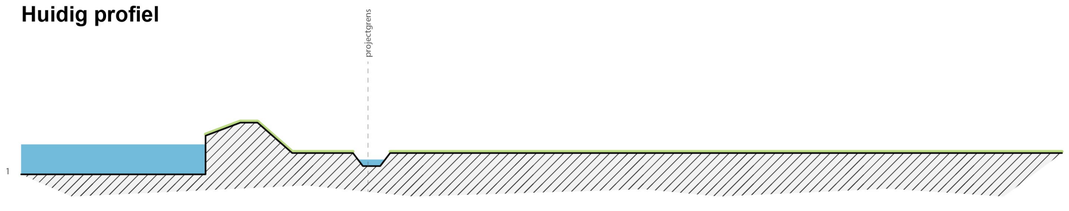
Papierformaat: A2 L

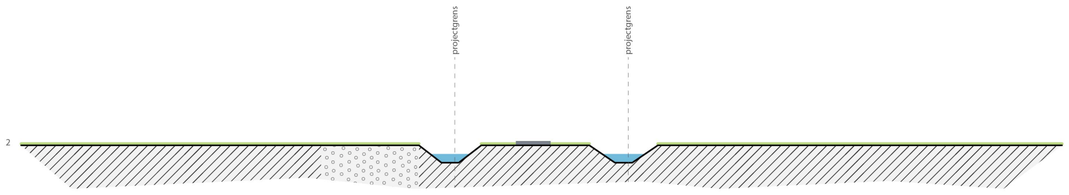
Projectnr.: 03913

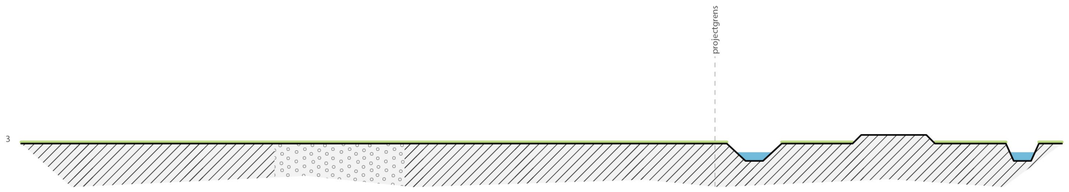
N

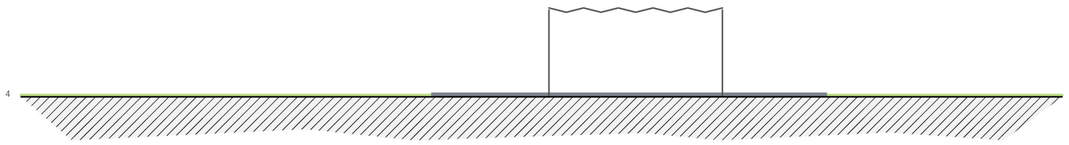
Bijlage 05 Principeprofielen landschappelijke inpassing

Huidig profiel

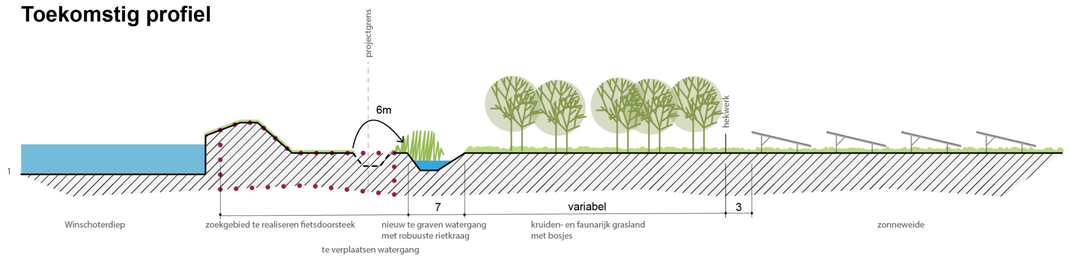

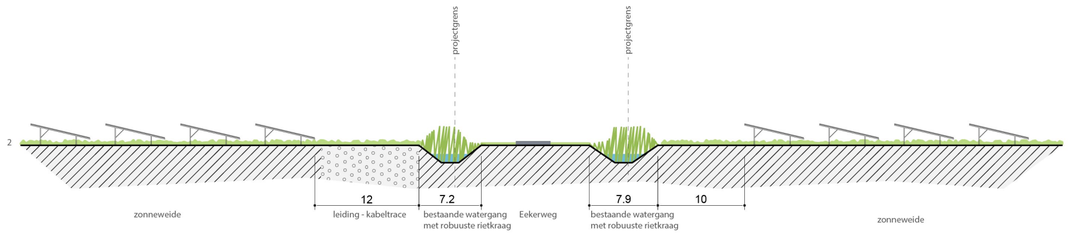

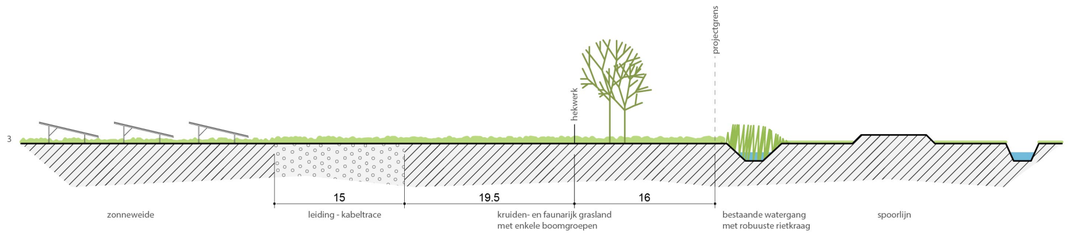

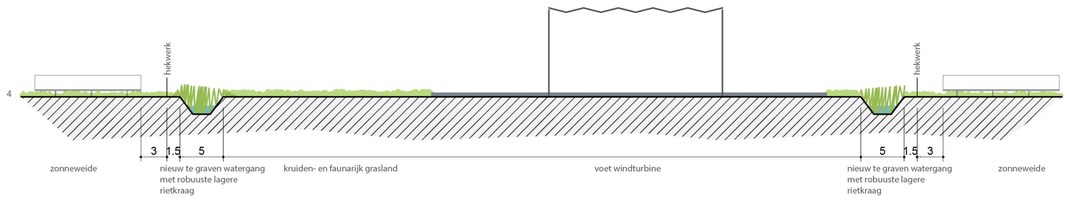

Toekomstig profiel

SOLARFIELDS

Landschappelijke inpassing Zonnepark Eekerpolder
Gemeente Midden-Groningen / Oldambt

Status: def.
Voorbehoud: Alle maten zijn circa-maten. Aan de vermelde maatgeving en bijhorende context kunnen geen rechten worden ontleend.

Datum: maart 2022
Getekend: BRO
Tekeningnr. 02

Schaal: 1 : 500
Papierformaat: A2 L
Projectnr.: 03913

N

Bijlage 2

Quickscan flora en fauna

Quickscan flora en fauna Zonnepark Eekerweg fase II Oldambt te Scheemda

Toetsing aan natuurwetgeving en -beleid

BRO
Ruimte | om *in* te leven

colofon

titel rapport
Quickscan flora en fauna Zonnepark Eekerweg fase II Oldambt te Scheemda

datum
19 januari 2021

projectnummer
P03913

opdrachtgever
Solarfields en coöperatie Eekerpolder

BRO
projectleider
SvdS

opgesteld door
RdM

interne controle
NL

bron Kaft
NL

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

BRO
Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
	Werkwijze quickscan flora en fauna	3
2	**Planbeschrijving**	**4**
	Huidige situatie	4
	Toekomstige situatie	4
3	**Toetsing gebiedsbescherming**	**6**
	Wettelijke gebiedsbescherming	6
	Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid	6
	Toetsing beschermde houtopstanden	7
4	**Toetsing soortenbescherming**	**8**
	Vogels	9
	Vleermuizen	10
	Grondgebonden zoogdieren	10
	Reptielen	11
	Amfibieën	11
	Vissen	11
	Ongewervelde diersoorten	11
	Vaatplanten	11
5	**Conclusie**	**12**
6	**Samenvatting**	**13**
	Geraadpleegde bronnen	14

1 Inleiding

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de realisatie van fase II van Zonnepark Eekerweg, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’ van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 27 mei 2020 tussen 11.00 – 12.00 uur door een ecoloog van BRO een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 18°C, onbewolkt, met een noordenwind van 2 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van ‘expert judgement’ nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Groningen geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

2 Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen Het plangebied ligt circa 2 km ten westen van Scheemda, en circa 1 km ten oosten van Zuidhoek. Aan de noordzijde van het plangebied grenst Kanaal ‘Winschoterdiep’, aan de zuidzijde van het plangebied loopt spoortraject Scheemda - Zuidbroek.. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit agrarische gronden. De percelen zijn momenteel in gebruik, en gewassen zijn tijdens het veldbezoek aangeplant. Binnen en rond het plangebied zijn een 7-tal windmolens in aanbouw, deze bevinden zich te midden van het plangebied. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto’s die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie

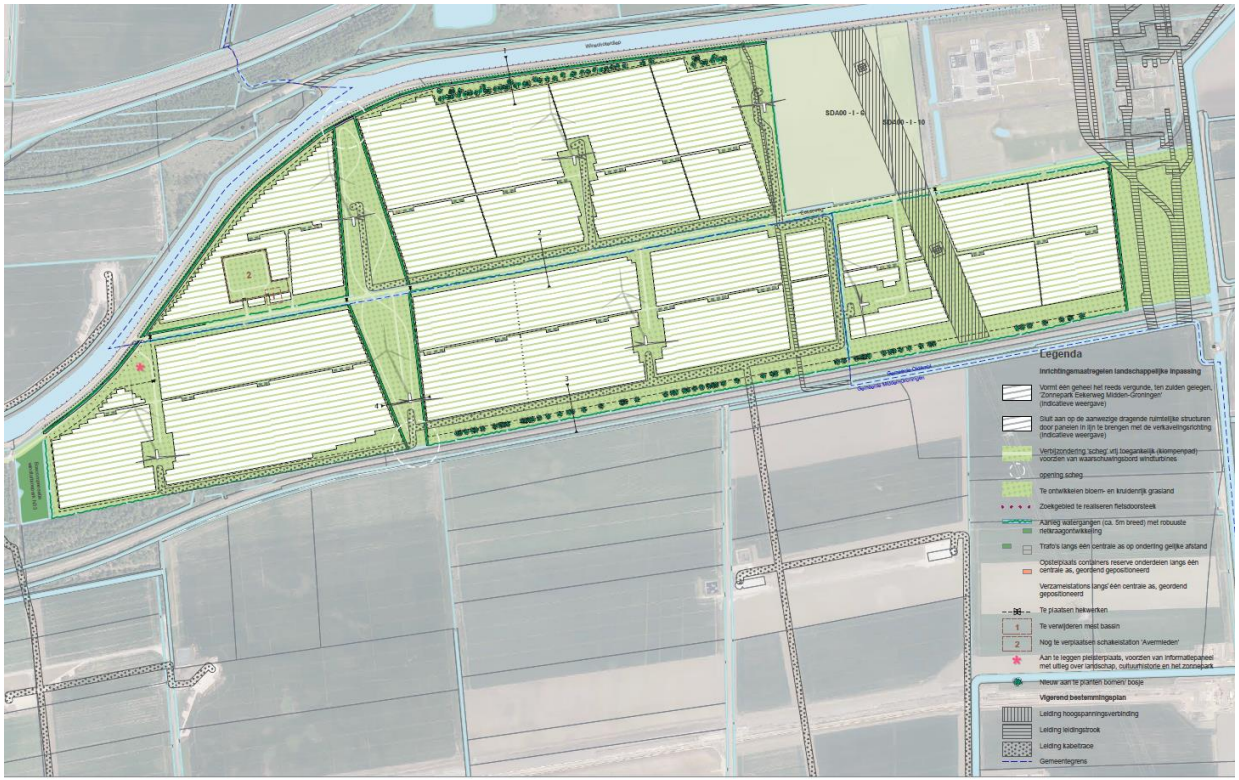
De initiatiefnemers zijn voornemens een zonnepark te realiseren binnen het plangebied, met een oppervlakte 90 hectare. Het gebied direct rondom de windmolens wordt gemeden. In het midden van het plangebied zullen worden gegraven en aan de zuidzijde zal een bomenrij worden aangeplant. In het westen zal een informatiepunt worden opgericht. Figuur 3 geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Toekomstige situatie plangebied

Figuur 4: Plangebied gezien vanuit het westen

Figuur 5: Sloot tegen de noordwestgrens van het plangebied

Figuur 6: Midden van het plangebied, gezien vanaf de Eekerweg

Figuur 7: Zuidoostelijk gedeelte van het plangebied, gezien vanaf de Eekerweg

Figuur 8: Sloot parallel gelegen met de Eekerweg

Figuur 9: noordoosten van het plangebied, gezien vanaf de Eekerweg

3 Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

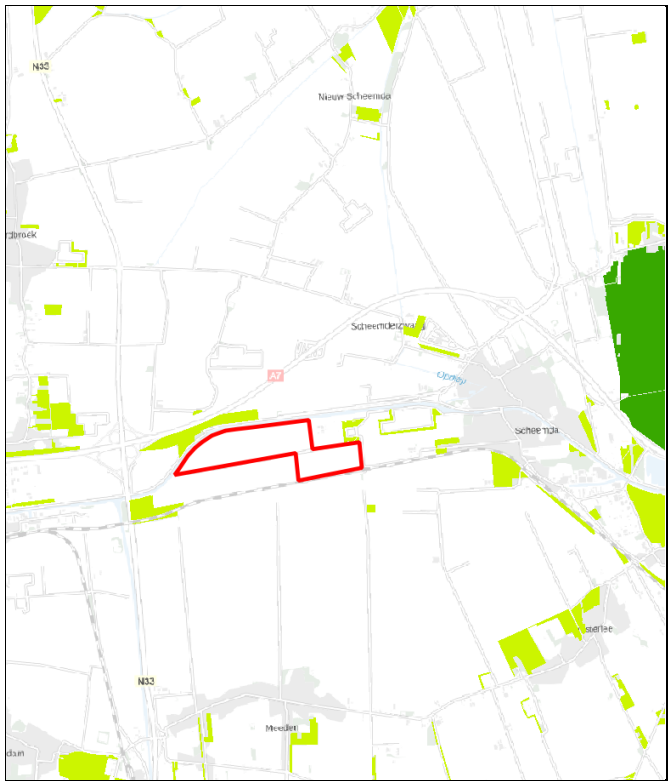
Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, “Zuidlaardermeergebied”, bevindt zich op circa 13 kilometer afstand ten westen van het projectgebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als gevolg van aspecten als licht, geluid en trillingen uitgesloten.

Daar de voorgenomen ontwikkeling de realisatie van een zonnepark betreft, is enkel een toename aan stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase te verwachten. Uit het vervolgonderzoek met een AERIUS-berekening zijn bij de gebruiksfase geen depositieresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j. Daarmee kunnen op voorhand negatieve effecten op Natura 2000-gebieden vanwege stikstofdepositie uitgesloten worden.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNN (zie figuur 10). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN ligt ongeveer 3,6 kilometer ten oosten van het plangebied. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het NNN wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Figuur 10: Ligging NNN (groen) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien er binnen het plangebied geen (onderdelen van) houtopstanden aanwezig zijn is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

4 Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde dierensoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 Verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.
De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de

Tabel 1 Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	**Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)**	**Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	*Art 3.5 lid 5* Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	*Art 3.10 lid 1c* Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de ‘Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten’ van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten (‘categorie 1-4 soorten’) zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (‘categorie 5-soorten’).

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Hierdoor kunnen broedlocaties van gebouwbewonende vogelsoorten als kerkuil, huismus en gierzwaluw worden uitgesloten. In de opgaande beplanting rond het plangebied bevinden zich tevens geen jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil. Tijdens het veldbezoek is een waarneming gedaan van havik, welke vanuit een boom langs de zuidoostzijde van het plangebied aan het foerageren was. De opgaand begroeiing in de directe omgeving van het plangebied is gecontroleerd op roofvogelhorsten, deze zijn niet aangetroffen. Verstoring van deze soort is redelijkerwijs uitgesloten. Tevens is er in de directe omgeving van het plangebied voldoende foerageergebied aanwezig voor deze soort, en betreft het plangebied geen essentieel leefgebied.

De NDFF geeft twee waarnemingen, in 2011 en 2012, van een nestelende bruine kiekendief binnen het plangebied. Hoewel deze soort tevens recentelijk is waargenomen binnen het plangebied, betrof het hier geen nestgedrag. De bruine kiekendief is een soort die het liefst binnen rietland of sloten met riet broedt. De sloot ten noorden van het plangebied, tegen Kanaal ‘Winschoterdiep’ biedt hiervoor geschikt habitat, en blijft binnen de voorgenomen plannen behouden. Hoewel het plangebied tevens geschikt habitat heeft voor deze soort, betreft het hier geen essentieel leefgebied voor de lokale populatie. In de directe omgeving van de het plangebied is voldoende alternatief leefgebied aanwezig, in de vorm van soortgelijke akkers en sloten. Daar deze soort een tamelijk groot territorium heeft, zal deze kunnen uitwijken naar andere, geschiktere gebieden. De instandhouding van deze soort komt niet in het geding. Wel dient het plangebied bouwrijp gemaakt te worden buiten de broedtijd van deze soort, welke globaal van april tot juli loopt, om overtredingen met betrekking tot een potentieel nest te voorkomen.

De NDFF geeft waarnemingen van akker- en weidevogels als kievit, scholekster en witgat binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Het betreft bij geen van deze waarnemingen echter nestgedrag. Het plangebied valt niet binnen een belangrijk weidevogelgebied zoals benoemd in het ‘Actieplan Weidevogels Groningen’ (2018). Tevens biedt het in huidige situatie slechts matig geschikt leefgebied voor weidevogels, gezien de grond zwaar bewerkt wordt voor akkerbouw. De directe omgeving van het plangebied biedt voldoende alternatief leefgebied voor weidevogels, in de vorm van akkers en akkerranden. Om de verstoring van nesten van weidevogels te voorkomen dient het plangebied buiten broedseizoen bouwrijp gemaakt te worden. Tevens dienen werkzaamheden in de directe nabijheid van de waterwegen en sloten buiten broedseizoen plaats te vinden, om verstoring van de nesten van soorten als wilde eend en meerkoet te voorkomen.

Toetsing

Bij uitvoering van de plannen gaan geen nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermde status verloren. Bij de werkzaamheden kunnen wel nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van

een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

Binnen het plangebied is geen bebouwing of opgaande begroeiing aanwezig, waardoor de rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten. Wel zijn er landschapselementen binnen en rond het plangebied die potentieel dienst kunnen doen als vliegroute en/of foerageergebied. Binnen het plangebied is een betreft dit de sloten langs de Eekerweg, en de sloten die daar haaks op staan. Rond het plangebied betreft dit het Kanaal 'Winschoterdiep', grenzend aan de noordzijde van het plangebied. Licht gericht of uitschijnend op deze oppervlaktewateren dient te worden vermeden.

Toetsing
Het plangebied bevat geen potentiele verblijfplaatsen voor een vleermuissoort. Bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling zal er geen sprake zijn van (potentiële) overtreding met betrekking tot vaste rust- of verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebied voor vleermuizen. Licht gericht of uitschijnend op de sloten en het kanaal 'Winschoterdiep' dient wel te worden vermeden. Verlichting kan namelijk een verstorend effect hebben op foerageer- en vliegroutefuncties.

Verlichting toekomstige situatie
Binnen de voorgenomen plannen zal er geen verlichting binnen het zonnepark, noch verlichting wat uitstraalt op wateroppervlakten in de directe omgeving van het zonnepark worden gerealiseerd. Hierdoor zullen, ook na de realisatie van het zonnepark, alle huidige vliegroutes over wateroppervlakten worden gewaarborgd.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt matig geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als vos, egel en veldmuis kunnen in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten bunzing, boommarter, steenmarter, das, otter, bever, eekhoorn, grote bosmuis, waterspitsmuis, haas en vos voor.

Er zijn geen potentiele verblijfplaatsen als lintvormige groenstructuren, ruigten, bomen of houtstapels binnen het plangebied aanwezig zijn, betreft het hier geen essentieel habitat voor bunzing, noch voor boom- en steenmarter. De sloot ten noorden van het plangebied, tegen Kanaal 'Winschoterdiep' biedt voor de bunzing geschikt habitat, en blijft binnen de voorgenomen plannen behouden. Binnen het plangebied zijn geen burchten, loop- of eetsporen, latrines of wissels die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door de das. De oppervlaktewateren binnen het plangebied bieden geen geschikt habitat voor de otter dan wel de bever.

Daar er geen bomen en houtwallen binnen het plangebied aanwezig zijn, biedt het geen geschikt habitat voor de eekhoorn. Tevens zijn er geen sporen of nesten van de eenhoorn aangetroffen in de bosrand tegen de zuidoostgrens van het plangebied. De grote bosmuis heeft een voorkeur voor oude open eiken en- beukenbossen. Daarnaast komt deze soort voor in verschillende biotopen, mits er dekking is door lage begroeiing of verspreid liggende stenen. Daar dit habitat niet aanwezig is binnen het plangebied, biedt het plangebied geen geschikt leefgebied voor deze soort. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Dit habitat is binnen het plangebied eveneens niet aanwezig, gezien de zware bemesting en de beperkte ontwikkeling van de sloten. Hierdoor vormt het geen geschikt leefgebied voor deze soort. Met betrekking tot de haas zijn er geen geschikte holten in de grond aangetroffen, noch is er binnen het plangebied geschikt foerageergebied aanwezig. Het plangebied bestaat nagenoeg volledig uit agrarische percelen. Binnen de toekomstige situatie zal er gras en kruiden ingezaaid worden binnen het plangebied, waardoor het als foerageergebied voor deze soort kan dienen. Er zijn geen holten aangetroffen binnen het plangebied die kunnen dienen als een verblijfplaats van vos. Daarnaast betreft het plangebied geen essentieel leefgebied, gezien er voldoende alternatief leefgebied in de directe omgeving aanwezig is.

De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing
Met de ontwikkeling binnen het plangebied gaan geen verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde soorten verloren. Ook gaat er geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten en overtreding van de Wnb is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis en hazelworm. De waarnemingen hebben betrekking op de natuurgebieden in de omgeving. Het plangebied zelf en de directe omgeving biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde poelkikker, heikikker en Alpenwatersalamander bekend. Het plangebied bevat echter geen geschikt oppervlaktewater of schuilgelegenheid, waardoor de aanwezigheid van de meeste van deze soorten binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten. Met betrekking tot een incidenteel passerend individu van een algemene (vrijgestelde) soort is enkel de zorgplicht van toepassing.

Toetsing
De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Het aanwezig oppervlaktewater binnen het plangebied biedt geen geschikt habitat voor beschermde vissoorten. In de directe omgeving van het plangebied zijn tevens geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. Wel kunnen in de aanwezige sloten algemene soorten zoals stekelbaars, blankvoorn, zeelt, snoek en baars voorkomen.

Wel dienen er zorgplichtmaatregelen genomen te worden indien er sloten gedempt worden. Te denken valt aan het zoveel mogelijk overdag uitvoeren van de werkzaamheden. Bij werkzaamheden met harde geluiden en/of trillingen moeten voorafgaand aan de werkzaamheden afgezwakte waarschuwingsgeluiden worden afgegeven om fauna in de gelegenheid te stellen tijdig weg te komen. Vlak voorafgaand aan de werkzaamheden dient roering in het water gecreëerd te worden zodat vissen vroegtijdig het werkgebied kunnen verlaten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van grote weerschijnvlinder, groene glazenmaker, gevlekte witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Aanwezigheid van de overige beschermde libellen en vlinders is vanwege de verspreiding en/of aanwezig habitat uitgesloten. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als grote leeuwenklauw en knolspirea. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop van het plangebied is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing
Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

5 Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming in acht wordt genomen:

- Met betrekking tot broedvogels dienen werkzaamheden in de directe nabijheid van de sloten en het bouwrijp maken van huidige akkers uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen, of na een controle waarbij de aanwezigheid van een in gebruik zijnde nest uitgesloten kan worden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart – half augustus;
- Ten aanzien van vleermuizen dient licht gericht of uitstralend op opgaand groen en oppervlaktewater te worden vermeden, tijdens zowel de werkzaamheden als in de toekomstige situatie;
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

6 Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2 Overzicht effecten met betrekking tot gebiedsbescherming en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	Ca. 13 km	Nee	-	Geen externe verstorende factoren
Natuurnetwerk Nederland	Ca. 3,6 m	Nee	-	Ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing

Tabel 3 Overzicht (potentiële) aanwezigheid beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	-	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	-	-
	Foerageerhabitat	Ja	Te voorkomen	Licht gericht of uitstralend op opgaand groen en oppervlaktewater dient te worden vermeden	Licht heeft een verstorende werking op vleermuizen
	Vliegroutes				
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de egel
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de gewone pad
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- Wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- Zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Hoofdvestiging Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Tegelen
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01

www.bro.nl | info@bro.nl

Bijlage 3

Aerius-berekening

Toelichting Aeriuscalculatie Zonnepark Eekerpolder – gemeente Oldambt
28-4-2022

Aanleiding

Op verzoek Solarfields heeft MUG Ingenieursbureau een Aeriuscalculatie uitgevoerd met de meest recente versie (2022) van de Aeriuscalculator van het RIVM. De aanleiding voor de Aeriuscalculatie is de bouw van een zonnepark aan de Eekerweg te Scheemda in de gemeente Oldambt. Aeriuscalculaties zijn benodigd om op voorhand negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdeposities uit te sluiten.

In deze memo staan de wettelijke basis, de gehanteerde uitgangspunten en de resultaten omschreven. In de bijlagen is een de door de Aeriuscalculator gegenereerde rapportage toegevoegd voor de gebruiksfase van het zonnepark.

Wettelijk kader

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) is per 1 juli in werking getreden. Hierin staat een vrijstelling omschreven van de vergunningplicht op basis van artikel 2.7 lid 2 Wnb voor de aanlegfase van bouwwerkzaamheden. Deze vrijstelling is verder omschreven in het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn).

Onder andere het bouwen van een bouwwerk, het aanleggen, wijzigen en opruimen van een werk, en grond-, weg- en waterbouw vallen onder de vrijstelling. Ook vervoersbewegingen welke samenhangen met aanlegwerkzaamheden vallen onder de vrijstelling.

Voor het zonnepark Eekerpolder in Oldambt betekent dit dat de effecten van stikstofemissie in de aanlegfase niet hoeven te worden berekend. Om deze reden is in de Aeriuscalculatie enkel de gebruiksfase van het zonnepark onderzocht.

Gebruiksfase

Na de bouw zorgt het zonnepark zelf niet voor stikstofemissie. Dit geldt wel voor verkeersbewegingen van en naar het zonnepark, bijvoorbeeld voor onderhoud, reparaties en het vervangen van omvormers. Voor dat laatste zijn ca. 20 vrachtwagens benodigd. De verkeersbewegingen zijn verder beperkt, gezien het zonnepark van zichzelf niet bemand wordt. Voor de verkeersroute is uitgegaan van een route van het zonnepark over de Eekerweg, naar de Kanaalweg te Scheemda. Op deze locatie gaan de verkeersbewegingen op in het heersende verkeersbeeld, en is het verkeer qua rij- en stopgedrag niet te onderscheiden van overig verkeer.

Resultaat

De Aeriuscalculatie, op basis van de ingeschatte verkeersbewegingen, resulteert niet in een stikstof-depositie in Natura 2000-gebieden. De stikstofdepositie is nergens hoger dan afgerond 0,00 mol per hectare per jaar. Er geldt dan ook geen vergunningplicht op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	MUG Ingenieursbureau b.v.
Inrichtingslocatie	Zernikelaan, 8, 9351VA Leek

Activiteit

Omschrijving	Zonnepark Eekerpolder-Oldambt
Toelichting	Gebruiksfase zonnepark Eekerpolder, Oldambt

Berekening

AERIUS kenmerk	ReFx2TVS5e2m
Datum berekening	28 april 2022, 18:37
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Gebruiksfase zonnepark Eekerpolder - Beoogd	2022	5,8 kg/j	220,2 kg/j

Resultaten

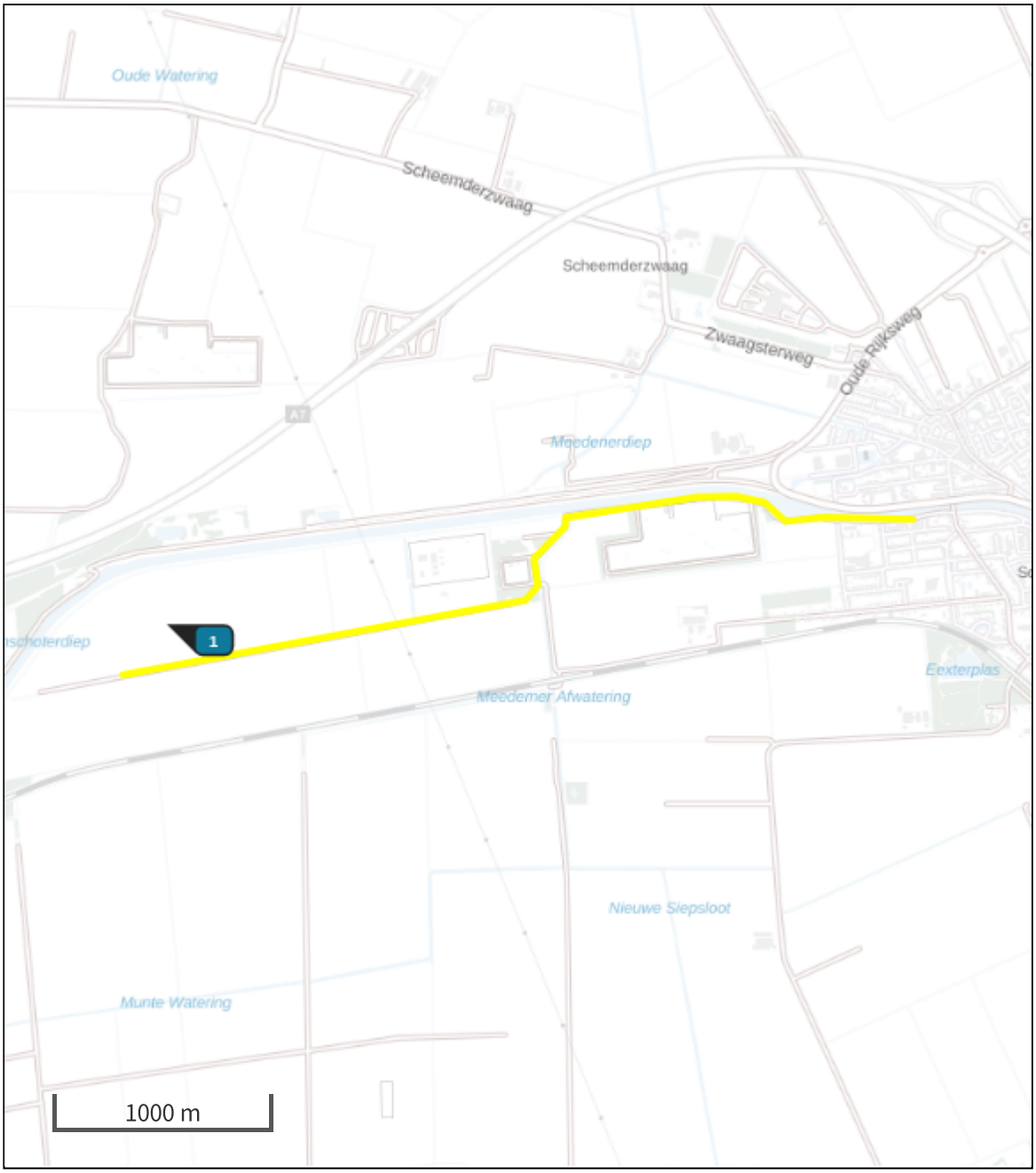
	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Gebruiksfase zonnepark Eekerpolder - Beoogd	-		

Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	0,00 ha
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha
Grootste toename van depositie	0,00 mol/ha/j
Grootste afname van depositie	0,00 mol/ha/j

Gebruiksfase zonnepark Eekerpolder (Beoogd), rekenjaar 2022

Emissiebronnen	Emissie NH3	Emissie NOx
1 Energie | Energie | Zonnepark Eekerpolder-Oldambt	-	-
Verkeersnetwerk	5,8 kg/j	220,2 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrichtlijn
Vogelrichtlijn
Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn
Niet bepaald
Grootste afname van depositie
Grootste toename van depositie
Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Gebruiksfase zonnepark Eekerpolder" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Gebruiksfase zonnepark Eekerpolder, Rekenjaar 2022

1 Energie | Energie

Naam	Zonnepark Eekerpolder-Oldambt	Uittreedhoogte	40,0 m
		Warmteinhoud	0,220 MW
Locatie	257216, 576973		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd		
Temporele Variatie	Standaard Profiel Industrie		

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie	2021.0.5_20220328_855771c674
Database versie	2021.0.5_855771c674

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Bijlage 4
Waterparagraaf

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

Waterparagraaf
Zonnepark Eekerpolder
Oldambt

Waterparagraaf
Zonnepark Eekerpolder
Oldambt

Aeres Milieu Projectnummer	:	AM22030
Status rapport	:	Definitief (versie 1)
Datum	:	24 juni 2022
Opdrachtgever	:	BRO Bosscheweg 107 5282WV Boxtel
Opgesteld door	:	dhr. M. Vrolix bc.
Paraaf	:	
Gecontroleerd door	:	ing. T.K.P.G. Thijssen
Paraaf	:	

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 4

2. WATERHUISHOUDKUNDIG SYSTEEM 8

2.1 Inleiding 8

2.2 Bestaande watersystemen 8

Grondwater 9

Oppervlaktewater 9

Afvalwater 10

Hemelwater 10

Overige aandachtspunten 11

2.3 Samenvatting 12

3. OVERIGE AANDACHTSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN 13

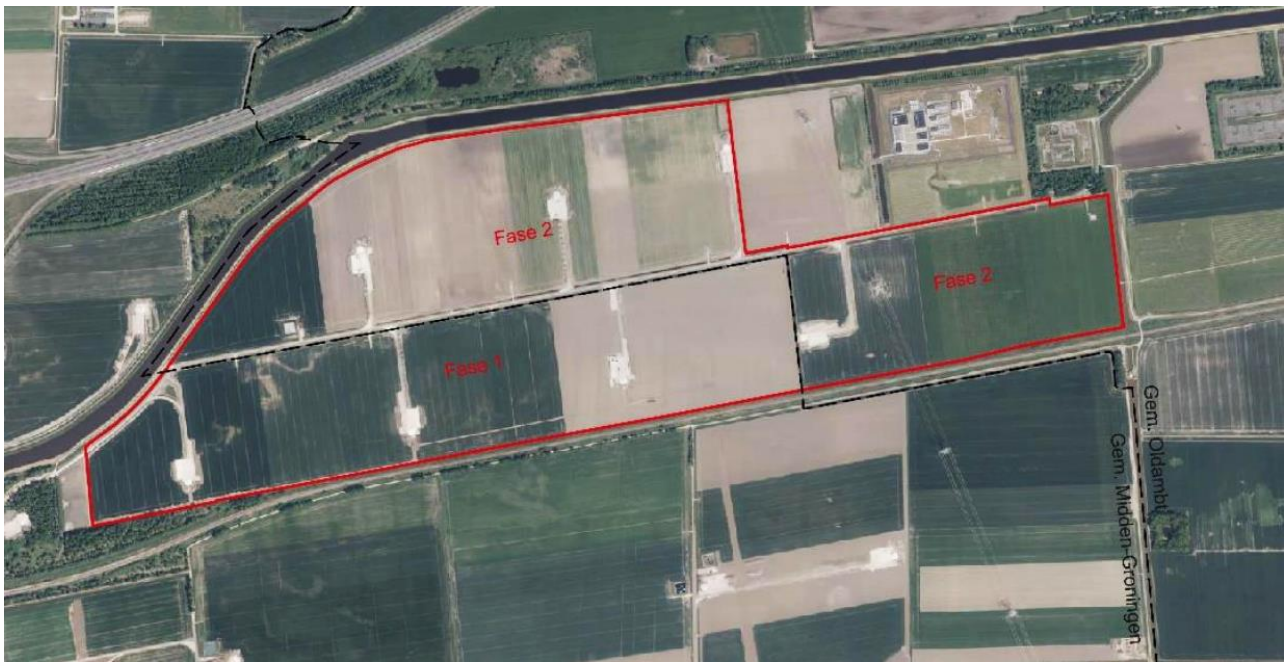
Bijlage 1: Topografische overzichtskaart 14

Bijlage 2: Concepttekening planvoornemen 16

Bijlage 3: Geraadpleegde literatuur en uitgangsnotitie watertoets 17

1. INLEIDING

In opdracht van BRO heeft Aeres Milieu een waterparagraaf opgesteld voor de bouw van een zonnepark op enkele percelen aan de Eekerweg te Oldambt. Momenteel is het plangebied in gebruik als akkerland. Solarfields Nederland B.V. heeft samen met de Coöperatie Eekerpolder afgelopen jaar ten zuiden van de Eekerweg (gem. Midden-Groningen) 'Zonnepark Eekerweg' vergund gekregen. Zonnepark Eekerweg maakt onderdeel uit van het voornemen om het grondgebied tussen grofweg het Winschoterdiep en de spoorlijn Groningen-Nieuweschans als één geheel te ontwikkelen. Het doel ervan is om de gronden door middel van het opwekken van zonne-energie bedrijfsmatig te exploiteren. Hiermee kan aanzienlijk bijgedragen worden aan de verduurzaming van de regio. De ligging van de onderzoekslocatie is weergegeven op afbeelding 1.

Afbeelding 1.: begrenzing onderzoekslocatie (rood omlijnd) (bron luchtfoto: PDOK-viewer)

Adres onderzoekslocatie	: Eekerweg Scheemda (Oldambt)
Gemeente	: Oldambt
Waterschap	: waterschap Hunze en Aa's
Kadastrale registratie	: Scheemda, sectie I, nrs. 3, 12, 15, 544, 728, 730, 732, 1305, 1307, 1317,1319, 1322 en 1323 en Oldambt, sectie F, nrs. 7, 8, 9, 211, 252, 257, 264
Oppervlakte	: circa 95,9 hectare
Peil maaiveld	: -0,6 tot -1,4 meter NAP
Peil grondwater	: -1 tot -2 m NAP

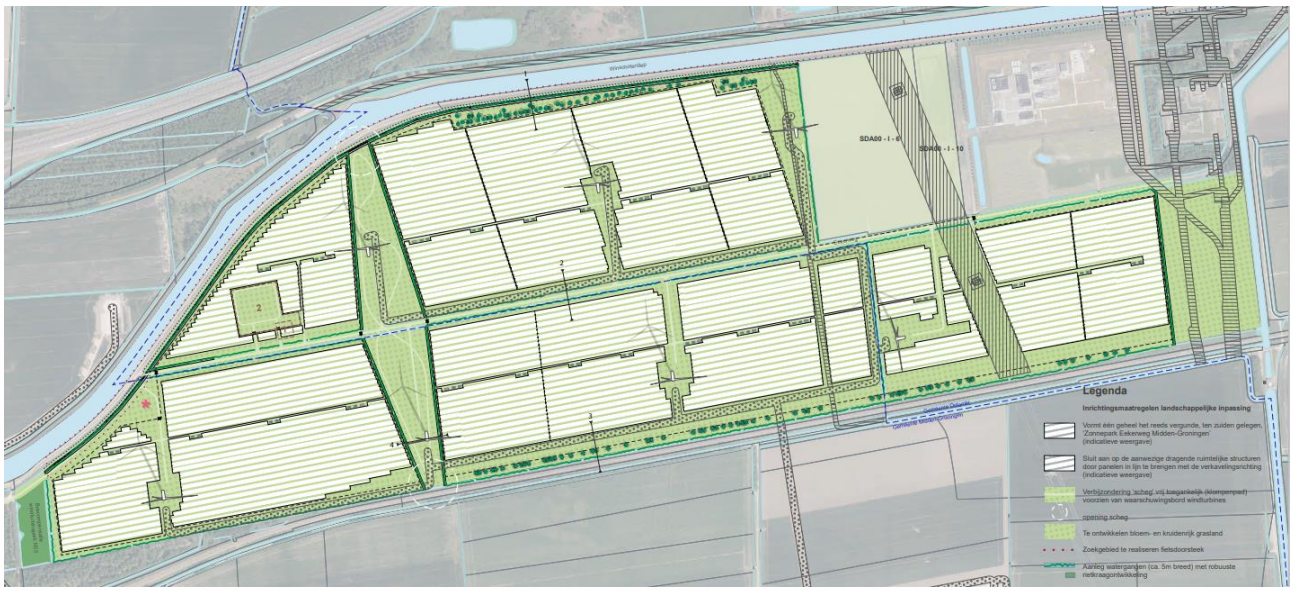
Aanleiding

Solarfields wil aan de landelijke en gemeentelijke doelstelling een belangrijke bijdrage leveren aan de landelijke doelstelling voor CO2 reductie door de aanleg van het zonnepark Eekerpolder.

De aanleiding voor deze waterparagraaf is de voorgenomen planontwikkeling op het perceel en de verplichting om aan te geven hoe omgegaan wordt met de toekomstige (afval)waterstromen en toekomstige wateroverlast vermeden wordt.

Ruimtelijk gezien is een grootschalig zonnepark ter plaatse goed voorstelbaar gezien het gerealiseerde Windpark N33 op deze percelen. Voor het zonnepark is een bestemmingsplanwijziging benodigd. De ontwikkeling wordt landschappelijk ingepast rondom de eerder vergunde windmolens aansluitend op het zuidelijk reeds vergunde 'Zonnepark Eekerweg Midden-Groningen'. Hiervoor is een separate procedure doorlopen.

De opzet voor het park is een omheining met grofmazig rastergaas met palen waarin de panelen aangelegd worden. De zonnepanelen (blauw op onderstaande afbeelding) worden op zuidgerichte stellingen geplaatst van maximaal 2,5 meter hoogte en een tussenruimte van 2 meter. Als onderdeel van de landschappelijke inpassing is voorgesteld om langs de zuidelijke grens een informele bomenrij aan te planten. De bomenrij is vooral op de spoorlijn gericht en bedoeld als tegenwicht voor de al aanwezige rij ten zuiden hiervan. Verder worden brede bloem- en kruidenrijke bermen ingezaaid. Ter plaatse van de brede watergangen langs de noordrand van het plangebied en binnenrand van de scheg kan zich een robuuste rietkraag ontwikkelen. De al aanwezige watergangen langs de randen van de locatie worden eveneens ontwikkeld met rietkragen om een eenduidige groene overgangszone te maken. Verder wordt langs de binnenranden van de watergangen een staafmathekwerk geplaatst om het park verzekerd te krijgen. Afbeelding 2 geeft het planvoornemen weer. Een grote tekening is opgenomen in bijlage 2.

Afbeelding 2: Voorgenomen landschappelijke invulling juni 2022 (bron: opdrachtgever)

Onderzoek

Aeres Milieu B.V. werkt voor de opdrachtgever als onafhankelijk onderzoek- en adviesbureau, en heeft geen binding met de onderzoekslocatie.

Sinds 1 november 2003 is het wettelijk verplicht, in het kader van het Besluit Ruimtelijke Ordening, een watertoets te verrichten. In de toelichting bij ruimtelijke besluiten en plannen, waarop bovengenoemd besluit van toepassing is, is het noodzakelijk een beschrijving te geven van de manier waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding.

Het onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. De adviezen in dit rapport voldoen aan vigerende wet- en regelgeving van lokaal tot en met Europees niveau. Het waterbeleid in Nederland wordt van Europees niveau vertaald via rijks-, provinciaal, waterschaps- naar gemeentelijk beleid om samen de waterproblematiek in Nederland aan te pakken. Dit resulteert in de verplichting een watertoets uit (te) laten voeren.

De voorschriften zijn vastgelegd in onder andere de Europese Kaderrichtlijn Water (22 december 2004) en zijn verder geïmplementeerd in het Rijksbeleid om te komen door samenwerking met de verschillende bevoegdheden te komen tot een duurzaam watersysteem, zie ook bijlage 3.

In de Omgevingsvisie provincie Groningen 2016-2020 zijn de hoofdlijnen van het Nationale Waterplan vertaald. Het nieuwe provinciale beleid op hoofdlijnen voor de fysieke leefomgeving voor 30 jaar moet in 2023 klaar zijn. De Omgevingsvisie bevat de integrale lange termijnvisie van de provincie op de fysieke leefomgeving. In de Omgevingsvisie zijn zoveel mogelijk de visies op verschillende terreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling, landschap en cultureel erfgoed, natuur, verkeer en vervoer, water, milieu en gebruik van natuurlijke hulpbronnen samengevoegd en inhoudelijk met elkaar verbonden. Er zijn ook onderdelen opgenomen van het provinciale beleid voor economie, energie en cultuur en welzijn, voor zover die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Doel van de omgevingsvisie is het aantrekkelijke woon- en leefklimaat in de provincie verder verbeteren.

Voor het grotere oppervlaktewater zijn er in Nederland diverse waterschappen actief die zich richten op een veilig en goed bewoonbaar land met gezonde, duurzame watersystemen. De waterbeheerders werken daarom integraal samen met gemeenten, die het beheer over de ruimtelijke ordening en openbare ruimte hebben, om deze doelstellingen te halen.

Het plangebied valt onder het beheer van waterschap Hunze en Aa's. In het waterbeheerprogramma 2022-2027 zijn doelstellingen en aandachtspunten geformuleerd Het programma geeft in hoofdlijnen weer met welke ambities wij de ontwikkelingen en opgaven op het gebied van waterveiligheid, voldoende water en schoon en ecologisch gezond water oppakken. Het geeft inzicht in de stand van zaken en verdere aanpak van onze opgaven en maatregelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water en de Deltaplannen Waterveiligheid, Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie. Meer dan in eerdere beheerprogramma's is er aandacht voor klimaatverandering en maatschappelijke thema's zoals het Klimaatakkoord, duurzaamheid, recreatief medegebruik, energietransitie en biodiversiteit.

In de keur van waterschap Hunze en Aa's is ook opgenomen dat binnen het beheersgebied zonder vergunning van het bestuur geen verhard oppervlak mag worden aangebracht, voor zover dit leidt tot een versnelde afvoer richting oppervlaktewaterlichamen. Hierbij geldt binnen de bebouwde kom een norm van 150 m² en daarbuiten 1500 m². Bij nieuwe verharding met een oppervlak boven deze normen zullen compenserende maatregelen moeten worden genomen.

Daarnaast zijn er in de keur ook regels opgenomen over beschermingszone langs (boezem)kades en beschermings- en obstakelvrije zones langs hoofdwatergangen. De beschermingszones worden aangegeven of omschreven in de legger.

Bij het ontbreken van een legger geldt als beschermingszone een strook van 5 meter, waarbij de 5 meter moet worden gerekend vanaf de insteek of de teen van het waterstaatswerk. Als een onderhoudsstrook aanwezig is, dan hoort die bij het waterstaatswerk en niet bij de beschermingszone.

De gemeente Oldambt heeft een water- en rioleringsplan opgesteld, waarin het beleid ten aanzien van vuil- en regenwater is vastgelegd overeenkomstig met het beleid van het waterschap. Hemelwater dient gescheiden gehouden te worden en op eigen terrein verwerkt te worden.

Inrichtingen van waterhuishoudingen voor nieuw(her/ver)bouwplannen worden door het bevoegd gezag getoetst en gekeurd. De online 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen op een evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. In eerste instantie is reed de online watertoetsprocedure uitgevoerd (zie bijlage 3). Deze waterparagraaf met het planvoornemen wordt vervolgens beoordeeld door het bevoegd gezag.

Doel

Het doel van deze rapportage is een beschrijving te geven van de manier waarop rekening wordt gehouden met de gevolgen van de voorgenomen nieuwbouw op het perceel voor de waterhuishouding. Hiervoor zijn de bestaande waterhuishouding, gehanteerde uitgangspunten en randvoorwaarden tot het bekomen van een duurzame herontwikkeling kort beschreven. Hierna vindt de toetsing door het bevoegd gezag plaats.

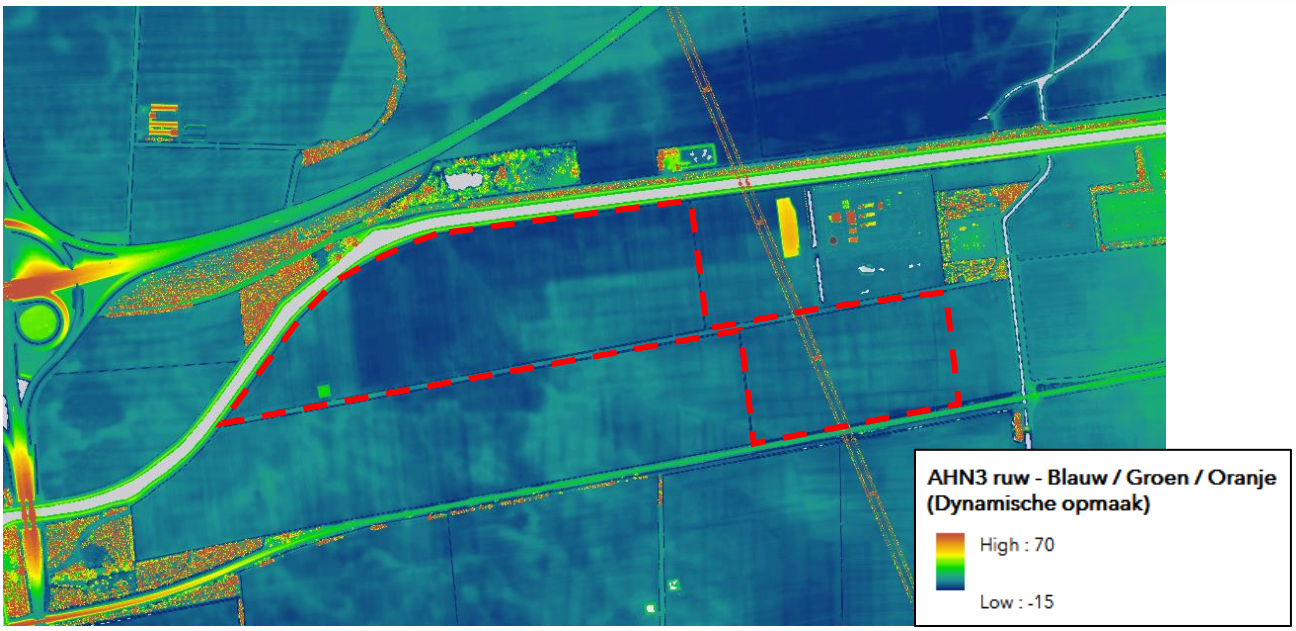
2. WATERHUISHOUDKUNDIG SYSTEEM

2.1 Inleiding

Het plangebied ligt in het buitengebied aan de Eekerweg, tussen de spoorlijn Groningen-Scheemda-Bad Nieuweschans (zuid) en het Winschoterdiep (noord). Zie bijlage 1 voor een topografisch overzicht.

Een zonnepark betreft een ruimtelijk samenhangende, grondgebonden of drijvende installatie voor het opwekken van energetisch of thermisch vermogen uit zon, groter dan 200 m². Buiten het panelenveld is nog ruimte nodig voor de inrichting van de entree, de transformator-gebouwtjes, afscherming door een hekwerk of sloot en ruimte voor het inpassen in het landschap. Aandachtspunt bij ontwikkelingen is het voorzien van voldoende ontwatering zodat geen grondwateroverlast te verwachten is of er rekening mee te houden dat aanvullende maatregelen benodigd zijn.

Hierbij is o.a. de bestaande hoogteligging van belang. Het plangebied kent een licht hoogteverschil. Globaal ligt het plangebied op ca. -0,7 meter NAP waarvan het centraal deel lager gelegen is op ca. -1,15 / -1,4 meter NAP. De Eekerweg ligt westelijk op ca. 0 meter NAP en centraal tot oostelijk op ca. -0,6 meter NAP. Verder zijn de watergangen, hoger gelegen dijk rond het Winschoterdiep en de spoorlijn duidelijk zichtbaar op afbeelding 3.

Afbeelding 3: Hoogtekaart plangebied en omgeving met aanduiding ligging (bron: AHN Nederland)

2.2 Bestaande watersystemen

De (water)systemen zoals die in het plangebied en omgeving voorkomen, worden onderverdeeld in grond-, oppervlakte-, afval- en hemelwater. Hieronder zijn deze aspecten kort beschreven.

Grondwater

Waterschappen beheren het ondiepe grondwater. De provincie Groningen beheert het diepe grondwater. Het oosten van de gemeente Midden-Groningen, waartoe het plangebied behoort, heeft lange tijd onder directe invloed gestaan van de zee. De zee kwam tot aan Zuidbroek, Meeden en Westerlee.

In de loop van de 16de eeuw begon men het verdronken land terug te winnen door middel van veenontginningen ten behoeve van de landbouw. Kenmerkend voor de zeekleipolder zijn de vele watergangen rondom de smalle percelen. In de 18de en 19de eeuw breidde het akkerland zicht steeds verder uit. Door de ruilverkavelingen in de tweede helft van de 20e eeuw verdwenen veel oude (smalle) verkavelingspatronen en historische landschapskenmerken voor een verkavelingspatroon met grote blokpercelen. Het plangebied ligt in een grootschalig open polderlandschap met lange zichtlijnen en weinig opgaande elementen op de overgang tussen het veenkoloniaal landschap en het wegdorpenlandschap.

De grondslag voor het plangebied bestaat volgens de Bodemkaart van Nederland veenkoloniaal zanddek op een kalkarme poldervaaggrond westelijk (lichte klei met zware tussenlaag), een drechtvaaggrond centraal (kalkrijkere klei) en oostelijk een kalkarme poldervaaggrond (klei profiel 5 met zuidelijk moerig materiaal vanaf 0,8 m tot dieper dan 1,2 meter). Voor de fundering van het zonnepark en de aanleg van kabels en leidingen is deze grondslag prima geschikt.

Bij de plaatsing van de zonnepanelen blijft de bodem intact en is het uitgangspunt dat de bestaande grondwaterpeilen behouden blijven. Na beëindiging van de activiteit kunnen de palen die de bodem in gaan verwijderd worden zonder onomkeerbare gevolgen. Aantasting van het reliëf is daarmee niet aan de orde.

Het gebied tussen Veendam en het Winschoterdiep is een overstromingsgevoelig gebied vanuit de boezemwateren waarbij middels peilgebieden het grond- en oppervlaktewaterstanden beheerd worden. Ter plaatse wordt gestreefd naar een zomerpeil van -2,35 en winterpeil van -2,7 meter NAP. Het watersysteem is zodanig ingericht dat het bescherming biedt tegen overstromingen. Een 100% garantie tegen overstromingen is echter niet mogelijk, vandaar dat er veiligheidsnormen zijn opgesteld met een gemiddelde overschrijdingsfrequentie. Geadviseerd wordt om de hoofdinfrastructuur zodanig uit te voeren dat ze niet of weinig overstromingsgevoelig zijn.

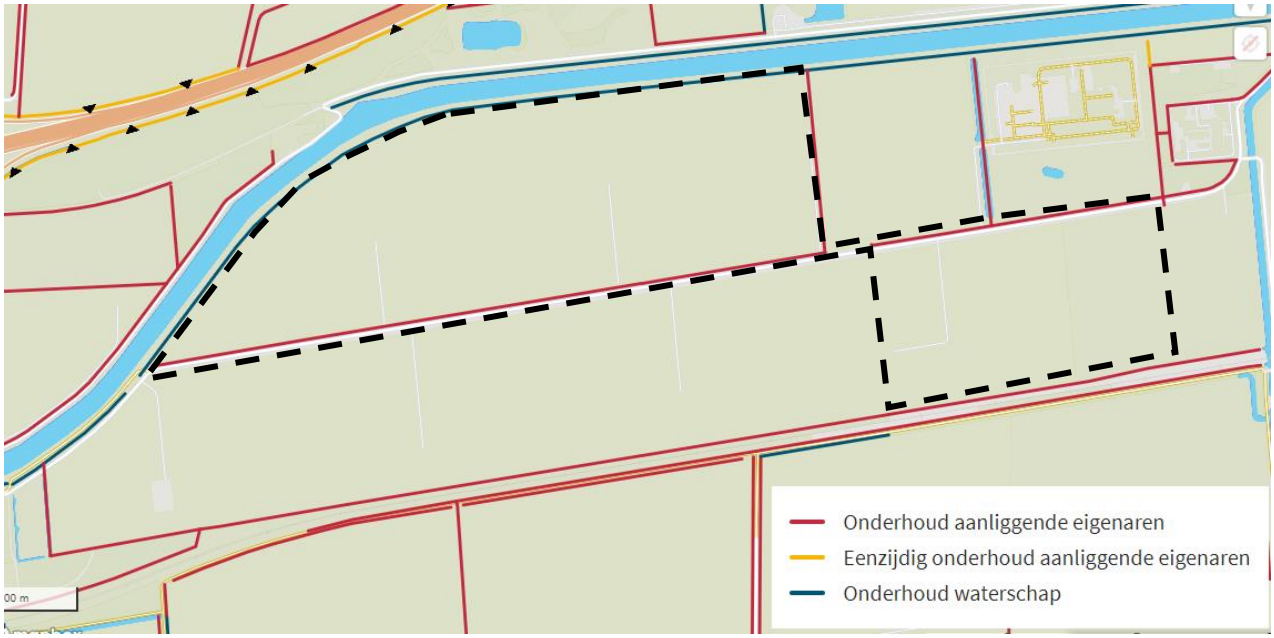
Voor het grootste gedeelte van het plangebied ligt de GHG op 0,4-1 meter beneden maaiveld. Om de kans op grondwateroverlast te verkleinen, adviseert het waterschap om in ieder geval de hoofdinfrastructuur van het park verhoogd aan te leggen zodat de panelen ook bij hoge grondwaterstanden bereikbaar zijn voor onderhoudswerkzaamheden. Om grondwateroverlast te voorkomen wordt gestreefd naar een minimale ontwateringsdiepte van 0,7 m-mv. voor bebouwing en 0,5 meter ter plaatse van de zonnepanelen. Middels een lokale ophoging ter plaatse van de lagere terreindelen zijn geen grondwaterproblemen te verwachten bij het planvoornemen.

De onderzoekslocatie ligt niet in een (grond)waterbeschermingsgebied. Door het planvoornemen (bouw zonnepark) is geen toekomstige (grond)waterverontreiniging te verwachten.

Oppervlaktewater

Rondom de onderzoekslocatie en nabij de Eekerweg is divers oppervlaktewater aanwezig. Noordelijk van het plangebied is een hoofdwatergang aanwezig. Een hoofdwatergang wordt door het waterschap onderhouden en heeft aan weerszijden een beschermingszone van 5 meter vanaf de insteek.

Centraal en zuidelijk zijn schouwsloten aanwezig welke door de aanliggende eigenaar onderhouden worden, zie afbeelding 4.

Afbeelding 4: Uitsnede schouwkaart 2021 plangebied en directe omgeving (bron: Waterschap Hunze en Aa's)

Het oppervlaktewater wordt beheerd door waterschap Hunze en Aa's. Het waterschap moet ten allen tijde toegang hebben tot de hoofdwatergang om onderhoudswerkzaamheden aan de watergang en/of het maaipad uit te kunnen voeren.

Bij de planontwikkeling wordt bijkomend oppervlaktewater aangelegd (verbreding en bijkomende watergangen) rondom de diverse velden. Onderhoud van het oppervlaktewater dient mogelijk te blijven. Hiervoor worden groenstroken van 3 of 5 meter voorzien ten behoeve van het noodzakelijke onderhoud. Voor de verbredingen en nieuwe watergangen is voorafgaand een watervergunning met nadere afstemming met het waterschap benodigd. Beplanting of hekwerk nabij een watergang kan als onderhoud eenzijdig zoals bijvoorbeeld nabij de Eekerweg mogelijk is en het waterschap hiermee akkoord is.

Bij de verdere uitwerking van het plan dient er rekening gehouden te worden met deze obstakelvrije zones. Bij werkzaamheden en/of wijzigingen aan het oppervlaktewater zal te zijner tijd een vergunning aangevraagd dienen te worden.

Afvalwater

Er wordt een zonnepark aangelegd waardoor vanuit het plangebied geen afvalwater geproduceerd wordt en derhalve geen aansluiting benodigd is. Ter plaatse van de aanwezige persleiding door het plangebied worden geen panelen geplaatst. Ter plaatse blijft de bestaande dubbelbestemming tevens behouden.

Hemelwater

De voorkeur bij nieuwe ontwikkelingen is om het hemelwater zoveel mogelijk op eigen terrein in de bodem te infiltreren en ervoor de zorgen dat een ontwikkeling hemelwaterneutraal plaatsvindt.

De precieze indeling van het zonnepark is nog niet bekend. Voor het onderhoud aan de panelen zullen onderhoudspaden aangelegd worden. Het is nog niet bekend of dit volledig verharde paden of een halfverharding wordt. Een pad is ook niet voor elke rij noodzakelijk geacht.

Verder worden enkele trafohuisjes gebouwd welke naar verwachting verzameld worden nabij de toegangsweg die ten behoeve van de windmolens aangelegd wordt. De toegangswegen voor de windmolens doorlopen een separaat vergunningstraject waarbij de hiervoor behorende watercompensatie separaat bepaald en ingepast wordt.

Het hemelwater dat op de toekomstige verharde onderhoudspaden valt kan net als het hemelwater dat op de zonnepanelen valt oppervlakkig naar de tussengelegen open ruimtes afstromen en in de bodem infiltreren. Ter compensatie van de bijkomende verharding en voor een groene, landschappelijke inpassing wil men de bestaande watergangen verbreden waardoor meer waterberging ontstaat en er geen wateroverlast te verwachten is door de aanleg van het zonnepark.

Bij de nadere planuitwerking zullen de uiteindelijke verharde oppervlakken en de minimaal hiervoor benodigde waterberging in overleg met het bevoegd gezag (gemeente en waterschap) nader bepaald en ingepast worden. Gezien de grootte van het plangebied en de planopzet zal de benodigde waterberging zonder probleem op eigen perceel gecompenseerd kunnen worden.

Overige aandachtspunten

In een deel van het plangebied is een veenpakket aanwezig dat gedeeltelijk boven de gemiddeld laagste grondwaterstand ligt. Dit houdt in dat het veen kan oxideren zodat lokale bodemdaling optreedt. Het waterschap adviseert om maatregelen te nemen om de gevolgen van de lokale bodemdaling (zoals toenemende grondwateroverlast) te verminderen. Maatregelen die kunnen resulteren in versnelde veenoxidatie, zoals het toepassen van drainage, worden in principe niet toegestaan. Het waterschap hanteert namelijk een stand-still beginsel.

Ter plaatse worden geen ontwaterende maatregelen toegepast. Verder wordt binnen het plangebied aanvullende natuur gerealiseerd met bijkomend oppervlaktewater (natuurvriendelijke oevers). Gezien het gebruik als natuur en zonnepanelen kan in overleg met het waterschap tevens een (tijdelijk) hogere grondwaterstand gerealiseerd worden ter plaatse van het plangebied waardoor versnelde bodemdaling tegengegaan kan worden. Vooralsnog vormt dit aspect bij de realisatie van een zonnepark geen belemmerende factor.

Binnen het plangebied ligt aan de (noord)westzijde de regionale waterkering van het Winschoterdiep. Deze kering is van essentieel belang voor het voorkomen van overstromingen. Voor de kern van de kering en de beschermingszone van 5 meter eromheen geldt dat in principe geen activiteiten mogen worden ondernomen. Door aan deze zijde aan natuurontwikkeling te doen (vochtig productiebos en grasland) is geen nadelige invloed op deze waterkering aanwezig.

Verder worden er met de voorgestelde inrichtingsmaatregelen kansen geboden aan de natuur wat ook ten goede komt aan de oppervlaktewaterkwaliteit:

- Omdat de grond op het zonnepaneelveld niet bemest en bewerkt wordt, ontstaat de mogelijkheid om met de juiste zaadmengsels en plantmateriaal diversiteit te creëren in de vegetatie.
- Buiten de hekwerken voorziet het plan in kruiden- en faunarijke graslanden. Ook wil men struweelhagen, struiken en bomen, bestaande uit bloeiende- en vruchtdragende soorten, planten. Deze vormen een interessant gebied voor insecten (bijen, vlinders), vogels en andere fauna.
- Zonnepanelen kunnen beschutting bieden aan fauna en de draagconstructies voor bijkomende nestgelegenheid.
- De afstand tussen de panelen laat ruimte voor natuur en biodiversiteit.

2.3 Samenvatting

Een indeling van het voorgenomen zonnepark is opgemaakt, zie bijlage 2. De exacte verharding binnen het plangebied is nog niet uitgewerkt. De toekomstige zonnepanelen worden in rijen met een tussenruimte van ca. 2 meter geplaatst. Naast enkele onderhoudspaden, die waar mogelijk gecombineerd worden met de toegangspaden ten behoeve van de te realiseren windmolens, komen er enkele transformatorstations waarop de zonnepanelen worden aangesloten. Het is nog niet bekend hoeveel verhard oppervlak dit concreet betreft. Het afstromende hemelwater kan gewoon naar de tussengelegen open ruimtes afstromen en lokaal in de bodem infiltreren. In het planvoornemen is reeds rekening gehouden met een verbreding van de bestaande watergangen en enkele nieuwe watergangen ter compensatie van deze verharding en een landschappelijke inpassing. De nadere onderbouwing wordt bij de nadere uitwerking (voorafgaand aan de omgevingsvergunning) opgemaakt en verder worden overlegd met het bevoegd gezag.

Binnen het plangebied zijn reeds enkele windmolens gerealiseerd. Deze toegangswegen hiervoor en de windmolens hebben een separaat vergunningstraject doorlopen waarbij de hiervoor benodigde watercompensatie bepaald en ingepast is. Hieraan vinden geen wijzigingen plaats.

Onderhoud van het oppervlaktewater dient mogelijk te blijven. Uitgangspunt is dat rondom de (nieuwe) sloten een strook vrijgehouden wordt ten behoeve van het noodzakelijke onderhoud. Voor de nieuwe of verbreding van de watergangen met een toekomstig omliggend groen is naar verwachting een watervergunning met nadere afstemming met het waterschap noodzakelijk geacht. Beplanting of hekwerk kan als onderhoud eenzijdig mogelijk is en het waterschap hiermee akkoord gaat. Bij de verdere uitwerking van het plan dient er rekening gehouden te worden met deze obstakelvrije zones. Bij werkzaamheden en/of wijzigingen aan het oppervlaktewater dient ten tijde een vergunning aangevraagd te worden.

Bij de aanleg dient rekening gehouden te worden met de plaatselijk hogere grondwaterstanden en de ligging in een overstromingsgevoelig gebied. Nieuwe woningen, bedrijven en andere infrastructuur worden bij voorkeur op de hogere locaties gebouwd. Ter plaatse is geen verblijfslocatie gepland waardoor een beperkt risico aanwezig is. Wel wordt geadviseerd om overstromingsbestendig te bouwen. Door de toegangswegen en transformatorhuisjes verhoogd aan te leggen, is bij de planontwikkeling geen (grond)wateroverlast te verwachten. Voor de zonnepanelen op palen vormt een tijdelijke hoge grondwaterstand ook geen concrete belemmering. Elders in het plangebied wordt voldaan aan de benodigde ontwateringsdiepte zodat er hier geen problemen te verwachten zijn.

Voor alle voor dit plan relevante watergerelateerde onderwerpen zijn in dit document uitgangspunten opgenomen. Bij de huidige planopzet wordt hydrologisch gezien minimaal neutraal ontwikkeld en is geen toekomstige wateroverlast te verwachten. Bij de nadere planuitwerking dienen en zullen de uiteindelijke verharde oppervlakken en de hiervoor benodigde waterberging in overleg met het bevoegd gezag (gemeente en waterschap) nader vastgesteld en ingepast worden. Gezien de grootte van het plangebied en de voorgenomen planopzet zal de bijkomende verharding zonder probleem op eigen perceel gecompenseerd kunnen worden. Voor de verdere procedurele afhandeling van het ruimtelijk plan (voorontwerp en ontwerp), is het van belang om het waterschap te blijven informeren, te betrekken en rekening te houden met deze uitgangspunten.

Eventueel benodigde vergunningen worden niet middels deze waterparagraaf geregeld en zullen via daarvoor bedoelde procedures verkregen moeten worden zoals o.a. het omgevingsloket.

3. OVERIGE AANDACHTSPUNTEN EN RANDVOORWAARDEN

Afkoppelen/niet aankoppelen staat voor het scheiden van hemelwater- en afvalwaterafvoer, op een afgewogen manier zodat een duurzaam watersysteem ontstaat. Daarbij moet men rekening houden met de waterhuishouding, de inrichting van de openbare ruimte, de milieuhygiënische gevolgen en de zorg voor de volksgezondheid en welzijn.

Bij het voldoen aan de milieuhygiënische randvoorwaarden (dubo-materialen etc.) kan de afgekoppelde afstromende neerslag rechtstreeks via (mol)goten, lijnafwatering of ander traditioneel afvoermateriaal naar een aan te leggen voorziening stromen om in de bodem te infiltreren. Wel moeten in de afvoersystemen voorzieningen worden gerealiseerd die blad, zand e.d., die verstoppingen kunnen veroorzaken, achterhouden. Deze voorzieningen moeten goed bereikbaar blijven ten behoeve van het reinigen en het onderhoud. Regelmatig onderhoud van de aanvoerzijde van de voorzieningen zal noodzakelijk zijn om te garanderen dat de systemen blijven functioneren. Ook moet de (nood)overloop regelmatig worden onderhouden. Ondergrondse voorzieningen dienen altijd voorzien te zijn van een goed bereikbare blad- en zandvanger en/of ontluchtingspunt/overloop. Toe te passen duurzame materialen:

- Hellende daken: dakpannen van natuurlijk, beton of keramisch materiaal of bekleed met EPDM rubber.
- Dakgoten en afvoerpijpen; PVC/PP/PE/ staal, aluminium, bij voorkeur tevens geen gecoate materialen i.v.m. verwering.
- Ontsluitingspaden / wegen / terrassen; voorzien van natuurlijk of niet-uitloogbare materialen zoals keramische of betonproducten.

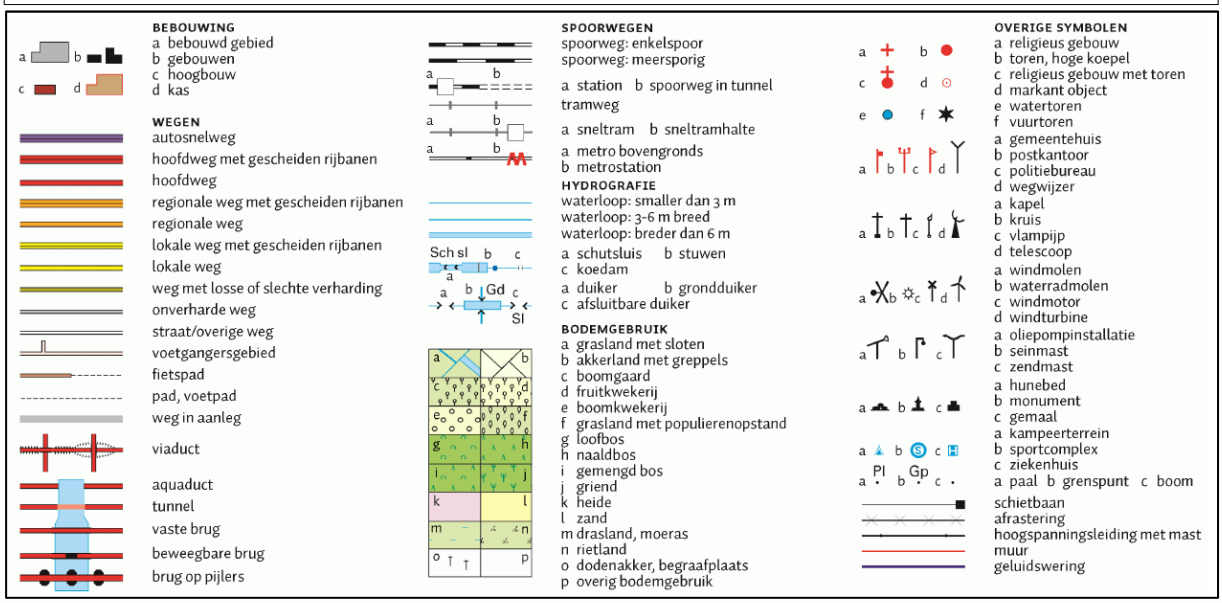
Indien onvoldoende aandacht wordt gegeven aan het ontwerp en dimensionering, kan wateroverlast ontstaan. Het moet ten alle tijden worden voorkomen dat wateroverlast bij bebouwing en bij derden ontstaat. Het gebruik en het overlopen van de hemelwatervoorziening mag niet leiden tot schade aan in de nabijheid liggende percelen, gewassen en opstallen. Schade, direct en/ of indirect, die eventueel ontstaat is en blijft voor rekening van de ontwikkelaar/eigenaar van het plangebied. In geen geval mag de afvalwaterriolering op een hemelwatervoorziening worden aangesloten.

Op de afgekoppelde “buitenverhardingen” mogen geen handelingen worden uitgevoerd die vervuiling van het oppervlak veroorzaken. Wil men toch buitenactiviteiten verrichten waarbij vervuiling van verhard oppervlak ontstaat b.v. het reinigen van voertuigen of het schoonmaken van onderdelen, dan moet het gedeelte waar deze activiteit(en) plaatsvindt voorzien worden van de juiste bodembeschermende maatregelen (Nederlandse Richtlijn voor Bodembescherming). Dit betekent dat het vrijkomende afvalwater al dan niet via een olie/benzine-afscheider of andere noodzakelijke (reiniging)voorziening naar het afvalwaterriool moet worden getransporteerd of geloosd, en niet in de bodem mag worden geïnfiltreerd of op oppervlaktewater worden geloosd.

Het is onwenselijk chemische bestrijdingsmiddelen toe te passen of agressieve reinigingsmiddelen te gebruiken op de verharde oppervlakken. Daarnaast is toepassing van gladheidsbestrijding middels zout minder wenselijk geacht. Bij toepassing kunnen deze stoffen met het hemelwater afstromen naar de bodem of het oppervlaktewater en deze nadelig beïnvloeden. Indien toepassing noodzakelijk blijkt, wordt geadviseerd dit zo effectief mogelijk te doen.

Bijlage 1: Topografische overzichtskaart

Knooppunt Zuidbroek
Oudedijksterweg
Herleving
Productie-installatie
Winschoterdiep
Oosterlanden
Westerlanden
N33
-0.6
-0.5
-0.4
-0.3
-0.7
-0.8
-0.9
-1.2
0.8
225
24
25
26
44
224
23
43
104
105
106
107

BEBOUWING
a bebouwd gebied
b gebouwen
c hoogbouw
d kas
WEGEN
autosnelweg
hoofdweg met gescheiden rijbanen
hoofdweg
regionale weg met gescheiden rijbanen
regionale weg
lokale weg met gescheiden rijbanen
lokale weg
weg met losse of slechte verharding
onverharde weg
straat/overige weg
voetgangersgebied
fietspad
pad, voetpad
weg in aanleg
viaduct
aquaduct
tunnel
vaste brug
beweegbare brug
brug op pijlers
SPOORWEGEN
spoorweg: enkelspoor
spoorweg: meersporig
a station b spoorweg in tunnel
tramweg
a sneltram b sneltramhalte
a metro bovengronds
b metrostation
HYDROGRAFIE
waterloop: smaller dan 3 m
waterloop: 3-6 m breed
waterloop: breder dan 6 m
a schutsluis b stuwen
c koedam
a duiker b grondduiker
c afsluitbare duiker
BODEMGEBRUIK
a grasland met sloten
b akkerland met greppels
c boomgaard
d fruitkwekerij
e boomkwekerij
f grasland met populierenopstand
g loofbos
h naaldbos
i gemengd bos
j griend
k heide
l zand
m drasland, moeras
n rietland
o dodenakker, begraafplaats
p overig bodemgebruik
OVERIGE SYMBOLEN
a religieus gebouw
b toren, hoge koepel
c religieus gebouw met toren
d markant object
e watertoren
f vuurtoren
a gemeentehuis
b postkantoor
c politiebureau
d wegwijzer
a kapel
b kruis
c vlampijp
d telescoop
a windmolen
b waterradmolen
c windmotor
d windturbine
a oliepompinstallatie
b seinmast
c zendmast
a hunebed
b monument
c gemaal
a kampeerterrein
b sportcomplex
c ziekenhuis
a paal b grenspunt c boom
schietbaan
afrastering
hoogspanningsleiding met mast
muur
geluidswering

Bijlage 2: Concepttekening planvoornemen

Winschoterdiep

SDA00 - I - 6

SDA00 - I - 10

Eekerweg

Gemeente Oldambt

Gemeente Midden-Groningen

Boscompensatie windturbinepark N33

1

2

3

4

2

1

Legenda

Inrichtingsmaatregelen landschappelijke inpassing

- Vormt één geheel het reeds vergunde, ten zuiden gelegen, 'Zonnepark Eekerweg Midden-Groningen' (indicatieve weergave)
- Sluit aan op de aanwezige dragende ruimtelijke structuren door panelen in lijn te brengen met de verkavelingsrichting (indicatieve weergave)
- Verbijzondering 'scheg' vrij toegankelijk (klompenpad) voorzien van waarschuwingsbord windturbines
- opening scheg
- Te ontwikkelen bloem- en kruidenrijk grasland
- Zoekgebied te realiseren fietsdoorsteek
- Aanleg watergangen (ca. 5m breed) met robuuste rietkraagontwikkeling
- Trafo's langs één centrale as op onderling gelijke afstand
- Opstelplaats containers reserve onderdelen langs één centrale as, geordend gepositioneerd
- Verzamelstations langs één centrale as, geordend gepositioneerd
- Te plaatsen hekwerken
- 1 Te verwijderen mest bassin
- 2 Nog te verplaatsen schakelstation 'Avermieden'
- Aan te leggen pleisterplaats, voorzien van informatiepaneel met uitleg over landschap, cultuurhistorie en het zonnepark
- Nieuw aan te planten bomen/ bosje

Vigerend bestemmingsplan

- Leiding hoogspanningsverbinding
- Leiding leidingstrook
- Leiding kabeltrace
- Gemeentegrens

SOLARFIELDS

Landschappelijke inpassing Zonnepark Eekerpolder Gemeente Midden-Groningen / Oldambt

Status: def.

Voorbehoud: Alle maten zijn circa-maten. Aan de vermelde maatgeving en bijhorende context kunnen geen rechten worden ontleend.

Datum: juni 2022

Getekend: BRO

Tekeningnr. 01

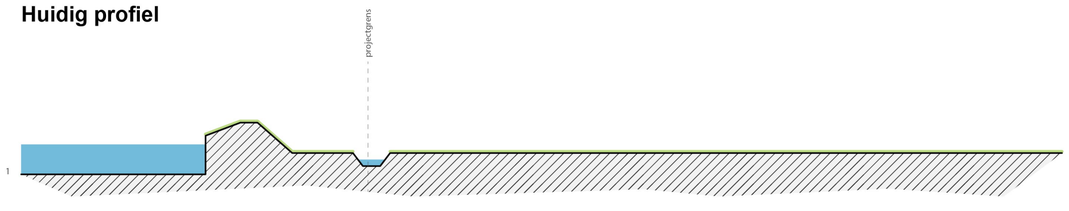
Schaal: 1 : 5.000

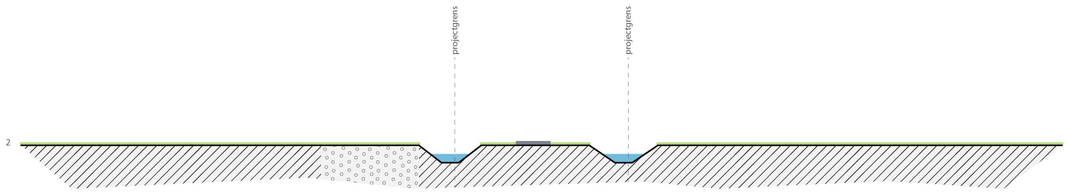
Papierformaat: A2 L

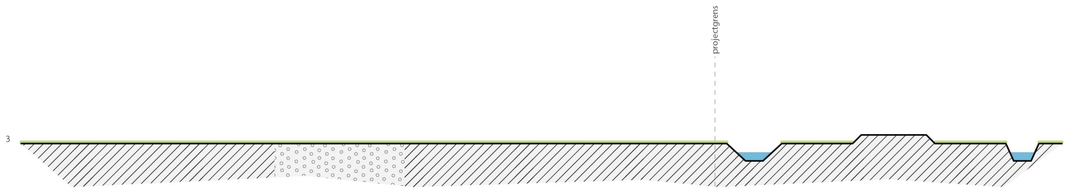
Projectnr.: 03913

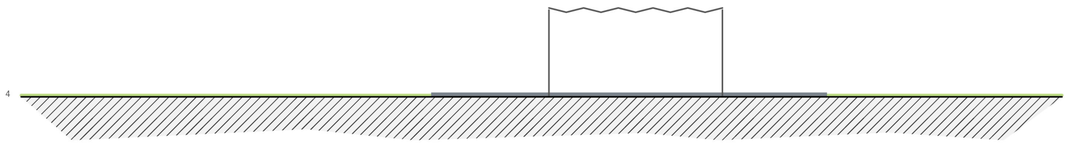
N

Huidig profiel

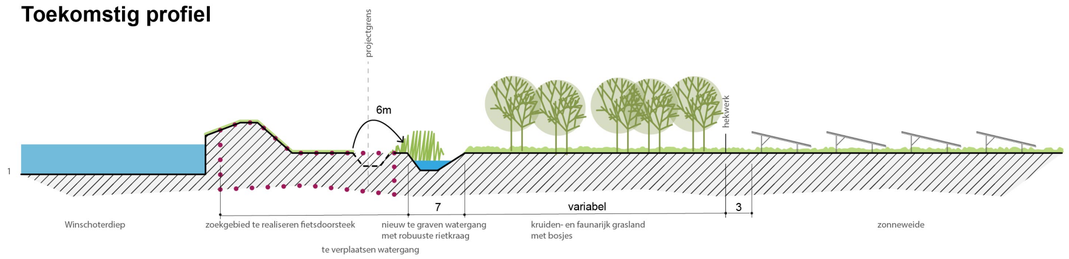

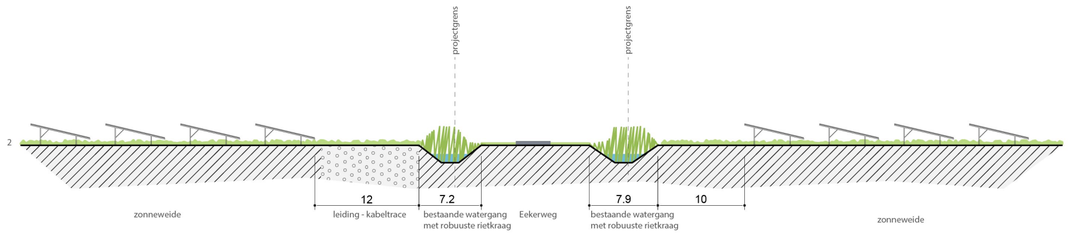

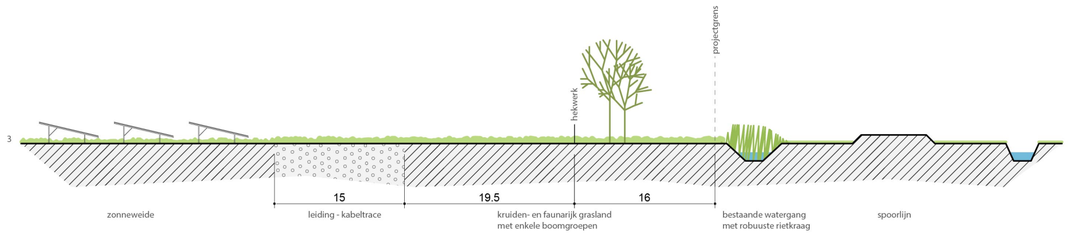

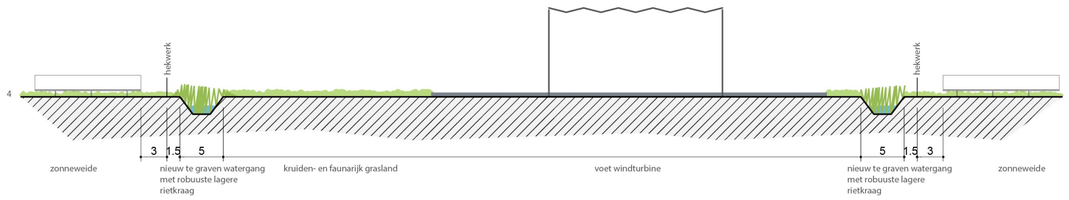

Toekomstig profiel

SOLARFIELDS

Landschappelijke inpassing Zonnepark Eekerpolder
Gemeente Midden-Groningen / Oldambt

Status: def.
Voorbehoud: Alle maten zijn circa-maten. Aan de vermelde maatgeving en bijhorende context kunnen geen rechten worden ontleend.

Datum: maart 2022
Getekend: BRO
Tekeningnr. 02

Schaal: 1 : 500
Papierformaat: A2 L
Projectnr.: 03913

N

Bijlage 3: Geraadpleegde literatuur en uitgangsnotitie watertoets

Wet- en regelgeving

- Water- rioleringsplan gemeente Oldambt;
- Keur, Waterschap Hunze en Aa's;
- Watervisie, provincie Groningen, 2022-2027;
- Provinciale Milieuverordening, Groningen (PMV) en omgevingsvisie in afwachting van de omgevingsverordening;
- Landelijke Handreiking Watertoets;
- Waterbeleid voor de 21e eeuw, Commissie Waterbeheer 21e eeuw;
- Nationaal Bestuurakkoord Water, 2003 en actueel 2008;
- Waterwet;
- Het Nationaal Waterplan, 2016-2021;
- Kader Richtlijn Water;
- Wet en Besluit op de ruimtelijke ordening.

Overige literatuur

- Handleiding alternatieve materialen voor bouwmetalen, DuBo Consulenten, 2006;
- ruimtelijke plannen Nederland;
- Kaarten Hunze en Aa's en provincie Groningen.

Internet

- www.dewatertoets.nl
- www.gemeente-oldambt.nl
- www.hunzeenaas.nl
- www.dinoloket.nl

Resultaat van de check gedaan op 28-02-2022

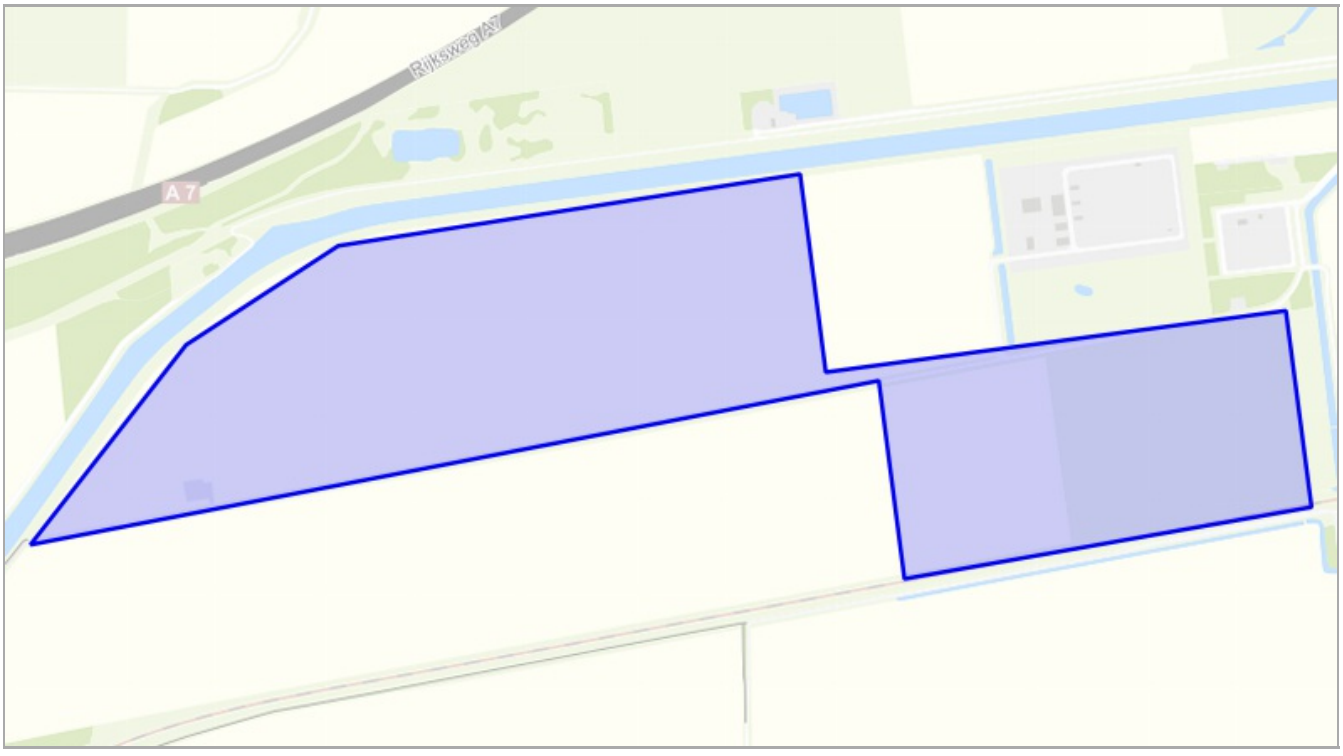
Digitale watertoets

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

VOOR DE ACTIVITEIT DIGITALE WATERTOETS IS OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN NODIG:

1. normale procedure
2. Advies bij toename verhard oppervlak
3. Advies hoofdwatergang
4. Advies bij fysieke veranderingen aan het oppervlaktewatersysteem
5. Advies persleiding
6. advies schouwsloten

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE

VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE CHECK

1. Betreft uw plan één van de volgende planvormen: uitsluitend een wijziging van de bestemmingsfunctie zonder fysieke aanpassingen OF een M.E.R. procedure OF een bestemmingsplan Buitengebied OF een Structuurvisie?
   - nee

2. Neemt in het plan het totale verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 150 m2 binnen de bebouwde kom, een uitbreidingsplan of in een glastuinbouwgebied, of met meer dan 1500 m2 in het buitengebied?
   - ja

3. Worden in het plan fysieke veranderingen aan het oppervlaktewatersysteem uitgevoerd, zoals het dempen of verleggen van watergangen of het verwijderen of verplaatsen van kunstwerken (zoals duikers)?
   - ja

4. Verandert de afvoer van hemelwater binnen het plan ten opzichte van de huidige situatie (bijvoorbeeld door afkoppeling van het gemengde rioolstelsel naar een gescheiden stelsel of door afvoer op een andere watergang)?
   - nee

5. Is het blijvend aanpassen van waterpeilen voor het plan gewenst?
   - nee

6. hoofdwatergang
   - ja

7. bergingsgebied
   - nee

8. zeekering
   - nee

9. rioolgemaal
   - nee

10. persleiding

- ja

11. sifons/zinkers
    - nee
12. schouwsloten
    - ja

DETAILS

1. normale procedure

Voor uw plan wordt de normale procedure doorlopen.

Wat moet ik doen?

Via de digitale watertoets is het Waterschap op de hoogte gesteld van dit plan. De aanmelding heeft ertoe geleid dat er eigendommen van het waterschap en/of belangen in het watersysteem zijn geraakt. De normale procedure wordt doorlopen. Dit houdt in dat het waterschap een maatwerk wateradvies levert, in de vorm van de uitgangspuntennotitie.

Waar moet ik op letten?

De definitieve Uitgangspuntennotitie zal een maatwerk wateradvies zijn dat specifiek voor uw ruimtelijke plan van toepassing zal zijn. Dit kunnen aanvullende kaarten zijn met aanvullende maatwerk teksten voor uw specifieke plan en directe omgeving.

Achtergrondinformatie

DETAILS

2. Advies bij toename verhard oppervlak

Het totale verharde oppervlak van bebouwing en bestrating neemt toe binnen het plangebied.

Wat moet ik doen?

Verhardingstoename door uitbreiding van een bebouwing en/of bestrating zorgt ervoor dat hemelwater versneld afvoert. Dit kan ervoor zorgen dat het oppervlaktewatersysteem zwaarder belast wordt, waardoor overlast kan ontstaan. Om dit te voorkomen zal het nodig zijn om compenserende waterberging en/of vertraagde afvoer van hemelwater te realiseren. Het stedelijke gebied (de bebouwde kom) is meer verhard dan het landelijke gebied. Om deze reden is er een verschil in de compensatiedrempel (150 m2 toename in het stedelijke gebied, 1500 m2 toename in het landelijke gebied). Bij het indienen van dit plan wordt u gevraagd naar de toename aan verhard oppervlak aan m2.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

3. Advies hoofdwatergang

In het plangebied liggen hoofdwatergangen van het waterschap.

Wat moet ik doen?

Binnen het plangebied zijn hoofdwatergangen van het waterschap gelegen. Aan weerszijden van alle hoofdwatergangen ligt een beschermingszone van 5 m breed. Deze beschermingszone moet worden gerekend vanaf de insteek. De beschermingszone langs hoofdwatergangen moet vrij blijven van obstakels, zoals: heggen, afrastering, bomen, schuttingen, schuurtjes, of verharde paden. Zoals is vastgesteld in de Keur van het waterschap, is binnen deze beschermingszone en binnen het profiel van de watergang zelf voor de meeste werkzaamheden een watervergunning nodig.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

4. Advies bij fysieke veranderingen aan het oppervlaktewatersysteem

Worden in het plan fysieke veranderingen aan het oppervlaktewatersysteem uitgevoerd, zoals het dempen of verleggen van watergangen of het verwijderen of verplaatsen van kunstwerken (zoals duikers)?

Wat moet ik doen?

Fysieke wijzigingen aan het watersysteem zijn gewenst of worden verwacht. Hierbij valt te denken aan het aanleggen van nieuw oppervlaktewater, het dempen van oppervlaktewater, aanleggen natuurvriendelijke oevers, het leggen van dammen, duikers, stuwen of andere waterhuishoudkundige werken. Om het watersysteem blijvend goed te laten functioneren, moeten aanpassingen voldoen aan bepaalde eisen en randvoorwaarden. Wijzigen aan het watersysteem moeten dan ook altijd gemeld worden aan het waterschap conform de Keur.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

5. Advies persleiding

Binnen uw plangebied liggen rioolpersleidingen van het waterschap.

Wat moet ik doen?

Rioolpersleidingen verzorgen het transport van vuilwater naar RWZI's. Het eigendom, beheer en onderhoud ligt bij het waterschap en kent een keurzonering boven de persleiding van 5 meter aan beide zijden.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

DETAILS

6. advies schouwsloten

Binnen uw plangebied liggen schouwsloten.

Wat moet ik doen?

Binnen het plangebied zijn schouwsloten gelegen. Schouwsloten zijn sloten die niet in eigendom zijn van het waterschap maar wel een belangrijke functie vervullen voor de ontwatering. Vanwege deze ontwateringsfunctie is het van belang dat een schouwsloot schoon is; De eigenaren van de schouwsloot zijn verplicht de schouwsloot jaarlijks schoon te maken en het waterschap ziet hierop toe. Het profiel van een schouwsloot mag niet zonder toestemming van het waterschap gewijzigd worden (Keur Waterschap Hunze en Aa’s).

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

Bijlage 5

Reflectierapport

Reflectie onderzoek Zonnepark Eekerpolder

Onderzoek naar reflectiehinder op machinisten, afkomstig van het beoogde zonnepark Eekerpolder, nabij Meeden

16 februari 2022

ROM 3D
verhelderen · wegwijzen · vormgeven

Reflectie onderzoek Zonnepark Eekerpolder

Onderzoek naar reflectiehinder op machinisten, afkomstig van het beoogde zonnepark Eekerpolder, nabij Meeden

Opdrachtgever:

Solarfields

Gerke Schaap

Uitgevoerd door:

ROM3D

Dillen Bruil, MSc

16 februari 2022

Inhoud

1 Introductie 4

2 Beleid, regelgeving en kaders inzake reflectie 5

2.1 Lichtreflectie 5

2.2 Verblinding 5

2.3 Perspectief 6

3 Methode van onderzoek 7

3.1 ForgeSolar Tool 7

Werking van de ForgeSolar tool 7

Reflectieprofielen 8

Wat betekenen de resultaten van de tool 9

4 Resultaten 11

4.1 Uitgangspunten 11

4.2 Uitkomst reflectieonderzoek 12

Huidige inpassingsplan 14

4.3 Mitigerende maatregelen 14

5 Conclusie 18

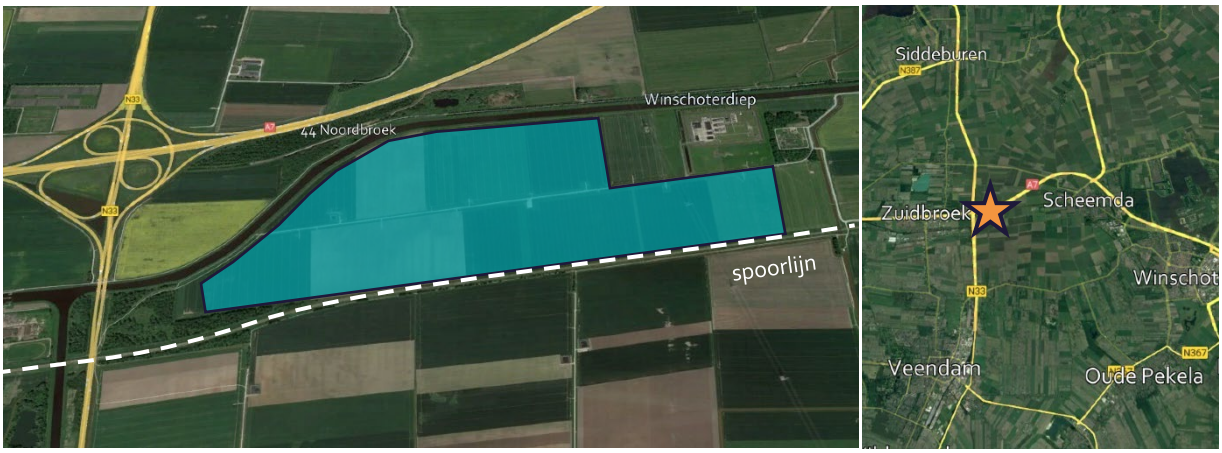
6 Referenties 19

7 Bijlagen 20

Bijlage 1 – modelresultaten reflectieonderzoek: 20

1 Introductie

Solarfields heeft plannen voor een zonnepark langs een spoorlijn ten noorden van Meeden, aangeleverd aan ROM3D. Eventuele reflectiehinder veroorzaakt door dit park kan inzichtelijk worden gemaakt met een reflectiestudie. Er is gevraagd om een dergelijke studie uit te voeren om de schittering te bepalen voor machinisten op de spoorlijn Groningen - Winschoten. In de voorliggende rapportage wordt hierop ingegaan. Het te realiseren zonnepark is omsloten door de spoorlijn in het zuiden en het Winschoterdiep in het noorden, zie ook Figuur 1.1. Voor het reflectieonderzoek zal ROM3D uitgaan van eigenschappen zoals aangeleverd door de opdrachtgever.

Figuur 1.1: Links: plangebied Zonnepark Eekerpolder, rechts: de locatie van het zonnepark aangeduid met de ster. Bron: Google Earth / Solarfields

2 Beleid, regelgeving en kaders inzake reflectie

Voor hinder ten gevolge van reflectie bestaat géén specifiek beleid of regelgeving. Wel heeft ProRail verwachtingen opgesteld ten aanzien van eventuele reflectie. Het risico op overschijning van de seinen en verblinding van machinisten met mogelijk als gevolg het missen van een seinbeeld moet te verwaarlozen zijn.

Randvoorwaarde hierbij is dat een sein een waarneembaarheid (zichtlengte) heeft van 425m. Dus vanaf 425 voor het sein tot het sein zelf dient het sein waargenomen te moeten kunnen worden. Eventuele overschijning of verblinding mag in deze 425m slechts zeer kort bestaan (max 15% van de zichtlengte).

2.1 LICHTREFLECTIE

Reflectie kan in bepaalde gevallen leiden tot – tijdelijke - verblinding. Bij TNO Defensie en Veiligheid is een rekenmodel ontwikkeld dat de verblinding kwantificeert aan de hand van de parameters:

- Verblindings-/verlichtingssterkte,
- Verblindingshoek,
- Achtergrondluminantie en
- Dynamische eigenschappen, zoals duur en knipperfrequentie.

Verblinding wordt omschreven als een witte waas in de ogen waardoor de omgeving niet meer kan worden waargenomen.

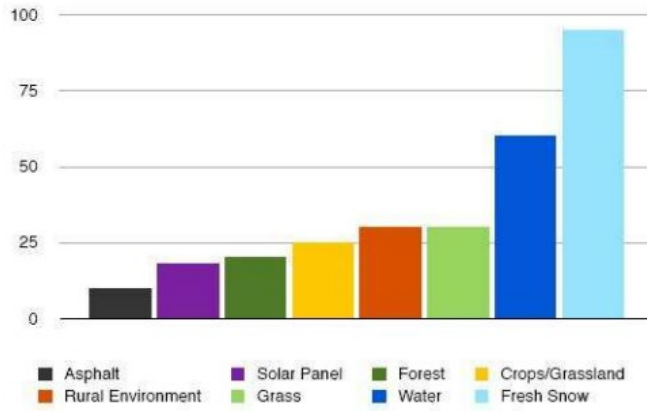
2.2 VERBLINDING

Verblinding treedt op als er zich in het gezichtsveld van de waarnemer een felle lichtbron bevindt die een veel hogere luminantie heeft dan de omgeving. De relatie met afleiding van personen is dat een felle lichtbron afhankelijk van de context (met name of het licht of donker is) meestal erg opvallend is en de aandacht kan trekken (los van het feit dat verblinding op zichzelf al onveiligheidsverhogend is).

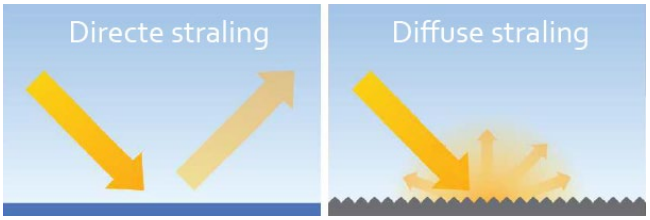
Er zijn twee soorten verblinding: maskerende verblinding (disability glare) en oncomfortabele verblinding (discomfort glare). Maskerende verblinding werpt een sluier (sluierluminantie) over het beeld waardoor het waarneembare contrast en daarmee de zichtbaarheid van objecten vermindert. Oncomfortabele verblinding veroorzaakt ongemak zonder daadwerkelijk het zicht te belemmeren. In dit reflectieonderzoek wordt oncomfortabele verblinding daarom niet verder behandeld.

2.3 PERSPECTIEF

Zonnepanelen zijn niet de enige objecten waar reflectie kan optreden. Overal waar zonlicht op valt kan het zonlicht reflecteren. In Figuur **2.2** zijn resultaten van een reflectieanalyse weergegeven. Hieruit is op te maken dat voor onder andere vegetatie zoals gras en bos een groter percentage van het licht wordt gereflecteerd dan voor zonnepanelen. In de praktijk leidt dit niet vaak tot hinder. Of de reflectie hinderlijk is, is onder andere afhankelijk van de intensiteit van het gereflecteerde zonlicht. Bij een ruwere textuur, zoals bijvoorbeeld een grasland, is de intensiteit van het gereflecteerde licht veel lager (zie Figuur **2.1**). Dit komt omdat alle grassprietjes het licht in verschillende richtingen reflecteren (diffuse straling). Bij een glad, spiegelend, oppervlakte wordt het gereflecteerde licht één richting op weerkaatst (directe straling). Dit leidt tot een hogere intensiteit en dus minder felle reflectie van licht (FAA, 2018).

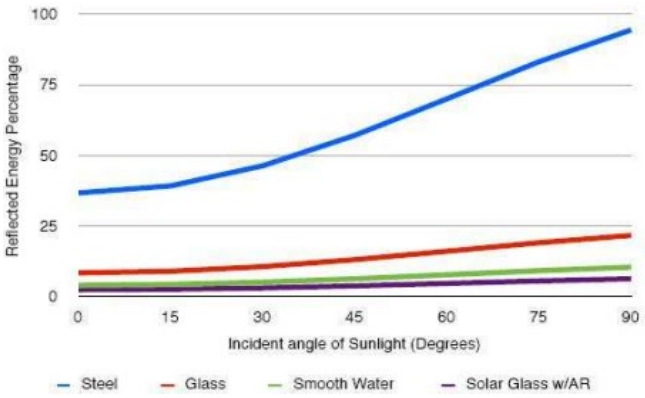

Figuur 2.2: Vergelijkende reflectie analyse (Spaven Consulting, 2011).

Figuur 2.1: Directe en diffuse straling (FAA, 2018)

De hoeveelheid licht dat van een zonnepaneel af komt is ook afhankelijk van de oppervlakte reflectiviteit, bewolkingsgraad, geografische locatie, opstellingsvariant (grootte, hellingshoek, hoogte en oriëntatie) en tijd (jaar en dag). Met de tijd veranderd de invalshoek van het zonlicht. In Figuur **2.3** is de reflectiviteit van diverse materialen uitgezet tegen de invalshoek van het zonlicht. Onderzoek heeft aangetoond dat zonnepanelen minder reflectief zijn dan stilstaand water, houten dakspanen, gras, wegen, sneeuw, staal en glas (Slana, 2018). De paarse lijn in Figuur **2.3** geeft de reflectiviteit van zonnepanelen met antireflectiecoating weer, het is daarmee minder reflectief dan bijvoorbeeld stilstaand water. Open, stilstaand water is grofweg equivalent aan zonnepanelen zonder anti-reflectiecoating (Slana, 2018).

Figuur 2.3: Analyse van reflectiviteit van typische materialen versus de invalshoek van het zonlicht (Spaven Consulting, 2011).

3 Methode van onderzoek

De methode bestaat uit twee stappen:

1. Vaststellen van de variabelen voor de reflectiestudie:
   - Definiëren van observatiepunten langs de opstellingen van zonnepanelen,
   - Vaststellen van de specificaties van het zonnepark:
     - het type materiaal van de panelen,
     - wel of geen anti-reflectiecoating,
     - de hellingshoek,
     - de ligging,
     - de hoogte van de opstellingen,
     - de oriëntatie van de opstellingen.
2. Analyse op reflectie en verblinding met ForgeSolar model met de kans op voorkomen (op basis van berekende grafieken van dag en seizoen) van reflectie en kans op verblinding.

3.1 FORGESOLAR TOOL

Voor reflectiestudies maakt ROM3D gebruik van een speciaal hiervoor ontwikkelde tool: ForgeSolar. Deze tool maakt gebruik van de Solar Glare Hazard Analysis Tool (SGHAT) van Sandia National Laboratories uit de VS. Over de achtergrondinformatie en opbouw van het model met aannames en berekeningswijze verwijzen wij naar de achtergronddocumentatie die op de website kan worden gevonden (www.forgesolar.com). Het model wordt in de VS standaard en met een verplicht karakter ingezet voor de ontwikkeling van zonneparken of andere reflecterende elementen dichtbij vliegvelden. Rijkswaterstaat heeft het gebruik van de SGHAT geaccepteerd als methode om de mogelijkheid van reflectie op weggebruikers te onderzoeken. Ook TNO ziet de SGHAT als een valide methode om reflectiehinder te onderzoeken (TNO, 2016).

Werking van de ForgeSolar tool

Over de opbouw van het model met aannames en berekeningswijze verwijzen wij naar de achtergronddocumentatie die op de website kan worden gevonden (https://www.forgesolar.com/).

De tool werkt samengevat met de volgende stappen:

1. Invoeren van de geografische afbakening van de opstellingen door polygonen te tekenen ter grootte van het oppervlak van de panelen in de ForgeSolar editor. In deze referentie zitten direct vele data gekoppeld zoals de opkomst, ondergang en loopbaan van de zon en zonnesterkte in de seizoenen, en ook topografische hoogte in het landschap. Begroeiing, bebouwing en landschapselementen worden niet meegenomen.

2. Keuze van specifieke karakteristieken van het zonneveld: oriëntatie van de panelen (in graden), vaste opstelling of meedraaiend met de zon, hoogte en hellingshoek van de panelen, helling in het landschap, ruwheid van het zon-PV glas met of zonder anti-reflectiecoatings.
3. Markeren van posities (observatie punten) rond de panelen waarvoor de potentiële reflectie per zonnepanelen opstelling, in perfecte condities[1], wordt berekend.
4. Instellen van kijkhoogte van de observeerder.
5. Daarna wordt het model doorgerekend met als uitkomst een gevaar/risicofiguur waarin verwachte reflectie wordt geplot gedurende het jaar in drie kleuren:
   - Groen: Kleine kans op reflectie met nabeelden op het netvlies (niet hinderlijk), vergelijkbaar met oncomfortabele verblinding,
   - Geel: Reële kans op nabeelden zonder oogschade (hinderlijk), vergelijkbaar met maskerende verblinding,
   - Rood: Sterke reflectie met kans op permanente oogschade (gevaarlijk).

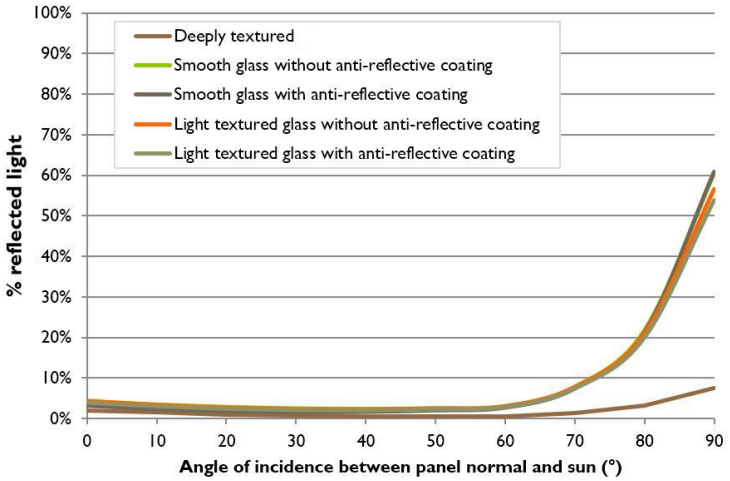
Reflectieprofielen[2]

Sandia National Laboratories heeft vijf generieke reflectie profielen ontwikkeld voor PV modules:

- *Smooth glass* (met en zonder anti-reflectiecoating)
- *Light textured glass* (met en zonder anti-reflectiecoating)
- *Deeply textured glass*

Deze profielen zijn tot stand gekomen door meer dan 20 bestaande PV modules te analyseren. Figuur **3.1** laat de reflectiviteit zien van elk ontwikkelde profiel als functie van de invalshoek van het zonlicht. Een hoek van 0° betekent hierin dat de panelen direct op de zon gericht staan. Een invalshoek van 90° komt dus voor als de panelen horizontaal liggen (helling van 0°) op moment dat de zon op komt en onder gaat.

Anti-reflectiecoatings (ARC) en oppervlakte textuur kunnen de reflectiviteit van panelen verminderen, maar dit is doorgaans minder dan 8%. Daar komt bij dat een ruwere textuur de grootte van de gezichtshoek van lichtbron kan vergroten (zie ook het hoofdstuk "*Wat betekenen de resultaten van de tool*"). Dit laatste komt omdat een ruwere textuur meer diffuse reflectie veroorzaakt.

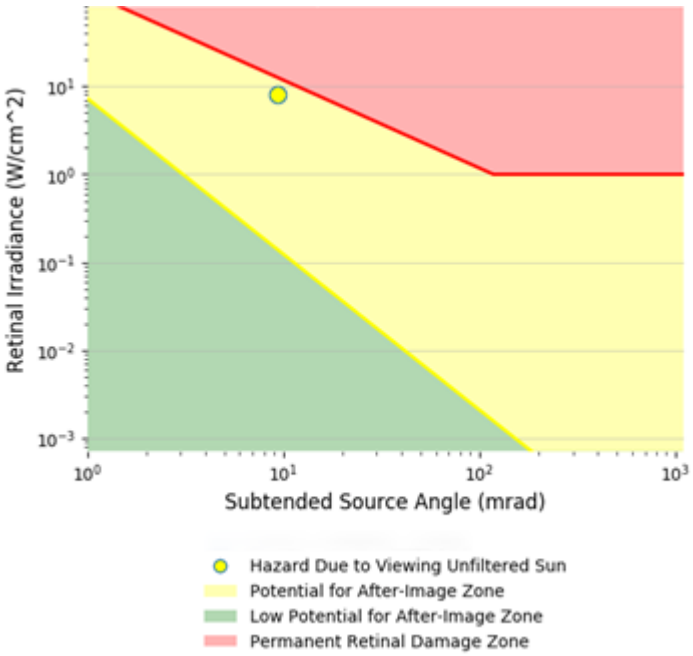

Figuur 3.1: Reflectiviteit ten opzichte van de invalshoek van het zonlicht voor de vijf generieke reflectie profielen (ForgeSolar, 2020).

[1] Perfecte condities: Geen atmosferische blokkade van zon instraling door bijvoorbeeld atmosferische verstrooiing (bijvoorbeeld smog) of wolken en geen tussenobjecten die reflectie of straling kunnen blokkeren zoals gebouwen of beplanting.
[2] Bron voor deze hele sectie: www.forgesolar.com (ForgeSolar, 2020)

Wat betekenen de resultaten van de tool

De ForgeSolar tool bepaalt het effect op het oog uit twee aspecten (de assen van de grafiek in Figuur **3.2**): de kracht van de straling op het oog in W/cm2 (retinal irradiance) en de grootte van de gezichtshoek van de lichtbron (subtended source angle). Een sterke lichtbron zal dus hoger op de verticale as in de grafiek te vinden zijn dan een zwakke lichtbron. Op de horizontale as is de grootte van de lichtbron. Een kleine (punt) lichtbron staat verder naar links op de horizontale as dan een groot reflecterend vlak. De hoek van het oog naar de lichtbron is aangeduid in miliradialen. Een groter vlak zal sneller bij een lagere kracht tot hinder leiden dan een kleiner vlak. De gele lijn tussen het groene en gele deel duidt de omslag tussen geen en wel kans op nabeelden. Permantente schade aan het oog ontstaat als de lichtbron in het rode gebied terecht komt. Uiteraard speelt dan ook mee hoe lang de lichtbron zichtbaar is voor het oog.

Figuur 3.2: Tweedimensionaal ForgeSolar- plot van het effect van reflectie op het oog op basis van twee variabelen: de kracht van de straling op het oog in W/cm2 (retinal irradiance) en de grootte van de gezichtshoek van de lichtbron (subtended source angle). De kleuren geven het soort reflectie aan en de gele stip duidt ter referentie het gevaar/risico aan van het kijken naar de zon op een heldere dag met het blote oog. Als het onderzoek uitgevoerd is zal met oranje stippen het gevaar/risico op een observatiepunt aangeduid worden.

TNO (TNO, 2016) bepaalt maskerende verblinding (disability glare) op basis van enkele variabelen:

- Verblindings-/verlichtingssterkte,
- verblindingshoek,
- achtergrondluminantie en
- dynamische eigenschappen, zoals duur en knipperfrequentie.

De eerste twee variabelen vormen ook de basis in de ForgeSolar tool. Achtergrondluminantie en knipperfrequentie worden niet meegenomen.

De uitkomsten van de ForgeSolar tool worden strenger beoordeeld dan de uitkomsten van de TNO disability glare methode. De duur van de overschrijding van de lichthinder volgens de TNO disability beoordelingsmethode is gemiddeld 64% van de ForgeSolar tool. Maskerende verblinding werpt volgens TNO een sluier (sluierluminantie) over het beeld waardoor het waarneembare contrast en daarmee de zichtbaarheid van objecten vermindert. De ForgeSolar tool geeft de kans op nabeelden (after image) en oogschade (retinal damage) aan. Dit zijn graadmeters voor het inschatten van de kans op verblinding. Maskerende verblinding kan gaan optreden in het gele gebied van de ForgeSolar-plot en zal vrijwel zeker optreden in het rode gebied. Indien de reflectieresultaten in het groene gebied liggen zal er geen reflectie met

kans op maskerende verblinding optreden. Als geen enkele reflectie optreedt is er uiteraard ook geen kans op (maskerende) verblinding. In dit onderzoek wordt gesproken van hinder als de reflectie in het gele of rode gebied ligt.

In het kort

In dit onderzoek wordt gesproken van reflectiehinder in geval van maskerende verblinding. ForgeSolar geeft een goede indicatie van kans op maskerende verblinding door te bepalen of er sprake is van zogenoemde "gele" of "rode" reflectie, die in de uitkomsten van de figuren respectievelijk geel en rood gemarkeerd zijn.

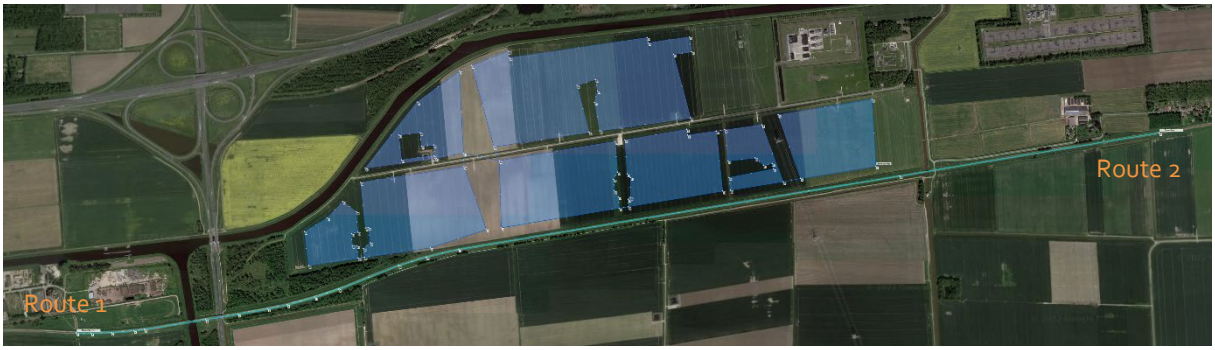
4 Resultaten

4.1 UITGANGSPUNTEN

Voor de analyse van eventuele reflectie afkomstig van het Zonnepark Eekerpolder is uitgegaan van de volgende eigenschappen:

- Gemiddelde hoogte panelen[3]: 1.6 meter[4]
- Hellingshoek panelen: 10°
- Meedraaiend met de zon: Nee
- Oriëntatie panelen: 169°
- Panelen materiaal: Smooth glass met anti-reflectiecoating (ARC)
    - Bijbehorende 'slope error'[5]: Correleert met materiaal[6]
- Ooghoogte machinist: 2.80 meter[7]
- Kijkhoek machinist voor routes[8]: 50°
- Tijdzone: UTC +1 (wintertijd)

De reflecties zijn berekend voor 2 routes over het spoor, route 1 in oostelijke rijrichting en route 2 in westelijke rijrichting. Beide routes beginnen ruim voor het zonnepark en eindigen iets voorbij het park, zie ook Figuur **4.1**. Het hoogtemodel waar de ForgeSolar tool gebruik van maakt is niet toereikend/nauwkeurig genoeg. Daarom zijn de hoogtes herbepaald via het AHN3 (Actueel Hoogtebestand Nederland, www.ahn.nl). De gebruikte hoogtes van de spoorlijn en het zonnepark kunnen gevonden worden in de bijlage.

Figuur 4.1: Ingetekende zonnepark (transparant blauwe vlak) met daarbij de twee routes waarvoor de reflectie berekend wordt.

[3] Boven topografische hoogte van het maaiveld.
[4] Gemiddelde hoogte van de hellende panelen. Voor de berekeningen is deze hoogte voor de zonnepanelen gebruikt..
[5] De 'slope error' is verantwoordelijk voor de lichtbundelverstrooiing op de zonnepanelen (grotere verstrooiing zorgt voor minder hinderlijke reflectie).
[6] Voor meer informatie zie achtergronddocumentatie op de website van de tool (www.forgesolar.com)
[7] Geschatte hoogte op basis van de maximale hoogte van de trein en de positie van de machinist van een Arriva Spurt (treintype op de bewuste spoorlijn)
[8] Kijkhoek van de waarnemer in graden naar links en naar rechts ten opzichte van de rijrichting. FAA (Federal Aviation Administration) onderzoek heeft uitgewezen dat er buiten 50° geen impact is van schittering is op de ontvanger (ForgeSolar, 2021).

4.2 UITKOMST REFLECTIEONDERZOEK

De berekende reflectietijden in de Forgesolar tool zijn niet gecompenseerd voor wolken. TNO (TNO, 2016) beschrijft dat de totale reflectietijd door drie gedeeld kan worden om tot een realistische reflectie tijd te komen; in Nederland is er voor 2/3 deel van het jaar sprake van bewolkte omstandigheden. De schittering is berekend met panelen die van glad glas gemaakt zijn, met anti-reflectiecoating, die niet meedraaien met de zon. De resultaten van het reflectieonderzoek: de reflectietijden in uren per jaar die wel gecompenseerd zijn voor bewolking, kunnen in Tabel 4.1 gevonden worden.

Tabel 4.1: Gecompenseerde groene en gele reflecties voor machinisten in uren per jaar.

Route	Groene reflectie	Gele reflectie
1: Rijrichting oost	0	16,9
2: Rijrichting west	0	26,3

Zoals te zien is ondervinden machinisten, afhankelijk van de plek op de route, hinder van de reflecties. Op beide routes wordt gele, maskerende, reflectie waargenomen. Dit wordt ook duidelijk uit Figuur **4.2**. In de figuur zijn ook de seinposities aangeduid (ProRail, 2022). Er zijn twee hellingseinen, aangeduidt met een H naast de pijl en twee voorseinen, aangeduid met een V. De seinen zijn alleen aangeduidt voor de relevante rijrichting. Zowel oost als west van de onderzochte routes staan ook seinen, maar die staan op meer dan een kilometer afstand. Eventuele reflectie zal niet van invloed zijn op die seinen.

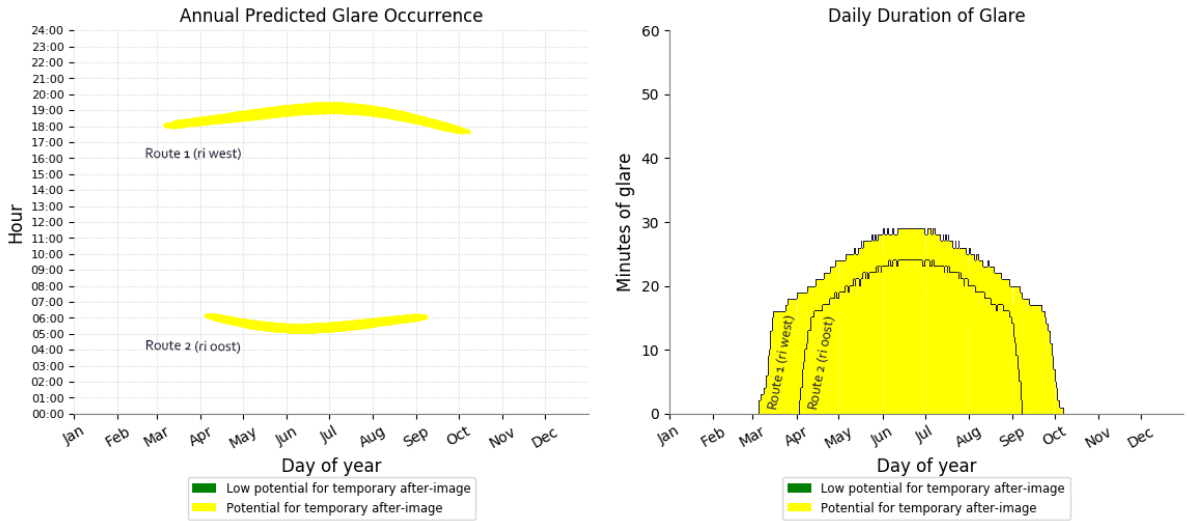
Figuur 4.2: Schitterende delen van de zonnepanelen, zichtbaar vanaf de routes en de plekken op de route waar de reflectie tot hinder leidt. Hoe geler de kleur, hoe meer reflectie. Relevante seinposities zijn met een rode pijl aangegeven, een H voor hellingseinen, een V voor voorseinen. Boven: Route 1, onder: Route 2.

Figuur **4.2** laat de bron zien van waar op de routes schittering is waar te nemen en waar deze vandaan komt van het zonnepark. Bij de berekening van de reflectie op de routes is rekening gehouden met een beoordelingsveld van 50 graden naar links en rechts ten opzichte van de rijrichting. Onderzoek heeft uitgewezen dat reflectie zichtbaar buiten dit beoordelingsveld geen impact heeft op de ontvanger (ForgeSolar, 2021) en zal daardoor niet tot hinderende verblinding leiden.

In oostelijke rijrichting (route 1) komt de hinder met name van de zuidoostelijk gelegen panelen. Helemaal aan het begin van de route komt er reflectie uit het model. Dit is de reflectie afkomstig van de westelijk gelegen panelen. Deze reflectie zal niet zichtbaar zijn voor de machinisten vanwege het bos tussen het spoor en de panelen en de brug die de machinisten over moeten om over het A.g. Wildervanckkanaal te komen. Het zonnepark ligt van hieruit gezien achter de brug. Van de overige reflectie zal er niets geblokkeerd worden door beplanting. De reflectie heeft geen invloed op het zicht op de seinen. Voor het hellingsein wordt er geen reflectie waargenomen. De afstand tussen het moment dat er geen reflectie meer zichtbaar is en het voorsein is ruim 1000 meter. Deze afstand is ruim voldoende om de waarneembaarheid niet te beïnvloeden.

In westelijke rijrichting (route 2) zorgen bijna alle panelen voor hinderlijke reflectie. Van het merendeel komt een minimale hoeveelheid reflectie (licht gele kleur). De meeste reflectie komt van de zuidwestelijk gelegen panelen. Op het hele stuk spoor parallel aan de panelen wordt de reflectie waargenomen. Zodra het spoor afbuigt richting het zuidwesten houdt de zichtbaarheid van reflectie op. Voor het hellingsein stopt de waarneembare reflectie ongeveer 700 meter voor het sein. Dit beïnvloedt de waarneembaarheid van het sein niet. De reflectie op het voorsein zal de waarneembaarheid op het sein wel beïnvloeden. Echter zal de machinist op dit moment niet alleen hinder ondervinden van de reflectie, maar ook van de ondergaande zon. Gedurende de tijd dat er hinder ondervonden wordt van de reflectie zal de machinist in de richting van de zon rijden. Datzelfde geldt ook als de reflectie zichtbaar is in oostelijke rijrichting.

De totale tijd van hinderlijke schittering voor de routes is weergegeven in Figuur 4.3. In oostelijke rijrichting is de hinder in de ochtend tussen 6.00 en 7.15 uur (zomertijd) van begin april tot begin september waar te nemen

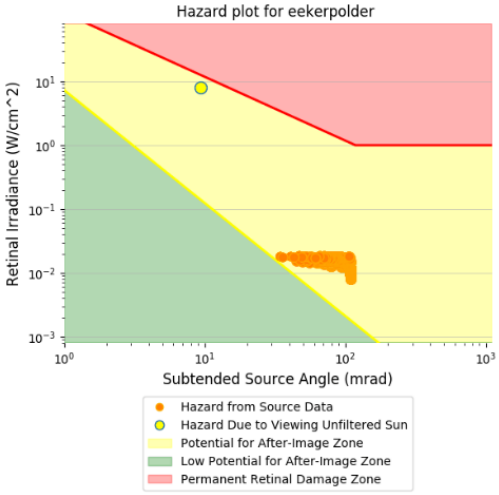

Figuur 4.3: Links: totale tijd in het jaar wanneer schittering wordt waargenomen op de routes. Op een tijd (wintertijd) en dag waar de figuur geel is zal op de route hinderlijke schittering worden waargenomen. Rechts: duur van de hinderlijke schittering per dag.

voor maximaal 25 minuten per dag. In oostelijke rijrichting is dit 's avonds tussen 19.00 en 20.30 uur (zomertijd) van begin maart tot begin oktober voor maximaal 30 minuten per dag.

De mate van hinder wordt duidelijk uit Figuur 4.4, hierin is te zien dat bijna alle reflectie in het gele gebied ligt. De mate van hinder is voor beide panelen routes vergelijkbaar en daarom combineerd in de figuur.

Waar er in Tabel 4.1 rekening is gehouden met bewolking is dat niet het geval in Figuur 4.2, Figuur 4.3 en Figuur 4.4. Door bewolking en atmosferische verstrooiing (bijvoorbeeld door nevel of een ondergaande zon) kan de retinal irradiance afnemen. De mate van hinder zal hierdoor afnemen en verschuiven van geel naar groen. In de praktijk zal er dan ook minder hinderlijke reflectie plaatsvinden dan in deze figuren geschetst is.

Figuur 4.4: Gevaarplots van de reflectie zichtbaar op beide routes gecombineerd

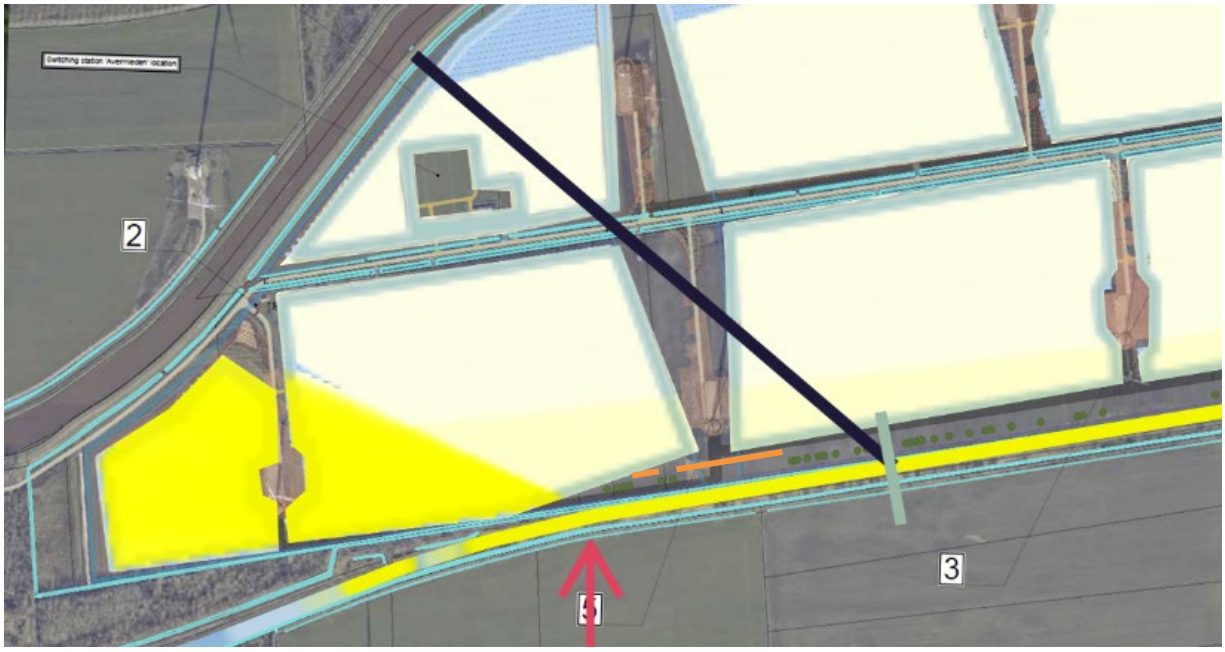
Huidige inpassingsplan

Zoals eerder geschreven zijn obstakels als bomen en beplanting niet meegenomen in de berekeningen. In het inpassingsplan is hier wel rekening mee gehouden. Ten zuiden van het zonnepark zijn een aantal nieuw aan te planten bomen opgenomen. Deze bomen zullen, afhankelijk van de hoogte en bladdichtheid, de reflectie wel gedeeltelijk blokkeren. Naar verwachting zal dit niet voldoende zijn om de waarneembaarheid van de seinen niet te beïnvloeden.

4.3 MITIGERENDE MAATREGELEN

Om de waarneembaarheid van de seinen niet te beïnvloeden zijn er een aantal mogelijkheden. De eerste is om aan de zuidkant van de panelen meer nieuwe bomen aan te planten. Omdat de bomen redelijk dicht op het spoor staan zullen de bladeren op ooghoogte van de machinist moeten komen. Het spoor ligt ongeveer 1.5 m boven het maaiveld, de ooghoogte van de machinisten is 2.8 m boven het spoor. De bladeren moeten daardoor ongeveer 4.20 meter boven maaiveld komen. In Figuur 4.5 zijn de reflecterende delen van het zonnepark en de route over de technische tekening (versie dec 2021) heen gelegd. Het sein is aangeduidt bij de rode pijl. In lichtgroen is de locatie op 425 meter van het sein aangeduidt. Om aan de randvoorwaarden te voldoen moet tussen de groene lijn en de rode pijl het zicht op het sein goed zijn. Eventuele overschijning of verblinding mag in deze 425m slechts zeer kort bestaan (max 15% van de zichtlengte). In blauw is het beoordelingsveld van 50° naar rechts weergegeven. Alles boven deze lijn is niet meer zichtbaar voor de machinist. Om binnen de randvoorwaarden van ProRail te blijven om het risico tot het missen van een seinbeeld te verwaarlozen wordt geadviseerd om tussen de groene lijn en de rode pijl meer bomen te planten dan nu in het inpassingsplan zijn opgenomen. Deze plekken zijn aangeduid met de oranje lijnen in Figuur 4.5. Zodoende zal bij voldoende bladdichtheid het zicht op het zonnepark geblokkeerd worden en dus zal ook de inkomende reflectie geblokkeerd worden. In het voorjaar, waaneer de eerste reflectie optreed zal de

bladdichtheid nog niet voldoende hoog zijn, maar ook door de takken heen kan de *retinal irradiance* (Figuur 4.4) afnemen waardoor de reflectie, in combinatie met atmosferische verstrooiing, minder hinderlijk wordt.

Figuur 4.5: Reflecterende delen (westelijke rijrichting) over de technische tekening (dec 2021) heen gelegd. De groene lijn geeft de 425 meter afstand tot het voorsein (rood) aan. In blauw de grens van het beoordelingsveld (50°). In oranje het advies voor extra beplanting.

Een tweede mogelijkheid om de waarneembaarheid van de seinen niet te beïnvloeden is het aanpassen van de opstelling. Er is een optimalisatie uitgevoerd waarin verschillende oriëntaties en hellingshoeken doorgerekend zijn. De reflectie is berekend voor hellingshoeken van 5 tot en met 21 graden, in stappen van 2 graden en met een oriëntatie van 120 tot 240 graden in stappen van 5 graden. De resultaten hiervan kunnen gevonden worden in Tabel 4.2. Als een bepaalde helling met een bepaalde oriëntatie geel gekleurd is betekend dat dat er ergens op de route hinderlijke reflectie wordt waargenomen afkomstig van de panelen. Is de kleur blauw, dan wordt er geen reflectie waargenomen. Alleen bij een helling van 15, 17, 19 en 21 graden en een oriëntatie van 235 en 240 graden wordt er op de route westelijke rijrichting geen hinder ondervonden van de reflectie. Een asterisk geeft aan dat het om minder dan een uur hinderlijke reflectie per jaar gaat. In dat geval is er gecompenseerd voor bewolking. Bij deze resultaten is er geen rekening gehouden met obstakels zoals bijvoorbeeld beplanting, waardoor eventuele reflectie geblokkeerd wordt.

Tabel 4.2: Uitkomst optimalisatie voor beide routes. De reflectie is berekend voor hellingshoeken van 5 tot en met 21 graden in stappen van 2 graden en met een oriëntatie van 120 tot 240 graden in stappen van 5 graden. Geel betekend hinderlijke reflectie gevonden, blauw betekend geen reflectie gevonden. De geel gemarkeerde velden met een asterisk (*) geven aan dat het gecompenseerd om minder dan een uur per jaar gaat.

Helling / Oriëntatie	5°	7°	9°	11°	13°	15°	17°	19°	21°
120°									
125°									
130°									
135°									

140°									
145°									
150°									
155°									
160°									
165°									
170°									
175°									
180°									
185°									
190°									
195°									
200°									
205°									
210°									
215°									
220°									
225°									
230°								*	*
235°									
240°					*				

Bij deze optimalisatie is uitgegaan van reflectie op beide routes. Dezelfde optimalisatie is ook uitgevoerd voor het stuk spoor van 425 voor het sein tot aan het sein. De resultaten hiervan kunnen gevonden worden in Tabel 4.3. Het aanpassen van de oriëntatie en/of helling heeft uiteraard ook gevolgen voor de reflectie op de rest van route 2 en op route 1. Ook de opbrengst en inpassing van het zonnepark zullen hierdoor anders zijn. Om de gevolgen voor de reflectie concreet te beschrijven is aanvullend onderzoek nodig.

Tabel 4.3: Uitkomst optimalisatie voor het spoordeel 425 voor het sein tot aan het sein. De reflectie is berekend voor hellingshoeken van 5 tot en met 21 graden in stappen van 2 graden en met een oriëntatie van 120 tot 240 graden in stappen van 5 graden. Geel betekend hinderlijke reflectie gevonden, blauw betekend geen reflectie gevonden. De geel gemarkeerde velden met een asterisk (*) geven aan dat het gecompenseerd om minder dan een uur per jaar gaat.

Helling / Oriëntatie	5°	7°	9°	11°	13°	15°	17°	19°	21°
120°									
125°									
130°									
135°									
140°									
145°									
150°									
155°									
160°									
165°									
170°									

175°									
180°									
185°									
190°									
195°									
200°									
205°									
210°									
215°									
220°									
225°									
230°								*	*
235°					*				
240°			*						

5 Conclusie

In beide richtingingen op het spoor zal hinderlijke reflectie optreden. Deze reflectie zal uit de richting van de ondergaande/opkomende zon komen. De machinist zal zeer waarschijnlijk meer hinder ervaren van de zon dan van de reflectie. De reflectie zal qua kracht (intensiteit) niet hinderlijker zijn dan de zon.

In oostelijke rijrichting wordt de waaneembaarheid van de seinen vanaf 425 meter voorafgaand aan het sein niet beïnvloed door de reflectie. In westelijke rijrichting zal de waarneembaarheid, over dezelfde afstand, van het helllingsein niet beïnvloed worden, maar van het voorsein wel.

De hinder die waar te nemen is tussen 425 meter voor het voorsein en het voorsein zelf kan voorkomen worden door extra bomen te planten aan de zuidzijde van het zonnepark, daar waar de panelen voor hinder zorgen. Ook kunnen de oriëntatie en hellingshoek hiervoor aangepast worden. Geschikte helling en oriëntatie combinaties die geen hinderlijke reflectie veroorzaken op dit deel van het spoor zijn blauw gemarkeerd in Tabel 4.3. In Tabel 4.2 zijn helling en oriëntatie combinaties blauw gemarkeerd die geen hinderlijke reflectie veroorzaken op alle onderzochte spoordelen in beide richtingen.

Er wordt aangeraden om één van de beschreven mitigerende maatregelen uit te voeren om in ieder geval de waarneembaarheid van het sein niet te beïnvloeden.

6 Referenties

FAA. (2018). *Technical Guidance for Evaluating Selected Solar Technologies on Airports.* Washington.

ForgeSolar. (2020). *Module Reflectance Profiles*, Release 2020.04. Opgeroepen op 10 mei, 2020, van ForgeSolar Help: https://www.forgesolar.com/help/#reflectivity

ForgeSolar. (2021). *Route Parameters*. Opgeroepen op 7 april, 2021, van ForgeSolar Help: https://www.forgesolar.com/help/#route

ProRail. (2022). *Treinbeveiligingsysteem*. Opgeroepen op 9 februari, 2022, van Basisbeheerkaart (BBK): https://maps.prorail.nl/portal/apps/webappviewer/index.html?id=b27bc5d895da4d1b8d7fb5503a223a9e

Slana, J. (2018). *Solar Glare Catalogue Development For Solar Photovoltaic Project Proposals.* Calgery, AB: University of Calgery.

Spaven Consulting. (2011). *Solar Photovoltaic energy facilities: assessment of potential for impact on aviation.* Report No.10/344/RPS/1.

TNO. (2016). *Lichthinder zonreflectie voor weggebruikers – ontwikkeling beoordelingsmethode op basis van disability glare.* TNO 2016 R10690.

7 Bijlagen

In de bijlage zijn de modeluitkomsten van het reflectieonderzoek bijgevoegd. Deze zijn bijgevoegd als afzonderlijke pdf. In deze PDF rapporten is niet gecompenseerd voor de situatie met een wolkendek. Er wordt dus overal uitgegaan van perfecte – dat wil zeggen zonnige en heldere - condities voor reflectie. In de praktijk zullen bewolking en atmosferische verstrooiing zorgen voor minder schittering.

Bijlage 1 – modelresultaten reflectieonderzoek:

- ForgeSolar Glare Report

Hoofdvestiging Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01

www.bro.nl | info@bro.nl

PARTICIPATIEPLAN
ZONNEPARK EEKERPOLDER
Gemeente Oldambt

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Aanpak	4
3.	Communicatie en procesparticipatie	7
4.	Financiële participatie (projectparticipatie)	10
5.	Lokale meerwaarde	11

1. Inleiding

De komst van een zonnepark verandert de omgeving en heeft impact op het landschap en het leven van de bewoners. Het is daarom van belang dat er lokaal draagvlak en acceptatie is. Solarfields creëert draagvlak door middel van participatie en werkt hiervoor samen met Coöperatie Eekerpolder, een lokale energiecoöperatie speciaal opgericht voor de ontwikkeling en exploitatie van zonnepark Eekerpolder. Samen zorgen Solarfields en Coöperatie Eekerpolder ervoor dat bewoners en lokale belanghebbenden kunnen participeren in het zonnepark zodat er lokaal eigenaarschap kan onstaan en de omgeving meeprofiteert van het zonnepark. Dit doen wij door middel van goede communicatie, procesparticipatie en financiële participatie – drie participatievormen die elk van belang zijn voor een gedegen ontwikkelproces.

In dit participatieplan geven wij aan hoe de omgeving participeert en hoe het proces verlopen is.

1.1. Participatievormen

Communicatie

Voor een succesvolle ontwikkeling is het van belang dat de omgeving goed geïnformeerd wordt en zich goed geïnformeerd voelt. Belanghebbenden en geïnteresseerden worden tijdens de ontwikkeling, bouw en exploitatie op de hoogte gehouden van de plannen en ontwikkelingen. De boodschap is gericht op inspraak en samenwerking.

Informeren

Procesparticipatie

Tijdens het ontwikkelproces worden er belangrijke beslissingen gemaakt. De omgeving wordt uitgenodigd om hierover mee te denken en mee te beslissen. Door gezamenlijke planvorming en gelijkwaardige samenwerking ontwikkelen we een zonnepark met maatschappelijke, landschappelijke en ecologische meerwaarde en wordt er draagvlak opgebouwd.

Meebeslissen

Financiële participatie

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord getekend. Een belangrijk onderdeel is de ambitie dat “partijen gelijkwaardig samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie”. Dit vertaalt zich in een evenwichtige eigendomsverdeling waarbij gestreefd wordt naar 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en organisaties). Solarfields en Coöperatie Eekerpolder zetten zich hier actief voor in.

Profiteren

1.2. Beperkingen COVID-19

Door COVID-19 waren wij genoodzaakt om het participatieproces aan te passen zodat deze in lijn stonden met de maatregelen van het RIVM. Dit houdt in dat fysieke bijeenkomsten op bepaalde momenten niet mogelijk waren en dat wij gebruik maakten van andere vormen van communicatie en participatie. Denk hierbij aan een grotere hoeveelheid nieuwsbrieven en persberichten.

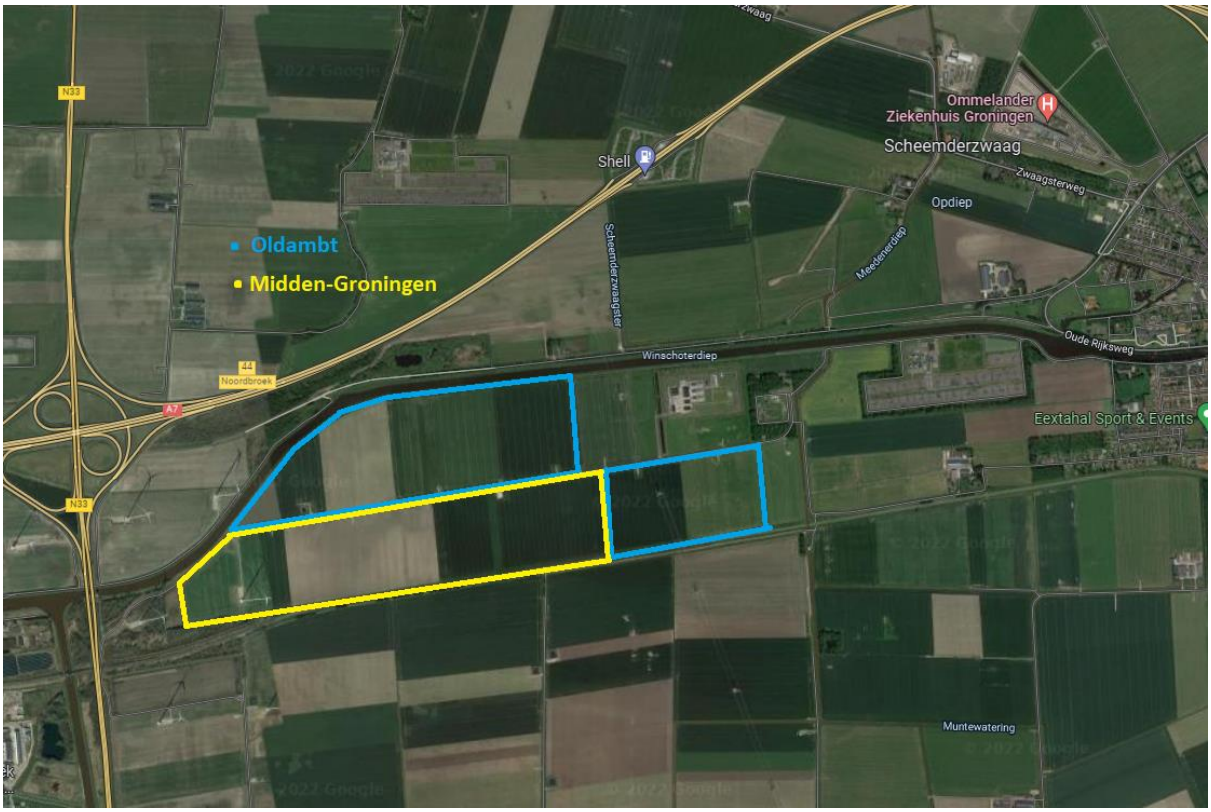
1.3. Beleid gemeente Oldambt

Gemeente Oldambt heeft op 31 januari 2022 het *Beleidskader zonnevelden en kleine windmolens* vastgesteld. Hierin staat dat de gemeente 100 MWp aan zonne-energie wil realiseren. Om een zonnepark te kunnen realiseren is maatschappelijk draagvlak van belang en moet er een participatieplan komen waarin wordt aangegeven wat de initiatiefnemers doen op het gebied van procesparticipatie en projectparticipatie. Dit kunt u in dit plan lezen.

2. Aanpak

2.1. Locatie en historie

Op onderstaande afbeelding is te zien dat zonnepark Eekerpolder uit twee delen/fasen bestaat. De eerste fase is aangegeven met geel en ligt in gemeente Midden-Groningen. De tweede fase is aangegeven met blauw en ligt in gemeente Oldambt.

Plattegrond zonnepark Eekerpolder

Voor beide delen van het zonnepark is een actief en zorgvuldig ontwikkelproces georganiseerd om samen met bewoners en andere belanghebbenden een zonnepark te realiseren met maatschappelijke, landschappelijke en ecologische meerwaarde. Voor het deel in Midden-Groningen is in 2020 een vergunningsaanvraag en SDE++ subsidieaanvraag ingediend. Deze zijn beiden toegekend. Voor het deel in Oldambt loopt nu een vergunningsaanvraag.

De locatie van het zonnepark is gelegen in de Eekerpolder langs het Winschoterdiep. Het totale zonnepark beslaat een oppervlakte van 150 hectare waarvan 60 hectare in Midden-Groningen ligt en 90 hectare in Oldambt. Het gebied ligt nauwelijks in het zicht van de dorpen en omwonenden omdat het zonnepark tussen het spoor en de A7 komt te liggen. Mede hierdoor is er draagvlak onder omwonenden voor de ontwikkeling van een zonnepark op deze locatie.

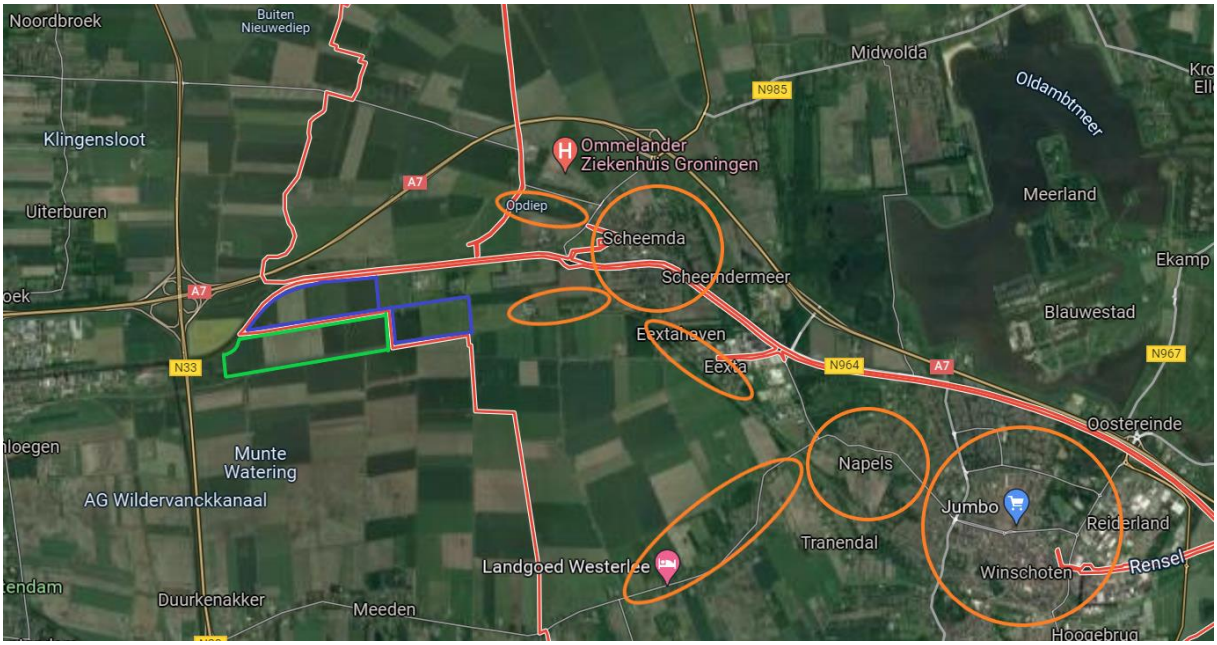
Op de locatie voor het zonnepark zijn reeds windmolens gebouwd, zowel in Midden-Groningen als Oldambt. Door de realisatie van een zonnepark rondom de windmolens ontstaat er een duurzaam energielandschap. De grond rondom de windmolens wordt zo efficiënt en nuttig gebruikt. Het zonnepark biedt bewoners de kans om te participeren in de duurzame energieontwikkeling in hun omgeving.

In 2015 hadden bewoners van Meeden een plan voor zonne-energie in de Eekerpolder voorgesteld

aan de toenmalige gemeente Menterwolde. Nadat gemeente Midden-Groningen haar beleid voor duurzame energie had vastgesteld in 2020 is dit plan weer in beeld gekomen. Het plan voor een zonnepark in de Eekerpolder was eveneens door Solarfields voorgesteld. Dit heeft geleid tot een samenwerking tussen Solarfields en Coöperatie Eekerpolder.

2.2. Omgeving

Op onderstaande afbeelding is de omgeving van zonnepark Eekerpolder te zien. Met de oranje cirkels is aangegeven waar zich woningen bevinden. Het zonnepark ligt niet in het zicht van omwonenden. De eerste woonbuurt bevindt zich op ruim 1200 meter afstand vanaf de oostzijde van het zonnepark. Op ongeveer 650 meter vanaf de oostzijde bevindt zich een bed & breakfast. Het is daarom wel van belang dat de landschappelijke inpassing van de oostzijde van het zonnepark een fraai uitzicht toont.

Omgeving zonnepark Eekerpolder – gemeente Oldambt

Het zonnepark is zichtbaar vanaf omringende infrastructuur. Bij het ontwerpen van de landschappelijke inpassing wordt daarom rekening gehouden met de beleving van automobilisten, fietsers en wandelaars.

Zonnepark Eekerpolder is een grootschalig zonnepark met weinig tot geen omwonenden. Toch heeft het zonnepark juist vanwege de omvang een behoorlijke landschappelijke en maatschappelijke impact. Wij hebben er daarom voor gekozen om een groter gebied uit te kiezen voor het omgevingsproces, namelijk geheel Scheemda, Heiligerlee en Westerlee. Daarnaast is er vaak gemeentebreed gecommuniceerd en kunnen alle inwoners van gemeente Oldambt participeren in de coöperatie.

Doelgroep	Omschrijving	Belang	Doel
Omwonenden*	1 bed & breakfast	- Impact op de directe omgeving - Meebeslissen - Meeprofiteren	Draagvlak en participatie

Bewoners**	Ongeveer 2.500 huishoudens	- Impact op de leefomgeving - Meebeslissen - Meeprofiteren	Draagvlak en participatie
Inwoners gemeente***	38.129 huishoudens	- Impact op de omgeving - Meeprofiteren	Draagvlak en participatie
Dorpsbelangen	Dorpsbelangen Scheemda, Dorpsbelangen Westerlee	- Behoud en verbetering leefbaarheid - Vertegenwoordiging algemene belangen	Samenwerking voor draagvlak en (financiële) participatie
Energiecoöperaties	Energie(k) Oldambt	- Participatie in lokale energie-initiatieven	Samenwerking voor draagvlak en (financiële) participatie
Verenigingsleven	62 clubs	- Meeprofiteren	Draagvlak en participatie

*Omwonenden binnen een straal van 1 km van het zonnepark.
**Bewoners in Scheemda, Heiligerlee en Westerlee.
*** Inwoners van gemeente Oldambt.

2.3. Kansen en uitdagingen

Kansen:

- Coöperatie Eekerpolder is een ervaren en bekwame organisatie als het aankomt op de ontwikkeling van zonneparken. Een deel van de coöperatieleden zijn betrokken geweest bij de realisatie van een ander zonnepark in Midden-Groningen, namelijk Zonneakkers Zuidbroek, en er is wederom veel ervaring opgedaan tijdens de ontwikkeling van het deel in Midden-Groningen. Tijdens de vergunningsprocedure in Midden-Groningen zijn er geen zienswijzen ingediend door bewoners. Hier is een intensief omgevingsproces aan vooraf gegaan wat heeft geleid tot draagvlak in plaats van protesten.

- In de Eekerpolder staan windmolens die het landschap veranderen in een duurzaam energielandschap. Door de grond rondom de windmolens ook in te zetten voor zonnepanelen wordt deze ruimte door gemeenten Midden-Groningen en Oldambt efficiënt gebruikt. Hierdoor hoeft er elders geen zonnepark te komen. Het zonnepark met uitgebreide, groene landschappelijke inpassing draagt bij aan een positieve beleving van een duurzaam energielandschap.

Uitdagingen:

- In zowel gemeente Midden-Groningen als gemeente Oldambt is er weerstand en wantrouwen ontstaan tegenover duurzame energie initiatieven als gevolg van de realisatie van Windpark N33. De gestaakte ontwikkeling van zonnepark Finsterwolde heeft eveneens geen positieve bijdrage geleverd aan draagvlak voor zonneparken. Ook Solarfields en Coöperatie Eekerpolder ervaren terughoudendheid onder inwoners van Oldambt. Extra focus op structurele en uitgebreide communicatie is hierdoor blijvend van belang.

- In gemeente Oldambt is het beleid voor zonneparken later vastgesteld dan in gemeente Midden-Groningen. Dat betekent dat de ontwikkelingen niet gelijktijdig hebben kunnen plaatsvinden, zoals het ontwerpen van de landschappelijke inpassing, participatie,

vergunningsaanvraag en subsidieaanvraag. SDE++ subsidie voor het deel in Oldambt wordt tenminste twee jaar later aangevraagd dan de subsidie voor het deel in Midden-Groningen wat al toegekend is. De opbrengsten voor Oldambt zijn dus fors lager dan voor Midden-Groningen. Hier moet onderscheid gemaakt worden.

2.4. Samenwerking Solarfields en Coöperatie Eekerpolder

Coöperatie Eekerpolder en Solarfields werken vanaf het begin samen aan de ontwikkeling van Zonnepark Eekerpolder. Coöperatie Eekerpolder heeft het voortouw genomen in het creëren van acceptatie en draagvlak. Solarfields was hierbij actief betrokken. Ook zijn er afspraken gemaakt over de besteding van de opbrengsten van de coöperatie zodat wordt zeker gesteld dat deze besteed worden aan publieke doelstellingen met betrekking tot leefbaarheid, duurzaamheid en natuur.

2.5. Landschappelijke inpassing

Het ontwikkelproces van een zonnepark is een cruciaal moment om samen te werken met de omgeving. Er worden namelijk belangrijke beslissingen gemaakt over het ontwerp, de inpassing en de manier waarop het zonnepark gerealiseerd en geëxploiteerd wordt. Omwonenden zijn gedurende het omgevingsproces uitgenodigd om mee te denken en hun wensen en ideeën in te brengen. Belangrijke onderwerpen zijn landschappelijke en ecologische inpassing, lokale meerwaarde en eigenaarschap. Deze worden gedurende de realisatie met bewoners en andere lokale stakeholders zoals natuurorganisaties uitgewerkt. Hierdoor ontstaat er draagvlak.

3. Communicatie en procesparticipatie

3.1. Aanpak

In Oldambt is er uitgebreid gecommuniceerd over het initiatief. Vanwege de coronamaatregelen was het vaak niet mogelijk om fysieke afspraken en bijeenkomsten te organiseren. Er is daarom intensief gecommuniceerd via o.a. lokale media, flyers en email. Ook is er informatie over het project te vinden op de website van Coöperatie Eekerpolder; www.eekerpolder.nl. Toen de maatregelen het toestonden zijn er bewonersavonden georganiseerd. Hieronder wordt aangegeven welke stappen er zijn genomen tijdens het participatieproces oftewel het omgevingsproces. Voor een uitgebreid verslag zie bijlage ‘Participatieverslag’.

3.2. Participatieproces

Stap 1: Overleg met lokale partijen

Lokale partijen met een maatschappelijke rol zijn belangrijke stakeholders, zoals de dorpsverenigingen en energiecoöperaties. Zij vertegenwoordigen het algemeen belang van de omgeving en hebben een bestaand netwerk. Wij hebben hen aan het begin van het participatieproces uitgenodigd om te participeren zodat zij vanaf het begin af aan kunnen meebeslissen over het initiatief. De partijen die actief zijn benaderd, zijn Energiecoöperatie Oldambt, Dorpenalliantie Oost-Groningen en Dorpsbelangen Westerlee. Partijen hebben aangegeven interesse te hebben en de ontwikkelingen te willen volgen.

Er is afgesproken dat Coöperatie Eekerpolder namens de volledige omgeving (Midden-Gronningen en Oldambt) de ontwikkeling en lokaal eigendom op zich neemt en dat andere partijen later de keuze hebben om zich aan te sluiten bij Coöperatie Eekerpolder. Er vinden maandelijkse updates plaats om alle partijen op de hoogte te houden. Na het verkrijgen van de vergunning zal hun rol groter worden, namelijk het besturen van de coöperatie en de besteding van de opbrengsten.

Stap 2: Lokale media

Er wordt een groot gebied betrokken in het omgevingsproces voor zonnepark Eekerpolder. Er is daarom voor gekozen om veel te communiceren via diverse lokale media door middel van advertenties, editorials, advertorials, en online en geprinte nieuwsberichten. De lokale media zijn gedurende het hele ontwikkelproces gebruikt om het initiatief aan te kondigen, bewoners uit te nodigen hun mening te geven en te participeren, updates te geven en de vragen van de bewonersavonden inclusief antwoorden te delen. Het is belangrijk dat omwonenden updates krijgen over de ontwikkeling zodat eventuele verbeterpunten en feedback vanuit de omgeving op tijd mee kan worden genomen in het ontwikkelproces.

Ook na het ontvangen van de vergunning worden belangrijke aankondigingen in de lokale media geplaatst zodat bewoners weten wat zij kunnen verwachten.

Stap 3: Website en nieuwsbrieven

Coöperatie Eekerpolder heeft een website met informatie over het initiatief; www.eekerpolder.nl. Via de website kan men contact opnemen met de coöperatie en zich inschrijven voor de nieuwsbrief. In de advertenties en andere communicatie worden de website en de nieuwsbrief telkens vermeld. Belangrijke ontwikkelingen worden via de nieuwsbrief gedeeld.

Stap 4: Mailcampagnes

Er is een mailcampagne geweest voor verenigingen in Oldambt. Via mailberichten zijn verenigingen geïnformeerd over het initiatief en uitgenodigd om te participeren.

In de eerste mail werd het initiatief van het zonnepark aangekondigd. 50% lokaal eigendom werd besproken en of betrokkene willen participeren. In de tweede mail stond participatie centraal, wat dit zonnepark kan betekenen voor omwonende en hoe er meegedaan kan worden. De derde mail ging over coöperatie Eekerpolder; wat doen zij, hoe zij dit doen. Ook werd er gevraagd of de omwonende willen participeren. De laatste mail werd een ontwerp van het zonnepark gestuurd, met een duidelijke uitleg wat de meerwaarde van het zonnepark is. De landschappelijke inpassing en het belang van ecologie is genoemd.

Stap 5: Flyers

De coöperatie heeft huis-aan-huis flyers verspreid in de omgeving van het zonnepark en bij supermarkten in Scheemda over het initiatief en de bewonersavonden. De flyers zijn in de brievenbussen gedaan bij bewoners in Heiligerlee, Westerlee en Scheemda.

Stap 6: Bewonersavonden

Er zijn drie bewonersavonden georganiseerd voor de inwoners van Oldambt. Het doel van de avonden is informeren, input en feedback verzamelen, en uit te nodigen voor verdere participatie. De datum, tijd en locatie van deze bewonersavond wordt breed gecommuniceerd via posters, flyers en lokale media. Verenigingen en andere lokale partijen zijn uitgenodigd via de mail.

Stap 7: Werkgroepen

Tijdens de bewonersavonden wordt input opgehaald over participatie, en de landschappelijke, ecologische en maatschappelijke inpassing van het zonnepark. Deze belangrijke onderwerpen worden samen met de omgeving verder uitgewerkt in één of meerdere werkgroepen. Werkgroepen zijn actief gedurende het hele realisatieproces en mogelijk daarna voor het ontwikkelen en uitvoeren van plannen voor lokale meerwaarde.

Bewoners uit gemeente Oldambt kunnen zich inschrijven voor werkgroepen landschappelijke

inpassing/ecologie/participatie. Ook na het indienen van de vergunningsaanvraag en het verkrijgen van de vergunning bestaat er nog ruimte om mee te praten over de inpassingsplannen; men kan zich dus op elk moment nog inschrijven.

Uit een werkgroep is naar voren gekomen dat mensen graag het zonnepark willen beleven. Daarom is er veel aandacht geweest voor ecologie en wordt er een uitkijktoren gebouwd zodat men over het zonnepark kan uitkijken.

De interesse om te participeren in werkgroepen was tijdens het ontwikkelproces laag in Oldambt. Tijdens de laatste informatieavond werd er meer interesse getoond. Wanneer er meer zekerheid zit in de realisatie van het zonnepark en zaken concreter worden, worden mensen weer uitgenodigd voor de werkgroepen.

Stap 8: Draagvlakonderzoek

Er wordt een draagvlakonderzoek uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau, namelijk Enneüs. Het draagvlakonderzoek wordt georganiseerd in samenwerking met Coöperatie Eekerpolder, Solarfields en gemeente Oldambt. De resultaten geven een indicatie van het draagvlak, verwachtingen, meningen en ervaringen onder bewoners in Scheemda, Heiligerlee en Westerlee. De hoofdvraag luidt: “In hoeverre zijn de inwoners van de gemeente Oldambt voor of tegen de realisatie van zonnepark Eekerpolder?” Er worden vragen gesteld over o.a. de communicatie, de voor- en nadelen, financiële participatie en de locatie. Het onderzoeksrapport wordt ingediend bij de gemeente. De resultaten zullen ook gebruikt worden om het vervolgproces met betrekking tot participatie te verbeteren.

3.3. Vervolg participatieproces

Stap 9: Terinzagelegging

Na het indienen van de vergunningsaanvraag gaat het participatieproces door. Bewoners worden geïnformeerd over het vergunningsproces en wanneer de periode van terinzagelegging is. Door bewoners hierover te informeren weten zij hoe zij eventueel bezwaar kunnen maken tegen de vergunning. Dit is onderdeel van het participatieproces en een toetsing van het draagvlak.

Stap 10: Op de hoogte houden

De omgeving wordt op de hoogte gehouden van belangrijke ontwikkelingen. Belangrijke momenten waar de omgeving over geïnformeerd wordt zijn het ontvangen van de vergunning, het indienen van een subsidieaanvraag, de toekenning van de subsidie, de voorbereiding van de bouw, de start van bouwwerkzaamheden en de opening van het zonnepark. Men kan zich inschrijven op de nieuwsbrief van de coöperatie om bovenstaande updates te ontvangen.

Stap 11: Feestelijke opening

Iedereen die betrokken is geweest bij de ontwikkeling van het zonnepark is trots als het zonnepark gerealiseerd is. Wij vieren de opening van het zonnepark met elkaar door middel van een feestelijk evenement om alle betrokkenen te bedanken en te feliciteren met hun zonnepark. Een feestelijke opening bestaat vaak uit het aanleggen van de eerste planten, een rondleiding op het zonnepark en iets lekkers te eten en drinken.

Stap 12: Bewonersenquête

Ongeveer één jaar nadat het zonnepark geopend is, neemt Solarfields een enquête af onder de bewoners. Het doel van de enquete is het meten van de tevredenheid over Solarfields, zonnepark Eekerpolder en het hele proces vanaf begin tot einde. Deze informatie gebruikt Solarfields om hun aanpak te verbeteren.

4. Financiële participatie (projectparticipatie)

4.1. Lokaal eigendom

Lokaal eigendom in duurzame energieprojecten is een belangrijk streven in de energietransitie in Nederland. Het creëert draagvlak voor duurzame energie en leidt tot goed ingepaste zonneparken met voordelen voor de omgeving. Ook voor de bewoners, dorpsraden en energiecoöperaties in de omgeving van Eekerpolder is lokaal eigendom een belangrijke voorwaarde; dit vanwege het gelijkwaardige zeggenschap en de eerlijke verdeling van de lusten en lasten. Solarfields en Coöperatie Eekerpolder werken vanaf het begin af aan samen aan de ontwikkeling om deze gelijkwaardigheid te waarborgen.

Coöperatie Eekerpolder

Coöperatie Eekerpolder is in juli 2020 opgericht door bewoners uit Midden-Groningen om voor 50% eigenaar te worden in zonnepark Eekerpolder. Voor de ontwikkeling in Oldambt zijn bewoners uit Oldambt aangesloten. Coöperatie Eekerpolder heeft adviesbureau Econnetic in de arm genomen voor technische, financiële en juridische advisering. Hierdoor heeft coöperatie de relevante kennis en ervaring ter beschikking om belangrijke beslissingen te maken over het zonnepark, de investeringen en de samenwerking met Solarfields.

Enkele belangrijke uitgangspunten voor de coöperatie zijn:

- Democratisch gekozen bestuur;
- Geen drempel voor bewoners om lid te worden;
- Coöperatie gebruikt opbrengsten uit zonnepark voor publieke doelstellingen, zoals:
    - Verduurzaming
    - Leefbaarheid
    - Natuur

Er zijn tussen Solarfields en Coöperatie Eekerpolder afspraken gemaakt over de besteding van de opbrengsten die Coöperatie Eekerpolder genereert. Er is afgesproken dat deze opbrengsten aan publieke doelen worden besteed, namelijk leefbaarheid, verduurzaming en natuur. Daarnaast kan elk huishouden desgewenst lid worden van de coöperatie. Het is belangrijk dat er geen drempel is om te profiteren van de voordelen. Dit is ook vastgelegd in de statuten van de coöperatie.

Samenwerking Coöperatie Eekerpolder en Solarfields

Coöperatie Eekerpolder en Solarfields werken vanaf het begin van de ontwikkeling in maart 2020 samen aan de ontwikkeling van het zonnepark. Toen de ontwikkeling startte was de coöperatie nog in oprichting en stonden er nog geen afspraken op papier. Gedurende de ontwikkeling is er tussen Coöperatie Eekerpolder en Solarfields een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen, welke in eerste instantie betrekking had op het Midden-Groningen gedeelte van het zonnepark. Inmiddels zijn er aanvullende afspraken gemaakt welke betrekking hebben op de samenwerking aangaande en de (gezamenlijke) investering in het volledige zonnepark (zowel gedeelte Midden-Groningen als gedeelte Oldambt). Deze afspraken vormen de basis van 50% lokaal eigendom.

4.2. Gebiedsfonds

Coöperatie Eekerpolder en Solarfields streven naar 50% lokaal eigendom. Coöperatie Eekerpolder zal in die hoedanigheid 50% (risicodragend) eigenaar zijn van Zonnepark Eekerpolder en daarmee 50% zeggenschap hebben over en voor 50% profiteren van Zonnepark Eekerpolder. Coöperatie Eekerpolder voert momenteel concrete gesprekken met financiers over financiering van 50% van de noodzakelijke investering in Zonnepark Eekerpolder. Indien gedurende het ontwikkelproces onverhoopt blijkt dat het voor Coöperatie Eekerpolder niet mogelijk is om voldoende financiering

aan te trekken, dan wordt deze investering gedurende de looptijd van de SDE++ subsidie aangevuld met of vervangen door een afdracht aan een gebiedsfonds. Hierdoor zal de omgeving te allen tijde profiteren van opbrengsten van Zonnepark Eekerpolder.

Het gebiedsfonds is bedoeld om maatschappelijke en/of duurzame projecten in de lokale omgeving te ondersteunen. Initiatiefnemers met een (duurzaam) project zouden een financieringsverzoek kunnen indienen bij de beheerder van het gebiedsfonds en indien het betreffende project voldoet aan de criteria ontvangt het initiatief een financiële bijdrage uit het fonds. Het gebiedsfonds is onafhankelijk van Solarfields en kan bijvoorbeeld beheerd worden door de gemeente, Coöperatie Eekerpolder of een adviesraad. Deze beheerder stelt (in samenspraak met de gemeente) ook de 'spelregels' voor het gebiedsfonds op. De hoogte van de afdracht aan het gebiedsfonds kan worden bepaald aan de hand van een rekenmethode gebaseerd op het door het Planbureau voor de Leefomgeving opgestelde 'Eindadvies Basisbedragen SDE++ 2020', waardoor de omgeving een eerlijk deel van de opbrengsten van Zonnepark Eekerpolder ontvangt.[1] Nadere afspraken over deze afdracht kunnen worden vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

4.3. Obligaties

Bewoners kunnen ook, indien gewenst, via obligaties mee-investeren in het zonnepark. Bewoners ontvangen dan rendement uit de exploitatie van het zonnepark. Indien de behoefte aanwezig blijkt te zijn kan Coöperatie Eekerpolder of het zonnepark voor een bepaald bedrag aan obligaties uitgeven. Voor deze vorm van financiële participatie werken wij samen met www.zonnepanelendelen.nl.

Via ZonnepanelenDelen kunnen geïnteresseerden obligaties kopen van zonne-energieprojecten. Hierbij wordt jaarlijks rendement uitgekeerd op basis van de productie van het zonne-energieproject - hetzelfde principe als wanneer iemand zelf de zonnepanelen op zijn dak heeft. Tegelijk wordt de eigen investering volledig afgelost. Het rendement op de investering varieert tussen de 3,5% en de 5%. De instapwaarde van een obligatie is 25 euro. Hierdoor is mee-investeren door mensen met een kleine portemonnee ook mogelijk. Omwonenden uit de omgeving hebben een voorrangspositie door middel van voorinschrijving met een korting op de obligatieprijs (en daarmee hoger rendement). De voorinschrijving duurt enkele weken, daarna wordt deze mogelijkheid voor iedereen opengesteld.

5. Lokale meerwaarde

5.1. Beleving

Door bewoners is aangegeven dat er aan het zonnepark een fietspad ligt die wordt gebruikt door fietsers en wandelaars. Ook is het zonnepark te zien vanaf omringende autowegen. Om bij te dragen aan de beleving van het gebied. De landschappelijke inpassing is zo ontworpen dat er doorkijk is in het zonnepark door middel van een scheg. Daarnaast zijn er groene zones ingetekend om een zo groen en aangenaam mogelijk zonnepark te creëren. Bij de ingang van het zonnepark wordt een informatiebord geplaatst waarop men kan lezen hoe het zonnepark in elkaar zit en hoe deze bijdraagt aan de ecologie.

5.2. Werkgelegenheid

Solarfields en Coöperatie Eekerpolder betrekken zo veel mogelijk lokale bedrijven bij het

[1] https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-eindadvies-basisbedragen-sde-plus-plus-2020_3526_27-02-2020.pdf

zonnepark. Gemiddeld gaat zo'n 10 tot 15% van de totale projectkosten naar lokale werkgelegenheid. Voor de constructie en het onderhoud van het zonnepark bieden wij tenders aan bedrijven uit de regio. Vooral bedrijven uit de directe omgeving betrekken wij graag in de bedrijvigheid die het zonnepark creëert.

De volgende werkzaamheden kunnen mogelijk uitgevoerd worden door lokale bedrijven:

- Montage hekwerk
- Schoonmaak faciliteiten
- Civiel werk
- Beveiliging
- Landschappelijke inpassing
- Groenonderhoud

5.3. Educatie

Een zonnepark is een uiterst moderne elektrische productie-installatie en biedt daarom uitstekende educatieve mogelijkheden. Het is onderdeel van een wereldwijd, cruciaal onderwerp, namelijk klimaatverandering. Wij zetten ons in om onze kennis te delen en anderen te inspireren bij te dragen aan de energietransitie.

Informatiebord

Bij de ingang van het zonnepark wordt een informatiebord geplaatst om men te informeren over het zonnepark. Op het infobord staat informatie over de energieopwekking, de bijdrage aan duurzaamheid, de natuur en het landschap.

Stages en afstudeeropdrachten

Een zonnepark is zeer geschikt voor het doen van stages en afstudeeropdrachten, zowel voor MBO/HBO als voor academisch onderwijs. Verzoeken hiervoor kunnen worden ingediend bij de projectmanager.

Schoolinitiatieven

Schoolinitiatieven met basisscholen en middelbare scholen kunnen een bijdrage leveren aan de kennis van kinderen en jongeren over duurzaamheid en de energietransitie. Informatie hierover kan worden opgevraagd bij de projectmanager.

Rondleidingen

Solarfields organiseert regelmatig rondleidingen op haar zonneparken. Mensen die werkzaam zijn in de energietransitie en nog niet eerder een zonnepark hebben bezocht, kunnen zo meer inzicht krijgen in de landschappelijke, ecologische en technische inpassing van zonnepark

Participatieverslag Zonnepark Eekerpolder

Gemeente Oldambt

Communicatie met wethouder Boon

Onderwerp: Ontwikkelproces, participatie en landschappelijke inpassing

Datum: 14 juli 2020

Jaap Keuning, voorzitter van Stichting Zonne-energiepark Meeden, heeft mailcontact met wethouder Bard Boon van gemeente Oldambt. Keuning vertelt over zijn ervaringen bij de ontwikkeling van Zonneakkers Zuidbroek. Dit zonnepark is gebouwd met SDE++ subsidie en crowdfunders uit Menterwolde door de stichting. Keuning benadrukt dat draagvlak in Meeden erg belangrijk was en dat de opbrengsten ten goede komen aan de dorpen. Er is een mooie kans voor nog een project, namelijk zonnepark Eekerpolder. De stichting is van plan om een energiecoöperatie op te richten, te participeren in het initiatief en samen te werken met Solarfields. Voor het deel in gemeente Midden-Groningen van 60 hectare zijn al stappen gezet in de ontwikkeling en gesprekken met de gemeente, provincie en Libau. Het project is positief bekritiseerd door Libau en de provincie Groningen. Libau suggereerde om het plan op te schalen met de grondpositief van gemeente Oldambt; dit betreft 110 hectare. De belangrijke vraag is: wil Oldambt mee participeren met dit plan op basis van de grondposities in Oldambt? De voordelen voor Oldambt worden benoemd: meeliften op kennis van participatie, een behoorlijk deel van de duurzaamheid quotum realiseren, genereren van een indrukwekkende bron van inkomsten.

Overleg met gemeente Oldambt, provincie Groningen en Libau

Onderwerp: Ontwikkelproces, participatie en landschappelijke inpassing

Datum: 30 juli 2020

Er is een maatwerkgesprek georganiseerd om de landschappelijke inpassing en de gebiedsvisie te bespreken. Door bouwheerschap Libau wordt geadviseerd het zonnepark als één geheel te ontwikkelen waarbij het gedeelte in gemeente Midden-Groningen en het gedeelte in gemeente Oldambt samen worden gevoegd tot één zonnepark. Dit plan kan volgens Libau zonder gebiedsvisie van gemeente Oldambt ontwikkeld worden zodat de vergunning op korte termijn aangevraagd kan worden en daarmee de SDE++ subsidie van 2020 gehaald kan worden. Libau geeft advies op het conceptplan opgesteld door landschapsbureau BRO om hier een landschappelijk sterk plan van te maken.

Communicatie met wethouder Boon

Onderwerp: Toelichting participatieplan

Datum: 1 september 2020

Keuning heeft mailcontact met wethouder Boon. Op 31 augustus hebben zij gesproken over zonnepark Eekerpolder. Coöperatie Eekerpolder is opgericht. Hiervoor is een participatieplan geschreven. Jaap wil graag dit plan toelichten omdat gemeente Oldambt een belangrijke rol kan spelen. Jaap benadrukt dat tijd een belangrijke factor is omdat de SDE++ subsidieronde van 2020 gehaald wil worden. Elk jaar daalt het subsidiebedrag en dit heeft veel invloed op de opbrengsten van het zonnepark en de benodigde investeringen.

Nieuwsbrief van Coöperatie Eekerpolder

Onderwerp: Informeren over ontwikkelingen

Datum: Januari 2021

In deze nieuwsbrief wordt een overzicht gegeven van de afgelopen ontwikkelingen.

Zie bijlage voor de nieuwsbrief.

Advertentie in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Lokaal eigendom

Datum: 27 januari 2021

Flyer zonnepark Eekerpolder is gedeeld met de lokale krant. Hier is een introductie van zonnepark Eekerpolder te zien. Door coöperatie Eekerpolder: "Door de dorpen & voor de dorpen". Met 50% participatie houden we het lokaal. Stroom het geld niet het land (ons dorp) uit. In de krant stond een artikel waarin het uitgebreid werd uitgelegd.

Zie bijlage voor de advertentie.

Krantenartikel in Dagblad van het Noorden

Onderwerp: Energietransitie, Coöperatie Eekerpolder en financiële participatie

Datum: 2 februari 2021

Jaap Keuning, voorzitter van Coöperatie Eekerpolder, geeft een interview aan Dagblad van het Noorden. Hij verteld over zijn visie op de energietransitie, lokaal eigendom en de ontwikkeling. Het Dagblad van het Noorden wordt veel gelezen in de omgeving en is daarom een uitstekende krant om mensen te informeren over de komst van het zonnepark.

Zie bijlage of lees het artikel hier: https://dvhn.nl/groningen/Wind-en-zonneparken-in-de-regio-Iedereen-heeft-er-de-mond-vol-van-maar-slechts-een-gering-deel-van-de-opbrengst-komt-ook-hier-terecht-26453522.html

Krantenartikel in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Profijt van participeren

Datum: 10 februari 2021

De tweede flyer is gedeeld voor lokale kranten. Hierin wordt het profijt van participeren uitgelegd; lagere energierekening, geld voor dropen, gemeenschapszin. Verderop in de krant stond een artikel die het duidelijk werd uitgelegd.

Zie bijlage voor het artikel.

Overleg met wethouder Nieboer

Onderwerp: Toelichting plannen van coöperatie

Datum: 2 maart 2021

Jaap Keuning mailt naar Jurrie Nieboer: introductie van zonnepark Eekerpolder, met hierin de vorderingen van de midden-Groningen kant. 50% eigenaar coöperatie, 50% Solarfields. De coöperatie wil ook graag een 50/50 verhouding voor het gedeelte in Oldambt. Hierin wordt de visie van Coöperatie Eekerpolder toegelicht, en hoe participatie in zijn werking gaat. Er wordt benadrukt dat het halen van de SDE ronde van dit jaar belangrijk is.

Communicatie met raadsleden

Onderwerp: Toelichting plannen van coöperatie

Datum: 12 maart 2021

Jaap Keuning heeft een mail verzonden aan de raadsleden van de gemeente Oldambt. In deze mail stelt Coöperatie Eekerpolder zichzelf voor en vraagt of Oldambt ook mee wil doen. Het

zonnepark wordt geïntroduceerd met de update hoe ver het project nu is. Het belang om mee te doen voor de inwoners van Oldambt wordt uitgelegd, tevens wordt er uitgelegd hoe ze kunnen participeren, mee denken en mee investeren. Daarnaast wordt nog benadrukt dat de opbrengst gedeeld wordt en terug gaat naar de inwoners.

Communicatie met gemeente Oldambt

Onderwerp: Urgentie voor start vergunningsproces

Datum: 6 April 2021

Mail contact van Jaap Keuning naar Roelof Eilders (cc Jurrie Nieboer) De coöperatie maakt zich zorgen over de voortgang van zonnepark Eekerpolder omdat beleid van Oldambt pas na de zomer wordt vastgesteld. Hierdoor wordt het moeilijker om vergunning en SDE van 2021 nog aan te vragen. Omdat de SDE wordt afgebouwd, kan er volgend jaar minder terug gegeven worden aan de omgeving. Dit geld kan goed gebruikt worden aan het verenigingsleven. Jaap vraagt of het mogelijk is om een extra raadsvergadering in te plannen waarin deze kwestie besproken kan worden.

Advertentie in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Participeren in Coöperatie Eekerpolder

Datum: 23 mei 2021

Om de omgeving te informeren en uit te nodigen om te participeren is er een advertentie geplaatst in de lokale krant.

Zie bijlage voor de advertentie.

Krantenartikel in Dagblad van het Noorden

Onderwerp: Worsteling met zon en wind

Datum: 29 mei 2021

Krantenbericht om de worsteling met de transitie aan te kaarten: Het Dagblad van het Noorden heeft een artikel geplaatst over de energietransitie: "Worstelen met zon en wind. Transitiepijn in Groningen". In dit artikel komen verschillende belanghebbende aan bod. Zoals Christian Zuidema, hoogleraar ruimtelijke planning van de RUG Planoloog Esther van der Waal RUG, Directeur Jan-Willem Lobeek van de Natuur en Milieufederatie Groningen, Willem Schaap vicevoorzitter van energie coöperatie Zonnedorpen, Jaap Keuning Coöperatie Eekerpolder, Johan van Dalen Coöperatie Oudeschip & Omstreken, Michiel Mulder was werkzaam bij Natuur-en Milieufederatie Groningen, Brenda Halsveld Groninger Energie Koepel ,Nienke Homan Groenlinks, Rini en Henk Doff (inwoners Loppersum)

Zie bijlage of lees het artikel hier: https://dvhn.nl/groningen/Worstelen-met-zon-en-wind-26839425.html

Nieuwsbrief

Onderwerp: Uitnodiging eerste bewonersavond 24 juni 2021

Datum: 16 juni 2021

Via de nieuwsbrief worden bewoners en geïnteresseerden uitgenodigd voor de eerste bewonersavond over zonnepark Eekerpolder Oldambt.

Zie bijlage voor de nieuwsbrief.

Advertentie in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Uitnodiging eerste bewonersavond 24 juni 2021
Datum: 16 juni 2021
Om de omgeving te informeren en uit te nodigen voor de bewonersavond is er een advertentie geplaatst in de lokale krant.

Zie bijlage voor de advertentie.

Posters bij supermarkten

Onderwerp: Uitnodiging eerste bewonersavond
Datum: 18 juni 2021
Bij de supermarkten en bushaltes in Scheemda, Heiligerlee, Westerlee en Winschoten zijn posters opgehangen met een aankondiging van het initiatief en uitnodiging voor de bewonersavond.

Zie bijlage voor de poster.

Eerste bewonersavond

Onderwerp: Toelichting op de plannen
Datum: 24 juni 2021
Er is een bewonersavond georganiseerd voor inwoners van Oldambt om hen te informeren over het initiatief, feedback te verzamelen en mensen uit te nodigen om te participeren. Bewoners zijn uitgenodigd door middel van flyers in Oldambt Nieuws en posters in de supermarkten en bushokjes in Scheemda, Heiligerlee, Westerlee en een deel van Winschoten. Cooperatie Eekerpolder geeft een presentatie en Solarfields geeft toelichting op de technische ontwerpen. Aan het einde van de presentatie kunnen vragen worden gesteld.

Er is een zeer lage opkomst. Er zijn slechts twee bezoekers. Deze bezoekers zijn positief over de plannen.

Advertentie in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Participatie
Datum: 21 juli 2021
Om de omgeving te informeren en uit te nodigen om te participeren is er een advertentie geplaatst in de lokale krant.

Zie bijlage voor de advertentie.

Nieuwsbrief

Onderwerp: Update ontwikkelingen Midden-Groningen en Oldambt, en bodemkwaliteit
Datum: Oktober 2021
Er wordt een update gegeven omtrent de ontwikkelingen van het deel in Midden-Groningen en het deel in Oldambt. Daarnaast wordt er toelichting gegeven op de invloed van zonneparken op bodemkwaliteit.

Zie bijlage voor de nieuwsbrief.

Mailcampagne verenigingen

Onderwerp: Informeren en participeren
Datum: Oktober 2021
Er zijn 62 verenigingen in gemeente Oldambt gemaild over het initiatief. De mail bevatte informatie over het initiatief, de coöperatie en manieren om te participeren. Er zijn positieve reacties op ontvangen.

Zie bijlage voor de mail.

Advertentie in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Uitnodiging tweede bewonersavond 2 november 2021

Datum: 20 oktober

Om de omgeving te informeren en uit te nodigen voor de bewonersavond is er een advertentie geplaatst in de lokale krant.

Zie bijlage voor de advertentie.

Online nieuwsartikel

Onderwerp: Uitnodiging tweede bewonersavond 2 november 2021

Datum: 27 oktober 2021

Op www.oldambt.nu is een krantenartikel geplaatst met een uitnodiging voor de tweede bewonersavond.

Zie bijlage of lees het artikel hier: https://www.oldambtnu.nl/2021/10/27/cooperatie-eekerpolder-organiseert-bewonersbijeenkomst-voor-zonnepark-eekerpolder/

Online nieuwsartikel

Onderwerp: Uitnodiging tweede bewonersavond

Datum: 27 oktober 2021

Op www.menterwolde.info is een krantenartikel geplaatst met een uitnodiging voor de tweede bewonersavond.

Zie bijlage of lees het artikel hier: https://www.menterwolde.info/regio/oldambt-bellingwedde/eekerpolder-houdt-bewonersbijeenkomst-voor-zonnepark-eekerpolder/

Posters bij supermarkten

Onderwerp: Uitnodiging tweede bewonersavond op 2 november

Datum: 23 november 2021

Bij de supermarkten in Scheemda, Heiligerlee, Westerlee en Winschoten zijn posters opgehangen met een aankondiging van het initiatief en uitnodiging voor de bewonersavond.

Zie bijlage voor de poster.

Huis-aan-huis flyers

Onderwerp: Uitnodiging tweede bewonersavond

Datum: 22 november 2021 – 30 november 2021

Voor de bewoners rondom het zonnepark in Westerlee en Scheemda zijn flyers in de brievenbussen gedaan met een aankondiging van het initiatief en een uitnodiging voor de bewonersavond.

Zie bijlage voor de flyer.

Tweede bewonersavond

Onderwerp: Presentatie van de plannen

Datum: 2 november 2021

Er was een bewonersavond georganiseerd voor de inwoners van Oldambt door Coöperatie Eekerpolder en Solarfields. Tijdens deze bewonersavond werden de plannen voor zonnepark Eekerpolder gepresenteerd en konden er vragen gesteld worden. Voorzitter van de coöperatie

Jaap Keuning presenteerde de plannen en projectleider Jan-Pieter Veenboer van Solarfields gaf toelichting op de technische ontwerpen. Er was appeltaart, koffie en thee.

Er waren 41 aanwezigen. Na de presentatie zijn er veel vragen gesteld. Het sentiment vonden wij grotendeels positief. Uiteraard waren er kritische vragen. De vragen en antwoorden zijn genoteerd. Deze zijn via de krant gedeeld met de rest van de inwoners.

Zie bijlage voor het verslag.

Terugkoppeling tweede bewonersavond

Onderwerp: Verslag tweede bewonersavond 2 november 2021

Datum: December 2021

Een verslag van de bewonersavond is gedeeld met de raadsleden via de mail en via de nieuwsbrief. Het verslag bestaat uit alle vragen en antwoorden.

Zie bijlage voor het verslag.

Krantenartikel in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Terugkoppeling tweede bewonersavond 2 november 2021

Datum: December 2021

Een deel van de gestelde vragen en antwoorden zijn in de krant geplaatst. Het gaat hierbij om belangrijke onderwerpen waarvan wij denken dat deze van belang zijn voor bewoners.

Er zijn in totaal twee advertenties geplaatst met verschillende vragen en antwoorden.

Zie bijlage voor de advertentie.

Krantenartikel in Oldambt Nieuws

Onderwerp: Terugkoppeling tweede bewonersavond 2 november 2021

Datum: December 2021

Een deel van de gestelde vragen en antwoorden zijn in de krant geplaatst. Het gaat hierbij om belangrijke onderwerpen waarvan wij denken dat deze van belang zijn voor bewoners.

Er zijn in totaal twee advertenties geplaatst met verschillende vragen en antwoorden.

Zie bijlage voor de advertentie.

Nieuwsbrief van Coöperatie Eekerpolder

Onderwerp: Aktieve leden gezocht

Datum: 5 december 2021

De nieuwsbrief is verstuurd aan iedereen die zich hiervoor heeft ingeschreven.

Zie bijlage voor de nieuwsbrief.

Nieuwsbrief van Coöperatie Eekerpolder

Onderwerp: Beleid gemeente Oldambt vastgesteld

Datum: 5 december 2021

De nieuwsbrief is verstuurd aan iedereen die zich hiervoor heeft ingeschreven.

Zie bijlage voor de nieuwsbrief.

Nieuwsbrief van Coöperatie Eekerpolder

Onderwerp: Update ontwikkelingen en vergunningsaanvraag
Datum: 30 maart 2022
De nieuwsbrief is verstuurd aan iedereen die zich hiervoor heeft ingeschreven.

Zie bijlage voor de nieuwsbrief.

Flyer

Onderwerp: Uitnodiging derde bewonersavond 31 mei 2022
Datum: 16 mei 2022
Er is een flyer in de brievenbussen van woningen in Scheemda gedaan. De flyer bevat de uitnodiging voor de bewonersavond van 31 mei. Er wordt aangegeven dat er zal worden verteld over de financiele participatie van het zonnepark en wat de ideeen van de cooperatie zijn t.a.v. de opbrengsten. Op de achterkant van de flyer staat een geknopte samenvatting van het project.

Zie bijlage voor de flyer.

Nieuwsbrief van Coöperatie Eekerpolder

Onderwerp: Uitnodiging derde bewonersavond 31 mei
Datum: 24 mei 2022
Er is een nieuwsbrief verstuurd aan iedereen die zich hiervoor heeft ingeschreven. In de nieuwsbrief staat de uitnodiging voor de informatieavond zoals dit ook in de flyer staat beschreven.

Zie bijlage voor de nieuwsbrief.

Derde bewonersavond

Onderwerp: Update ontwikkelingen en vergunningsaanvraag
Datum: 31 mei 2022
Er was een bewonersavond georganiseerd door de coöperatie en Solarfields om de laatste landschappelijke inpassing te presenteren en toe te lichten hoe er financieel geparticipeerd kan worden. Er was cake, thee en koffie. Het was een plenaire avond waarbij er door Jaap Keuning, voorzitter van de coöperatie, een presentatie werd gegeven. Er werd toelichting gegeven over de ideeën van de coöperatie m.b.t. de opbrengsten. Zo werd er gepresenteerd dat er een fonds zou komen voor initiatieven m.b.t. leefbaarheid, en een fonds om bewoners te helpen met verduurzamen. Daarna volgde een vragenronde. Er waren kritische vragen over draagvlak en financiële participatie. Ook werd er aangegeven dat de financiële participatie nog niet duidelijk was. Na de plenaire sessie werd er nagepraat door Coöperatie Eekerpolder, Solarfields, Dorpsbelangen Scheemda, Dorpsbelangen Westerlee en Energie(k) Oldambt.

Overleg lokale partijen

Onderwerp: Huidige stand van zaken
Datum: 27 juni 2022
Er vond een overleg plaats tussen Coöperatie Eekerpolder, Solarfields, Energie(k) Oldambt, Dorpsbelangen Scheemda en Dorpsbelangen Westerlee. De initiatiefnemers hebben de plannen en planning toegelicht. Er is gesproken over de vergunningsaanvraag en het draagvlakonderzoek. Er is afgesproken dat er een maandelijkse update van Coöperatie Eekerpolder en Solarfields naar de lokale partijen wordt verstuurd.

Draagvlakonderzoek

Onderwerp: Huidige stand van zaken
Datum: 5 juli

Er wordt een draagvlakonderzoek uitgevoerd in Scheemda, Heiligerlee en Westerlee. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Enneus in samenwerking met gemeente Oldambt, Coöperatie Eekerpolder en Solarfields. Elk adres krijgt een vragenlijst toegezonden, zodat elk huishouden de kans krijgt om hun mening te delen en input te leveren. De vragenlijsten kunnen via de post worden teruggezonden of online worden ingevuld. Bij de vragenlijst zit een informatiebijlage en wordt er verwezen naar website www.eekerpolder.nl voor toelichting op het project, zoals locatie en financiële participatie. De vragenlijsten worden vanaf 5 juli bezorgd. Het onderzoeksrapport is gereed in augustus en wordt dan ingediend bij de gemeente.

Zie bijlagen voor de vragenlijst, informatiebijlage en uitnodiging.

Enneüs onderzoekt en adviseert

augustus 2022

RAPPORT

Draagvlakonderzoek zonnepark Eekerpolder

Solarfields

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2

1 | Inleiding 3

1.1 Aanleiding en doel 3

1.2 Onderzoeksmethode 3

1.3 Respons 3

1.4 Status rapportage en leeswijzer 4

2 | Onderzoekresultaten 5

2.1 Achtergrond 5

2.2 Duurzame Energie 5

2.3 Informatievoorziening 6

2.4 Het plan voor zonnepark Eekerpolder 8

2.5 Tot slot 11

3 | Management samenvatting 13

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Coöperatie Eekerpolder en Solarfields wensen een zonnepark te realiseren in de Eekerpolder, een gebied op de grens van de gemeenten Oldambt en Midden-Groningen. Coöperatie Eekerpolder is een lokale energiecoöperatie speciaal opgericht voor de ontwikkeling en exploitatie van zonnepark Eekerpolder. Solarfields is een ontwikkelaar, exploitant en beheerder van duurzame energie-oplossingen.

De komst van het zonnepark verandert de omgeving en heeft impact op het landschap en het leven van de bewoners. Het is daarom van belang dat er lokaal draagvlak en acceptatie is voor dit project. Samen proberen Solarfields en Coöperatie Eekerpolder er aan de hand van gemeentelijke beleid voor te zorgen dat bewoners en lokale belanghebbenden kunnen participeren in het zonnepark en de omgeving meeprofiteert van het zonnepark.

De gemeente Oldambt stelt daarnaast als eis dat er een draagvlakonderzoek moet plaatsvinden. Dit draagvlakonderzoek moet uitgevoerd worden door een onafhankelijk bureau. Om die reden is onafhankelijk onderzoeksbureau Enneüs ingeschakeld. In samenspraak met de gemeente, Coöperatie Eekerpolder en Solarfields heeft Enneüs in de periode van week 27 t/m week 29 een draagvlakonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek worden meegenomen bij het door de gemeente te nemen besluit over de realisatie van het zonnepark Eekerpolder.

1.2 Onderzoeksmethode

De doelgroep van dit onderzoek bestaat uit alle huishoudens uit Scheemda, Westerlee en Heiligerlee. Al deze inwoners zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek.[1] Zij hebben een uitnodigingsbrief, vragenlijst en antwoordenvelop ontvangen. Deelnemers konden de vragenlijst zowel schriftelijk als digitaal via een link of een persoonlijke QR code uit de brief invullen. Deelnemers hebben drie weken de tijd gehad om te reageren.

1.3 Respons

De netto respons omvat alle deelnemers die de vragenlijst volledig hebben ingevuld. Daarbij is gecontroleerd op dubbelingen (de vragenlijst bevat een unieke inlogcode, wanneer een persoon zowel digitaal als schriftelijk de vragenlijst heeft ingevuld, is de respons van één van beide vragenlijsten meegenomen). In onderstaande tabel staat het aantal uitgenodigde deelnemers alsook de bijbehorende respons.

Responstabel	
Aantal verstuurde uitnodigingen	3688
Netto respons	570
Responspercentage	15,5%

[1] In eerste instantie zijn alleen inwoners uit de buurten Scheemda, Heiligerlee en Westerlee uitgenodigd (wk 27). Na overleg met Solarfields is besloten om iedereen uit de plaatsen Scheemda, Heiligerlee en Westerlee uit te nodigen (naverzending eind week 28, deze groep heeft t/m week 30 de tijd gekregen).

1.4 Status rapportage en leeswijzer

Dit rapport betreft de definitieve rapportage die is besproken met Solarfields.

In Hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de resultaten met betrekking tot duurzame energie en zonne-energie in het algemeen, de informatievoorziening en het plan voor zonnepark Eekerpolder. Hoofdstuk 3 bevat de managementsamenvatting.

De resultaten zijn in grafieken gerapporteerd. De percentages in de grafieken hebben betrekking op de antwoordopties zonder 'geen mening', 'niet van toepassing' en 'weet ik niet'. Deze antwoordopties zijn buiten beschouwing gelaten om de interpretatie van de resultaten te vergemakkelijken. Het aantal deelnemers dat deze opties heeft gekozen, wordt onder elke grafiek weergegeven met bijvoorbeeld 'v1 (n=3)', waarbij 'v1' staat voor het vraagnummer en 'n=3' voor het aantal deelnemers. Indien de percentages niet optellen tot 100% is dit het gevolg van afrondingsverschillen. Bij elke grafiek wordt het aantal deelnemers weergegeven (n). Indien minder dan tien deelnemers een vraag hebben beantwoord, wordt dit met 'n<10' weergegeven. Deze resultaten worden niet in grafieken gepresenteerd om de betrouwbaarheid van de resultaten alsook de privacy van de deelnemers te waarborgen. De reacties op de open vragen zijn integraal en geanonimiseerd weergegeven in het bijlagenrapport.

2 | Onderzoekresultaten

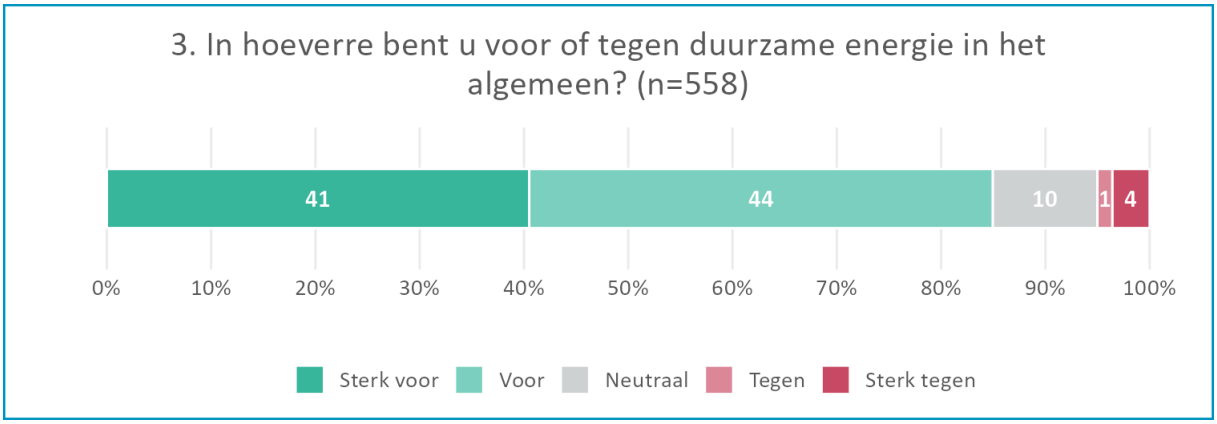
2.1 Achtergrond

1. Bent u woonachtig in …?		
	Aantal	Percentage
Scheemda	360	63%
Heiligerlee	91	16%
Westerlee	119	21%
Totaal	**570**	**100%**

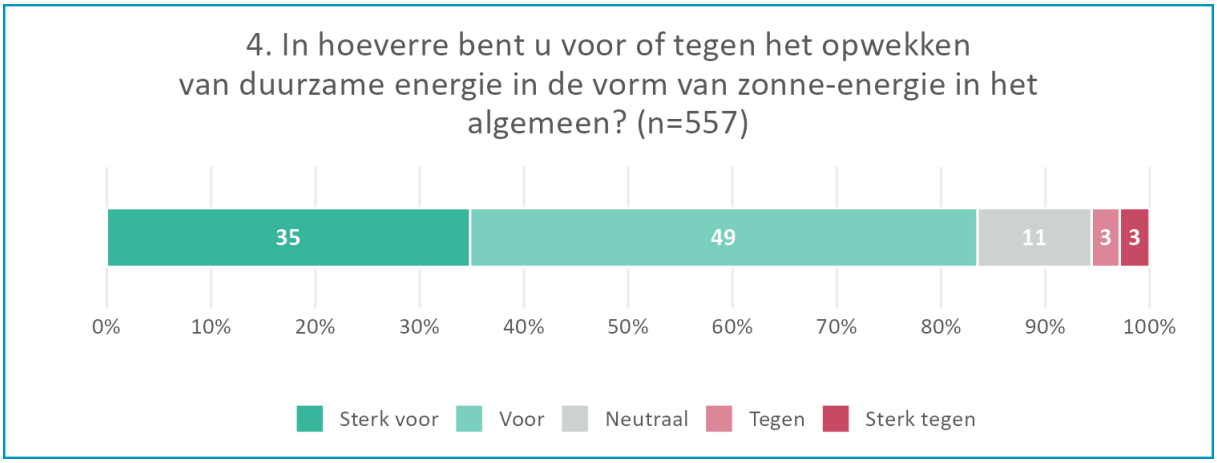
Vraag 2 betreft een vraag naar de postcode, in verband met de privacy van de deelnemers wordt deze niet getoond.

2.2 Duurzame Energie

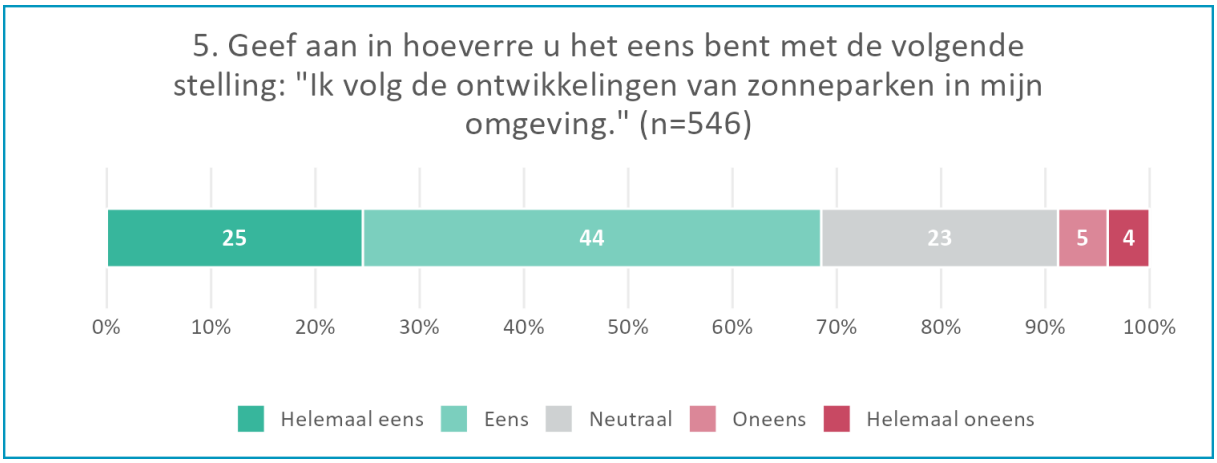
Het doel van een zonnepark is het opwekken van duurzame energie, in dit geval zonne-energie. Deze paragraaf toont resultaten met betrekking tot hoe inwoners denken over duurzame energie en zonne-energie.

Antwoordoptie 'Weet niet / Geen mening': n=3.

Antwoordoptie 'Weet niet / Geen mening': n=4.

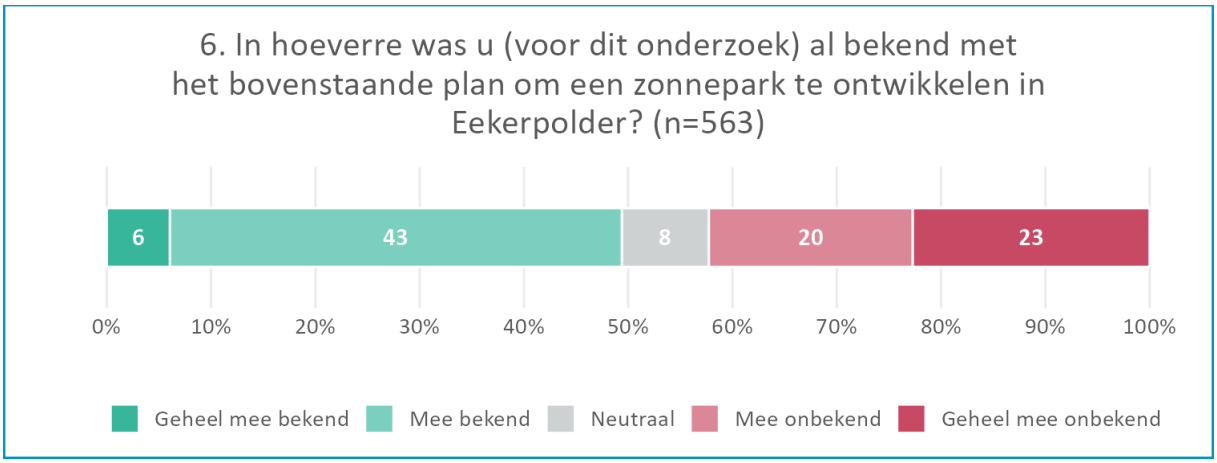
Antwoordoptie 'Weet niet / Geen mening': n=5.

2.3 Informatievoorziening

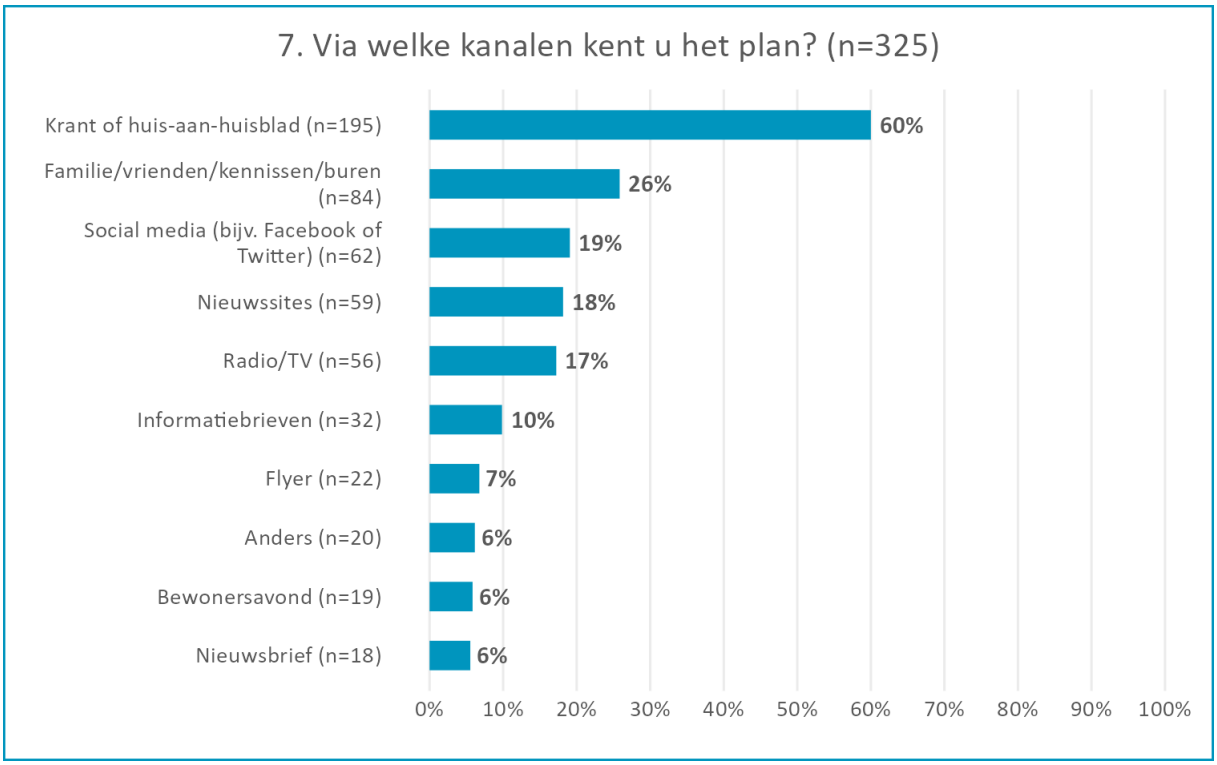
In deze paragraaf wordt ingegaan op in hoeverre deelnemers op de hoogte zijn van het plan en op welke wijze zij hierover geïnformeerd zijn.

Getoonde tekst in de vragenlijst:

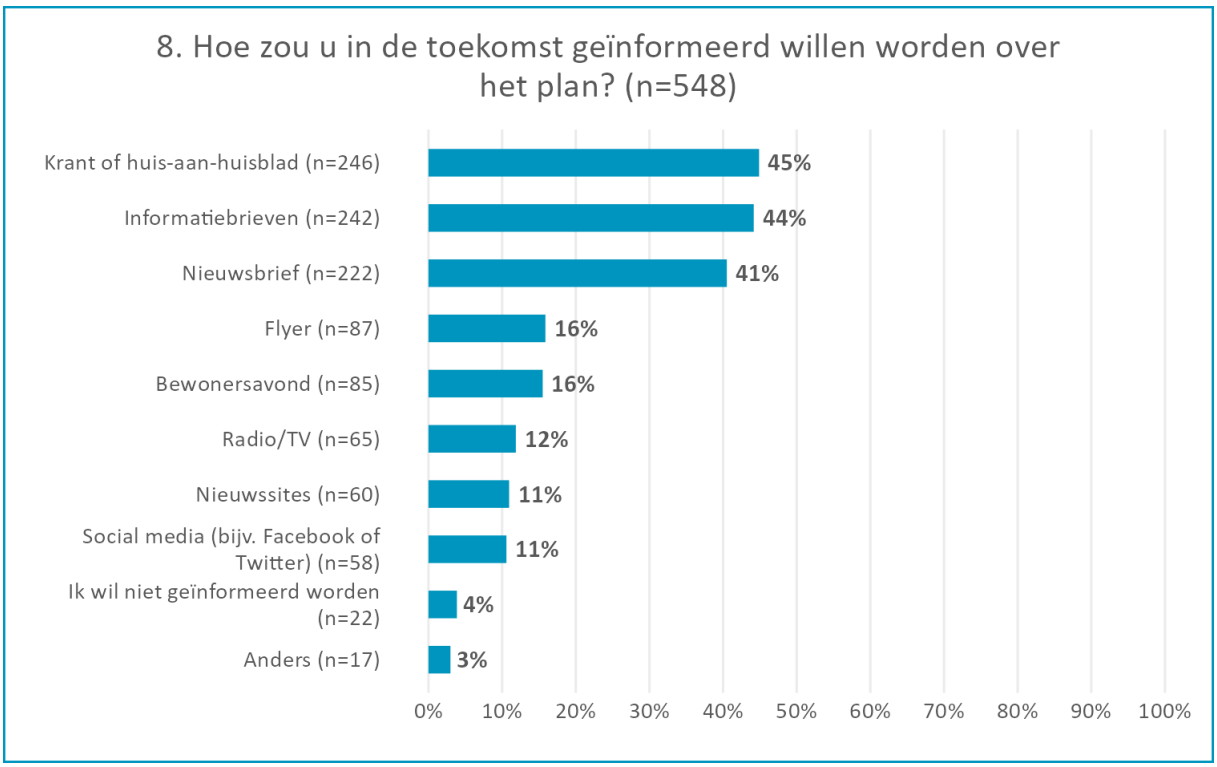
Zonnepark Eekerpolder is een initiatief van Coöperatie Eekerpolder en Solarfields. Zonnepark Eekerpolder ligt in twee gemeenten: Midden-Groningen en Oldambt. Voor het gedeelte in Midden-Groningen is er een vergunning toegekend en voor het gedeelte in Oldambt wordt aan de vergunningverlening gewerkt. Meer informatie kunt u vinden in de informatiebijlage.

De volgende vraag is alleen gesteld aan deelnemers die bij Vraag 6 de antwoordoptie 'Geheel mee bekend', 'Mee bekend' of 'Neutraal' hebben aangekruist.

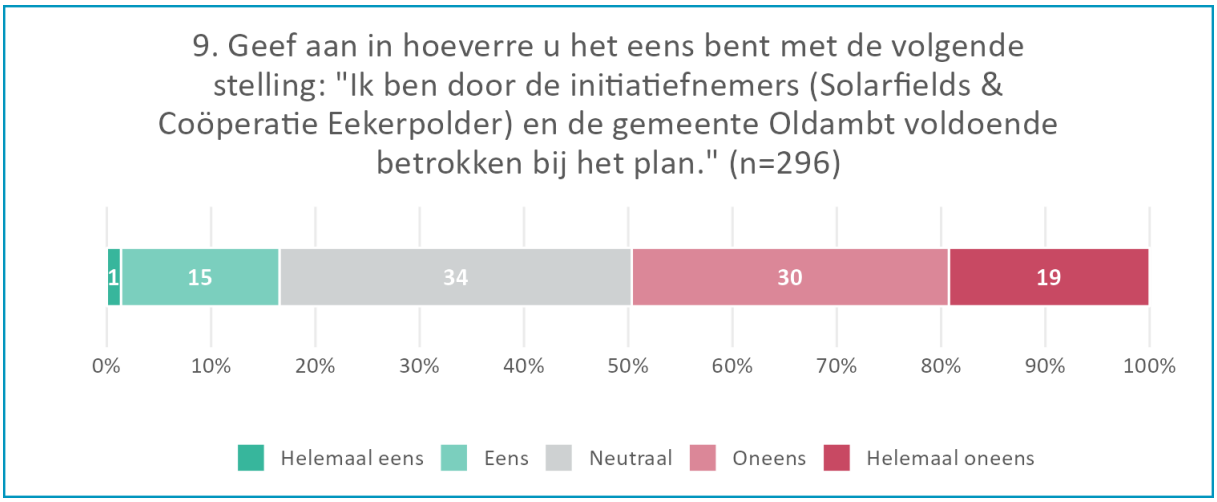

Het gaat hier om een meerkeuzevraag: deelnemers kunnen meerdere antwoordopties aankruisen. Om deze reden tellen de percentages mogelijk niet op tot 100%. Bij de antwoordoptie 'Anders' geven de deelnemers de volgende toelichtingen: buurtbewoners (1x), deze enquête (1x), divers (1x), dorpsbelangen (2x), energie coöperatie Oldambt (1x), fractie van politieke partij (1x), geen van bovenstaande (1x), gemeente Midden-Groningen en/of Oldambt (3x), informele circuit (1x), Libaw (1x), Solarfields (1x), raadsvergadering (1x), spandoeken bij de snelweg (1x), via werk(gever) (6x), voorlichting Esborg (1x).

Het gaat hier om een meerkeuzevraag: deelnemers kunnen meerdere antwoordopties aankruisen. Om deze reden tellen de percentages mogelijk niet op tot 100%. Bij antwoordoptie 'Anders' geven de deelnemers de volgende toelichtingen: brief (1x), e-mail (8x), iedere manier (1x), krant (1x), nieuwsbrief van de gemeente (1x), persoonlijk (2x), RTV Noord (1x).

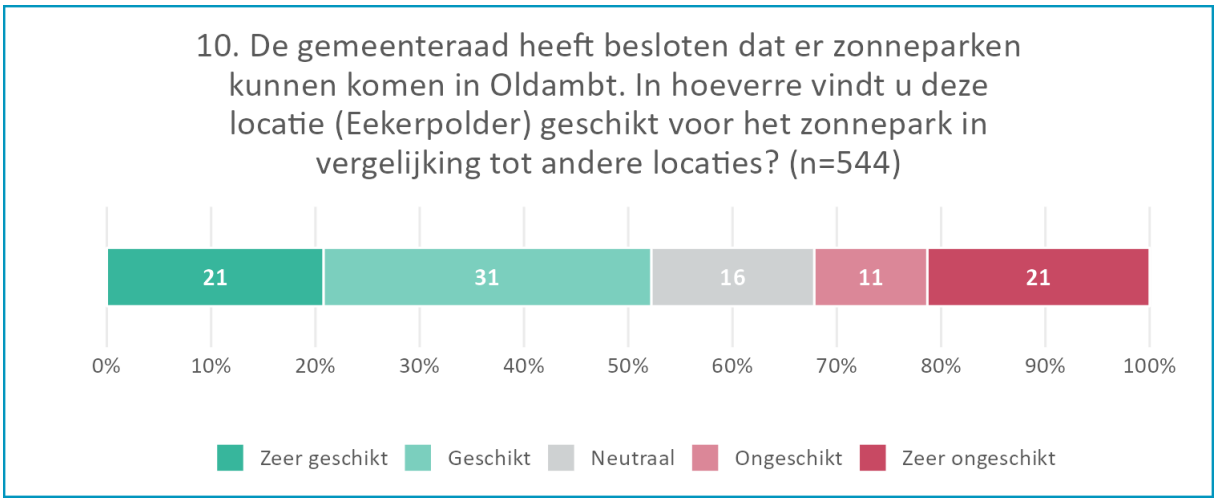
De volgende vraag is alleen gesteld aan deelnemers die bij Vraag 6 de antwoordoptie ‘Geheel mee bekend’, ‘Mee bekend’ of ‘Neutraal’ hebben aangekruist.

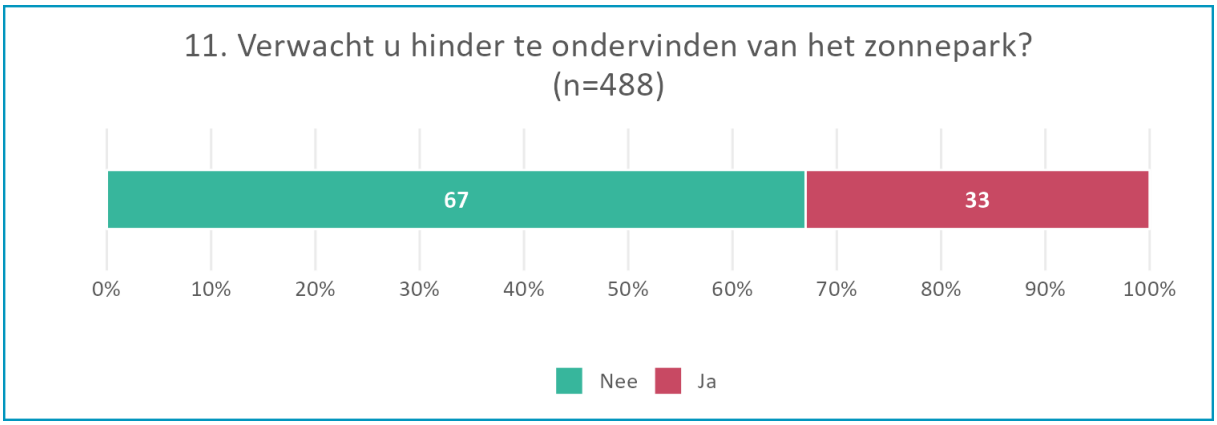
Antwoordoptie ‘Weet niet / Geen mening’: n=10.

2.4 Het plan voor zonnepark Eekerpolder

Deze paragraaf toont de resultaten van vragen met betrekking tot de eventuele komst van zonnepark Eekerpolder en hoe de omgeving hiervan kan profiteren.

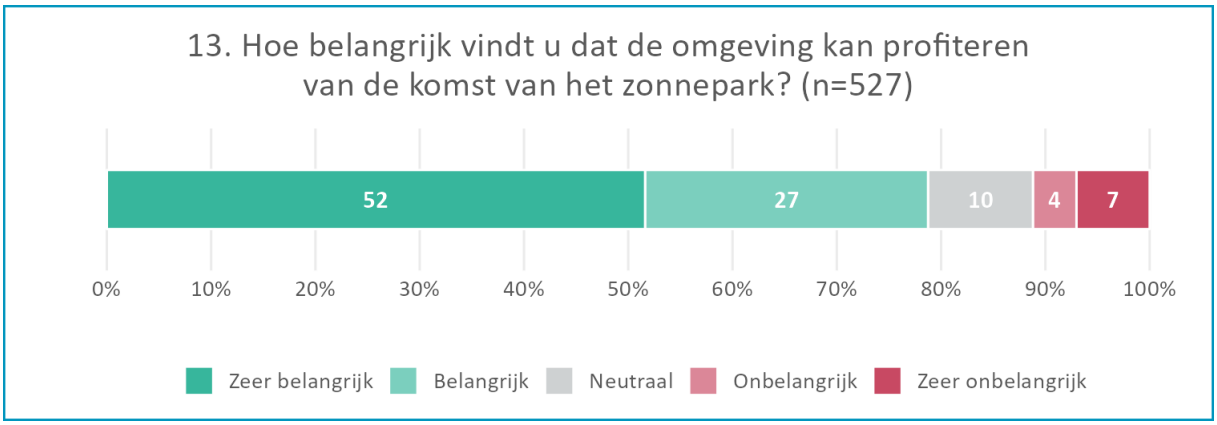

Antwoordoptie ‘Weet niet / Geen mening’: n=17.

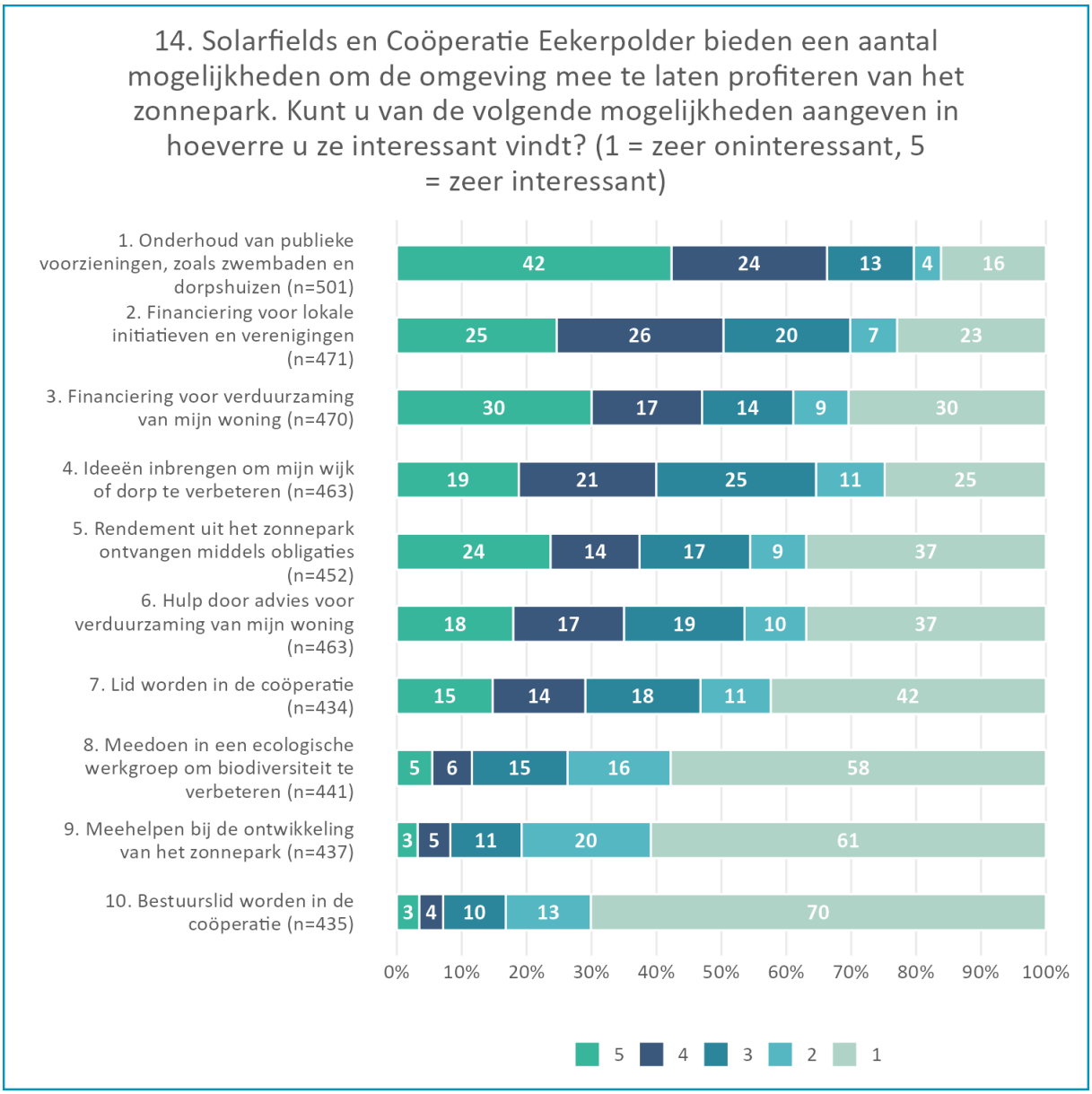

Antwoordoptie 'Weet niet / Geen mening': n=72.

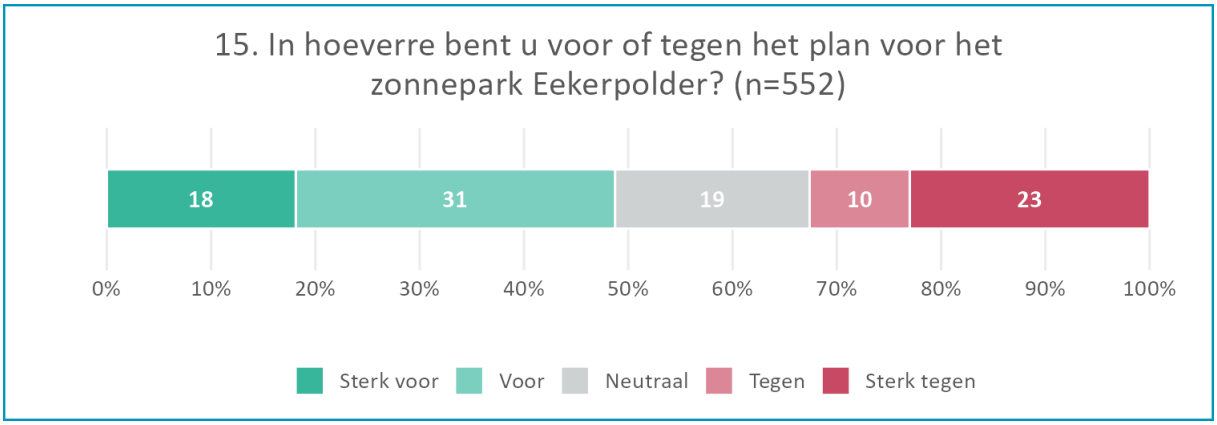
Aan deelnemers die bij Vraag 11 hebben geantwoord dat zij hinder verwachten te ondervinden van het zonnepark, is gevraagd wat voor hinder ze verwachten (Vraag 12). Dit is een open vraag. De gegeven antwoorden zijn integraal en geanonimiseerd in het bijlagenrapport opgenomen.

Antwoordoptie 'Weet ik (nog) niet / Geen mening': n=26.

Antwoordoptie 'Geen mening': v14.1 (n=48); v14.2 (n=65); v14.3 (n=65); v14.4 (n=69); v14.5 (n=77); v14.6 (n=69); v14.7 (n=99); v14.8 (n=87); v14.9 (n=89); v14.10 (n=94).

Antwoordoptie 'Weet niet / Geen mening': n=7.

Deelnemers werd gevraagd wat volgens hen de voordelen (Vraag 16) en nadelen (Vraag 17) van het zonnepark Eekerpolder zijn en of ze nog suggesties hebben (Vraag 18). Dit zijn open vragen. De gegeven antwoorden zijn integraal en geanonimiseerd in het bijlagenrapport opgenomen.

2.5 Tot slot

19. Hoe lang woont u in uw buurt?		
	Aantal	Percentage
Korter dan 2 jaar	32	6%
2 tot 5 jaar	42	8%
5 tot 10 jaar	53	9%
10 tot 15 jaar	47	8%
15 jaar of langer	386	69%
Totaal	**560**	**100%**

20. Vult u de vragenlijst alleen of samen in?		
	Aantal	Percentage
Alleen	299	55%
Samen (bijv. met uw partner)	242	45%
Totaal	**541**	**100%**

21. Wat is uw leeftijd? (invuller 1)		
	Aantal	Percentage
Jonger dan 18 jaar	0	0%
18 – 25 jaar	4	1%
26 – 35 jaar	41	7%
36 – 45 jaar	54	10%
46 – 55 jaar	96	17%
56 – 65 jaar	149	27%
66 – 75 jaar	151	27%
76 jaar of ouder	59	11%
Wil ik niet zeggen	7	1%
Totaal	**561**	**100%**

21. Wat is uw leeftijd? (invuller 2)		
	Aantal	Percentage
Jonger dan 18 jaar	2	1%
18 – 25 jaar	4	2%
26 – 35 jaar	13	6%
36 – 45 jaar	20	9%
46 – 55 jaar	52	23%
56 – 65 jaar	76	33%
66 – 75 jaar	47	21%
76 jaar of ouder	12	5%
Wil ik niet zeggen	2	1%
Totaal	**228**	**100%**

22. Wat is de samenstelling van uw huishouden?		
	Aantal	Percentage
Alleenstaand, zonder kind(eren)	97	17%
Alleenstaand, met kind(eren)	32	6%
Getrouwd / samenwonend, zonder kind(eren)	276	50%
Getrouwd / samenwonend, met kind(eren)	137	25%
Anders	13	2%
Totaal	**555**	**100%**

Bij antwoordoptie 'Anders' geven de deelnemers de volgende toelichtingen: niet van toepassing (1x), partners samenwonend (2x), weduwe/weduwnaar (7x).

23. Heeft u een koop- of huurwoning?		
	Aantal	Percentage
Koopwoning	449	82%
Huurwoning	87	16%
Wil ik niet zeggen	12	2%
Totaal	**548**	**100%**

De antwoorden op Vraag 24 'Heeft u tot slot nog opmerkingen die u wilt delen met de gemeente Oldambt, Solarfields, coöperatie Eekerpolder of het onderzoeksbureau naar aanleiding van deze vragenlijst?' zijn integraal en geanonimiseerd opgenomen in het bijlagerapport.

3 | Managementsamenvatting

Draagvlak zonnepark

Bijna de helft (49%) van de respondenten is (sterk) voor het plan, tegenover 33% die (sterk) tegen is.

Bekendheid & betrokkenheid plannen

Van de inwoners die hebben deelgenomen is ongeveer de helft (49%) bekend met het plan voor het zonnepark Eekerpolder. Van diegenen die deels bekend waren met het plan, geeft wederom bijna de helft (49%) aan onvoldoende betrokken te zijn door de initiatiefnemers. Om de bekendheid van het plan en de betrokkenheid te verbeteren, geven de inwoners de voorkeur aan informatie via kranten of huis-aan-huisbladen, informatiebrieven en nieuwsbrieven. Wat betreft de locatie vindt de helft (52%) de locatie Eekerpolder geschikt (tegenover 32% die de locatie ongeschikt acht).

Meeprofiteren

Meeprofiteren is (zeer) belangrijk voor 8 van de 10 respondenten (79%).
Het meest interessant voor meer dan de helft van de respondenten zijn de opties voor het algemeen belang van de inwoners: onderhoud van publieke voorzieningen, zoals zwembaden en dorpshuizen (66%), gevolgd door financiering voor lokale initiatieven en verenigingen (51%).

Duurzame energie

Bijna 9 van de 10 respondenten (85%) is (sterk) voor duurzame energie in het algemeen en 84% is specifiek (sterk) voor zonne-energie. Deze neiging is ook terug te zien in het aantal respondenten dat ontwikkeling in zijn/haar omgeving volgt: bijna 7 van de 10 respondenten (69%).

Uw contactpersonen
Martin Bloem – m.bloem@enneus.nl
Arjan Rozema – a.rozema@enneus.nl
Jennifer Wyduba – j.wyduba@enneus.nl
Alinde Vloo – a.vloo@enneus.nl

Hoofdkantoor Groningen
Sylviuslaan 5
9728 NS Groningen

Postbus 473
9700 AL Groningen

Kantoor Utrecht
Jaarbeursplein 6
3521 AL Utrecht

T. 050 – 711 52 55
info@enneus.nl
www.enneus.nl

Enneüs onderzoekt en adviseert

augustus 2022

BIJLAGENRAPPORT

Draagvlakonderzoek zonnepark Eekerpolder

Solarfields

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1 | Inleiding 3
1.1 Aanleiding en doel 3
1.2 Leeswijzer 3
2 | Vragenlijst 4
3 | Open antwoorden 8

VERTROUWELIJK

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Zonneparkontwikkelaar Solarfields wenst een zonnepark te realiseren in de Eekerpolder, een gebied op de grens van de gemeenten Oldambt en Midden-Groningen. De komst van het zonnepark verandert de omgeving en heeft impact op het landschap en het leven van de bewoners. Het is daarom van belang dat er lokaal draagvlak en acceptatie is voor dit project. Solarfields probeert draagvlak te creëren door middel van bewonersparticipatie en werkt hiervoor samen met Coöperatie Eekerpolder. Deze coöperatie is een lokale energiecoöperatie speciaal opgericht voor de ontwikkeling en exploitatie van zonnepark Eekerpolder. Samen proberen Solarfields en Coöperatie Eekerpolder ervoor te zorgen dat bewoners en lokale belanghebbenden kunnen participeren in het zonnepark en de omgeving meeprofiteert van het zonnepark.

De gemeente Oldambt stelt daarnaast als eis dat er een draagvlakonderzoek moet plaatsvinden. Dit draagvlakonderzoek moet uitgevoerd worden door een onafhankelijk bureau. Om die reden is onafhankelijk onderzoeksbureau Enneüs ingeschakeld. In samenwerking met Solarfields is in de periode van week 27 t/m week 30 een draagvlakonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek worden meegenomen bij het door de Gemeente te nemen besluit over de realisatie van het zonnepark Eekerpolder.

1.2 Leeswijzer

Dit rapport betreft een bijlagenrapport. Hoofdstuk 2 bevat de vragenlijst die is gebruikt voor het onderzoek. Hoofdstuk 3 bevat een integrale, geanonimiseerde weergave van de antwoorden op de open vragen. Indien (delen van) het antwoord mogelijk herleidbaar waren naar individuen, zijn deze vervangen door [***].

VERTROUWELIJK

2 | Vragenlijst

DRAAGVLAKONDERZOEK SOLARFIELDS, COÖPERATIE EEKERPOLDER, GEMEENTE OLDAMBT

De gemeente Oldambt werkt samen met Solarfields, Coöperatie Eekerpolder en onafhankelijk onderzoeksbureau Enneüs om een draagvlakonderzoek uit te voeren.

- Heeft u **vragen over de vragenlijst of het onderzoek?** Dan kunt u contact opnemen met de helpdesk: bel of WhatsApp 050 20 53 048 (op werkdagen tussen 9:00 en 17:30), e-mail: helpdesk@enneus.nl. Vermeld hierbij de volgende code: <token>
- U kunt de vragen beantwoorden door het vakje van uw keuze aan te kruisen. Heeft u per ongeluk **een kruisje in een verkeerd hokje** gezet? Zet dan haakjes om het verkeerd aangekruiste hokje: (☒) en kruis het juiste hokje aan.

SCREENING

1. Bent u woonachtig in…?

- ☐ Scheemda
- ☐ Heiligerlee
- ☐ Westerlee
- ☐ Anders → *U hoeft deze vragenlijst niet verder in te vullen, bedankt!*

2. Wat zijn de cijfers van uw postcode?

[ ]

DUURZAME ENERGIE

Het doel van een zonnepark is het opwekken van duurzame energie. In dit geval zonne-energie. Andere vormen van duurzame energie zijn bijvoorbeeld windenergie, waterkracht en aardwarmte.

3. In hoeverre bent u voor of tegen duurzame energie in het algemeen?

- ☐ Sterk tegen
- ☐ Tegen
- ☐ Neutraal
- ☐ Voor
- ☐ Sterk voor
- ☐ Weet niet / Geen mening

4. In hoeverre bent u voor of tegen het opwekken van duurzame energie in de vorm van zonne-energie in het algemeen?

- ☐ Sterk tegen
- ☐ Tegen
- ☐ Neutraal
- ☐ Voor
- ☐ Sterk voor
- ☐ Weet niet / Geen mening

5. Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stelling: "Ik volg de ontwikkelingen van zonneparken in mijn omgeving."

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Weet niet / Geen mening

INFORMATIEVOORZIENING

Zonnepark Eekerpolder is een initiatief van Coöperatie Eekerpolder en Solarfields.
Zonnepark Eekerpolder ligt in twee gemeenten: Midden-Groningen en Oldambt. Voor het gedeelte in Midden-Groningen is er een vergunning toegekend en in het gedeelte in Oldambt wordt aan de vergunningverlening gewerkt.
Meer informatie kunt u vinden in de informatiebijlage.

6. In hoeverre was u (voor dit onderzoek) al bekend met het bovenstaande plan om een zonnepark te ontwikkelen in Eekerpolder?

- ☐ Geheel mee onbekend → *Ga naar vraag 8*
- ☐ Mee onbekend → *Ga naar vraag 8*
- ☐ Neutraal
- ☐ Mee bekend
- ☐ Geheel mee bekend

ZONNEPARK EEKERPOLDER <TOKEN> 416261

7. Via welke kanalen kent u het plan?
(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Krant of huis-aan-huisblad
- ☐ Flyer
- ☐ Nieuwssites
- ☐ Nieuwsbrief
- ☐ Informatiebrieven
- ☐ Social media (bijv. Facebook of Twitter)
- ☐ Radio/TV
- ☐ Bewonersavond
- ☐ Familie/vrienden/kennissen/buren
- ☐ Anders, namelijk: _____

8. Hoe zou u in de toekomst geïnformeerd willen worden over het plan? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Krant of huis-aan-huisblad
- ☐ Flyer
- ☐ Nieuwssites
- ☐ Nieuwsbrief
- ☐ Informatiebrieven
- ☐ Social media (bijv. Facebook of Twitter)
- ☐ Radio/TV
- ☐ Bewonersavond
- ☐ Anders, namelijk: _____
- ☐ Ik wil niet geïnformeerd worden

Als u bij vraag 6 'geheel mee onbekend' of 'mee onbekend' heeft ingevuld, kunt u vraag 9 overslaan.

9. Geef aan in hoeverre u het eens bent met de volgende stelling: "Ik ben door de initiatiefnemers (Solarfields & Coöperatie Eekerpolder) en de gemeente Oldambt voldoende betrokken bij het plan."

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Weet niet / Geen mening

HET PLAN VOOR ZONNEPARK EEKERPOLDER

10. De gemeenteraad heeft besloten dat er zonneparken kunnen komen in Oldambt. In hoeverre vindt u deze locatie (Eekerpolder) geschikt voor het zonnepark in vergelijking tot andere locaties?

- ☐ Zeer ongeschikt
- ☐ Ongeschikt
- ☐ Neutraal
- ☐ Geschikt
- ☐ Zeer geschikt
- ☐ Weet niet / Geen mening

11. Verwacht u hinder te ondervinden van het zonnepark?

- ☐ Ja
- ☐ Nee → *Ga naar vraag 13*
- ☐ Weet niet / Geen mening → *Ga naar vraag 13*

12. Wat voor hinder verwacht u?

Coöperatie Eekerpolder en Solarfields vinden het belangrijk dat de omgeving profiteert van de opbrengsten van het zonnepark. Denk daarbij aan mede-eigendom in het zonnepark, het verlagen van de energierekening en het ondersteunen van lokale clubs/verenigingen.

13. Hoe belangrijk vindt u dat de omgeving kan profiteren van de komst van het zonnepark?

- ☐ Zeer onbelangrijk
- ☐ Onbelangrijk
- ☐ Neutraal
- ☐ Belangrijk
- ☐ Zeer belangrijk
- ☐ Weet ik (nog) niet / Geen mening

ZONNEPARK EEKERPOLDER <TOKEN> 416261

14. Solarfields en Coöperatie Eekerpolder bieden een aantal mogelijkheden om de omgeving mee te laten profiteren van het zonnepark. Kunt u van de volgende mogelijkheden aangeven in hoeverre u ze interessant vindt?
(1 = zeer oninteressant, 5 = zeer interessant)

	1	2	3	4	5	Geen mening
Lid worden in de coöperatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bestuurslid worden in de coöperatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Meehelpen bij de ontwikkeling van het zonnepark	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Meedoen in een ecologische werkgroep om biodiversiteit te verbeteren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rendement uit het zonnepark ontvangen middels obligaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hulp door advies voor verduurzaming van mijn woning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Financiering voor verduurzaming van mijn woning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ideeën inbrengen om mijn wijk of dorp te verbeteren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Financiering voor lokale initiatieven en verenigingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Onderhoud van publieke voorzieningen, zoals zwembaden en dorpshuizen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. In hoeverre bent u voor of tegen het plan voor het zonnepark Eekerpolder?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sterk tegen	Tegen	Neutraal	Voor	Sterk voor	Weet niet / Geen mening

16. Wat zijn volgens u de voordelen van het zonnepark Eekerpolder?

17. Wat zijn volgens u de nadelen van het zonnepark Eekerpolder?

18. Heeft u nog suggesties voor dit plan?

ZONNEPARK EEKERPOLDER <TOKEN> 416261

TOT SLOT

19. Hoe lang woont u in uw buurt?

- ☐ Korter dan 2 jaar
- ☐ 2 tot 5 jaar
- ☐ 5 tot 10 jaar
- ☐ 10 tot 15 jaar
- ☐ 15 jaar of langer

20. Vult u de vragenlijst alleen of samen in?

- ☐ Alleen
- ☐ Samen (bijv. met uw partner)

21. Wat is uw leeftijd?

Invuller 1:

- ☐ Jonger dan 18 jaar
- ☐ 18 – 25 jaar
- ☐ 26 – 35 jaar
- ☐ 36 – 45 jaar
- ☐ 46 – 55 jaar
- ☐ 56 – 65 jaar
- ☐ 66 – 75 jaar
- ☐ 76 jaar of ouder
- ☐ Wil ik niet zeggen

Invuller 2:

- ☐ Jonger dan 18 jaar
- ☐ 18 – 25 jaar
- ☐ 26 – 35 jaar
- ☐ 36 – 45 jaar
- ☐ 46 – 55 jaar
- ☐ 56 – 65 jaar
- ☐ 66 – 75 jaar
- ☐ 76 jaar of ouder
- ☐ Wil ik niet zeggen

22. Wat is de samenstelling van uw huishouden?

- ☐ Alleenstaand, zonder kind(eren)
- ☐ Alleenstaand, met kind(eren)
- ☐ Getrouwd / samenwonend, zonder kind(eren)
- ☐ Getrouwd / samenwonend, met kind(eren)
- ☐ Anders, namelijk ____

23. Heeft u een koop- of huurwoning?

- ☐ Koopwoning
- ☐ Huurwoning
- ☐ Wil ik niet zeggen

24. Heeft u tot slot nog opmerkingen die u wilt delen met de gemeente Oldambt, Solarfields, coöperatie Eekerpolder of het onderzoeksbureau naar aanleiding van deze vragenlijst? Laat ze dan hieronder achter:

Hartelijk dank voor het invullen!
U kunt de vragenlijst terugsturen in de antwoordenvelop.

ZONNEPARK EEKERPOLDER <TOKEN> 416261

3 | Open antwoorden

12. Wat voor hinder verwacht u?
- Beknotting van alles recreatie mogelijkheden fietsen/wandelen enzovoort. - Afsluitingfietsen doorgaande route. - Reflectiehinder - Vernieling flora/fauna ruimte -Kortom: weg leefomgeving mens+ dier.
1. Landschapsvervuiling. 2. Verrommeling. 3. Hitte toename. 4. Landschap karaktermoord. 5. Industrialisering.
Aanleg
Aantasting van omgeving en landbouwgrond.
Aantasting van ons prachtige landschap, vernieling flora en fauna, waardevermindering van onze huizen.
Aantasting van prachtig landschap, ect. Laad de fabriek zelf zorgen om daken te gebruiken!
Aantasting woongenot. Ik zie/ wij zien dit zonnepark als energie voorziening voor "geplande" industrieterrein XXL tussen bij Westerlee, Scheemda en Meeden.
AANTREKKEN VAN BEDRIJVEN DIE ENERGIE NODIG HEBBEN
Aanzicht
Aanzicht, beschadiging natuur.
Alle natuur verdwijnt.
Alles te dichtbij bebouwing. 's Avonds hoor je de molens brommen.
Alles.
Autoverkeer.
Belemmering van de natuur in zijn algemeen.
Ben niet gerust op geluidsoverlast van het Trafostation.
Blokkerend!
Bouw + onderhoudsverkeer.
bouwlawaai en rommel
Bouwverkeer, uitzicht, belemmering wild het omstoten. Park, alleen de vogels vliegen van oost naar west! Boer heeft land te weinig, grond om de boeren het stikstof beleid heeft er ook geen goed aan gedaan.
dat de opbrengst va eigen panelen wordt belemmert
Dat er weer grote stukken land hiervoor ingenomen worden! Zeer slecht voor het milieu, leg zonnepanelen op de daken van bedrijven en boerderij schuren en dergelijke, maar niet op kostbare stukken grond.
Dat het stroomnet overbelast raakt en ik mijn eigen zonnepanelen minder rendement ga halen financieel. Dat straks de 1 op 1 terug levering gaat verdwijnen. Wellicht hogere belasting om de kosten voor de panelen te dekken.
Dat mooi je land waar we in toekomst vet led om krijgen voor het voedsel wat er af komt met al die buitenlanders.
Dat prachtig Gronings landschap wederom verwoest wordt.
Dat t stroomnet vol raakt, en onze zonnepanelen niet meer gaan werken
De hele agrarische gronden worden hier opgedoekt door duurzame energie, waarbij de geldstromen naar enkele agrarische ondernemers gaan! Het hele gebied wordt hier vernielt.
De hele provincie is al vol gepland met windmolens en zone parken er blijft niets over van het Groninger landschap
De wijdse vergezichten van Scheemda, (de poort, parel van het Oldambt) worden op deze manier totaal teniet gedaan.
Door de aanleg van zonneparken kun je je eigen opgewekte stroom niet meer kwijt straks. Laten er eerst maar goeie afname mogelijkheden geregeld voor de particulieren die zonnepanelen hebben.
Door lokaal overschot aan stroom van zonneparken en windmolens wordt een gunstiger vestigingsklimaat voor industrie gecreëerd.
Door overbelasting van het net zullen particulieren moeizaam kunnen terug leveren.
Door wegvallen van deze locatie zal de XXL industrie plek achter westerlee zeker doorgang vinden en daar zijn wij nog feller op tegen
Ecologische schade, horizon verstoring, bedrijvigheid in natuurlijk gebied. Verlies van kostbare landbouwgrond.

VERTROUWELIJK

Eigen zonnepanelen die uitvallen en kostbare landbouwgrond gaat verloren. Nog meer storingen op het lokale energienet.
Emotionele hinder. Zonnepanelen horen niet op goede grond, maar op daken van huizen, schuren, parkeerplaatsen en dergelijke.
Er worden in de omgeving al zo veel zonneparken gebouwd. Visueel niet aantrekkelijk. Ook ruimte voor natuur nodig.
Ethervervuiling (radio storing)
Geen enkel park in [***]. Zonnepanelen op daken is een gezond alternatief, maar kan additioneel het is niet duurzaam.
Geen gezicht, boeren weg.
Geestelijk, lichamelijk onacceptabel om landbouw grond waar CO2 opgenomen kan worden te verpesten.
Geluid / aantasting van omgeving
Geluidshinder en horizonvervuiling.
Geluidsoverlast. Mensen in bossen etcetera.
Grote verstoring van het landschap. Het is een hele mooite ronde om te lopen/fietsen.
Grove aantasting van het landschap
Het aangezicht van ons mooie landschap wordt helemaal teniet gedaan door de lelijke panelen.
Het gebied is onderzoeksgebied in het perspectief A7/N33. Zolang de besluitvorming van het aangepaste perspectief (hoofdstuk 8) niet door de drie gemeenteraden en Provinciale Staten is goedgekeurd, verwacht ik hinder van dit zonnepark. Dit omdat de locatie Westerlee dan wellicht in beeld blijft voor industrie.
Het gebied staat al vol windmolens. Jammer van het bouwland.
Het hindert mij dat er grond wordt gebruikt voor solarvelden, dat stoort mij enorm.
Het inrichten van een megalomane zonnepark naast de al megalomane windmolens. Bereken een zeer sterke aantasting van het landschap en dus van ons woongenot.
Het is landbouwgrond!!! Er zijn andere mogelijkheden om groene energie op te wekken.
Het is vreselijk lelijk in ons mooie landschap
Het landelijk gebied wordt aangetast.
Het landschappelijke gaat weg.
Het mooie uitzicht gaat hierdoor helemaal verloren.
Het opofferen en vernielen van een mooi stuk natuur. Lastige schitteren verpest uitzicht.
het vernielen van één van de oudste polders van nederland hindert mij enorm, het wandelen en fietsen door dit prachtig gebied word nog meer verstoord
Horizon vervuiling en minder ruimte voor voedselproductie.
Horizon vervuiling, oneigenlijk gebruik van landbouw grond.
Horizon vervuiling.
Horizonvervuiling. Ik rij regelmatig over aangrenzende wegen. Zonnebanken hebben over het algemeen geen aantrekkelijk uiterlijk.
Ik ben voor een park mits de opgewekte energie bestemd is voor de burger en niet voor industrie.
Ik verwacht dat een zonnepark van deze omvang invloed zal hebben op het plaatselijke klimaat, net als het Oldambtmeer en stedelijke bouw. Vruchtbare grond waar geen voedsel meer kan worden verbouwd.
Ik vind het zonde dat hier op dit goede landbouwgrond een zonnepark komt.
Ik wandel daar veel met mijn hond en zie saar een levende flora en fauna. Die is dan m.i. verdwenen na het plaatsen van een zonnepark. Ook is het gebruik van de vruchtbare grond niet meer mogelijk met zoveel hongersnood in de wereld niet wenselijk
Ja! Zonde van de goede cultuur en landbouw.
Klimaat verandering word nog sneller verergerd door thermisch, houd geen water vast koelt niet, goede landbouwgrond word stuk gemaakt en nog veel meer.
Landschap aantasting.
Landschap bederving
Landschap vervuiling. Het verblindt.
Landschap wordt er niet mooier op, natuurlijke omgeving geeft rust.
Landschaps- en horizonsvervuiling, biodiversiteitsafname, geluidsoverlast en het aantrekken van industrie.
Landschapsverloedering.
Landschapsvervuiling (4x)

VERTROUWELIJK

Landschapsvervuiling (horizon) & afname in biodiversiteit.
Landschapsvervuiling, uitzichtvervuiling. Moet Oost-Groningen helemaal vol gebouwd worden?
Landschapsvervuiling. Eesrt de windmolenens en nu dit. Teveel voor 1 gebied. Er zijn zoveel gebieden in Nederland die geen van deze obstakels hebben.
Landschapsvervuiling. En bij windparken altijd geluid, meer of minder naar gelang de wind. Vermindering van woonplezier.
Landschapsvervuiling. Er zijn in Groningen al meerdere zonneparken.
Landschapsvervuiling. Goede bouwland onttrekken.
Landschapsvervuiling. Tevens hinder voor herten, vogels, flora en fauna, uilen, vleermuizen, hazen, konijnen.
Licht weerkaatsing, licht schittering en invloed op de omgeving.
Meer verkeer
Met de windmolens en de plannen voor de mega industrie tussen westerlee en scheemda is dit de volgende landschapsvervuiling. Het landschap wordt met deze energieparken klaar gestoomd voor nog meer industrie. Terwijl de scheuren in ons huis nog aan het repareren zijn vanwege de gaswinning wordt onze omgeving nu klaargemaakt voor energie. met overlast van lawaai, stank, verkeer etc.
Mijn leefomgeving veranderd en dit zonnepark gaat ten koste van landbouwgrond. Dat vind ik een slecht idee. Volgens mij is het een beter idee om zonnepanelen te plaatsen op plekken waar verder niks zinvols gedaan kan worden. Bijvoorbeeld op daken, of op boven parkeerplaatsen.
Mijn leefomgeving veranderd helemaal
Naast de lelijke windmolens ook nog lelijke zonneparken. Landschapsvervuiling!! Zonne energie is goed maar op daken! Niet op de grond.
Naast de windmolens nog meer landschapsvervuiling.
Natuurschoon gaat kapot. De windmolens hebben al veel vernield. Dus er blijft niks over voor de dieren.
Net zoals de windmolens verpest het onze groninger landschap
Nog meer uitzichtbelemmering, verkeershinder, lawaaihinder
Nog meer vervuiling van het landschap. Er is in de omgeving al genoeg vervuild!
Nog verder verdwijnen van milieu en rustieke omgeving (?).
Omgeving en horizon vervuiling. Capaciteit stroomnet
Onnodig gebruik landbouwgrond, horizon vervuiling, ziet er niet uit
Ons Groningse land gaat naar de klote. Natuur wordt verpest.
Op dit moment woon ik in ''radio stille'' gebied. Ik verwacht dat het zonnepark mijn ontvangst gaat verstoren!
Opwarming van de omgeving (stralingswarmte), uitsterven danwel vertrek van diersoorten uit de omgeving
Overbelasting netwerk met teruggave energie. Hoe zit het met particulieren? Worden zij er dan de dupe van? Wat in het geval van brand? Welke schade geeft dat?
Overbelasting netwerk.
Overbelasting van het huidige elektra net, waardoor wij als particulieren niet meer terug kunnen leveren.
Overlast door geluid en landschapsaantasting van een groene zone. Die windmolens staan er ook al.
Reflectie hinder op snelweg.
Schaarser worden van grond. Biodiversiteit in de omgeving.
Schade aan de omgeving.
Schittering en landschapsvervuiling vanwege de zeer grote omvang van hetgeen voorgesteld wordt
Schittering van panelen zie je ook bij Veendam lang n33.
Schittering zonlicht
Storingen in het stroomnet, is deze hierop wel berekend?
Straling
Teveel landschap vervuiling.
Teveel overlast van het rode licht in de avond en waardedaling van mijn koopwoning
Teveel zonneparken en door overbelasting van het net. De gewone consument draait hier op termijn voor op (beperking terug leveren, versneld afbouwen, solderingsregeling.)
Uitzicht + Het komt zo vol te liggen, waardoor particulier initiatief geen individueel maatregel kan nemen.
Uitzicht verpest
Uitzicht verpest. Herten verdwijnen.
Uitzicht/werkzaamheden in de vorm van bouwverkeer. Grond wordt onvruchtbaar.

VERTROUWELIJK

uitzicht; Eekerpolder ligt langs een vaste wandelroute van mij. Ik vind het landschap toch al wat verpest door de daar al aanwezige windmolens dus in principe kan dit er nog wel bij wat mij betreft
Veel verkker (incl. vrachtverkeer) over de nu al zeer drukke hoofdweg die door Meeden en Westerlee loopt.
Verdere aantasting van het platteland.
VERKEER
Verkeer om alles wat plat moet weg te halen en verkeer om alles te brengen.
Verkeer, spiegeling van panelen.
Verkeersoverlast
Verkeersoverlast, stroomproblemen
Verkwisting van natuurbehoud voor de volgende generatie
Verpatsen natuur in deze regio. Er zijn hier al genoeg, ook windmolenparken.
Verpesten van het lansschap
Verpesting Omgeving en landschap
Vertel ik de rechter wel!
Vervuiling van boeren landschap.
Vervuiling van het landschap. (2x)
Voor de dieren dier er leven. Onderhoud van de zonneparken. Afval wanneer park/accu's af zijn. Hoe duurzaam is duurzaam?
Vrachtverkeer
Vrachtverkeer en meer drukte...net als in Veendam
Waardedaling woning, vrij uitzicht dat verdwijnt bij langs fietsen en wandelen, bouwhinder, de moedwillige verkrachting van het open landschap.
Waarom worden niet daken beter benut? Dit is zo'n milieu vervuiling qua landschapsaanzicht. Waarom niet eerst goed investeren in het netwerk, dat de stroom -van de huidige zonnepaneeleigenaar ook!- goed benut kan worden?
We fietsen en wandelen vaak rond de Eeker, het stuk langs de Meedener Ee wordt een glaszee tenzij er iets tussen weg en panelen komt. Daarbij ben ik bang dat het een begin kan zijn van de grote industriële panden tussen Westerlee en Scheemda
Weer 160 hectare minder voor voedselproductie.
Weer een aanslag op het Groningen landschap
wij zijn bang dat wij als inversteerders voor onze daken straks (dus de "gewone" burger)afgesloten worden bij te hoge pieken (opbrengst).
X
zicht en landschap worden verpest, het is doodzonde dat er nog steeds gekozen wordt voor panelenparken boven de daken terwijl het beleid voorstaat dat er eerst naar daken moet worden gekeken.
Zon weerkaatsing en het is sowieso geen kijk.
Zonde van akkerbouwgebieden. Geen aangenaam uitzicht bij wandelen, fietsen.
Zonde van de mooie landerijen en het uitzicht en ergernis dat wij er geen baad bij hebben als inwoners. Het levert ons tenslotte niets op.
Zonneparken zijn verstoringen in het landschap, ze zijn lelijk.

16. Wat zijn volgens u de voordelen van het zonnepark Eekerpolder?
- 1 locatie voor duurzame energie. - Idee van mee profiteren van de gemeenschap.
- Het wordt aangelegd bij de (lelijke) windmolens. Prima plek want mooi is het toch niet. - Initiatief om er veel struiken bosschages aan te leggen!!!
- Minder kosten. - Goed voor het milieu.
- Positieve bijdrage aan energietransitie. - Verlaging energierekening. - Natuur verrijken met zonnepanelen (+ schapen).
1 voordeel: opwekken van energie
Afgelegen genoeg, verpest niet te veel uitzicht, groene stroom in de buurt, korte afstand dus minder stroomverlies.

VERTROUWELIJK

Afhankelijk worden van aardgas.
Alle duurzame energie is beter dan fossiele energie!
Alleen als het voor de inwoners ten goede komt en niet voor Solarfields. Theorie is goed-praktijk blijkt anders uit te pakken.
Alleen als we mee mogen profiteren
Als de omgeving mee profiteert dan ben ik voor. De opbrengst moet ten goede komen voor de bewoners.
Als de opbrengst 100% voor de inwoners van Oost-Groningen is en er schapen of koeien onder grazen wil ik nog een pluspuntje ergens vandaan toveren.
Als de vereniging en zwembaden ermee geholpen worden is dit zeer positief. Als particulieren geholpen worden om hun verbruik naar beneden te krijgen is goed.
Als directe omgeving daadwerkelijk profiteert/gecompenseerd wordt, prima initiatief
Als het er toch gaat komen, dan moet "Scheemda" (gemeente Oldambt) er van profiteren.
Als het zonnepark ingericht wordt als een park zou dat geweldig zijn. Geeft energie en kan iets voor de plant en dieren betekenen.
Als ik het zo lees komt het zonnepark gunstig te liggen.
Als ik van de windmolens uit ga dan heb ik er een naar gevoel bij.
Alternatieve energie is altijd goed.
Belangrijke stap in de energietransitie noodzakelijke en zeer gewenste energietransitie.
Besparing voor omwonenden op energiekosten.
BETER ALS GAS BORING EN DE ZON DOET HET WERK
Beter dan winfmolens
Beter voor het milieu.
Bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen vanuit het Rijk Minder co2 uitstoot Profiteren van het zonnepark
Bijdrage aan duurzaamheid.
Bijdrage aan duurzame energie-opleiding.
Bijdragen aan de energievoorziening.
Bijna de gehele 100 hectare in een keer ingevuld in een redelijk besloten omgeving. Tussen spoor en kanaal.
Dat de bewoners in de omgeving ervan meeprofiteren van het rendement
Dat de gemeente haar voornemen tot zonneparken kan invullen. Overigens een achterhaalde besluitvorming. De provincie kiest niet meer voor landbouwgrond.
Dat de omgeving mee profiteert.
Dat de opbrengsten volledig ten goede komen aan de omgeving/bewoners.
Dat er aandacht is voor de biodiversiteit
Dat er duurzame energie werd opgewekt. Waar wij als mens toch iet mee moeten doen.
Dat er lokaal initiatieven worden genomen door een (lokale) zonnepanelen. Hier kunnen de mensen en ook publieke voorzieningen mee geholpen worden. Denk hierbij een dorpshuis, zwembad, diverse verenigingen enz.
Dat hiermee duurzame energie wordt opgewekt.
Dat men misschien van het gas af kan.
Dat wij energie neutraal worden.
Dat wij er van kunnen profiteren als bewoners.
De bijdrage aan groene energie..
De bron dichtbij de gebruikers
De Gemeente wordt meer zelfvoorzienend qua energie.
De ligging is gunstig.
De locatie tussen spoor en Winschoterdiep zorgt voor weinig directe overlast in de omgeving.
De voordelen zijn geleering een verrijking van de projectontwikkelaars. [?]
De voordelen zijn van de eigenaar van de grond en de energiemaatschappij.
De zonnepanelen dien op daken te worden aangelegd en niet op landbouwgrond.
Deel van de 100ha zonnepark in Oldambt op een gunstige locatie beleggen
Denk dat de dorpen geen last hebben.

VERTROUWELIJK

die zie ik niet, behalve dat er kennelijk 100 ha in de gemeente Oldambt moet worden gevonden om zonneenergie te leveren. dat is oke, maar dan op de daken. Het landschap en de natuur liggen al zwaar onder druk. Het is niet meer van nu om een park aan te leggen. Daarbij wordt er gedaan alsof dit ecologische winst oplevert maar dat is natuurlijk onzin. Het landschap wordt verpest, de waterhuishouding komt in gevaar, trekvogels worden in de war gebracht, hooguit wat bloemen inzaaien lijkt op papier leuk maar is natuurlijk ecologisch veel minder dan zoals het nu is. Ik zie dit als economische argumenten om een zonnepark aan inwoners te verkopen.
Die zijn er NIET!!!!!
Die zijn er niet. Oldambt doet dit om aan de opgelegde doelen te voldoen voor de provincie.
Dit is gebied zonder woningbouw.
Dit kan en moet alleen als het opgewekte stroom goedkoper aan bewoners wordt gedaan.
Door de grote hoeveelheden zonne-energie komt er op het moment dat de zon schijnt is niet de meeste vraag naar energie. Mocht het ondanks alles doorgaan gaat er nog teveel gel naar belanghebbenden en niet naar de omgeving.
Duurzaam en dat bewoners mee profiteren.
Duurzaam en schoon.
Duurzaam energie opwekken.
Duurzaam produceren van energie en tevens de burgers/dropen helpen hiermee of leuke voorzieningen helpen te krijgen.
Duurzame energie
duurzame energie
Duurzame energie
Duurzame energie is hard nodig in de energietransitie.
Duurzame energie op een goede locatie. Weinig tot geen hinder voor bewoners.
Duurzame energie opwekken Voordelen voor de regio zouden interessant kunnen zijn. Investering in de regio.
duurzame energie opwekken, terwijl windturbines veel effectiever zijn, maar hier jammer genoeg geen draagvlak hebben. Onafhankelijk worden van andere landen en eigen aardbevingsschade door gaswinning.
Duurzame energie opwekking met economische blijvende inpulsen voor de regio.
Duurzame energie opwekking.
Duurzame energie van een locatie die niet ver weg is.
Duurzame energie, goed voor het milieu.
Duurzame energie. (9x)
Duurzame energie. Mogelijkheid rendement middels obligaties.
Duurzame stroom
Een zonnepark in het algemeen is een belangrijke schakel in verduurzaming.
Een zonnepark is beter dan windmolens. De windmolens die hier staan verpesten het aanzicht van het dorp. Zonneparken blijven laag op de grond.
Energie dichtbij locaties waar energie nodig is.
Energie neutraal.
Energie opbrengst
Energie transitie is belangrijk, Eekerpolder helpt hierbij. Grote voordelen zijn ook dat er met bewoners omgeving/dorpen wordt overlegd voor verbeteringen etc en dat de winst niet alleen naarSolarfields of welk bedrijf dan ook gaat.
Energie transport; korte lijnen.
Energie uit duur!ame alternatie e bronnen
Energie verbruik verlagen. Is al duur genoeg.
Energie voor een ieder.
Energieopbrengst directe omgeving
Energieopwekking zonder afhankelijk te zijn van het buitenland!
Energierekening = omlaag & minder.
energierekening naar beneden , iedereen van het gas af, het voor een ieder betaalbaar maken om van het gas af te komen.

VERTROUWELIJK

Energietransitie in een passende vorm op een passende plek, niet of nauwelijks hinder veroorzakend. goed combineerbaar ook met voorkomende windturbines.
Er is geen voordeel, het is een lelijke veld vol panelen. Niemand heeft er iets aan, alleen lelijk uitzicht. Wat het op gaat leveren zal de buurtbewoners niets van krijgen, dat is net als of.
Er is meer groene energie nodig. Ik ben van mening dat de daken eerst volgeladen moeten en als dat problemen geeft moet er subsidie zijn om die op te lossen. Op zich is dit stuk niet gek gekozen, vindt het wel lang doorlopen , helemaal tot en met de 2 e gaslocatie. (gerekend vanaf Scheemda)
Er ligt al een stroomkabel vanwege de windmolens.
Er wordt duurzame energie opgewekt.
Er wordt energie opgewekt zonder gebruik van fossiele brandstoffen. Door de ligging van het zonnepark heeft niemand er direct last of hinder van. De opbrengsten van het zonnepark komen weer terug aan de bewoners van de gemeente.
Er zal iets moeten gebeuren in verband met de energie.
Er zijn nog daken genoeg om vol te leggen!! Er zijn geen voordelen aan parken op de grond
Er zijn voor de bewoners meer nadelen dan voordelen. Dus een slechte zaak.
Er zijn voornamelijk voordelen voor de grondeigenaren die hier financieel buitengewoon riant van profiteren (net als van de windturbines, waarbij ze gedurende 15 jaar circa 40.000,- per turbine per jaar verdienen), Loeters en Ten Have bijvoorbeeld. En Solarfields (de corrupte en schimmige ontwikkelaar die groot is geworden door dubieuze gronddeals en transactie met buitenlandse partijen, alwaar de subsidies heen gaan...).
er zijn weinig voordelen
Fossiele brandstoffen raken op.
Fossiele brandstoffen worden verlaagd.
Gebruik het landbouwgebied bij N33 waar nu de windmolens staan en bouw hier in + omheen integreer wind + zon.
Geen (44x)
Geen directe omwonende overlast (?) aantasting zicht en natuuraantasting.
Geen enkel voordeel!!!
Geen enkele de subsidie gaar naar zonneparken en kost de bevolking dus handen vol geld. Daarnaast komt er overcapaciteit en dan zet men de zonnecellen van huishoudens uit maar de zonneparken blijven subsidie vangen. Daarnaast id het een enorme aantasting van bio diversiteit van het landschap
Geen idee (5x)
Geen idee, nooit gehoord wat ze ermee willen bereiken
Geen landschap aantasting.
Geen last van wat betreft uitzicht. Duurzame energie is goed, zolang de omgeving er ook van profiteert.
Geen mening. (4x)
Geen specifieke mening
Geen voordelen (6x)
Geen voordelen zolang het elektriciteitsnetwerk niet is uitgebreid.
Geen voordelen Leg eerst eens alle daken vol met panelen alvorens al het land vol te planten met panelen
Geen voordelen. Gebruik daken en parkeerplaatsen en geen schaarse vruchtbare grond.
Geen want inwoners gaan niet profiteren van de energie. Al die onzin die verkocht wordt onder die noemer klopt niet. Vele windmolens en zonnepanelen maar de energie wordt steeds duurder. Wat heeft het voor burgers dan nog voor nut?
Geen woonhuizen in direkte omgeving die hinder zouden kunnen ondervinden. Blijkbaar is het gebied voor akkerbouw niet meer rendabel genoeg. En als een zonnepark zo dicht bij is, is het zonder extra veel kosten te maken makkelijk bij de inwoners aan te leveren.
Geen! Energie wordt niet goedkoper. Ik doe het met wat op mij dak ligt.
Geïsoleerde ligging en onder de windmolens.
Geografisch neutraal gebied. Ingebed tussen spoor en Winschoterdiep.
Goed locatie. Geen omwonenden die er last van kunnen hebben. Past prima tussen de windmolens die er al staan.
Goed voor het milieu.

VERTROUWELIJK

Goed voor Solarfields en tijdelijk voor de Coop en eigenaar.
Goede combinatie met het bestaande windmolenpark.
Goede locatie.
Goedkope energie.
Goedkope stroom. Ik betaal liever meer dan ons mooie landschap op te geven.
Goedkopere energierekening? Iedereen heeft zelf al bijna zonnepanelen. Krijgen we dan korting op gas.
Goedkopere stroom
Groene energie.
Groene energie. Mooi initiatief om opbrengsten terug te laten vloeien in de maatschappij.
Groene stroom en niet echt in het gezichtsveld
Groene stroom is natuurlijk altijd goed. Maar om nu de polder er mee vol te leggen vind ik jammer.
groene stroom voor de bevolking
Groot aaneengesloten gebied buiten het zichtbereik van bewoners in de omliggende woonplaatsen.
Grote nadelen voor het milieu.
Heeft geen zin om voordelen te noemen. De beslissing is reeds gevallen!
Helemaal niks.
Helpt om de klimaatdoelen te bereiken
Het doet geen afbreuk aan de omgeving. Het zit tussen de dijk (winschoterdiep) en het spoor in. Valt niet op. 👍
Het draagt bij aan het loskomen van het Russische gas. Impuls van energietransitie.
Het enige voordeel zou zijn als de bewoners een financiële tegemoetkoming zouden krijgen
Het enige voordeel zou zijn als we gratis stroom kregen maar we hebben liever geen zonnepark
Het is voor een groot deel gelegen in het bestaande windmolenpark. Het ligt niet in of aan de bebouwde omgeving (woningbouw). Er komt veel groen op en om het zonnepark.
Het kan een voordeel zijn, als het rendement gelijk of hoger is dan de aanschaf van eigen zonnepanelen op de woning.
Het landschap is hier al aangetast door windmolens, dus een zonnepark is dan niet meer erg. Beter hier dan op een ongerepte plek.
Het ligt buiten het zichtveld van de bewoners en 2 gemeente kunnen er van profiteren.
Het meeste belangrijke voordeel volgens mij is het afkomen van de fossiele energiebronnen, en misschien de lagere prijzen.
Het op aantrekkelijke wijze energie krijgen.
Het opwekken van duurzame energie.
Het opwekken van groene stroom is een goed idee. Ik zie liever een zonnepark dan windmolens.
Het opwekken van voordelige zonne-energie voor vele verenigingen. (?).
Het park ligt min om meer verscholen achter de kern Scheemda, het Winschoterdiep en de N33. In mijn dagelijkse bezigheden wordt ik niet zichtbaar geconfronteerd met de aanwezigheid van het park. Het park moet geen ondernemers als Google aantrekken. Andere ondernemers die met groene stroom nieuwe toepassingen realiseren of ontwikkelen vind ik prima.
Het spring minder in het oog dan windmolens.
Het uitzicht naar de Eekerpolder is al verziekt door het windmolenpark in dezelfde omgeving. Een paar zonnepanelen in dezelfde omgeving maakt dan ook al niet meer uit. In sommige gevallen lijken zonneparken nog wel op een wateroppervlak, en dat past dan nog wel in de omgeving. Andere voordelen zijn natuurlijk het opwekken van energie zonder extra uitstoot van vervuilende substanties in de lucht. (ondanks dat tijdens het produceren van zonnepanelen er natuurlijk wel het een en ander aan giftige stoffen vrijkomt)
Het valt op afstand minder op dan de windmolens, die echt het landschap verpesten. Dit ook, echter valt minder op.
Het verminderen van: stikstof, fijnstof, CO2 etc.
Het vullen van de portemonnee van solarfields, die al discutabel is. Enige duurzame energie
Het zou een voordeel zijn als de omwonenden direct en indirect mee profiteren van het zonnepark. Bijv. Door rendement te ontvangen uit het xonnepark, of financiering voor verduurzaming, of financiering onderhoud publieke voorzieningen.

VERTROUWELIJK

Het zou wel erg dom zijn de hitte van de zon niet te gebruiken, i.c. geeft alleen maar voordelen. Wel is voorwaarde een aanleg op een zodanige wijze dat de biodiversiiteit wordt bevorderd. BOVENDIEN schijnt het tegenwoordig ook mogelijk te zijn de collectoren VERTICAAL te plaatsen = meer collectoren op hetzelfde oppervlak EN simpeler te onderhouden.
Hoe meer duurzame energie hoe beter.
Hopelijk hebben wij er als bewoners profijt van..eerst zien dan geloven
Ik begrijp dat het groene energie is, maar vertrouw de overheid niet meer en zie dit als de volgende stap om de boel te vernielen hier in Groningen. Als de boel dan toch kapot gaat (want ook dit zal niet tegengehouden kunnen worden), dan hoop ik dat de bewoners uit de omgeving in elk geval iets van compensatie ontvangen.
Ik bekijk het alleen toekomst gericht. We hebben het nodig.
Ik heb er geen voordeel bij.
ik hoop dat de inwoners , die toch al tegen de windmolens N33 aan moeten kijken, worden mee genomen in de opbrengsten van het park.
Ik vind het minder erg dan de windmolens, niet zichtbaar en minder lawaai, dus in die zin is het een voordeel.
Ik vind het prima dat het er komt zolang ik er maar niet voor hoef te betalen. Als acantus besluit mijn huis aan te pakken en dus te verduurzamen zoals bijv elektrisch koken etc dan sta ik hier achter middels een kleine verhoging maar het moet niet dusdanig in de kosten lopen dat ik hier niet meer kan blijven wonen of normaal kan leven en dus al mijn loon kwijt ben aan vaste lasten
Ik weet het niet zo goed. Ik hoop verduurzaming.
Ik zie daar totaal geen voordelen in, net zoals die lawaaimakende windmolen, waar mensen wanhopig van worden door slaapgebrek.
Ik zie geen voordelen voor de inwoners van ons dorp.
Ik zie niet echt heel veel voordelen, alleen dat het noodzakelijk is om voor een gasvrije samenleving moet worden. Dus meer elektrische apparaten dus meer energieverbruik.
Ik zie vooralsnog geen voordelen.
Ik zit niet te wachten op dit zonnepark.
In combinatie met het windpark en de ontwikkeling van industrie zijn meerder mogelijkheden voor realisatie. Zowel op de grond alsook op daken van n het te ontwikkelen industrie gebied.
In het gebied zijn geen woningen. In principe zal niemand daadwerkelijk nadeel ondervinden.
Inkomsten voor gemeentes.
Investeringen doen voor de dorpen!
Is al een energie hoek, kunnen elkaar misschien tot nut zijn.
Jammer van de landbouwgrond!
Kan geen voordeel opnoemen. Lijkt mij allemaal maar een grote rotzooi met elkaar
Kan ik nu nog niet overzien!
Klinkt weer mooier dan het zal zijn. Mooie praatjes!
Komt dan op een toch door al die idiote windmolens verpeste locatie.
Levering duurzame energie.
Liever een zonnepark dan windmolens.
Ligt geïsoleerd.
Ligt in een omgeving waar al veel gebeurd tov energie opwekken
Ligt mooi afgelegen omkadert door het spoor en het Winschoterdiep
Lijkt me duidelijk
locatie
Locatie en rendement. Van gas af.
Lokale energieproductie, lokale betrokkenheid.
Mee kan profiteren wat energie betreft (zonnepark).
Mee profiteren van de opbrengsten van het zonnepark.
meedelen opbrengst omgeving
meedoen aan energie transitie Ideeën om omgeving mee te laten profiteren
Meer duurzame energie.
Meer energie opwekken.

VERTROUWELIJK

Meer energie.
Meer groene energie.
Meer groene stroom.
Meer stroom beschikbaar.
Milieuvriendelijk.
Milieuvriendelijker leveren van energie.
Minder afhankelijk van gas
Minder afhankelijk van kolen- en gascentrales, let is een vorm van duurzame energie.
minder afhankelijkheid van andere landen
Minder gas
Minder gasgebruik.
minimaal
MOET NOG BLIJKEN burgers moeten er voordelen bij hebben.
Mogelijkheden voor verduurzaming, klimaatverbetering.
Mooie open ruimte. Niemand heeft er last van.
'n afgelegen gebied, wat niet door veel omwonende wordt bezocht.
N.v.t.
Nederland naar zoveel mogelijk energie neutraal.
Neutraal.
Niemand is voor een zonnepark in zijn tuin of recreatie gebied. Er zijn in de gemeente een aantal gebieden om die reden afgevallen. Er zijn nog twee serieuze plekken waar het zou kunnen rondom Westerlee. Dat is bij Dun agro aangezien pekela daar ook al bouwt en er geen fietsroute is, geen recreatie e.d. .Ook eekerpolder is 1 van deze 2 opties. Daar is nu alleen landbouw en heeft helemaal niemand er zicht op.
Niet milieu belastend.
Niet te dicht bij bewoonde wereld.
Niet van toepassing.
Niet. (2x)
Niets voor mijn.
Niets. (2x)
Nihil.
Niks.
Nog geen idee.
Nvt (3x)
Om mij niet specifiek op de Eekerpolder te richten ben ik een groot voorstander van duurzame energie. Mijn negatieve/sceptische antwoorden in de vragenlijst worden in de onderstaande balk "Wat zijn volgens u de nadelen van het zonnepark Eekerpolder?" onderbouwt.
Onafhankelijk worden van Gas. Beter voor het milieu. Opbrengst algemeen belang.
Onder de windmolens lijkt mij een goede plek.
Ontsiert het landschap nauwelijks.
Op een duurzame wijze opwekken van energie. Hierbij wel aandacht voor de verwerking van de zonnepanelen na hun 'levensduur'
Op een natuurlijke manier stroom opwekken
Op vergoeding, en voordelen voor bewoners in de buurt.
Oplossing voor vervanging fossiele brandstof.
Opwekke duurzame energie en voordelen bewoners
Opwekken duurzame energie (3x)
Opwekken duurzame energie. Neutrale locatie waar weinig tot geen mensen er last van hebben. Lokaal initiatief. Opbrengsten vloeien terug naar de omgeving. De omgeving heeft zeggenschap. Zonnepanelen zijn beter dan die vreselijke windmolens.
Opwekken energie in de buurt op een grootschalige manier.
Opwekken van duurzame energie zonder hinderlijke winmolens.

VERTROUWELIJK

Opwekken van energie op duurzame manier. En het lijkt er op dat het in ieder geval niet in de buurt ligt van waar mensen wonen
Opwekken van energie.
Opwekken van zonne-energie.
Opwekking energie.
Participeren door de omgeving
Plaats waar weinig mensen hinder ondervinden.
plaats zonnepanelen alstublieft op bestaande daken. gebruik hiervoor geen (goede) grond. Dus niet in de polder, maar op daken van boerderijen en bedrijven in de omgeving.
Plek prima, zuinig zijn met aarde.
Prima locatie
Profiteren van de komst van het zonnepark.
Profits voor de omgeving.
Relatief goedkope stroom.
Rustige locatie.
Samen van profiteren!
Scheelt hopelijk in de energiekosten
schone energie (3x)
SCHONE ENERGIE, WAARBIJ ER GEEN HORIZONVERVUILING OPTREEDT
Schone energie. En als 50% van de opbrengst de goede komt van de gemeenschap zie ik alleen maar voordelen.
Schone energie. Niet te dicht bij bewoning. Geen licht en geluidsoverlast.
Schone energie; minder afhankelijk van fossiele brandstoffen; minder afhankelijk van geopolitieke ontwikkelingen.
Schone zonne-energie.
Sneller van het gas af.
Stille, schone energie.
Stroom teveel opgewekt kunnen gebruiken.
Stroom.
Tegengaan opwarming planeet.
Ten opzichte van de nadelen niet genoeg
Transitie krijgt een stimulans
Tuurlijk is het goed dat door de zon energie opgewekt wordt.
Uitbreiding duurzame energie.
Uitstekende locatie voor cable pooling met de reeds aanwezige WT's. Slechts 1x horizon vervuiling van, plek wordt toch al vervuild door aanzicht WT's van heide en ver. Liever hier alles 1x dan op andere locatie nog eens.
Van dit zonnepark specifiek? Hangt af van wat wij er aan bewoners aan hebben. Kunnen wij de opgewekte energie afnemen? in hoeverre kunnen we echt participeren?
van het gas af
Verbeterde toekomst kinderen/kleinkinderen.
Verbetering woon-/leefomgeving.
Verduurzamen als gemeente
Verduurzamen en eventueel profiteren voor de omgeving.
Verduurzamen Oldambt Voorbeeldfunctie.
Verduurzaming van het gebied en minder afhankelijk van externe zaken
verduurzaming van onze energieopwekking (& dus ook minder aardgas gebruiken)
Verduurzaming.
Verlaging energie prijzen.
Vermindering gebruik fossiele brandstoffen door gebruik van zonne-energie. Park redelijk verdekt opgesteld, niet te dicht bij woningen.
Voor de helft in coöperatie verband Voordelen terug naar de directe woonomgeving

VERTROUWELIJK

Hoop vooral dat huurwoningen profiteren/ iedereen die het zich nu niet kan veroorloven om zonne-energie te krijgen/ met steeds hogere energierekningen te maken krijgen. Hoop vooral dat voorzieningen (zoals zwembaden) kunnen blijven
Voor goede energie te brengen/leveren.
Voordeel heeft alleen Solarfields.
Voordeel is dat we straks geen gas meer nodig hebben
Voordeel uit 50%-deelname. compensatie enegergie (?)
Voordelen voor de gemeenschap indien de opbrengsten goed besteed worden in de gemeente.
Voordelen zijn er nauwelijks. De voordelen wegen natuurlijk lang niet op tegen alle nadelen de we gaan ondervinden.
Voordelige energie.
Vrij onzichtbaar voor de omgeving. Geen lawaai.
We denken niet dat de inwoner voordelen krijgt.
we moeten mee in de energietransitie en dan heb ik liever dat de panelen bij de windmolens worden geplaatst ipv een plek waar ze meer in het zicht liggen. Zonnepanelenparken zijn nu eenmaal niet mooi
WE MOETEN NAAR KLEINSCHALIG ZELF ENERGIE OPWEKKEN
Weet niet/Geen mening.
weinig
Weinig overlast voor omwonenden, die heb je daar namelijk niet.
Weinig overlast voor omwonenden.
Zandbouw grond gaat verloren.
Zie eigen bijlage.
Zijn er niet voor de gewone burger.
Zijn er niet. (3x)
Zijn géén voordelen van zulke grote zonneparken op het mooite land te plaatsen.
Zijn geen voordelen.
Zoals gezegd duurzame energie Mogelijkheden om de bevolking te voorzien van goedkopere en vervangende energiebronnen dan Gas.
Zonne-energie is beter voor de toekomst dan bijvoorbeeld het gebruik van aardgas, maar doe dat dan op plekken die anders geen nut hebben. Niet op plekken waar landbouwgrond verloren gaat ten kostte van energie.
Zonne-energie opwekken. We hebben al zonnepanelen op ons dak
Zonnepark dichtbij.

17. Wat zijn volgens u de nadelen van het zonnepark Eekerpolder?
- "Vervuiling" landschap. - Landbouwgrond gaat verloren. - Landbouwers zullen wel weer grof geld krijgen.
- Dat alles volgebouwd wordt. We hebben al windmolens in de omgeving. - Zwaardere belasting voor het energienet waardoor je het risico loopt dat de eigen zonnepanelen afgesloten worden.
- Het afschuwelijke landschap dat je krijgt. - Snelle veroudering van de panelen (in opbrengst).
- Minder plek voor natuur - Gebieds(zicht)vervuiling
- Vanwege omschakeling landbouw, is deze grond hard nodig voor landbouw in de toekomst. - Als over 15 a 20 jaar de panelen stuk gaan, is de coop of de eigenaar voor de vervuiling aanspreekbaar. Solarfields niet.
- verkeerde personen profiteren er het meest van - onbekend is wie lid is/zijn van de cooperatie - meer opbrengst (profijt) naar omwonenden
"Beschadiging" landschap.
1. Een evidentie monocultuur. 2. Landschapsvervuiling visueel.

VERTROUWELIJK

3. .. overbelast elektriciteiten netwerk. 4. Emissie bij productie en verscheping
1. Verlies van zeer goede landbouwgrond. 2. Opwarming omgeving door de objecten: weerkaatsing zonnewarmte. 3. Inkrimping gebied voor flora en fauna.
160 minder voor voedselproductie.
50% klinkt mooi... Ik ben bang dat er te weinig "geld" gaat naar de omgeving en blijft plakken bij solarfields.
Aan de hand van bovenstaande vragenlijst, krijg ik het vermoeden dat de coöperatie sommige zaken in het Oldambt gaat financieren, en zo doende de vergunning krijgt.
Aanblikweidsherd Groninger landschap.
Aanleg zorgt voor verstoring natuur.
Aantasten van het landschap. Lege velden zonder biodiversiteit. Op de plekken waar panelen staan groeit en leeft niets. De opgewekte energie is niet in te passen in de vraag naar energie (alleen overdag) de vrees is dat er naast windmolens en panelen straks ook sprake zal zijn van opslag en dat willen we er niet ook nog eens bij.
Aantasting bestaand landschap. Aanblik groot veld panelen.
Aantasting grond. Overbelasting energienet.
Aantasting landschap. (2x)
Aantasting leefomgeving, oneigenlijk gebruik landbouwgrond.
Aantasting van het Groninger landschap
Aantasting van het landschap.
Aantasting van ons prachtige landschap, vernieling flora en fauna, waardevermindering van onze huizen.
aantrekken van verkeerde industrie
Afval als ze af zijn.
Al die flauwekul er omheen, zoals "het dorp mee laten profiteren", kost extra geld en levert extra kosten op en dus duurdere stroom.
Alle zonneparken die in NL worden geplaatst, gaan ten kosten van dat beetje natuur dat we in dit kleine landje hebben. NL zit al overvol. Daarbij is er een akkoord gesloten dat eerst alle daken voorzien moeten worden van zonnepanelen alvorens die in de natuur te zetten. En dat is nog lang niet gebeurd.
Alles.
Als de Eekerpolder ooit nog eens onder water komt te staan (door stijging van de zeespiegel en klimaatverandering) heb je een groot probleem.
Als het stroomnet de opbrengst niet kan verwerken.
Als je zelf zonnepanelen hebt dat zij voorgaan met terug leveren.
alweer in dezelfde regio waar ook al windmolens en hoogspanningsmasten staan
BANG VOOR SPANNINGSKLACHTEN ELICTRICITEIT
Beeld.
Beschadiging natuur, lelijk aanzicht, geen landbouw meer mogelijk, daardoor toekomst van agrariërs onzeker.
Beslag op landbouwgrond dus verlies productie capaciteit. Bevoordeling grondeigenaren voor de tweede keer. (Eerste keer windmolens.)
Bij aanslagen wordt een groot gebied getroffen, wat grote gevolgen heeft.
Dat alles vol gebouwd wordt. Landschap vervuiling
Dat de bewoners er niet direct financieel van profiteren. Het beste zou zijn om iedereen een deel van de opbrengst te geven, dus niet via obligaties, maar rechtstreeks in euro's op de bankrekening. Dan heb je naast de overlast er ook daadwerkelijk profijt van. Daarnaast: door uit een fonds lokale gezamenlijke voorzieningen te financieren, haal je de verantwoordelijkheid weg bij de gemeente. Terwijl het een taak is van de gemeente (mijn voorkeur heeft een hogere OZB dan het wegbezuinigen van voorzieningen en het privatiseren van de aanwezigheid hiervan, zoals nu feitelijk gaat gebeuren. Solarfields heeft er totaal geen belang bij, dat soort clubs denkt alleen aan het eigen rendement als het er op aan komt (en is corrupt, zie de gronddeals van Powerfields bijvoorbeeld, ook zo'n gladde boevenclub). Ook is de beoogde ontwikkeling van biodiversiteit een gotspe. Immers: na de levensduur moet de grond weer aan de grondeigenaren worden opgeleverd en gebruikt kunnen worden als landbouwgrond. De shovel gaat er dan gewoon overheen... Oftewel: die biodiversiteit is maar heel tijdelijk. Stel dat die beoogde

VERTROUWELIJK

biodiversiteit daadwerkelijk tot stand komt. Hoe dom en zinloos is het dan om iets te bedenken dat maar een levensduur van 30 jaar heeft... je moet iets bedenken dat eeuwigheidswaarde heeft. Natuur ontwikkelt zich over een veel langere periode. Je zul afspraken moeten maken met die boeren om de biodiversiteit in stand te houden. Maar dat gaan ze logischerwijs niet doen, die denken ook uitsluitend aan hun eigen portemonnee. Het klinkt dus leuk, maar is feitelijk kostbaar en zinloos. Helaas!
Dat een groot landbouwgebied, totaal 160 hectare opgeofferd wordt terwijl gelet op de stikstofproblematiek juist deze omgeving met minder voor stikstof gevoelige gronden een belangrijke bijdrage kan leveren aan de oplossing daarvan. Hierdoor wordt ruimte gecreëerd voor woningbouw, boeren, verkeer etc. Verder ben ik van mening dat de omvang van het park veel te groot en planologisch op deze wijze niet inpasbaar is.
dat er goeie landbouw grond voor wordt gebruikt.
Dat er weer een stukje natuurbehoud verloren gaat, die zorgt voor een gezonde leefomgeving.
dat goede grond gebruikt wordt voor zonnepanelen
Dat het misschien niet mooi is of ruimte in neemt van natuur.
Dat het ten koste gaat van weer een stuk natuurschoon.
Dat het zonnepark mijn korte golfradio ontvangst stoort/onmogelijk maakt! Solarfields bezit niet de expertise/kennis om dit in goede banen te leiden!
Dat is al een gepasseerd station
Dat wij als bewoners daar een bijdrage aan moeten geven. (Voor niets gaat de zon op).
De baten zullen niet veel zijn. Er moet betaald worden voor beveiliging, zoals hekken, verzekering, administratie, onderhoud. Veel geld liefhebbers kunnen hier geld aan verdienen, zoals 'handige jongens'.
De boeren, zij verliezen grond en werk. Consumenten moeten uiteindelijk toch hiervoor betalen.
De dieren die er nu leven (reeën, hazen, vossen etcetera) worden wéér verscheven en waar naar toe???
de mensen die worden ingehuurd graven vaak door stroom en of internetkabels, maken erg veel rommel en werken niet op normale tijden
De natuur.
De provincie Groningen voor de winning van wat dan ook. Op die locatie staan net windmolens en er staan al gaslocaties. Het moet een keer klaar zijn.
De windmolens zijn ons door de strot geduwd. Het XXL industrie gebied hangt ons boven het hoofd. Need I say more? Wij wonen hier voor de natuur en de rust.
Deze locatie heeft m.i. geen nadeel. Daarentegen ben ik voorstander van de Zonneladder-uitgangspunten. Dus eerst zo veel mogelijk op daken (zeker op daken van gemeentepanden), daarna onbenutte bebouwde locaties zoals overkappingen parkeerterreinen etc. Pas op de laatste plaats op (productieve) landbouwgrond.
Duurzame energie.
Eekerpolder is zeer vruchtbare grond. Deze gaat door dit plan verloren. Ik ben principe tegen zonneweides. Ik ben voor zonnepanelen op daken of verloren stukken grond.
Een land vol zonnepanelen lijkt op een meer waar je niets mee kunt. Weer een heel land met zonnepanelen ,vind dat je het land beter kunt gebruiken voor graan etc.vooral nu ivm de oorlog in Oekraïne. Mijn idee is plaats zonnepanelen op huurwoningen en laat de mensen daarvan mee profiteren.
Een mooi stuk natuur wordt weggehaald. En dat nu, volgens de coalitie behouden moet blijven.
Eigen zonnepanelen die uitvallen en kostbare landbouwgrond gaat verloren. Nog meer storingen op het lokale energienet.
Enorm nadeel, en met de vraag of het hier wel geregeld is, is dat de energieleveranciers niet in staat zijn om de elektriciteit die opgewekt word te 'verwerken'. Eigenlijk vind ik dat dat eerst geregeld moet zijn voordat de zonneparken aangelegd worden. Maar zoals bij zovelen maakt mijn mening toch niets uit, want dingen worden toch gewoon beslist.
Er gaat 160 hectare bouwgrond verloren waarop voedsel verbouwd kan worden.
Er gaat (weer) grond verloren waar ook iets op ge cq verbouwd kan worden. De schitteringen van de zon op de omgeving. Een nadeel voor de dieren.
Er gaat goede landbouwgrond verloren.
Er gaat landschap verloren.

VERTROUWELIJK

Er gaat weer een stuk natuur verloren aan de a7. het ziet er vreselijk uit al die zonnepaneel velden. (zie Hoogezand/ Sappemeer en die naast van de valk Zuidbroek. Plant maar bomen daar heb je veel meer aan in de toekomst.
Er staan al windmolens en nu nog zonnepanelen, dat is geen verbetering voor de omgeving en flora en fauna.
Er staat weer een veld vol met zonnepanelen. Zicht belemmering.
Er verdwijnt dan weer vruchtbare landbouwgrond. Tevens in de omgeving al genoeg zonnepanelen.
Er wordt landbouwgrond onttrokken aan z'n oorspronkelijk gebruik. Een groot zonneveld is geen mooi gezicht.
Er wordt lokaal een nog groter aanbod van stroom gecreëerd, waardoor het vestigingsklimaat voor industrie tussen Westerlee en Scheemda nog gunstiger wordt. Ik vind dit een zeer onwenselijk situatie, industrie past absoluut niet bij het landelijke en kleinschalig karakter van Westerlee. Echter als industrie onvermijdelijk is, dan is het deel van de Eekerpolder waar het zonnepark is gepland een veel betere locatie voor industrie, dan tussen Westerlee en Scheemda. Dit zou niet langer een alternatief zijn als er reeds een zonnepark wordt gebouwd.
Er zijn nog zoveel plekken vrij op daken van huizen, sporthal, etc. Waarom daar geen investering voor zodat er geen grote zonneparken aangelegd hoeven worden.
Erg grootschalig.
Extra verkeer. Spiegeling panelen. We hebben al van die rot wondmolens.
Flora en fauna verdwijnen en vruchtbare grond wordt onbruikbaar
Gaat de energie naar de bevolking, naar de industrie of naar de datacenters van Google.
Gaat ten koste van goede grond, die voor andere doeleinden gebruikt kan worden. Bijvoorbeeld bos en landbouw.
Gaat ten koste van landbouwgrond.
-Gaat ten koste van landbouwgrond. -Kan zicht overlast geven (schitteringen) - misschien ook geluidoverlast? Zou er bij de windmolens ook niet zijn. Daar liggen we regelmatig wakker van.
Gebied met [?] bij droge verkaveld maakt landbouwgebied met goede grond hoe kun je dit bedenken.
Gebruik van landbouwgrond.
Gebruikte landbouwgrond. Past eigenlijk niet het landschap
Geen (8x)
Geen gewas meer kunnen verbouwen op landbouwgrond
Geen idee (3x)
geen idee! dat is afwachten
geen landbouw en veeteelt meer mogelijk. Moet dus elders worden aangekocht of van elders worden aangvoerd. Dus meer KOSTEN!!
Geen landbouwgrond hiervoor gebruiken.
Geen mening. (4x)
Geen nadelen. (3x)
Geen nadelen. Eekerpolder lijk mij zeer geschikt.
Geen profijt trekken van het zonnepark!
Geen, prima locatie.
Geen. (18x)
Geld over de balk, mensen uit buiten tot de kerm bom.
Geluidsoverlast en horizonvervuiling, verpesten het woongenot. Rustig wandelen met de honden is steeds minder prettig, door alle vervuiling. Daarnaast is het slecht voor de grond en verpest het de grondprijzen. Gemiddelde vergoeding voor 1 hectare is bij zonnepanelen 8.000,-. Dit, terwijl het normaal gesproken 4-6k per jaar is.
Geluidsoverlast, horizonvervuiling. Ga stroom opwekken met eb- en vloedbeweging. Wordt reeds toegepast.
Gerbuik en aanzien van Eekerpolder verschiet van karakter. Maar schaal van de polder is beperkt en het ligt ingekapseld in het landschap.
Gevolgen voor de grondkwaliteit. Onzekerheid of de eigenaren in staat zijn om het park op te ruimen als park niet meer rendabel is. Onzekerheid over prijs van zonne-energie in de toekomst.

VERTROUWELIJK

Gezichtsbeeld natuurlijke omgeving is weg.
Goede akkerbouwgrond gaat verloren.
Goede landbouw grond verkwisten. Laat de natuur zo als die is. Omgevingsinbreuk.
Goede landbouwgrond gaat verloren. (2x)
Graag zonnepanelen realiseren op daken.
Groninger landschap gaat verloren Gevaar voor branden
Groot verlies aan kostbare landbouwgrond.
Groot.
Grote nadelen voor het milieu en dieren en dergelijke.
Grove aantasting van het landschap. Het aanleggen van on nuttige infra structuur. Het opofferen van natuurgebieden. Een geld verslindend object.
Heel veel. (2x)
Helaas gaat een gebied van vruchtbare landbouwgrond verloren.
Het aangezicht. Een zonnepark is geen mooi aangezicht, ondanks dat het alleen langs bijv. de snelweg is te zien.
Het gaat tenkosste van de natuur
Het hele gebied wordt hier vernield! Geen zonnepark op goed agrarische grond waar ook voedsel op verbouwd kan worden.
Het inleveren op gebied van natuur, landbouw, aanzicht
Het is voor mij onbegrijpelijk, dat boeren die tegen stikstofmaatregelen zijn, goede tot zeer goede landbouwgronden (het is een gedeelte van de eerste Dollardpolders) inleveren voor zonneparken. Er zijn in de provincie veel slechtere landbouwgronden, die hier beter voor ingezet kunnen worden. Als het om winst gaat telt blijkbaar goede grond niet meer!
Het is gewoon vervuiling van het landschap?
Het is het zoveelste initiatief voor dit dorp. Ik vind het wel genoeg. - Zonnepark bij Emergobos. - XXL industrie - Verdubbeling spoor.
het is totaal onverantwoord om goed akkerbouwgrond te gebruiken voor zonnepanelen zolang er nog vele alternatieven zijn (daken etc). Over een aantal jaren zullen we hier waarschijnlijk ernstig spijt van krijgen. Bovendien worden deze, met veel subsidiegeld, uitgevoerde projecten veelal direct of uiteindelijk verkocht aan buitenlandse investeerders, die vervolgens de winsten opstrijken. Zo zal het ook gaan met het deel van Solarfields. Tevens doet het noorden , mn prov. Groningen, landelijk gezien al relatief veel op het gebied van duurzame energieopwekking (windmolens , panelen) Het landschap en dus de leefomgeving, is hierdoor al sterk aangetast.
Het kan toch niet zo zijn dat de omgeving verloedert door grote parken (zonne) te realiseren. De burgers/inwoners zijn trots op hun woning en dorpsomgeving/natuur.
Het landelijk gebied wordt nog meer aangetast.
Het landschap ligt voor 30jaar voo, eerst de daken!
het landschap wordt er niet fraaier van
Het landschap wordt er niet mooier op!
Het landschap wordt te grabbel gegooid evenals de biodiversiteit. Er staan al windmolens er wordt al gas en zout gewonnen. Waarom nu weer landschap opofferen? De aantrekkelijkheid voor industrie is eveneens zorgwekkend.
Het lawaai en de natuur gaat verstoort worden. De locatie is niet ideaal
Het lijkt niet mooi en brengt het echt iets op? Kunnen de energiebedrijven dit verwerken? Ik hoor steeds dat er onvoldoende capaciteit is.
Het onttrekken van vruchtbare grond aan de landbouw.
Het risico wordt niet weggenomen dat de energieopbrengst vooral naar energieslurpende datacenters/energieintensieve industrie gaat ipv ten behoeve lokale omgeving. Het risico op ondermijnende criminaliteit bij zonneparkbedrijven, dat de omgeving met de ellende achterblijft als de subsidie is opgestreken.
Het verdwijnen van open landschap en het verkleinen van leefruimte voor dieren. Denk hierbij ook aan grotere dieren zoals reeën.

NIET OPENBAAR

Het verdwijnen van zeer goede landbouw grond waargeen gewassen meer ooverbouwd worden en daar door weer afhankelijk zijn van import goederen terwijl NL zich op alle gebied zeer goed zelf kan redden
Het vernietigen ons uitzicht, van goeie landbouwgrond en natuur is onacceptabel.
Het verpesten van het Groninger landschap.
Het wild binnen het gebied wordt belemmerd in de beweging.
Het wordt steeds aantrekkelijker om van het mooie gebied een industrie gebied te maken..,,vreselijk
Hier gaat een heel mooi landschap verloren.
Hoge kosten om een zonnepark te realiseren, het zal een tijd duren voordat bijvoorbeeld bewoners in de nabije omgeving financieel voordeel ontvangen aangezien eerst de investeerders de investering terug willen ontvangen.
Horizon vervuiling aantasting van het aangezicht
Horizon vervuiling, er is hier al genoeg horizon vervuiling. Genoeg is genoeg. Biodiversiteit kan ook zonder panelen. Schaars landbouwgrond gaat verloren.
Horizon vervuiling, oneigenlijk gebruik van landbouwgrond.
Horizonvervuiling, landelijk aanzicht verdwijnt.
Horizonvervuiling.
Idem. Mosterd na de maaltijd.
Ik ben zo ontzettend bang dat we last krijgen van het zoemgeluid. Ik ken de verhalen van boerengezinnen die geen oog meer dicht doen sinds er windmolens naast hun woning staan. Kunt u garanderen dat het park hiervoor ver genoeg van de bewoonde wereld afligt? Uiteraard wordt de omgeving en het weidse verzicht er niet mooier op door die lelijke dingen. Maar we zullen wel moeten vrees ik
Ik heb zelf zonnepanelen. Echter kan het stroom op piek momenten niet terug leveren.
Ik snap niet nu er overal al zonnepanelen liggen in het land (zuidbroek, sappemeer) dat de energie zo duur moet zijn. Ik wil weten waar gaat het stroom naar toe. Want je leest regelmatig dat ze het stroom niet kwijt kunnen.
Ik vind dat zonnepanelen niet op de grond moeten. Geen landschap opofferen voor panelen. Panelen kunnen beter op daken gelegd worden.
ik vind het verschrikkelijk jammer van de polder, de windmolens hebben het landschap al erg aangetast. Ik geniet zo van de open ruimte. De "platte" horizon en de wolken als ik er fiets.
Ik vindt het zo zonde van het land en heel lelijk. Ik zie de cellen liever op daken van industrie en boerderijen. En ook op de huizen.
Ik wandel regelmatig met onze honden in de Eekerpolder. Ik hoop dat dit mogelijk blijft.
Ik woon niet in de directe omgeving en zal er geen last van dragen. Kan me wel goed voorstellen dat andere bewoners er minder blij mee zijn.
Ik zie hier geen directe nadelen. Het enige nadeel zou kunnen zijn overbelasting van het energienet door de grote opbrengst van het zonnepark. Dit zou niet ten koste mogen gaan van inwoners van de gemeente Oldambt die door een eventuele overbelasting hun eigen opbrengst van zonnepanelen op hun eigen daken niet meer terug zouden kunnen leveren.
Ik zie nog liever dat de daken van huizen en bedrijven voorzien worden van zonnepanelen. We hebben de grond wellicht voor ander dingen nodig, landbouw, woningbouw en natuur.
Impact op natuur en leefomgeving, infrastructuur elektriciteit kan [?] al niet aan. Groot initiatief blokkeert klein mogelijkheden kleine initiatieven.
In een periode van voedselschaarste wordt goede grond opgeofferd voor energie. Open landschap wordt aangetast, terwijl iedereen kan weten dat kernenergie onbetrouwbaar.
In het verleden is ons de windmolens ook al door de strot geramd. Dit moet niet, nog eens gebeuren met een solarpark. Dit waardevolle wijdse landhschap moet zo blijven als het nu (nog) is...
Inbreuk op landschap.
industriële uitstraling in een een agrarische omgeving. Vind ik erg jammer er zijn nog veel industrie daken ongebruikt.
Inleveren landbouwgrond + locatie.
Inleveren van natuur/landbouwgrond.
Jammer dt er vruchtbare grond aan de landbouw onttrokken word.
Jammer van de akkerbouwgebieden. Verslechtering van het landschap.
Je offert geen goede akkergrond op voor geld gewin.
Kan argumenten opleveren voor verdere aantasting gebied in hoek A7/N33.

VERTROUWELIJK

kleed een park goed aan met bomen en struiken en probeer iets met de grond te doen, dan valt het vaak mee met de nadelen
Komen er niet teveel zonneparken en wordt er niet teveel landbouwgrond opgeofferd.
Komen teveel velden. Landschap gaat eraan.
Komt de energie wel ten goede aan de huishoudens? Google wil een datacenter bouwen en die dingen vreten stroom. We moeten minder energie verbruiken, niet meer.
Kostbare landbouwgrond onttrekken voor akkerbouw/veeteelt. Negatieve ontwikkeling op het klimaat in verband met warmte ontwikkeling (klimaatverandering)
Kostbare landbouwgrond uit productie.
Land verkwisting/landschapsvervuiling. Leg alle boeren schuren maar vol met panelen. Nooit panelen plaatsen op de grond.
Landbouw grond wordt niet meer gebruikt waar het voor bedoeld is/was.
Landbouwgrond "afstaan aan" duurzame energie. Kan de richtlijn beïnvloeden.
Landbouwgrond gaat verloren (2x)
Landbouwgrond wordt gebruikt.
Landbouwgrond wordt zonnepark, daar is het niet voor bedoeld.
Landschap gaat dramatisch achteruit door zonneparken en windmolens. Het plaatsen van duurzame vormen van energie-opwekking kan en mag niet anders zijn dan dat dit ook het geval is met fossiele systemen zoals energie-centrales. Die plaatsen we tegenwoordig ook niet meer in de nabijheid van de leefomgeving. In de Eemshaven lijkt meer dan voldoende ruimte om in een deel van de regionale energiebehoefte te voorzien. Dit kan op veel plaatsen in nederland overigens. Noord-Oost Nederland heeft immers al meer dan haar deel bijgedragen aan de energiebehoefte voor Nederland (gas?). Tenslotte moeten gemeentes (dus ook Oldambt) het beschikbaar stellen van kostbaar landschap niet inzetten als 'verdienmodel'. Gemeenten zijn (lokale) overheden en geen bedrijven ook al lijkt dit soms wewl zo....
Landschap ontsierden.
Landschap verandering. Grond verkwisting van vruchtbare grond, komen te veel van die parken. Wat volgens mij gevolgen heeft op de natuur (cadmium, lood, liv, koper) niet goed voor landbouwgrond.
Landschap verpaupering.
Landschap vervuiling en weer worden een paar multinationals hier beter van.
Landschap vervuiling, falende werking van de installatie, netwerken die niet in staat zijn de energie te transporteren.
Landschap wordt aangetast.
landschaps en natuurvervuiling. Het is gewoon industrie en heeft niets met ecologie en duurzaamheid te maken.
Landschapsvervuiling (4x)
Landschapsvervuiling + enorme geldverkwisting.
Landschapsvervuiling al de windmolens zijn al vreselijk daar.
landschapsvervuiling van de bovenste plank
Landschapsvervuiling zoals ik al melde. Er zijn er al genoeg, het gaat maar door??
Landschapsvervuiling, extra belasting van het elektriciteitsnetwerk (Enexis).
Landschapsvervuiling, verblindend.
Landschapsvervuiling. Ten dienste van de grote industrie, niet huishoudens.
Landschapsvervuiling.. Ik ben van mening dat eerst alle daken (bedrijfs) gebouwen voorzien moeten worden van zonnepanelen ... Zonnepanelen horen NIET IN HET LANDSCHAP...
Langjarige aantasting van het landschap. Zet eerst de daken van gebouwen van overheid en op bedrijventerreinen vol
Legio--> biodiversiteit, muizenplagen, onttrekken van goede grond aan de landbouw.
Lelijk
Lelijk gezicht als ze duidelijk zichtbaar zijn.
Lelijk gezicht in groen landschap. Vervuiling landschap met komst van windmolens en zonnepanelen parken.
Lelijk in de natuur, voordeel ligt niet aan direct grote weg of in zicht dorp. zoals beloofd veel aandacht geven aan natuur en bebossing!

VERTROUWELIJK

Lelijk in het landschap.
Lijkt niet mooi, zonde van de grond, ik denk dat de energieopbrengst niet lokaal gebruikt wordt maar dat Groningen wordt volgestampt om het westen te voorzien.
Locatie te centraal bij de bewoonde wereld.
Mensen hebben zelf al zonnepanelen. (Dit lijkt op paard achter wagen spannen.)
Mijn leefomgeving is al genoeg veranderd door de windmolens. Zonne parken verschijnen overal bv bij Oude Pekela en langs de A7
Milieuvervuiling, afschuwelijke stellage op landbouwland.
Minder landbouwgrond en minder ruimte voor dieren/planten.
Minder landbouwgrond.
Minder ruimte voor de natuur. Staat niet mooi in de omgeving. Waardedaling woning.
Minder ruimte voor groen, dus minder CO2 afname. In hetzelfde gebied zijn onlangs ook al windmolens geplaatst. Het energienet zit momenteel vol. Groningen en Drenthe worden (weer) ingezet als energie-opwekkende provincies, waarom niet elders in Nederland?
Misschien kan je het stuk grond voor andere dingen gebruiken, meer natuur enzovoort.
Mogelijk overlast omwonenden.
mogelijke reflectie/versterking van WT geluid wat toch al om te janken is.
Mooi gebied word verder vernielt. Jammer van de landbouw grond.
Mooie landbouwgrond verdwijnt en komt nooit weer terug.
n.v.t.
na verloop der jaren zal het rendement af nemen.
Naar mijn idee geen.
Nadeel is dat de energiestroom niet constant is. Maar dat is in het algemeen het nadeel van zonne-energie.
Nadeel is dat de ruimtelijke omgeving verdwijnt door dergelijke parken.
Nadeel kan zijn dat de grond onder de panelen uitermate schraal wordt omdat er geen zonlicht meer op komt.
Nadelen van zonnepark Eekerpolder zijn zoals bij alle zonneparken dat het grote zwarte velden zijn welke zonnewarmte niet absorberen. De opwarming van de aarde heeft mede te maken met alles waarmee de aarde wordt bedekt zoals bebouwing, straten en wegen en uiteraard zonneparken. De aarde absorbeert zonnewarmte, iedere m2 aarde welke wordt afgedekt (in dit geval dus door zonnepanelen) kan deze warmte niet meer absorberen. Ik ben van (bescheiden) mening dat veel "duurzame" projecten ons als aardbewoners in de toekomst de nodige problemen zullen opleveren.
Natuur beschadigen.
Natuur weg, minder voer voor vogels.
Natuurgebied wordt verwoest voor zonnepanelen.
Natuurlijk landschap wordt kunstmatig en beperkter.
Natuurverpesting. Ons land weg.
Nederland is een klein land. Er wordt teveel grond afgepakt voor zonnepanelen en windmolens. Plaats de zonnepanelen maar op daken van schuren, bedrijven en woningen van particulieren en laat die meeprofiteren. lelijk.
neemt natuur in, mogelijk overlast voor direct omwonende. minder fraaie omgeving
Neemt veel (natuur-) gebied in beslag.
Neemt veel ruimte in.
Neutraal.
Niet goed te overzien. Op langere termijn komt er ook veel afval van, waar moet dat naar toe/ wat zijn de alternatieven Toch teveel invloed van de grote eigenaren
Niet van toepassing.(7x)
Niet voor de industrie.
Niet zo zeer het plan Eekerpolder, maar in het algemeen vind ik het vaak zonde om goed land 'op te offeren ' voor zonnepanelen. Ik ben er meer voor om daken (flatgebouwen, overheidsgebouwen, boereschuren etc) te gebruiken voor zonnepanelen. Daarom vind ik het belangrijk dat er aandacht wordt geschonken aan de biodiversiteit.

VERTROUWELIJK

Niet.(2x)
Niets voor mijn.
Nog minder ruimte voor boer en milieu. Er is al gas (?). Windwinning in dit gebied.
Nogmaals het is landbouwgrond.
Nvt (3x)
Omdat bijna iedereen al zonnepanelen heeft is dit overbodig en ons uitzicht is weg, ons polderland moet blijven.
Onderdeel van historisch landschap. Tijdelijk (20 jaar) is dit landschap vervuild met een windpark. Als er nu ook een zonnepark komt, lijkt het tijdelijke 'industriële karakter ' definitief te worden.
Oneigenlijk gebruik van landelijk gebieden of landbouwgrond.
Onnatuurlijk terrein.
Ons mooie landschap gaat geheel verloren in lelijke panelen!!!
Ontsiering van het landschap. Het is geen mooi aangezicht net als de windmolens geen mooi gezicht waar je ook heen kijkt vanuit Scheemda richting Sidderburen en Delfzijl. Landelijk gezicht wordt vernield.
Onttrekken landbouwgrond.
Onttrekken van vruchtbare akkergronden, die wij nodig hebben voor natuur inclusieve landbouw
Onttrekking goede landbouwgrond voor voedselproductie.
onze daken moeten ook vol met zonnepannelen, gaan we dat minder doen door dat we een stuk landschap op offeren?
Onzekerheid voor omwonenden met betrekking tot wat er voor langere tijd gebeurt is met een zonnepark bijeen gebouw dat oververhit is geraak en brand ontstaan is.
Ook dit moet na zoveel jaar vervangen worden. Is er duidelijkheid over wat jullie gaan doen met de oude panelen? Kan je dit "groen" afvoeren?
opbrengst eigen panelen wordt afgeknepen bij te veel zonneparken op grote schaal
Opofferen van goede grond voor zoiets statisch Landschaps- en horizonvervuiling
Opofferen van goede landbouwgrond.
opofferen van landbouwgrond
Opofferen van landbouwgrond.
over capaciteit stroom net ten nadele van de bevolking Aantasting woon en leef omgeving
Overbelasting wel. Zelf minder opbrengst, meeste gaat vast naar bedrijven.
Overlast
Overlast van geluid en licht. We worden nu in beide gemeenten volledig ingebouwd tussen zonneparken. Overlast aan rood licht in de avond en straks alleen maar windmolens door de vóór-en achterruit. Steeke waardedaling van de koopwoningen.
Overlast verkeer, deze zouden gebruik moeten maken van de aangelegde wegen van de windmolens, niet door de dorpen. Tevens proberen investeerders hier in onze regio winst te maken over de ruggen van de inwoners, er is geen eerlijke verdeling tussen lusten en lasten. Dieren krijgen steeds minder leef ruimte
Overlast voor omwonenden.
Overlast, verpesten van de omgeving.
-panelen zijn niet duurzaam -energieopwekking door panelen neemt snel af in de loop van de jaren -vernieling landschap en biodiversiteit -alternatief; wind energie is veel rendabeler
Past niet in het landschap.
Pluspunten moeten niet te bureaucratisch worden, gaan vaak te veel kosten verloren bij de verkeerde partijen
Ruimte beslag.
ruimtebeslag
Slecht voor natuur! En mooie weilanden! Ik heb zelf zonne-energie via dakpanelen!
Spekken van kas gemeente.
Sterke vertoring van het landschap. Hier moeten gewassen op verbouwd worden. Er staan al windmolens!!

VERTROUWELIJK

Stroomnet raakt te vol. Particulieren kunnen niks meer met hun zonnepanelen
Stuk groen volleggen. Eerst huizen en bedrijfspanden.
Super lelijk voor het landschap burgers profiteren toch niet
Te veel zonnepanelen. Weer een stuk landbouwgrond verkwist.
Totale teloorgang van het gebied in dat in 1579 op zee is veroverd/gewonnen. Bah.
Uitzicht omwonenden.
Uitzicht???
veel
Veel drukte en bouwverkeer in de omgeving
Veel te groot. Aantasting van te veel groen / landerijen. Waarom zo groot?
Veel verkeer en alles wat ermee te maken heeft
Verkleinen van de leefomgeving van reeën.
verkwisting van grond
verlies landbouwgrond
Verlies van groene oppervlakte
Verlies van landbouwgrond.
Verlies van natuur.
Verloedering natuurgebied.
Verloedering van het landschap
Verloren gaan van goede landbouwgrond . Staat van de grond na 15 jaar? Wat te doen met afval?
Verloren landbouwgebied.
Verloten gaan van landbouw areaal/natuurgebied.
Vermesting van het landschap Zorg er voor dat daken van huizen fabrieken en, enz vol gelegd worden
Vermindering biodiversiteit. Afname landbouwgrond.
Verrommeling van het mooie Groninger landschap.
Verpest natuur, verpest uitzicht. Volkomen nutteloze manier om energie op te wekken.
Verpesten landschap, verdere overbelasting netwerk bij zonnig weer. Heel veel giftig afval over 25 jaar. Het spekken van de kas van grote 'duurzaamheid' jongens
Verpesten van een mooie sterke leefomgeving. Heeft door windmolens genoeg schade ondervonden.
Verprutsen van zeer goede landbouwgrond.
Verstoring van het landschap.
Verstoring van prachtige landelijke omgeving. Aantasting van ecologische hoofdstructuur. En verpesting van de horizon.
Vertroebeling van het authentieke Groninger landschap
Vervuilend beeld Aantasting van de natuur en biodiversiteit
Vervuiling van de natuur/omgeving voor een manier van energie opwekken die niet toekomstbestendig is qua milieuvriendelijkheid.
Vervuiling van het landschap. Ecodiversiteit wordt juist tegen gegaan. Waar panelen staan groeit niks meer. Is dus niet goed voor het bodemleven. Een groot veld op het net aansluiten kan problemen opleveren voor particuliere bezitters van panelen.
Waar zonnepanelen zijn, is geen ruimte voor natuur. Maar dat is er met de huidige agrarische bestemming ook niet.
Waarschijnlijk protest dat landschapsvervuiling net als de windmolens. Maar als er andere plekken iets goeds mee gedaan wordt is prima.
Wat gebeurt er met de onderdelen als deze "af" zijn. We zien bijvoorbeeld bij de windmolens dat ze de oude wieken nergens kwijt kunnen.
We hebben al vele zonneparken in de omgeving. Het gehele stroomnet kan deze hoeveelheid opgewekte stroom nog niet eens transporteren. Laat de natuur de natuur en maak er geen grijze golvende massa van. Het geheel als oppervlakte ziet er niet uit en de biodiversiteit gaat naar de kloten. Geen bloemen en bijen meer in de omgeving van dit soort zonneparken.

VERTROUWELIJK

Weer achter het net vissen en de grote solarfields en consorten, met de winst er van door gaat. Wetende de windmolenpark N33. Niks voor de omwoonenden , alles voor RWE. En wij kijken en luisteren er naar.
Weer beslag op landbouwgrond.
Weer een park erbij.
Weer minder landbouwgrond.
Weer natuur en land verkwanseld aan die zonneparken waar een burger niets aan zal hebben. Geen koeien meer in de wei maar zonnepanelen, Bah!
Weet ik niet. (2x)
Weet niet
Wekelijks loop ik langs de Eekerpolder Het deel van het zonnepark naast het compressorstation, dus het deel in het Oldambt wat het dichtst bij Scheemda ligt, vind ik zonde van de omgeving en het landschap. Het deel van Oldambt naast A7/N33 is een goede locatie tezamen met het deel Midden-Groningen
Wellicht voor de omwonenden wat overlast?
'Wilde' dieren moeten steeds meer plek inleveren. Bel het apparatuur onder andere accu's gaat stuk = hoop afval.
Ze kunnen nu het opgewekte stroom al niet kwijt.
Ze zijn landschapsvervuilend en je wordt opgelicht door solarfields want die heeft 1 doel: verdienen. We zijn al genegeerd bij de windmolens. Ga weg!
Zeer sterke aantasting van het landschap en ons woongenot. Dergelijke parken worden uitsluitend met subsidiegelden, dus belastinggeld gefinancierd. Uiteindelijk beraadt de burger meer in plaats van minder zoals jullie suggereren. De grootte van het park (nota bene 160 hectare) staat in geen verhouding tot de ruimte.
Kwalitatief goede landbouwgrond gaat verloren.
Zie bovenstaande, heeft totaal geen voordeel
zie geen nadelen.
Zie tevens mijn bovenstaande opmerking over Google. We moeten als mens meer denken in termen als zuinig of minder gebruik van stroom (energie) ipv meer apparaten.
het is storend in ons mooie landbouwgebied.
Daar komt bij dat al die zonneparken geen gezicht is. Deze plannen ontstaan alleen maar door de subsidies van de overheid. Geen subsidie = geen zonnepark/windmolens.
Zonde van de landbouw grond.
Zonde van ons mooie uitkijk en weilanden.
Zonde van zo veel goede landbouwgrond.
Zonne "park" is landschapsvernietiging!
Zonnepanelen op daken zou de eerste prioriteit moet hebben voordat het landschap wordt aangetast. Aantasting van het landschap. Het stroomnet moet het ook aan kunnen; het moet niet zo zijn dan mensen met zonnepanelen hun stroom niet meer kwijt kunnen op het net, omdat een zonnepark het stroomnet maximaal belast.
Zonnepanelen staan op grond die ook voor landbouw gebruikt kan worden. Parkeerplaatsen/daken zijn een betere plek voor PV. Ik snap dat dit goedkoop en makkelijk is, maar duurzaam is anders.
Zonnepark moet op een andere plek.
Zonneparken zijn enorm landschapsvervuilend.
zou het niet weten
Zou het niet weten
Zoveel energie in een vrij veld nodig uit tot massa industrie: ideaal vestigingsklimaat voor die rommel. Het Groningse landschap gaat verloren!

18. Heeft u nog suggesties voor dit plan?
- gratis fiets oplaadpunten in het park. Met een 'rustpunt' bankje e.d. - sponsor de november loop die we vroeger in Scheemda hadden, en laat de 10 km route dan ook door het park gaan.

VERTROUWELIJK

- Schapen tussen zonnepanelen laten lopen. - Informatie verspreiden (eventueel rondleiding geven over zonnepark) - Voordelen gemeenschap.
1 of 2 grote windturbines erbij bouwen. Dan hoeven wij die nodige 100 ha zonneparken niet meer te plannen.
1. Nooit uitvoeren, een zinloos project. Doe niet zo [?] ver duurzaam reductie klimaat (de milieubelasting is groter dan het milieurendement)/ 2. [?]
Aankleden met passend groen/struiken bomen.
aanleggen van natuurlijke brede randstroken
Acute stoppen met zogenaamd onderzoek doen naar meningen. Het is allang besloten en dit zal wel een regeltje zijn dat moet gedaan worden. Onderzoek gedaan, afgevinkt en door. Uitkomst hoor je niets van terug of zogenaamd wordt het door de meerderheid gedragen.
Afblazen (2x)
Afblazen - elektriciteit gaat toch naar grootverbruikers data centra etc.
Afblazen. Wie gelooft nog in de beloften van overheden en commerciële partijen.
Afkappen!
Afschaffen en andere locatie zoeken.
Afschieten en nooit weer uit de la halen.
Afschrappen.
Afwijzen. (2x)
Afwijzen. Regio en de natuur met rust laten.
Alle beloften die er eventueel gedaan gaan worden, zullen niet op de juiste plaats gaan komen.
Als de gemeente eerst alle daken in de gemeente vol legt met zonnepanelen daar zou ik meer voorstander van zijn.
Als dit al is goedgekeurd (zo goed als), waarom dan nu pas dit onderzoek?
als het dan toch uitgevoerd moet worden, dienen ALLE opbrengsten ten goede moeten komen aan de omliggende dorpen/bewoners.
Áls het doorgaat, zorg er dan voor dat bewoners rechtstreeks financieel profiteren. Dat de omgeving er via fondsen van gaat profiteren zal uiteindelijk toch naïef blijken te zijn, omdat ik vermoed dat dit niet hard genoeg afgesproken gaat worden. Vergeet niet dat Solarfields bestaat uit gehaaide mensen die wel weten hoe ze moeten omgaan met goedwillende en goedbedoelende burgers uit dit soort coöperaties. Net als ambtenaren van plattelandsgemeenten delven ook de bestuursleden van de coöperatie het onderspit. Gewoon, omdat ze niet zakelijk en hard genoeg zijn. Ook hierbij weer: helaas. Zorg ook voor een goede route voor het bouwverkeer, dus niet door Scheemda heen.
als je iemand inhuurt zorg dan VOORTIJDIG voor aggregaat en niet achteraf
Alstublieft recyclebare panelen. En geen panelen die straks niet te verwerken zijn.
Andere locatie zoeken!
Andere locatie.
Andere plek waar het niet opvalt.
Annuleren en nieuw plan maken. Graag op daken van bedrijven en woningen.
Aslhet toch de locatie gaat worden dan moet het zowel van de A7 en het spoor de n33 niet en dan ook geheel te zien zijn.
Ben tevreden met de aanplant groen rondom het park.
Benader dit plan integraal bij de opstelling van het 'Ruimtelijk economisch perspectief voor de A7/N33', de XXL bedrijven. Nu lopen twee ontwikkelingen parallel die vragen om een integrale afweging.
Besluit binnen gemeente heroverwegen en te kiezen voor daken in plaats van landbouwgrond.
Betrek de bewoners er bij en zet zsm het gebiedsfonds op zodat omwonenden/dorpen direct kunnen gaan profiteren .
Betrek lokale bedrijven bij het project zodat we ook in het voortraject al kunnen profiteren van het park.
Bevestiging van reeds genomen besluiten heb als inwoner (?) aan. Eerder overleg is fijn.
Bibob-toets bij vergunningverlening. Ondernemer moet voor vergunningverlening voorzien in een onafhankelijk waarborgfonds voor de opruimkosten aan het eind van de levensduur.

VERTROUWELIJK

Biedt bewoners Scheemda korting op opgewekte stroom.
biedt wellicht ook kans tot absorptie van door WT geproduceerde geluid bij juiste opstelling en bouw zonneweide!
Bouw er een waterstof installatie naast. Als er anders te veel elektriciteit zou worden opgewekt, kan dit nu opgeslagen worden als waterstof.
Bouw kerncentrales in de randstad
Bouw van kerncentrales die er al hadden moeten staan. Stoppen met migratie, het land is te vol.
Breng panelen aan op daken overheids + bedrijfs gebouwen!
Daken!
dan maar hoog opzetten dan kunnen er nog andere activiteiten on de panelen plaats vinden, bijvoorbeeld schapenhouderij
Dat er een mooie beplating omheen komt zoals in de informatie staat, want o wat is het lelijk.
De gemeente zou de eigenaar kunnen worden. Dit omdat een gemeente niet streeft naar winst.
De randen deels aan het zich onttrekken door middel van bossages.
Denk er nog maar eens goed over na.
Direct door de zure appel heen bijten en solarfields aan de dhvinckersweg ook laten bouwen. Nu kan het nog realitief goedkoper icm de subsidie op stroom. Straks willen ze niet weer en blijft de gemeente dure stroom inslaan. Alternatief is kernenergie en daar zit de gemeente oldambt niet op te wachten.
Direct in de prullenbak!
Dit plan achter de hand houden. Eerst zoveel mogelijk daken benutten en overtollige stukken oud industrieterein, oude dijken. Bijvoorbeeld Egyptische dijk bij Ganzendijk, tussen Finsterwolderpolder en de reiderpolder.
Dit plan geheel van tafel vegen, en ons mooie landschap intact laten!!
Doe het niet! (2x)
Doen!
Door beplanting zicht op panelen voorkomen.
Door beter [?]. Beter als die windmolens.
Doorgaan.
Duidelijk toch!?
Een duidelijke folder met eerlijke voordelen en eerlijke nadelen! Onder andere in hoeverre kan de afval (kapotte appratuur) gerecycled worden. Met nadruk op 'eerlijk'!
Een zonnepark die ook het dorp, verenigingen en voorzieningen in Scheemda ten goede komt zou een prettige voorwaarde zijn.
Eerst alle daken van woningen , industrie en boerderijen vol leggen met zonnepanelen en daarna kijken of er andere mogelijkheden zijn op slechtere grond.
Eerst de daken vol leggen, huizen schuren etc.
Er kunnen eventueel gewassen worden geteeld onder de zonnepanelen.
Er voor zorgen dat de infrastructuur voor het elektriciteitsnetwerk voor de (terug) levering van energie dusdanig wordt aangepast dat er geen overbelasting van het netwerk ontstaat op zonnige dagen waardoor er inwoners van de gemeente zijn die hun eigen opgewekte elektra niet meer kunnen terug leveren aan het elektriciteitsbedrijf
Er zijn zoveel ongebruikte daken in de regio, bedrijfsmatig of particulier, gebruikt deze eerst voordat natuurgrond of potentiële bouwgrond gebruikt wordt
Ergens anders.
Faciliteer huizen, boerderijen, fabrieken en kantoren met zonnepanelen.
Ga groot inzetten om net als in [***] alle grote daken (boerderijen, loodsen, etc.) voorzien van zonnepanelen dit kan ook door Solarfields gebeuren.
Ga kijken in Zuid Frankrijk (Le Pradet) waar ze boven op grote parkeerplaatsen schaduw dak voor auto’s creëren en tegelijk daarbovenop zonnepanelen. Veel meer gebruik maken van huidige (overheids) gebouwen of anders bedrijven hiervoor benaderen en compensatie voor stroomverbruik geven en in ruil daarvoor gebruik maken van het dak voor plaatsing zonnepanelen.

VERTROUWELIJK

Gebruik de geplande locatie in de Eekerpolder voor industrie en bouw een zonnepark aan de noordzijde van de A7.
Geef bewoners de kans de opgewekte energie af te nemen. Laat (deels) de opbrengsten terugvloeien naar voorzieningen in Oldambt die bijdrage aan duurzame inzetbaarheid. Dus sport/gezondheid/gezonde voeding.
geef goeie informatie wat er gebeuren gaat.
Geen (10x)
Geen draagvlak!
Geen één boer mag de dupe zijn door de komst van dit project. Ook geen bewoners, dieren en dergelijke en de natuur.
Geen mening. (3x)
Geen panelen
Geen zonnepark in Eekerpolder of ander gebied in deze regio.
Geen zonneparken. Leg op alle gebouwen en huizen maar zonnepanelen.
Gewoon niet doen.
gezond verstand gebruiken en het plan ombuigen naar een plan voor panelen op daken in plaats van grote velden. Gezien de vragen uit deze vragenlijst is deze inspraak vooral bedoeld als vinkje voor inwonersbetrokkenheid. Echter, dat is ruim onvoldoende. De vragenlijst bevat ook open deuren waar je feitelijk niet op tegen kunt zijn: wie is er nu tegen duurzame energie? Niemand. Door dit als inleiding te gebruiken voor deze plannen, neemt u inwoners niet serieus. Ook de vragen over het meeprofiteren van het veld laten zien dat u inwoners niet serieus neemt. Het gaat niet om wel of niet spiegeltjes en kralen krijgen, het gaat erom dat u onze mooie omgeving vervuild met panelen. Dus enig juiste is te zoeken naar panden om zo aan de benodigde 100 ha te voldoen, dan heeft u mij aan uw kant maar niet door het opofferen van het landschap.
Goed over nadenken voor gij begint. Ook die windmolens zijn hier een gruwel.
GOED UITWERKEN EN VOORBEREIDEN
Graag zo open mogelijk houden.
Heb ik te weinig kennis voor
Heesters rondom het zonnepark.
helaas niet
Hele slechte plattegrond bij de info waarop de eekerpolder te zien moet Zijn ....
Helemaal mee stoppen.
Het aanleggen van een wandelroute door/om het park heen zodat we daar een ronde kunnen wandelen.
Het deel wat naast het Compressorstation ligt, laten vervallen
Het is beter om zonnepanelen op schuren en huizen te leggen dit zijn al objecten die er staan.
Het mag niet ten koste gaan van de opbrengsten van zonnepanelen van woningeigenaren. Er moet dus voldoende capaciteit zijn op het net. Dat is een absolute voorwaarde. Het was beter geweest om een zonnepark in eigen beheer van de gemeente te hebben in samenwerking met EnergievanOns. De volledige opbrengst is dan voor de gemeente. Daarvan had de hele gemeente verduurzaamd kunnen worden. Of een project met electrische auto's in combinatie met waterstof fabriek. Zodat de gemeente de energie in eigen beheer heeft. Nu gaat een groot deel van de opbrengst naar Solarfields.
het zicht meer onttrekken door op afstand lage bomenrijen en struiken te planten.
Het zonnepark kan niets doen voor het verwarming tijdens winter, en misschien moeten er andere oplissingen gebracht worden voor dit punt, omdat het meer belangrijk is.
Hoe wordt de gehele flora en fauna en biodiversiteit verbeterd? Wordt het huidige gebied al meerdere jaren gemonitord en gebeurd dit ook na invulling van het plan? Hoe wordt dit naderhand vergeleken?
Hop dat er veel groen en fietspaden komen.
Hopelijk delen de bewoners ook mee in de opbrengst door verbetering bijvoorbeeld van de woonomgeving.
Ik ben niet tegen zonneparken maar wel ten koste van landbouwgrond of natuur. Zonnepanelen horen op de daken. Mocht het plan toch doorgaan hoop ik dat de directe omgeving er ook in mee mag profiteren. Want dat is met de windmolens niet gebeurd en daar zitten we nog dagelijks met de geluidsoverlast. En ervaren we alleen de lasten. Daar zijn we met andere initiatieven ook bang voor. Maar er stonden genoeg opties tussen hoe de omgeving er ook voordelen uit kan halen. Het zou mooi zijn als we 1 van die dingen terug zien in het uiteindelijke plan mocht het doorgaan.

VERTROUWELIJK

Ik ben van mening dat met name voor het deel op het grondgebied van Oldambt de coöperatie Energiek Oldambt de mogelijkheid moet krijgen om om hier in te participeren. Verder merk ik op het te betreuren dat de eerder opgezette projecten van de coöperatie Energiek Oldambt (waarbij de gemeente gemeentelijke gebouwen beschikbaar zou stellen) door beleidswijzigingen geen doorgang konden vinden. Veel enthousiaste inwoners van met name de dorpen in Oldambt die daarmee een bijdrage wilden leveren aan de energietransitie zijn daardoor ontmoedigd.
Ik ben voor duurzame energie maar niet zo op landbouwgrond. Daken en dan de rest met andere duurzame energiebronnen.
Ik heb geen suggesties voor dit plan. Ik zou enkel kunnen adviseren op basis van bovenstaande uiteenzetting de plannen niet tot uitvoering te brengen. Uiteraard begrijp ik dat dit een zinloos besluit zou zijn, er zal dan op een andere plek een zonnepark worden gecreëerd. Mijn inziens zijn zonneparken geen duurzame ontwikkeling.
Ik heb geen suggesties. Ik vind dat de provincie Groningen meer dan genoeg heeft gedaan aan duurzame energie. Rij maar rond door Nederland daar zie je lang niet zoveel. Dus laat dat zonnepark nu maar eens naar een andere provincie gaan.
Ik heb me aangemeld als lid maar verder niets vernomen.
Ik hoop dat wat jullie nu vertellen, ook daadwerkelijk waar gaan maken voor de omgeving.
Ik weet niet hoe het eruit gaat zien, maar (tekening) is veel mooier dan (tekening). Op hoogte plaatsen, zodat er nog wat onder kan.
Ik zou het fijn vinden als je daar kan blijven wandelen. Ik vindt het een mooi stukje natuur. Zou het zonde vinden als dat weg gaat door een lelijk park.
In de prullenbak gooien en er nooit weer uithalen.
In de toekomst. Uitbreiding.
In de vergunning opnemen: de bouwer/exploitant moet zorgen voor een EMC rapport. Beide zijn verantwoordelijk! Informatie met betrekking tot EMC: agentschap telecom, klantcontact [***]. Contactpersoon [***].
Interesse in persoonlijke investering.
Investeer en verdeel de zonnepanelen over woningen en niet in het veld.
Investeren in zonnedaken van grote oppervlakken
Is al goed ontwikkeld.
Is er geen ruimte boven de A7. Ben je van alle kanten ver van de bebouwing af.
Ja lekker niet doen en gesubsidieerde panelen plaatsen op daken van bestaande woningen en bedrijven. Ieder zorgt voor zijn eigen stroom opwekking. Kleine windmolens erbij .
Ja zet het op grote daken/boerderijen/fabrieken/kantoren enzovoorts. Zet het op bepaalde dijken.
Ja, direct afblazen. In plaats van een dergelijk park van deze abnormale omvang in te richten kan de overheid duizend keer beter gratis zonnepanelen voor op onze daken beschikbaar stellen: de energie komt dan 100% ten goede aan de consument en het landschap wordt gespaard.
Ja, er mee stoppen.
Ja, ga dit soort ongein langs de kust neerzetten waar niemand woont!
Ja, ga een andere locatie zoeken.
Ja, niet doen.
Ja: afwijzen.
Je kunt ze beter in het westen van Nederland neerzetten. Die profiteren toch het meest.
kappen met die scheve handel
Kerncentrales in plaats van zonnepanelen.
Kernenergie voor Nederland.
Kies een andere locatie waarbij de dorpsbewoners van beide gemeenten niet tussen 2 windmolenparken worden ingebouwd.
Kijk eens langs de A27 tussen Groningen en Scheemda. Daar liggen nu al te veel grote oppervlakten met zonnepanelen.
Kijk of er meer panelen tegen de dijk van het Winschoterdiep geplaatst kunnen worden.
Komt met een simpel plan om mee te doen en te profiteren van de opbrengst.
Laat de bewoners, en ik herhaal, die toch al tegen de windmolends moeten aankijken, mee bedingen in de opbrengst en/of winst van het park. Nu de energietransitie in volle gang is, moeten zeker de bewoners rondom het zonnepark er mee van kunnen genieten en niet alleen de subsidie in de zakken van de

VERTROUWELIJK

inversteerders verdwijnd. in zou wel een panelen willen leasen en zo de opbrengst van het zonnepark kunnen gebruiken.
Laat Groningers profiteren van de opbrengsten van panelen e.d. ipv hier alles volzetten en "ons" vervolgens een middelvinger te geven.
Laat het niet voorzien in de energiebehoefte van datacenters.
Laat iedereen mee profiteren.
Leg alle daken van gebouwen zoals boerderijen, flats, winkels en bedrijven vol en geef die mensen een beetje geld. Het zal ongetwijfeld meer geld kosten maar de gemeente Oldambt is al genoeg verpest en dat hoeft niet nog meer.
Leg alle zonnepanelen op daken! Niet op de grond!
Leg bij vrije daken zonnepanalen er is ruimte genoeg aanwezig, maar niet in het landschap.
Leg boerenschuren vol of bedrijfspanden in plaats van velden vol. Het is toch geen kijk. De mensen die het verzinnen wonen er zelf niet bij in de buurt.
Leg de panelen op de daken van bedrijven (schuren,loodsen, vm. Nam locaties)
Leg een park aan tegen de dijk van het Winschoterdiep en verder verplichting aanleg zonnepanelen op nieuwbouw, huizen, schuren, bedrijfsgebouwen enz.
Leg meer panelen op het dak. Informatie aanpassen!
Leg zonnepanalen op de daken en niet in de natuur. Milieuvervuiling.
Lekker ergens anders
Leuke fietspad er langs.
Liever daken van boerenschuren vol leggen met zonnepanelen en daarin de buurt laten meeprofiteren. Voorbeeld: Kielster Energie Coöperatie
Maak een totaalvisie voor de hele gemeente. En niet plan voor plan. Kijk waar de mogelijkheden liggen bij bestaande industrieterreinen. Bijvoorbeeld Eemshaven.
Mag echt niet plaatsvinden!!
Meer daken benutten of geschikt maken. Desnoods op monumenten
Mijn suggestie, niet doen!
Monteer panelen op poten zodat grond ook benut kan worden. Rendement verhoging.
Mooi park aanleggen die ook wat te bieden heeft voor de dieren en omgeving
n.v.t.
Nee (45x)
nee. gewoon doorgaan.
Neen (6x)
Neen. De gekozen locatie is gelukkig geen zichtlocatie.
Net als de suggestie voor het windmolenpark verwacht ik niet dat er iets mee gedan wordt. Weggegooide tijd en een desillusie.
Niet aan beginnen, plaats panelen bij gemeenteraad in de tuin.
Niet de hele Eekerpolder volbouwen.
Niet doen (5x)
Niet doen!
Niet doen! Als het moet op daken van boerenschuren ed. Maar daar verdienen ze minder aan. Geef blijk van visie en ga niet mee in deze gekte!!!
Niet doen. Landbouwgrond is beter.
Niet door laten gaan en kijk of je het op een andere manier kunt oplossen
Niet door laten gaan.
Niet hier, maar op grote daken in/op industriegebieden.
Niet te lang wachten.
Niet uitvoeren op deze lokatie. Zoek naar daken in de omgeving waar je ze op kan leggen. En zoek uit wat de consequenties zijn voor de “buren”!
Niet uitvoeren!
Niet uitvoeren, leg maar op daken/gebouwen .
Niet uitvoeren.
Niet van toepassing. (4x)
Niet.

VERTROUWELIJK

Niets voor mijn.
Nu niet.
Nvt (5x)
omgeving mee laten profiteren
Omhoog met die zonnepanelen.
Omwonenden direct financieel laten mee profiteren van de opbrengst. Of direct het verenings leven ondersteunen
Onmiddellijk stop zetten en de subsidies die nu de investeerders opstrijken gebruiken om alle woningen bedrijfspanden te voorzien van zonnepanelen in de gemeente. Ook zou je hiervoor de parkeerplaats van het Ommelander ziekenhuis kunnen gebruiken.
onmiddellijk stopzetten
Ons idee is: gooi de daken van de huizen/hebouwen maar vol.
Op dit moment niet.
Op grote gebouwen plaatsen, daken volleggen, boeren subsidies geven zodat zij hun schuurdaken beschikbaar stellen. Dan is er al genoeg voor de dorpen.
Opbrengst gebruik van investering in meer duurzame energie.
Open dag tijdens de uitvoering. Hoe gaat het in zijn werk, allerlei informatie.
Opzouten. Geldt ook voor windparken, stikstof(?). Doe dat maar in Haren bij de elite Glimmen.
Panelen op daken van gebouwen aan brengen Er word weer eens voor de makkelijkste weg gekozen ten koste van natuur en landschap
PARK AAN HET ZICHT ONTTREKKEN DOOR HOGE BEPLANTING
Plaats de zonnepanelen maar op daken van schuren, bedrijven en woningen van particulieren en laat die meeprofiteren
plaats er nog een paar windmolens (ook in groter gebied)
Plaats panelen op daken waar je ze niet ziet, zoals magazijnen, fabriekshallen. Investeer in versteviging dakconstructies voor panelen. Er zijn al windmolens discutabel door onze strot heen gedrukt, het houd een keer op met de uitverkoop van het Groningerland. Creëer ze boven grote parkeerplaatsen, auto niet vol in de zon, en toch zonne energie, win win
Plaats zonnepanelen bij huiseigenaren op de woning. In plaats van gigantische zonneparken waar alleen grote bedrijven van profiteren.
Plaats zonnepanelen op daken van woningen en gebouwen.
Plaatsen panelen op daken van gebouwen/woningen en dergelijke.
Plan verkleinen. Kavel dichtst bij Scheemda geen onderdeel maken van zonnepark.
Probeer de daken van grote bedrijven/boeren vol te krijgen met panelen. Zoals van der Valk etcetera. Dat is dan geen zichtbelemmering. En kunnen boeren hun grond behouden. Beter voor natuur en milieu. Onder ook de mogelijkheid voor milieu vriendelijke zonnepanelen als ze uit de tijd zijn.
probeer een optimaal milieu te creëren voor insecten en andere dieren die er in alle rust kunnen broeden en leven.
Probeer het geheel op te laten gaan in de omgeving niet zichtbaar vanaf woning bouw gebieden
Regionale bedrijfsleven erin betrekken.
Rondom bomen en planen zodat voor het oog de natuur de overhand heeft. Vanzelfsprekend zo, dat er geen schaduw op de panelen valt.
Schapen in het zonnepark (uiteraard als er inderdaad veel groen wordt gerealiseerd). Een efficiënte manier om het gras kort te houden.
Schrappen
Snel uitvoeren
Solarfields is alleen maar op winst uit en probeert op alle mogelijke manieren zijn zin door te drijven.
Sorry nee
Staan al windmolens.
Steek energie in het vinden van locaties die niet ten koste van de voedselproductie gaan.
Stop ermee!
Stoppen hier m3e Het allen maar om het grote geld Ik geloof er fluit van dat de bewoners ervan proviteren
Stoppen!

VERTROUWELIJK

Stoppen! Ons Groningse landschap is al genoeg kapot gemaakt!
Stoppen, voorrang aan zon op daken geven.
Straks hebben wij genoeg energie en geen eten, ook (***) moet genoeg aardappelen hebben om te kunnen produceren. Ook kan boer kiezen andere producten te telen voor consumptie.
Uit zicht plaatsen en parkbeheer doen Extra omgeving aanplant en fauna beheer
Van afzien.
Van tafel
Veel groen er omheen.
Verder uit de bewoonde wereld, maar liever nog op daken van grote bedrijfshallen. Zo komt de natuur ook niet in het geding.
Verplaatsen naar arme grond die niet verkaveld is bijvoorbeeld natuurgebieden of [?].
Verplaatsen naar arme zandgronden.
Verplaatsen naar Eemshaven; Eemshaven als Energy-Hub voor Noord-Nederland biedtr vele mogelijkheden en een geconcentreerd energiegebied kent veel voordelen. Zowel voor de particuliere gebruikers als de bedrijven. Bovendien wordt hierdoor het fraaie Groninger landschap niet nog meer geweld aangedaan dan dat dit nu al het geval is met o.a. de windmolens etc.
Verplaatsen naar het dak van een sporthal. Dan moet de constructie worden aangepast en dat is gelijk een kans om de sporthal te upgraden. Of welk gebouw dan ook.
Verplicht aanbrengen van zonnepanelen op daken van het te ontwikkelen industriegebied. Win win situatie...
Voedselbos.
Voor zou er als het kan op huizen en daken van fabrieken er zijn huishoudens die ze wel wil hebben maar niet kunnen beloften.
Voordelen voor omwonenden aanbieden.
Vraag 14) zwembaden, dorpshuizen en speeltuinen!
Waarom de zonnepanelen in een park? Er zijn zoveel lege daken.
Waarom niet eerst de daken voorzien van zonnepanelen. Er zijn in gebied genoeg mogelijkheden.
Wees een keer eerlijke naar de mensen toe. En geef korting op de energie rekening van de mensen voor elke bewoner in de gemeente Oldsambt.
windmolens op zee en eventueel kleinschalige kerncentrales
Zet ze maar in het westen neer. De profiteren er toch het meeste van.
zie hiervoor oftewel VERTICALE plaatsing
Zie mijn opmerking bij bovenstaande vraag. (de nadelen van...)
Zo bouwen dat de grond er onder ook nog te benutten is voor plant en dier.
Zo snel mogelijk het plan realiseren.
Zo snel mogelijk.
Zoals aangegeven laten de omliggende dorpen, het zij buurthuizen, openluchtzwembad de Ringberg in Scheemda erg goed van profiteren. Hier hier dan ook de gemeente Oldambt weer voordeel van.
Zonnepanelen alleen op daken van bijvoorbeeld bedrijven, boerderijen en dergelijke, maar niet op onze kostbare grond.
Zonnepanelen kunnen beter geplaatst worden op bestaande bebouwing of nieuw te bouwen panden. Dan hoeft er namelijk ook geen kostbare landbouwgrond verloren te gaan.
Zonnepanelen moeten alleen op de daken worden geplaatst in de randstad en niet in het de provincie. In "den Haag" kent men de provincie alleen maar als win gebied den maar aan de winsten van het gas.
Zonnepanelen op daken in plaats van hele natuurgebieden gebruiken.
Zonnepanelen op daken leggen van boerderijen en gebouwen en de grond voor andere dingen gebruiken.
Zonnepanelen op daken van bedrijfspanden.
Zonnepanelen op poten monteren zodat grond onder panelen toch benut kan worden.
Zonnepanelen volledig tussen 'heggen' of bosstroken plaatsen zodat het zonnepark niet zichtbaar is. Ook niet vanaf wegen, spoor en water.
Zorg dat alle voordelen ook bij de 'gewone' gebruikers van de opgewekte energie terecht komen! Geld graaiers zijn er al genoeg!!
Zorg dat eerst de afspraken in het akkoord worden/zijn nagekomen.

VERTROUWELIJK

Zorg eerst dat alle daken van scholen en gemeente instellingen voorzen zijn van zonnepanelen en dan alle huizen van huur organisaties en dan van de eigenaren van wonongen
Zorg voor lage struiken en bomen eventueel. Geeft mee biodiversiteit.
Zorgen voor weinig overlast niet de bouw en latere productie.
Zoveel mogelijk aanblik vergroenen door beplanting.
Zoveel mogelijk groen en laten begrazen door schapen ipv machine's
Zoveel mogelijk omgeven door groen.

24. Heeft u tot slot nog opmerkingen die u wilt delen met de gemeente Oldambt, Solarfields, coöperatie Eekerpolder of het onderzoeksbureau naar aanleiding van deze vragenlijst? Laat ze dan hieronder achter:
- Openheid + transparantie naar de omwonenden toe. - Workshops/informatiesessies geven op openbare basisscholen.
1. Zoek locaties met mindere kwaliteit landbouwgrond. 2. Opwekking door middel van windenergie vraagt verhoudingsgewijs veel minder oppervlak dan zonne-energie.
Al langer wordt er gesproken over de te capaciteit van het stroomnet. Het mag natuurlijk niet zo zijn dat als deze problemen ook hier gaan spelen dat dergelijke grote locaties voorrang gaan krijgen voor levering op die van particulieren. Al vaker is te lezen dat bij overcapaciteit de panelen op woningen worden uitgeschakeld.
Alles wordt duurder in onze gemeente. Alles is zonder overleg. Ze doen toch dingen die niet nodig zijn ondooracht veel gemeenschapsgeld spenderen.
Als dit alles voor de burger nog te betalen! Zitten nu al op zwart zaad, alles gaat veel te snel.
Als het bij deze polder zal blijven dan valt dat mee. Maar wat dat betreft heb ik grote twijfels. Het wordt er hier niet mooier op. Zie alle windmolens die door de strot zijn geduwd.
Als iedereen ervan kan profiteren is goed plan. Maar zorg voor weinig overlast en ondersteun zwembaden en verenigingen, en zorg voor op andere plekken meer groen en biodiversiteit.
Begin hier niet Alles wordt volgebouwd zonneparken Leg ze op daken
Ben tegen de aanleg van dit project. Reden is dat het Landschapsvervuiling is. De panelen dienen op daken van bedrijven (schuren en loodsen) te worden gelegd. Het betreft landbouwgrond wat ook daar voor gebruikt moet worden.
Benader het plan integraal waarbij het bijdragen aan de (landelijke) oplossing van de stikstofproblematiek, hier landbouw en in uitgeplaatste gebieden zonnepanelen, wat mij betreft sterk de voorkeur heeft.
Benut ook veel industrieterrein of daken van gebouwen die nu nog ongebruikt zijn.
BERICHTEN OOK STUREN NAAR HET DORPSMAGAZINE DE WESTERLINK IN WESTERLEE
Besteed het geld aan zaken die nodig zijn, bijvoorbeeld aan sportparken en zwembaden. Hebben de inwoners meer aan.
Betere informatie vanaf begin van zo'n project.
Bij punt 14 staat o.a. rendement uit het zonnepark ontvangen middels obligaties. Dit is mij niet duidelijk hoe dit geregeld wordt!!
Bouw in elke gemeente een waterstof installatie, zo dat bij een te groot aanbod van elektriciteit dit altijd omgezet kan worden in waterstof. Bouw in gemeenten waar de elektriciteit moeilijk afgevoerd kan worden een kleine centrale op waterstof.
Breng een "eerlijke" folder uit, zonder dat jullie de bewoners proberen te sturen. Ik vind het de laatste tijd moeilijk om een mening te vormen, omdat de eerlijkheid mist. Er wordt alleen maar gestuurd. P.S. Ik waardeer de enquête, bedankt!
Dan denken wij aan subsidie voor sportverenigingen, zwembad Scheemda en [?] en voor speelvelden/parken in de omliggende dorpen.
Dat alles goed mag komen voor alle bewoners.
De cooperatie eekerpolder en de informatieavonden lijken natuurlijk nergens op. Probeer duidelijk uit te leggen waarom dit nodig is. en waarom het op die locatie het minste zeer doet. Voor solarfields geldt dat ook bij Dhr [***]. Pure energie is veel weerstand tegen bij het emergobos. Zij organiseren wel open en duidelijk de informatie bijeenkomsten.

VERTROUWELIJK

De energie van de windmolend lijkt me voldoende voor de buurt en de eien zonnepanelen op de daken. Dit moet opgeslagen kunnen worden. net als gas.
De gemeente en de overheid zijn twee instanties die niet zijn te vertrouwen. Het is een aantasting op de natuur en woongenot. Er wordt niet naar je geluisterd.
De gemeente Oldambt zou er goed aan doen niet alleen te beweren naar de inwoners te luisteren maar ook te laten zien dat ze dit doet. Door wanbestuur wordt er geld over de balk gegooid wat nu moet worden terugverdiend. Ik vind het een schande. Het zogenaamd "doorontwikkelen" en een leefbare omgeving creëren.. het is hier hartstikke leefbaar en prachtig in de omgeving. Maar de windmolens zijn al aan de horizon verschenen, de fabrieken achter ons huis zijn in aantocht en dit is simpelweg weer een stap. Met schijndemocratie, want de inwoners hebben helemaal niets te zeggen.
De opwarming van de aarde heeft mede te maken met alles waarmee de aarde wordt bedekt zoals bebouwing, straten en wegen en uiteraard zonneparken. De aarde absorbeert zonnewarmte, iedere m2 aarde welke wordt afgedekt (in dit geval dus door zonnepanelen) kan deze warmte niet meer absorberen. Alhoewel geld en macht de wereld regeren en mijn inbreng daar niets aan zal veranderen voel ik mij als persoon verplicht bovenstaande aanhangig te maken.
De site van de coöperatie is niet duidelijk. Het wordt niet duidelijk wat je als inwoner kunt bijdragen en wat je er aan hebt.
Denk aan voedselvoorziening, zodat niet alles van ver moet komen, en afname van de stroom is niet altijd op orde. Wij denken inspraak te hebben maar ben sceptisch. Voedselproductie in de buurt is ook duurzaam. Nu in de krant, het net is overvol, dus groente op dat stuk land.
Denk goed na of dit voor de korte termijn de oplossing is voor duurzame elektriciteit opwekken in dit gebied in verband met de vele nadelen zoals horizon vervuiling, aantasting van het open gebied en afhankelijk van de zonne-uren. Voorkeur gaat uit naar andere vormen van energie opwekking gezien de al vele geplaatste (grote) windmolens in dit gebied.
Deze enquête is mosterd na de maaltijd. Zal zo worden geïnterpreteerd dat er voldoende draagvlak is. De 100 hectare principe wordt misbruikt doordat het in 2 gemeentes wordt aangelegd!!! Resultaten moeten via een notaris.
Dit heeft op de lange duur gene zin, de windmolens zijn al vreselijk vooral het geluid, horen we ook op de (?) alleen.
Dit onderzoek bevat te veel vragen over demografie en te weinig ruimte om een mening te geven. Dhr [***] heeft toegezegd dat we alleen volgens de zonneladder projecten op daken zouden komen, hoe kan het dat dit niet gebeurd maar overal wel zonneparken verschijnen en gepland worden? En wat is de belofte van een wethouder waard? Hoe verhoud dit plan zich überhaupt nog tav het huidige standpunt van de provincie? Volgens ons kan dit plan niet meer door gaan! De tijd om de enquête in te vullen in vakantietijd van 2 weken is ook idioot, hoe serieus neemt de gemeente haar inwoners nog. Alles lijkt om geld te draaien met opwekking van energie en de omgeving Westerlee is het wingewest van Oldambt. Hier zijn wij het als inwoners niet mee eens!!!!!
doe alles Zeer zorgvuldig.
Door de grote parken en overbelasting van het net worden we soms afgeschakeld voor teruggave aan het net. Als particulier met zonnecellen vindt ik dat teleurstellend.
Duurzame, schone energie is goed, maar om de financiële situatie van het Ommelander ziekenhuis te betrekken in het al dan niet door laten gaan van het zonnepark, vind ik een slechte zaak.
Eén opmerking, was deze vragenlijst nodig? Meestal is zoiets al vooraf in kannen en kruiken.
Een slecht idee.
Een zonnepark kan bedrijven aantrekken vanwege de beschikbaarheid van stroom. Ik vindt dat het eerst naar huishoudens moet gaan die niet kunnen investeren in groene energie. De plek is op zich niet verkeerd, maar laat de rest van de landerijen aub landbouwgrond blijven. Als het kan biologisch.
Enquête lijkt bedoeld om burger bij besluitvorming te betrekken, echter laat duidelijk zijn dat gemeenteraad wijkt voor de macht van het geld. Schijndemocratie!
Er is sprake van een klimaatprobleem [?].
Er word niet naar de mensen geluisterd Bij de windmolens heb ik ook mee gedaan aan vergelijkbaar onderzoek het rapport dat daar uit kwam daar word de mening van de bewonderd zo van tafel geveegd en het de molens staan er en het is nog veel erger dan wij ons konden voorstellen. Ik verwacht hier ook dat met weer niet luistert en gewoon door met het vernielen van onze leefomgeving En we worden om gekocht met zogenaamd mee profiteren

VERTROUWELIJK

Er zijn genoeg windmolens en al een stikstof fabriek niet zo'n park. Is hier wel genoeg.
Erg slordig dat de genoemde link niet werk. Beloofd is dat ik teruggebeld zou worden. Nou vergeet het maar. Ik heb uiteindelijk via je website de enquete gevonden en deze kunnen invullen. Ik stel de gemeente Oldambt op de hoogte van de moeilijkheden die ik ondervond. Ik vind het zeer onvoldoende van Enneus. Hoogachtend [***]
Ga eindelijk een iets terug doen, door obligaties uit te geven/aandelen et cetera. Geen steun van ons voor andere plannen. Als verdere industrialisering. Geen doel bedrijfsterrein.
Ga in overleg met de bewoners en doe als gemeente /coöperatie suggesties voor bepaalde tegemoetkomingen zodat duidelijk is over welke voorwaarden het merendeel een zonnepark accepteert. Kan ook met een dergelijk onderzoek en wees eerlijk over de uitkomsten!
Ga kijken in Zuid Frankrijk (Le Pradet) waar ze boven op grote parkeerplaatsen schaduw dak voor auto's creëren en tegelijk daarbovenop zonnepanelen. Veel meer gebruik maken van huidige (overheids) gebouwen of anders bedrijven hiervoor benaderen en compensatie voor stroomverbruik geven en in ruil daarvoor gebruik maken van het dak voor plaatsing zonnepanelen.
Ga kijken naar mogelijkheden op zonneparken bij huiseigenaren op het huis zelf te plaatsen. Dan hebben de eigenaren er rechtstreeks profijt van. En de kilowatts die niet gebruikt worden, worden terug geleverd aan het net. En maak daarna afspraken met het net om die kilowatts te gebruiken voor de grote bedrijven.
Ga kijken op andere manieren om aan de transitie doeleinden te gaan voldoen. Pak hiervoor niet de natuur die er al te weinig is.
Ga sociaal om met geld van iedereen. De manier van zakvullen is wel keer over
Ga veel actiever inwoners benaderen hoe zij kunnen participeren. Met een artikel in een streekblad bereik je bijna geen mensen.
Gebruik zoveel mogelijk daken van gebouwen die zie je niet (minder) en staan er al.
Geef de inwoners van Oldambt korting op de energierekening. Nu is de tijd aangebroken!!
Geen (7x)
Geen goed idee
Geen industrie in Westerlee!!!
Geen mening.
Geen op- en/of aanmerkingen
Geen weiland vol zonnepanelen maar mochten ze komen dan het geld steken voor het open houden van sport en zwembaden en voorzieningen voor de inwoners.
Geen XXL fabrieken in Westerlee!!
Geen XXL industrie in Westerlee, geen industrieterrein in Westerlee.
Geen!!
Gemeente Oldambt ga woningen bouwen. Zorg voor nieuwe bouwkavels. De vraag is groot en burgers worden niet gehoord. Blauwestad is onbetaalbaar voor 80% van de bevolking van het oldambt
Gemeente Oldambt krijgt hier voor neem ik aan ook geld, besteed het voor verbeteren van het groen en onderhoud daarvan (meer groen).
Gemeente Oldambt: houd vast aan de maximale 100 hectare zonnepanelen in onze gemeente en niet meer windmolens in onze nu nog mooie gemeente.
Genoeg gezegd geloof ik, NEE geen zonnepark.
Gewoon helemaal mee stoppen
Goed dat jullie het sentiment peilen, al was het mooi geweest als Midden-Groningen dit ook (gelijktijdig) had gedaan. Nu komt het daar sowieso in grote of kleine vorm. Voelt dit wat meer voor spek en bonen.
Goed plan om burgers mee te laten profiteren.
Graag een bijeenkomst met meer en duidelijke informatie. Bewoners moeten hierover kunnen stemmen.
Graag op de hoogte houden middels brief (post). Ook als dit consequenties heeft voor bewoners van Acantus.
Graag zonnepanelen op daken etc.

VERTROUWELIJK

Groningen is de rijkste provincie van Europa maar profiteert hier het minst van. We zouden hier vorstelijk moeten leven ipv verwaarloosde productieprovincie te zijn voor de rest van NL.
Heel veel succes.
Helaas heb ik veel ervaring met storingen van Zonnepanelen ! Dit is echter niet nodig als men goeie omvormers en verdere apparatuur gebruikt . Dit is in mijn wijk bewezen .. Ga der van uit dat bij men bij Solarfields weet waar men me bezig is , en wij als radio zendamateurs Agentschap Telekom niet hoeven te benaderen .
Heldere communicatie over de stand van zaken, planning en voorwaarden waaronder het zonnepark tot stand komt. Transparantie is erg belangrijk voor medewerking.
Het elektriciteitsnetwerk is niet in orde om al deze [?] stroom te kunnen afleveren, dat moet eerst in orde zijn.
Het gebied van de oudste Dollardpolder is met dit project en het windmolenpark voldoende aangetast. Verder behoud huidige landschap!!
Het is een vervuiling van het landschap. De windmolens zijn ook een aanfluiting met alle problemen van dien. Gebruik je verstand gemeente Oldambt, niet alles is met geld te koop.
Het is onvermijdelijk dat er een of meerdere (nieuwe) zonneparken worden aangelegd in de gemeente. Er wordt nu heel beperkt onderzoek gedaan naar het draagvlak voor dit ene plan, waardoor de kans groot is dat (een deel van) de inwoners worden teleurgesteld. Om daadwerkelijk draagvlak te meten (en te creëren) zou een breder onderzoek veel interessanter zijn, waarbij alternatieve locaties naast elkaar worden gelegd. Dan wordt duidelijk waarom locatie A meer draagvlak heeft dan locatie B of C. Dan krijg je als inwoner ook het gevoel dat je daadwerkelijk invloed hebt op de besluitvorming. De plannen lijken al behoorlijk concreet, wellicht onterecht, maar dit geeft mij het idee dat het een hamerstuk betreft en het draagvlakonderzoek alleen nog van invloed is op de beargumentatie van de besluitvorming.
Het landelijke uitzicht wordt verpest door windmolens en zonneparken en dan de hinder bromtoren. Knipperende lichten, geklepper. Het woongenot is danig verziekt door de komst van die dingen,
Het opofferen van bijzondere gebieden met een mooie landsschappelijke en historische waarde is niet nodig als er ook alternatieven zijn. Het zou bestuurlijk Groningen, en dus ook Oldambt, sieren wanneer ze zich voor haar inwoners een goede rentmeester toont en waakt over de landschappelijke en maatschappelijke waarden. Het aangaan van plannen met commerciele partijen buiten de bewoners om past niet.
Het zou prettig zijn als de uitkomsten van participatie met de inwoners worden gedeeld. Ook de manier waarop de inbreng van inwoners is gebruikt door de gemeenteraad bij het nemen van het besluit. Een eventuele informatieavond waar inwoners vragen kunnen stellen en met ambtenaren in gesprek kunnen zou ook een bijdrage kunnen leveren aan het draagvlak voor het zonnepark.
Hou op met deze onzin!
Hou op met deze onzin.
Huur.
Huurders niet vergeten.
Ik ben duidelijk geweest! Geen gedonder hier!
Ik ben er sterk op tegen, zal me hier ook sterk tegen verzetten tegen de verkoop van Groningse landschap aan discutabel solarfields. Groningen heeft genoeg gedaan (windmolens), andere provincies zijn aan de beurt. Plaats zonnepanelen op daken. Investeer in dakconstructies verstevigen voor panelen. Zodat je ze niet ziet.
Ik ben zeer sceptisch over de goede bedoelingen dat de buurt hier van mee profiteert..
Ik ga er vanuit dat het park er toch gaat komen? Dan zou ik/wij graag zien dat het gehele prak vanaf alle richtingen niet te zien zou zijn!
Ik geloof niet dat V rekening houdt met onze mening. Deze enquête zal een verplichte afvinknummer van de gemeente zijn. Met andere woorden het is niet belangrijk wat wij vinden, het is belangrijk dat er afgevinkt kan worden. Dat zonnepark gaat er sowieso komen. Ik word niet graag voor de gek gehouden.
Ik heb alles gezegd. Het ga u goed.
Ik heb mijn mening al gegeven in de vorige vragen..
Ik heb twee kinderen en meestal zijn ze bij mij ook vaak.
Ik hoop dat de gemeente haar verstand gebruikt en om het landschap denkt.
Ik hoop dat jullie het geld beter benutten gaan dan overal maar wat aan uitgeven en het brood nodige weg bezuinigen.

VERTROUWELIJK

Ik hoop dat, gemeente Oldambt, Solarfields, coöperatie Eekerpolder, er goed over na denken om de inwoners er bij te betrekken. En dan doel ik vooral op de opbrengsten van het park !! elke Mwatt opbrengst moet verdeelt worden onder de omwoneden. Niet aan GOOGLE of andere giga bedrijven. Opbrengst locaal verdelen.
Ik mis al jaren in Oldambt een goed vergelijk van duurzame energiebronnen betref effectiviteit, kosten en verdienmogelijkheid voor de inwoners.
Ik probeer tot de laatste snikjes deze plannen (?) kapot maken.
Ik vind het een goede zaak deze vragenlijst, maar ik heb zwaar mijn twijfels of het iets zal uitmaken als bijv. héél veel mensen er tegen zouden zijn. (Geen barst vertrouwen meer in de overheid dus :-D)
Ik vraag mij af of het wel zin heeft om dit in te vullen. Ik heb reeds eerder een enquête ingevuld van de gemeente Oldamt mbt een zonnepark maar heb nooit iets van de uitkomst gelezen of gehoord. Dus ik bmvermoed dat deze enquête geen enkel nut heeft en dit allang is besloten.
Ik vraag mij af waarom onze mooie provincie vol geplant moet worden met zonnepanelen en windmolens. Ergens anders is ook nog wel ruimte.
Ik wens iedereen veel succes en vooral de 'handige jongens'.
Ik wil weten in hoeverre het elektriciteitsnet de opgewekte stroom aankan. Ze sluiten het nu al af van 12:00 tot 15:00.
Ik zou graag terughoren hoe het zit met het zoem of bromgeluid en of bewoners dit gaan horen.
Ik zou graag willen weten wat de gemeente dit onderzoek kost. Immers wij als inwoners betalen dit door de slechte financiële positie van de gemeente en daaruit voort vloeiende extreme OZB !!!!!!!
Ik zou maar gaan kernenergie. En het landschap en natuur niet meer verpesten met zonnepanelen en windmolens.
In algemeenheid maakt deze energievorm energie duurder. Met alleen vraaggerichte energieopwekkers (kern) hoeven de zgn duurzame vormen niet. Daarbij kan het netwerk dan veel goedkoper gehouden worden. En je laat het landschap heel. En voor gebruikers is dat ook goedkoper. Een kcentrale gaat veel langer mee en neemt in verhouding nauwelijks ruimte in
In het vervolg een grotere en duidelijke kant/afbeelding in het gebied bijvoegen en niet ter grote van een postzegel!
In mijn omgeving hoor ik dat de vergunning voor dit plan in de eekerpolder al rond is. Ik vraag mij daarom ernstig af wat het nut is van een draagvlakonderzoek. Kort geleden heb ik een bijeenkomst bijgewoond over grote industrie in ditzelfde gebied. Toen al waren we, de bevolking, ervan overtuigd dat er al lang een groter plan klaarligt en dat dat gewoon doorgaat. Ondanks wat we ervan vinden. Toen wetd gezegd van niet, maar een dergelijk draagvlakonderzoek en de melding in mijn omgeving dat het zonnepark toch wel doorgaat geeft geen vertrouwen. Ik ben pro-duurzame-energie hoor, maar wel op een slimme, verantwoorde en betaalbare manier. Volgens mij kunnen we het ons niet veroorloven om te stoppen met voedselproductie ten koste van energie. Boeren zorgen voor voedsel en zonder voedsel hebben we geen energie nodig.
In navolging van Midden-Groningen doet Oldambt er verstandig aan om hier zo snel mogelijk aan te haken.
In plaats van dit soort onzin projecten zou je beter iedere woning kosteloos moeten voorzien van zonnepanelen. Scheelt hoop geld voor aankoop van de grond en burgers zijn tevreden. En is beter voor leefomgeving van de dieren cetera, bovendien deze velden zijn lelijk.
INVERSTEER NIET IN DE KORTE TERMIJN MAAR ZOEK ANDERE OPLOSSINGEN. SUBSIDIE VOOR EIGEN AANSCHAF VAN PANELEN EN KLEINE WINDMOLENS. VERPEST HET LANDSCHAP NIET VOOR DE TOEKOMST EN ONZE (KLEIN)KINDEREN. NIEUWE ENERGIE OPWEKKING ZUIGT NIEUWE INDUSTRIE AAN EN DAT WILLEN WE NIET HIER IN DE DIRECTE OMGEVING. XXL IS AL VAN DE BAAN NU DE ZONNEPARKEN ER NOG UIT ! IEDEREEN INVESTEERT IN ZIJN EIGEN ENGERGIE OPWEKKING ; WONINGBOUW, GEMEENTEN, BURGERS EN BEDRIJVEN. HET LUST OP VERDIENEN AAN EEN ENERGIE OPWEKMODEL MOET VAN TAFEL.
Investeer écht in duurzaamheid en lange termijn biodiversiteit, leefbaarheid en ecologisch verantwoord betalen zich uiteindelijk echt uit!
Jullie drukken het er toch wel door. Niemand heeft daar inspraak in.
Kan niet meer op de site komen. Wil graag het rendement weten voor de burger. Jaarlijks, hoeveel jaar, planning enzovoort.
Kies voor het uitzonderlijke landschap in deze polder en zie af van verdere ontwikkelingen van zonnepanelen in deze lokale regio die daardoor te zwaar wordt belast (Pekela/Midden Groningen en Oldambt).

VERTROUWELIJK

Kijk naar andere alternatieven dan alles op de grond plaatsen dan blijft de natuur beter behouden. Er zijn vast bedrijven of boeren die hieraan mee willen werken.
Kijk ook eens naar alle lege daken (bijvoorbeeld woningbouwverenigingen).
Komt er een plan hoe de regio gestructureerd van het gas af kan?
Laat alstublieft ons mooie uitzicht bestaan en zet zonnepanelen niet hier. Zet ze op een industrieterrein ver weg.
Laat de dichtstbijzijnde bewoners het meest profiteren.
Laat de dorpen profiteren!
Laat de gemeente Oldambt goed profiteren van dit zonne-plan. Zodat de energiekosten van de gemeente omlaag kan. Waardoor de gemeente de WOZ belasting kan verlagen, daar heeft iedereen baat bij!!
Laat deze regio eerst met rust en los de problemen die er zijn eerst op. Denk aan gas, zout, overlast van molens. En stop met verspillen van de landbouwgrond. Het leefgenot gaat door deze projecten volledig verloren!
Laat dit onderzoek achteraf geen wassen neus blijken te zijn!!! Zoals zo vaak.
Laat je vooral verleiden door geld. Solar field gemeenten en Nederlands bestuur hebben niets met klimaat verandering.
Laat mensen mee profiteren van de opbrengsten. Dan creëer je een draagvlak.
Laat oldambt zoals het is.
Leuk voor de vorm, maar maakt geen verschil voor de uit te voeren plannen die al klaar liggen.
Liever zonnepark dan XXL bedrijventerrein of moet ik dit als combinatie zien.
Luister naar de inwoners. Zij willen geen industrie hier en ook geen zonnepanelenparken! Leg panelen op daken. Niet op de grond!
Luister ook naar de mens, dat willen jullie nu ook laten zien. Maar doe ook ECHT iets met de uitslag. Een enquête alleen even voor de show dat is natuurlijk bedrog.
Maak een plan voor het beleggen van zoveel mogelijk daken in ons dorp Westerlee!
Maak gebruik van bedrijven terreinen voor de ontwikkeling van zonneparken. Daken volledig van panelen voorzien en de ondernemers doen laten mee profiteren.
Maak het zo vlug mogelijk klaar.
Maak van noord oost Groningen geen dumpplaats, betrek de omgeving en hun belanghebbenden. Het moet niet alleen om het grote geld van en voor Solarfields gaan!!!
Meer aandacht voor aardbevingsschade en minder bureaucratie!
Meer luisteren naar de burgers. Wij hebben in onze achtertuin ook van die heerlijke windmolens. Je wordt er stapelgek van bij harde wind. Altijd bromtoon en flikkerde lichten. Zijn ons ook door de strot geduwd.
Meer zonnepanelen op platte daken meer prioriteit natuur.
Meer, eerder en betere informatie. En niet alleen verenigingen moeten profiteren maar vooral de individuele inwoners.
Mensen beter en eerder betrekken bij de plannen zodat ze saardoor beter kunnen nadenken of ze actief willen meedenken/meewerken met de plannen
Mijn inziens komt dit zonnepark niet ten bate voor inwoners maar ter ondersteuning windmolens voor energievoorziening XXL bedrijventerrein tussen Westerlee, Scheemda, Meeden. En daar zijn wij pertinent tegen! Geen draagvlak voor XXL bedrijventerrein!
Milieueffecten moeten zwaar wegen!
n.v.t.
Naar mijn/onze mening moet het ook een keer genoeg zijn met al die zonneparken. Wordt op den duur vervuiling van de omgeving!
Nee (17x)
Nee. Prima interactieve aanpak.
Neen (3x)
Net zo als bij de windmolens: de wensen van de bevolking worden niet gerespecteerd. Kl achten worden niet verholpen.
Niet alleen groen op en om het zonnepark, maar ook rondom wilde bloemen.
Niet doen!
Niet doen.

VERTROUWELIJK

Niet meer windmolens in de gemeente Oldambt, verpest van het aanzicht, hinderlijk de knipperlichten. Doe wat aan die knipperlichten in de windmolens.
Niet van toepassing. (2x)
niet werken voor 8uur sochtends sommige mensen hebben ook nachtdiensten, die willen graag nog beetje oog dichtdoen, OPPASSEN VOOR KABELS ONDER DE GROND, minder rommel achterlaten dan met de bouw van de school in scheemda (hele kanaalweg lag open door trekker rijden in de berm).
Niets voor mijn.
Nog meer duurzame energie!
Nogmaals; ik ben niet tegen het opwekken van zonne-energie, maar niet op land! Op daken vind ik het prima.
Nvt (3x)
Oldambt is geweldig mooi! Haat het zo. Niet aan de natuur knoeien. Koeien er in, zo als het hoort.
Onbegrijpelijk, gezien de voedselvoorziening in Nederland.
ondanks dat deze enquête totaal geen invloed zal hebben op het tegenhouden van dit plan, heb ik nog wel wat vragen. is er een fysiek plan (en evt inspraak) over de groen inrichting van het zonnepark (zichtbaar en daardoor controleerbaar)? is er een verwachting van de opbrengsten van dit park en daarmee de bestedingen voor het dorp scheemda. wie is verantwoordelijk voor de gemeentelijke inkomsten en bestedingen van de opbrengsten. scheemda is geen A-locatie , dus de verwachting is dat alle opbrengsten in winschoten zullen verdwijnen als dit door de gemeente word gecoördineerd. komt er bijvoorbeeld een dorpsraad die mee beslissen over de opbrengsten? het mooie (oost)groninger landschap word al jaren doorsneden door de A7,noodzakelijk maar met een uiterst lelijk karakter. om zonneparken direct langs deze A7 te plaatsen zou het groninger landschap het beste onaangetast blijven.
Onze opmerking is: we hopen dat het niet doorgaat.
Onzinnig om in deze tijd grond te onttrekken aan de landbouw. 2 mensen met geld zullen profiteren, wie niets heeft kan niets participeren.
Op dit moment is er niet duidelijk hoe SF en COOP Eekerpolder de buurt willen laten mee profiteren. Er is veel achterkamertjes politiek en er is geen eerlijke communicatie tussen inwoners SF,COOP en Oldambt. Ook mist dit draagvlak onderzoek naar mijn mening alle belangrijke punten. Het wordt over een te grote regio verspreid om zoveel mogelijk stemmen voor te krijgen. Iemand in Heiligerlee is allang blij dat deze niet in zijn eigen achtertuin komt. Ook kun je aan de hand van de 4 postcode getallen niet zien waar iemand woont, heel westerlee heeft 1 postcode. De dichts aanwonenden moeten het meeste mee tellen. Mijn mening is ook dat alles allang rond is en dit draagvlak onderzoek puur uitgevoerd wordt omdat het moet gebeuren volgens beleid zon en wind. De inwoners zijn niet betrokken bij dit plan en al helemaal is het niet duidelijk hoe inwoners mee profiteren. Kijk naar het park bij oude pekela, gaan we boompjes poten die 20 jaar nodig zijn om te groeien.
Ophouden met de uitverkoop van het platteland.
Overweeg mobiele zonnesystemen waarbij voedselproductie blijft bestaan. Zie initiatief Dogterom Oude Tonge.
Participatie begint niet met het voorleggen van een plan. Participatie begint met het voorleggen van een probleem waar een oplossing voor moet worden gezocht. Het zou toch mooi zijn als de gemeente dat nou eens als werkwijze zou hanteren. En kijk eens naar het geheel in plaats van elke keer een deelplannetje voorleggen. Dan zijn het windmolens, dan zoutwinning, dan stikstofopslag, dan (grootschalige) industrie, dan panelen, dan.....
Plaats duidelijker aangeven waar dit project is gepland, foto zeer onduidelijk.
Plaats eerst op alle geschikte daken zonnepanelen en dan op landbouwgrond worden zonnepanelen niet nieuwe asbest met 20 á 25 jaar.
Plaats zonnepanelen op daken van bedrijven en gemeentelijke instellingen
Plan afwijzen. Er wordt geen rekening gehouden met hoe mooi deze omgeving is en alles moet maar geplaats en opgevangen worden in het Noorden. Wij zijn de afvalput van Nederland.
Plattegrond had duidelijker kunnen zijn. Gemeente Oldambt: Het leven is hier fijn, dus geen xxl bedrijventerrein.

VERTROUWELIJK

Privatisering had nooit moeten zijn! Winsten vloeien weg naar investeringsmaatschappijen in plaats van de bevolking voor openbare gelegenheden, zwembaden, dorpshuizen enzovoort.
Rot op met die solarpark, zet het in je eigen tuin/omgeving. Spaar onze Eekerpolder!!! #landbouw #natuur.
Solarfield probeert door cadeaus de mensen om te kopen.
Solarfields is niet in staat en wil niet meewerken aan een EMC meting. Daarnaast wil zij geen eisen stellen aan de leverancier met betrekking tot EMC! In verband met kosten! Terwijl zij dit wel wettelijk verplicht zijn! Info bij agentschap telecom: verplichting komt uit Europese Richtlijn 2014/30/E4. Beschreven in bijlage I van de richtlijn. Voor vragen en opmerkingen [***].
Solarpark in Hengelo is een heel mooi voorbeeld, hoe het ook kan. Daar is een 'solarpark' aangelegd door tuin architect [***]. Solarpark de kwekerij.
Stimuleer zonnepanelen op daken van bedrijven en andere gebouwen.
Stop a.u.b. met dit onzalige plan!
Stop dit project op deze plek. Laat zonne-energie op daken van overheidsgebouwen. Niet op grond!
Stop met die onzin, uiteindelijk betalen we ervoor.
Stop met suggestieve vragenlijsten op te sturen; natuurlijk is iedereen voor duurzame energie alleen niet op deze abnormale en schandalige wijze! HOU OP MET HET VERPESTEN VAN ONZE LEEFOMGEVING!
Stop van dit mooie gebied een vreselijk industrie gebied te maken. Daarvoor zijn we hier niet komen wonen!
stoppen met die oneerlijke handel
Stoppen!
Stoppen. Natuur gaat voor elektrische fabrieken bouwen. Anders heeft dit totaal geen zin.
Succes er mee.
Succes met de realisatie, laat de opbrengst ten goede komen van de bewoners en hun omgeving.
Succes met de vergroening van Oldambt!
Succes met het project.
Succes! (2x)
Succes.
Te commercieel/natuurontwrichting van landschap en er is al genoeg in deze omgeving. Zie windmolenpark en Zuidbroek opslag.
Veel groen! Groen doen! 👍
Verniel het landschap niet met zonneparken. Er zijn genoeg (platte) daken in Nederland waar zonnepanelen geplaatst kunnen worden. Het plan om de omgeving mee te laten profiteren van de opbrengsten van het zonnepark zie ik als een middel om de omwonenden mee te krijgen en zo het plan door te drukken.
Voelt een beetje flauw. Net vastgesteld dat het landschap er zich niet voor leent om er xxl industrie neer te zetten. Komt het volgende plan. Met min of meer hetzelfde resultaat. Landschapsvernietiging
Voor een echt duurzame oplossing ; streef dan naar kernenergie
Vooral voor de gemeente: Stop met het vernietigen van de natuur in onze mooie gemeente. Ga niet voor de mooie praatjes van de zogenaamde groene ideeen. Het gaat altijd alleen om geld. Dus denk alsjeblieft eens een keer goed na! En als je het toch gaat doorzetten, verdeel de ellende, niet alles hoeft rond Scheemda te liggen!
Voorzie in een veiligheidsplan en uitrukkaart voor de brandweer en zorg dat er 24/7 iemand van de onderneming bereikbaar is die veilig kan afschakelen.
Vraag me af of alles op een eerlijke manier gaat, er zal wel weer een achterkamer besluit genomen worden.
Vragenlijst komt vrij laat. Het plan speelt al veel langer. Midden-Groningen heeft al een vergunning verstrekt. Waarom nu wel een vragenlijst en voor bijvoorbeeld het Industriepark plan in Westerlee niet.
Waardeloos idee om Westerlee in te bouwen met zonneparken en grootschalige industrieterreinen.
Waarom liggen er al zoveel zonnepanelen overal en merken wij als burger hier niks van?
Waarom moeten de omgevingen, dropen, steden en landschappen bloeden voor de stommiteiten grove fouten van onze regering.
Waarom? Wat verdienen jullie hieraan? Burgers niet en dat weten jullie donders goed!!!!!!
Wat de bewoners ok zeggen/willen, jullie plannen gaan toch door!
Wat is de status van het overkappen van grote parkeerplaatsen met zonnepanelen.
Wat is nu echt duurzaam?
We willen graag goed geïnformeerd blijven over de voortgang en de ontwikkelde initiatieven. Bij voorkeur via fysieke post. Dan verdwijnt het niet ongelezen in de mailbox zoals alle andere dagelijkse info.

VERTROUWELIJK

We worden bedrogen met open ogen, dit is alleen maar goed voor de boeren, krijgen ze waar voor hun geld en land.
We worden nu in beide gemeenten volledig ingebouwd tussen zonneparken als er nu dus nog een windmolenpark bijkomt. Rustig wonen lijkt voorbij hier op het platteland. Vooral in de avond veel overlast van rood licht. Het begint op een kermis te lijken. Bij velen staan de windmolens al bjna in de achtertuin inmiddels. Straks vóór en achter alleen maar windmolens die ik zie. Mijn koopwoning gaat sterk in waarde dalen. We hebben hier al te maken met aardbevingsschade, zoutwinning en er is al een groot windmolenpark gekomen. Nu komt er dus nog ééntje bij!!!! Echt not done.
Wees open over de ontwikkeling van het zonnepark richting de bevolking. Geef ook duidelijkheid over de eigenaren van het park en de afspraken die er met de grondeigenaren gemaakt zijn. In de regio is veel weerstand ontstaan door de aanleg van het windmolenpark. Probeer door open te zijn richting de bewoners misstanden te voorkomen.
Wees zuinig op grond. Gooi ze niet vol met zonneparken en windmolens. Degene die slapend rijk worden van windmolens zijn de mensen die één op hun grond hebben staan waar ze €40.000,00 per jaar voor krijgen. Schandalig. Dan verdient een bedrijf van windmolens er ook nog van. De gewone man kan tegen landschapsvervuiling aankijken zonder dat die profiteert
Weest niet naïef in de bedoelingen van Solarfields, de gemeenteambtenaren kunnen niet tegen ze op qua kennis en sluwheid. Dat blijkt zo vaak bij dit soort projecten. Het gaat nadrukkelijk NIET om het milieu/het klimaat, maar zuiver om geld. Solarfields is immers een puur commercieel bedrijf dat naar winstmaximalisatie streeft. Houdt dat in de gaten bij alles wat besproken wordt (dit is gericht aan de gemeente en aan de coöperatie). En aan Solarfields: neem genoegen met een minderheidsbelang en laat daadwerkelijk de goede bedoelingen zien (waaraan ik dus twijfel). Het hele verhaal gaat namelijk ook op over de manier waarop de windturbines van windpark N33 tot stand zijn gekomen. Geen zuivere koffie en met veel nadelen voor de omwonenden!!!
Wij vinden het als particulier niet acceptabel om straks bij te hoge pieken enegergieopbrengst afgesloten te worden. Die afschaling zou evenredig moeten kunnen gaan! Ook wij hebben geinvesteerd!
Wij willen op de hoogte blijven en horen graag wat voor voordelen er voor ons zijn.
Wij zijn in bezit van zonnepanelen en t.z.t. een warmtepomp gekoppeld aan c.v. Als er voor ons adres geen nadelige of financiële gevolgen uit voortvloeien, hebben wij geen problemen met een zonnenpark in de Eker polder.
Wij zijn voor zonne-energie, maar geen grootschalige zonneparken in het landshap of op landbouwgrond. Zonneparken horen op bestaande industrieterreinen en op grote daken. Niet als inleiding tot realisatie van industrie bij Westerlee. Geen nieuwe industrieterreinen bij Westerlee!!
wij zijn voorstander van kernenergie
Wil je echt het milieu en de natuur ontlasten, kijk dan naar de locaties voor kerncentrales. Dat is pas duurzaam energie opwekken!
Zet in op promotie zonnepanelen op bedrijven/fabrieken hier is nog veel te winnen, laat de natuur met rust.
zorg dat het beter en eerlijker verdeeld wordt.
Wij zouden graag antwoord hebben op de vraag waarom er nog zoveel daken niet gebruikt worden en er kostbare grond opgeofferd moet worden.
Zoals ik aleerder schreef het is landbouwgrond. Er zijn mogelijkheden genoeg om iedereen aan zonnepanelen te helpen.
Zonnepanelen moeten op daken.
Zonnepanelen passen op een bedrijventerrein of industrieterrein. Niet in een landschap dat wordt gekenmerkt door weidsheid en groen.
Zonnepark Eekerpolder geeft ontwikkelaar ten zuiden van de spoorlijn de mogelijkheid. Om ook door het hele gebied achter de Zonnepanelen te leggen, door dit juridische af te dwingen (in Gemeente Midden-Groningen) dit mag niet gebeuren.
Zonnepark oké, maar geen windmolens.
Zorg dat de omwonenden er beter van worden
Zorg voor goed overleg met mensen in dorpen en maak beloftes ook waar! Cooperatie Eekerpolder 50% eigenaar zonnepark, wat voor percentages hiervan voor dorpen etc

VERTROUWELIJK

Zorg voor voldoende capaciteit van het netwerk, opdat problemen met terug levering door particuliere eigenaren van zonnepanelen, zoals nu al op sommige plaatsen in Nederland voorkomen, waarbij de zonnepanelen hun opgewekte energie niet meer kwijt kunnen bij het netwerk en deze particulieren dus een deel van hen opbrengst mislopen.
Zoveel mogelijk groen is dus niet alleen maar gras. Voor een keer zou het leuk zijn als de gemeente en bedrijven er echt wat moois van maken waarbij allerlei insecten er ook baat bij hebben ipv het stond mooi op papier maar bij de uitvoering is 90% wegbezuinigd.

VERTROUWELIJK

Uw contactpersoon:
Martin Bloem – m.bloem@enneus.nl
Arjan Rozema – a.rozema@enneus.nl
Jennifer Wyduba – j.wyduba@enneus.nl
Alinde Vloo – a.vloo@enneus.nl

Hoofdkantoor Groningen
Sylviuslaan 5
9728 NS Groningen

Postbus 473
9700 AL Groningen

Kantoor Utrecht
Jaarbeursplein 6
3521 AL Utrecht

T. 050 – 711 52 55
info@enneus.nl
www.enneus.nl

Bijlage 6; Samenvatting kernpunten anterieure overeenkomst

In deze bijlage wordt een korte samenvatting gegeven van de afspraken die zijn gemaakt in de afgesloten anterieure overeenkomst.

Artikel 1; participatie – lokaal eigendom

Doel is dat de coöperatie Eekerpolder 50% van de aandelen van initiatiefnemer heeft verkregen op het moment van ingebruikname van het park. Als dat de coöperatie Eekerpolder of een andere lokale coöperatie niet lukt dan wordt er een financiële bijdrage geleverd door initiatiefnemer aan een Gebiedsfonds.

Tevens regelt dit de voorwaarden waaraan een coöperatie moet voldoen.

Artikel 2; financiële participatie

In dit artikel wordt geregeld dat als de coöperatie geen 50% van de aandelen heeft, initiatiefnemer een financiële afdracht (tot maximaal 50%) doet aan een gebiedsfonds. De hoogte van dit bedrag wordt bepaald door een onafhankelijk deskundige.

Artikel 3; beheer / besteding Fonds

Artikel drie regelt waaraan de financiële bijdrage aan het gebiedsfonds moet worden besteed. Dit betreft aan ontwikkelingen zoals natuur, landschap, recreatie of aan initiatieven die de leefbaarheid binnen de gemeente vergroten.

Artikel 4; bouwverkeer

In dit artikel zijn afspraken opgenomen over bouwverkeer ten tijde van de aanleg van het zonnepark. Hierbij moeten we denken aan veiligheidsmaatregelen, opname staat wegen, bermen etc.

Artikel 5 Inrichting / beheer Zonnepark Eekerpolder

Het realiseren en het beheer van de landschappelijke inpassing wordt in dit artikel beschreven.

Artikel 6 Fietspad

De Eekerpolder wordt aan de openbaarheid onttrokken. Als alternatief wordt een fiets / voetpad aangelegd naast de dijk. In dit artikel worden hierover afspraken gemaakt. De kosten voor aanleg en onderhoud worden betaald door initiatiefnemer.

Artikel 7 ontmanteling

In artikel 7 is geregeld dat het gebied in de oude toestand wordt teruggebracht als het zonnepark na de vergunning periode wordt opgeruimd, dus dat de panelen worden verwijderd en de agrarische bestemming terugkomt. De grond blijft in eigendom bij de particuliere eigenaren. Via een recht van opstal plaatst initiatiefnemer de zonnepanelen. Initiatiefnemer moet aan het einde van de exploitatieperiode de zonnepanelen verwijderen. Om er zeker van te zijn dat de initiatiefnemer de

kosten hiervoor kan dragen wordt door initiatiefnemer een bankgarantie afgegeven. Daarnaast is een boetebeding opgenomen voor als initiatiefnemer niet aan de verplichting van opruimen voldoet.

Artikel 8 Opstalrecht

De Eekerweg wordt aan de openbaarheid onttrokken. In dit artikel wordt geregeld dat de gemeente toestaat dat er hekwerken worden geplaatst op gemeentelijke gronden.

Artikel 9 / 10 en 11 Slotbepalingen

In de laatste artikelen worden standaard bepalingen opgenomen die gaan over het begin en het einde van de anterieure overeenkomst. De ontbindende voorwaarden, afspraken over contractovername en slotbepalingen.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1413
Extern Zaak ID	1895ESUITE560082022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	9.a
Titel	Raadsvoorstel inzake Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid (56008-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9a Raadsvoorstel inzake Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid
9a.1 Overzichtskaart met het te onttrekken gebied inclusief foto
9a.2 Publicatie 9 juni 2021
9a.3 Ingekomen mail diverse partijen Marktplein
9a.4 Mail 5 april 2022 bevestiging gemaakte telefonische afspraken

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Beeldvormende raadsbijeenkomst	14 september 2022
Raadsvergadering	**28 september 2022**

Voorgesteld besluit

de doorgang/steeg (verbinding tussen Burgemeester Schönfeldplein en Marktplein te Winschoten) naast Schönfeldplein 3 kadastraal bekend gemeente Winschoten H1102 en een gedeelte van H1103 te onttrekken aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

de doorgang/steeg (verbinding tussen Burgemeester Schönfeldplein en Marktplein te Winschoten) naast Schönfeldplein 3 kadastraal bekend gemeente Winschoten H1102 en een gedeelte van H1103 te onttrekken aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	14 september 2022
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	
Steller	Harry van der Poel
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer
Medeverantwoordelijke(n)	--

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	nvt
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** de doorgang/steeg (verbinding tussen Burgemeester Schönfeldplein en Marktplein te Winschoten) naast Schönfeldplein 3 kadastraal bekend gemeente Winschoten H1102 en H1103 gedeeltelijk te onttrekken aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet.
Samenvatting	De VVE Oldambsterstee en N. Nanninga b.v. hebben een verzoek tot aankoop van de steeg, welke het Schönfeldplein met het Marktplein te Winschoten met elkaar verbindt, ingediend bij de gemeente. VVE Oldambsterstee is de beoogde koper van de grond. Naar aanleiding hiervan is gekeken en onderzocht of dit mogelijk en wenselijk is. Hierbij is gekeken naar de impact op de omgeving, nutsleidingen, ruimtelijk/stedenbouwkundig en is er overleg geweest met omwonenden en ondernemers rond het Marktplein.
Bijlage(n)	1. Overzichtskaart met het te onttrekken gebied inclusief foto 2. Publicatie 9 juni 2021 3. Ingekomen mail diverse partijen Marktplein 4. Mail 5 april 2022 bevestiging gemaakte telefonische afspraken
AVG	nvt

TOELICHTING

Inleiding

De VVE Oldambtsterstee en N. Nanninga b.v. hebben een verzoek tot aankoop van de steeg, welke het Schönfeldplein met het Marktplein te Winschoten met elkaar verbindt, ingediend bij de gemeente. VVE Oldambtsterstee is de beoogde koper van de grond.
Naar aanleiding hiervan is gekeken en onderzocht of dit mogelijk en wenselijk is. Hierbij is gekeken naar de impact op de omgeving, nutsleidingen, ruimtelijk/stedenbouwkundig en is er overleg geweest met omwonenden en ondernemers rond het Marktplein.

Motivatie

Het huidige gebruik van de doorgang/steeg levert overlast op voor de omwonenden. Omdat er een aanvaardbaar alternatief op korte afstand bestaat om van het Marktplein naar het Burgemeester Schönfeldplein en vice versa te komen, is het aanvaardbaar om de doorgang/steeg aan de openbaarheid te onttrekken. Na dit besluit en de overdracht van de grond aan de VVE Oldambtsterstee wordt de doorgang/steeg afgesloten voor publiek.

Betrokkenheid (externe) partners

Met diverse partijen aan het Marktplein is overleg gepleegd over het voornemen om de doorgang/steeg te onttrekken aan de openbaarheid en vervolgens af te sluiten. Hierop is in het algemeen positief gereageerd. Eén partij heeft aangegeven zich daar niet in te kunnen vinden.
Formeel gezien is er geen zienswijze ingediend tijdens de daarvoor aangegeven termijn.
De per mail ingekomen opmerking vormt evenmin aanleiding om af te zien van de voorgenomen onttrekking aan de openbaarheid van de steeg. Er is namelijk op zeer korte afstand een acceptabel alternatief aanwezig om van het Marktplein naar het Burgemeester Schönfeldplein te komen.

Consequenties

Door dit onttrekkingsbesluit is de gemeente niet langer onderhoudsplichtig op grond van de Wegenwet.

Vervolg

Het raadsbesluit wordt gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant.
Het raadsbesluit wordt ter kennisname gezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van Groningen. Tegen het raadsbesluit kan beroep ingesteld worden bij de Rechtbank Noord-Nederland. Aangezien er echter geen formele zienswijze is ingediend, is de kans op een gegrond beroep klein.

Winschoten, 27 juni 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 juni 2022
gelet op artikel artikel 9 en 11 lid 2 van de Wegenwet

Besluit

de doorgang/steeg (verbinding tussen Burgemeester Schönfeldplein en Marktplein te Winschoten) naast Schönfeldplein 3 kadastraal bekend gemeente Winschoten H1102 en een gedeelte van H1103 te onttrekken aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet.

Datum raadsvergadering
28 september 2022

Onderwerp
Onttrekking steeg Marktplein aan de openbaarheid

Agendapunt

Zaaknummer

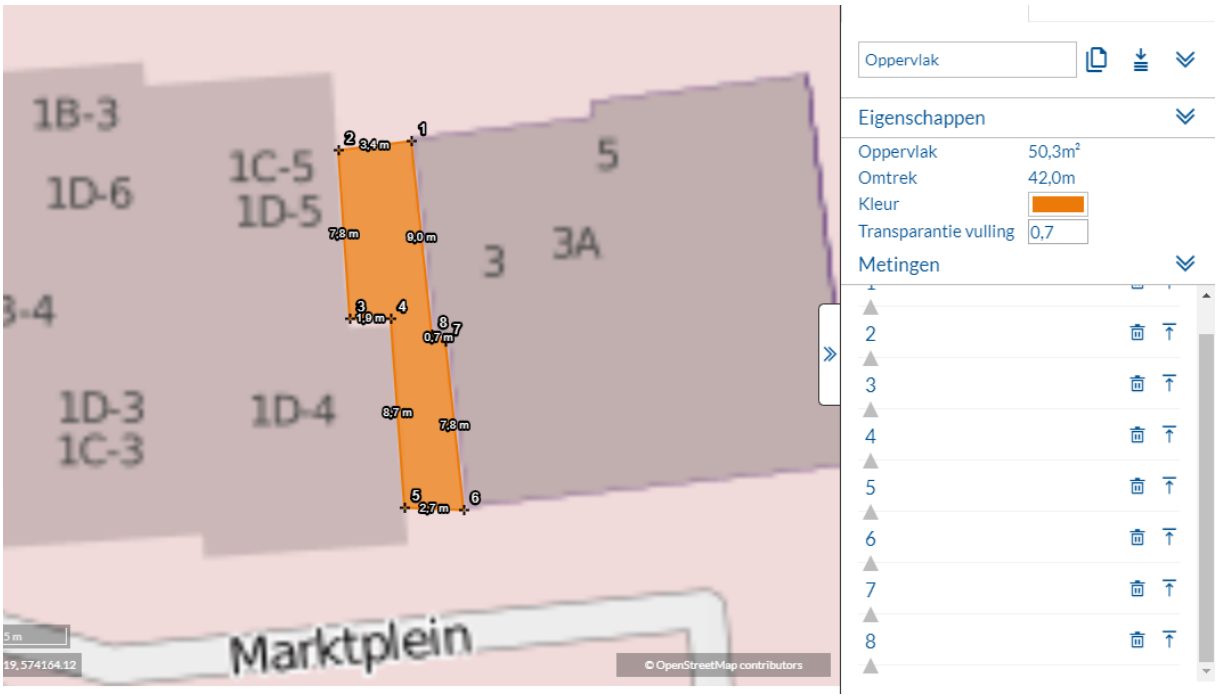
56008-2022

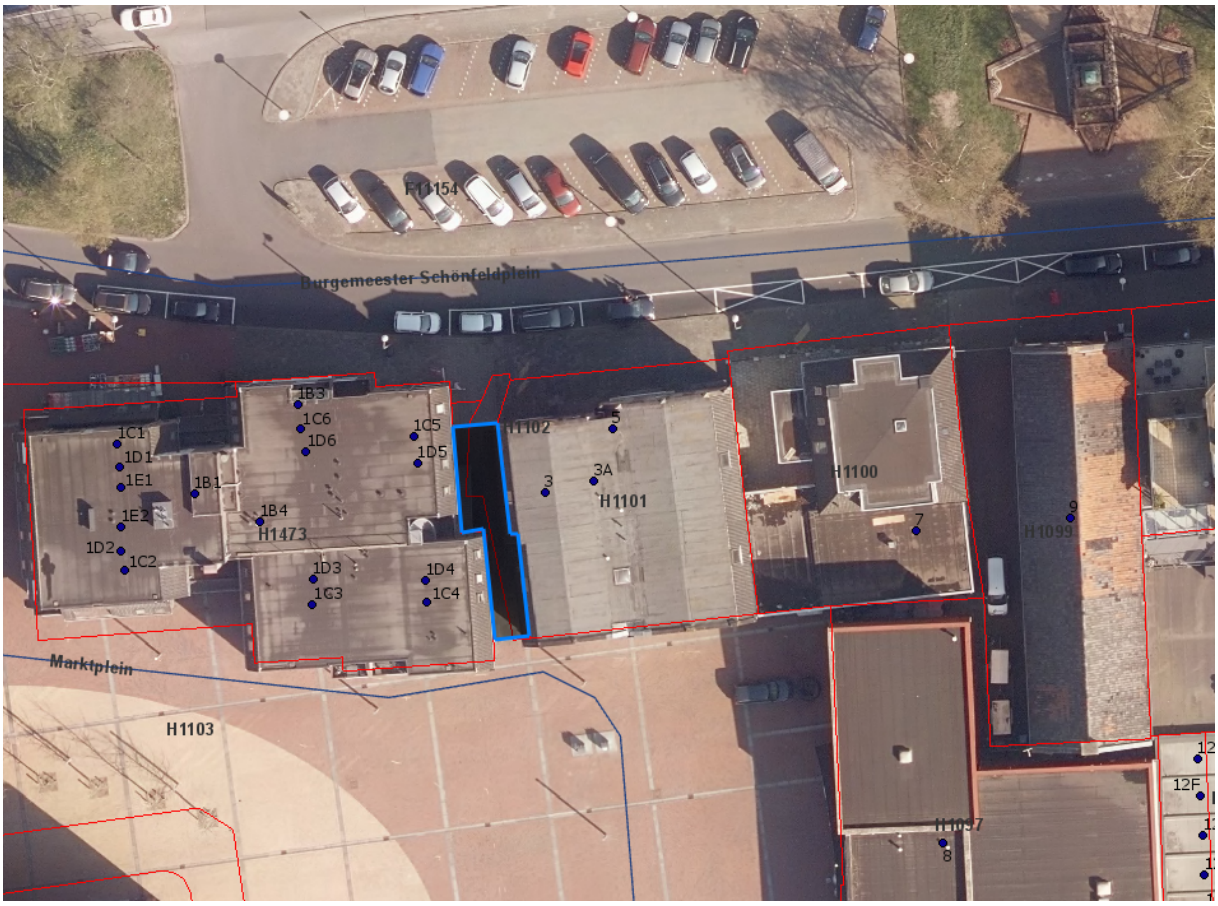
Winschoten, 28 september 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

1B-3
1D-6
1C-5
1D-5
5
3
3A
1D-3
1C-3
1D-4
Marktplein
© OpenStreetMap contributors
Oppervlak
Eigenschappen
Oppervlak 50,3m²
Omtrek 42,0m
Kleur
Transparantie vulling 0,7
Metingen
2
3
4
5
6
7
8

H1154
Burgemeester Schönfeldplein
1B3
1C6
1D6
1C5
1D5
H1102
5
3
3A
H1101
H1100
7
9
H1099
1C1
1D1
1E1
1B1
1E2
1B4
H1473
1D2
1C2
1D3
1G3
1D4
1C4
Marktplein
H1103
12F
H1097
8

22-5-2018
© CycloMedia

23-4-2019
Woninginrichting
Winschoten
© CycloMedia

gemeente Oldambt

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Oldambt

Nr. 178792

9 juni

2021

Ontwerpbesluit tot onttrekken en bestemmen van wegen aan en tot het openbaar verkeer op basis van de Wegenwet

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oldambt maken, overeenkomstig artikel 9 en artikel 11 van de Wegenwet, bekend dat het ontwerpbesluit tot onttrekken en bestemmen van wegen aan en tot het openbaar verkeer gedurende zes weken ter inzage ligt.

Het ontwerpbesluit ligt ter inzage van 10 juni t/m 21 juli op het gemeentehuis van de gemeente Oldambt, Johan Modastraat 6 te Winschoten.

Indienen zienswijze

Tijdens de terinzagetermijn is het mogelijk een zienswijze over het ontwerpbesluit in te dienen bij de gemeenteraad van Oldambt, Postbus 175, 9670 AD Winschoten

Geeft u liever mondeling uw zienswijze? Maak dan een afspraak.

Heeft u vragen of wilt u een afspraak maken?

Neem dan contact op met dhr. K. Smid via het telefoonnummer: (0597) 48 20 00.

Het betreft het volgende ontwerpbesluit:

Om onderstaande wegen of weggedeelten te onttrekken aan het openbaar verkeer op basis van artikel 9 en artikel 11 lid 1 en 2 van de Wegenwet:

Doorgang/steeg (verbinding tussen Burgemeester Schönfeldplein en Marktplein te Winschoten) naast Schönfeldplein 3. Kadestraal bekend onder Winschoten H1102 en een gedeelte van H1103 zie bijlage.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 8:42
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Onttrekken steeg tussen Marktplein en Schönfeldplein aan openbaarheid

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 14 september 2021 12:03
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Onttrekken steeg tussen Marktplein en Schönfeldplein aan openbaarheid

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 8 februari 2021 20:53
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: [redacted]

Dag [redacted]

Ik heb alle horeca op het Marktplein geïnformeerd over het initiatief. Ik heb de reacties voor je verzameld, zie hiervoor onderstaande mails. Omdat Ultimategym als enige niet enthousiast is over het initiatief, heb ik in een reactie laten weten dat ze op de hoogte worden gehouden van het uiteindelijke besluit. Zie daarvoor ook de contactgegevens in de reactie.

Club La luna:
Fijn dat wij hier bij betrokken worden. Wij hebben geen bezwaar wanneer de steeg wordt afgesloten met hekken. Helemaal als wij hiermee overlast kunnen verhelpen.

Mvg [redacted]

Ultimategym
Gemeente Oldambt
cluster Ruimtelijke Zaken
t.a.v. de heer [redacted]

E-mail: [redacted]

Betreft: **afsluiten steeg**

Geachte heer [redacted]

Hierbij maak ik bezwaar tegen het voornemen van de gemeente om de steeg tussen Schönfeldplein te willen sluiten en te verkopen aan de vereniging van eigenaren Oldambtsterstee.

Waarom mijn bezwaar, omdat het overgrote gedeelte van mijn leden, de steeg gebruiken om van de parkeerplaats Schönfeldplein naar de sportschool te lopen. De bereikbaarheid van mijn sportschool zal hierdoor afnemen, waardoor het ledental, lees cliënten, eveneens zal afnemen.

Hierdoor zou ik me kunnen voorstellen dat mijn inkomsten worden gereduceerd en dit mogelijk kan leiden tot faillissement en sluiting van de sportschool.

Als gevolg van Corona-maatregelen is het niet mogelijk om hiervoor een handtekeningen lijst te produceren, maar indien noodzakelijk zal dit gaan gebeuren.

Ik vertrouw u hiermee vooralsnog volledig te hebben geïnformeerd en verzoek u dit zwaarwegende argument voor te leggen aan de stedebouwkundige om af te zien van sluiting en verkoop van de steeg tussen Schönfeldplein.

Mvg.
[redacted]
Ultimategym
Marktplein 8
9671AZ Winschoten
0622622597

De Pastorie
Hoi,

Wat ons betreft, afsluiting van de steeg als daar alleen maar overlast van is, doen.
Kan niet zo zijn dat de omwonenden de dupe zijn.

Overleg nutteloos voor ons op dit moment, zolang er geen perspectief op heropening is.
Daarnaast was de laatste keer dat wij er waren een beetje one man show, en werd er voor ons niets belangrijks gemeld.
Zodra er perspectief is zijn we weer van de partij.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Stadscafe de Pastorie

Mondeling gesproken met Cafe Dommering en Carambole
Deze waren positief over het initiatief en hadden er geen problemen mee.

Mocht je nog vragen hebben, dan hoor ik het graag!

Groeten,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 3 februari 2021 16:51
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Onttrekken steeg tussen Marktplein en Schönfeldplein aan openbaarheid

Top!

Verzonden vanaf mijn Galaxy

-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van: [redacted]
Datum: 03-02-2021 16:50 (GMT+01:00)
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Onttrekken steeg tussen Marktplein en Schönfeldplein aan openbaarheid

Dag [redacted]

Ik heb inmiddels aan aantal horecaondernemers persoonlijk gesproken en deze reageerde positief op het afsluiten van de steeg. Ze zagen dat de steeg overlast aantrok en dat er soms "gespuis" was. Ik heb via de mail de overige horeca een mail gestuurd. Ik heb ze gevraagd om voor a.s. vrijdag een reactie te geven, dan zal ik jou ook een definitieve terugkoppeling geven.

Hartelijke groet,

[redacted]
Adviseur openbare orde en veiligheid
Gemeente Oldambt / cluster Ruimtelijke Zaken / team VTH

E-mail: [redacted]
Tel: [redacted]

Gemeentehuis Winschoten:
Johan Moda-straat 6, 9671CD Winschoten.

Postbus 175
9670 AD Winschoten

www.gemeente-oldambt.nl

Denk aan ons milieu voordat u besluit om deze mail te printen

De informatie in dit bericht en de eventuele bijlagen is met zorg opgesteld, vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Mocht dit bericht niet voor u bestemd zijn, dan vragen we u om de afzender op de hoogte te brengen en het bericht en de bijlage te verwijderen. De gemeente Oldambt kan niet aansprakelijk gesteld worden voor een incomplete aankomst of vertraging of de inhoud van dit bericht. Twijfelt u aan de inhoud van dit bericht? Neem dan contact op met de afzender. Publicatie of verspreiding van de inhoud van dit bericht of de bijlagen is niet toegestaan zonder toestemming van de gemeente Oldambt.

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 12 november 2020 9:08
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Onttrekken steeg tussen Marktplein en Schönfeldplein aan openbaarheid

Hallo [redacted]

Al enige tijd is er sprake van het onttrekken van de steeg tussen het Marktplein en Schönfeldplein in Winschoten aan de openbaarheid.
Het gaat om een plan om deze steeg te verkopen aan de vereniging van eigenaren Oldambtsterstee die het met een hek willen afsluiten en er fietsen willen gaan stallen.
Dirk Davids verwees naar jullie voor een advies of de horeca hier mee kan instemmen.

Graag jullie reactie!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Stedenbouwkundig beleidsadviseur
Gemeente Oldambt
Ruimtelijke zaken, team Ruimte&Economie
Aanwezig op: maandag t/m vrijdag (afwezig dinsdagmiddag)

T: [redacted]
E: [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 5 april 2022 13:07
Aan: [redacted]
Onderwerp: onttrekking aan de openbaarheid steeg tussen Marktplein en Schönfeldplein, telefonisch overleg 5-4-2022

Goedemiddag meneer [redacted]

Zoals zojuist telefonisch besproken bevestig ik het volgende.

- U hebt vanaf nu 14 dagen de gelegenheid om uw bezwaren, zoals in de mail van 8 februari 2021 aan ons kenbaar zijn gemaakt tegen de onttrekking aan de openbaarheid van de steeg tussen Marktplein en Schönfeldplein, aan te vullen.
- Mocht er geen aanvulling van uw kant komen dan nemen wij de bezwaren van 8 februari 2021 mee in de verdere procedure.
- De procedure wordt dan dat er een collegevoorstel wordt opgesteld. Het college neemt dan een besluit over uw bezwaren.
- Worden uw bezwaren toegewezen dan komt er geen onttrekking aan de openbaarheid, worden uw bezwaren afgewezen dan volgt er een raadsvoorstel waarna de raad een definitief besluit neemt omtrent de openbaarheid van de steeg.
- U wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- Tegen een besluit van de gemeenteraad om de steeg aan de openbaarheid te onttrekken bestaat de mogelijkheid van beroep en hoger beroep. U wordt hierover dan ook geïnformeerd.

Hoop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

M.vr.gr.,
[redacted]
Team Beheer & Realisatie

Raadsvergadering

Dossiernummer	1443
Extern Zaak ID	1895ESUITE780392022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	9.b
Titel	Raadsvoorstel inzake Ambitiedocument Centrum Oldambt (78039-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9b Raadsvoorstel inzake Ambitiedocument Centrum Oldambt
9b.1 Ambitiedocument Centrum Oldambt
49b.2 Participatieverantwoording

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Beeldvormende raadsbijeenkomst	15 september 2022
Raadsvergadering	**28 september 2022**
Raadsvergadering	26 oktober 2022

Voorgesteld besluit

1. Het Ambitiedocument Centrum Oldambt vast te stellen als ontwikkelrichting voor het centrum voor de komende tien jaar;
2. Kennis te nemen van de participatieverantwoording;
3. Het college opdracht te geven de projecten uit het ambitiedocument stapsgewijs en in onderlinge samenhang verder uit te werken, te beginnen met de projecten uit de eerste stap;
4. Het college opdracht te geven een integrale aanpak voor de financiering voor de projecten uit de eerste stap op te stellen en aan de raad voor te leggen; en
5. Voor de voorbereiding van de projecten uit de 1e fase van het Ambitiedocument (periode tot begin 2024) een budget van € 500.000 beschikbaar te stellen. Deze kosten kunnen incidenteel worden gedekt uit de reserve cofinanciering investeringen.

Besluit (Naar oordeelsvorming volgende raadsvergadering)

het raadsvoorstel door te schuiven naar de volgende raadsvergadering, voor oordeelsvorming.

Raadsvoorstel

Onderwerp	Raadsbesluit Ambitiedocument Centrum Oldambt
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	15 september 2022
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	78039-2022:131961
Steller	Rob Tutert en Anton Saman
Portefeuillehouder(s)	Erich Wünker
Medeverantwoordelijke(n)	Gert Engelkens

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Detailhandelsvisie Winschoten 2021 Programma Wonen 2021-2026 Winschoten Centrumvisie 2025 (uit 2013)
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. Het Ambitiedocument Centrum Oldambt vast te stellen als ontwikkelrichting voor het centrum voor de komende tien jaar; 2. Kennis te nemen van de participatieverantwoording; 3. Het college opdracht te geven de projecten uit het ambitiedocument stapsgewijs en in onderlinge samenhang verder uit te werken, te beginnen met de projecten uit de eerste stap; 4. Het college opdracht te geven een integrale aanpak voor de financiering voor de projecten uit de eerste stap op te stellen en aan de raad voor te leggen; en 5. Voor de voorbereiding van de projecten uit de 1e fase van het Ambitiedocument (periode tot begin 2024) een budget van € 500.000 beschikbaar te stellen. Deze kosten kunnen incidenteel worden gedekt uit de reserve cofinanciering investeringen.
Samenvatting	Afgelopen najaar is het college begonnen met de ontwikkeling van een Ambitiedocument voor het centrum van Oldambt. We hebben u daarover bijgepraat tijdens een aantal technische avonden, waaronder op 16 november 2021 en 31 augustus 2022 en in raadsbrieven. Het ambitiedocument beschrijft de ambitie die we hebben voor het centrum van Oldambt voor de komende tien jaar met een doorkijk naar 2050. Daarmee wordt voortgebouwd op de investeringen van de afgelopen jaren en wordt ingespeeld op de actualiteit van vandaag.

	In de ontwikkeling hebben we inwoners en ondernemers intensief betrokken via het participatietraject. Dit participatietraject is uitgevoerd conform de Participatienotitie die op 16 november met de Raad is gedeeld. De resultaten hebben direct bijgedragen aan de inhoud van het Ambitiedocument waardoor er brede steun is voor de ambities. In een separaat document wordt verantwoording afgelegd over de participatie.
Bijlage(n)	1. Ambitiedocument Centrum Oldambt 2. Participatieverantwoording
AVG	Alle meegezonden stukken zijn AVG-proof.

TOELICHTING

Inleiding

Afgelopen najaar is de gemeente begonnen met de ontwikkeling van een Ambitiedocument voor het centrum van Oldambt. Dit Ambitiedocument was nodig, zo bleek ook bij de vaststelling van de detailhandelsvisie vorig jaar. Er is behoefte aan een gezamenlijke en integrale aansturing van het centrum. In die structuur kunnen gemeente, bewoners en ondernemers aan een meerjarenprogramma werken, waarin gezamenlijke doelen worden nagestreefd. De basis voor dat meerjarenprogramma, is dit Ambitiedocument.

Wij hebben een plan van aanpak en proces opgesteld om tot een integrale visie te komen. Essentieel onderdeel daarvan was om de samenleving van Oldambt, waaronder ondernemers en vastgoed, te betrekken. Dit is in een participatienotitie opgenomen en met de raad besproken in november 2021.

Het participatieproces kenmerkte zich door drie opeenvolgende stappen: ophalen, toetsen en concluderen. De inbreng en resultaten van deze stappen zijn telkens in het Ambitiedocument in wording opgenomen en hebben daarmee direct invloed gehad op de inhoud van het document. Naast dat de gemeente een groep actieve meewerkers heeft betrokken, is de samenleving ook breder betrokken om ruimte te geven aan het zogenaamde stille midden. Veel betrokkenen hebben van zich laten horen: in de eerste flitspeiling hebben 873 mensen gereageerd en in de tweede flitspeiling 690. Uit die tweede flitspeiling blijkt dat er brede steun is voor de ambities van de gemeente, een mooi resultaat. Zo vindt bijna 70% het een (heel) aantrekkelijk idee om meer water in het centrum te krijgen en is 80% voor het idee om de Langestraat op te knappen. Het idee om de driften aantrekkelijker te maken, kan rekenen op steun van 72%.

Motivatie

1. **Het Ambitiedocument Centrum Oldambt vast te stellen als ontwikkelrichting voor het centrum voor de komende tien jaar;**

Het centrum van Oldambt (Winschoten) is een belangrijk onderdeel van de gemeente. Het heeft een stevige regionale functie en een verzorgingsgebied van ongeveer 80.000 mensen: het centrum wordt veel bezocht door bezoekers uit de regio en Duitsland. Tegelijkertijd is het centrum van Oldambt een kwetsbaar gebied dat om een zorgvuldige benadering en aanpak vraagt. De grote (historisch bepaalde) omvang staat op gespannen voet met jarenlange krimp. Het winkelcentrum is hierdoor te groot en er is sprake van leegstand en verpaupering.

Met het investeringsprogramma van 9 jaar geleden is ingezet op het kleiner en compacter maken van het winkelcentrum. Dit heeft de kwaliteit van het gebied verbeterd, maar er is meer nodig. We zien nog steeds leegstand en verpaupering op bepaalde plekken en het winkelcentrum moet nog compacter. Naast winkels en openbare voorzieningen vraagt de verblijfs- en ontmoetingsfunctie voor diverse doelgroepen om versterking. Ook speelt een aantal grote projecten in het centrum, zoals de Poort van Winschoten (bouw nieuw gemeentehuis en transformatie Liefkenshoek) en de St Lucas locatie. Deze moeten in

samenhang met elkaar worden ontwikkeld.

Tegelijkertijd zien we kansen in de aantrekkende economie en woningmarkt. De sterke groei van Blauwestad valt hierbij in het bijzonder op. Ook is het provinciale beleid gericht op het versterken van de regionale kleinere kernen zoals Winschoten en bieden stimuleringsprogramma's zoals het NPG, de Regiodeal Oost-Groningen en Europese programma's (bv. Leader) kansen voor Oldambt.

De ambitie
De ambitie is om, voortbouwend op de rijke historie, een aantrekkelijk, dynamisch, duurzaam en toekomstbestendig centrum te realiseren met een stevige regionale functie als tweede koopstad in de provincie waarin de essentiële centrumfuncties als detailhandel, wonen, werken en stedelijke voorzieningen samengaan met een ruimtelijke structuur en inrichting die tot verblijven en ontmoeten uitnodigen.

Het blijft de ambitie om als koopstad een stevige regionale rol te spelen en als aantrekkelijk en aangenaam te bezoeken centrum te boek te staan. Dat kan ook, mede door de stevige investeringsimpuls in 2013-2017.

Om de ambitie van aantrekkelijke koopstad te realiseren is meer nodig dan alleen de focus op een compact en goed functionerend winkelgebied. Meer ruimte voor wonen is van belang, evenals ruimte voor andere bedrijvigheid en voorzieningen. Aandacht voor het winkelgebied moet hand in hand gaan met hoogwaardige verblijfskwaliteit, een aantrekkelijk en gemengd stedelijk milieu waarin woonkwaliteit, historie, cultuur en moderne stedelijke voorzieningen samenkomen en er aandacht is voor klimaatadaptatie en duurzaamheid. Een goed functionerend centrum kenmerkt zich door een samenhang tussen al deze aspecten, met als resultaat een plezierige reuring en dynamiek gedurende de hele dag.

De plannen
Het centrum van Oldambt (Winschoten) is door zijn omvang en zijn veelheid aan opgaven een kwetsbaar systeem. Dat vraagt om een zorgvuldige en precieze aanpak. Het gaat daarbij om een aantal hoofdelementen met daarbij verschillende ingrepen die kleiner van aard en omvang zijn maar met elkaar wel veel betekenis en effect kunnen hebben.

De hoofdlijn bestaat uit een compact kernwinkelgebied waarin de Langestraat centraal staat, versterking van de Noordpool, versterking van de Zuidpool, kansen benutten om woningen toe te voegen, inzetten op verblijven en ontmoeten met een reeks van concrete verbetermaatregelen.

Het betreft een samenhangend pakket van voorstellen. Juist in die samenhang zit de kracht.

2. **Kennis te nemen van de participatieverantwoording;**

In de participatieverantwoording is beschreven wat de resultaten zijn van het participatieproces. De resultaten van de stappen zijn voortdurend meegenomen in het proces van het Ambitiedocument. Het participatieproces kenmerkte zich door drie opeenvolgende stappen: ophalen, toetsen en concluderen. We hebben met een brede adviesgroep van meewerkers in verschillende bijeenkomsten gewerkt aan het Ambitiedocument. Ook hebben we een bijeenkomst georganiseerd met dorps- en wijkverenigingen. Om ook het 'stille midden' te bereiken, hebben we twee flitspeilingen georganiseerd. Bij de tweede flitspeiling hebben we ook voor het eerst gewerkt met Consul.

De meewerkers hebben in het proces aangegeven dat ze blij zijn met de allesomvattende visie voor het centrum. Ze geven daarbij ook aan dat ze vooral verwachten dat de gemeente aan de slag moet: 'het is kwart over 12!' De dorp- en wijkverenigingen waren over het algemeen ook blij met de plannen. Zij gaven enkele aandachtspunten mee, zoals de rijke geschiedenis van Oldambt en klimaatadaptatie. Uit de tweede flitspeiling, waarin de ambities zijn voorgelegd, blijkt dat er ook breder grote steun is voor de ambities van de gemeente. Zo vindt bijna 70% het een (heel) aantrekkelijk idee om meer water in het centrum te krijgen en is 80% voor het idee om de Langestraat op te knappen. Het idee om de driften aantrekkelijker te maken, kan rekenen op steun van 72%.

Dit alles laat zien dat er draagvlak is voor het Ambitiedocument. Evenwel zijn participanten, waaronder de meewerkers, niet gecommitteerd aan het Ambitiedocument en het staat hen vrij om volledig vrij om te

oordelen over het eindresultaat.

3. **Het college opdracht te geven de projecten uit het ambitiedocument stapsgewijs en in onderlinge samenhang verder uit te werken, te beginnen met de projecten uit de eerste stap;**

Met het ambitiedocument is onze verwachting dat het centrum kan worden ontwikkeld tot een aantrekkelijk, dynamisch en duurzaam gebied. Hiermee stelt u als raad de ontwikkelrichting, en daarmee een kader voor de te realiseren projecten, vast. De verschillende projecten zijn in stappen onderverdeeld: stap 1 en stap 2. De projecten in stap 1 zijn de komende vijf jaar te realiseren.

Deze projecten moeten verder worden uitgewerkt en in een latere fase worden voorgelegd aan de raad voor besluitvorming. Dan is er ook meer zicht op de exacte uitwerking en de benodigde uitvoeringskredieten. Bij deze uitwerkingen speelt de participatie van de samenleving opnieuw een belangrijke rol. Door zo getrapt te werken, is er enerzijds focus en richting (door het Ambitiedocument als ontwikkelrichting) en anderzijds een voortdurende open blik voor de actualiteit en ruimte voor flexibiliteit (in het voorbereiden van projecten).

4. **Het college opdracht te geven een integrale aanpak voor de financiering voor de projecten uit de eerste stap op te stellen en aan de raad voor te leggen;**

Het college heeft nog geen financiering of dekking voor de projecten die in het Ambitiedocument worden voorgesteld. Dat is in lijn met afspraken die aan het begin van het traject zijn gemaakt: we ontwikkelen de ambitie niet binnen bepaalde financiële kaders; de opgaven staan centraal.

Het is in deze fase niet mogelijk om per project aan te geven wat dit precies gaat kosten. Met uitzondering overigens van de Poort van Winschoten (bouw nieuw gemeentehuis en ontwikkeling Liefkenshoek): daarvoor heeft u in 2019 al de financiële kaders bepaald. Wel hebben we op hoofdlijnen verkenningen uitgevoerd naar de financiële opgaven.
Het is de inschatting dat het realiseren van alle ambities en projecten die in dit Ambitiedocument zijn opgenomen 70-80 miljoen euro aan investeringen vraagt. We houden daarbij geen rekening met de huidige inflatie. Voor de projecten in de eerste stappen van het proces bedraagt deze inschatting 30-35 miljoen euro. Dit betreffen investeringen in de infrastructuur en openbare ruimte en het afdekken van onrendabele toppen van relevante commerciële ontwikkelingen.

Het Ambitiedocument is nodig om vervolgstappen richting financiering vanuit verschillende bronnen op te kunnen starten. Het rondkrijgen van financiering voor in ieder geval de projecten uit de eerste stap (voor de komende vijf jaar) is noodzakelijk om de projecten uit te kunnen voeren. We komen graag bij u terug met een plan hiervoor.

5. **Voor de voorbereiding van de projecten uit de 1e fase van het Ambitiedocument (periode tot begin 2024) een budget van € 500.000 beschikbaar te stellen.**

Zodra het ambitiedocument door u is vastgesteld moet er een doorstart worden gemaakt met het programma Centrumplan Oldambt. Voor de verschillende deelprojecten die onder de paraplu van het programma worden uitgevoerd zullen per deelproject voorstellen aan uw raad worden gedaan om een krediet beschikbaar te stellen. Deze projecten zullen eerst op programmaniveau verder uitgewerkt moeten worden, er zullen aanvullende onderzoeken moeten worden uitgevoerd en subsidieaanvragen worden voorbereid. Zonder een gedegen aanpak van de uitvoering, inclusief de financiering daarvan en het beschikbaar stellen van capaciteit, wordt het niet mogelijk geacht om het ambitiedocument daadwerkelijk te gaan uitvoeren.

Voor de verschillende deelprojecten die onder de paraplu van het programma worden uitgevoerd (zie de hierna aangegeven lijst) zullen per deelproject voorstellen aan uw raad zullen worden gedaan om een krediet beschikbaar te stellen. Deze projecten zullen eerst op programmaniveau verder uitgewerkt moeten worden, er moeten aanvullende onderzoeken worden uitgevoerd en subsidieaanvragen voorbereid. Dit alles passend binnen de opgestelde integrale aanpak voor de financiering van de deelprojecten.

Buiten de deelprojecten om zullen op programmaniveau eerst kosten worden gemaakt voordat de

deelprojecten tot uitvoering kunnen worden gebracht. Dit gaat om voorbereidingsuren en voorbereidingskosten. Deze kosten zijn onvermijdelijk en absoluut noodzakelijk. Zonder een goede voorbereiding kan geen sprake zijn van uitwerking laat staan uitvoering van de ambitieus geformuleerde deelprojecten. Verwacht wordt dat de voorbereiding van alle deelprojecten ruim een jaar in beslag zal nemen.

Het gaat hierbij in eerste instantie om de voorbereiding van activiteiten die in stap 1 (0 tot 5 jaar) van het Ambitiedocument zijn benoemd:

- start en uitvoering project Langestraat Noord: leegstand omzetten naar een hernieuwde Langestraat door een combinatie van verkleining van winkels en toevoeging van woningen;
- sloop (deel) Sint Lucas en realisatie van een tijdelijk park;
- uitvoering van een verkennings- en haalbaarheidsstudie naar het terugbrengen van het Omsnijdingskanaal;
- aankoop en sloop van de Blauwlocatie;
- doortrekken van het water naar het Schönfeldplein;
- herinrichting van het Israëlplein met waterelementen en doortrekken water/waterelementen in de Venne;
- uitwerken woonprogramma voor de binnenstad: omvang, doelgroepen, woonproducten-, en ontwikkeling kwaliteitskader (beeldkwaliteit, prioriteringskaart en afsprakenkader ontwikkelende partijen);
- op locatieniveau uitwerken van plannen voor woningbouw mede in combinatie met parkeren;
- plan van aanpak openbare ruimte vaststellen (inrichting, vergroening, herschikking parkeervoorzieningen en verblijfs- en ontmoetingsplekken);
- uitvoeren van een verkennings- en haalbaarheidsstudie naar een museum en/of toeristisch informatiecentrum;
- plan van aanpak driften (met name tussen Langestraat en Venne) maken;
- doorzetten en uitbreiden stimuleringsaanpak pui- en gevelverbeteringen;
- verkenning en realisatie parkeerverwijzingssysteem;
- een groene verbinding tussen het Stadspark en het Centrum realiseren.

Voor de komende jaren is voor de voorbereiding en begeleiding van deze activiteiten een budget van € 500.000,-- nodig, waarbij het voornamelijk zal gaan om de volgende werkzaamheden:

- programmamanagement centrum Winschoten;
- planeconomische advisering (opstellen van grondexploitaties);
- projectbegeleiding initiatieffase projecten;
- juridische advisering en overeenkomsten gebiedsontwikkeling;
- advisering retail/detailhandel (uitwerking deelprojecten);
- stedenbouwkundige en planologische advisering (uitwerking deelprojecten);
- opzetten en uitvoeren participatietrajecten per deelproject
- uitvoering haalbaarheidsstudies;
- voorbereiding subsidieaanvragen;
- communicatiekosten.

Hierbij gaat het om interne en externe capaciteit, o.a. een programmamanager, projectleiders, communicatiemedewerker, financieel adviseur, retaildeskundige, juridische, planeconomische en stedenbouwkundige medewerkers etc.

Het programmateam heeft, zoals hiervoor opgemerkt, allereerst de taak om geld te vinden voor de projecten die zijn genoemd in stap 1. Daarnaast moeten zij de projecten in stap 1 voorbereiden zodat deze (afzonderlijk) kunnen worden voorgelegd aan uw raad.

Het voorstel is om voor de kosten hiervan (€ 500.000) een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen, zodat de plannen in het ambitiedocument verder kunnen worden uitgewerkt.

Betrokkenheid (externe) partners

In de participatieverantwoording hiervoor is uitgebreid toegelicht hoe het programmateam ondernemers en inwoners heeft betrokken.

Daarnaast is het hele proces in samenspraak met provincie doorlopen en was de provincie onderdeel van ambtelijke programmateam en daarmee inhoudelijk betrokken bij het Ambitiedocument.

Het is belangrijk dat ook in het vervolg, in de projecten die volgen, inwoners en ondernemers worden betrokken.

Consequenties

Met het ambitiedocument is onze verwachting dat het centrum kan worden ontwikkeld tot een aantrekkelijk, dynamisch en duurzaam gebied. Het Ambitiedocument is nodig als ontwikkelrichting. De verwachting is dat zonder dit integrale plan, de inzet op het centrum te gefragmenteerd is, zodat er geen duurzame impact wordt gemaakt. Het risico van nieuwe leegstand en verpaupering neemt toe.

Het onderschrijven van dit Ambitiedocument vraagt dat u zich met de inhoud hiervan committeert en de bereidheid uitspreekt om te investeren.

Vervolg

Het Ambitiedocument schetst de ambitie voor het centrum voor de komende jaren, uitgewerkt in een stapsgewijze aanpak van een groot aantal samenhangende interventies. Het behouden van samenhang is essentieel en tevens de kracht van deze aanpak. Het betekent dat de programmatische aanpak van de centrumontwikkeling noodzakelijk is voor het vervolg en dat voldoende financiering wordt gevonden voor alle plannen.

Verder heeft het participatieproces laten zien dat velen uit de samenleving heel betrokken zijn en ook betrokken willen blijven. Dat betekent dat de uitwerking van de projecten ten alle tijde in een proces met de direct betrokkenen moet worden aangepakt.

Zodra het ambitiedocument door u is vastgesteld moet er een doorstart worden gemaakt met het programma Centrumplan Oldambt. Zoals hiervoor ook aangegeven zullen voor de verschillende deelprojecten die onder de paraplu van het programma worden uitgevoerd per deelproject voorstellen aan uw raad worden gedaan om een krediet beschikbaar te stellen. Deze projecten zullen eerst op programmaniveau verder uitgewerkt moeten worden, er zullen aanvullende onderzoeken moeten worden uitgevoerd en subsidieaanvragen worden voorbereid. Ervan uitgaande dat hiervoor een voorbereidingskrediet van € 500.000,-- (zie uitleg hiervoor in dit voorstel) door uw raad beschikbaar wordt gesteld, kan het vervolg voortvarend worden opgepakt.

Voor meer informatie over het vervolg, verwijzen wij naar hoofdstuk 5 van het Ambitiedocument.

Winschoten 30 augustus,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 augustus 2022

Besluit

1. Het Ambitiedocument Centrum Oldambt vast te stellen als ontwikkelrichting voor het centrum voor de komende tien jaar;
2. Kennis te nemen van de participatieverantwoording;
3. Het college opdracht te geven de projecten uit het ambitiedocument stapsgewijs en in onderlinge samenhang verder uit te werken, te beginnen met de projecten uit de eerste stap;
4. Het college opdracht te geven een integrale aanpak voor de financiering voor de projecten uit de eerste stap op te stellen en aan de raad voor te leggen; en
5. Voor de voorbereiding van de projecten uit de 1e fase van het Ambitiedocument (periode tot begin 2024) een budget van € 500.000 beschikbaar te stellen. Deze kosten kunnen incidenteel worden gedekt uit de reserve cofinanciering investeringen.

Datum raadsvergadering
28 september 2022

Onderwerp
Ambitiedocument Centrum Oldambt

Agendapunt

Zaaknummer
78039-2022

Winschoten, 28 september 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Centrum Oldambt

Ambitiedocument

30.08.2022

gemeente Oldambt

*Winschoten, Venne

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

1. Inleiding: waarom willen we een ambitiedocument? 7
- 1.1. Het centrum vraagt aandacht 7
- 1.2. We bouwen verder op wat er al is gedaan 7
- 1.3. Met het ambitiedocument zetten we de volgende stap 7
- 1.4. We hebben samen aan het ambitiedocument gewerkt 7

2. Analyse: opgave, kansen en uitdagingen 9
- 2.1. Het centrum van Oldambt: een introductie 9
- 2.2. Onze ambitie: centrum Oldambt is méér dan koopstad 9
- 2.3. Uitdagingen in het centrum van Oldambt 9
- 2.4. Voorwaarden voor een aantrekkelijke koopstad: een gezond winkelgebied 10
- 2.5. Kansen voor (meer) woningbouw in het centrum 11
- 2.6. Kansen voor meer stedelijke voorzieningen in het centrum 12
- 2.7. Resultaten participatie 12

3. De ambitie in een notendop: onderscheidend, compact, verbonden, levendig, klimaatadaptief en circulair 15
- 3.1. Ambities 15
- 3.2. Onderscheidend, met oog voor geschiedenis en toekomst 16
- 3.3. Compact centrum 17
- 3.4. Verbonden 18
- 3.5. Levendig en uitnodigend 20
- 3.6. Klimaatadaptief 22
- 3.7. Circulair en toekomstbestendig 23

4. Van ambitie naar realiseren 25
- 4.1. Een compact kernwinkelgebied 25
- 4.2. Kansen voor woningen 25
- 4.3. Bevorderen verblijven en ontmoeten 25
- 4.4. Versterking van de Noordpool 25
- 4.5. Versterking van de Zuidpool 28
- 4.6. Een reeks van concrete verbetermaatregelen 30

5. Ontwikkelstrategie 37
- 5.1. Versterking van de Noordpool 37
- 5.2. Versterking van de Zuidpool 37
- 5.3. Kansen voor woningen 37
- 5.4. Bevorderen verblijven en ontmoeten en concrete verbetermaatregelen 37
- 5.5. Financiën 37
- 5.6 Aanpak voor het vervolg 37

Colofon 42

gemeente Oldambt

lysias ADVIES

BRDG Advies
Ruimtelijk Economisch Advies & Procesmanagement

DA AD

Voorwoord

Voor u ligt het ambitiedocument Centrumontwikkeling Oldambt. Dit document is het fundament voor een toekomstbestendig centrum voor de regio. Het centrum van Winschoten is een belangrijk koopcentrum. Gedurende het uitgebreide participatietraject in de aanloop naar dit ambitiedocument, werd bovendien nog eens duidelijk dat het zoveel méér is dan dat. Ons centrum heeft enorm veel potentie.

Dat begint bij een rijke historie en een achterland dat strekt tot voorbij de gemeentegrenzen van Oldambt. Ook vanuit omliggende steden en zelfs van over de grens in Duitsland, komen bezoekers naar Winschoten. Niet alleen om te winkelen of voor de dagelijkse boodschappen, maar ook voor horeca, cultuur, sport en niet te vergeten werk of school en een fijne plek om te verblijven en elkaar te ontmoeten. Die basis, in combinatie met de aantrekkende economie en woningmarkt en de groei van Blauwestad, zorgt voor kansen.

Tegelijk is er ook de bittere noodzaak om nu in actie te komen, want stilstand betekent achteruitgang. Ook onze ondernemers dragen de gevolgen van de toename van online winkelen, nog eens versterkt door de coronacrisis. Leegstand is ook hier een probleem. Daarom is in de detailhandelsvisie al voorgesorteerd op een compacter centrum door vol in te zetten op versterking van de Zuidpool, de Noordpool en de Langestraat. Compacter, zodat de levendigheid behouden blijft. Want een aantrekkelijk en gezond winkelgebied is voor het centrum van groot belang.

Daarbij hebben we de nodige uitdagingen op specifieke plekken in het centrum, zoals de St. Lucas locatie, de Liefkenshoek, de afgebrande panden in de Langestraat en de locatie Blaauw. Dit ambitiedocument zorgt ervoor dat we al die ontwikkelingen in samenhang met elkaar kunnen oppakken, zodat we nu geen dingen doen die later niet in het geheel blijken te passen.

In het centrum van de toekomst worden sommige winkelstraten woonstraten, komen nieuwe woningen in diverse segmenten en brengen al die bewoners een hoop levendigheid. Kwalitatief hoogwaardige verblijfplekken, aan het (nieuwe) water en in het groen, trekken bewoners en bezoekers. De horeca en de winkels profiteren daarvan. Er is ruimte voor niche ondernemingen, leuke winkeltjes met streekproducten of juist een bijzonder serviceniveau. Ten slotte is er ook meer verbinding; tussen noord en zuid, met belangrijke bronpunten en logische routes.

Daar floreren we uiteindelijk allemaal bij. Onze inwoners, ondernemers, bezoekers en de gemeente.

Tenslotte een woord van dank aan iedereen die het afgelopen half jaar heeft meegedacht over onze ambities. Van de respondenten die meededen aan de online peilingen, tot de vele experts die we hebben gesproken, de mensen van de provincie, het Nationaal Programma Groningen en in het bijzonder de groep met de meewerkers – ca. 20 vertegenwoordigers uit de samenleving. In de participatienotitie die separaat is bijgevoegd, leest u meer over hun betrokkenheid.

Wat ons betreft gaan we op deze voet verder. Het centrum is van ons allemaal, laten we daar samen aan bouwen. Wij zien uit naar het vervolg.

Namens het college van Oldambt,

Wethouder Erich Wünker
Wethouder Gert Engelkens

Luchtfoto gemeente Oldambt

1. Inleiding: waarom willen we een ambitiedocument?

1.1. Het centrum vraagt aandacht

Het centrum van Oldambt is een van onze mooiste stadsdelen. Het centrum bepaalt in belangrijke mate de uitstraling en identiteit van onze gemeente en gemeenschap. Daarbij komt: het centrum is van iedereen en iedereen heeft belang bij een mooi en aantrekkelijk centrum.

Tegelijkertijd is het centrum van Oldambt een kwetsbaar gebied dat om zorgvuldigheid vraagt. Met name het winkelgebied heeft het moeilijk. Winschoten is nog steeds de tweede koopstad van de provincie Groningen maar de retail- en detailhandel ervaart de gevolgen van digitalisering en het sterk toegenomen gebruik van online winkelen. Het winkelgebied en het aantal winkels zijn daardoor de afgelopen jaren sterk gekrompen en er is een overschot aan winkelvloeroppervlak. Deze trend zet door, verwachten wij.

Het centrum vraagt aandacht. We hebben een (te) ruim winkelaanbod en relatief veel leegstand. Het Actieprogramma Binnenstad Winschoten 2013 en de daarin opgenomen visie staat nog steeds maar de actualiteit van vandaag vraagt een aanscherping van deze visie. Daarin moet ook ruimte zijn voor kansen die sindsdien zijn ontstaan:

- Blauwestad wordt succesvol (door)ontwikkeld en is sinds 2021 door de Pieter Smitbrug goed verbonden met het centrum van Oldambt.
- De woningmarkt trekt aan en biedt ook kansen voor meer wonen in het centrum.
- Ondernemers zijn actief en samen met de gemeente is een nieuwe Detailhandelsvisie opgesteld en vastgesteld.
- De provincie wil nadrukkelijk samen met de gemeente Oldambt optrekken.
- Stimuleringsprogramma's zoals het Nationaal Programma Groningen, de Regio Deal en het Europees Leader Programma bieden mogelijkheden voor nieuwe investeringen.

1.2. We bouwen verder op wat er al is gedaan

We starten niet opnieuw. De gemeente heeft eerder, in 2013, de 'Winschoten centrumvisie 2025' met actieprogramma opgesteld. Dat deed zij in samenwerking met de provincie en belanghebbenden en met het doel de kwaliteit en de aantrekkingskracht van het centrum van Winschoten te versterken.

Op basis van deze visie en het actieprogramma is fors gesaneerd in het aanwezige winkelvloeroppervlak. Ruim 8.000 vierkante meter is uit de markt genomen en nog eens 10.000 vierkante meter is uit bestemmingsplannen gesaneerd. Door transformatie van functies en een stimuleringsregeling zijn straatdelen van het winkelgebied getransformeerd naar woongebieden en is er geïnvesteerd in de openbare ruimte. Het Oldambtplein en de Venne met haar waterwerken en een aantrekkelijk stationsgebied zijn goede voorbeelden. Ook zijn delen van de Torenstraat-Zuid, waar eerder winkels waren, van functie veranderd. Een andere ingreep was het kopen en slopen van een deel van het vastgoed in het zuidelijke deel van het centrum. Op deze locatie is een parkeerplein gerealiseerd dat de toegankelijkheid van het centrum vergroot. Ook is hier een belangrijke investering gedaan in zorgvastgoed: het LTS project, nu Emmaheerdt. Met de instelling van de versnellingskamer in 2017 is de aanpak van de leegstand in gezamenlijkheid met de ondernemers en de vastgoedeigenaren opgepakt. Ook heeft de gemeente gebruik gemaakt van de Leegstandsverordening en sinds 1 januari 2015 kunnen mensen gratis parkeren in het centrum.

1.3. Met het ambitiedocument zetten we de volgende stap

Al deze investeringen hebben bijgedragen aan een verbeterd centrum. Maar tegelijkertijd is de constatering dat het niet af is. Bouwen aan het centrum is feitelijk nooit af. Actuele ontwikkelingen vragen voortdurende aandacht.

Dit ambitiedocument beschrijft de ambitie die we hebben voor het centrum van Oldambt voor de komende tien jaar met een doorkijk naar 2050. Daarmee bouwen we voort op en actualiseren we het eerdere beleid. Hierin nemen we mee alle actuele ontwikkelingen zoals verwoord in recente beleidsprogramma's zoals het Programma Wonen en de Detailhandelsvisie, de actuele plannen voor de St. Lucas locatie, de Poort van Winschoten (met de bouw van het nieuwe gemeentehuis), de aanpak van de leegstand, de plannen voor Omnisport, IHP-onderwijs, de komst van de sneltrein Wunderline naar Bremen en alle overige opgaven in het centrum. Dit ambitiedocument is de integrale basis met een uitvoeringsagenda voor de komende tien jaar, die bestaat uit een samenhangend geheel aan te nemen stappen. Het vasthouden aan deze samenhang is cruciaal voor het te bereiken succes. Ná vaststelling van het Ambitiedocument door de raad, worden op basis van de Uitvoeringsagenda de projecten die voortvloeien uit dit Ambitiedocument uitgewerkt en vervolgens ook weer aan het college en de raad worden voorgelegd.

1.4. We hebben samen aan het ambitiedocument gewerkt

Dit ambitiedocument is tot stand gekomen in een samenwerking tussen de verschillende disciplines binnen de gemeente Oldambt, de organisatie van Blauwestad van de provincie Groningen en op basis van een participatieproces met de samenleving in en rondom de gemeente Oldambt. In dit participatieproces is met verschillende doelgroepen op meerdere momenten gecommuniceerd. Tevens is een groep meewerkers samengesteld uit alle doelgroepen. De meedenkers hebben in verschillende fasen meegedacht en meegewerkt aan het ambitiedocument. Ook zijn met verschillende betrokkenen, waaronder het college, raadsleden en het Omgevingskwaliteitsteam van het Nationaal Programma Groningen, in kleine groepen rondwandelingen door het centrum gemaakt. In een separate rapportage doen we verslag van het participatieproces.

Blauwestad wordt succesvol verder ontwikkeld en is sterker verbonden met het centrum van Winschoten

Het centrum van Oldambt is een van onze mooiste stadsdelen

Oldambtplein vroeger en nu

Venne met haar waterwerken

Aantrekkelijk stationsgebied

Luchtfoto plangebied Winschoten

2. Analyse: opgave, kansen en uitdagingen

2.1. Het centrum van Oldambt: een introductie

Winschoten is dé centrumplaats voor Oost-Groningen en de tweede koopstad van Groningen. Er zijn voorzieningen op het gebied van horeca, onderwijs, zorg en cultuur. Samen met (niet-dagelijkse recreatieve) winkels, denk aan mode, woninginrichting en sport en spel – biedt Winschoten het grootste aanbod na de stad Groningen. De Langestraat is de belangrijkste winkelstraat van Winschoten en de centrale as van het kernwinkelgebied.

Winschoten heeft een forse regionale aantrekkingskracht en een verzorgingsgebied van ruim 80.000 inwoners.
Uit de Detailhandelsvisie blijkt dat circa de helft van de bestedingen in de detailhandel wordt gegenereerd door consumenten van buiten de eigen kern. Het centrum is ook aantrekkelijk voor onze Duitse buren: circa 10 procent van de omzet komt voort uit aankopen van Duitse bezoekers.

Belangrijk voor het karakter van het centrum is dat Winschoten een rijk verleden heeft. De stad kent als het ware vijf 'historische lagen': van textiel-, zaden- en handelsvestingstad; graan- en havenstad, bestuurscentrum; rentenierssstad; arbeidersstad tot woon- en zorgstad. Dat verleden is nog steeds vindbaar en zichtbaar.

2.2. Onze ambitie: het centrum Oldambt is méér dan een koopstad

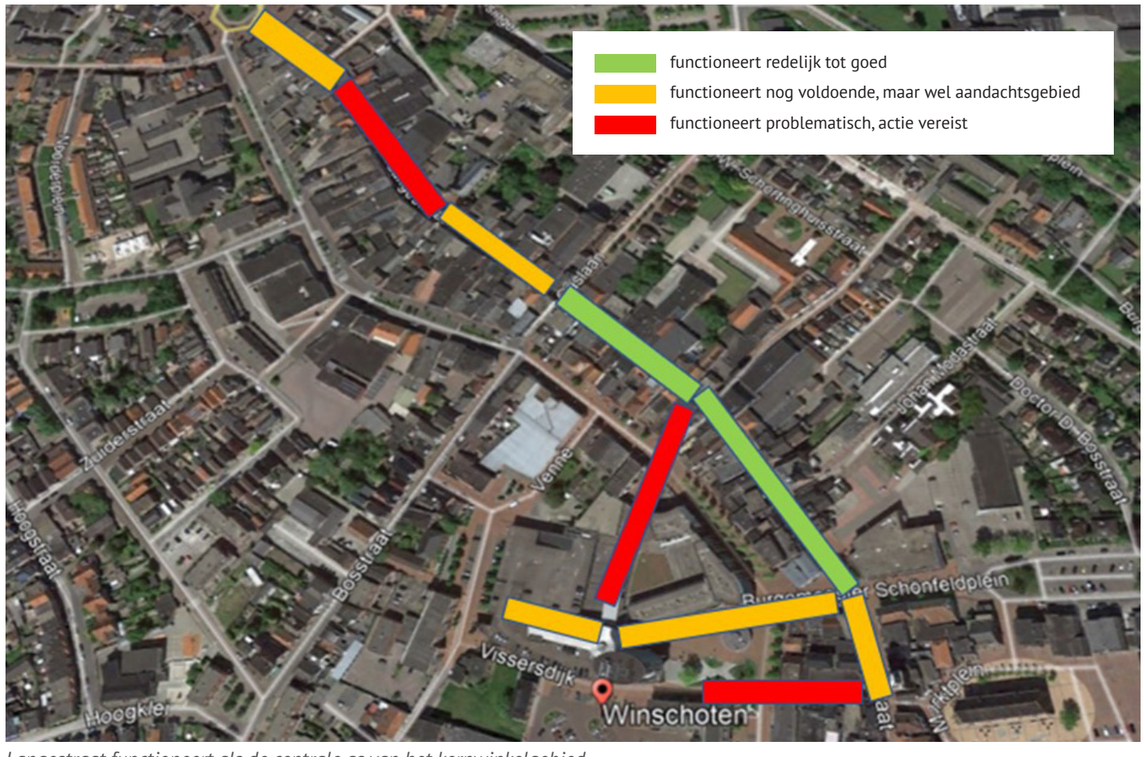
Het blijft de ambitie om als koopstad een stevige regionale rol te spelen en als aantrekkelijk en aangenaam te bezoeken centrum te boek te staan. Dat kan ook, mede door de stevige investeringsimpuls in 2011-2014.

Om de ambitie van aantrekkelijke koopstad te realiseren is meer nodig dan alleen de focus op een compact en goed functionerend winkelgebied. Meer ruimte maken voor wonen is aan de orde evenals ruimte voor andere bedrijvigheid en voorzieningen. Aandacht voor het winkelgebied moet hand in hand gaan met hoogwaardige verblijfskwaliteit, een aantrekkelijk en gemengd stedelijk milieu waarin woonkwaliteit, historie, cultuur en moderne stedelijke voorzieningen samenkomen en er aandacht is voor klimaatadaptatie en duurzaamheid. Een goed functionerend centrum kenmerkt zich door een samenhang tussen al deze aspecten, met als resultaat een plezierige reuring en dynamiek gedurende de hele dag.

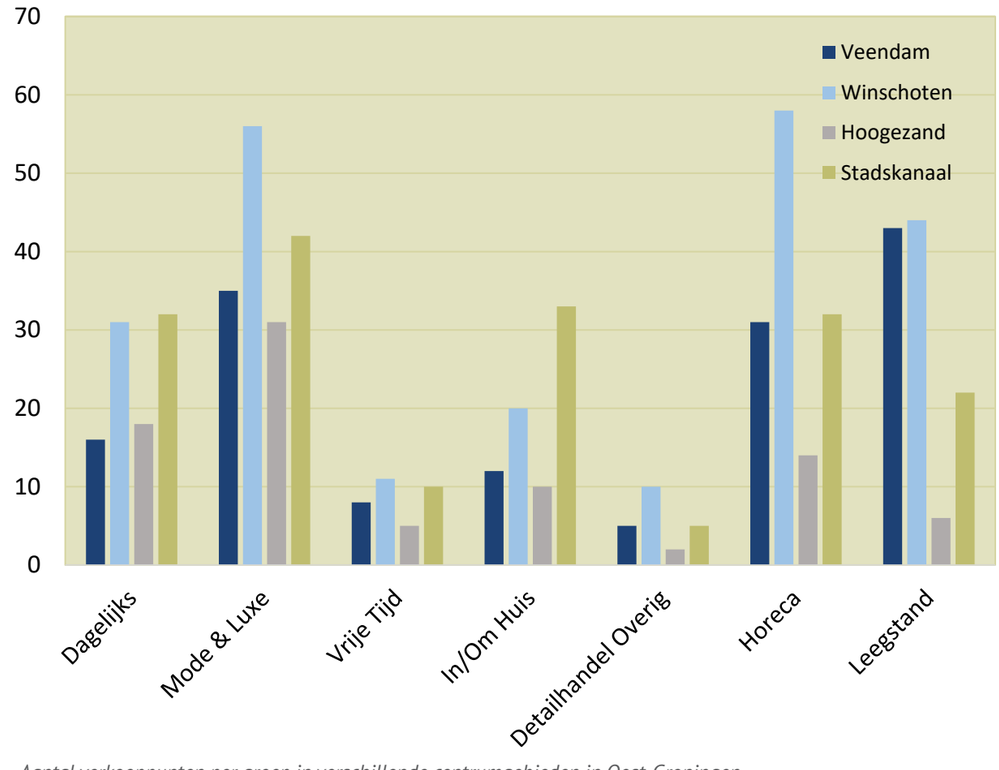
De ambitie is om, voortbouwend op de rijke historie, een aantrekkelijk, dynamisch, duurzaam en toekomstbestendig centrum te realiseren met een stevige regionale functie als tweede koopstad in de provincie waarin de essentiële centrumfuncties als detailhandel, wonen, werken en stedelijke voorzieningen samengaan met een ruimtelijke structuur en inrichting die tot verblijven en ontmoeten uitnodigen.

2.3. Uitdagingen in het centrum van Oldambt

In het centrum van Oldambt spelen veel grotere en kleinere ontwikkelingen, verspreid over een relatief groot gebied. Deze ontwikkelingen staan letterlijk en figuurlijk met elkaar in verbinding. Het terugbrengen van het winkelareaal, het bouwen van woningen in het centrum, de toekomst van St. Lucas locatie en de ambitie van de Langestraat als centraal kernwinkelgebied hangen allemaal met elkaar samen. Ook kan de wijze waarop invulling zal worden gegeven aan de ontwikkellocatie Liefkenshoek niet los worden gezien van de planontwikkeling rondom het nieuwe gemeentehuis.
De groei van Blauwestad betekent ook dat het centrum van Oldambt intensiever door de inwoners van Blauwestad wordt gebruikt.

Langestraat functioneert als de centrale as van het kernwinkelgebied

Aantal verkooppunten per groep in verschillende centrumgebieden in Oost-Groningen

Leegstand op meerdere locaties, panden in slechte conditie

Om meer grip te krijgen op de complexe opgave voor het centrum is een aantal malen gesproken met het Omgevingskwaliteitsteam van het Nationaal Programma Groningen (NPG). Dit is een onafhankelijke groep van inhoudelijk deskundigen die vanuit het NPG beschikbaar is voor advisering over complexe ruimtelijke vraagstukken. Het Omgevingskwaliteitsteam stelt vast dat het centrum van Winschoten omvangrijk is met een van oudsher kenmerkende structuur die zich niet meer verhoudt met het huidige gebruik. Hoe om te gaan met de leegstand is een belangrijke vraag. Zij zien een drietal opgaven: het centrum moet compacter en daardoor sterker worden; er zijn meer functies (naast winkelen meer wonen, kleine bedrijven en ambachten, stedelijke voorzieningen) om het centrum divers en levendiger te maken; en het centrum mag meer circulair. Zij bepleiten om beschikbare ruimte niet direct aan economische activiteiten te geven, maar de kansen te benutten door beter in te spelen om het veranderen van het klimaat (meer en hevige neerslag, langere perioden van meer warmte), daarmee ook het verhogen van de verblijfskwaliteit en een zekere flexibiliteit te behouden om in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Ingrepen in de hoofdstructuur zijn niet aan de orde. Wel het versterken en intensiveren van de samenhang. Niet alleen binnen het centrum maar ook met de omliggende regio en in het bijzonder Blauwestad. Ook wordt in het bijzonder aandacht gevraagd voor de relatie Langestraat – De Klinker noordzijde en het station aan de zuidzijde.

2.4. Voorwaarden voor een aantrekkelijk centrum: een gezond winkelgebied

Recent is in samenspraak met de ondernemers in het centrum de Detailhandelsvisie geactualiseerd en is de situatie van de detailhandel nader geanalyseerd. In algemene zin zien we dat de positie van 'koopstad Winschoten' al jaren onder druk staat door enerzijds bevolkingsdaling en anderzijds veranderend koopgedrag. Weliswaar groeit de bevolking de afgelopen jaren met name door nieuwe vestigers (Blauwestad), er is nog steeds sprake van natuurlijke bevolkingsdaling. Ook het veranderend koopgedrag van consumenten maakt dat de bestedingen teruglopen en daardoor ook het winkelaanbod in Winschoten. De opkomst van het online winkelen in plaats van het 'recreatieve shoppen' (met name in mode) wordt in Winschoten met zijn grote aantal recreatieve winkels hard gevoeld.

Gevolg hiervan zijn afnemende passantenaantallen, afnemende omzet voor ondernemers en groeiende leegstand. Ook zien we panden in slechte conditie en open gaten in straatwanden. Deze situatie is eerder al onderkend en vanuit de detailhandelvisies 2012 en, meer recent, 2021, worden passende acties geformuleerd. Denk hierbij aan het concentreren van winkels in een compact winkelgebied met aantrekkelijk aanbod en goede ruimtelijke structuur en een kwalitatief passende uitstraling. Deze investeringen in de openbare ruimte zijn zichtbaar en tegelijkertijd vragen verschillende delen van het centrum nog zeker de aandacht.

Ingezoomd: Langestraat

De Langestraat, ooit tezamen met de Torenstraat de langste aaneengesloten winkelstraat van Nederland, is de belangrijkste winkelstraat van Winschoten en de centrale as van het kernwinkelgebied. De Langestraat functioneert op sommige plekken redelijk tot goed, met name het zuidelijk deel en het middengedeelte. Andere delen hebben het lastiger, met name de Langestraat-Noord.

Het problematisch functioneren van de Langestraat-Noord heeft verschillende oorzaken:

- In de Langestraat-Noord zijn geen trekkers. Hierdoor worden consumenten vanuit het zuiden niet voldoende verleid door te lopen
- Bij de Langestraat-Noord is zeer weinig parkeerruimte beschikbaar. Er is daardoor geen goed bronpunt, waardoor er geen automatische passantenstroom is.
- De weinig aantrekkelijke architectuur en gevels en de leegstand zijn zowel oorzaak van het slecht functioneren van het winkelgebied als gevolg daarvan. Het helpt niet dat een brand enkele jaren geleden een gat in het winkellint heeft geslagen.
- Rond de Vituskerk zit een 'knik' in de Langestraat, daardoor kan de consument niet verder de straat in kijken. Daarmee ontbreken goede zichtlijnen.
- De leegstaande panden hebben een grote maatvoering die in deze tijd niet meer goed ingevuld kan worden met nieuwe winkels.

De locatie De Klinker/Jumbo/Aldi kan een belangrijke bijdrage leveren aan het functioneren van de 'Langestraat-Noord'. Deze supermarkten zijn belangrijke trekkers mét een parkeerterrein (dat kan functioneren als bronpunt). Dit komt in de praktijk alleen niet goed van de grond:

- De Langestraat is vanaf de ingang van de supermarkten niet zichtbaar. De Jumbo is niet goed te zien vanaf de aanrijroute naar het centrum (de Meester. D.U. Stikkerlaan) doordat de supermarkt 'met de rug' naar het centrum en de Aldi gekeerd is."
- Het parkeerterrein is verborgen achter de supermarkten. Bezoekers van de supermarkten worden daardoor niet verleid de Langestraat in te lopen.
- Meester D.U. Stikkerlaan en het Oldambtplein vormen een barrière tussen de Langestraat en de supermarkten.

Straatbeeld Langestraat-Noord

De Jumbo en Aldi zijn met de achterkant gericht naar de Langestraat, wat een goede uitwisseling bemoeilijkt

Kans: Langestraat-Noord en de St. Lucas locatie als bronpunt
De Langestraat-Noord ligt op een interessante locatie en dit biedt perspectief. Met name de nabijheid van het oude St. Lucas-ziekenhuis, inmiddels in bezit van de gemeente Oldambt, biedt kansen.

De St. Lucas locatie voldoet namelijk aan alle eisen die gelden voor een potentieel bronpunt:

1. De locatie ligt bijna tegen de Langestraat aan en kan met een doorbraak op de juiste plek en goede ontwikkeling van de tussenruimte aantrekkelijk met de Langestraat verbonden worden.
2. De locatie is voor de autobezoeker vanaf de noordzijde van Winschoten zeer goed te bereiken doordat het grenst aan de Meester D.U. Stikkerlaan. Dat is de belangrijkste aanrijroute vanaf de A7.
3. De locatie biedt de mogelijkheid om voldoende parkeervolume te creëren.
4. De locatie biedt ruimte om een aantal belangrijke trekkers te huisvesten.

De St. Lucas locatie kan potentieel een enorme impuls geven aan de Langestraat-Noord en de rest van het centrum. Daarvoor is een goede stedenbouwkundige opbouw nodig. Dat wil zeggen: een goede aansluiting van de St. Lucas locatie op de Langestraat. Ook is een passend programma nodig met de juiste mix van retail (trekkers en ondersteunende winkels), horeca en terrassen en wonen.

De impact die ontwikkeling 'bronpunt Lucas' heeft, wordt niet of in beperkte mate gevonden bij een invulling door middel van een volledig woningbouwprogramma (grondgebonden woningen) of een park of parkachtig gebied. Weliswaar zorgen woningen voor extra consumenten in de nabijheid van het centrum en Langestraat-Noord. De omvang en het omzetpotentieel staat in geen verhouding tot de impact van een programma met (supermarkt)trekkers en parkeren. Er ligt potentieel een grote kans om een kwaliteitsimpuls aan dit gebied te geven door het water via het trace van het oude Omsnijdingskanaal terug te brengen. Dat kan bijdragen om het woonklimaat sterk te verbeteren evenals de verblijfskwaliteit.

Vastgoed herbestemmen voor wonen

Levendigheid, intensiever gebruik van de openbare ruimte

Gevarieerd aanbod van stijlen en afmetingen

Grote transformatielocatie St. Lucas locatie

2.5. Kansen voor (meer) woningbouw in het centrum

In het centrum is voldoende fysieke ruimte beschikbaar om wonen te kunnen intensiveren. Zo is er veel leegstand in het centrum van Winschoten. Ook zijn er diverse locaties (al dan niet in bezit van gemeente), waar ruimte ontstaat voor woningbouw. Daarnaast is er steeds meer belangstelling voor wonen boven winkels in het centrum. Als we vastgoed herbestemmen voor wonen, kan dit bijdragen aan deze opgave. Daarnaast ontstaat er ook ruimte op de locatie gemeentehuis en de St. Lucas locatie. Het is belangrijk dat we de kansen voor woningen in het centrum benutten in lijn met de Woonvisie van de gemeente en plannen voor andere plekken binnen de gemeente. De kansen in het centrum zijn interessant nu de woningmarkt aantrekt. Nieuwe woningen kunnen waarde creëren en het centrum sterker maken. Zo levert het een bijdrage aan het behoud van voorzieningen in het centrum en zorgt het voor levendigheid, doordat de openbare ruimte intensiever wordt gebruikt. De verwachte toename van bestedingen van direct omwonenden is ook goed voor de locale economie. Verder nemen de sociale controle en het gevoel van veiligheid toe als een winkelstraat na sluitingstijd niet is uitgestorven.

Het is belangrijk om te kijken welke woningen zorgen voor de grootste meerwaarde. We zien dat de kwaliteit van woningen en woonomgeving van essentieel belang is. Dat geldt te meer nu er in Winschoten veel kwetsbare woningen staan (2022, Woningmarktonderzoek). Van het totaal aantal woningen in Winschoten is de helft aan te merken als lager dan gemiddelde kwaliteit. Woningen die worden toegevoegd aan het centrum moeten daarom van hoogwaardig niveau zijn. Een gevarieerd aanbod van stijlen en afmetingen is eveneens waardevol.

Naast kwalitief goede woningen, denken we ook dat een goede mix van doelgroepen en een divers aanbod van woningen een bijdrage kunnen leveren aan de doorstroming in het centrum. Ook vergroten ze de leefbaarheid. Hierbij valt te denken aan:

- Gezinnen: moderne stadswoningen met veilige binnenruimten.
- Vitale senioren en jonge alleenstaanden: levensloopbestendige koopwoningen of appartementen.
- Jonge stellen: passende moderne stadswoningen.
- Meer vermogenden: nu landelijk wonen maar straks kwalitatief hoogwaardige koopappartementen dichtbij voorzieningen.
- Kleine ondernemers: woningen met werkplaats en/of winkelruimte of extra werkruimte.

In aanvulling op bovenstaand aanbod, kunnen we ook met nieuwe woonconcepten werken. Actuele ontwikkelingen in de woningmarkt bieden hier ruimte voor:

- (Beperkt aantal) volledig gemeubileerde short-stay woningen.
- Woningen met bed&breakfast.
- Thuiswerkwoningen met gemeenschappelijk kantoor of werkruimte.
- Wonen rondom een stadstuin.

Verder onderzoek is nodig om te beoordelen welke (combinatie van) mogelijkheden het meest kansrijk is. Met een divers aanbod van nieuwe, kwalitatief hoogstaande woningen en woonconcepten kan wonen in het centrum voor ieders wat wils bieden. Hier profiteert uiteindelijk de hele gemeente van en zal het centrum aantrekkelijker maken om in te wonen, te winkelen, uit te gaan en te werken.

2.6. Kansen voor meer stedelijke voorzieningen in het centrum

Werken aan de benoemde opgave betekent naast versterken van de positie van de detailhandel en het intensiveren van wonen in het centrum ook werken aan verbreding van het voorzieningenpakket in het centrum. Vanuit het participatieproces wordt hier veel aandacht voor gevraagd en zijn er suggesties gedaan. Hierbij valt te denken aan:

- Culturele voorzieningen zoals een museum om de rijke gelaagde historie van deze stad en streek veel expliciter te maken.
- Ook wordt aandacht gevraagd voor meer ontmoetingsruimten voor jongeren en ouderen. Uit het gesprek met jongeren kwam naar voren dat voor hen eigenlijk geen adequate voorzieningen zijn. Zij voelen zich daardoor snel aangetrokken tot de stad Groningen. Mogelijk kan het jongerencentrum 't Spoor hierin voorzien, als deze naar het centrum verplaatst.
- Horeca en leisurevoorzieningen: er wordt aandacht gevraagd voor meer ruimte voor meer en andere horeca en leisure zoals een bioscoop.
- Sportvoorzieningen: er is al geruime tijd aandacht voor een concentratie van sportvoorzieningen in de vorm van een omnisportcentrum. Ook daarvoor is ruimte in het centrum of aan de rand daarvan.

2.7. Resultaten participatie

In een aantal stappen (ophalen, verkennen van voorstellen, bespreken van oplossingen) is op verschillende manieren (digitaal, gesprekken, werkgroepen) en met uiteenlopende doelgroepen over het centrum gesproken. De resultaten zijn telkenmale in het ontwerpproces meegenomen. In een separate rapportage is verslag gedaan van dit proces. De resultaten zijn gebundeld en samengevat in naastgelegen schema.

Wonen rondom een stadstuin

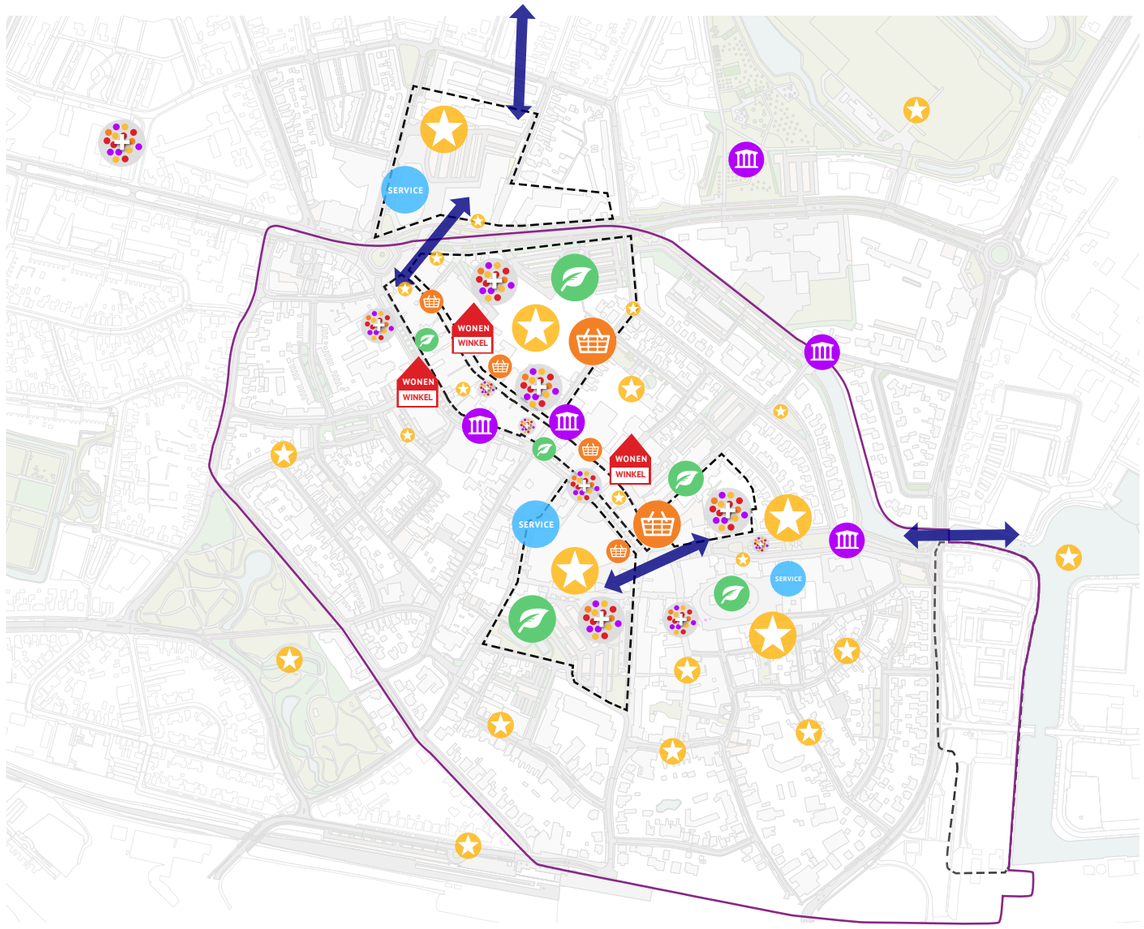
Divers aanbod van verschillende woningtypes

Sfeer en uitstraling verbeteren
- Verblijfsplekken creëren.
- Openbare ruimte verbeteren.
- Achterkanten en dichte gevels verlevendigen.
- Transformatie winkels/opslag tot horeca, diensten, et cetera.
- St. Lucas locatie en Blaauw-locatie aanpakken.
- Verblijfskwaliteit driften verhogen.
- Panden met 'voeten op de grond' zetten.

Servicegraad in centrum verhogen
- Openbaar toilet, fietsenstalling en oplaadplek.
- Voldoende en toegankelijke parkeervoorzieningen

Compact kernwinkelgebied
- Winkels verplaatsen richting Langestraat.
- Winkels verkleinen.
- Leegstand aanpakken.

Voortbouwen op rijke historie
- Joodse geschiedenis.
- Rosarium.
- Textiel-, zaden- en handelsvestigingstad.
- Rentenierssstad.
- Arbeidersstad.
- Winkel -en waterstad.

Sfeer en uitstraling verbeteren

Servicegraad in centrum verhogen

Compact kern-winkelgebied

Voortbouwen op rijke historie

Transformatie winkels/opslag tot woningen

Samenhang tussen onderdelen verbeteren

Programma toevoegen

Centrum klimaatadaptief maken

Kernpunten uit het participatieproces

Transformatie winkel/opslag tot woningen en grote winkels tot kleinere winkels
- Wonen boven winkels stimuleren.

Samenhang tussen onderdelen verbeteren
- Bronpunten verbeteren en toevoegen.
- Diverse rondjes door centrum.
- Fiets- en voetgangersroute verbeteren.
- Rozenroute maken.
- Verbinding met Blauwestad verbeteren (fiets, water).

Programma toevoegen
- Winkelaanbod vergroten.
- (Dag-) horeca toevoegen.
- Wonen.
- Historisch stadsmuseum.
- Evenementen koesteren en uitbreiden.
- Omnisportpark (onderwijs en sport) nabij centrum.

Centrum klimaatadaptief maken
- Centrum vergroenen.
- Straten vergroenen.
- Stadstuinen toevoegen.
- Aansluiting Stadspark verbeteren.
- Water toevoegen.

3. De ambitie in een notendop: onderscheidend, compact, verbonden, levendig, klimaatadaptief en circulair

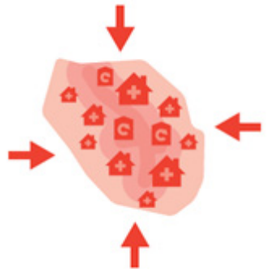
3.1. Ambities

Zoals eerder benoemd is de ambitie om, voortbouwend op de rijke historie, een aantrekkelijk, dynamisch, duurzaam en toekomstbestendig centrum te realiseren met een stevige regionale functie als tweede koopstad in de provincie waarin de essentiële centrumfuncties als detailhandel, wonen, werken en stedelijke voorzieningen samengaan met een ruimtelijke structuur en inrichting die tot verblijven en ontmoeten uitnodigen.

Om deze ambitie hanteerbaar en uitvoerbaar te maken, werken we deze uit in een aantal meer concrete ambities dat voortkomt uit de uitgevoerde analyses en de gesprekken in het participatieproces:

Onderscheidend, met oog voor geschiedenis en toekomst
Winschoten heeft potenties. De historie van Winschoten onderscheidt Winschoten van andere plaatsen. Deze historie (vestingstad, water, Joodse geschiedenis, graanrepubliek, langste winkelstraat, molens, rozen, et cetera.) kan benut worden voor het verder ontwikkelen van het centrum. Het is niet van belang noodzakelijkerwijs iets nieuws te verzinnen maar vooral nieuw perspectief te maken door voort te bouwen op de kracht van Winschoten.

Compact winkelcentrum
De tijden zijn veranderd en het draagvlak voor met name het omvangrijke winkelcentrum is afgenomen. De ambitie is om het centrum sterk te maken door het compacter te maken en aan te laten sluiten bij de draagkracht en koopkracht van de samenleving in de regio. We willen het winkelgebied dus verkleinen en de winkels dichter bij elkaar brengen. Bij dit proces voegen we nadrukkelijk wonen als functie toe, mogelijk met andere functies en voorzieningen.

Verbonden
Het centrum is afhankelijk van de regio waarin het zich bevindt. Daarmee is de verbinding met de regio van groot belang. Dat geldt voor de omliggende kernen waaronder de nu sterk groeiende Blauwestad. Ook de aantrekkelijkheid voor bezoekers uit bijvoorbeeld Duitsland is belangrijk. Dat vraagt om directe en logische verbindingen, een logische oriëntatie en een goede vindbaarheid van voldoende parkeervoorzieningen. We willen laagdrempelig en gastvrij zijn. Ook in het centrum zelf is aandacht nodig voor verbinding tussen de belangrijke bronpunten zuidpool en noordpool, mede door de langgerektheid en karakteristieke parallelle structuur.

Levendig en uitnodigend
Actuele ontwikkelingen zorgen voor meer ruimte voor diverse functies. Een mix van winkels, horeca, wonen, werken en culturele en sportvoorzieningen, zeker met prettige verblijfsplekken, zorgt meer dynamiek en levendigheid. Inzetten op versterking van de ontmoetingsfunctie draagt bij aan het verbeteren van het sociale klimaat en onderlinge verbondenheid van mensen.

Klimaatadaptief
Het veranderende klimaat heeft effect op de wijze waarop we de stad en de openbare ruimte beleven. Denk bijvoorbeeld aan effecten als hittestress op warme dagen en wateroverlast. Voldoende schaduw en groen is van groot belang, net als waterberging en watergangen. Dit draagt belangrijk bij aan de verblijfskwaliteit van het centrum.

Circulair en toekomstbestendig
Zoals met alles moeten we zuinig zijn op wat we hebben en zoveel mogelijk opnieuw benutten wat van functie verandert. Hergebruik van bestaande gebouwen is nadrukkelijk aan de orde, evenals de verduurzaming van gebouwen die we gebruiken. Daar ligt zeker een grote opgave in Winschoten in en rondom het centrum. Bevorderen van ambachtelijke bedrijvigheid draagt ook bij aan bewuster gebruik en hergebruik van producten en materialen. Toekomstbestendig is ook flexibiliteit inbouwen: ruimte houden om op toekomstige ontwikkelingen in te kunnen spelen, multifunctioneel gebruik mogelijk maken.

3.2. Onderscheidend, met oog voor geschiedenis en toekomst

Winschoten was vroeger, ongeveer in de eerste helft van de vorige eeuw, een stad waar het aangenaam vertoeven was. De rijke geschiedenis was voelbaar en zichtbaar, door de Langestraat met zijn historische panden werd druk geflaneerd, met het Stadspark, het Rosarium, het Marktplein en stadstuinen waren er aangename groene verblijfsplekken en tot op de dag van vandaag leeft de stad op bij evenementen.

Delen van de rijke historie zijn helaas vrijwel verdwenen uit het straatbeeld. De structuur van de oude vestingstad, de waterlopen door de stad en de Joodse geschiedenis zijn nu alleen te vinden aan de hand van kaarten, tekeningen en foto's. Een aantal bijzondere panden is gesloopt en er zijn diverse gaten in de eerder gesloten straatwanden gevallen. Daarmee is niet alleen fysiek historisch materiaal verloren, maar is ook het typische karakter van de stad onder druk komen te staan. We willen het historische karakter van Winschoten herstellen en daarmee de verblijfskwaliteit verhogen. Dat kunnen we op verschillende manieren doen. In algemene zin gaat het om het sluiten van straatwanden, het herbestemmen van historische panden, het programmatisch vullen van leegstaande panden en het terugbrengen van water en groen.

Meer precies denken we aan de volgende ingrepen:

- We herstellen de voormalige waterloop vanaf de haven richting de Venne tot aan het nieuwe gemeentehuis.
- We onderzoeken of de tweede historisch belangrijke waterloop, het Verbindingskanaal, in ere kan worden hersteld. Daarmee zou het water tot aan de St. Lucas locatie en de Blaauw-locatie kunnen komen.
- We onderzoeken of het onderbrengen van een historisch museum in een deel van de oudste gebouwen van het St. Lucas mogelijk is.
- We kunnen het Stadspark met het Rosarium verbinden met het centrum door de tuin van het St. Lucas-ziekenhuis, in oude glorie te herstellen.
- We kunnen het gebied ten zuidwesten van de Venne steviger betrekken en de sporen van de Joodse geschiedenis in beeld brengen, met aandacht voor de herinrichting en opwaardering van de verblijfswaliteit van de driften (de smalle stegen) in Winschoten, van oudsher bijzondere verbindingen tussen Langestraat en Venne.
- Met de herinrichting van de St. Lucas locatie kunnen we nieuwe driften ten noordoosten van de Langestraat vormen die nieuwe winkelrondjes en verblijfsplekken opleveren.

De historische kwaliteiten van Winschoten blijken zo bij uitstek geschikt om de transformatie van het centrum op een eigentijdse manier gestalte te geven.

Rosarium

Marktplein

Doctor D. Bosstraat 16

Burgemeester Schönfeldplein - voormalig Hotel der Nederlanden

Zomerfestival Winschoten

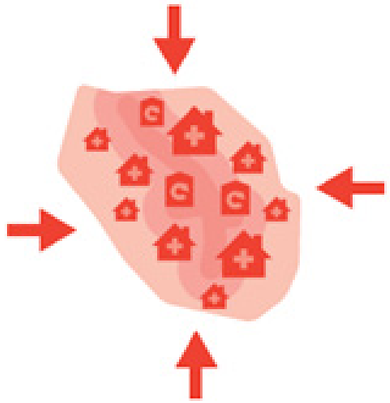
Stadspark

Stadhuis Winschoten

De gereformeerde kerk de Venne

3.3. Compact centrum

We willen een compact, gevuld en levendig centrum, waarin mensen wonen, winkelen en ontspannen. Dat kunnen we realiseren door een concentratie van winkelfuncties in het centrumgebied (noordelijk deel Torenstraat, 't Rond en Langestraat) in combinatie met het opwaarderen van bestaande openbare ruimtes en het toevoegen van nieuwe verblijfsplekken.

Speciale aandacht is er voor de verbindingen tussen de verschillende gebieden in en rond het centrum. Zo worden de nu vaak onduidelijke entrees tot het winkelgebied aangepakt en omgevormd tot heldere en uitnodigende aankomstplekken. Bij bestaande straten en driften wordt onderzocht hoe de verblijfskwaliteit kan worden verbeterd, verkeersstromen goed functioneren, maar niet sfeerbepalend zijn en waar concentratie van dag- en nachthoreca kan helpen de bezoeker langer in Winschoten te houden.

Het doortrekken van het water tot in het centrum levert mogelijk een haventje aan Burgemeester Schönfeldplein en een vaarverbinding met Blauwestad op. Ook de fietsverbindingen naar en door het centrumgebied worden verbeterd en uitgebreid. De inzet om tot een levendig en compact centrum te komen zal dus decentraal van karakter zijn. Op verschillende plaatsen in het centrum vinden ingrepen plaats die helpen om straatwanden te sluiten, gevels op straatniveau en bovengelegen verdiepingen levendiger te krijgen, interessant programma toe te voegen, te vergroenen en het verhaal van de ontstaansgeschiedenis van Winschoten zichtbaar en voelbaar te maken.

Langestraat | oplossen leegstand en wonen boven winkels

3.4. Verbonden

Een aantrekkelijk centrum van Winschoten is niet alleen voor de inwoners van de stad van belang, maar dient ook als regionaal voorzieningencentrum en wordt veel door Duitsers bezocht. De ontwikkeling van Blauwestad is daarin een belangrijke kans. Om de regionale functie te behouden verdienen de verkeersroutes tussen het deel van Winschoten boven en onder de A7 aandacht. De langzaamverkeersroute is met de bouw van de Pieter Smitbrug over het Winschoterdiep en de snelweg al beduidend verbeterd. Recent is een fietsroute door het stadspark gerealiseerd die het centrum en de Pieter Smitbrug met elkaar verbindt.

Daarnaast kunnen we het water richting het centrum doortrekken en zo een nieuwe vaarverbinding maken die eindigt bij een aanlegplek in het centrum. Het autoverkeer vanuit de regio en Duitsland komt nu uit op functionele parkeerterreinen rondom het centrum, die nog geen uitnodigende uitstraling en een blik op een levendig centrum bieden.

Met een eerste focus op de Langestraat als ruggengraat van het centrum en de aansluiting hiervan op de bronpunten kan de gemeente stapsgewijs werken aan een breder levendig centrum waarbij met oude en nieuwe driften verbindingen richting de Venne en de St. Lucas locatie worden gelegd. In de driften liggen kansen om nieuwe woningen boven winkels in de Langestraat te ontsluiten en kleine horeca- of winkelprogramma's te laten landen. Daarmee ontstaan nieuwe te wandelen 'rondjes' door het centrum, veranderen gesloten zijgevels en achterkanten in levendige gevels.

Een greep uit de bestaande driften in Winschoten

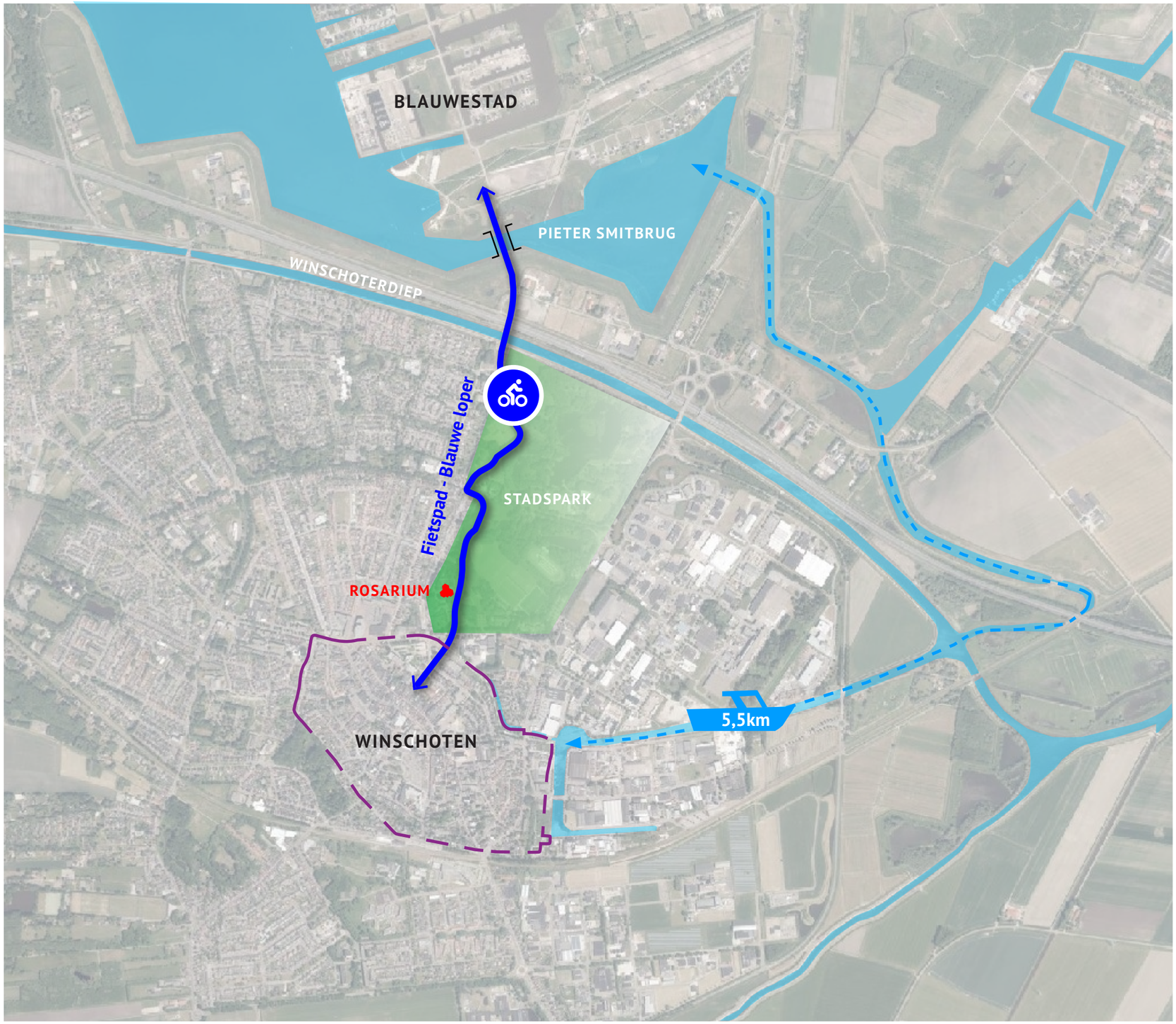
Referenties aangename levendige groene stegen

Verkeersroutes

Winschoten en Blauwestad

Nieuwe fietsverbinding tussen Winschoten en Blauwestad

3.5. Levendig en uitnodigend

Voor een levendig centrum is een breed winkelassortiment niet voldoende. We hebben plekken in de openbare ruimte nodig waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, aangenaam kunnen verblijven, aan een evenement kunnen deelnemen en cultuur kunnen opsnuiven. Daarbij is belangrijk dat we bepaalde gebieden, straten en pleinen gebruiken voor een bepaald programma: wanneer alles overal een beetje is heeft dat minder impact.

Daarom richten we de pijlen in eerste instantie op de Langestraat en omgeving. We willen de gevelwanden aansluiten, het vastgoed vullen met winkels met daarboven woningen, gedateerde architectuur vervangen door kwalitatief hoogwaardige, luifels verwijderen zodat de panden weer 'met de voeten op de grond' staan en een aantal panden dat een winkelfunctie is verloren, transformeren tot stedelijke wooncomplexen. Delen van het centrum waar het winkelen als hoofdfunctie is verdwenen, krijgen met woonfuncties een nieuwe kwaliteit.

Vanuit het compacte centrum bouwen we verder aan een levendige en uitnodigend centrum. Zo maken we nieuwe groene verblijfsplekken, verbinden we de parken en het Rosarium met vergroende langzaamverkeersroutes en creëren we meer aangename verblijfsplekken in het centrum met ruimte voor daghoreca. Dit moet bijdragen aan de ontmoeting tussen mensen, met bijzondere aandacht voor jongeren en ouderen, en daarmee aan een versterking van het sociale klimaat.

Langestraat - levendig centrum

Winkelstraat met woonfuncties

De identiteit Rozenstad zichtbaar maken in de entree wegen | Meester D.U. Stikkerlaan

Burgemeester Schönfeldplein bestaande toestand en impressie Burgemeester Schönfeldplein gelegen aan de haven met boulevard

3.6. Klimaatadaptief

Met klimaatadaptatie verminderen we de kwetsbaarheid voor klimaatverandering. In de gebouwde omgeving liggen volop kansen om klimaatadaptieve maatregelen te treffen. Zo kunnen we door toepassing van waterelementen (groene greppel in stedelijk gebied) en het verwijderen van verharding de wateroverlast beperken en droogte en hitte in de stad voorkomen. Groene daken en groene gevels hebben vergelijkbare positieve effecten en ook de toepassing van halfverharding draagt bij aan het beperken van de hittestress in de stad.

Rondom het centrumgebied ligt een aantal mooie parken en het buitengebied is over het algemeen dichtbij. In het centrum is groen beperkt aanwezig, de openbare ruimte is veelal verhard. Daarnaast ontbreken goede verbindingen tussen het groen in de stad of zijn deze slecht vindbaar. De ambitie om Winschoten te vergroenen komt tot uiting in het verbeteren van de verbindingen tussen de parken, het centrum en het buitengebied. Maar ook in het vergroenen van straten en pleinen, het herintroduceren van water op een aantal plekken en het (al dan niet tijdelijk) laten groeien van stadstuinen en educatieve moestuinen als ontmoetingsplek voor de bewoners in het centrum op lege plekken.

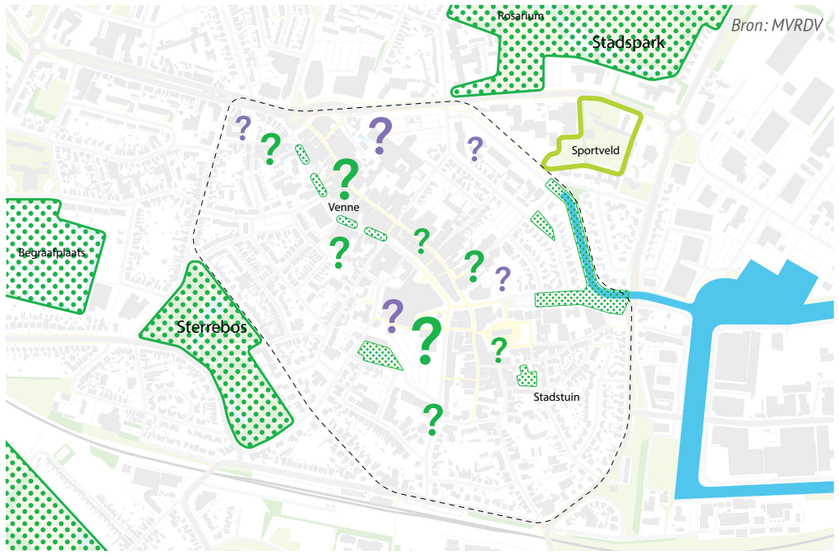
Met groen kan de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte verbeterd worden. Hierbij denken we aan toevoeging van bomen in het centrum, het vergroenen van gevels, bijvoorbeeld in de driften, en de introductie van een Winschoter rozenroute. Met de gebouwde waterelementen in het hart van een deel van de Venne is al een begin gemaakt met het terugbrengen van water in het centrum. Deze waterelementen zouden op termijn nog kunnen worden verlengd over de Venne. Het doortrekken van het water richting centrum uitmondend in een kleine haven zou niet alleen een verandering van het beeld opleveren, maar zou ook de waterbuffercapaciteit fors vergroten.

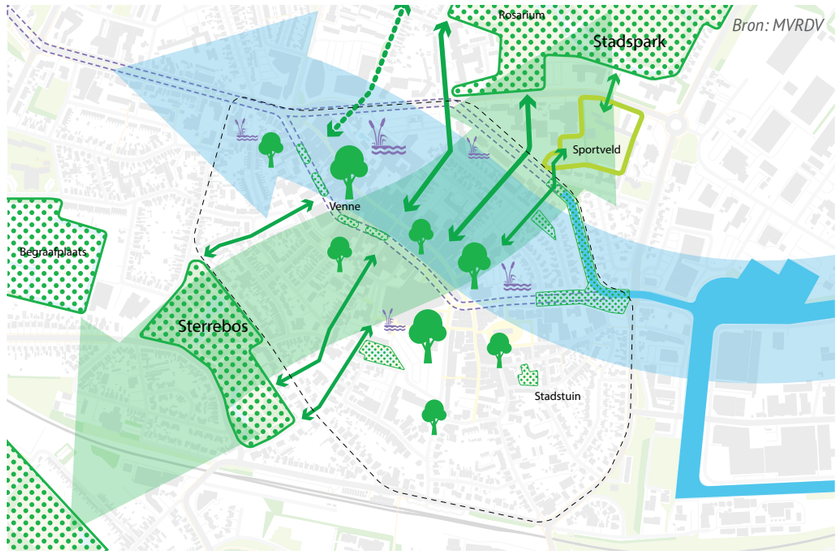
Natuurlijke waterelementen

Groene daken

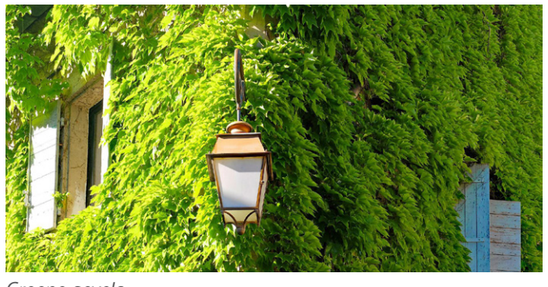

- Rondom het centrum liggen een aantal mooie parken en het buitengebied is in het algemeen dichtbij
- In het centrum is groen en water beperkt aanwezig, openbare ruimte is veelal verhard
- Goede verbindingen tussen groenelementen ontbreken

- Verbeteren verbindingen naar parken en groen buitengebied
- Toevoegen groen en water in het centrum, op alle schaalniveaus: straten, parken, privé tuinen en gebouwen
- Historische waterstructuren gebruiken als kans om water opnieuw te introduceren in het centrum

Kansen toevoegen groen & water

Groene gevels

Vergroenen van straten

Educatieve moestuinen als ontmoetingsplek voor de bewoners in het centrum op lege plekken

Entrees van de stad voorzien van rozen

3.7. Circulair en toekomstbestendig

Historische panden zijn vaak van belang in het collectief geheugen van de stad. Daarnaast zijn zij met relatief hoge ruimtes goed te transformeren naar verschillende functies. Renovatie en transformatie van bestaande gebouwen is door de grote benodigde hoeveelheid energie bij nieuwbouw veelal duurzamer dan sloop en nieuwbouw, al wordt die nieuwbouw nog zo goed geïsoleerd. Intensief onderzoek naar hergebruikmogelijkheden van de historische panden in Winschoten is dus op z'n plaats.

Zo is voor de vrijgekomen gebouwen op de St. Lucas locatie een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar hergebruik ten behoeve van een nieuw programma. Er is gekeken naar de bouwtechnische staat van de gebouwen, de ruimtelijke mogelijkheden om er een nieuw programma in onder te brengen, de architectonische kwaliteit van de gebouwen en tenslotte naar de financiële consequenties. Uit dit onderzoek is onder andere naar voren gekomen dat de meer recente bouwdelen weliswaar bouwtechnisch in goede staat zijn, maar slechts met een ingrijpende verbouwing geschikt zijn voor nieuwe programma's. De oudste bouwdelen lenen zich daartoe beter, alhoewel de bouwtechnische staat van die bouwdelen relatief slecht is. Het advies is om de hergebruikopties van de oudste delen nader te onderzoeken. Ook de kelder en fundering van de recentere bouwdelen kunnen in een circulair ontwerp- en bouwproces opnieuw benut worden.

Met onze aanpak maken we de stad toekomstbestendig.

Dit doen we onder meer door ons niet te focussen op één locatie, maar te werken met een serie aandachtspunten en locaties waarop deze kunnen landen. We richten ons op het complexe netwerk in het centrum, het maken van bijzondere verblijfsplekken, het dichten van gaten en het verstevigen van de verbindingen tussen de verschillende elementen die samen een werkend centrum maken.

Herbestemming oudste delen St. Lucas locatie - mogelijk tot museum of woonfunctie

Overzicht locatie St. Lucas-ziekenhuis

legenda:

- plangebied
- ontwikkelingsgebieden
- winkelzone
- winkelkern
- cultuur/ontspanning
- museum
- verblijven & ontmoeten
- bouw gemeentehuis
- wonen en retail
- winkels en wonen
- horeca en wonen
- versterken woonklimaat
- ontwikkelingsgebied wonen
- ontwikkelingsgebied uitwerking
- parkeren
- toiletten
- fietsenstalling
- sloop
- haventje
- vergroenen
- groene verbinding Stadspark-Centrum
- driften (stegen)
- introductie water
- versterken waterelementen

In deze kaart zijn alle ambities voor het centrum Oldambt in kaart gebracht. De ambities zullen gefaseerd in tijd gerealiseerd worden.

4. Van ambitie naar realiseren

Wat gaan we dan precies doen? Het centrum van Oldambt is door zijn omvang en zijn veelheid aan opgaven een kwetsbaar systeem. Dat vraagt om een zorgvuldige en precieze aanpak. Het gaat daarbij om een aantal hoofdelementen met daarbij verschillende ingrepen die kleiner van aard en omvang zijn maar met elkaar wel veel betekenis en effect kunnen hebben. Op basis van de genoemde ambities, de uitgevoerde analyses en de vele gesprekken met een brede groep betrokkenen is een reeks van voorstellen opgesteld. De hoofdlijn bestaat uit een compact kernwinkelgebied, versterking van de Noordpool, versterking van de Zuidpool, toevoegen van woningbouw en een reeks van concrete verbetermaatregelen.

4.1. Een compact kernwinkelgebied

De recent vastgestelde Detailhandelsvisie zet door op het compacter maken van het kernwinkelgebied door het zoveel mogelijk concentreren in het noordelijk deel van de Torenstraat, 't Rond en de Langestraat. Deze "winkelas" vormt de verbinding tussen twee belangrijke gebieden in het centrum: de Noordpool en de Zuidpool. In dit gebied blijven winkels de primaire functie. Wel worden kleinere winkels bevorderd en wordt gevelverbetering gestimuleerd. Wonen boven en achter de winkels wordt bevorderd.

4.2. Kansen voor woningen

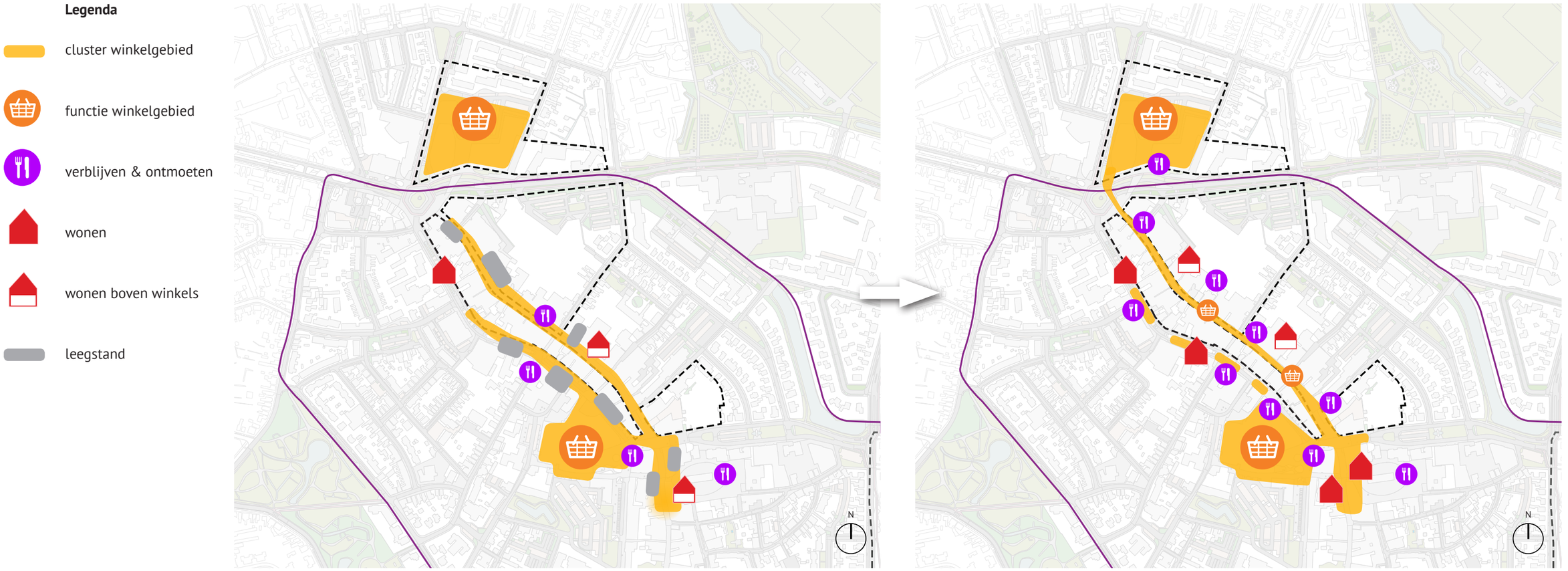
Toevoegen van woningen in het centrum kan veel bijdragen aan het verlevendigen van het stedelijk milieu. Daarbij is van belang een reeks van woonproducten te ontwikkelen en aan te bieden voor een aantal doelgroepen: zowel jong als oud, meer en minder te besteden, gezinnen en alleenstaanden. Door de sterke groei van Blauwestad ligt er ook de kans de wooncarrière van Blauwestadbewoners door te zetten in het centrum van Oldambt. Daar kan kleiner worden gewoond en zijn voorzieningen dichterbij. De komende 10 jaar zijn er ook kansen om het coorporatiebezit door sloop- en nieuwbouw te vernieuwen. Deel daarvan is ook te realiseren in het centrum. Er is ruimte voor ongeveer 700 woningen in het centrum door de diverse kleine en grotere ontwikkellocaties. Welke locaties interessant zijn en hoeveel woningen gerealiseerd kunnen gaan worden, moet in lijn met de Woonvisie verder worden uitgewerkt.

4.3 Bevorderen verblijven en ontmoeten

Door te investeren in plekken in de openbare ruimte en in functies die het ontmoeten bevorderen, wordt de sociale functie van het centrum versterkt. Denk daarbij aan het toevoegen van horeca-functies, leisure voorzieningen en evenementen, en het inspelen op voorzieningen voor verenigingen, creëren van ontmoetingsplekken op verschillende locaties en voor verschillende doelgroepen. Dit is belangrijk in de inrichting van de openbare ruimte en het creëren van ruimte en investeren in deze functies. Dat vergroot de aantrekkelijkheid van het centrum niet alleen voor de Oldambsters, maar ook voor bezoekers van buiten. Belangrijk is dat de verschillende doelgroepen actief worden betrokken bij de planvorming en de realisatie.

4.4. Versterking van de Noordpool

Hieronder verstaan we het noordelijk deel van de Langestraat, de omgeving Klinker en de St. Lucas locatie. Door een integrale aanpak van het noordelijk deel van de Langestraat door opheffen leegstand, toevoegen en verkleinen van winkels, toevoegen van kwalitatief hoogwaardig woningbouw aan de achterzijde in een hoogwaardige openbare ruimte met nieuwe verbindingen richting St. Lucas locatie, wordt een stevige impuls gegeven aan de Noordpool. Daarbij past dat de locatie van het ziekenhuis wordt voorbereid op een verdere ontwikkeling van wonen, retail en verblijfsruimte. Direct slopen van het bestaande ziekenhuis met uitzonderling van de oudste gebouwen, past hier eveneens in. Hergebruik van de oude gebouwen voor culturele functies (zoals een museum) verdient nadere verkenning en uitwerking. De herontwikkeling van de Blaauw-locatie dient hieraan ondersteunend te zijn. Deze locatie zal worden ingezet voor infra en parkeren ten behoeve van het centrum van Oldambt.

Huidige toestand - versnippering van het kernwinkelgebied

Nieuwe toestand - concentratie kernwinkelgebied

St. Lucas locatie
Met de verplaatsing van het ziekenhuis naar Scheemda is de St. Lucas locatie vrijgekomen en wacht die op een nieuwe bestemming. Vanuit de ambities circulair te bouwen en zorgvuldig met cultuurhistorisch belangrijke relicten om te gaan, is een haalbaarheidstudie uitgevoerd naar de hergebruikmogelijkheden. De verschillende delen van het ziekenhuis zijn onderzocht op cultuurhistorische waarde, bouwtechnische en ruimtelijke kwaliteit. Vervolgens is bekeken welke woonprogramma's goed zouden passen in de aanwezige gebouwen en wat de financiële consequenties zijn van de verschillende opties. Conclusie van het onderzoek is dat de jongste bouwdelen bouwtechnisch relatief goed zijn, maar weinig geschikt voor een woonprogramma en dat de oudste bouwdelen zich beter voor hergebruik lenen. Hier is wel een ingrijpende verbouwing voor nodig. Voorts is geconstateerd dat de kelder en fundering van goede kwaliteit zijn en kunnen worden hergebruikt. Voor de oudste bouwdelen van het voormalige St. Lucas-ziekenhuis is een herbestemming als historisch museum een optie die nader onderzocht kan worden.

Voor de invulling van de St. Lucas locatie zijn verschillende opties mogelijk. Zo is een invulling als bronpunt voor het centrum met retail- en parkeervoorzieningen goed denkbaar. In deze optie verlaten enkele relatief grootschalige winkels hun panden in het centrum om zich op de St. Lucas locatie te vestigen in naar actuele inzichten ontwikkelde nieuwbouw. De bestaande panden komen vrij voor kleinschaliger winkels of herbestemming tot wonen. Via deze nieuwe entree tot de stad vinden bezoekers hun weg richting Langestraat en het centrum.

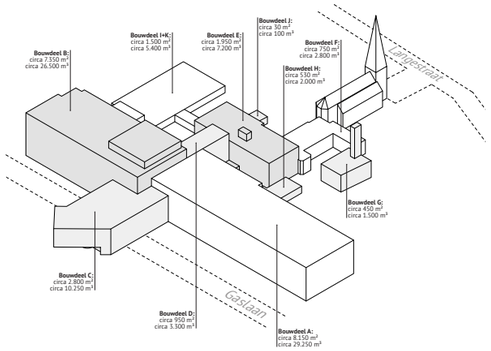
Bij een tweede type invulling staat wonen centraal. Voortbordurend op de villapark-structuur ten oosten van de St. Lucas locatie gaat het om een invulling met grondgebonden woningen in een groene setting. Hiermee wordt een soepele aansluiting op het Stadspark gemaakt en de opmaat gegeven om ook naar mogelijke herontwikkeling van de huidige scholenlocatie ten noorden van het Doctor J.H. Hommesplein te kijken, waarbij het voormalige Verbindingskanaal het gebied opnieuw met water zou kunnen dooraderen.

Een derde optie is dat de St. Lucas locatie op korte termijn niet wordt ontwikkeld tot bouwlocatie, maar eerst wordt ingericht als park in verbinding met het Stadspark. Ook in deze denklijn is herintroductie van het water een interessant element. Er wordt dan substantieel groen in de directe nabijheid van het centrum toegevoegd en waarmee ook het Rosarium eenvoudig in de loop van de bezoeker kan worden opgenomen. Dit scenario verhoudt zich goed tot een mogelijke herontwikkeling van de scholenlocatie in de richting van een omnisportgebied.

Het onderzoek in denkbare scenario's voor de St. Lucas locatie heeft een koers opgeleverd waarbij een invulling wordt gezocht waarin de voordelen van elk van de drie bovengenoemde scenario's een plek krijgen. Bij voldoende programmatische behoefte aan invulling met een retailprogramma en voldoende vraag om de achterblijvende panden en locaties opnieuw te vullen, lijkt dit een goede basis om Winschoten als tweede koopstad van de provincie opnieuw gestalte te geven. De toevoeging van een woonprogramma op de locatie is dan goed denkbaar. Hiermee kan voorzien worden in een mix van grondgebonden woningen en appartementen. Gezien de omvang van de locatie, de benodigde parkeerbehoefte bij genoemde programma's en de wens om het centrum te vergroenen lijkt er ruimte voldoende om ook een groene verbinding met het Stadspark en Rosarium te kunnen maken.

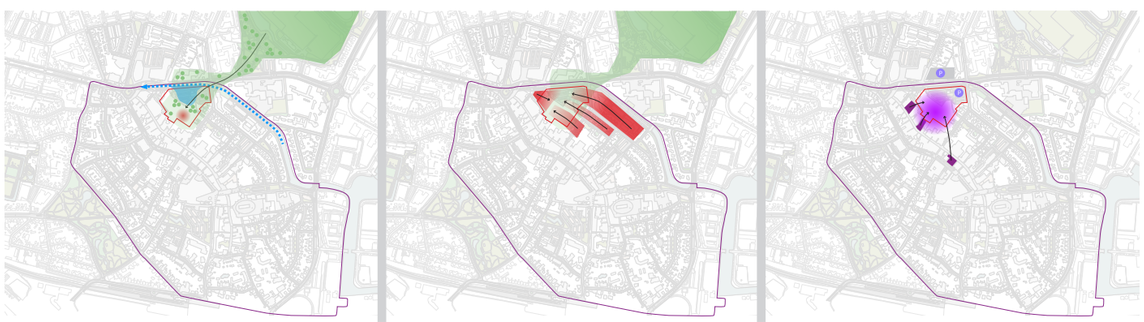
Waterkwartier en omgeving
Het Waterkwartier en omgeving is voor Oldambt een onderscheidend gebied door de positie aan het water in combinatie met historische gebouwen zoals de Schippersbeurs, de Phaff-fabriek, de Tramwerkplaats en andere industrieel erfgoed. In het gebied is verder in recente jaren een historische haven gerealiseerd. In het gebied speelt met name de herbestemming van de Phaff-fabriek en de Halte Democratie.

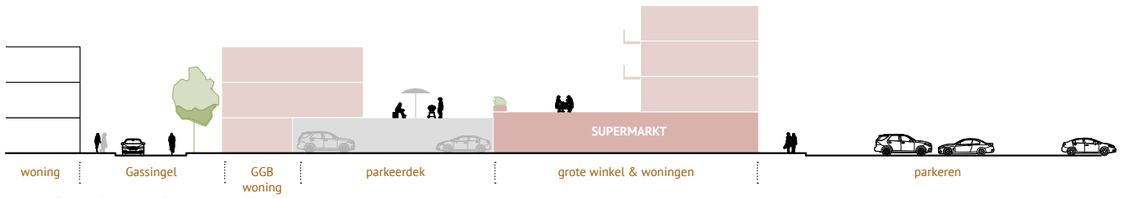
De opgave is om het gebied te versterken als levendig waterfront met een mix van functies (wonen, horeca, historie) waarbij de erfgoedpanden behouden worden door ontwikkeling. Op termijn is daar ook het Posttil terrein en de Tramweg bij te betrekken.

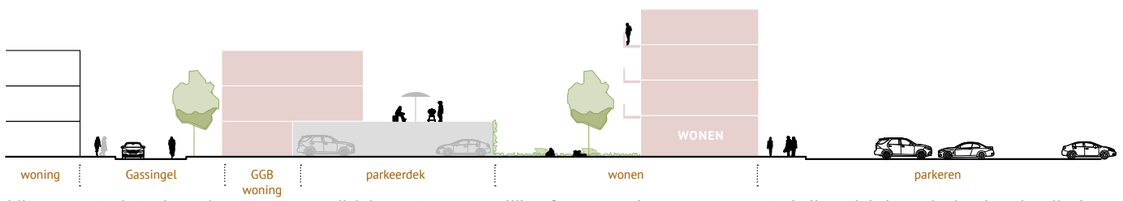
Overzicht St. Lucas locatie bestaande situatie

Archiefbeeld van het oorspronkelijke St. Lucas-ziekenhuis

Bij invulling van de St. Lucas locatie zijn verschillende opties denkbaar

nu en 5 jaar | wonen boven retail

bij een eventuele toekomstige programma wijziging, met een mogelijke afname van de vraag naar grootschalige winkelvoorziening, kan de vrijgekomen ruimte ingevuld worden met woningen

wonen winkel horeca

Principe doorsneden | wonen & retail op St. Lucas locatie

Impressie - toevoeging woonprogramma op St. Lucas locatie

4.5. Versterking van de Zuidpool

Met de komst van het nieuwe gemeentehuis ontstaat een stevige kwaliteitsimpuls voor de Zuidpool. Hieronder verstaan we het gebied Burgemeester Schönfeldplein-Israëlplein-Liefkenshoek. Met de komst van het nieuwe gemeentehuis wordt ook de openbare ruimte in de directe omgeving aangepakt. Een belangrijke kans is om het water door te trekken naar het Burgemeester Schönfeldplein en de fysieke relatie met Blauwestad te versterken. Een technisch goed uitvoerbaar project dat verdere verkenning op haalbaarheid verdient. De ontwikkellocatie Liefkenshoek mede in combinatie met de initiatieven voor het uitbouw van 't Rond is, naast het gemeentehuis, een tweede aanjager voor de Zuidpool. Op deze locatie zijn kansen voor stedelijke voorzieningen gericht op leisure (bijvoorbeeld een bioscoop) maar ook voor woningbouw.

Marktplein

Het Marktplein is een karakteristiek plein in Winschoten omgeven door horeca met centraal de kerk. Voorheen bevond zich hier een begraafplaats. Het Marktplein ligt wat verscholen. Door het feit dat dit alleen nachthoreca betreft is de levendigheid gedurende de dag beperkt. Ook omdat het niet in de logische looproutes ligt. Het perspectief voor dit plein is dat indien een (gedeeltelijke) transformatie naar daghoreca, wonen en andere functies kan plaats vinden, dit een hele bijzondere en aangename plek kan worden. Bevorderen van deze transfomatie is aan de orde.

Poort van Winschoten: bouw nieuw gemeentehuis

Gemeente Oldambt bouwt een nieuw gemeentehuis tussen het oude stadhuis en de bestaande vestiging van HEMA. Er is overleg gaande over de integratie van de plannen. De bestaande kantoorlocatie van de gemeente wordt afgebroken. Rondom komt nieuwe openbare ruimte en herschikking van parkeren. Er is sprake van een woonprogramma van grondgebonden woningen en appartementen.

Burgemeester Schönfeldplein

Het water van de Rensel stroomde tot begin vorige eeuw over het huidige Schönfeldplein via de Venne door het centrum. Tot de jaren dertig kwam het water tot aan het Marktplein. Na de demping van het water werd het een open ruimte met wegen rondom het monument, enkele stukjes groen en parkeervoorzieningen. Er leeft een breed gedragen wens om het water terug te brengen tot in het hart van Winschoten. Met de bouw van het nieuwe gemeentehuis en herontwikkeling van de Poort van Winschoten opent zich een prachtige kans om deze wens te realiseren. Niet alleen kunnen bootjes tot in het centrum van de stad komen en levert dit water een bijdrage aan klimaatadaptatie. Het biedt ook gelegenheid

Marktplein

Burgemeester Schönfeldplein

Poort van Winschoten

het gehele karakter van de het Schönfeldplein te veranderen. Ten noorden van het nieuwe water ontstaat ruimte voor een rustige langzaamverkeersroute vanuit het Havenkwartier richting centrum terwijl aan de zuidzijde van het water de straat kan worden verbreed ten behoeve van terrasfuncties en mogelijke herontwikkeling panden aldaar. In combinatie hiermee kan dan ook de aansluiting op het Marktplein worden verbeterd. Het bestaande monument kan in deze herinrichting een mooie nieuwe plek krijgen.

Herontwikkeling Zuidpool

4.6. Een reeks van concrete verbetermaatregelen

Door een aantal concrete maatregelen te treffen, zijn we in staat de grandeur terug te brengen in de Langestraat.

Voeten op de grond

Sommige winkelpanden zijn in de loop van de tijd zo verbouwd dat deze niet aansluiten op de oorspronkelijke architectonische kwaliteit van het hele pand. De begane grond is zo – ongewenst – een laag die zich onafhankelijk van de bovengelegen verdiepingen gedraagt. Dit wordt versterkt door luifels en glaspuien die onder meerdere panden doorlopen. Met eigenaren en winkeliers willen we de historische panden opnieuw 'met de voeten op de grond' zetten. Met een pandbreedte van 6 tot 8 meter doen we recht aan de oorspronkelijke korrel van de stad en krijgen de straatgevels hun grandeur weer terug.

Luifels verwijderen

Luifels, met name zware, dragen bij aan een knip tussen het straatniveau en bovengelegen verdiepingen. Met een actief beleid op verwijdering van luifels en gevel- en puiverbetering zetten we in op herstel van de verbinding tussen de onder- en bovenkant van de panden en komen de prachtige, langzaam golvende straatwanden van de Langestraat goed in beeld.

Horeca

Bij een levendig centrum hoort daghoreca: plekken waar je even kunt zitten voor een kop koffie of een lunch. De mogelijkheden om specifieke delen van de openbare ruimte hierop in te richten worden onderzocht, in combinatie met het vergroenen van het centrum en de optie om het water opnieuw naar binnen te brengen. Aanvullend denken we dat op enkele plekken in de Langestraat een klein café/restaurant met terras helpt om de levendigheid te brengen.

Wonen boven winkels

De ruimte op de verdieping boven winkels heeft soms een woonfunctie, maar in veel panden is het slechts een opslagruimte of staat het leeg. Dat bevordert het gebruik van het centrum en de kwaliteit van het straatbeeld niet. Met een actief beleid om wonen boven winkels te faciliteren en de kansen die er in Winschoten liggen om deze via bijvoorbeeld de driften te ontsluiten kan de eerste verdieping weer onderdeel gaan uitmaken van de levendige straat, overdag en 's avonds. In bestaande winkelpanden, maar ook in nieuwbouw, willen we wonen boven winkels dan ook actief stimuleren, in lijn met de Woonvisie.

Respecteer de korrel

In de naoorlogse periode zijn in het centrumgebied panden gesloopt en vervangen door nieuwbouw die de maat van twee of meer historische panden besloeg. Met de huidige tendens om het winkeloppervlak per winkel te verkleinen of het vertrek van grootschaliger retailformules uit het centrum liggen er kansen de fijne korrel van het centrum in ere te herstellen. Dit kan in geval van sloop en nieuwbouw relatief eenvoudig gebeuren, maar is ook bij herbestemming van bestaande panden goed uitvoerbaar.

Gaten dichten

Bij nieuwbouw van panden op open plekken wordt de korrel van de stad gerespecteerd. Pandeigenaren worden uitgedaagd zich in hun nieuwbouwplannen qua maat, schaal en architectuur rekenschap te geven van

Voeten op de grond

Luifels verwijderen

Horeca

Wonen boven winkels

de oorspronkelijk bebouwing op de locatie. Niet om de historische stad opnieuw te bouwen, maar om ook bij nieuwe invullingen met eigentijdse architectuur de bijzondere karakteristieken van de historische stad te behouden.

Winkel wordt woning
Op locaties waar winkelpanden vrij komen voor nieuwe programma's, willen we stadse woningen toevoegen. In een deel van de Torenstraat-Blijhamsterstraat worden winkels al getransformeerd tot woningen. Dit levert een ander, maar opnieuw levendig straatbeeld op. Er is daarbij aandacht nodig voor de overgang van openbare- naar privéruimte, met bijvoorbeeld een stoepje.

Nieuwe straten
Er kunnen ook geheel nieuwe straten onstaan. Zo is aan de achterzijde van het noordelijk deel van de Langestraat ruimte voor een hele nieuwe woonstraat met een voorzijde richting St. Lucas locatie, al dan niet met ondersteunende functies op de begane grond. De huidige doodlopende distributiestraat wordt daarmee een levendige woonstraat die via een nieuwe drift langs de kerk verbonden wordt met de Langestraat.

Met de nieuwe drift ten noorden van de kerk richting de St. Lucas locatie en de transformatie van de achterzijde van winkels aan de Langestraat tot woonstraat (met een extra hoge begane grond zodat er ook gewerkt kan worden) ontstaat een nieuwe route richting het Oldambtplein. Hiermee krijgen De Klinker en de winkelvoorzieningen die nu met de achterzijde richting de Meester D.U. Stikkerlaan zijn gepositioneerd, een betere aansluiting op het centrumgebied.

Een nieuwe woonstraat aan de achterzijde van het noordelijke deel van de Langestraat

Respecteer de korrel bij vervangende nieuwbouw

Gaten dichten

Winkel wordt woning

Nieuwe straten

Driften

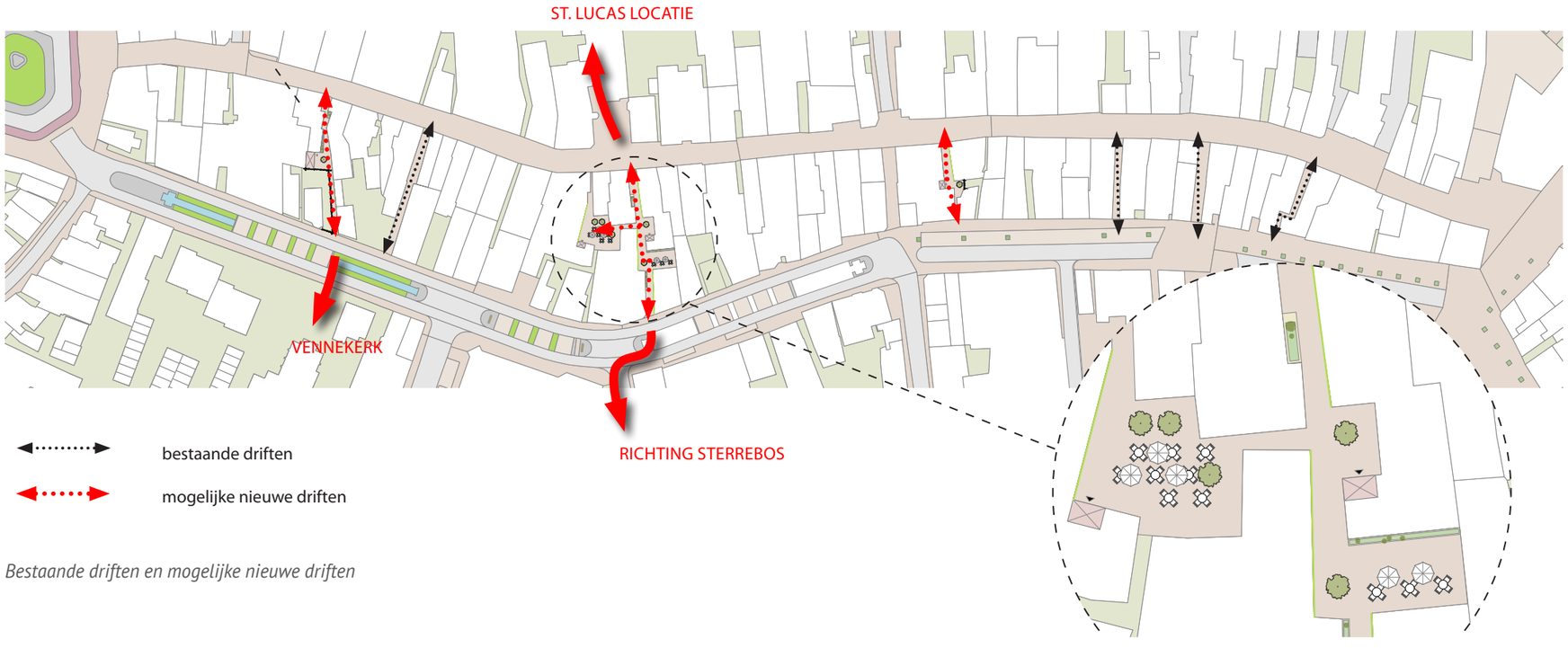
Tussen de Langestraat en de Venne liggen op veel plekken driften, typische Winschoter stegen die de verbindingen tussen de hoofdstraten vormen. Sommigen hebben een bijzondere wandel- of verblijfskwaliteit, anderen zijn somber of zelfs ontoegankelijk. Met de driften heeft Winschoten een unieke kwaliteit in handen die kan helpen winkel- of wandelrondjes te maken. De driften moeten daarvoor overzichtelijke, veilige, aangename steegjes worden, liefst met verrassende besloten terrasjes, woningentrees en groene gevels.

De verkleining van het interne winkeloppervlak van een aantal panden aan de Langestraat biedt ook voor de driften kansen. Niet alleen kan hiermee een nieuwe invulling voor het vrijkomende deel aan de achterzijde van het pand (aan de Venne of op de St. Lucas locatie) als bewoning of horeca worden gevonden, maar ook ontstaat hiermee de mogelijkheid de woningen boven de winkels op een eenvoudige manier te ontsluiten.

Vanuit het programma Leader en het stegen-en-driften-projecten in het eerdere programma (versterking binnenstad 2015) zijn al enkele pilots uitgevoerd. Daar bouwen we op voort. We willen beginnen met een pilot met één drift om kennis op te doen en een instrumentarium op te bouwen waarmee ook andere driften kunnen worden verbeterd tot bijzondere stedelijke ruimtes.

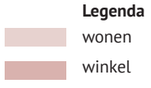
Transformatie van de bestaande driften

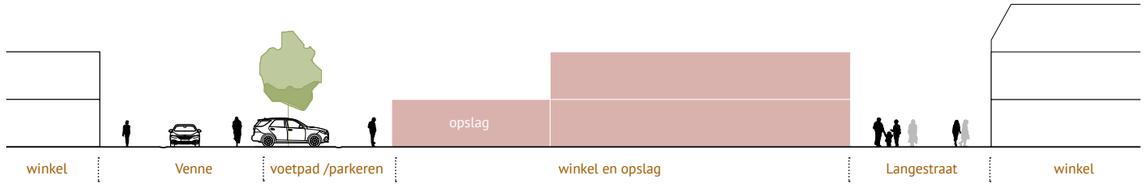

Bestaande driften en mogelijke nieuwe driften

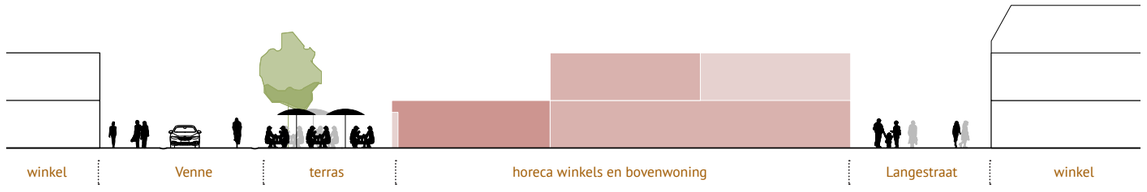
Venne

Met de verbetering van de driften wordt de Venne steviger opgenomen als onderdeel van de winkelrondjes die de bezoeker kan lopen. De verkleining van benodigde winkeloppervlakken maakt het mogelijk enkele panden die zich nu met een gesloten achterkant naar de Venne presenteren nieuwe invullingen te geven, zoals werkplaatsen, broedplaatsen, kleine dienstverlenende voorzieningen of horeca. Met name de noordzijde van de straat ligt goed op de zon en biedt hiertoe kansen.

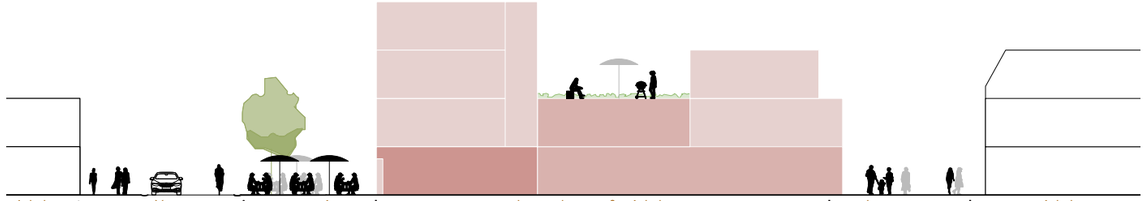

Bestaande situatie

Minimale aanpassing | horeca i.p.v. opslag aan de Venne voor een levendiger straatbeeld en woning creëren in bestaand winkelpand

Maximale aanpassing | nieuw woonblok toevoegen op horeca + wonen boven bestaande winkel

Principe doorsneden wonen boven winkels | Langestraat & Venne

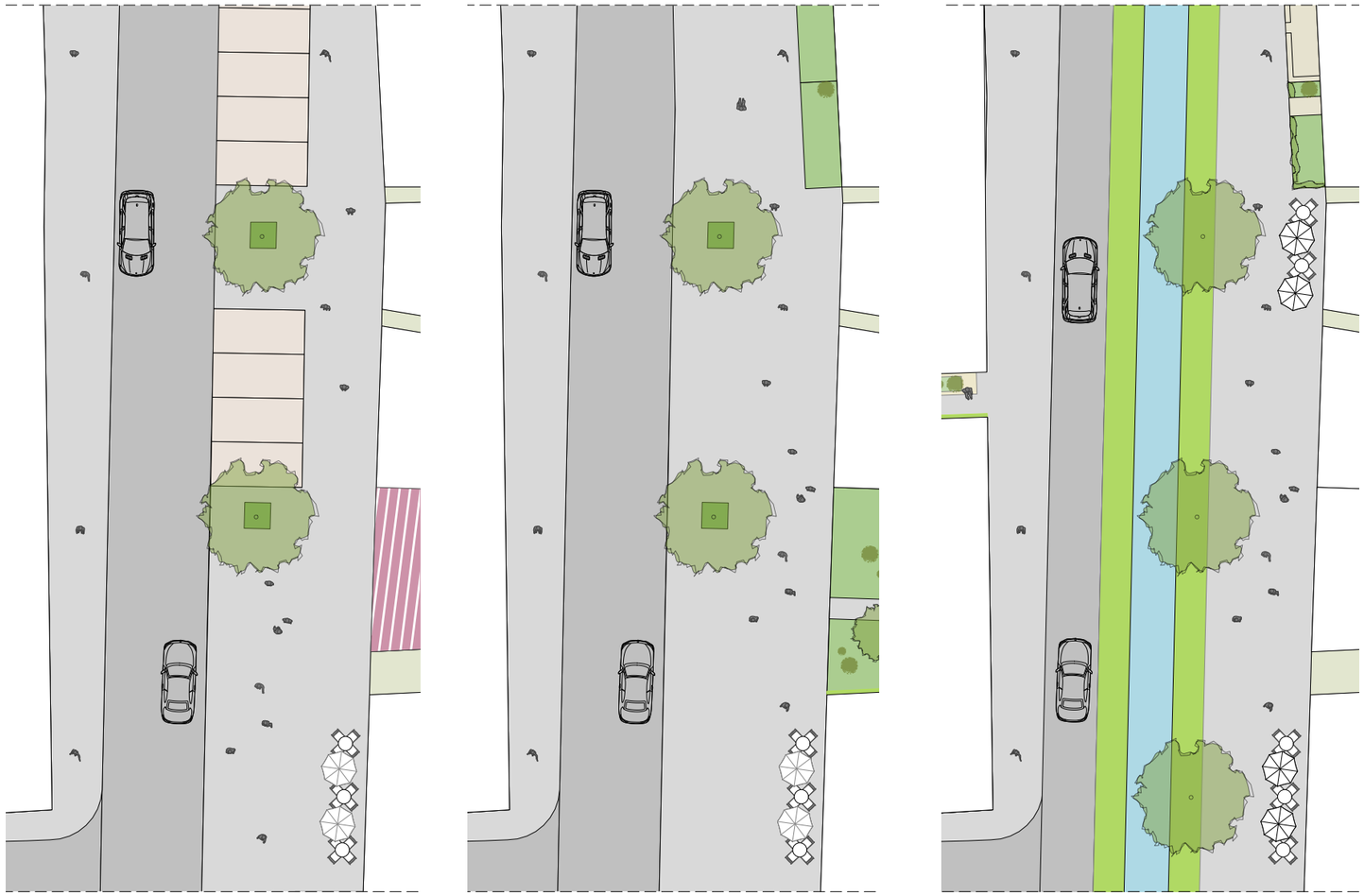
Nieuwe invulling - Venne

Waterelementen verlengen

In samenhang met de zoektocht naar alternatieven voor de verkeersafwikkeling en parkeren op de Venne, willen we onderzoeken of we op termijn de reeds aangelegde waterelementen (smalle watergoot) kunnen verlengen. Daarmee neemt de verblijfskwaliteit van de straat beduidend toe en groeien ook de kansen voor invulling van de huidige lege plekken en herbestemming van bestaande panden.

Mogelijke transformatie Venne over 5 tot 10 jaar

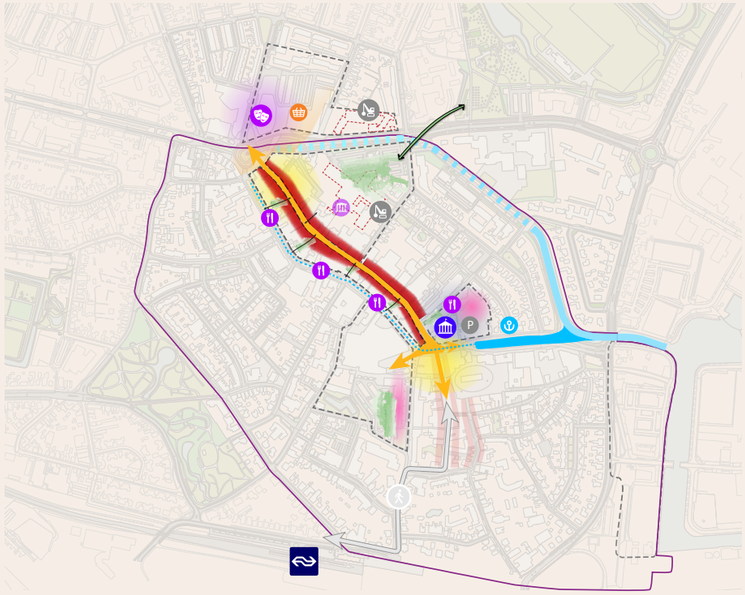

bestaande situatie

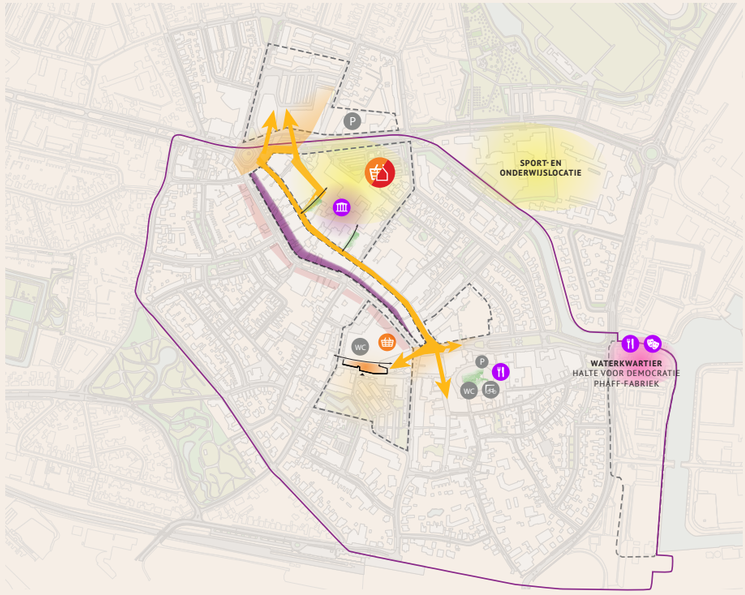
morgen

over 5 tot 10 jaar

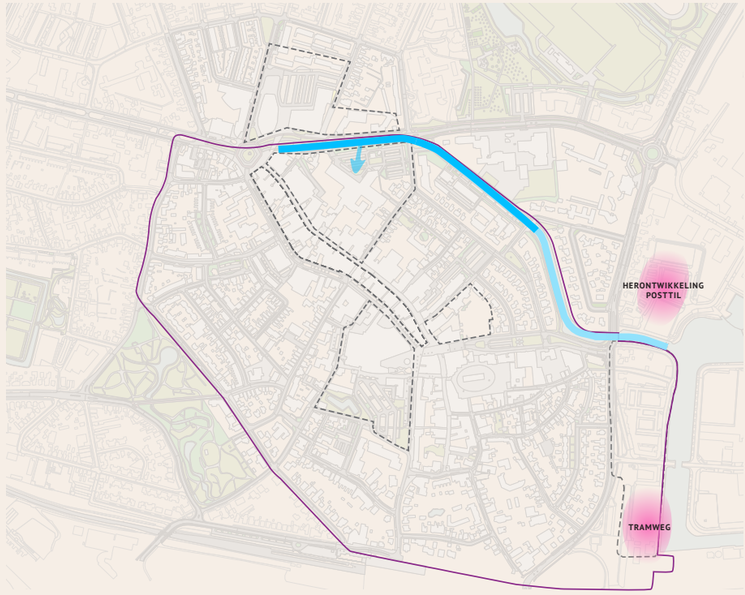
Mogelijke transformatie Venne in stappen

Stap 1

Stap 2

Stap 3

Ontwikkelstrategie in stappen

5. Ontwikkelstrategie

Er zijn veel opgaven en er moet veel gebeuren. Dat kan niet allemaal in één keer, onder meer vanwege de beschikbare capaciteit en financiële middelen. Tegelijkertijd hangen de projecten met elkaar samen en zij moeten dan ook integraal en in samenhang worden ontwikkeld. Er is bijvoorbeeld sprake van een gevoelige balans tussen de Noordpool en de Zuidpool. Die kunnen elkaar versterken als deze gelijkmatig en gelijktijdig worden opgepakt, maar ze kunnen ook elkaars concurrent worden als de ontwikkelingen niet zorgvuldig gebeuren. Er kan dus niet willekeurig een keuze worden gemaakt tussen de projecten. Dat kan wel in de tijd door op een logische en samenhangende wijze projecten achtereenvolgens aan te pakken. In een slimme volgtijdelijke aanpak kan een project voortbouwen op het succes van een voorgaand project. Zo kunnen we groeien in ambitie.

Om dit te kunnen doen is een ontwikkelstrategie nodig. De projecten en stappen in deze ontwikkelstrategie zijn niet in beton gegoten. Op veel terreinen veranderen de omstandigheden snel dus dat vraagt om flexibiliteit. De hier gepresenteerde ontwikkelstrategie biedt mogelijkheden over de wijze waarop de gemeente, met de overige betrokken partijen, haar ambities kan en wil realiseren.

In dit hoofdstuk werken wij per hoofdelement (zie ook hoofdstuk 4) uit welke projecten nodig zijn en in welke stappen we die kunnen nemen. Het hoofdelement 'een compact kernwinkelgebied' nemen we mee in Versterking van de Zuidpool en Versterking van de Noordpool. Verblijven en ontmoeten nemen we samen met de concrete verbetermaatregelen.

5.1. Versterking van de Noordpool

Het gaat hier hoofdzakelijk om de de versterking van de Langestraat Noord en de ontwikkeling van de St. Lucas locatie.

De St. Lucas locatie is een grote en belangrijke ontwikkellocatie die, zeker op termijn, kan bijdragen aan de versterking van de Langestraat aan de noordzijde. Deze hangt direct samen met de aanpak Langestraat Noord. Als de voorgenomen transformatie van de Langestraat lukt, dan is een verdere versterking mogelijk door op het terrein van St. Lucas in te zetten op een combinatie van wonen en retail die bijdraagt aan de dynamiek van dit deel van het centrum. Hier ligt een uitdagende ontwerpopgave om de combinatie van aantrekkelijk wonen, retail van voldoende omvang en de daarbij behorende parkeerbehoefte vorm te geven. Een aanvullende ambitie is om ook het water door te trekken naar dit gebied. Het slopen van het grootste deel van het ziekenhuis is in alle gevallen aan de orde omdat hergebruik van het bestaande gebouw niet realistisch is. Ook is sloop van de gebouwen op de Blaauw-locatie direct aan de orde.

Stap 1:
- Uitvoering project Langestraat Noord. We zetten leegstand om naar een hernieuwde Langestraat door een combinatie van verkleinen van winkels en toevoegen van woningen.
- Sloop St. Lucas, realisatie (tijdelijk) park.
- Aankoop en sloop van de Blaauw-locatie.
- Uitvoeren van een verkennings- en haalbaarheidstudie naar het terugbrengen van het Omsnijdingskanaal.

Stap 2:
- Herontwikkeling St. Lucas locatie met wonen en retail.
- Aanpassing infrastructuur en parkeren.

Stap 3:
- Doortrekken water Omsnijdingskanaal.

5.2. Versterking van de Zuidpool

De Zuidpool is te zien als een combinatie van een aantal projecten: Poort van Winschoten (gemeentehuis en omgeving en Liefkenshoek), afronding van 't Rond, aantrekkelijk maken van de openbare ruimte (onder meer vergroenen) met als extra ambitie het doortrekken van het water naar het Schönfeldplein. De transformatie en verbetering van het Marktplein is daarbij ook aan de orde.

Stap 1:
- Bouw gemeentehuis (lopende project).
- Herontwikkeling Liefkenshoek.
- Doortrekken van het water naar het Schönfeldplein.
- Herinrichting Israëlplein met waterelementen en doortrekken water/waterelementen in de Venne.

Stap 2:
- Doorontwikkeling 't Rond.
- Transformatie en verbetering Marktplein.

5.3. Kansen voor woningen

De woningmarkt trekt aan en er liggen kansen om woningen toe te voegen in het centrum. Zo kunnen we meer mensen en ook andere doelgroepen aantrekken, dynamiek en draagvlak voor voorzieningen realiseren, en open plekken en leegstand aanpakken. Door het aanbieden van verschillende woonproducten voor diverse doelgroepen kan een stevige kwaliteitsimpuls gegeven worden.

Het recent uitgevoerde parkeeronderzoek is bij de uitwerking relevant.

Stap 1:
- Nader uitwerken van de vastgestelde Woonvisie voor de Binnenstad: omvang, doelgroepen, woonproducten-, en ontwikkeling kwaliteitskader (beeldkwaliteit, prioriteringskaart en afsprakenkader ontwikkelende partijen).
- Op locatieniveau uitwerken van plannen voor woningbouw mede in combinatie met parkeren.
- Opstellen gebiedsvisie Waterkwartier.

Stap 2:
- Transformatie Waterkwartier: locatie Halte voor Democratie en Phaff-fabriek naar wonen.
- Transformatie onderwijs- en sportlocatie Stikkerlaan naar omnisport, onderwijs en wonen.
- Realisatie Waterkwartier.

Stap 3:
- Transformatie Tramweglocatie naar wonen.
- Posttil-terrein transformeren naar woongebied.

5.4. Bevorderen verblijven en ontmoeten en concrete verbetermaatregelen

Er zijn op diverse locaties verbetermaatregelen aan de orde. Het gaat daarbij om verbetering van de openbare ruimte, vergroenen van de openbare ruimte, herschikking van de parkeervoorzieningen, aantrekkelijk maken van de driften, verbeteren en verfraaien van de gevels. Daarnaast zijn er verschillende suggesties voor gedaan voor het inrichten van een centrum waarin de geschiedenis van Oldambt en Winschoten zichtbaar wordt gemaakt.

Stap 1:
- Plan en aanpak openbare ruimte (inrichting, vergroening, herschikking parkeervoorzieningen en verblijf- en ontmoetingsplekken).
- Uitvoeren verkennings- en haalbaarheidsstudie naar museum of toeristisch informatiecentrum.
- Plan en aanpak driften met name tussen Langestraat en de Venne.
- Doorzetten en uitbreiden stimulering aanpak pui- en gevelverbeteringen.
- Verkenning en realisatie parkeerverwijzingssyteem.
- Groene verbinding Stadspark- Centrum.

Stap 2:
- Realisatie van museum/toeristisch informatiecentrum.

5.5. Financiën

We hebben deze ambitie samen met de samenleving, ontwikkeld. Daarbij hebben we aan het begin van het traject met elkaar afgesproken dat we dat niet doen binnen bepaalde financiële kaders, maar dat de opgaven centraal staan. We hebben onderzocht wat het realiseren van het ambitiedocument zou kosten. Daarbij hebben we gekeken naar investeringen in de openbare ruimte en infrastructuur, naar gemeentelijke ontwikkellocaties voor woningbouw en naar commerciële ontwikkelingen. Het is in deze fase niet mogelijk om per project aan te geven wat dit precies gaat kosten. Sterker nog, dat zou ook een schijnzekerheid geven omdat er nog geen uitgewerkte projecten zijn en veel afhangt, zeker in deze tijd, van omstandigheden op dat moment. Dat moet in de fase hierna plaatsvinden.
Wel hebben we op hoofdlijnen verkenningen uitgevoerd naar de financiële opgave. Voor de Poort van Winschoten (bouw nieuw gemeentehuis en ontwikkeling Liefkenshoek) zijn al financiele kaders door de gemeenteraad bepaald in 2019.

Het is de inschatting dat het realiseren van alle ambities en projecten die in dit Ambitiedocument zijn opgenomen 70-80 miljoen euro aan investeringen vragen. We houden daarbij geen rekening met de huidige inflatie. Voor de projecten in de eerste stappen van het proces bedraagt deze inschatting 30-35 miljoen euro. Dit betreffen investeringen in de infrastructuur en openbare ruimte en afdekken van onrendabele toppen van relevante commerciële ontwikkelingen. Wat betreft woningbouw is in dit stadium niet aan te geven wat hiervan het resultaat kan zijn. Daar zijn keuzes te maken over verdeling van het woningbouwprogramma en kwaliteitsaspecten zoals het parkeren. Het project Bouw gemeentehuis is buiten deze verkenning gehouden omdat daar al financiële afspraken over bestaan.

5.6 Aanpak voor het vervolg

Het ambitiedocument schetst de ambitie voor het centrum voor de komende jaren uitgewerkt in een stapsgewijze aanpak van een groot aantal samenhangende interventies. Het behouden van samenhang is essentieel en tevens de kracht van deze aanpak. Het betekent dat de programmatische aanpak van de centrumontwikkeling noodzakelijk is voor het vervolg. Verder heeft het participatieproces laten zien dat velen uit de samenleving heel betrokken zijn en ook betrokken willen blijven. Dat betekent dat de uitwerking van de projecten ten alle tijde in een proces met de direct betrokkenen moet worden aangepakt.

Stap 01

legenda:

- plangebied
- ontwikkelingsgebieden
- winkelzone
- winkelkern
- cultuur/ontspanning
- museum
- verblijven & ontmoeten
- bouw gemeentehuis
- wonen en retail
- winkels en wonen
- horeca en wonen
- versterken woonklimaat
- ontwikkelingsgebied wonen
- ontwikkelingsgebied uitwerking
- parkeren
- toiletten
- fietsenstalling
- sloop
- haventje
- vergroenen
- groene verbinding Stadspark-Centrum
- driften (stegen)
- introductie water
- versterken waterelementen

Stap 02

legenda:

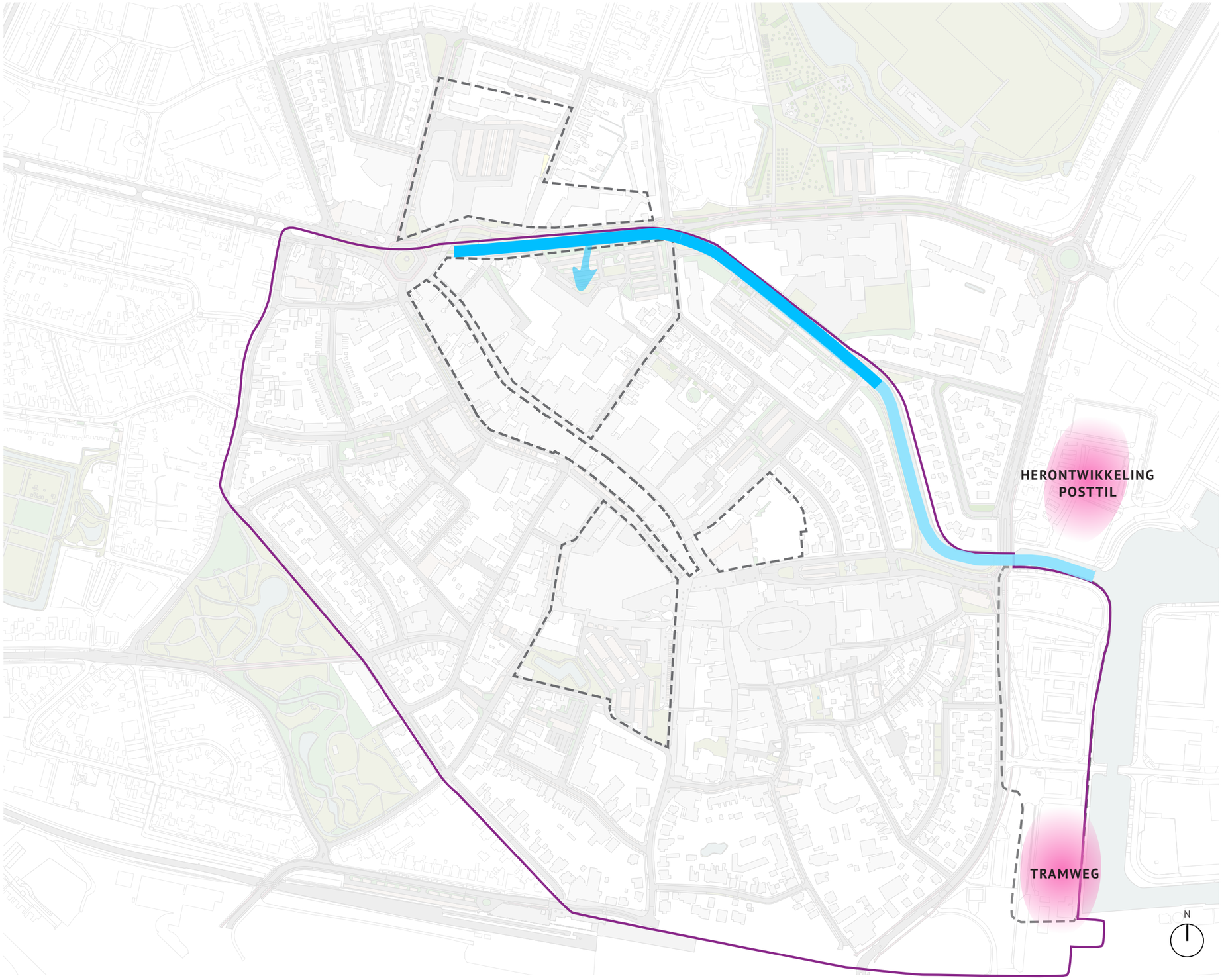
- plangebied
- ontwikkelingsgebieden
- winkelzone
- winkelkern
- cultuur/ontspanning
- museum
- verblijven & ontmoeten
- bouw gemeentehuis
- wonen en retail
- winkels en wonen
- horeca en wonen
- versterken woonklimaat
- ontwikkelingsgebied wonen
- ontwikkelingsgebied uitwerking
- parkeren
- toiletten
- fietsenstalling
- sloop
- haventje
- vergroenen
- groene verbinding Stadspark-Centrum
- driften (stegen)
- introductie water
- versterken waterelementen

Stap 03

legenda:

- plangebied
- ontwikkelingsgebieden
- winkelzone
- winkelkern
- cultuur/ontspanning
- museum
- verblijven & ontmoeten
- bouw gemeentehuis
- wonen en retail
- winkels en wonen
- horeca en wonen
- versterken woonklimaat
- ontwikkelingsgebied wonen
- ontwikkelingsgebied uitwerking
- parkeren
- toiletten
- fietsenstalling
- sloop
- haventje
- vergroenen
- groene verbinding Stadspark-Centrum
- driften (stegen)
- introductie water
- versterken waterelementen

Colofon

Ambitiedocument Centrum Oldambt

gemeente Oldambt

Gemeente Oldambt

Lysias Advies B.V.

Broekhuis Rijs & De Gier Advisering

DAAD Architecten BV

voor een aantal afbeeldingen is er gebruikt gemaakt van:

- 'Winschoten - Verkenning ruimtelijke scenario's binnenstand' van MVRDV November 2021
- Beeldbank Oldambt
- Google maps
- Beeld gemaakt door DP6

Datum:
30 augustus 2022

Participatie-verantwoording

Ontwikkeling Ambitiedocument Centrum Oldambt

juli 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1

2. Kader 3

3. Betrokkenheid 4

4. Het participatieproces en het Ambitiedocument 6

5. Resultaten 7

5.1 Rondwandelingen 7

5.2 Informatiebijeenkomst 24 november 2021 7

5.3 Eerste flitspeiling 7

5.4 Eerste bijeenkomst met meewerkers: ophalen 9

5.5 Tweede bijeenkomst met meewerkers: terugleggen 9

5.6 Derde bijeenkomst met meewerkers: bespreken concept 11

5.7 Bijeenkomst met dorp- en wijkverenigingen 11

5.8 Inloopbijeenkomst 12

5.9 Tweede peiling en Consul 14

Bijlagen

Bijlage 1: Betrokkenen 16

Bijlage 2: Verslagen bijeenkomsten 17

Bijlage 3: Resultaten flitspeilingen 32

1. Inleiding

In de afgelopen periode (november 2021 - mei 2022) is gewerkt aan de totstandkoming van het Ambitiedocument Centrum Oldambt. Dat hebben we niet alleen gedaan, maar samen met alle partijen die zich betrokken voelen bij de centrumontwikkeling. Dat is ook meer dan terecht: de rijke historie, het belang voor de gemeente en gemeenschap, en de potentie van het centrum vragen een gezamenlijke inzet en een breed draagvlak.

In dit document legt het college verantwoording af over de participatie bij de totstandkoming van het ambitie-document.

2. Kader

De gemeenteraad, het college en de ambtenaren zijn er samen verantwoordelijk voor dat het voor inwoners en maatschappelijke partners helder en duidelijk is waar ze kunnen participeren, binnen welke kaders en wat de gemeente met de uitkomsten van de participatie gaat doen. Dit hebben we in algemene zin geschetst in de participatievisie uit 2021 van de gemeente en specifiek voor dit participatietraject in een participatienotitie.

Op 16 november is de gemeenteraad geïnformeerd over het participatieproces in de totstandkoming van het Ambitiedocument aan de hand van een toelichting op deze participatienotitie. In de participatienotitie benoemen we met welk doel, wanneer, met wie, in welke rol en in welke periode participatie plaatsvindt (op basis van het afwegingskader van ProDemos[1]). Voor het overzicht herhalen we dat hier.

Waarom?	Doel van de participatie is om het draagvlak voor het ambitiedocument te vergroten en de kwaliteit ervan te verhogen.
Wanneer?	Participatie vindt plaats in de beleidsvormingsfase. Deelnemers geven advies en denken mee. In de fase na vaststelling is wederom ruimte voor participatie; daar gaat deze verantwoording echter niet over.
Wie?	Bij de start van dit proces is middels een stakeholderanalyse in kaart gebracht welke personen en partijen op enige wijze betrokkenheid hebben bij het centrum. Hierbij is breed gekeken naar zowel inwoners, ondernemers, onderwijs, wooncorporaties, belangenorganisaties etc.
Welke rol en verantwoordelijkheid?	We hebben betrokkenen vervolgens geplaatst binnen de Ringen van invloed, in vier categorieën: beslissers, meewerkers, meedenkers en meeweters, elk met een eigen rol en verantwoordelijkheid in het proces bij de totstandkoming van het ambitiedocument. In de volgende paragraaf gaan we hier verder op in.
Hoe lang?	Het participatietraject duurde ca. 6 maanden, van november 2021 tot en met mei 2022, met inbegrip van enige vertraging als gevolg van corona. In verband met de vorming van de coalitie en het programma van de nieuwe raad, vindt het besluitvormingsproces plaats na het zomerreces van 2022.

[1]) Zie: https://prodemos.nl/samenwerking/gemeenten/burgerparticipatie/afwegingskader-burgerparticipatie/

3. Betrokkenheid

In een stakeholdersanalyse hebben we in kaart gebracht welke partijen betrokken zijn of zouden moeten worden. We onderscheiden zoals gezegd vier categorieën: beslissers, meewerkers, meedenkers en meeweters. Het participatie- en communicatieproces is ingestoken naar rol en betrokkenheid. Dat betekent maatwerk, zonder partijen uit te sluiten. Uiteindelijk hebben alle stakeholders op verschillende momenten in het proces gelegenheid gehad om mee te denken over de plannen en de richting van het ambitiedocument.

Samenstelling	Betrokkenheid
Meebepalers *Beslissers* - Gemeenteraad Oldambt - College Oldambt - College van GS *Toeleveranciers* - Programmateam Centrumontwikkeling Oldambt (gemeenten + provincie) - Ambtelijke organisatie	De gemeente heeft een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om de centrumontwikkeling van Oldambt. Onze gemeenteraad heeft onder meer de taak om het algemeen belang te bewaken en verschillende belangen tegen elkaar af te wegen. De algemene kaders voor het proces zijn opgenomen in de participatienotitie die met de raad is gedeeld. Deze notitie sluit aan op de kaders die door de gemeenteraad zijn gesteld als het gaat om participatie. Het college van Oldambt vervult de rol van bestuurlijk opdrachtgever. Er is bewust voor gekozen om het hele college deze rol te geven, gezien de raakvlakken met alle portefeuilles. De provincie is vertegenwoordigd in het programmateam, net als bij het actieprogramma 2013. De provincie, en in het bijzonder de projectorganisatie Blauwestad, is direct betrokken bij het proces. De medewerkers die vanuit hun werkveld raakvlakken hebben met de centrumfunctie van Oldambt maken onderdeel uit van het programmateam Centrumontwikkeling Oldambt of zijn in 1-op-1 interviews inhoudelijk bevraagd. Verder zijn alle medewerkers regelmatig geïnformeerd over de centrumontwikkeling.

Meewerkers

Beïnvloeders
- Vertegenwoordiging ondernemers (afgevaardigden Cityclub Winschoten, horecaondernemers, vastgoedeigenaren)
- Enkele grote werkgevers
- Woningbouwcorporatie(s)
- Waterschap

Toeleveranciers
- Gebiedsregisseur Binnenstad
- Marketing Oldambt
- SWO (jeugd/jongeren)
- GeneRaadCie
- Klimaat en biodiversiteit
- Stichting Oud-Winschoten

Gebruikers
- Wijkplatform centrum
- Onderwijsinstellingen
- Cultuurhuis De Klinker

Uit de meewerkers is een brede adviesgroep geformeerd, bestaande uit ca. 20 deelnemers met uiteenlopende achtergronden. Van inwoners tot ondernemers en van jong tot oud. Ook hebben we mensen met diverse kennis- of interessegebieden betrokken, denk aan onderwijs, cultuur, klimaat.

De meewerkers hebben in drie stappen meegewerkt aan het ambitiedocument en hebben daarmee direct invloed gehad op het resultaat. De bijeenkomst in januari stond in het teken van 'ophalen'. In maart hebben we gesproken over de eerste uitwerkingen en in april hebben we gesproken over een conceptversie van het ambitiedocument.

Meewerkers hebben op persoonlijke titel meegedacht, zonder last of ruggespraak, om een zo open mogelijk gesprek te kunnen voeren over visie en ambitie zonder daarbij beperkt te worden door bestaande structuren of afspraken. Ook betekent dit dat deelnemers zich op geen enkele wijze behoeven te committeren aan het eindresultaat. Het staat hen vrij geheel onafhankelijk op het ambitiedocument te reageren.

Meedenkers

Gebruikers
- Overige ondernemers / niet-leden van Cityclub
- Jeugd/jongeren: inwoners van de toekomst
- Centrumbewoners (ook via wijkplatform in adviesgroep)
- Bewoners omliggende dorpen
- Nieuwe Oldambtsters (die 5 jaar geleden hier naartoe zijn verhuisd)
- (Duitse) bezoekers: dagrecreanten, verblijfsrecreanten

Via flitspeilingen, Consul en inloopbijeenkomsten hebben we de samenleving van Oldambt de kans gegeven om input te geven aan de voorkant en reactie te geven op het concept ambitiedocument.

Het is een bewuste keuze om zowel aan de start van het proces als aan het einde online te peilen om zo het zogenoemde 'stille midden' te bereiken. Daaronder verstaan we de inwoners die zich via traditionele vormen van participatie, zoals bijeenkomsten, niet zo snel uitspreken maar wel degelijk zinvolle inbreng hebben. Dit heeft geleid tot een respons van beide keren ca. 800 respondenten. In de analyse is gezorgd voor een representatieve weging, waardoor de uitkomsten van met name de laatste peiling een goed beeld geven van het draagvlak voor de ambities in het ambitiedocument.

Meeweters

Gebruikers
- Inwoners van de regio
- Medewerkers gemeente Oldambt
- NPG

Tot slot hebben we gezorgd dat iedereen kennis kon nemen van de ontwikkelingen. We hebben hiervoor gebruik gemaakt van verschillende kanalen, zoals de gemeentelijke website, De Oldambtster (tot januari) en sociale media

4. Het participatieproces en het Ambitiedocument

De ontwikkeling van het Ambitiedocument en het participatieproces kunnen niet los van elkaar worden gezien. De resultaten van de participatie zijn telkens meteen meegenomen in het werkproces van het programmateam met het Ambitiedocument. Daarmee is het Ambitiedocument een weergave wat we hebben opgehaald in de samenleving. We willen daarvoor betrokkenen ook bedanken: ondanks de coronapandemie en de zorgen die dat met zich meebracht, hadden zij telkens een constructieve houding. Deze positieve en waardevolle ervaring vraagt dat ook bij de uitwerking van projecten die uit het Ambitiedocument voortvloeien, de samenleving weer wordt betrokken.

5. Resultaten

5.1 Rondwandelingen

Met verschillende betrokkenen, waaronder het college, raadsleden, de adviesgroep (meewerkers) en het Omgevingskwaliteitsteam van het Nationaal Programma Groningen, hebben we bij de start van het proces in kleine groepen rondwandelingen door het centrum gemaakt. Op deze manier konden we de deelnemers meenemen in de samenhang tussen de projecten, de problemen waar we tegenaan lopen en de kansen die we zien voor ons prachtige centrum.

Met het Omgevingskwaiteitsteam van het NPG zijn tegelijkertijd inhoudelijke gesprekken gevoerd die hebben bijgedragen tot een beter begrip van de opgave voor het centrum van Oldambt. De verslagen zijn in de bijlage opgenomen.

5.2 Informatiebijeenkomst 24 november 2021

Op 24 november 2021 organiseerden we een informatiebijeenkomst over de Poort van Winschoten en de centrumontwikkeling. We hebben hier onder meer een toelichting gegeven op het proces van ontwikkeling van het ambitiedocument. Inwoners konden digitaal meekijken en meedoen. Deze bijeenkomst is terug te kijken op www.gemeente-oldambt.nl/poortvanwinschoten.

5.3 Eerste flitspeiling

De eerste flitspeiling is gehouden in oktober en
november 2021, zowel in Nederland als in Duitsland. Via de huis-aan-huiskrant en sociale media is de flitspeiling onder de aandacht gebracht.

De flitspeiling geeft inzicht in hoe mensen het centrum nu ervaren, wat zij aantrekkelijk vinden en wat zij graag beter willen zien. Hiernaast zijn de resultaten weergegeven.
In totaal hebben 737 mensen in Nederland en 136 mensen in Duitsland gereageerd.

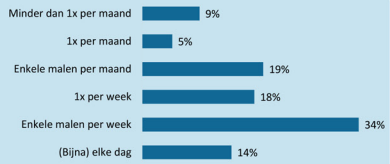
Binnenstad Winschoten

Nederlandse respondenten

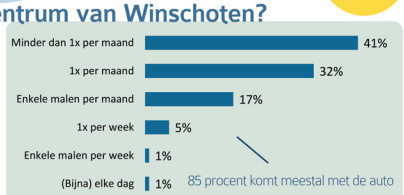
Duitse respondenten

Hoe vaak komt u in het centrum van Winschoten?

Hoe komt u meestal naar het centrum?
1. Auto (75 procent)
2. Fiets (37 procent)
3. Lopend (20 procent)

85 procent komt meestal met de auto

62 procent bezoekt ook andere Nederlandse steden:
1. Groningen
2. Bad Nieuweschans
3. Delfzijl

Waarvoor komt u normaal gesproken naar het centrum?

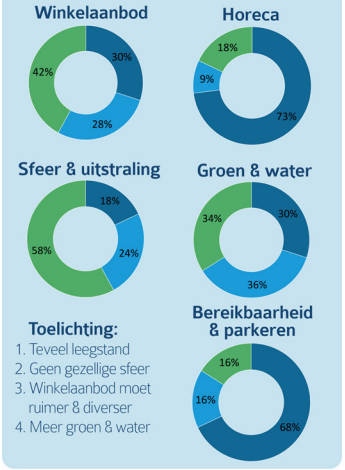
71% 1. Winkelen
64% 2. Boodschappen
26% 3. Horeca bezoek
18% 4. Culturele instellingen
13% 5. Werk

85% 1. Winkelen
31% 2. Feestdagen of evenementen
23% 3. Horeca bezoek
10% 4. Culturele instellingen
9% 5. Boodschappen

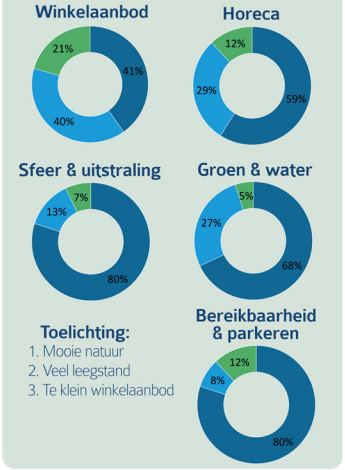

Hoe ervaart u Winschoten op het gebied van...

Toelichting:
1. Teveel leegstand
2. Geen gezellige sfeer
3. Winkelaanbod moet ruimer & diverser
4. Meer groen & water

Toelichting:
1. Mooie natuur
2. Veel leegstand
3. Te klein winkelaanbod

Wat vindt u aantrekkelijk aan het centrum zoals het nu is?

1. Renovatie van de Venne
2. De Langestraat
3. Het winkelaanbod
4. De oude panden
5. Gratis parkeren

1. Het voetgangersgebied
2. Verschillende winkels
3. Fijne sfeer
4. De weekmarkt

Is er iets dat u graag beter ziet in het centrum?

1. Leegstand aanpakken
2. Winkelaanbod vergroten
3. Oude panden renoveren of slopen
4. Sfeer & uitstraling verbeteren
5. Centrum groener maken

1. Leegstand aanpakken
2. Meer winkels
3. Gebouwen beter onderhouden
4. Betere verkeersveiligheid
5. Openbare toiletten plaatsen

Zijn er functies en/of winkels die u mist?

1. Kledingwinkels
2. Kleine speciaalzaken
3. Grote ketens
4. Electronicazaak
5. Sportwinkel
6. Bioscoop

C&A
H&M
Baby/kinderkleding
Primark
Zara

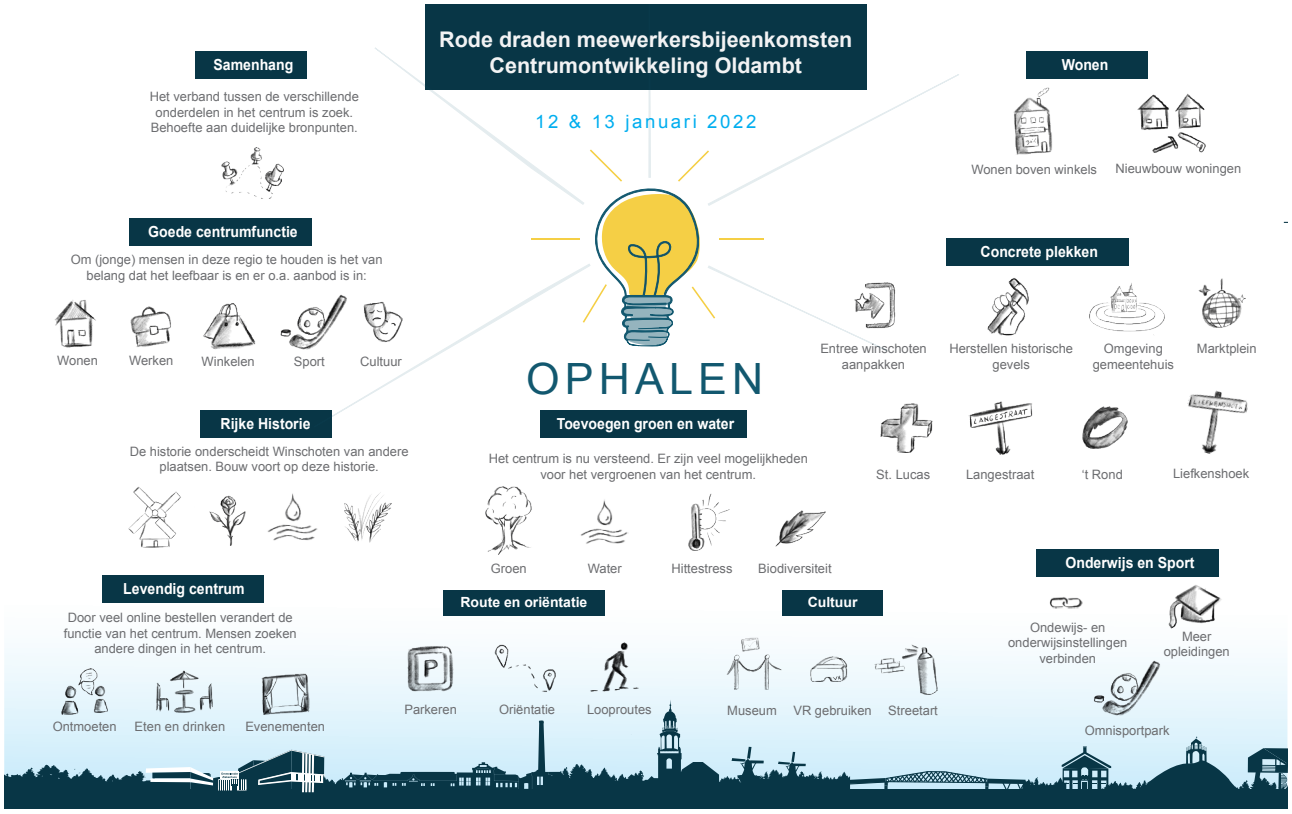
Kent u een binnenstad die als inspiratie kan dienen voor het centrum van Winshoten?

Groningen
Assen
Zwolle
Emmen
Deventer
Leeuwarden

Deze peiling is in november 2021 uitgevoerd door Pro Public. De Nederlandse peiling is door 745 respondenten ingevuld, de Duitse door 137. De Nederlandse resultaten zijn gewogen op leeftijd, geslacht en postcode binnen gemeente Oldambt. Op de uitkomsten van de Nederlandse peiling is een standaard betrouwbaarheidsmarge van 5 procent van toepassing.

5.4 Eerste bijeenkomst met meewerkers: ophalen

Tijdens de eerste twee (online) bijeenkomsten in januari 2022 hebben we in kleine groepen gesproken over de opgaven van het centrum. De rode draden uit deze gesprekken zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

5.5 Tweede bijeenkomst met meewerkers: terugleggen

In maart ging het over de eerste vertalingen van de ophaalsessie. De stedenbouwkundige presenteerde de rode draden en de vertaling naar bouwstenen en sfeerbeelden voor het ambitiedocument (zie ook onderstaande kaart). Hier ontstond al snel het beeld dat we het over veel zaken eens zijn.

Er was ook aandacht voor de mogelijke ontwikkelrichtingen van het Sint Lucas terrein aan de hand van een aantal scenario's, waarbij niet zozeer is gekeken naar de scenario's op zich, maar vooral de positieve en negatieve kanten ervan zijn benoemd.

Op onderstaande kaart zijn de bouwstenen op een rij gezet. We lichten daarna de belangrijkste resultaten uit de bijeenkomst toe.

Sfeer en uitstraling verbeteren
- verblijfsplekken creëren
- openbare ruimte verbeteren
- achterkanten en dichte gevels verlevendigen
- transformatie winkels/opslag tot horeca, diensten, etc.
- Lucas en Blauwlocatie aanpakken
- verblijfskwaliteit driften verhogen
- panden met 'voeten op de grond' zetten

Servicegraad in centrum verhogen
- openbaar toilet, fietsenstalling, oplaadplek
- voldoende en toegankelijke parkeervoorzieningen

Compact kernwinkelgebied
- winkels verplaatsen richting Langestraat
- winkels verkleinen
- leegstand aanpakken

voortbouwen op rijke historie
- Joodse geschiedenis
- Rosarium
- textiel-zaden- en handelsvestingstad
- graan- en havenstad, bestuurscentrum
- rentenierssstad
- arbeidersstad
- winkel- en waterstad

Transformatie winkels/opslag tot woningen
- wonen boven winkels stimuleren

Samenhang tussen onderdelen verbeteren
- bronpunten verbeteren/toevoegen
- diverse rondjes door binnenstad
- fiets- en voetgangersroutes verbeteren
- rozenroute maken
- verbinding met Blauwestad verbeteren (fiets, water)

Programma toevoegen
- winkelaanbod vergroten
- (dag-)horeca toevoegen
- wonen
- historisch stadsmuseum
- evenementen koesteren/uitbreiden
- *omnisportpark (onderwijs en sport) nabij centrum*

Binnenstad klimaatadaptief maken
- binnenstad vergroenen
- straten vergroenen
- stadstuinen toevoegen
- aansluiting stadspark verbeteren
- water toevoegen

Winschoten Koopstad

Het is belangrijk om te weten wat voor stad we willen zijn. Dat is de basis voor veel andere keuzes. In de bijeenkomst lijkt een voorkeur te zijn voor het versterken van de koopstadgedachte. Winschoten heeft die potentie en onderscheidt zich daarmee van de naburige gemeenten.

Een compact centrum is van belang om een goede koopstad te zijn. Er is niet zozeer behoefte aan meer winkels, maar aan clustering en meer diversiteit. Ook moeten de verschillende onderdelen van het centrum goed met elkaar verbonden worden.

Zeker voor jongeren is de verblijfskwaliteit van belang. Er is behoefte aan plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dit kan deels ingevuld worden door horeca en terrassen, maar er moeten ook plekken in de openbare ruimte zijn waar mensen bij elkaar kunnen komen, bijvoorbeeld op het marktplein. Daarbij gaat het deels om stenen en groen, maar vooral om reuring: er moet iets te doen zijn.

Inrichting

Meewerkers verschillen van mening over het nut van het kunnen lopen van rondjes door de binnenstad. De Langestraat is van oudsher een flanneerstraat.

Het is belangrijk om te voorkomen dat er gaten vallen in de straatwanden. Het toevoegen van (stads)tuinen op plekken waar panden gesloopt worden kan, maar moet een tijdelijke oplossing zijn. Op termijn moeten de straatwanden weer gesloten worden. Dat zorgt voor de stedelijkheid die bij Winschoten past.

Verder benoemen meewerkers dat er niet teveel vaste obstakels worden gemaakt. Ook extra voorzieningen zoals toiletten en stallingen moeten geïntegreerd worden in gebouwen. Als suggestie voor de fietsenstalling is de kelder van het voormalige Rabobankgebouw genoemd.

Het wonen boven winkels biedt een mogelijkheid om de binnenstad te verlevendigen, ook na sluitingstijd van de winkels. Daarbij geldt dat voor diverse doelgroepen wonen dichtbij of in het centrum waardevol is.

Vergroening en toevoegen van water

De vergroening van de stad en verblijfsplekken spreekt aan. Dit draagt tegelijkertijd bij aan bevorderen van biodiversiteit en tegengaan van hittestress. Over het toevoegen van water op het Schönfeldplein is iedereen het eens. Dit biedt ook kansen voor het Marktplein. Ook zouden de wadi's in de Venne verlengd kunnen worden. Daarnaast kan water toegevoegd door waterspeelplekken te maken, die met name voor de jongste jeugd interessant zijn.

Cultuur en historie

Het centrum moet een plek krijgen waar cultuur en historie samenkomen. Gebruik innovatieve manieren, zoals sociale media en apps, om de historie en de routes te laten zien.

5.6 Derde bijeenkomst met meewerkers: bespreken concept

In april hebben we een conceptversie van het ambitiedocument gepresenteerd aan de meewerkers. De meewerkers waren blij dat er gewerkt is aan een allesomvattende visie voor het centrum. Zij gaven enkele belangrijke aandachtspunten mee:

- Zorg voor voldoende parkeren.
- We moeten fietsen weren uit de Langestraat om gevaarlijke situaties te voorkomen.
- Het Marktplein is nu een te groot en versteend plein en lastig om overheen te fietsen. De behoefte bestaat om het oude karakter terug te brengen, waar het toevoegen van water vanuit Schönfeldplein bij zou kunnen helpen. Wel is de vraag of dit prioriteit moet hebben ten opzichte van de andere ontwikkelingen.
- Het Sint Lucas terrein vraagt snel aandacht, we moeten daar niet te lang mee wachten. Er is begrip voor eerst afmaken waar we al mee zijn begonnen, maar tegelijk moeten we nadenken over wat met het ziekenhuisterrein willen. Optie is om er op de lange termijn water heen te brengen en er een haven te maken.
- Daghoreca toevoegen is een goed idee, maar wel met mate en op de goede plekken.
- Meewerkers geven aan enthousiast te zijn over de voorstellen maar dat we vooral moeten beginnen: 'het is kwart over 12!'

5.7 Bijeenkomst met dorp- en wijkverenigingen

Alle dorp- en wijkverenigingen zijn in februari benaderd om mee te denken over de centrumontwikkeling van Oldambt. Eerst hebben we via een mail een uitvraag gedaan naar wat zij vanuit het dorp of de wijk belangrijk vinden met betrekking tot het centrum. Op basis van deze input en die van de meewerkers is een eerste vertaling gemaakt. Vervolgens hebben we een bijeenkomst met de dorp- en wijkverenigingen georganiseerd waarin we de bouwstenen en sfeerimpressies voor het ambitiedocumenten hebben gepresenteerd en in gesprek zijn gegaan.

In het algemeen zijn de deelnemers enthousiast over de plannen. In het gesprek kwamen de volgende zaken naar voren:

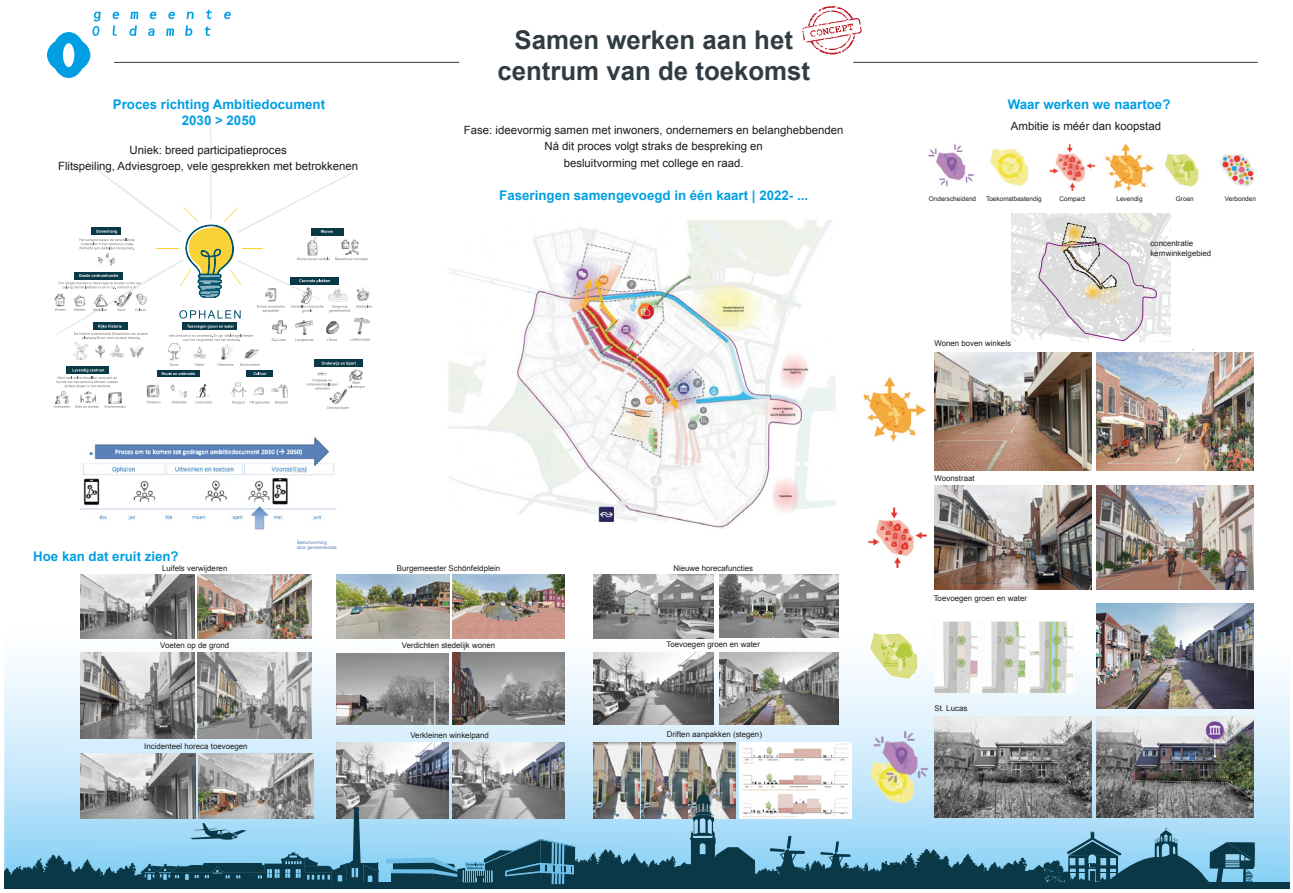
- De rijke geschiedenis, bijvoorbeeld de rozenstad, moet zichtbaarder zijn.
- De aanwezigheid van veel jongeren rondom de campus biedt kansen voor het centrum. Er moet worden nagedacht over wat jongeren aantrekt, maar ook rekening worden gehouden met leefstijlaspecten.
- Aandacht is nodig voor klimaatadaptatie, natuur- en groen, maar ook beheer en onderhoud van die maatregelen.
- Er wordt gevraagd of de locatie Blaauw ook mee wordt genomen in de plannen. De programmamanager antwoordt dat daar ook over wordt gesproken met de eigenaar met als inzet om tot oplossingen en ik elk geval sloop van wat er nu staat, te komen.
- Vanuit het perspectief van de dorpen is vooral de winkelfunctie belangrijk. De stedenbouwkundige peilt hoeveel behoefte er is om rondjes te kunnen lopen door het centrum (wat voor jeugd niet zo belangrijk lijkt te zijn)? Dat lijkt niet per se belangrijk, geredeneerd vanuit de veronderstelling dat winkelen door inwoners gericht gaat. In het verlengde hiervan wil de stedenbouwkundige graag weten of de aanwezigheid van grotere winkelformules kruisbestuiving oplevert voor kleinere winkels. Een deelnemer reageert: "Grote winkelformules zitten buiten de kern van het centrum. Dus dat effect wordt nog niet echt zo gezien. Wellicht is dat er wel als je die winkels dichter naar het centrum haalt. Tegelijk hebben de grote winkels juist ook veel gerichte klanten."

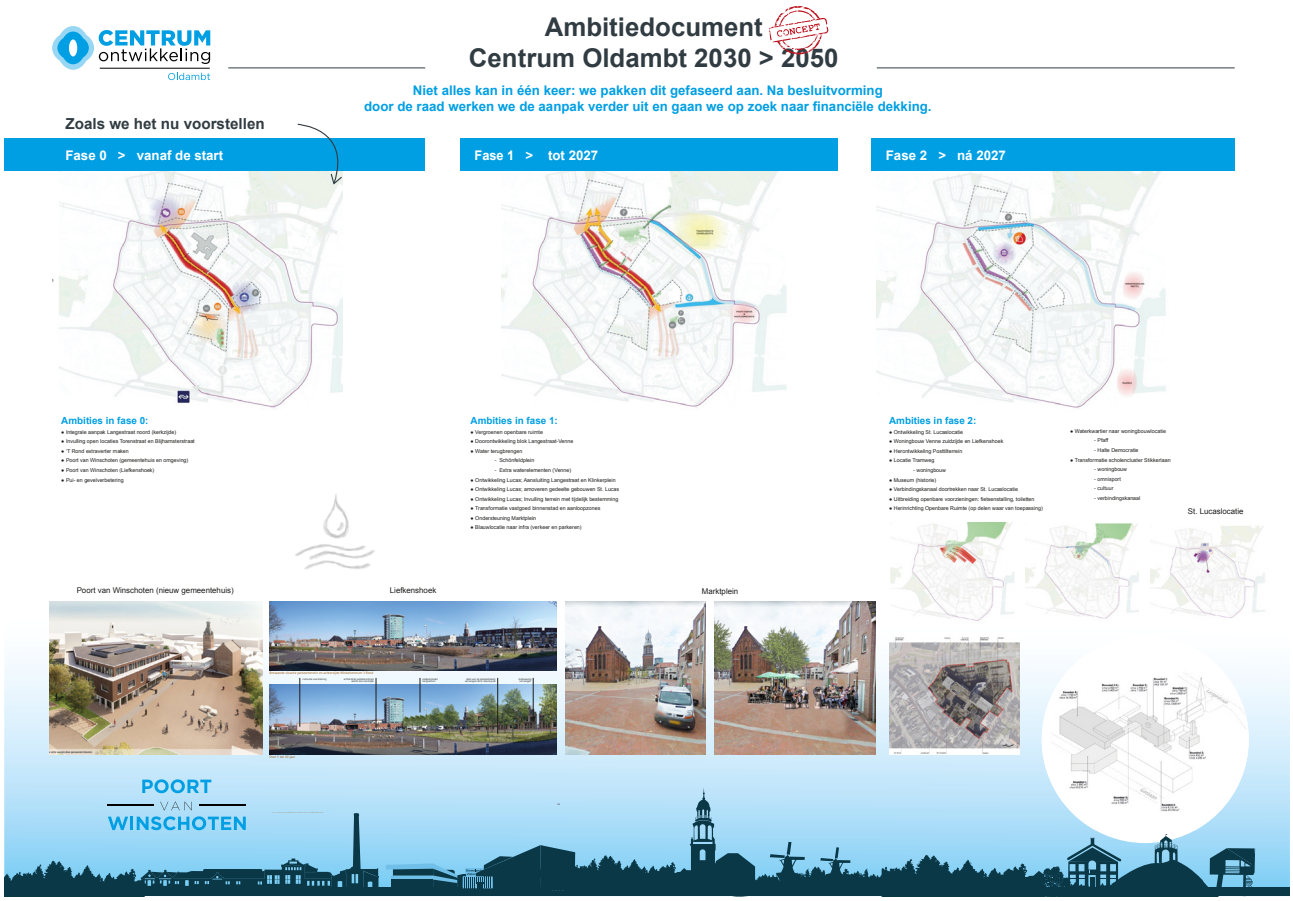
- Iemand merkt op: “Een terrasje pakken, is voor de meeste Winschoters niet weggelegd. Wees daar dus reëel in in je plannen.” De stedenbouwkundige reageert daarop dat het idee van terrassen door de hele binnenstad wellicht niet reëel is, maar dat het misschien wel geconcentreerd kan op een bepaalde plek. Ook uit de eerste flitspeiling bleek die behoefte.
- Er zijn diverse suggesties om banden met het onderwijs aan te halen. Gedacht wordt aan zowel universiteit als HBO, maar bijvoorbeeld ook aan het Alfacollege en diverse lagere scholen in het centrum.

Deelnemers hebben ook gereageerd op de ideeën voor de Sint Lucas locatie:
- Het idee van een park of museum wordt goed ontvangen. Tegelijkertijd is ook nuchterheid nodig: we zijn geen Rotterdam, is er voldoende animo voor een museum? Een park (in combinatie met een andere functie) lijkt dan passender.
- Het idee om een aantal oude bouwdelen te behouden vanwege de historische waarde wordt gewaardeerd.
- Groen als verbindende factor is de juiste keuze, bijvoorbeeld door een verbinding te maken met het stadspark en het gebied rondom De Klinker.
- Een andere interessante optie is een mix tussen vergroening en versterking van de winkelstad.

5.8 Inloopbijeenkomst

Op 20 april is een inloopbijeenkomst georganiseerd voor alle inwoners van Oldambt. Zo’n 50 à 60 belangstellenden hebben aan de hand van onderstaande platen kennis genomen van de plannen en vragen kunnen stellen.

Over het algemeen is er veel enthousiasme: aanwezigen vinden het een mooie visie en zijn blij dat de inwoners op verschillende momenten betrokken zijn. Ze vragen wel aandacht voor ambitie versus concrete plannen, voor de financiële haalbaarheid en voor de ontwikkeling van centra van omliggende dorpen. Toezicht en handhaving op het verkeer door de Venne is ook belangrijk. Verder geven betrokkenen aan dat het zaak is nu ook tempo te maken in de uitvoering en dat acties ook om opvolging vragen (bijvoorbeeld bloembakken).

Water

- Er is veel enthousiasme voor het toevoegen van groen en water in het centrum.
- De haven Schönfeldplein moet volgens sommige aanwezigen groter worden zodat er ook gekeerd kan worden. Mogelijk moeten we daarvoor panden aanschaffen.
- Bewoners van huizen die grenzen aan de Rensel zijn tegen het bevaarbaar doortrekken van het water naar het Schönfeldplein omdat ze overlast verwachten.

Mobiliteit en parkeren

- Er is een goede routing en oriëntatie nodig, ook voor parkeren.
- CCW pleit voor het gezamenlijk maken van een mobiliteitsvisie.
- We kunnen een blauwe parkeerzone maken aan de Venne.
- Er is aandacht nodig voor voldoende parkeren, onder meer op het Liefkensplein.
- We moeten parkeerplaatsen ter hoogte van de slijterij meer richting de Liefkenshoek verplaatsen.

Locaties die extra aandacht behoeven

- Er is aandacht nodig voor de afgebrande panden aan de Langestraat.
- Het pand van Bristol (Langestraat 97) mag niet worden afgebroken omdat het een Joods monument is.
- Er is enthousiasme over een gedeeltelijke sloop van het St. Lucasziekenhuis en een tijdelijke invulling. Het is daarbij belangrijk dat een deel van de historie behouden blijft.

- We moeten niet alle pijlen op het St. Lucas terrein richten: maak eerst af waar je mee begonnen bent.
- De zorg bestaat dat parkeren bij het St. Lucas terrein, in combinatie met een doorsteek bij kerk, ervoor zorgt dat het noordelijke deel van de Langestraat niet meer bezocht wordt.
- Een aanpak van de Blaauw-locatie lijkt te ontbreken.

5.9 Tweede peiling en Consul

De tweede flitspeiling is gehouden in mei. Via de huis-aan-huiskrant en sociale media is de flitspeiling onder de aandacht gebracht. Aanvullend hebben we voor het eerst gebruik gemaakt van Consul, waar betrokkenen ook met elkaar in gesprek konden over de verschillende voorstellen.
In de flitspeiling en op Consul hebben we de ambities en ideeën uit het ambitiedocument voorgelegd.
In totaal hebben 690 mensen gereageerd. In algemene zin is er veel steun voor de ambities en ideeën. Hiernaast zijn de resultaten weergegeven.

AANPAK CENTRUM WINSCHOTEN
GEMEENTE OLDAMBT
MEER WATER IN HET CENTRUM
heel onaantrekkelijk
onaantrekkelijk
neutraal/geen mening
aantrekkelijk
heel aantrekkelijk
Wilt u dit toelichten?
1.Meer sfeer/gezelligheid/levendigheid - 44%
2.Water is leuk/mooi/rustgevend - 29%
3.Goed voor toerisme - 10%
OPKNAPPEN LANGESTRAAT
Wilt u dit toelichten?
1.Meer sfeer/gezelligheid/levendigheid - 31%
2.Meer groen is mooi - 29%
3.Meer woningen - 10%
OPKNAPPEN DRIFTEN
Wilt u dit toelichten?
1.Meer sfeer/gezelligheid/levendigheid - 38%
2.Meer groen - 20%
3.Gevoel van veiligheid - 8%
VAN WINKEL- NAAR WOONSTRAAT
Wilt u dit toelichten?
1.Tegen leegstand - 30%
2.Meer levendig/gezellig - 22%
3.Meer woningen - 11%
AANPASSEN MARKTPLEIN
*heel onbelangrijk tot heel belangrijk
Wilt u dit toelichten?
1.Meer gezelligheid/sfeer - 35%
2.Meer terrassen - 24%
3.Meer groen - 17%
RENOVATIE ST LUCAS
*heel goed tot heel slecht
Wilt u dit toelichten?
1.Geen winkels, genoeg leegstand - 17%
2.Meer woningen - 17%
3.Een park is een goed idee - 17%
VERDERE VRAGEN OVER HET CENTRUM
1. Hoe belangrijk vindt u dat het centrum op deze manier onderscheidend is? 9% 15% 23% 30% 22%
2. Hoe belangrijk vindt u het dat het centrum compact is? 10% 18% 14% 35% 23%
3. Hoe belangrijk vindt u het dat het centrum levendig en uitnodigend is? 6% 12% 5% 32% 44%
4. Hoe belangrijk vindt u het dat het centrum circulair en toekomstbestendig is? 8% 11% 23% 31% 27%
5. Hoe belangrijk vindt u het dat het centrum toegankelijk is voor mensen uit de regio? 7% 12% 8% 31% 42%
6. Hoe belangrijk vindt u het dat het centrum klimaatbestendig is? 6% 10% 19% 29% 36%
0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%
Heel onbelangrijk
Onbelangrijk
Neutraal / geen mening
Belangrijk
Heel belangrijk
Deze peiling is in mei 2022 uitgevoerd door Pro Public in opdracht van gemeente Oldambt. In totaal hebben 690 respondenten de peiling ingevuld. De uitkomsten zijn waar nodig gewogen op geslacht, leeftijd en postcode om deze representatief te maken voor de bevolking.. Er is een standaardbetrouwbaarheidsmarge van 95% van toepassing.

Bijlage 1: Betrokkenen

Er hebben ongeveer 20 mensen meegewerkt aan het Ambitiedocument. Een aantal daarvan is hieronder weergegeven. De anderen zijn bij de gemeente bekend. Alle meewerkers hebben op persoonlijke titel meegedacht, zonder verplichting tot last of ruggespraak met hun eventuele achterban, om een zo open mogelijk gesprek te kunne voeren over visie en ambitie zonder daarbij beperkt te worden door bestaande structuren of afspraken.

We hebben de inbreng van de meewerkers gebruikt, maar het uiteindelijke Ambitiedocument is geen precieze weergave van ieders inbreng – dat kan niet en dat is niet wenselijk. Meewerkers zijn daarom op geen enkele wijze gecommitteerd aan de inhoud van het Ambitiedocument en het staat hen daarom vrij om achteraf volledig vrij om te oordelen over het eindresultaat.

Meewerkers

Naam	Organisatie/achtergrond	Rol
Pascal Meinders	Cityclub Winschoten	Twee vertegenwoordigers
Richard Nieuwenhuizen	Restauranteigenaar en KHN-afdeling	Eigenaar en vertegenwoordiger
Chris Kruizinga	Vastgoed	Eigenaar
Gert Smits, directeur	Grote werkgever OOG	Directeur Bestuurslid
Sander Dijk	Waterschap Aa en Hunze	Gebiedsplanoloog
Edwin van der Woude	Marketing Oost-Groningen (voorheen Marketing Oldambt)	Voormalig directeur
Kevin Wojcik	GeneRaadCie (jongeren)	Vertegenwoordiger
Robert Jalink	Stichting Oud-Winschoten	Vertegenwoordiger
Marijke Valeton	Bewonerscommissie 4 windenbuurt	Vertegenwoordiger

Dorp- en wijkverenigingen

1. Bad Nieuweschans
2. Beerta
3. Drieborg
4. Ganzedijk Hongerige Wolf
5. Nieuwe Beerta
6. Blauwestad
7. Finsterwolde
8. Midwolda
9. Oostwold
10. Centrum
11. Bomenbuurt
12. Parkwijk/Kloostervallei
13. Zuid
14. Heiligerlee
15. Westerlee
16. Nieuw Scheemda / 't Waar
17. Nieuwolda
18. Scheemda

Bijlage 2: Verslagen bijeenkomsten

Eerste bijeenkomst met meewerkers

Rode draden meewerkersbijeenkomsten Centrumontwikkeling Oldambt – januari 2022

Op 12 en 13 januari zijn vier bijeenkomsten met meewerkers georganiseerd. In dit memo geven we puntsgewijs de inbreng weer. Deze inbreng verwerken we in de denkrichtingen die we eind februari / begin maart presenteren.

Deze gesprekken vinden plaats in het kader van de eerste stap in het proces om te komen tot een Ambitiedocument Centrumontwikkeling Oldambt 2030-2050. De eerste stap betreft het ophalen: bij de meewerkers is opgehaald wat zij van belang vinden en welke punten van aandacht zij mee willen geven. Volgende stappen zijn het teruggeven van eerste richtingen voor de inhoud van het Ambitiedocument, mogelijk in scenario's (feb-maart) en het opstellen en bespreken van het advies aan college en raad (april).

Algemeen
- Waardering voor de verschillende invalshoeken van de deelnemers.
- Ondanks de lastige situatie waarin enkele deelnemers zich bevinden (met name de ondernemers) door de corona-maatregelen toch veel bereidheid om mee te denken over de toekomst.
- Oproep om plannen te maken met ambitie, maar ook nu al tot daden te komen.
- Werken aan het centrum is niet alleen een ruimtelijk plan maken, maar ook functies en organisaties in de binnenstad samenbrengen en tot actie brengen. Deze gesprekken zijn daar al een mooi begin van.

Het belang van een goede centrumfunctie
Om (jonge) mensen in deze regio te houden is het van belang dat het leefbaar is en dat er een breed aanbod is op het gebied van wonen, werken, winkelen, eten, drinken, cultuur en sport. Het gaat om het totaalplaatje. Winschoten heeft hier als centrumplaats een belangrijke rol in. Ook voor bedrijven is dit van belang om in de toekomst voldoende geschikt personeel te vinden.

Het belang van een goed functionerend centrum van Winschoten met een duidelijke regionale functie wordt breed onderkend. Belangen zijn groot, het centrum is van en voor iedereen.

Bouw voort op de rijke historie
Winschoten heeft veel potentie, maar de basis is nu niet op orde. Veel ingrepen uit het verleden hebben Winschoten er niet mooier op gemaakt. De historie van Winschoten onderscheidt Winschoten van andere plaatsen. Deze historie (vestingstad, water, joodse geschiedenis, graanrepubliek, langste winkelstraat, molens, rozen, etc.) kan benut worden voor het verder ontwikkelen van het centrum.. Het is niet van belang perse iets nieuws te verzinnen maar vooral voort te bouwen op de kracht van Winschoten.

Levendig centrum
Door veel online bestellen verandert de functie van het centrum. Mensen zoeken andere dingen in het centrum. Het gaat om de beleving: winkelen, wonen, recreëren, cultuur, onderwijs, etc. spelen hierin een belangrijke rol.
- Zorg voor meer plekken om te ontmoeten/verblijven/recreëren in het centrum met bankjes, water, groen, etc..
- Horeca mist op verschillende plekken in het centrum. Horeca is van belang voor de detailhandel en andersom. Terrasje, biertje, hapje, etc. zodat mensen meer uren in het centrum verblijven.
- Toegankelijkheid en levendigheid van centrum zorgt ervoor dat mensen langer verblijven, bijvoorbeeld vooraf een hapje eten of na die tijd als er iets te doen is. Om zes uur een lege winkelstraat is minder prettig.
- Het is van belang dat de openbare ruimte op orde is. Zorg voor een openbaar gebied met hoge verblijfskwaliteit.
- Servicegraad in centrum verhogen. Denk aan: openbaar toilet, openbare fietsenstalling, stadsgarderobe, laadplekken voor elektrische fietsen en scooters
- Aantrekkelijk maken voor onder andere Duitse bezoekers: gemütlichkeit, een dagje Winschoten.
- Laat het bruisen: voortzetten, uitbreiden en verbinden (Pura Vida) van evenementen. Als er evenementen zijn, dan

is er sprake van regionale aantrekkingskracht en toeloop van bezoekers,, bijvoorbeeld Adrillenmarkt, Nacht van Winschoten, Waterbei, de Run, Middeleeuws Winschoten, openluchttheater over de molens in Winschoten.
- Belangrijk dat het centrum voor iedereen toegankelijk blijft, ook voor mensen die minder te besteden hebben.
- Tegelijkertijd is er behoefte aan winkels en restaurants die ook aantrekkelijk zijn voor mensen die in de Blauwestad wonen.
- Behoefte aan niche winkels, specialistische zaakjes of een steengoede brasserie.
- Meer cultuur en vermaak toevoegen aan centrum: bioscoop, maar kan ook zijn galerijen en werkplaatsen voor kunstzinnige dingen; ook op andere momenten contact met andere kunstdisciplines.
- Denk ook aan startups en minderheden. Skateparkjes, maar bijvoorbeeld ook chopperfietsen met werkplaatsen. Brengt wel iets unieks mee. Geef creatievelingen een pand met 'deur open'. Dat trekt mensen aan die binnenlopen of met mooi weer op de stoep schilderen of fiets repareren.

Samenhang
- Het verband tussen de verschillende onderdelen in het centrum is zoek. Het centrum heeft nu geen kop en staart meer. Behoefte aan duidelijke bronpunten. Lucasterrein, Liefkenshoek en het nieuwe gemeentehuis hebben deze potentie.
- Verbinding mist, bijvoorbeeld tussen Schönfeldplein en 't Rond. Er is ruimte om er iets knus van te maken, bijvoorbeeld met afscheidingen. Ook groen en water kunnen daarbij helpen.
- Verbinden van grootschalige detailhandel aan kleinschalige detailhandel.
- Blauwestad verbinden aan centrum en andersom.

Concrete plekken waar iets moet gebeuren
- Entrees van Winschoten aanpakken. Nu veel lelijke plekken.
- Gebied vanaf het politiebureau tot aan de Stikkerlaan aanpakken. Lucas en Blauwlocatie zijn een doorn in het oog.
- Klinker, Aldi, Jumbo, etc. meer onderdeel maken van het centrum. Bijvoorbeeld door de Stikkerlaan te verleggen, waardoor achterkanten weer voorkanten worden.
- Suggestie om Postill te verhuizen naar de Lucas-locatie en van Postill een woonlocatie te maken.
- Noordelijk deel Langestraat (Maushörn) aanpakken. Grote panden slopen en kleinere detailhandel plus wonen realiseren.
- Leegstand. Het centrum moet compacter gemaakt worden. Er is nu teveel m^2 winkeloppervlak verspreid over het centrum.
- Herstellen van historische gevels. Zorg voor aaneengesloten gevels met (oud)stedelijke uitstraling.

Route en oriëntatie
- Aandacht voor parkeren, routing, oriëntatie en looproutes. Bezoekers van Winschoten weten nu vaak niet waar ze moeten zijn en hoe ze daar moeten komen.
- Aandacht voor de verkeerssituatie bij de Stikkerlaan en Oldambtplein.
- Gezien regiofunctie blijft grote groep bezoekers met auto komen. Stimuleren om je op een andere manier in de binnenstad te bewegen (lopen, fietsen, ebikes, etc.).
- Voldoende gratis parkeren. Wordt als vrij vol ervaren. Hoe kunnen we dit aantrekkelijker maken? Plekken dicht bij de winkels worden ingenomen door personeel. Bezoekers moeten ver lopen. Is daar iets aan te doen?
- Iets doen aan geleiding bezoekers door het centrum/verdeling parkeerdruk/P-route.

Toevoegen groen en water
- Het centrum is nu versteend. Er zijn veel mogelijkheden voor het vergroenen van het centrum. Zo kan ook de verbinding gemaakt worden tussen de verschillende onderdelen van het centrum.
- Veel enthousiasme om water verder terug te brengen in het centrum. Blauwestad verbinden met het centrum over het water.

- Starten bij het water terugbrengen tot aan het nieuwe gemeentehuis over het Schonfeldplein. Water heeft een aantrekkingskracht en kan een belangrijke rol spelen bij het klimaatadaptief maken van het centrum en het voorkomen van hittestress. Kritisch noot: kijk naar het nut, wat brengt het en wat kost het.
- Groen zorgt voor geborgenheid (bijvoorbeeld bij grotere parkeerplaatsen)
- Bij het groen ook aandacht voor het onderhoud. Scholen kunnen hier wellicht een (kleine) rol in spelen.

Cultuur
- Rijke cultuur toegankelijk maken voor iedereen, starten bij de jongste jeugd door bijvoorbeeld samenwerking tussen Klinker en de scholen.
- Stadsmuseum om verhaal van Winschoten uit te dragen. Mogelijke thema's: historie communisme, graanrepubliek, Joodse geschiedenis. Van daaruit routes lopen: rozenroute, centrumwandeling + historie panden.
- VR of augmented reality gebruiken (route met verschillende plekken en qr codes die je kan scannen).
- Streetart gebruiken om verhaal te vertellen/route aan te duiden.

Onderwijs en sport:
- Behoefte aan een omnisportpark nabij het centrum. Faciliteer jeugd om te gaan sporten, maak het toegankelijk.
- Aantrekkelijke entree naar Winschoten maken met sportvoorzieningen, onderwijs, nauw aansluitend aan het centrum.
- Verbinden onderwijs- en onderzoeksinstellingen aan de instellingen in de stad.
- Kijken hoe we onderwijsinstituten uit de stad Groningen kunnen verbinden aan Winschoten, inclusief studentenhuisvesting van (internationale) studenten). Mogelijk Winschoten als springplank van Duitsland naar stad Groningen en andersom.
- Kansen: opleidingen op de volgende gebieden: signmaking, zorg- en welzijn (servicepunt?), ICT, horeca en dienstverlening. Benodigd: ruimte voor dit soort activiteiten, die niet kostenverhogend zijn voor het onderwijs.

Marktplein
- Het Marktplein is op deze manier geen onderdeel van het centrum. Het is nu weggemoffeld, je moet er speciaal naartoe lopen.
- Marktplein sukkelt al tientallen jaren en heeft een negatief imago. Het is doods en troosteloos. Karakteristieke panden zijn verdwenen door brand.
- Het plein ligt niet in de zon en heeft geen echte 'trekker'.
- Het plein is van oudsher een begraafplaats. De markt was vroeger in de Torenstraat (brede stuk). Huidig Marktplein is ook geen logische plek voor een marktplein. Voorbeeld is de Grote Markt in Groningen. Dat ligt op kruispunt van wegen. Daar gebeurt het. Daar komt horeca, winkels. en markt samen. In
- Met de fiets kun je ook niet over het Marktplein heen omdat het is ontworpen als voetgangersgebied.
- Marktplein: gras, bomen, buurtje.
- Voor de jonge jeugd is het wel belangrijk om avond/nacht horeca te hebben.
- Keuze moet gemaakt worden: of het is onderdeel van het centrum of je laat het erbuiten. Het lijkt lastig om het op een goede manier te betrekken.

Wonen

Wonen kan een bijdrage leven aan de levendigheid in het centrum, ook buiten de uren dat de winkels open zijn.
- Er is vraag naar woningbouw in het centrum. Appartementen in het centrum zijn populair. Toevoegen van 600 woningen in het centrum is realistisch.
- Toevoegen van woningen in het centrum kan helpen om centrum verder te verdichten.
- Wonen boven winkels heeft veel potentie en draagt bij aan levendigheid en sociale veiligheid. Het biedt ook kansen voor ondernemers: "het is goud geld wat je laat liggen". Emmen kan als inspiratie dienen.
- In Oldambt met name vraag van senioren. Verwachting dat de piek in de vraag is tussen nu en 20 jaar. Interessant is om te kijken naar wat gebeurt er daarna. Voor wie zijn die appartementen dan. Extra belangrijk om kwalitatief goede appartementen te bouwen. Mooie, ruime appartementen blijft vraag naar.
- Nieuwbouw wordt altijd wel verkocht. Het is van belang om te kijken naar wat je achter laat.

- Het is belangrijk om te kijken naar een goede samenstelling. Naast appartementen is het ook van belang dat er vrijstaande grondgebonden eengezinswoningen worden gerealiseerd aan de rand/in het centrum. Het gaat erom om Winschoten als geheel omhoog te trekken.
- Zorgen voor betaalbare starterswoningen m.n. ook voor jongeren die terug willen komen naar de regio.
- Zorg voor appartementen voor ouderen, waardoor de doorstroming op gang komt.
- Gemiddelde bouwjaar van de woningvoorraad van Acantus is 1976. Hier speelt een enorme verduurzamings-opgave.

Ideeën/suggesties

- Op Lucas: Markthal-achtige invulling met wonen (sociale huur).
- Mogelijk aanschaf Rabbinaatswoning.
- Elektrisch busje laten rijden tussen parkeerplaatsen buiten het centrum en centrum. Hyzon bij betrekken? Waterstofbus?
- Nieuwe inwoners Blauwestad nog beter bevragen wat zij willen van het centrum; bijv. via makelaars.
- Kabelbaan van de haven naar het centrum.
- Rozenroute maken. Concept van de rozenstad uitbuiten. Route, rozenthee drinken onderweg. Ook leuk voor de Duitsers. (Achtergrond: 80% rozenstammen ter wereld komt uit Winschoten, we hebben een rosarium, daar kunnen we meer mee.)
- Water doortrekken naar het centrum richting Venne. (Er is al iemand die daar wel een pannenkoekenschip wil neerleggen.)
- Kans: afhaalloketten waar winkeliers pakketjes heen kunnen brengen.
- Kennis en inbreng jonge generatie gebruiken in het centrum.

Inspiratie

- Bourtange was in jaren 60 vervallen stadje. Is nu 2de best bezochte plek van de provincie. Mensen komen niet voor winkels en restaurants, maar voor de vestingstad. Winkels en restaurants hebben daar wel profijt van. Je moet dus een trekker maken.
- Ootmarsum. Mensen komen daar voor thema kunst en de ateliers. Zoveel bezoekers dat er inmiddels ook horeca en hotels omheen zijn. Les: Kiezen voor één thema in het centrum.

Aandachtspunten/kritisch noot

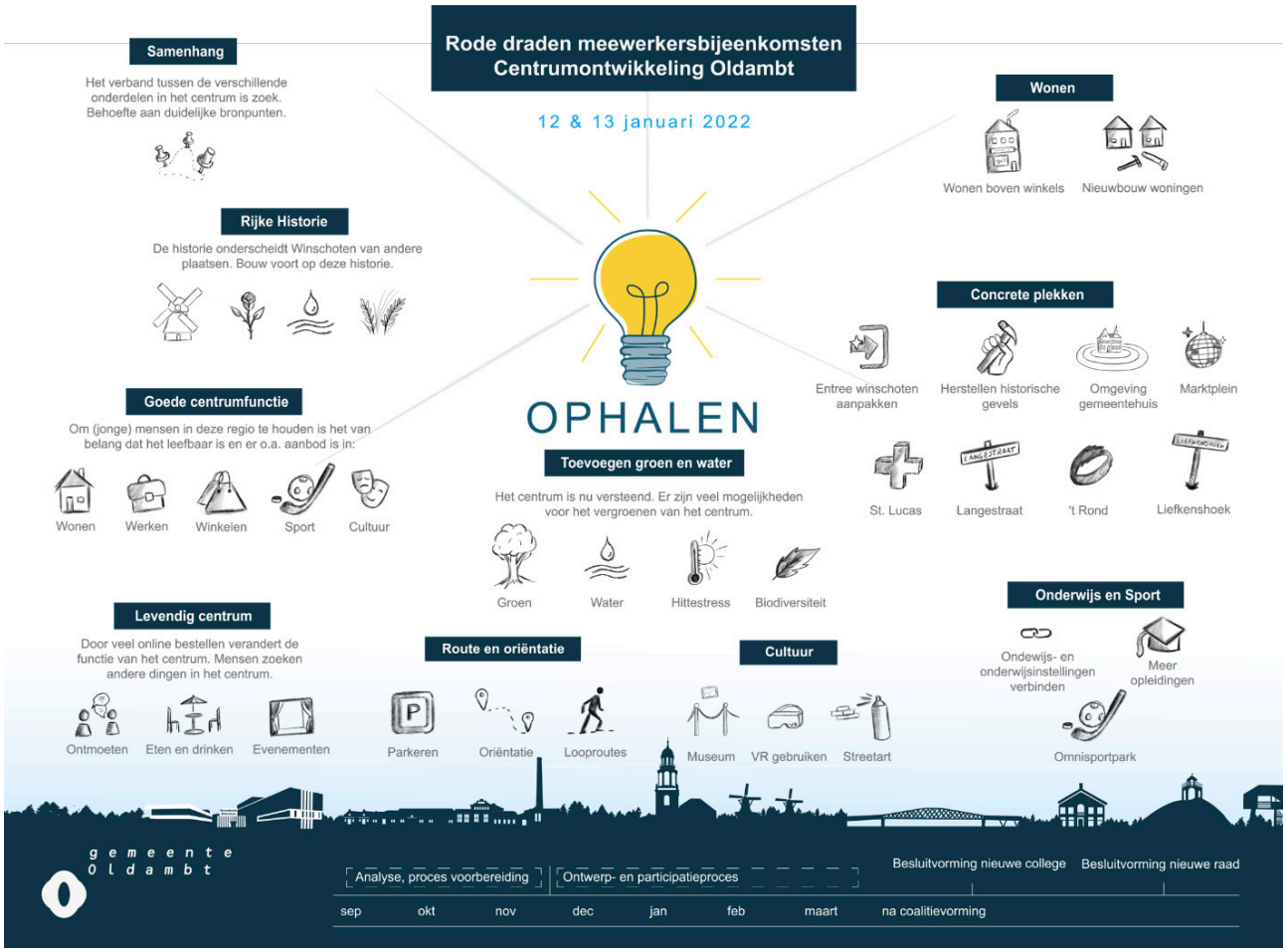
- Niet toestaan van kamerbewoning in centrum, voorbeeld Blijhamsterstraat. Dit draagt niet bij aan de leefbaarheid.
- Weghalen manifestatiehal bij Oude Klinker. manifestatiehal was de plek voor alle Winschoters, bijvoorbeeld de vogeltjesmarkt.
- Jumbo en Aldi staan met de rug naar het centrum.
- Twijfels over plek en invulling nieuw gemeentehuis.
- Geen gerollebol meer over straat door bijvoorbeeld twee verschillende ondernemersverenigingen; doe dingen in samenhang. Want het straalt wel af op Winschoten als geheel.
- Jongeren en oorspronkelijke inwoners trek je minder snel met museum, zoeken naar toegankelijke manieren om het verhaal van Winschoten te vertellen.
- Openbaar vervoer in de regio is summier (1x p.u. bus naar Bellingwolde).
- Bedrijventerreinen zijn vol. Zorgen dat er voldoende/nieuwe ruimte is om nieuwe bedrijven te vestigen (gevolg: meer bewoners, bezoekers, gebruikers centrum).

Tweede bijeenkomst met meewerkers

Rode draden meewerkersbijeenkomsten Centrumontwikkeling Oldambt – 9 maart 2022

Op 9 maart is de tweede werksessie met de meewerkers georganiseerd. In dit memo geven we terug wat we op hebben gehaald op 12 en 13 januari, de reacties op de bouwstenen voor de visie en de reacties op de concept ingrepen op het St. Lucas-terrein. Deze inbreng verwerken we in een concept ambitiedocument dat we eind april presenteren.

Wat we op hebben gehaald op 12 en 13 januari

Bouwstenen van de visie
Stedenbouwkundige Rob Hendriks heeft de rode draden uit de eerste meewerkersbijeenkomst vertaald in bouwstenen voor het ambitiedocument. In de uitwerking heeft hij geconstateerd dat we het over heel veel zaken eens zijn. Over de ontwikkeling van het Lucas-terrein bestaan nog wel veel verschillende ideeën. In de presentatie[1)] zijn de bouwstenen vertaald in sfeerbeelden.

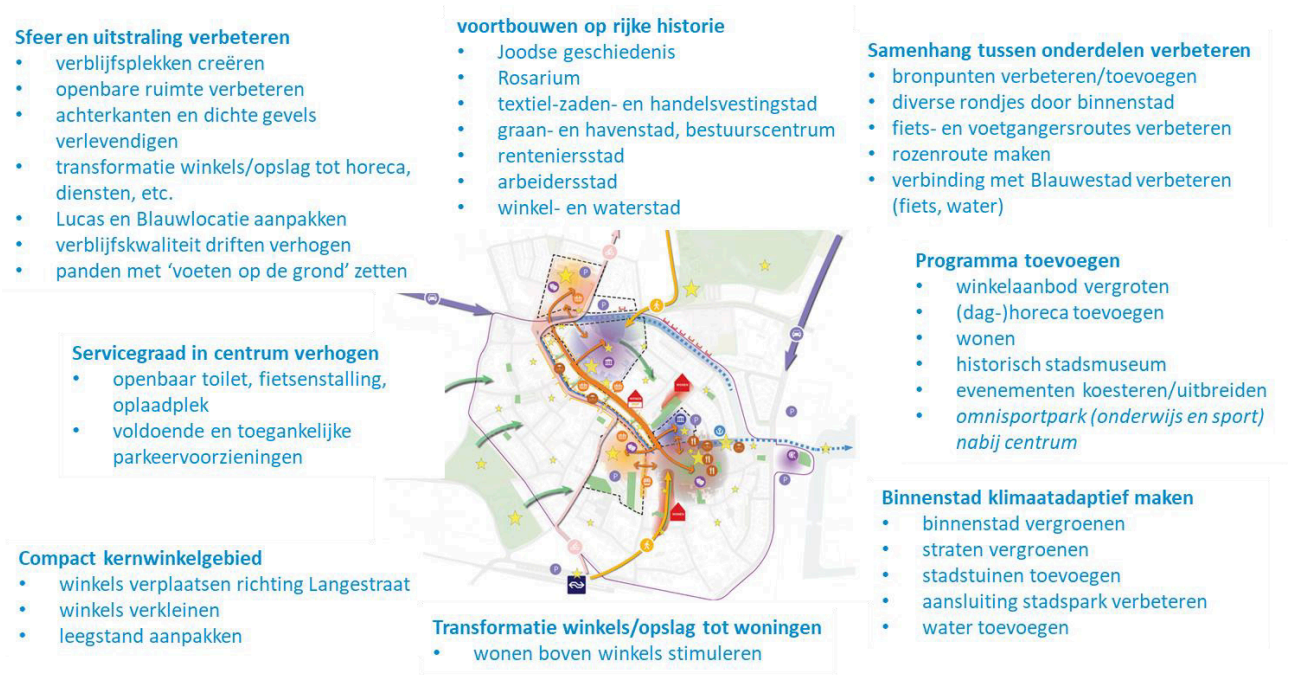
Na de presentatie van Rob Hendriks zijn we in deelsessies in gesprek gegaan over:
- Welke onderdelen zijn we het over eens? Waar nog niet?
- Ontwikkelrichtingen St. Lucas

Per onderdeel zijn hieronder de rode draden van de bespreking weergegeven.

[1)] De presentatie is niet bijgevoegd omdat de beelden nog in bewerking zijn.

1. Waar zijn we het over eens? En waar nog niet?

Op onderstaande kaart zijn de bouwstenen op een rij gezet.

Rode draden uit bespreking

Winschoten Koopstad?

Over heel veel onderdelen zijn de meewerkers het eens. Als basis voor verschillende keuzes, zeker met betrekking tot het Lucasterrein, is het echter belangrijk dat je weet wat voor stad je wilt zijn. Er lijkt een voorkeur te zijn voor het versterken van de koopstadgedachte. Winschoten heeft die potentie en onderscheidt zich daarmee van de naburige gemeenten.

Een compact centrum is van belang om een goede koopstad te zijn, maar het is niet helemaal duidelijk wat daaronder wordt verstaan. Er is geen behoefte aan meer winkels, maar aan clustering en meer diversiteit. Ook moeten de verschillende onderdelen van het centrum goed met elkaar verbonden worden.

Zeker voor jeugd is de verblijfskwaliteit van belang. Er is behoefte aan plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dit kan deels ingevuld worden door horeca en terrassen, maar er moeten ook plekken in de openbare ruimte zijn waar mensen bij elkaar kunnen komen, bijvoorbeeld op het marktplein. Daarnaast gaat het niet alleen om stenen en groen, maar vooral om reuring, er moet iets te doen zijn.

Inrichting

De meewerkers verschillen van mening over het nut van het kunnen lopen van rondjes door de binnenstad. De Langestraat is van oudsher een flanneerstraat.

Het is belangrijk om te voorkomen dat er gaten vallen in de straatwanden door (stads)tuinen toe te voegen op plekken waar panden gesloopt worden. Groen kan dienen als tijdelijk oplossing, maar op termijn moeten de straatwanden weer gesloten worden. Dat zorgt voor de stedelijkheid die bij Winschoten past.

Zorg bij de inrichting van de openbare ruimte dat er niet teveel vaste obstakels worden gemaakt. Ook extra voorzieningen zoals toiletten en stallingen moeten geintegreerd worden in gebouwen. Als suggestie voor de fietsenstalling is genoemd de kelder van het voormalige Rabobankgebouw.

Het wonen boven winkels biedt een mogelijkheid om de binnenstad te verlevendigen, ook na sluitingstijd van de winkels. Ook wonen dichtbij het centrum voor diverse doelgroepen is van belang.

Vergroening en toevoegen van water

De vergroening van de stad, verblijfplekken, etc. spreekt aan. Dit draagt tegelijkertijd bij aan bevorderen van

biodiversiteit en tegengaan van hittestress. Over het toevoegen van water op het Schönfeldplein is iedereen het eens. Dit biedt ook kansen voor het Marktplein. Ook zouden de wadi's in de Venne verlengd kunnen worden. Daarnaast kan water toegevoegd door waterspeelplekken te maken, die met name voor de jongste jeugd interessant zijn.

Cultuur en historie
Het centrum moet een plek krijgen waar cultuur en historie samenkomen. Gebruik social media en apps om de historie en de routes te laten zien.

Rol gemeente
De gemeente mag zich assertiever opstellen als het gaat om de ontwikkeling van het centrum en zeker met betrekking tot de leegstand en verpauperde panden. Als voorbeeld worden de afgebrande panden in de Langestraat genoemd.

2. Ontwikkelrichtingen St. Lucas

	Wat spreekt aan?: - Meer groen op het Lucas biedt mogelijkheden om een compacter centrum te maken. - Mogelijkheid om Lucas te verbinden met het rosarium, maar wel met een ander karakter, bijvoorbeeld een arboretum (bomentuin) - Een groene setting is ook mogelijk als tijdelijke situatie. Je doet dan nu ook wat aan de huidige situatie en sluit toekomstige ontwikkelingen niet uit. - Oude delen van het ziekenhuis behouden! - Kans om museum in monumentale deel te plaatsen. - Park biedt kans om een plek voor jongeren te maken. Wat spreekt minder aan?: - Er moet nu geïnvesteerd worden! Doe het niet tijdelijk. Tijdelijk wordt vaak definitief. - Iets groen is mooi, maar groen als functie alleen is te beperkt. - Water is interessant, maar ga geen tweede haven aanleggen. Waterspeelplekken is een optie. - De vraag is of het brengen van water realistisch is. - Het is geen structurele oplossing. Het is meer wat je doet als er geen goed idee is. - Onduidelijkheid over schoollocaties
	Wat spreekt aan?: - Levendigheid toevoegen en mogelijkheid om doelgroepgericht woningen te bouwen, ook voor jonge mensen. - Mogelijkheid om jaren-30 sfeer door te trekken. Wat spreekt minder aan?: - Het is niet nodig om het Lucas alleen voor wonen op te offeren. Het zou enorm zonde zijn van de potentie van het terrein. Andere plekken lijken logischer om woningbouw te realiseren, zeker voor grondgebonden woningen. - In het verleden hebben daar ook geen woningen gestaan in dat segment. Het bouwt dus niet voort op historie. - Denk ook aan voldoende parkeren.

Wat spreekt aan?:
- Nu investeren is noodzaak om koopstad te blijven. Als we willen dat Winschoten de koopstad blijft dan is het nodig om Lucas te ontwikkelen met retail en horeca. Dat is het onderscheidende vermogen van Winschoten. Wonen kan op vrijkomende plekken in de stad.
- Als dit bronpunt goed is, dan blijven mensen ook langer in de binnenstad.
- Spectaculaire publiekstrekker met gezicht richting de Langestraat, bijvoorbeeld markthal/graanschuur waar retail en wonen in ondergebracht kunnen worden.
- Mogelijkheid om extra parkeren toe te voegen.
- Mogelijk Postill deels te verplaatsen naar Lucas en op Postill wonen maken.
- Zichtlijnen verbeteren en goede verbinding maken met de Langestraat.
- Horeca toevoegen irt Langestraat.
- Mogelijkheid om ook een bioscoop toe te voegen.

Wat spreekt minder aan?:
- Het risico ontstaat dat doelstelling om compact centrum te realiseren hierdoor niet goed van de grond komt. Mogelijk ontstaan er dan nieuwe gaten in het centrum.
- Maak er geen tweede Rond van: niet teveel meters erbij en zorg ervoor dat het een goede relatie met de omgeving heeft.

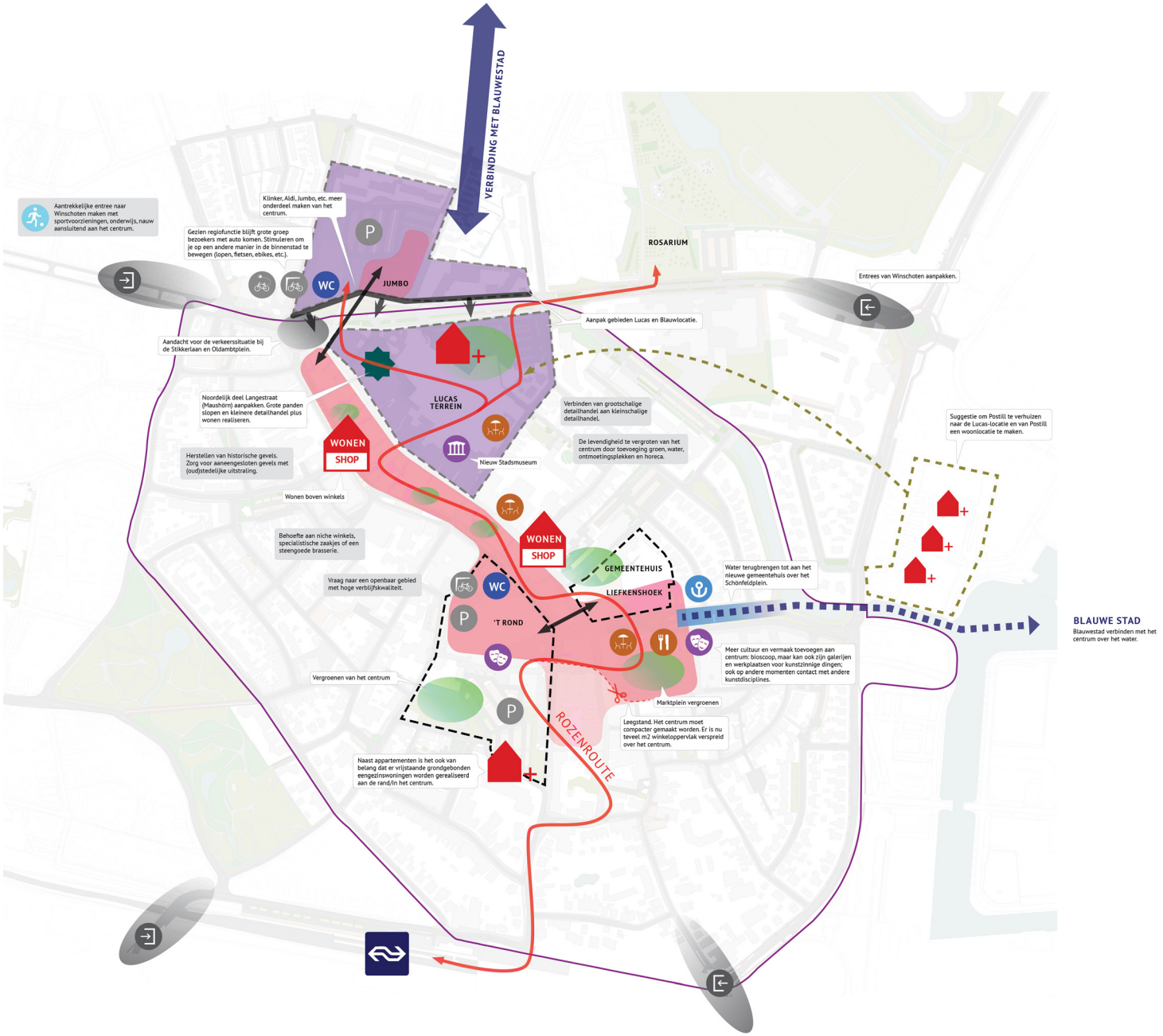

Derde bijeenkomst met meewerkers

In april hebben we een conceptversie van het ambitiedocument gepresenteerd aan de meewerkers. Dat hebben we gedaan aan de hand van verschillende kaarten. De reacties hebben we verwerkt in een nieuwe kaart, die hieronder is afgebeeld.

Bijeenkomst met dorp- en wijkverenigingen

Bijeenkomst 17 maart dorpen en wijken inz. Centrumontwikkeling Oldambt
Digitaal via Teams

Fase: Ophalen/terugleggen eerste ideeën

Aanwezigen:		
Bé Perdok	Dorpsbelangen Scheemda	Werkt ook al een aantal jaren aan het centrum van Scheemda
Gerard Wolters	Dorpsbelangen Midwolda	
Jaap de Winter & Jo Roels	Wijkplatform Bomenbuurt	Voorman centrum bij gemeente Oldambt, lid wijkplatform bomenbuurt Lid wijkplatform
Ton Mulders	Dorpsbelangen Nieuw Beerta	Voorzitter
Richard Hopman	Gebiedsregisseur gemeente Oldambt	Heeft Winschoten, Westerlee, Heiligerlee als aandachtsgebieden
Rob Tutert	Programmamanager Centrumontwikkeling Oldambt	Werkt aan een ambitiedocument voor het centrum.
Rob Hendriks	Stedenbouwkundige/ architect bij DAAD architecten	Tekent aan de binnenstad.
Kirsten Olthuis	Communicatieadviseur gemeente Oldambt	Werkt vanuit communicatie mee aan het proces richting het Ambitiedocument.

Introductie
De binnenstad kent van oorsprong een rijke historie, maar op dit moment is er van alles aan de hand. Oorzaken zijn breed; o.a. krimp, moeilijke tijden in de retail. Daarnaast zijn er een aantal grote dingen die nu spelen zoals het project Poort van Winschoten, de herbestemming van de locatie St. Lucas, verbeteringen in de Liefkenshoek en de aanpak van een aantal specifieke plekken zoals die van de afgebrande panden in de Langestraat. Naast die uitdagingen is er vooral ook veel nieuw perspectief als gevolg van de groei van Blauwestad, het aantrekken van de woningmarkt en nieuwe kansen vanuit het Nationaal Programma Groningen.

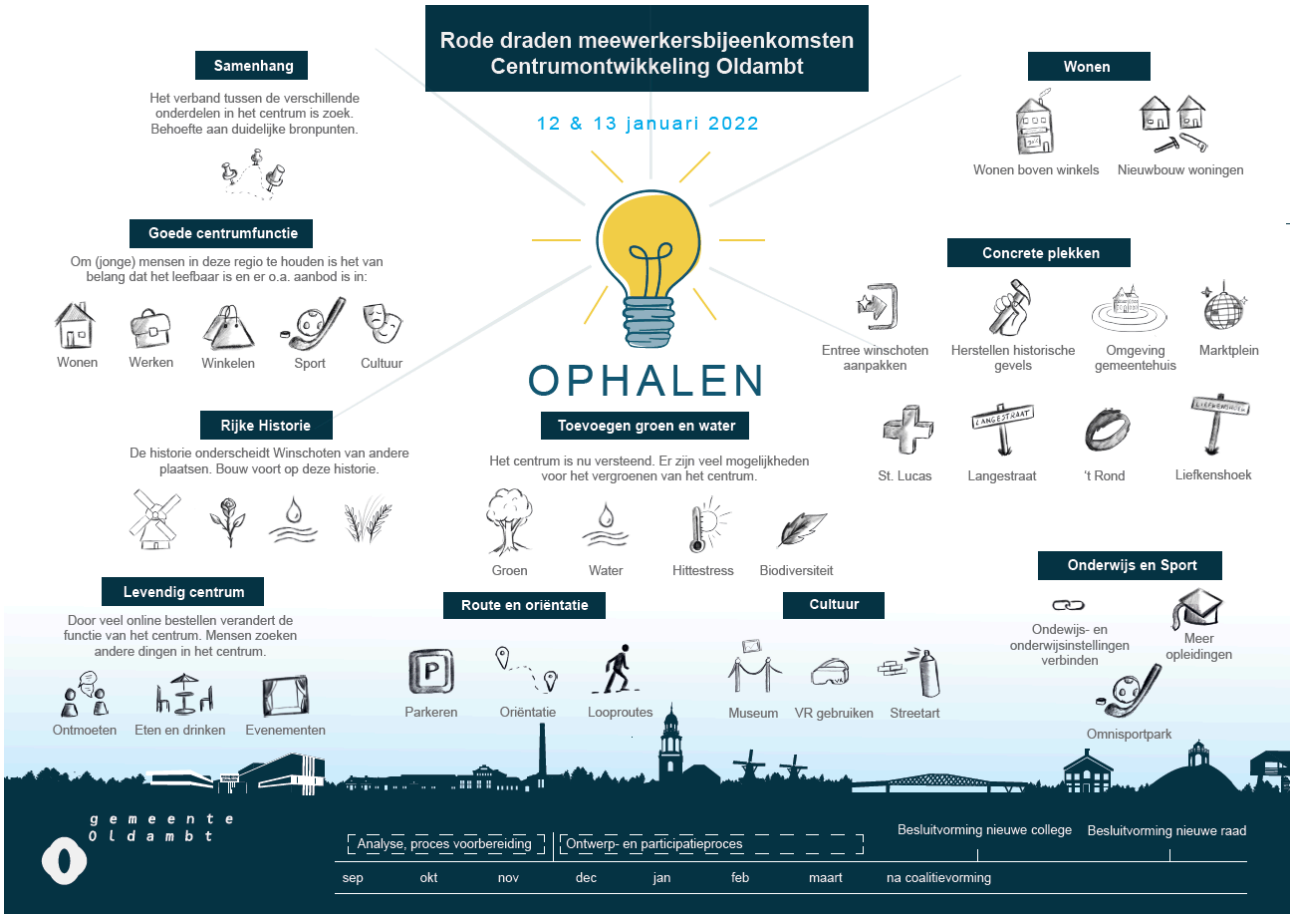
Al die ontwikkelingen pakken we in samenhang op en momenteel werken we aan een Ambitiedocument voor de komende periode tot 2030, met een doorkijk naar 2050.
Met een projectteam van gemeente denken we nu na over de ambities voor het centrum. Ook de provincie is hierbij nauw betrokken.

Als we kijken naar het centrum, kijken we breed en dat betekent dat we ook de rol van het centrum voor de regio heel belangrijk vinden.

Verder is het idee op dit moment om niet heel groots van alles te doen; maar vooral te kijken waar we op kleine plekken ingrepen kunnen doen om de koopstad te versterken en de omgeving te verbeteren. Zodat dat we ook een verblijfsstad en een woonstad creëren.

Verder belangrijk: wat we nu laten zien is niet in beton gegoten, het zijn denkrichtingen waarvan we graag willen horen hoe er tegenaan gekeken wordt. Besluitvorming vindt plaats door de nieuwe gemeenteraad en we willen in de discussie met de raad ook transparant zijn over alle input die we hebben opgehaald.

Wat hebben we tot nu toe opgehaald?
We hebben in ons proces ook een adviesgroep met vertegenwoordigers van inwoners, ondernemers en organisaties die meedenkt over het centrum. Daar hebben we al veel ideeën opgehaald. Een korte samenvatting:

Bouwstenen van de visie
Stedenbouwkundige Rob Hendriks heeft de rode draden uit de eerste meewerkersbijeenkomst vertaald in bouwstenen voor het ambitiedocument. In de uitwerking heeft hij geconstateerd dat we het over heel veel zaken eens zijn. In de presentatie zijn de bouwstenen vertaald in sfeerbeelden.

De plannen concentreren zich in eerste instantie op de kern van het winkelgebied, de Langestraat, door het daar goed te organiseren en attractief te maken. Daarna kan worden bekeken hoe je vanuit de Langestraat kunt gaan uitbreiden, bijvoorbeeld door via de driften verbindingen te maken.

Er wordt veel groen toegevoegd, de verkeersbewegingen worden logischer geregisseerd en een serieuze optie die ook breed ondersteund wordt, is om het water verder terug te brengen het centrum in, in het verlengde van wat er bijvoorbeeld al aan de Venne is gebeurd.

Figuur 1 Oogst van de Adviesgroep

Inventarisatie dorpen en wijken
In voorbereiding op de bijeenkomst van vanavond is onder de dorps- en wijkverenigingen al een uitvraag gedaan van hoe er tegen het centrum aan gekeken wordt. De samenvatting van alle reacties daarop komt vrij goed overeen met de ideeën die ook via de adviesgroep zijn ingebracht en die ook ondersteund worden door de flitspeiling die er aan het begin van het proces onder inwoners is gehouden.

Samenvatting van de reacties van de dorps- en wijkverenigingen (februari 2022):

- Hoe belangrijk is de binnenstad van Winschoten voor uw dorp of wijk:
  - Allen: Belangrijk tot heel belangrijk
  - Uitgelicht:
    - Blauwestad: Klinker concept, winkels, (huidige en toekomstige) restaurants, behoud van historische panden, behoud van de sfeer door bovenstaande
    - Midwolda: Belangrijk wat betreft voorzieningen. Echter is het behouden en verbeteren van voorzieningen in de dorpen ook belangrijk. Ook daar zijn investeringen nodig.
    - Nieuwe Beerta: om dagelijkse boodschappen zoals voeding, maar ook andere inkopen zoals kleding, schoeisel, sportkleding e.d. te kunnen kopen. Daarnaast gaan onze inwoners ook naar Winschoten voor ontspanning; theater, bioscoop en gezellig uit eten, even een terrasje bezoeken tijdens het winkelen. Daarom is het belangrijk dat Winschoten horecagelegenheden heeft met een gezellig terras
    - Oostwold: veel minder belangrijk dan vroeger, nu meer aankopen online.

- Voor welke voorzieningen gaan uw dorps- wijkgenoten voornamelijk naar Winschoten?
  - Bibliotheek, supermarkt, winkelen, theater, park, speciaalzaken, markt, (schoenen, kaas, speciaalzaken), horeca (restaurant/café), cultuur, tandarts, voortgezet onderwijs, bioscoop, fitness

- Meer onderscheidend in regio?
  - Geen eenheidsworst zijn. Bijna alle winkelcentra zijn voorzien van dezelfde winkels
  - Is goed zo
  - meer sfeer in centrum aanbrengen (o.a. Burg. Schönfeldplein, Hema, is zeker aantrekkelijker te maken) Bestrating vlotter maken
  - zinloos is om de concurrentie aan te gaan met Stadskanaal, Delfzijl, Appingedam of Veendam. Eerder nuttig om in samenspraak te werken aan het sterker maken van de regio

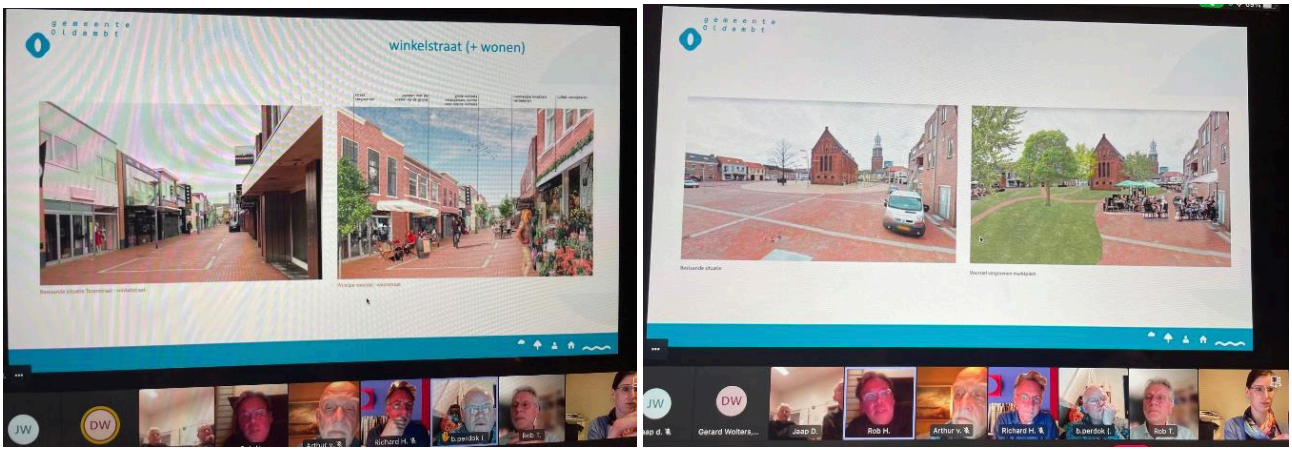
- Door in te spelen op de behoefte van de inwoners van de omliggende dorpen, winkels in het centrum te hebben die niet altijd tot een 'keten' behoren, anders is het net of dat je weer de dezelfde winkels tegen komt. Probeer verpaupering tegen te gaan; voor kom dat winkelpanden lang leeg blijven staan. Inwoners van dorpen dicht bij de Duitse grens hebben de keuze om ook voor hun boodschappen en andere inkopen naar Duitsland te gaan. Daarom is het belangrijk dat Winschoten zich kan onderscheiden van andere steden
- Leegstaande panden slopen - verwijderen. Alle winkels concentreren in overdekt gezellig centrum. De helft (noordzijde) van de Langestraat afbreken waardoor voldoende parkeergelegenheid ontstaat

Denkrichting
Van alle ideeën die zijn opgehaald is een soort eerste interpretatie gemaakt van hoe het zou kunnen worden. Rob Hendriks laat daarvan een aantal impressies zien.

De rode draad van zijn verhaal:

- 'Groene en blauwe ingrepen'; stadstuinen, groen en water. Klimaatadaptatie.
- Wonen; toevoegen van allerlei typen woningen op diverse plekken in het centrum.
- Compacter maken winkelgebied, aanvullen met meer niche achtige (kleinere) winkels. Kijken of leegstaande panden weer kunnen worden gevuld.
- Op plekken waar dat niet lukt, kleine stadstuinen toevoegen of kijken of er een andere functie kan worden gegeven aan de invulling van panden op de begane grond.
- Opwaardering van de driften, door ze weer open te maken en er nieuwe functies aan te geven. De driften zijn ook geschikt om woningen boven winkels te ontsluiten.
- Bronpunten noord- en zuidpool verder afmaken, denk aan: achterkanten gebouwen tot voorkanten maken, groen toevoegen.
- Samenhang creëren in het centrum.

Kanttekeningen:
- Rob Tutert merkt op dat alles wat hier besproken wordt nog niet in beton gegoten is. De plaatjes zijn het begin van planvorming. Er ligt nog niks vast, het besluitvormingsproces moet nog plaatsvinden met het nieuwe college en de nieuwe raad. Alle draagvlak voor de denkrichtingen die we in het uitgebreide voortraject met elkaar ontwikkeld hebben, zo ook het gesprek van vandaag, draagt daar natuurlijk aan bij.
- Bewust is ervoor gekozen om eerst nog los te denken van financiën, dus om eerst te kijken wat wenselijk is.

Figuur 2 Impressies van de architect zoals toegelicht tijdens de bijeenkomst; nog zonder verdere status. De schetsen laten zien wat mogelijk is en hoe het er bijvoorbeeld uit zou kunnen zien als je meer groen toevoegt.

St Lucas locatie
Aparte aandacht is er voor de St Lucas locatie. Rob Hendriks licht toe dat het hele gebouw is geanalyseerd in bouwdelen die in verschillende tijden zijn gebouwd. Van elk van die gebouwdelen is de cultuurhistorische waarde in kaart gebracht en gekeken of het de moeite waard is om te behouden. Daarnaast is er gekeken naar de bouwtechnische staat.

Tussentijdse conclusie van het onderzoek is dat het lastig zal zijn om grote delen her te gebruiken, maar dat er vooral kansen zijn om de oudere bouwdelen te behouden, ook al zijn ze in bouwtechnisch slechte staat. Het gebouw heeft een relatief grote diepte, waardoor het vooral geschikt is voor functies die weinig daglicht behoeven.

Daarnaast zijn er voor de ontwikkeling van het St Lucas terrein een aantal denkrichtingen bedacht, van het aanleggen van een park in aansluiting op het stadspark, tot wonen in het groen, tot een combinatie van wonen en retail. Die denkrichtingen worden de komende periode nog verder uitgewerkt.

Reacties vanuit de deelnemers op de denkrichtingen voor de St Lucas locatie:

- Parkidee is mooi, museum ook. Tegelijkertijd nuchterheid: we zijn geen Rotterdam. Is er voldoende animo voor een museum? Wellicht wel voor een park i.c.m. iets anders.
- Waardering van het idee om een aantal oude bouwdelen te behouden vanwege de historische waarde.
- Groen als verbindende factor is sowieso goed; verbinding maken met het stadspark en het gebied rondom De Klinker.
- Mix maken tussen vergroening en versterking van winkelstad.

Reacties
In het gesprek naar aanleiding van de presentatie komen de volgende zaken naar voren:

- De deelnemers zijn enthousiast over de plannen. De aanbeveling wordt gedaan om een soort thema aan de plannen mee te geven. Iemand oppert: “Laat mensen die wat korter hier in de omgeving wonen, meedenken over de kracht van het centrum. Bijvoorbeeld in de richting van de graanrepubliek en dan breder: het eten van de toekomst. Maak het centrum een plek waar je lekker kunt eten. Het publiek is breed met Duitsland als achterland.”

- Rijke geschiedenis: “Je ziet het, maar vraagt je ook af: wat is het dan? Dat zou je inzichtelijker moeten maken.” Denk aan de geschiedenis van de rozenstad.

- Met betrekking tot onderwijs/jeugd merkt iemand op: “Er is een grote campus in Winschoten met leerlingen die ook verblijven in het centrum. Misschien iets doen met foodtrucks? Dit is ook een kans om reuring in de binnenstad te krijgen.”
  Tegelijk is er ook oog voor het bevorderen van een gezonde leefstijl van de jeugd, er wordt opgemerkt dat daar vooral ook aan moet worden gedacht. “Niet alleen maar fastfood.”

- Er wordt aandacht gevraagd voor klimaatadaptatie, natuur- en groen, maar ook beheer van die maatregelen. Onderhoud is een belangrijk aandachtspunt.

- Er wordt gevraagd of de locatie Blaauw ook mee wordt genomen in de plannen.
  Rob Tutert antwoordt dat daar ook over wordt gesproken met de eigenaar met als inzet om tot oplossingen en ik elk geval sloop van wat er nu staat, te komen.

- Er is al eens gesproken over realisatie beeldentuin met medewerking van leerlingen van Minerva en ook over realisatie van een groententuin.
  Financiën rondom dit soort initiatieven blijven steeds een heikel punt; de oproep is om structurele budgetten te reserveren voor realisatie van kleine verbeteringen – tuintjes etc. – én onderhoud.

- Vanuit het perspectief van de dorpen is vooral de winkelfunctie belangrijk. Rob Hendriks peilt hoeveel behoefte er is om rondjes te kunnen lopen door het centrum (wat voor jeugd niet zo belangrijk lijkt te zijn)? Volgens een deelnemer is dat niet persé belangrijk, geredeneerd vanuit de veronderstelling dat winkelen door inwoners gericht gaat. “Voor mensen die van buiten komen is dat wellicht anders, maar voor een groot deel zullen eigen bewoners bezoekers zijn.” Iemand anders vult aan: “Het idee van rondjes lopen is leuk, maar dan moet je op de Venne ook aanbod hebben en dat is er op dit moment niet echt.”
  Een ander merkt op: “Streef naar een goede mix van winkels en horeca met terrassen, dan gaan de mensen vanzelf door de hele straat óf het rondje heen lopen. Het nodigt uit, juist ook voor bezoekers uit andere dorpen of de Duitse bezoekers.”

- In het verlengde hiervan wil Rob Hendriks graag weten of de aanwezigheid van grotere winkelformules kruisbestuiving oplevert voor kleinere winkels. Reactie van een deelnemer: “Grote winkelformules zitten buiten de kern van het centrum. Dus dat effect wordt nog niet echt zo gezien. Wellicht is dat er wel als je die winkels dichter naar het centrum haalt. Tegelijk hebben de grote winkels juist ook veel gerichte klanten.”

- Iemand merkt op: “Een terrasje pakken, is voor de meeste Winschoters niet weggelegd. Wees daar dus reëel in in je plannen.”
  Reactie Rob Hendriks: “Het idee van terrassen door de hele binnenstad is wellicht niet reëel, maar misschien kan het wel geconcentreerd op een bepaalde plek. Ook uit de flitspeiling die we aan het begin van het traject hebben gehouden, bleek die behoefte.”

- Iemand vindt de locatie van Albert Heyn niet logisch. “Als je toch het centrum opnieuw in gaat richten, moet je misschien ook een herverdeling van bepaalde winkels maken.”
  Rob Tutert vult aan dat dit ook een van de denkrichtingen voor St. Lucas is.

- Een deelnemer vraagt of er iets in het ambitiedocument zit dat verder gaat dan de ruimtelijke inrichting? Te denken valt aan een maatregelenpakket waar mensen een beroep op kunnen doen, die zelf iets willen doen. Rob Tutert vult reageert: “Voor de gevels in de binnenstad is al een regeling. Het is een mooie gedachte om in die richting verder te denken.”

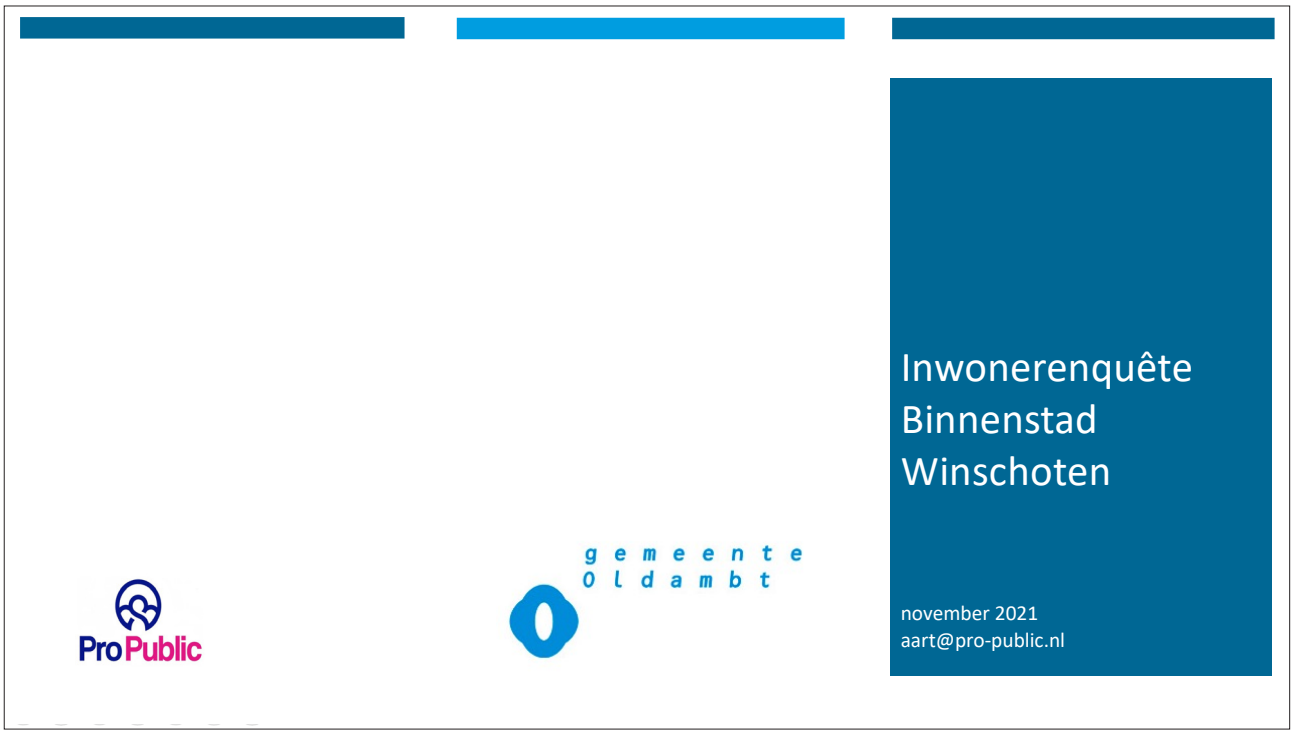
- Er zijn diverse suggesties om banden met het onderwijs aan te halen. Gedacht wordt aan zowel universiteit als HBO, maar bijvoorbeeld ook aan het Alfacollege en diverse lagere scholen in het centrum.

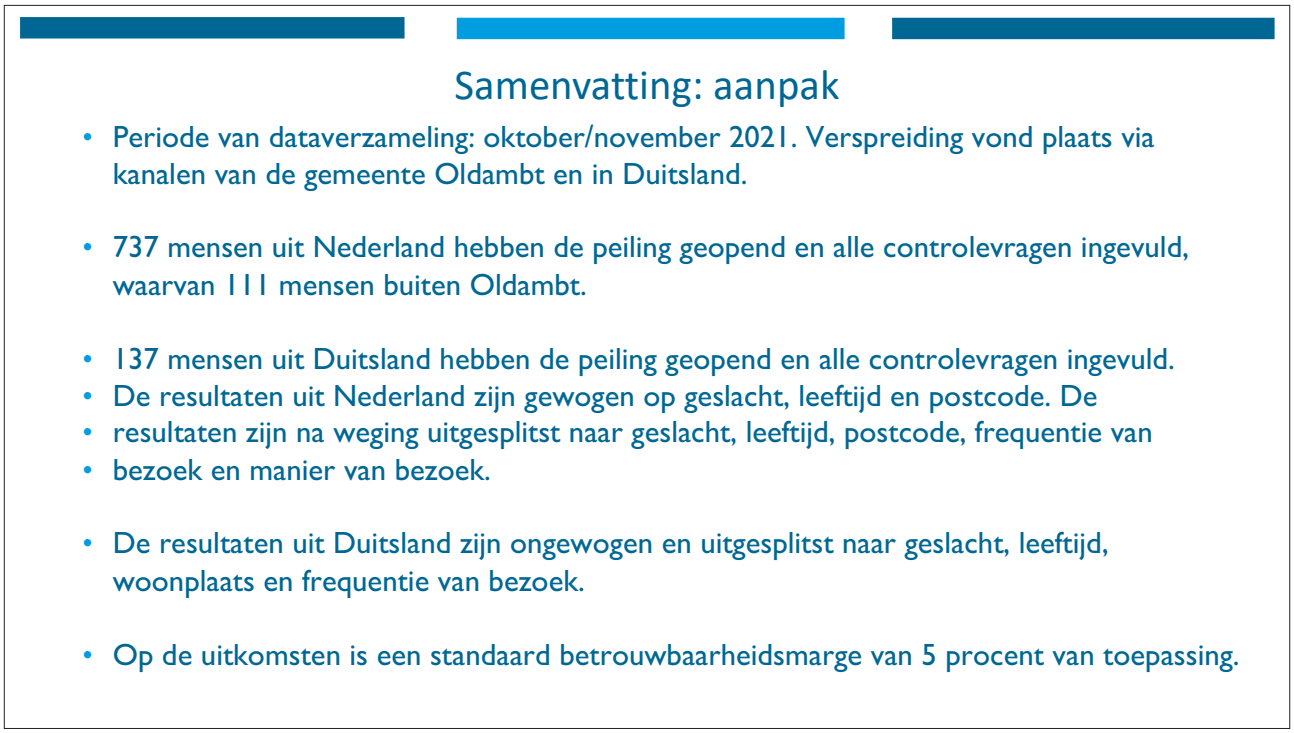

Bijlage 3: Resultaten flitspeilingen

Flitspeiling 1

De uitgebreide resultaten zijn hier (link) te vinden.

Samenvatting: uitkomsten

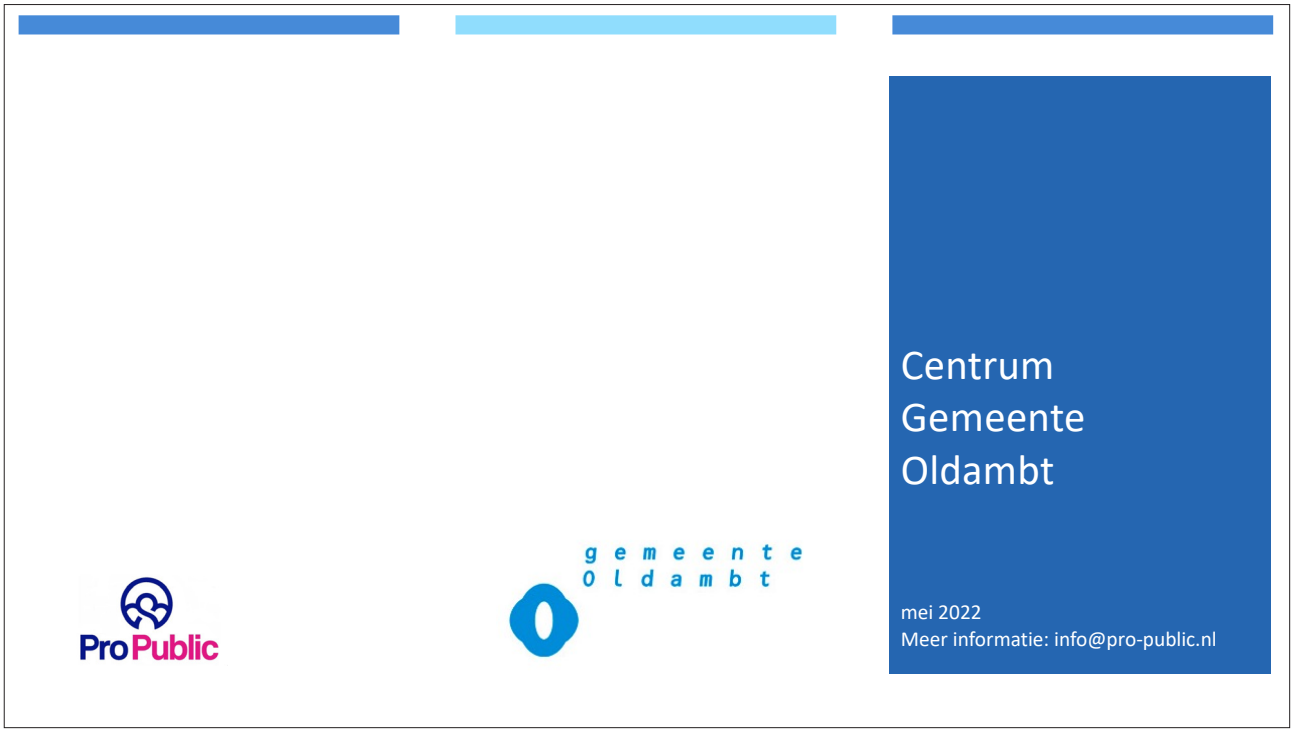
- De meeste respondenten komen naar het centrum van Winschoten om te winkelen (NL 71%, DE 85%). Daarna komen de Nederlanders vooral voor boodschappen (64%) en de Duitsers voor feestdagen of evenementen (31%).
- 42% van de respondenten uit NL vindt winkelaanbod van Winschoten (heel) onplezierig, tegenover 73% uit DE die het (heel) plezierig vinden. De meerderheid van beide groepen is tevreden over de horeca in het centrum.
- 58% van de respondenten uit NL ervaart de sfeer en uitstraling in Winschoten (heel) onplezierig, maar 80% uit DE vindt het juist (heel) plezierig.
- Over bereikbaarheid en parkeren zijn de respondenten tevreden, 68% (NL) en 81% (DE) ervaart het als (heel) plezierig. Over het groen en water zijn de meningen meer verdeeld. 67% van de Duitse respondenten geeft aan het (heel) plezierig te vinden, tegenover 30% van de Nederlandse respondenten.
- De respondenten uit Duitsland zijn dus een stuk positiever over het centrum van Winschoten dan de respondenten uit Nederland.

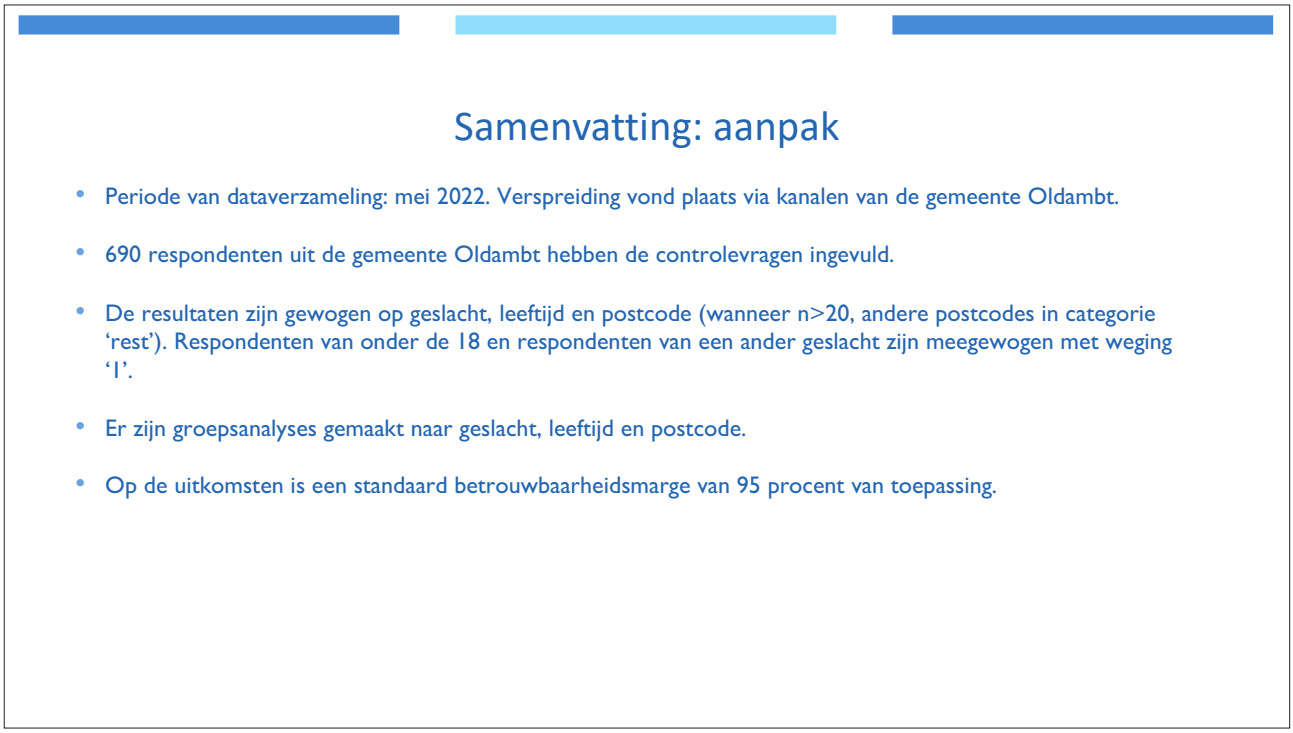
Samenvatting: uitkomsten

- 73% (NL) en 77% (DE) van de respondenten vindt niks specifieks aantrekkelijk van het huidige centrum. De rest noemde vooral de gerenoveerde Venne, de Langestraat en het winkelaanbod.
- Wanneer wordt gevraagd wat er verbetert moet worden, noemt bij beide groepen een heel groot de deel dat de leegstand moet worden aangepakt. Ook de twee redenen daarna (winkelaanbod vergroten en oude panden renoveren) hebben indirect te maken met de leegstand.
- Zowel bij de Nederlandse als Duitse respondenten geven velen aan dat ze meer kledingwinkels en kleine speciaalzaken in het centrum willen zien.
- Andere steden die volgens de respondenten als inspiratie zouden kunnen dienen voor Winschoten zijn Groningen, Emmen en Leer (DE). Redenen daarvoor zijn de gezellige sfeer en de vele verschillende winkels.

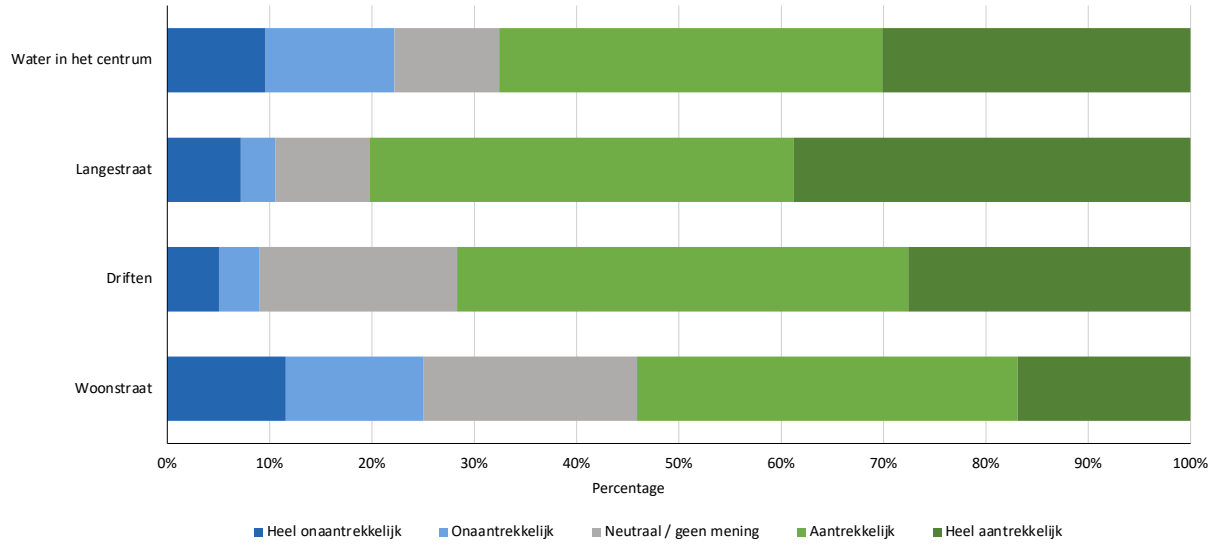
Flitspeiling 2

De uitgebreide resultaten zijn hier (link) te vinden.

Samenvatting: uitkomsten

Samenvatting: uitkomsten

- 67 procent vindt het idee om meer water in het centrum te krijgen (heel) aantrekkelijk. Meer sfeer en gezelligheid en dat water mooi is zijn de meest genoemde argumenten voor. Gebrek aan ruimte is het meest genoemde argument tegen. Meer fonteinen worden het meest als mogelijke toevoeging genoemd.
- 80 procent vindt het idee om de Langestraat op te knappen (heel) aantrekkelijk. De meest genoemde argumenten zijn meer sfeer/levendigheid, meer groen in de stad en meer woningen. Ook meer terrassen worden vaak als toevoeging genoemd.
- 72 procent vindt het voorstel om de driften aantrekkelijker te maken (heel) aantrekkelijk. De meest genoemde argumenten hiervoor zijn meer sfeer en levendigheid, meer groen in de stad en een groter gevoel van veiligheid. Goede verlichting wordt vaak als toevoeging genoemd.
- 54 procent vindt het voorstel om meer richting woonstraten te gaan (heel) aantrekkelijk. Als tegenargument wordt vaak genoemd dat een winkelstraat voor de winkels moet zijn. Als argument voor wordt het tegengaan van leegstand het meest genoemd.

Samenvatting: uitkomsten

- 67 procent vindt het opknappen van het marktplein (heel) belangrijk. Meer sfeer en gezelligheid en meer terrassen zijn de meest genoemde argumenten voor. Het terugbrengen van de weekmarkt wordt het vaakst als mogelijke toevoeging genoemd.
- 68 procent vindt het idee om het oude St. Lucas op gedeeltelijk op te knappen (heel) goed. De meest genoemde toelichtingen zijn dat er geen winkels moeten komen en dat het goed is dat er meer woningen komen.

Samenvatting: uitkomsten

- 52 procent vindt het (heel) belangrijk dat het centrum van Winschoten onderscheidend is. Het bewaren van de geschiedenis wordt het meest genoemd als argument.
- 58 procent vindt het (heel) belangrijk dat het centrum van Winschoten compact is. De gezelligheid en sfeer wordt het vaakst als toelichting genoemd.
- 76 procent vindt het (heel) belangrijk dat het centrum van Winschoten levendig en uitnodigend is. Het bevorderen van de gezelligheid/levendigheid wordt het vaakst als toelichting genoemd.
- 58 procent vindt het (heel) belangrijk dat het centrum van Winschoten circulair en toekomstbestendig is. Als toelichting wordt het meest genoemd dat dit logisch en belangrijk voor de toekomst is.
- 73 procent vindt het (heel) belangrijk dat het centrum van Winschoten toegankelijk is voor mensen uit de regio. Als toelichting wordt het verbeteren van de parkeergelegenheid het meest genoemd.
- 65 procent vindt het (heel) belangrijk dat het centrum van Winschoten klimaatbestendig is. Als toelichting wordt het verhogen van de hoeveelheid groen in de stad het meest genoemd.

Raadsvergadering

Dossiernummer	1444
Extern Zaak ID	1895ESUITE724352022
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 september 2022
Agendapunt	9.c
Titel	Raadsvoorstel inzake Update Lokaal Programma NPG Oldambt (72435-2022)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
9c Raadsvoorstel inzake Update Lokaal Programma NPG Oldambt
9c.1 Update lokaal programma NPG Oldambt

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Beeldvormende raadsbijeenkomst	15 september 2022
Raadsvergadering	**28 september 2022**

Voorgesteld besluit

De update van het lokaal programma NPG Oldambt vast te stellen

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

De update van het lokaal programma NPG Oldambt vast te stellen

Raadsvoorstel

Onderwerp	Update Lokaal Programma NPG Oldambt
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	15 september 2022
Datum raadsvergadering	28 september 2022
Zaaknummer	72435-2022:346739
Steller	Erwin Vening
Portefeuillehouder(s)	Cora-Yfke Sikkema
Medeverantwoordelijke(n)	nvt

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	• Bestuursovereenkomst Nationaal Programma Groningen 11 maart 2019. • Het Programmakader Nationaal Programma Groningen, vastgesteld door de gemeenteraad op 14 oktober 2019. • Het voorstel Toedeling financiële middelen NPG, vastgesteld door de gemeenteraad op 16 december 2019. • Lokaal programma NPG Oldambt, vastgesteld door de raad 23-03-2021
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** De update van het lokaal programma NPG Oldambt vast te stellen
Samenvatting	Het lokale programma NPG Oldambt is in maart 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Afspraak is dat we ons programma jaarlijks actualiseren. In plaats van een uitgebreide actualisatie hebben we gekozen om een update te maken. Onderdeel hiervan is de programmabegroting die we in het lokale programma nog niet hadden opgesteld. Met dit raadsvoorstel leggen we deze update voor aan de raad ter besluitvorming. Deze update geldt daarmee als bijlage van het lokaal programma.
Bijlage(n)	1. Update Lokaal Programma NPG Oldambt
AVG	nvt

TOELICHTING

Inleiding

Het lokale programma NPG Oldambt is op 29 maart 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit programma is eind 2020 ingediend bij het bestuur van Nationaal Programma Groningen. Na beoordeling door de onafhankelijke commissie is het programma op 12 februari 2021 door het bestuur goedgekeurd, evenals de eerste projecten die we hadden ingediend. In het lokale programma zijn onze ambities en doelstellingen voor het versterken van de Brede Welvaart vastgelegd. Afgelopen jaar zijn we met dit programma volop aan de slag gegaan. We hebben goedgekeurde projecten in uitvoering gebracht en nieuwe projectvoorstellen ontwikkeld. Ook hebben we een uitvoeringsprogramma opgesteld.

We zijn van mening dat het lokaal programma goed staat en dat een uitgebreide actualisatie op dit moment niet logisch is. Daarom hebben we een update opgesteld die we aan de raad voorleggen ter besluitvorming. Onderdeel hiervan is ook de programmabegroting die we nu hebben uitgewerkt. In de update wordt verder een toelichting gegeven op de voortgang van het programma en de plannen waar we aan werken. Verder gaan we in op de organisatie van het programma en zaken rond participatie, monitoring en de samenhang met andere programma's. Ook benoemen we nog kort de ontwikkelingen rond NPG die op dit moment spelen.

Motivatie

Het lokale programma geldt inhoudelijk als een mooie basis voor de projecten waar we aan werken. De ambitie en visie en de programmalijnen zoals die zijn neergezet en beschreven staan nog steeds. We zien dan ook geen concrete aanleiding om hierin een hele andere koers te varen. Daarom kiezen we er voor deze keer geen uitgebreide actualisatie van ons lokale programma te maken. In plaats daarvan hebben we deze update gemaakt. Andere reden is dat we vorig jaar het uitvoeringsprogramma 2021-2023 hebben opgesteld, welke op 9 november 2021 door het college is vastgesteld (en ter info met de raad gedeeld). Met dit uitvoeringsprogramma hebben we een concrete uitwerking voor de komende periode gemaakt. We gebruiken deze dan ook als input voor de update van het lokale programma dat we nu voorleggen aan de raad ter vaststelling.

Betrokkenheid (externe) partners

In de uitvoering van ons lokaal programma hechten we veel waarde aan een goede communicatie en samenwerking met inwoners en partners. In dit kader hebben we een communicatieframe opgesteld en zijn we gestart met een digitale nieuwsbrief die we naar inmiddels ruim 600 mensen sturen. In juni 2021 hebben we een aantal thematafels georganiseerd om input op te halen en prioriteiten te bespreken voor het uitvoeringsprogramma. Verder hebben we in maart 2022 een projectenwerkplaats georganiseerd waarin we met betrokken inwoners en partners hebben gesproken over de ontwikkelingen rond het NPG Oldambt. Ook hebben we in deelsessies aan drie project-ideeën gewerkt (boerderijen, ontmoeten, kansrijk opleiden).

Ook naar de toekomst toe blijft het uitgangspunt dat we actief blijven samenwerken én goed willen communiceren. Dit komt het meest naar voren in de ontwikkeling en uitvoering van de projecten wat we samen met betrokken partners en inwoners doen. Verder zijn we van plan om een of twee keer per jaar een bijeenkomst te organiseren waarvoor we inwoners en partners willen uitnodigen om mee te denken over de voortgang van het NPG Oldambt. Voor de communicatie gebruiken we de digitale nieuwsbrief die we met enige regelmaat willen versturen. Hierin worden actuele zaken benoemd en willen we ook onze projecten voor het voetlicht brengen.

Consequenties

Met het vaststellen van deze update blijft het lokale programma het kader waarbinnen we werken aan het NPG Oldambt. Deze update wordt als separaat document ter besluitvorming aan de raad voorgelegd (en geldt daarmee dan als bijlage van het lokaal programma). Reden hiervoor is ook de programmabegroting die we nu hebben opgesteld en die we door middel van deze update opnemen in het lokale programma. Bij het opstellen van het programma was ervoor gekozen om nog geen specifieke programmabegroting op te stellen en dit bij de eerstvolgende actualisatie toe te voegen. Deze programmabegroting geldt voor de totale looptijd van het programma en kan jaarlijks worden bijgesteld. Vanuit het NPG hebben we in totaal een trekkingsrecht voor onze gemeente van minimaal 33 miljoen euro met een looptijd van tien jaar. Het

gaat hierbij om ruim 22 miljoen euro voor de eerste periode tot 2023 en de garantie dat gemeenten minimaal 50 procent van de trekkingsrechten voor de tweede periode ontvangen.

In het bestuur NPG is afgesproken dat actualisatie niet elk jaar aan de orde hoeft te zijn (zoals oorspronkelijk wel in de bestuursovereenkomst was opgenomen). In dit geval kiezen we dus om een lichte update te maken, waar ook geen beoordeling en besluitvorming door het bestuur NPG op nodig is. Wel zullen we deze update ter kennisgeving aanbieden.

Vervolg

Komende tijd werken we verder aan het uitvoeringsprogramma 2021-2023 (zoals dat ook is opgenomen in de update). We voeren de projecten uit die zijn ingediend en goedgekeurd en we werken aan nieuwe projectvoorstellen die we komend jaar indienen. Conform afspraak informeren we de raad over de aanvragen die we indienen. Verder organiseren we een aantal maal per jaar een raadswerkgroep NPG. De laatste bijeenkomst hiervan was op 8 juni 2022 (waarin ook de concept-update is toegelicht en besproken). Afgesproken is om in november een volgende bijeenkomst te plannen. Tot slot zullen we medio 2023 een volgende update/actualisatie opstellen en aanbieden aan de raad.

Verder benoemen we hier ook de gesprekken binnen het bestuur NPG over de koers voor het Nationaal Programma Groningen. Afgelopen jaar is binnen het bestuur meerdere malen gesproken over de wens om de ambities voor het NPG verder te verhogen, zeker met het oog op de 2e periode. In de bestuursvergadering van juni 2022 is dit punt opnieuw aan de orde geweest in het bestuur, waarbij de zogeheten ‘100-dagenbrief’ van de nieuwe voorzitter is besproken. Centraal hierin staan de inhoudelijke koers, het financiële kader en governance als basis voor nadere besluitvorming over het nationaal programma in de periode na 2022. Verwachting is dat het bestuur in oktober 2022 definitieve besluiten zal nemen. We gaan er vanuit dat de gemaakte afspraken (ook omtrent de financiële verdeling) hierbij gerespecteerd blijven en geen negatieve impact hebben op ons lokale programma en onze begroting. De raad wordt separaat nog geïnformeerd over de brief van de heer Remkes en de besluiten van het NPG-bestuur.

Winschoten, 30 augustus 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 augustus 2022

Besluit

De update van het lokaal programma NPG Oldambt vast te stellen

Datum raadsvergadering
28 september 2022

Onderwerp
Update Lokaal Programma NPG Oldambt

Agendapunt

Winschoten, 28 september 2022

De raad van de gemeente Oldambt,

Zaaknummer
72435-2022:346739

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Update Lokaal Programma NPG Oldambt

Definitieve versie, 23 augustus 2022

Inhoud

Update Lokaal Programma NPG Oldambt 1

1. Inleiding 2

Update i.p.v. actualisatie 2

Actuele zaken – Ontwikkelingen NPG 2

Inhoud update 3

2. Voortgang Lokaal programma NPG Oldambt 4

Ontwikkelingen en activiteiten per programmalijn 4

3. Voortgang projecten in uitvoering 6

4. Uitvoeringsprogramma 2021-2023 9

5. Programmabegroting 13

6. Organisatie NPG Oldambt 16

Programma-organisatie 16

Projectontwikkeling en uitvoering 16

Participatie en communicatie 17

Monitoring en verantwoording 17

Samenhang met andere programma's 17

Bijlage: verbeelding samenhang lokaal programma 19

gemeente Oldambt

nationaal programma groningen

1. Inleiding

Het lokale programma NPG Oldambt is op 29 maart 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit programma is eind 2020 ingediend bij het bestuur van Nationaal Programma Groningen. Na beoordeling door de onafhankelijke commissie is het programma op 12 februari 2021 door het bestuur goedgekeurd, evenals de eerste projecten die we hadden ingediend. In het lokale programma zijn onze ambities en doelstellingen voor het versterken van de Brede Welvaart vastgelegd. Een programma dat we samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties hebben gemaakt en dat breed gedragen wordt. Een programma waar we de komende jaren mee aan de slag gaan, waarin staat wat we willen bereiken en hoe we de beschikbare middelen inzetten.

In het lokale programma is opgenomen dat we jaarlijks ons programma gaan actualiseren. Daarbij is aangegeven dat we in elk geval aandacht hebben voor de verdere concretisering van het programma, de programmabegroting en de uitvoeringsparagraaf. Verder is toegezegd aan de gemeenteraad dat we in de actualisatie een toelichting geven op de stand van zaken en welke aanpassingen we eventueel willen doen. Verder zullen we conform verzoek ingaan op de (verwachte) cofinanciering die we met de NPG-middelen kunnen realiseren.

Update i.p.v. actualisatie

Het lokale programma geldt inhoudelijk als een mooie basis voor de projecten waar we aan werken. De ambitie en visie en de programmalijnen zoals die zijn neergezet en beschreven staan nog steeds. We zien dan ook geen concrete aanleiding om hierin een hele andere koers te varen. Daarom kiezen we er voor deze keer geen uitgebreide actualisatie van ons lokale programma te maken. In plaats daarvan hebben we deze update gemaakt. Andere reden is dat we vorig jaar het uitvoeringsprogramma 2021-2023 hebben opgesteld, welke op 9 november 2021 door het college is vastgesteld (en ter info met de raad gedeeld). Met dit uitvoeringsprogramma hebben we een concrete uitwerking voor de komende periode gemaakt. We gebruiken deze dan ook als input voor de update van het lokale programma dat we nu voorleggen aan de raad ter vaststelling.

Het lokale programma zoals dat vorig jaar door de raad is vastgesteld blijft daarmee het kader waarbinnen we werken aan het NPG Oldambt. Deze update wordt als separaat document ter besluitvorming aan de raad voorgelegd (en geldt daarmee dan als bijlage van het lokaal programma). Ook nemen we door middel van deze update de programmabegroting op in het lokale programma. Bij het opstellen van het programma was ervoor gekozen om nog geen specifieke programmabegroting op te stellen en dit bij de eerstvolgende actualisatie toe te voegen. In het uitvoeringsprogramma is een voorlopige programmabegroting opgenomen die we via deze update nu toevoegen aan het lokale programma. In totaal hebben we een budget beschikbaar van minimaal 33 miljoen euro.

In de bestuursovereenkomst (vastgesteld door alle betrokken partijen in maart 2019) is opgenomen dat programma's jaarlijks geactualiseerd worden. In het bestuur NPG is op 29 oktober 2021 aan de orde geweest dat uitgangspunten, kaders en financiële verdelingen van programma's niet zo vaak wijzigen en een actualisatie dus niet elk jaar aan de orde is. Dit betekent dat niet elk programma jaarlijks wordt geactualiseerd op de manier zoals bedoeld in de bestuursovereenkomst. In dit geval is dus ook geen beoordeling en besluitvorming door het bestuur NPG nodig. Wel zullen we deze update ter kennisgeving aanbieden.

Actuele zaken – Ontwikkelingen NPG

Afgelopen maanden zijn ook de nodige ontwikkelingen geweest binnen het NPG. Zo is begin 2022 de nieuwe voorzitter gestart (Johan Remkes). Ook heeft de onafhankelijke beoordelingscommissie, op verzoek van het bestuur, een advies opgeleverd over de voortgang van het gehele programma. Conclusies van de commissie waren dat de uitvoering van het programma achter blijft en dat de focus erg ligt op leefbaarheid (gemeente) en in mindere mate economie (provincie), relatief weinig aandacht is voor natuur/klimaat. De commissie heeft de volgende aanbevelingen meegegeven aan het bestuur:

- Formuleer een hoofdambitie (economie en werken en leren) en vergroot de aandacht voor biodiversiteit en natuur + regie op provinciaal niveau
- Focus op doelbereik, effectiviteit en efficiency
- Let op voldoende implementatiekracht/uitvoeringskracht

Het advies is in het voorjaar reeds met raden en staten gedeeld.

Verder is afgelopen jaar binnen het bestuur gesproken over de wens om de ambities voor het NPG verder te verhogen, zeker met het oog op de 2e periode. Daarbij wordt gefocust op een aantal thema's: energietransitie, gezondheid, landbouw, circulaire economie. Samen met relevante partijen wordt hier een uitwerking op gemaakt, zogeheten 'baanbrekers'. Hierbij wordt ook de verbinding gelegd met de STAG (Strategische Toekomstagenda Groningen). Verder wordt ook gekeken naar mogelijke koppeling met andere fondsen. In de bestuursvergadering van juni 2022 is dit punt opnieuw aan de orde geweest in het bestuur, waarbij de zogeheten '100-dagenbrief' van de nieuwe voorzitter is besproken. Centraal hierin staan de inhoudelijke koers, het financiële kader en governance als basis voor nadere besluitvorming over het nationaal programma in de periode na 2022. Verwachting is dat het bestuur in oktober 2022 definitieve besluiten zal nemen. De raad wordt separaat nog geïnformeerd over de brief van de heer Remkes en de besluiten van het NPG-bestuur.

Inhoud update

In deze update gaan we eerst in op de voortgang van ons lokale programma (2) en de voortgang van de projecten die inmiddels in uitvoering zijn (3). Vervolgens beschrijven we in hoofdstuk 4 de plannen voor de komende jaren en welke projecten we willen ontwikkelen en indienen. In hoofdstuk 5 wordt de uitgewerkte programmabegroting weergegeven. Tot slot gaan we in hoofdstuk 6 in op een aantal andere relevante onderwerpen (samenwerking en participatie, organisatie samenhang programma's, monitoring/evaluatie).

2. Voortgang Lokaal programma NPG Oldambt

We zijn inmiddels 1,5 jaar verder sinds de vaststelling van het lokaal programma en in die periode is veel gebeurd. De eerste projecten zijn in uitvoering en de projecten die we in de eerste ronde van 2019 hebben ingediend zijn in 2021 afgerond. Ook hebben we aan nieuwe projecten gewerkt en zijn nieuwe projectaanvragen ingediend. Verder hebben we het uitvoeringsprogramma 2021-2023 opgesteld. In dit hoofdstuk gaan we in op de voortgang van het lokale programma door ontwikkelingen en activiteiten per programmalijn te benoemen en worden kort de bijbehorende projecten beschreven.

Ontwikkelingen en activiteiten per programmalijn

Ons lokaal programma bestaat uit vier programmalijnen: toekomst voor de jeugd, toekomst voor dorpen en wijken, toekomst voor ondernemers en toekomst voor erfgoed en toerisme. Tegelijkertijd is het goed om te benoemen dat we integraliteit en samenhang nastreven met ons lokale programma. De verschillende projecten staan dus niet op zichzelf, maar vormen samen een groter geheel en dragen bij aan de doelen van meerdere programmalijnen. We hebben dit ook getracht samen te vatten in een verbeelding (zie bijlage 1). Verder zien we met name ook op het snijvlak van programmalijnen kansen om echt het verschil te maken. Daarbij streven we ernaar om projecten in samenhang te ontwikkelen, versnippering te voorkomen en zoveel mogelijk te streven naar grote projecten. Concreet zijn we bezig met een groot koepelproject met de titel ‘Graanrepubliek 2.0’ (zie Toekomst voor erfgoed en toerisme)

Toekomst voor de jeugd

De programmalijn toekomst voor de jeugd richt zich op het creëren van een doorlopende lijn van baby naar zelfstandig volwassene, van kinderopvang tot werkgever, die ervoor zorgt dat in 2030 jongvolwassenen zich optimaal naar vermogen hebben ontwikkeld en in Oldambt wonen en werken. Hier wordt aan gewerkt door middel van diverse projecten. Begin 2021 zijn de eerste twee projecten binnen deze programmalijn goedgekeurd: 'Tijd voor Toekomst', waarin wordt gewerkt aan een verrijkte schooldag, en 'de Bibliotheek op School en de Voorleesexpress', waarmee lezen en taalontwikkeling wordt gestimuleerd. Beide projecten zijn het afgelopen jaar opgezet en bevinden zich intussen in de realisatiefase. Ook is afgelopen jaar een nieuw project, 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving', ingediend en goedgekeurd door het NPG. Dit project is gebaseerd op de uitgangspunten van het IJslands Preventiemodel om middelengebruik onder jongeren preventief aan te pakken. Tot slot hebben we in juli 2022 een aanvraag ingediend voor Kansen voor Kinderen en Schuldenvrij naar school. Deze projecten zijn samengebracht in één projectaanvraag: Generatierijkdom. Met dit project willen we het opgroeien in armoede en de gevolgen daarvan tegengaan.

Naast de ingediende projecten wordt er binnen deze programmalijn gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe projecten. Zo is de oriëntatie gestart voor de ontwikkeling van Integrale Kindcentra, in samenwerking met twee projecten binnen de programmalijn Toekomst voor Dorpen en Wijken: Ontmoeten en Omnisport. Verder wordt gewerkt aan projecten op het gebied van leren, werken en een kansrijke baan samen met betrokken partners.

Toekomst voor dorpen en wijken

De programmalijn toekomst voor dorpen en wijken richt zich op de volgende ambitie: De Oldambtster dorpen en wijken zijn in de toekomst zelfstandig, vitaal, duurzaam en bereikbaar. Hier wordt aan gewerkt door middel van diverse projecten. Begin 2021 zijn twee projecten binnen deze programmalijn goedgekeurd. Het 'Lokaal Stimuleringsfonds' om initiatieven vanuit dorpen en wijken te ondersteunen en het 'Fonds Toekomstbestendig Wonen' waarmee inwoners hun huis toekomstbestendiger kunnen maken. Verder vallen de twee projecten die in de eerste ronde in 2019 zijn ingediend onder deze programmalijn. Het betreft 'Snel aan de Slag met Nieuwborgen.net' waarmee gewerkt aan een aardgasvrij Nieuwolda en Wagenborgen (bijdrage voor communicatie en het samenwerkingsproces) en 'Scheemda Veilig en Bereikbaar' waarmee de verkeerssituatie bij de brede school in Scheemda wordt verbeterd. De laatste twee projecten zijn in 2021 ook afgerond. De plannen voor het Lokaal Stimuleringsfonds zijn in 2021 verder uitgewerkt en in het voorjaar 2022 is STILO (Stimuleringsfonds

Leefbaar Oldambt) opgericht en kunnen aanvragen worden ingediend. Het Fonds Toekomstbestendig Wonen staat nog aan de start van de realisatiefase.

Ondertussen is er het afgelopen jaar ook hard gewerkt om andere projectideeën verder uit te werken. Zo wordt gewerkt aan een plan om de Omnisport voorzieningen te ontwikkelen. Ook is een opdracht verstrekt om een plan te maken voor de gebiedsontwikkeling van Scheemda. Daarnaast is het thema 'ontmoeten' nadrukkelijk naar voren gekomen uit de thematafels die we in juni 2021 hebben georganiseerd, dit in het verlengde van de opgestelde dorpsvisies waar dit ook een belangrijk onderwerp is. Deze ideeën zijn we nu aan het uitwerken, ook in samenhang met de projecten Omnisport en Integrale Kindcentra.

Toekomst voor ondernemers

Met de programmalijn toekomst voor ondernemers streven we ernaar om de werkgelegenheid te behouden en vergroten, om het gemiddeld besteedbaar inkomen te verhogen, om het aantal nieuwe vestigingen te laten stijgen en om het percentage langdurige werkloosheid te verlagen. Ook hiervoor ontwikkelen we diverse projecten. Begin 2021 is het project 'Stimuleringsregeling Winschoten' goedgekeurd door het NPG. Dit stimuleringsfonds is bedoeld om de ontwikkelingen in de binnenstad van Winschoten aan te jagen en het centrum meer toekomstbestendig te maken. In januari 2022 is de regeling open gesteld en de eerste aanvragen zijn ingediend.

Verder wordt er binnen deze programmalijn gewerkt aan een aantal grote projecten, met name de A7-zone en de Binnenstad Winschoten. Samen met de gemeenten Midden-Groningen en Veendam en de Provincie Groningen wordt een ruimtelijke en economische visie A7/N33 gemaakt van waaruit ook één of meerdere NPG-projectaanvragen opgesteld kunnen worden (o.a. revitalisering bedrijventerreinen). Voor de binnenstad Winschoten is een visietraject opgestart en wordt gewerkt aan een ambitiedocument. Op basis daarvan wordt straks een NPG-aanvraag opgesteld en ingediend. Uiteraard geldt voor zowel de A7-zone als de Binnenstad Winschoten dat de raad eerst de beleidskaders dient vast te stellen voordat we NPG-aanvragen indienen.

Toekomst voor erfgoed en toerisme

De programmalijn toekomst voor erfgoed en toerisme werkt aan 1) het behouden, versterken en doorontwikkelen van erfgoed en cultuurlandschap, 2) toegankelijk, zichtbaar en beleefbaar maken van cultuurhistorie, erfgoed en toerisme, 3) versterken van de toeristische infrastructuur en 4) investeren in regiomarketing. Begin 2021 is het eerste project dat bijdraagt aan deze ambities goedgekeurd: 'de Graanrepubliek'. Dit project gaat over het produceren van ambachtelijk voedsel gemaakt van Grongs graan in de Oude Remise, een voormalige stoomlocomotievenloods in Bad Nieuweschans. Daarnaast is eind 2021 het project 'Regiomarketing Oost-Groningen' ingediend en goedgekeurd. Binnen dit project wordt een regiomarketingorganisatie opgezet voor Oost-Groningen in samenwerking met gemeenten en het toeristisch bedrijfsleven. Ook de provincie draagt bij middels een NPG-bijdrage.

Afgelopen jaar is gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe projecten in deze programmalijn. Parallel aan het visietraject over de toekomst van Oldambtster boerderijen wordt gekeken naar de mogelijkheid om de boerderijen de basis te laten zijn van een groter 'koepelproject' binnen ons lokale programma. Met diverse partijen zijn we in gesprek om op de thema's landbouw, erfgoed, toerisme, onderwijs, arbeidsmarkt verbinding te leggen. Daarbij zoeken we ook naar samenhang tussen de verschillende projecten de we in het lokaal programma hebben benoemd. Onderdeel hiervan is ook de verkenning (samen met provincie) naar een mogelijk trainingscentrum voor erfgoed in onze gemeente. Verder wordt met de initiatiefnemers van de restauratie van de Phaff-fabriek gesproken over mogelijke inzet van NPG en aanvullende financieringsbronnen, ook in samenhang met de verdere ontwikkeling van het Winschoter Waterkwartier. Daarnaast wordt een inventarisatie gemaakt van onze recreatieve infrastructuur, wat als basis kan dienen voor een projectaanvraag. Hier trekken we ook samen op met de andere gemeenten in Oost-Groningen.

3. Voortgang projecten in uitvoering

In totaal hebben we binnen ons lokale programma NPG Oldambt nu 10 projecten in uitvoering. Twee projecten zijn in de eerste rond van 2019 goedgekeurd. Dit zijn het project 'Snel aan de Slag met Nieuw-borgen.net' en 'Scheemda Veilig en Bereikbaar'. Deze projecten zijn afgelopen jaren gerealiseerd en in 2021 ook afgerond. Tegelijk met ons lokale programma zijn ook zes nieuwe projecten ingediend en goedgekeurd. De meeste van deze projecten zijn in 2021 in uitvoering gebracht. In het najaar 2021 hebben we opnieuw een tweetal projecten ingediend, Regiomarketing Oost-Groningen en het IJslands Preventiemodel (nu geheten: Opgroeien in een kansrijke omgeving). Het eerstgenoemde project is na een positieve beoordeling op 13 december 2021 goedgekeurd. Het tweede project is in eerste instantie aangehouden door de beoordelingscommissie omdat er nog vragen en onduidelijkheden waren. Hierover is een gesprek gevoerd met de commissie en hebben we als gemeente een antwoordnota ingediend. In het voorjaar van 2022 is het project opnieuw beoordeeld en is deze met een positief advies op 24 maart 2022 door het bestuur goedgekeurd.

In onderstaande tabel gaan we kort in op de voortgang van deze projecten. Hierbij wordt per project de doelstelling weergeven, in welke fase het project zit en wat de verwachte einddatum is. Ook wordt per project een korte toelichting gegeven. Verder is de NPG-bijdrage opgenomen evenals de (verwachte) cofinanciering. Dit laatste is gebaseerd op de aanvraag zoals deze is ingediend, waar mogelijk aangevuld met actuele inzichten. Laatste punt betreft ook een verzoek dat eerder vanuit de raad gedaan is (om inzicht te geven in de verwachte cofinanciering). Alleen voor de projecten die in 2019 zijn ingediend is dit niet ingevuld, omdat we hier geen directe gegevens over hebben (was ook nog geen punt in de aanvraagprocedure).

***Tabel 1. V*oortgang projecten**

Programma-lijn	Project	Doelstelling	Fase/ Einddatum	Toelichting	NPG-bijdrage	Cofinan-ciering
Toekomst voor de jeugd	Tijd voor toekomst	Tijd voor Toekomst ontwikkelt een verrijkte schooldag: waar extra lestijd wordt geboden met inzet op talentontwikkeling, welzijn, gezondheid en verminderen van achterstanden.	Midden in de realisatiefase Verwachte afronding: Najaar 2024	Twee van de vier scholen zijn gestart (een 2-weken en 10-weken pilot). Verder is financiering vanuit Regiodeal voor deelname van nog eens twee scholen. De RD gemeenten zijn medio 2022 geselecteerd als voorloper van de Rijke Schooldag van OCW.	964.350	Provincie: 832.825 (NPG) Regiodeal: 384.000 Scholen: in kind
	Bibliotheek op School en Voorlees-express	Met deze projecten willen we onderwijsachterstanden wegnemen door ervoor te zorgen dat er meer wordt gelezen en voorgelezen. Door de bibliotheek op school zijn straks op alle scholen gevarieerde collecties. Door de voorleesexpress worden ouders ondersteund bij het lezen in hun gezin.	Midden in de realisatiefase Verwachte afronding: Eind 2023	Eind 2021 hebben 23 van de 24 PO-scholen een overeenkomst met Biblionet Groningen gesloten om minimaal 3 jaar met het programma de Bibliotheek op School aan de slag te gaan. VoorleesExpress is gestart in september 2021 en er zijn op dit moment 18 gezinnen bij betrokken.	560.720	Scholen: 124.800

	Opgroeien in een kansrijke omgeving	Dit project is gebaseerd op het IJslandse preventiemodel en is een primaire preventieaanpak gericht op het creëren van een positieve leefomgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zonder middelengebruik.	Begin van de realisatiefase Verwachte afronding: Eind 2025	Het project heeft een looptijd van vier jaar. In het voortraject (zomer-najaar 2021) zijn we begonnen met het benaderen van andere partners en het verkrijgen van commitment. In het voorjaar van 2022 is een projectleider geworven en is het project gestart.	851.364	Gemeente: 225.000 GGD: 25.787 Scholen: in kind
Toekomst voor dorpen en wijken	Lokaal Stimuleringsfonds	Het project 'Lokaal Stimuleringsfonds' is erop gericht meer verantwoordelijkheid en zelfstandigheid te geven aan dorpen en wijken in Oldambt om de leefbaarheid te verbeteren en de welvaart te versterken in het dorp of de wijk.	Begin van de realisatiefase Verwachte afronding: Eind 2026	In 2021 is een werkgroep opgestart, een samenwerkingsovereenkomst tussen STILO en gemeente Oldambt opgesteld, communicatiemiddelen ontwikkeld (o.a. website), en bestuursleden en panelleden geworven. In het voorjaar van 2022 is het project gestart.	1.000.000	Vrijwilligers-uren: 284.702[1]
	Fonds Toekomst-bestendig Wonen	Het doel van dit project is om een regeling te ontwikkelen waarmee inwoners makkelijker aan geld kunnen komen om hun woning toekomst-bestendig te maken. Het geld uit deze regeling kunnen inwoners gebruiken voor het verduurzamen, verbeteren en levensloopbestendig maken van woningen.	Voorbereiden de fase Verwachte afronding: December 2031.	Dit project bevindt zich in de voorbereidende fase. Er is gekozen om de start hiervan af te stemmen op de resultaten van het pilotproject Warmtefonds om de lessen hieruit mee te kunnen nemen in het project. De planning is om in het najaar van 2022 de uitvoering te starten.	750.000	Gemeente: 18.000-75.000 (ambtelijke inzet) Particuliere investeringen [2]
	Snel aan de Slag met Nieuw-borgen.net	Het doel van dit project is om gas te besparen (bijvoorbeeld door huizen te isoleren) maar ook om over te stappen op lokaal geproduceerd groen gas. De biovergister, die het groene gas produceert, wordt hiervoor aangesloten op het bestaande netwerk.	Afgerond Medio 2021	De NPG-subsidie is ingezet voor het organiseren van bewoners-bijeenkomsten en het verbeteren van de communicatie en het versterken van de samenwerking tussen bewoners en initiatiefnemers.	105.375	-
	Scheemda Veilig en Bereikbaar	In 2020 is de nieuwe brede school in Scheemda in gebruik genomen. Er zitten meerdere organisaties in het gebouw wat	Afgerond Eind 2021	In 2021 is de oversteekmogelijkheid verbeterd en ook is de kwaliteit van de verharding en van de waterafvoer	285.318	-

[1] De cofinanciering in projecten die door STILO worden gefinancierd zijn hier buiten beschouwing genomen.

[2] Omvang van de ambtelijke inzet is afhankelijk van het scenario wat verder uitgewerkt wordt. Verder verwachten we een forse hefboom op particuliere investeringen.

		betekent dat het verkeer rondom het gebouw toeneemt. Daarom heeft Oldambt samen met de scholen een plan bedacht om de verkeersveiligheid rondom het gebouw te verbeteren.		verbeterd. Het project is door diverse redenen wat vertraagd, maar eind 2021 helemaal afgerond.		
Toekomst voor ondernemers	Stimulerings regeling Winschoten	Dit stimuleringsfonds is bedoeld om de ontwikkelingen in de binnenstad van Winschoten aan te jagen en het centrum meer toekomstbestendig te maken.	Midden in de realisatiefase Verwachtte afronding: Eind 2023.	In 2021 is er een commissie gevormd en de subsidieregeling vastgesteld door het college. Januari 2022 zijn de eerste twee aanvragen binnengekomen naar aanleiding van de aankondiging van de subsidieregeling.	500.000	Gemeente: 50.000 (uitvoerings-kosten) Private partijen[3]
Toekomst voor erfgoed en toerisme	De Graan-republiek	Dit project gaat over het produceren van ambachtelijk voedsel gemaakt van Gronings graan. Dat gebeurt in de Oude Remise (Bad Nieuweschans). Op deze plek wordt onder andere brood, muesli, pasta, bier en jenever gemaakt. In het ervaringscentrum kunnen bezoekers kennis maken met ambachtelijke productieprocessen en producten komen proeven. Ook wordt het verhaal van de Graanrepubliek verteld in beeld en geluid.	Midden in de realisatiefase Verwachtte afronding: Eind 2022	De bouw is gestart maar de realisatie van het project is wel vertraagd en staat onder druk door significante stijging van de bouwkosten. Initiatiefnemers zijn hierover in gesprek met financiers (waaronder gemeente m.b.t. NPG).	842.000	1.465.565 (private partijen, leden, lening/ hypotheek)
	Regio-marketing Oost Groningen	Met dit project investeren we in een professionele regiomarketingorganisatie. Regiopromotie is belangrijk voor de vindbaarheid en herkenbaarheid van onze toeristisch- recreatieve regio in Nederland en daarbuiten.	Begin van de realisatiefase Verwachte afronding: Begin 2031	De Oost-Groningse gemeenten hebben een visie ontwikkeld op de vrijetijdseconomie. Hierin vormt het project 'regiomarketing in Oost-Groningen' het eerste uitgewerkte project. Eind 2021 is de nieuwe regiomarketingorganisatie (ZO Groningen) is opgericht.	300.000	Provincie: 600.000 (NPG) Gemeenten: 1.350.000 Bedrijfsleven: 450.000

[3] De te verwachte private cofinanciering voor deze investeringen is afhankelijk van het steunpercentage en is minimaal 50% en maximaal 70%. Dit is respectievelijk € 500.000 – tot € 1.666.667,- aan private co-financiering.

4. Uitvoeringsprogramma 2021-2023

In het Uitvoeringsprogramma 2021-2023 hebben we vastgelegd met welke projecten we aan de slag gaan. In onderstaande tabel zijn deze projecten weergegeven. Bij elk project staat kort een omschrijving, de verwachte NPG-bijdrage, welke fase van ontwikkeling het project zich in bevindt en de beoogde planning richting een aanvraag. Voor meer informatie over de projecten en bijv. de beoogde resultaten, partners en indicatie van looptijd en verwachte cofinanciering verwijzen we graag naar het uitvoeringsprogramma zelf. In de tabel zijn actuele inzichten en ontwikkelingen verwerkt, het is dus mogelijk dat op aantal onderdelen gegevens afwijken t.o.v. het uitvoeringsprogramma dat eind 2021 is vastgesteld door het college. Zo is voor een aantal projecten de planning verschoven, soms naar aanleiding van het ontwikkelproces samen met partners in andere gevallen door capaciteitsgebrek bij ons als gemeente. Daarnaast proberen wij verschillende projectideeën te koppelen in een of meerdere 'koepelprojecten'. Concreet zijn we bezig met een groot koepelproject rond de 'Graanrepubliek 2.0'. Met verschillende partners zijn we in gesprek over de koppeling van ideeën rond landbouw, erfgoed, toerisme, onderwijs en arbeidsmarkt. Meerdere projecten vanuit ons programma worden hier mogelijk in gecombineerd.

Tabel 2. Projecten uitvoeringsprogramma

Programmalijn	Project	Omschrijving	Voortgang/planontwikkeling	Verwachte NPG-bijdrage	Verwachte NPG-aanvraag
Toekomst voor de jeugd	Generatierijkdom	Met dit project willen we het opgroeien in armoede en de gevolgen daarvan tegengaan. In de projectaanvraag hebben we de oorspronkelijke projecten voor Schuldenvrij naar school en Kansen voor Kinderen gecombineerd. Voor het laatste sluiten we ook aan bij het provinciale Toukomstproject.	De afgelopen periode is gewerkt om over de verschillende onderdelen van de aanvraag met partners af te stemmen. Samenwerking en cofinanciering is voorzien vanuit de Regiodeal, Toukomst en vanuit de betrokken partners (o.a. welzijnsorganisaties). De aanvraag is in juli 2022 ingediend. Beoordeling en besluitvorming is voorzien voor oktober 2022.	1.518.880	Juli 2022
	Integrale Kindcentra	Een kindcentrum geeft kinderen van 0-12 jaar maximale kansen tot volwaardige participatie in de samenleving door ze zo vroeg mogelijk in hun (talent en taal)ontwikkeling te stimuleren.	Binnen de gemeente is gekeken waar verbindingen gelegd kunnen worden (onderwijs, jeugd, ontmoeten, (omni)sport). Dit heeft geleid tot concept-beleidsuitgangspunten, die onderdeel worden van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Per aanpassing aan een onderwijslocatie wordt de link gelegd met vraagstukken die op het gebied van ontmoeten en (omni)sport.	500.000	Voorjaar 2023

	Kansrijk opleiden, werk en economie	Om het onderwijs en kansrijk opleiden dichter bij het leerwerkbedrijf te positioneren willen de gezamenlijke 'NPG-gemeenten' een programma (door)ontwikkelen.	De afgelopen tijd is geïnventariseerd op welke onderdelen een aanvraag het meest kansrijk is. Er zijn gesprekken gevoerd met o.a. Afeer, het Noorderpoort, Werk in Zicht en onderwijsinstellingen in onze gemeente. De verwachting is dat begin 2023 een aanvraag ingediend kan worden.	500.000	Voorjaar 2022
	Waterstof Werkt	Lokaal willen we aansluiten bij de NPG aanvraag van de New Energy Coalition (NEC) die zich richt op kennisontwikkeling en het opleiden van de eerste ruim 1.000 mensen voor de waterstofeconomie.	Er is gekeken hoe de aanvraag ingevuld kan worden. Hiervoor is o.a. een werksessie georganiseerd. Verder is een partnerschap gesloten met de NEC. Dit moet in het najaar 2022 leiden tot een aanvraag.	700.000	Najaar 2022
Toekomst voor dorpen en wijken	Gebiedsontwikkeling Scheemda	Diverse ontwikkelingen vragen om een gezamenlijke aanpak in Scheemda. Het doel is om een integrale (gebiedsgerichte) aanpak te ontwikkelen, waarmee een kwaliteitsimpuls voor Scheemda wordt gerealiseerd.	Gestart wordt met het opstellen van een visie/masterplan (opdracht hiervoor is inmiddels weggezet bij een extern bureau). Op basis daarvan kan gewerkt worden aan een projectaanvraag.	5.000.000	2023
	Ontmoeten in dorpen en wijken	Elkaar ontmoeten is cruciaal voor de sociale binding in een dorp of wijk. Het ontmoeten willen we graag mogelijk maken en stimuleren in dorpen en wijken die aangeven dit belangrijk te vinden door middel van duurzame en toekomstbestendige initiatieven die een duidelijke plus kennen.	Tijdens de projectenwerkplaats zijn ideeën verder besproken. Ook wordt gekeken hoe de verbinding gelegd kan worden met projecten Integrale Kindcentra en Omnisport.	500.000	2023
	Omnisport	Met een sterke visie op wat inwoners wensen op sportgebied in de toekomst wil de gemeente sportaccommodaties clusteren om zo duurzaam een breed sportpalet aan de inwoners te bieden.	Gewerkt wordt een aan gemeentelijke visie op sportlocaties die t.z.t. aan de raad wordt voorgelegd. Afhankelijk hiervan kunnen ideeën voor een omnisport-ontwikkeling worden uitgewerkt.	500.000	2023
	Gebiedsontwikkeling versterkingsopgave	We gaan kijken welke koppelkansen gemaakt kunnen worden om de dorpen waar versterking van woningen plaatsvindt	Afgelopen maanden is hier eerste verkenning voor geweest en zijn gesprekken met partijen gevoerd. Planning is om in najaar 2022 een	1.200.000	Voorjaar 2023

		te versterken en een impuls voor de leefbaarheid te creëren.	opdracht te verstrekken aan een bureau voor het opstellen van een plan.		
	Coöperatieve zonneparken	We zien kansen in de realisatie van lokale en kleinschalige energievoorzieningen. Dit zou structurele inkomsten lokaal stimuleringsfonds kunnen opleveren.	Dit project is nog niet inhoudelijk opgepakt, is ook afhankelijk van lopende initiatieven die nu in ontwikkeling zijn. Komende tijd wordt bekeken in hoeverre dit idee nog realiseerbaar is.	1.000.000	N.t.b.
Toekomst voor ondernemers	A7-zone	Op basis van de ruimtelijke en economische visie A7/N33 kunnen ook één of meerdere NPG-projectaanvragen opgesteld worden zoals het huisvesten van MKB bedrijven in boerderijen of de revitalisering van bedrijventerreinen.	Zodra de visie formeel is vastgesteld willen we starten met de verdere uitwerking van mogelijke NPG-projecten. Gedachte is om in elk geval te starten met de planontwikkeling voor de revitalisering van bedrijventerreinen	3.500.000	2023
	Binnenstad Winschoten: Herontwikkeling	Er wordt een visie opgesteld voor de binnenstad, op basis waarvan plannen worden ontwikkeld voor o.a. een compacter winkelgebied en aansluiting bij de Poort van Winschoten.	Het ambitiedocument wordt in september 2022 aangeboden aan de raad. Parallel hieraan wordt nu proces opgestart om te komen tot een NPG-aanvraag.	5.000.000	Najaar 2022
	Binnenstad Winschoten: Stimuleren ondernemerschap	Dit project investeert in de ‘software’ van de binnenstad, zoals samenwerking en verbinding tussen betrokken partijen, stimuleren van ondernemerschap, nieuwe innovaties.	In juli 2022 heeft een startgesprek plaatsgevonden. Komende periode werken we de ideeën hiervoor verder uit.	1.000.000	2023
	Innovatiewerkplaats/ gebiedscoöperatie	Innovatiewerkplaatsen (IWP) en gebiedscoöperaties zijn in de regio en provincie in ontwikkeling om de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid (triple helix) te verbeteren.	De ideeën hiervoor worden betrokken in het koepelproject Graanrepubliek 2.0 waar concreet aan wordt gewerkt.	100.000	Najaar 2022
	Digitale Agenda	Met de Digitale Agenda willen we bijdragen aan de digitalisering van gemeente Oldambt, o.a. door inwoners te ondersteunen bij het meedoen in de digitale samenlevingen het versterken van de digitalisering in het onderwijs.	In april is de Digitale Agenda door het college vastgesteld. Komende tijd wordt gewerkt aan een uitvoeringsagenda en een concrete NPG-aanvraag	1.000.000	Voorjaar 2023

Toekomst voor erfgoed en toerisme	Oldambtster boerderijen en erven	In dit project richten we ons op 1) de herontwikkeling van twee Oldambtster boerderijen en 2) een stimuleringsfonds agrarisch erfgoed. Uiteindelijk beoogde resultaat is 12 gerestaureerde en herbestemde Oldambtster boerderijen.	De ideeën hiervoor worden betrokken in het koepelproject Graanrepubliek 2.0 waar we concreet aan werken. Daarbij wordt een pilot ontwikkeld voor de herontwikkeling van een boerderij (i.s.m. Groninger Landschap) en zijn ideeën voor een soort van revolving fund voor de herontwikkeling (naar MKB, maar m.n. ook naar wonen).	2.000.000	Najaar 2022
	Trainingscentrum erfgoed	Dit project zet in op het inrichten van een trainingscentrum (innovatiewerkplaats en opleidingsplatform) voor professionals (denk aan restauratieaannemers) en studenten/scholieren van vakopleidingen.	Vanuit de provincie is een opdracht verstrekt aan de Hanzehogeschool voor een eerste verkenning. Verder worden deze ideeën ook betrokken in het koepelproject Graanrepubliek 2.0 waar aan wordt gewerkt.	500.000	Najaar 2022
	Impuls fietspaden en vaarroutes	In een toeristische regio moet de toeristische route infrastructuur op orde zijn. We gaan gewenste en ontbrekende schakels van fietspaden en vaarroutes in beeld brengen en aanpakken.	In de uitwerking is besloten te focussen op de fietsinfrastructuur. Afgelopen periode is een eerste analyse gemaakt door Royal Haskoning. Komende maanden brengen zij het fietsnetwerk verder in beeld. Dit als aanloop naar een op te stellen aanvraag.	1.000.000	2023
	Gebiedsontwikkeling Winschoten Waterkwartier	Met de gebiedsaanpak beogen we het gebied op te waarderen, historische panden een nieuwe invulling te geven, de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit te versterken en een impuls te geven aan de regionale economie. Ook restaureren en herbestemmen we de Phaff-fabriek.	De gesprekken met de initiatiefnemers van de Phaff-fabriek zijn gaande. Verder wordt het gebied ook betrokken bij het ambitiedocument voor de binnenstad.	1.000.000	2023
	Gebiedsontwikkeling Bad Nieuweschans	Het doel is om een bredere gebiedsontwikkeling van Bad Nieuweschans te ontwikkelen, o.a. door: de verdere doorontwikkeling van Graanrepubliek 2.0/Oude Remise, gebiedsontwikkeling Oudezijl (graansilo, jachthaven, waterkade, wonen, etc.) en ontwikkeling Art7.	Gestart wordt met het opstellen van een visie/masterplan (opdracht hiervoor is inmiddels weggezet bij een extern bureau). Op basis daarvan kan gewerkt worden aan een projectaanvraag. Deel van de plannen voor doorontwikkeling Oude Remise en Oudezijl worden al wel betrokken in het koepelproject Graanrepubliek 2.0.	2.500.000	2023

5. Programmabegroting

Hieronder geven we de programmabegroting weer voor ons lokale programma NPG Oldambt. Met deze begroting denken we enerzijds duidelijkheid en focus in ons programma aan te brengen. We geven aan waar we mee aan de slag willen en voor welke projecten we een reservering opnemen. Anderzijds is er ook nog voldoende flexibiliteit om in te kunnen spelen op wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen. Deze programmabegroting geldt voor de totale looptijd van het programma en kan jaarlijks worden bijgesteld. Vanuit het NPG hebben we in totaal een trekkingsrecht voor onze gemeente van minimaal 33 miljoen euro met een looptijd van tien jaar. Het gaat hierbij om ruim 22 miljoen euro voor de eerste periode tot 2023 en de garantie dat gemeenten minimaal 50 procent van de trekkingsrechten voor de tweede periode ontvangen. Binnen het NPG-bestuur vinden gesprekken plaats over de koers van het NPG en ook de financiële toedeling van de middelen voor de 2e periode. We gaan er vanuit dat de huidige afspraken hierin overeind blijven en geen negatieve impact hebben op onze begroting.

De programmabegroting betreft een geactualiseerde versie van de voorlopige begroting uit het uitvoeringsprogramma. In de jaarlijkse actualisatie (of update) van het lokale programma zullen we de voortgang van de projecten en ontwikkeling daarvan volgen en waar nodig de begroting aanscherpen of aanpassen. Goed om te benoemen dat we als gemeente op projectniveau aanvragen moeten indienen. Na besluitvorming door het bestuur NPG krijgen we de middelen vanuit het Rijk.

Tabel 3. **Programmabegroting**

	Programmabegroting	NPG Toegekend	NPG 2021-2023	Reservering projecten	Totaal
1	Toekomst voor de jeugd	2.376.434	2.218.880	4.000.000	8.146.434
2	Toekomst voor dorpen en wijken	2.140.693	1.200.000	7.000.000	10.340.693
3	Toekomst voor ondernemers	500.000	1.000.000	9.600.000	11.100.000
4	Toekomst voor erfgoed en toerisme	1.142.000	4.500.000	2.500.000	8.142.000
5	Overige kosten	520.100	663.400	448.000	1.631.500
6	Reservering onvoorzien (15%)			5.000.000	5.000.000
	Totaal NPG	**6.679.227**	**9.582.280**	**28.548.000**	**44.809.507**

Met het opstellen van ons lokale programma hebben we er voor gekozen om te werken met vier programmalijnen. Dit hebben we ook deze programmabegroting overgenomen. Wel willen we hier nogmaals benadrukken dat projecten die onder een bepaalde programmalijn zijn benoemd vaak raakvlakken heeft met de andere programmalijnen. We streven naar een integrale aanpak en we zien dat ook terug in de projecten waar we mee bezig zijn. Daarnaast geldt dat de hoogte van de bedragen niet altijd alles zegt over in de omvang van de inzet. Zo zijn fysieke projecten vaak relatief duurder dan sociale projecten. In tabel 4 is de programmabegroting uitgewerkt naar alle projecten.

In de programmabegroting geven we aan welke projecten inmiddels toegekend zijn en welke projecten we komende periode willen uitwerken en indienen. Daarbij is in de kolom ‘NPG 2021-2023’ de projecten opgenomen waar we op dit moment een goede inschatting kunnen maken van de gevraagde NPG-bijdrage. In de derde kolom zijn de projecten opgenomen waar dat nog niet het geval is, maar waar we nu wel een reservering voor opnemen. Tot slot hebben we besloten een deel van de middelen als flexibele reservering aan te houden (c.a. 15%).

Tabel 4. **Programmabegroting – beschikbare middelen en verwachte uitgaven**

Beschikbare middelen NPG Oldambt	
Trekkingsrecht tot 2023	22.400.000
Minimale trekkingsrecht na 2023	11.200.000
Totaal	**33.600.000**

Uitgaven NPG Oldambt	
Toegekende projecten	6.679.227
Raming projecten 2021-2023	9.582.280
Reservering projecten	23.548.000
Reservering onvoorzien (15%)	5.000.000
Totaal	**44.809.507**

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de beschikbare middelen en verwachte uitgaven binnen NPG Oldambt. Duidelijk is dat de geplande uitgaven optellen tot een groter bedrag (c.a. 44 miljoen euro) dan het beschikbare NPG-budget (c.a. 33 miljoen). We hebben er voor gekozen om deze begroting bewust nu zo neer te zetten. Dit omdat we onze inhoudelijke ambities centraal willen stellen en niet op voorhand hierin keuzes willen maken. Voor een groot deel van de projecten betreft het een reservering en een indicatie van de verwachte cq benodigde bijdrage vanuit NPG. In de uitwerking van projecten kan nog veel gebeuren, zowel aan de kostenkant als aan de dekkingskant. Daarbij willen we ook zoeken naar mogelijkheden voor cofinanciering. Tot slot geldt dat een deel van het NPG-budget nog toegedeeld moet worden. Oorspronkelijke afspraak was dat dit zou gebeuren bij de geplande tussenevaluatie in 2023. Afgelopen periode is in het bestuur gesproken over de koers van het NPG (zie ook H1). Op dit moment is nog niet duidelijk welke afspraken gemaakt worden en wat de consequenties zijn over het nog toe te delen budget. Zoals aangegeven gaan we er vanuit dat bestaande afspraken m.b.t. de verdeling van het trekkingsrecht hierbij gerespecteerd worden.

Programmabegroting - projecten

In tabel 5 (volgende pagina) is de programmabegroting uitgewerkt naar alle projecten die in uitvoering zijn of waar we komende jaren mee aan de slag gaan. Verder zijn onder ‘overige kosten’ twee onderdelen opgenomen die we hier nog kort toelichten. Allereerst betreft het de middelen voor emotionele en sociale ondersteuning (i.h.k.v de aardbevingsopgave) waarbij onze bijdrage onderdeel is van een groter regionaal programma. Afspraak is dat deze bijdrage ten laste gebracht wordt van onze trekkingsrechten NPG, maar de uitvoering en verantwoording hiervan loopt niet via de gemeente. Hierbij is het goed om te benoemen dat we als gemeente ook zelf middelen ontvangen voor lokale inzet in dit project (vanuit het rijk). Deze maken echter geen onderdeel uit van het NPG en dit project wordt daarom verder ook niet als NPG-project binnen de gemeente gezien.
Daarnaast gaat het om de programmakosten, kosten voor het opstellen en ontwikkelen van ons lokale programma. Afgesproken was dat gemeenten maximaal één procent van hun trekkingsrecht hieraan mogen besteden. Het bestuur NPG heeft op 20 september 2021 besloten dat gemeenten een groter deel (maximaal 4%) van de trekkingsrechten mogen inzetten voor organisatiekosten (programma- en projectontwikkeling). We hebben dit nu als reservering in de begroting opgenomen. Het betreft hier overigens niet de kosten van de uitvoering van projecten zelf.

Stand van zaken is dat we nu voor bijna 6,7 miljoen euro projecten in uitvoering hebben. De verwachting is dat we dit jaar nog 3-5 projecten indienen (incl. Generatierijkdom). Het streven is om een groot deel van de andere projecten van het uitvoeringsprogramma in 2023 in te dienen, maar dit is deels ook afhankelijk van andere zaken (capaciteit, voortgang planontwikkeling, beleidskaders). Dit betekent dat we mogelijk in 2023 nog niet ons gehele trekkingsrecht voor de 1^{e} periode hebben benut. Reden hiervoor is dat we pas later in het NPG-proces zijn gestapt (we zijn pas in 2019 aardbevingsgemeente geworden). Belangrijk is echter ook dat we als gemeente bewust tijd nemen om te komen tot goede en grote projecten. Op basis van de gegevens over verwachte cofinanciering (zie H3) is de inschatting dat onze NPG-projecten voor bijna 6 miljoen aan cofinanciering genereren. Hierbij opgemerkt dat indirecte investeringen hierbij nog niet zijn opgenomen (o.a. investeringen als gevolg van STILO, stimuleringsregeling centrum, fonds toekomstbestendig wonen).

Tabel 5. **Programmabegroting – projecten**

Nr	Project	NPG Toegekend	NPG 2021-2023	Reservering Projecten
1	**Toekomst voor de jeugd**			
1.1	Tijd voor toekomst	964.350		3.000.000
1.2	Bibliotheek op School/ VoorleesExpress	560.720		
1.3	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving	851.364		
1.4	Generatierijkdom		1.518.880	
1.5	Integraal Kindcentra			500.000
1.7	Kansrijk opleiden, werk en economie			500.000
1.8	Waterstof Werkt		700.000	
	Totaal	**2.376.434**	**2.218.880**	**4.000.000**
2	**Toekomst voor dorpen en wijken**			
2.1	Lokaal Stimuleringsfonds	1.000.000		
2.2	Fonds Toekomstbestendig Wonen	750.000		
2.3	Snel aan de slag met Nieuwborgen.net	105.375		
2.4	Scheemda Veilig en Bereikbaar	285.318		
2.5	Gebiedsontwikkeling Scheemda			5.000.000
2.6	Ontmoeten in dorpen en wijken			500.000
2.7	Omnisport			500.000
2.8	Gebiedsontwikkeling versterkingsopgave		1.200.000	
2.9	Coöperatieve zonneparken			1.000.000
	Totaal	**2.140.693**	**1.200.000**	**7.000.000**
3	**Toekomst voor ondernemers**			
3.1	Stimuleringsregeling Winschoten	500.000		
3.2	A7-zone			3.500.000
3.3	Binnenstad Winschoten - Herontwikkeling (5 mio) - Stimuleren ondernemerschap (1 mio)			6.000.000
3.4	Innovatiewerkplaats/gebiedscoöperatie			100.000
3.5	Digitale Agenda		1.000.000	
	Totaal	**500.000**	**1.000.000**	**9.600.000**
4	**Toekomst voor erfgoed en toerisme**			
4.1	Graanrepubliek	842.000		
4.2	Oldambtster boerderijen en erven		2.000.000	
4.3	Trainingscentrum erfgoed		500.000	
4.4	Regiomarketing Oost-Groningen	300.000		
4.5	Impuls fietspaden en vaarroutes		1.000.000	
4.6	Gebiedsontwikkeling Winschoten Waterkwartier		1.000.000	
4.7	Gebiedsontwikkeling Bad Nieuweschans			2.500.000
	Totaal	**1.142.000**	**4.500.000**	**2.500.000**
5	**Overige kosten**			
	Emotionele en sociale ondersteuning	287.500		
	Programmakosten	232.600	663.400	448.000
	Totaal	**520.100**	**663.400**	**448.000**
	Totaal NPG	**6.679.227**	**9.582.280**	**23.548.000**

6. Organisatie NPG Oldambt

In de vorige hoofdstukken van deze update hebben we de voortgang van het programma benoemd en de plannen voor de komende jaren beschreven. Ook is de programmabegroting weergegeven. In dit hoofdstuk gaan we tot slot in op de organisatie van het programma en aantal zaken die daarbij relevant zijn. Een goede uitvoering van het NPG Oldambt vraagt om vier dingen: 1) heldere organisatie, voldoende capaciteit en duidelijke sturing, 2) projectontwikkeling en uitvoering, 3) goed communicatie- en participatieproces en 4) monitoring, actualisatie en (financiële) verantwoording. Hieronder benoemen we hiervan een aantal belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten. Daarnaast gaan we nog in op de samenhang met andere programma's.

Programma-organisatie

Voor de uitvoering van het lokale programma is afgelopen jaar de programma-organisatie verder ingericht. Vanuit het programmateam NPG wordt de ontwikkeling van het programma en de onderliggende projecten vormgegeven. Belangrijk daarbij is ook het bewaken van een integrale en programmatische aanpak en zaken als participatie, communicatie, monitoring en verantwoording. In 2021 is de programma-organisatie uitgebreid met twee adviseurs die naast de programmamanager verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het lokale programma. Daarnaast zijn zij ook betrokken bij de plannen voor de Regio Deal Oost-Groningen. Verder nemen we deel aan het traineeprogramma, waarbij we samen met andere gemeenten en provincie een aantal trainees voor het NPG worden ingezet.

Met de huidige programma-organisatie kunnen we vanuit een klein team het programma goed organiseren en aanjagen. Belangrijk aandachtspunt is nog wel de beschikbaarheid van voldoende capaciteit om de komende jaren ook daadwerkelijk de genoemde projecten te kunnen ontwikkeling en realiseren. Dit geldt zowel in de gemeentelijke organisatie als ook bij aantal van de partners waarmee we samenwerken. Daarnaast wordt komende periode verder gewerkt aan de positionering van het programma binnen de gemeentelijke organisatie en ook de sturing hiervan. Dit hangt ook samen met de bredere organisatie-ontwikkeling binnen de gemeente

Qua sturing en besluitvorming geldt dat de stuurgroep NPG (collegebreed) verantwoordelijk is voor de bestuurlijke sturing van het programma. Maandelijks wordt hierin de voortgang van het programma besproken. Projecten die we willen indienen worden aan het college voorgelegd ter besluitvorming en ter informatie met de raad gedeeld. Jaarlijks wordt een actualisatie (of update) aan de raad voorgelegd waarmee de raad sturing geeft aan de kaders en hoofdlijnen van het programma. Verder wordt een aantal keer per jaar een raadswerkgroep NPG georganiseerd over de voortgang en ontwikkelingen binnen het NPG. Tot slot wordt ook via de begroting en jaarrekening sturing gegeven aan het NPG.

Projectontwikkeling en uitvoering

In hoofdstuk 3 en 4 staat welke projecten in uitvoering zijn en met welke nieuwe projecten we komende jaren aan de slag gaan. Bij een deel van de projecten geldt dat deze vanuit het NPG Oldambt geïnitieerd zijn en ontwikkeld worden. Voor andere projecten geldt dat NPG Oldambt hier 'slechts' een onderdeel van een groter geheel vormt. Ook is onderscheid te maken tussen projecten waar we als gemeente de lead hebben en projecten waar andere partijen trekker zijn. Vanuit het programmateam bewaken we de integrale en programmatische aanpak én de ambities en doelstellingen die we hebben vastgelegd in ons lokale programma. In het uitvoeringsprogramma dat is opgesteld wordt uitgebreider ingegaan op zaken die relevant zijn bij de ontwikkeling van projecten en wordt ook het aanvraagproces beschreven. Verder zijn aandachtspunten opgenomen voor de uitvoering van projecten (o.a. financiële zaken, communicatie, rolverdeling en verantwoordelijkheden, verantwoording en evaluatie).

Participatie en communicatie

In de uitvoering van ons lokaal programma hechten we veel waarde aan een goede communicatie en samenwerking met inwoners en partners. In dit kader hebben we een communicatieframe opgesteld waarin we onze visie en aanpak hebben vastgelegd. Verder zijn we in maart 2021 gestart met een digitale nieuwsbrief die we naar inmiddels ruim 600 mensen sturen. In juni 2021 hebben we een aantal thematafels georganiseerd om input op te halen en prioriteiten te bespreken voor het uitvoeringsprogramma. Verder wilden we in november 2021 een projectenwerkplaats organiseren. Helaas hebben we vanwege corona moeten besluiten deze bijeenkomst te verplaatsen naar het voorjaar. Op 23 maart 2022 hebben we een mooie avond gehad waarin we met betrokken inwoners en partners hebben gesproken over de ontwikkelingen rond het NPG Oldambt. Ook hebben we in deelsessies aan drie project-ideeën gewerkt (boerderijen, ontmoeten, kansrijk opleiden).

Ook naar de toekomst toe blijft het uitgangspunt dat we actief blijven samenwerken én goed willen communiceren. Dit komt het meest naar voren in de ontwikkeling en uitvoering van de projecten wat we samen met betrokken partners en inwoners doen. Verder zijn we van plan om een of twee keer per jaar een bijeenkomst te organiseren waarvoor we inwoners en partners willen uitnodigen om mee te denken over de voortgang van het NPG Oldambt. Voor de communicatie gebruiken we de digitale nieuwsbrief die we met enige regelmaat willen versturen. Hierin worden actuele zaken benoemd en willen we ook onze projecten voor het voetlicht brengen.

Monitoring en verantwoording

Op programmaniveau wordt jaarlijks door het NPG gemonitord. Deze monitor is begin 2021 als nulmeting gepresenteerd en eind 2021 is ook de T1-meting verschenen. Beide zijn ook gedeeld met de gemeenteraad. Tijdens één van de raadswerkgroep-bijeenkomsten is hierover doorgesproken. Hieruit kunnen we ook voor Oldambt de ontwikkelingen en effecten analyseren. In maart 2022 hebben we ook een werksessie georganiseerd met betrokken collega's (programmateam, projectleiders) waarin we met het consortium dat de monitoring verzorgt hebben doorgesproken over de eerste analyses. Gesproken is over de werkwijze van de monitoring en welke factoren belangrijk zijn voor het vergroten van de brede welvaart. Ook de eerste resultaten en inzichten uit de monitoring zijn besproken. Afspraak is gemaakt om deze sessie in 2023 te herhalen.

Voor de verantwoording dienen we twee keer per jaar (per 1 juli en 1 januari) voor alle goedgekeurde projecten een tussenrapportage in. Deze rapportages worden ook binnen het programmateam en met stuurgroep besproken om grip te houden op de voortgang en eventueel bij te kunnen sturen. Voor het NPG-bestuur vormen deze rapportages de basis om de voortgang van het totale programma te volgen. Deze worden gebruikt als input voor het jaarverslag dat het bestuur elk jaar uitbrengt. Naast de tussenrapportages dienen we voor afgeronde projecten een eindrapportage in te dienen.

Met de monitoring en de rapportages vanuit Nationaal Programma Groningen kunnen we programmabureau ook de inzet en impact op lokaal niveau monitoren. Wel kijken we nog of we aanvullend nog zaken op projectniveau of op lokaal niveau willen monitoren om goed zicht te krijgen op ontwikkeling en impact. Tot slot nemen we het NPG mee in de verantwoording die via IBR/BBR verloopt. Voor de aardbevingsopgave (incl. NPG) is een aparte paragraaf in de jaarrekening/ begroting waarin ook op hoofdlijnen over programma en projecten gerapporteerd wordt.

Samenhang met andere programma's

Niet alleen binnen ons programma zijn we gefocust op het creëren van samenhang en integraliteit, we zoeken nadrukkelijk ook de samenhang met andere programma's die in de regio spelen. Dit betreft uiteraard het NPG zelf, waarin we met andere gemeenten en provincie Groningen frequent

overleg voeren en kijken waar we kunnen samenwerken. Specifiek geldt dit ook voor het programma Toukomst, onderdeel van het NPG wat tot stand is gekomen na uitgebreid participatietraject. Verder zoeken we ook de samenhang en samenwerking met de Regio Deal Oost-Groningen. Zoals in het lokale programma werd beoogd wordt hierin actief de verbinding gezocht zodat er een multipliereffect gecreëerd kan worden. Dit vraagt goede afstemming en samenwerking. Hoewel we soms nog zoekende zijn naar een goede vorm waarbinnen dit gerealiseerd kan worden, zien we al veel voorbeelden van projecten en mooie resultaten. Ook naar de toekomst toe zien we kansen om in samenhang met andere partijen en overheden tot grote(re) projecten en meer impact te komen.

Hieronder geven we enkele voorbeelden van deze samenwerking:

- Tijd voor Toekomst: Tijd voor Toekomst is een project in ons lokale programma waarbij een pilot voor een verrijkte schooldag wordt opgezet op vier scholen in de gemeente Oldambt. Binnen het project wordt ook samengewerkt met andere gemeenten in Groningen waar dit ook vanuit NPG is opgestart en met de provincie die hierin ook participeert. We zagen dat dit project ook aan doelstellingen van Regio Deal Oost-Groningen raakt. Door de verbinding op te zoeken is het gelukt om via Regio Deal Oost-Groningen de pilot op twee extra scholen te financieren, waardoor de pilot nu op zes scholen zal plaatsvinden. Verder heeft deze samenwerking er ook toe geleid dat we als Regiodeal gemeenten medio 2022 zijn geselecteerd als één van de voorlopers in het nieuwe programma Rijke Schooldag van OCW.

- Generatierijkdom: dit is een project om het opgroeien in armoede en de gevolgen daarvan tegen te gaan. Het sluit aan bij de goedgekeurde Toukomst-aanvraag Kansen voor Kinderen dat als doelstelling heeft om bij 500 gezinnen in de provincie de structurele armoede terug te dringen. De doelstellingen van dit project sluiten goed aan op de doelstelling van onze programmalijn 'toekomst voor de jeugd'. Een ander onderdeel van Generatierijkdom is de laagdrempelige ondersteuning die op scholen wordt georganiseerd. Dit wordt mede gefinancierd door de Regio Deal en het Nationaal Programma Onderwijs. Door dit aan elkaar te verbinden kunnen we Generatierijkdom op meer scholen uitvoeren.

- Waterstof werkt: Waterstof Werkt is een project van de New Energy Coalition dat vanuit het provinciaal programma €3.000.000 krijgt. Wij hebben besloten om in onze begroting geld te reserveren om bij dit project aan te sluiten, omdat wij denken dat waterstof mooie kansen en nieuw perspectief biedt. Ook daarmee werken we aan de doelstellingen van de programmalijn 'toekomst voor de jeugd'. Maar we zien ook raakvlakken met de andere programmalijnen. Door aan te sluiten bij een groter programma, zowel bij Waterstof Werkt als Kansen voor Kinderen, zorg je voor meer slagkracht dan wanneer je zelf een kleiner programma op zou tuigen.

- Regiomarketing Oost-Groningen: Voor het project Regiomarketing Oost-Groningen is de samenwerking opgezocht met het provinciaal programma en de andere Oost-Groninger gemeenten om een regiomarketing organisatie op te zetten voor de gemeenten Oldambt, Westerwolde, Pekela, Veendam en Stadskanaal. Zo zetten we het geld vanuit ons lokale programma niet alleen in voor gemeente Oldambt, maar ook voor de hele regio Oost-Groningen.

- 5 Dorpenplan: Op initiatief van inwoners uit de dorpen aan de oostkant van onze gemeente is een plan opgesteld welke is opgenomen in het Toukomst-programma. Vanuit ons Lokaal Programma zien we kansen om hierop aan te sluiten, met name via het project ‘impuls fietspaden en vaarroutes’. Onderdeel van Toukomst is de Landschapswerkplaats waar in het najaar 2022 mee gestart wordt. Een aantal deelprojecten van het 5-dorpenplan zijn inmiddels toegekend als onderdeel van het ‘pilot-projectplan’ en worden naar verwachting op korte termijn gerealiseerd.

Bijlage: verbeelding samenhang lokaal programma

